

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ПРАВОСЛАВНИ БОГОСЛОВСКИ ФАКУЛТЕТ

ЉИЉАНА Д. ЈОВАНОВИЋ

КЊИГА ПРОРОКА ДАНИЛА 7-12;

Текстологија и теологија

докторска дисертација

Београд, 2018.

UNIVERSITY OF BELGRADE
FACULTY OF ORTHODOX THEOLOGY

Ljiljana D. Jovanović

THE BOOK OF DANIEL 7-12;

Textology and Theology

Doctoral Dissertation

Belgrade, 2018.

Ментор: др Родољуб Кубат, редовни професор, Универзитет у Београду, Православни богословски факултет

Чланови комисије:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Датум одбране:

„Књига пророка Данила 7-12; Текстологија и теологија“

Љиљана Д. Јовановић

Резиме

У раду се испитује читање старогрчке варијанте Данила 7,13 у којој се говори о „некоме налик сину човечијем“ који долази као стар дана, коме прилазе они који стоје и коме се у 7,14 додељује власт, част и владавина над народима. Полазна претпоставка јесте да читање старогрчке варијанте, које се разликује од читања Масоретског текста и текста сачуваног у Теодотионовом преводу, није грешка преписивача, већ сведочанство постојања старије или паралелне верзије јеврејског текста Данила. Овај непознати јеврејски текст послужио је као узорни текст за настанак грчког превода. У том циљу, ради решавања питања које је читање изворније, проблему се приступа са аспекта текстологије, упоредном анализом сваке од три постојеће варијанте текста, односно, посматрањем текстова сродне терминологије, појмова и мотива. Теологија у овом случају произилази из одговора на питање: које је од понуђених читања изворније. Циљ рада је да се утврди постоје ли трагови постојања традиције везане за доживљај „некога налик сину човечијем“, као небеске, преегзистентне личности, схваћене у месијанском контексту, а које потврђује читање старогрчког текста Дан 7,13?

Кључне речи: Данило, „неко налик сину човечијем“, Старина Дана, Септуагинта, текстуално сведочанство, Старогрчки превод, Теодотионов превод, ревизија.

Научна област: Теологија

Ужа научна област: Библистика

The Book of Daniel 7-12; Textology and Theology

Ljilljana D. Jovanović

Summary

This research examines the reading of the Old Greek version of Daniel 7:13, which speaks of "someone like the son of man" who comes as an Ancient of Days, to whom arrive those who stand and who in 7.14 assign power, honor and rule over the nations. The starting point is that reading an Old Greek variant that differs from reading the Masoretic text and the text preserved in Theodotion's translation is not a scribe error, but a testimony older or parallel version of the Jewish text of Daniel. This unknown Jewish text served as a source text for the Greek translation. In this goal, in order to solve the issue of reading the original, the problem is accessed from the aspect of textology, a comparative analysis of each of the three existing variants of the text, that is, by observing the texts of related terminology, concepts and motives. Theology in this case stems from the answer to the question: which of the offered reading is older. The aim of the paper is to determine whether there are traces of the existence of a tradition related to the experience of "someone like the son of man" as the heaven, preexistence personality, understood in the messianic context that confirms the reading of the Old Greek text Dan 7.13?

Keywords: Daniel, "someone like the son of man," Ancient of Days, Septuagint, textual testimony, Old Greek translation, Theodotion translation, revision.

Scientific field: Theology

Special topics: Biblical studies

САДРЖАЈ:

УВОД	1
1. Методе рада и истраживачки задаци	3
2. Структура рада	5
1. ТЕРМИНОЛОШКЕ ПОСТАВКЕ	7
1.1. СЕПТУАГИНТА	7
1.1.1. Аристејево писмо	7
1.1.2. Настанак превода, досадашња истраживања	11
1.1.3. Карактеристике превода	15
1.2. КЊИГА ПРОРОКА ДАНИЛА	18
1.2.1. Увод	18
1.2.2. Садржај	18
1.2.3. Време настанка	26
1.2.4. Арамејски делови Данила	29
1.2.5. Исквареност СГ данила 7-12	36
1.2.5.а Оригеново писмо Јулију Африканцу	37
1.3. ТЕКСТУАЛНА СВЕДОЧАНСТВА	41
1.3.1. Оригенова Хексапла	41
1.3.2. Истраживање текстова из перспективе савременог доба	49
1.3.3. Даниловска традиција у Кумрану	52
1.3.4. Библијска традиција	53
1.3.5. Небиблијска традиција	58
1.3.6. Папирус 967	60
1.3.7. Однос СГ и Т	66
1.4.1. ТЕОДОТИОНОВ ПРЕВОД И КАПЕ РЕВИЗИЈА	71
1.4.2. Капуе ревизија или капуе рецензија?	76
1.5. ЗАКЉУЧАК	79
2. ТЕКСТОЛОГИЈА ДАНИЛА 7-12	81

2.1. УВОД	81
2.2. СТАТИСТИКА РЕЧИ	81
2.3. ПРИМЕРИ УПОРЕДНЕ МОРФОЛОШКЕ АНАЛИЗЕ МТ, Т И СГ СА ЈЕЗИЧКО - СИНТАКСИЧКОМ АНАЛИЗОМ.....	86
2.3.2. Примери морфолошке анализе 7. поглавља	88
2.3.3. Примери морфолошке анализе 8. поглавља	113
2.3.4. Примери морфолошке анализе 9. поглавља	130
2.3.5. Примери морфолошке анализе 10. поглавља	153
2.3.6. Примери морфолошке анализе 11. поглавља	166
2.3.7. Примери морфолошке анализе 12. поглавља	176
2.3.8. Теодотионов превод или ревизија	181
2.3.8.а Неусаглашена употреба фразе καὶ ἰδοὺ	182
2.3.8.б Разлике у броју речи	183
2.3.8.ц. Различити садржај међу текстовима	185
2.3.8.ф Специфичности СГ	185
2.3.9. ЗАКЉУЧАК	188
3. ТЕКСТОЛОШКЕ ПОСТАВКЕ И РЕЦЕПЦИЈА.....	191
3.1. УВОД	191
3.1.2. Примери текстуалних варијанти	192
3.1.3.Рецепција текста кроз перспективу ὡς односно ἕως проблема у поглављу 7,13.....	194
3.1.4. Проблем комбинације предлога μετά и ἕως	198
3.1.5. Разликовање текста у 7,13 МТ и Т у односу на СГ	201
3.1.6. Различита употреба падежа	205
3.1.7. Разликовање звања „Старина Дана“ од „стар дана“	206
3.1.8. Синтагма „ὡς υἱὸς ἀνθρώπου“	207
3.2. ДАНИЛОВСКА ТРАДИЦИЈА У БИБЛИЈСКИМ И ВАНБИБЛИЈСКИМ СПИСИМА	211
3.2.1. УВОД.....	211

3.2.2. Даниловска традиција у Старом завету.....	212
3.2.3. Даниловска традиција у ванбиблијским списима.....	227
3.2.3.1. Увод	228
3.2.3.2. Кумрански рукописи есенске доктрине-преглед текстова	228
3.2.3.2. а 4Q246 Арамејска апокалипса	228
3.2.3.2.б 4Q Flor1.1-3	231
3.2.3.2.ц 11Q13 Спис о Мелхиседеку	232
3.2.3.2.д Књига Јубилеја	234
3.2.3.2.г 4Q530 Теофанија Књиге дивова	236
3.2.3.2.ђ Завештање дванаесторице патријараха	237
3.2.3.3. АПОКРИФНИ СПИСИ НЕЕСЕНСКЕ ДОКТРИНЕ	239
3.2.3.3. а Псалми Соломонови	239
3.2.3.3. б 4 Књига Јездрина	241
3.2.3.4. ДАНИЛО И ЕТИОПСКА КЊИГА ЕНОХОВА	244
3.2.3.4.1. Увод	245
3.2.3.4.2. Ангелолошка књига Енохова	245
3.2.3.4.3. Енохове Параболе	250
3.2.3.4.3.1. Увод	250
3.2.3.4.3.2. Време настанка	252
3.2.3.4.3.3. Син човечији Енохових Парабола	255
3.2.3.4.3.4. Закључак	263
3.2.3. Данило у новозаветној традицији	265
3.2.4. „СИН ЧОВЕЧИЈИ“ ИЛИ „НЕКО НАЛИК СИНУ ЧОВЕЧИЈЕМ“ ?.....	277
3.2.5. ЗАКЉУЧАК	285
ИЗВОРИ	287
ЛИТЕРАТУРА	291
СПИСАК СКРАЋЕНИЦА	307
ДОДАТАК: Упоредна морфолошка анализа Дан 7-12 МТ, СГ и Т.....	311

УВОД

Књига пророка Данила значајна је из више разлога. Са становишта текстологије њен значај огледа се у чињеници да је сачувана у две верзије грчког превода, старијој, тзв. старогрчкој (СГ) и млађој, Теодотионовој верзији (Т). Са друге стране, Књига пророка Данила 7-12, једини је пример апокалипсе у Старом завету, чији су одељци, из различитих разлога, током времена изазвали доста полемике. Највише недоумица изазвало је читање 7,13 које говори о сину човечијем како прима царство. Питања попут тога, да ли сина човечијег треба схватити у контексту некога ко је раван старом дана, или некога који само прилази Старини Дана, да ли треба бити схваћен у есхатолошком или историјском контексту, нарочито су дошла до изражаја након појаве хришћанства на историјској сцени.¹ Рани хришћански оци често су се позивали на Дан 9,27 и његово пророштво о Помазанику. Осим тога, Христово позивање на сина човечијег, за многе је била потврда да је Данилов син човечији који долази „на облацима небеским“ заправо, пророштво о Христу. Коначно, Христово навођење Данилове гнусобе опустошења, у коме јасно говори о Даниловом ауторитету пророка, утицало је да ова књига, како, током времена, тако и данас, буде у средишту интересовања.

Бројне теолошке потешкоће, постале су комплексније када су у читав корпус промишљања и рецепције уведени текстолошки проблеми. Најстарија верзија текста сачувана је у старогрчком преводу. СГ верзија говори о некоме „налик сину човечијем“ који долази „као“ стар дана „на облацима небеским“ и коме прилазе „они који стоје“: ἐθεώρουν ἐν ὀράματι τῆς νυκτὸς καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἦρχετο καὶ ὡς παλαιὸς ἡμερῶν παρῆν καὶ οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῷ; Т верзија, за разлику од тога, доноси нешто другачији садржај: ἐθεώρουν ἐν ὀράματι τῆς νυκτὸς καὶ ἰδοὺ μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος ἦν καὶ ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν

¹ Разлике при именовању старог дана или Старине Дана варира у зависности од тога да ли се наводи текст СГ или Т варијанте. У СГ син човечији υἱὸς ἀνθρώπου и старина дана παλαιὸς ἡμερῶν нису употребљени у виду звања, дакле, без употребљеног члана, изузев на једном месту 7,22 где је употребљен члан испред придева παλαιοῦ. Овакво читање потврдио је кодекс 88 али не и папирус 967, тако да смо се определили за варијанту коју сматрамо старијом а то је „стари дана“. У случају Т, Старина Дана τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν употребљено у виду звања са чланом испред придева и именице. У случају Зиглеровог текста 7,13 члан се налази искључиво испред придева τοῦ παλαιοῦ ἡμερῶν или Старина дана.

ἠμερῶν ἔφθασεν καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ προσήνεχθη. У њој се говори о неком налик сину човечијем који долази „са облацима небеским“, који стиже „до Старине Дана“, и пред њега „би доведен“. Још занимљивије је читање Масоретског текста (МТ), које говори о неком налик сину човечијем који долази „до старине дана са облацима небеским“ и којег „доведоше“ до старине дана? הַיְתָ בְּחֻנֵּי לִילֵי אֶרֶץ עַם-עֲנָנֵי שָׁמַיָא כְּבָר אֲנֵנּוּ שֶׁאַתָּה הָגָה וְעַד-עֲתִיק יוֹמֵיָא? הַיְתָ מִטָּה וּקְדָמוֹהֵי הַקָּרְבִּיּוֹהֵי.

Иако је текст СГ старији у односу на Т, због искаврености, у другом веку Христове ере, овај превод је одбачен и замењен са Т. Вековима након тога, читање СГ посредством којег је истакнуто месијанско достојанство „некога налик сину човечијем“ сматрано је писарском грешком. Средином двадесетог века Христове ере, дошло је до открића више текстуалних сведочанстава, који ће, у великој мери, утицати на дотадашње погледе по питању вредновања, како СГ Данила, тако и превода седамдесеторице уопште. Када је 1931. године откривен папирус 967, који садржи фрагменте Данила, и касније, након откривања кумранских рукописа, бројни дотадашњи ставови морали су бити преиспитани. Папирус 967 по питању употребе везника $\omega\varsigma$, подржава читање СГ, међутим, и поред тога велики број истраживача који сматрају да је употреба $\omega\varsigma$, на месту $\xi\omega\varsigma$ последица писарске грешке.

Са друге стране, кумрански фрагменти Данила подржавају МТ. Већина истраживача сматра да Т нагиње МТ, те индиректно кумрански рукописи на тај начин подржавају читање Т. Међутим, имајући у виду да се делови Т превода могу срести у списима из времена пре историјског Теодотиона, постављају се питања: да ли је преводилац Т заиста историјски Теодотион, да ли Т уопште превод или ревизија постојећег СГ, да ли се поглавља Т 7-12 уопште могу сматрати ревизијом СГ? Ако се ради о ревизији, који су делови и на који начин ревидирани? У случају да се о Т не ради о ревизији постојећег СГ, да ли то значи да имамо више од једног узорног јеврејског текста, односно, о каквом узорном тексту је реч?

Свако од понуђених решења са собом доноси прегршт интерпретација које значајно утичу на рецепцију текста. У мору образложења и критика, стиче се утисак да до јединственог закључка није могуће доћи. Из тих разлога, проблем није могуће решавати другачије, нити је могуће решење тражити на било којој другој страни, осим, у самом тексту. У том смислу, може се рећи да је без текстолошког опредељења, веома тешко доћи до теолошког. Увид у само један од текстова или у варијанте текстова није

довољан. Такође, ни паралелни увид у СГ и Т без консултација МТ није довољан. Истовременим увидом у све три варијанте, проблем постаје уочљив, док решавање проблема захтева још дубљу и свеобухватнију анализу, која би, осим морфолошке и компаративно језичко-синтаксичке анализе, требала да обухвати и преглед рецензија, што у овом раду, из техничких разлога, није могуће. Тек након таквог подухвата, могло би се са сигурношћу тврдити које је од понуђених читања најближе свом изворном контексту?

Циљ овог рада је да се испита веродостојност СГ превода и утврди однос који влада између ове и Т варијанте у покушају проналажења одговора на следећа питања: Да ли се у случају Т ради о преводу или ревизији? Које је од постојећих читања Данила можемо сматрати изворнијим? Да ли је СГ читање 7,13 производ писарске грешке или независне традиције? Полазна тачка за даље истраживање је претпоставка да читање СГ Дан 7,13 није последица искварености, већ производ превода старијег или паралелног непознатог јеврејског узорног текста. Т превод у том случају би могао бити превод непознатог јеврејског текста који у појединим сегментима показује знаке ревизије.

1. Методе рада и истраживачки задаци

Треба напоменути да у овом раду текстологија није сама себи циљ. Њена улога је да расветли термилошке недоумице и њихов утицај на рецепцију текста. Како међу савременим истраживачима постоје неслагања при употреби ознака као што су Септуагинта, ревизија, рецензија и томе слично, у уводном делу, покушаћемо најпре да утврдимо терминологију и извршимо преглед досадашњих ставова и значајнијих истраживања. Циљ уводног дела је увођење у проблематику текстологије Данила 7-12 које треба да постави темеље за даље истраживање текста самог по себи.

У централном делу покушаћемо да путем компаративно морфолошке и језичко-синтаксичке анализе најпре утврдимо законитости СГ превода, како би на основу карактеристичних лексема, морфема и синтаксичких конструкција утврдили текстуалне сличности и разлике СГ, Т и Масоретског текста и њихов међусобни однос. Поређење сличности и разлика између конструктивних елемената у изворном и рецепторном тексту, полазна је тачка за даље истраживање одговора на питања: како преводилац или могући ревизор утиче на текст, да ли уноси промене и какве су природе направљене

измене.² Имајући у виду да се ради о преводима, под изворним текстом подразумевамо СГ као старији, док се Т, условно може сматрати за рецепторни текст. Циљ је да се утврди да ли је Т верзија Данила 7-12 ревизија СГ?

Како је у овом делу рада предмет истраживања текст сам по себи, користимо се синхроним приступом посматрајући текст у облику какав је примљен. Примарни циљ синхроне лингвистике јесте утврђивање начина говора у датом тренутку, насупрот дијахроне лингвистике која се фокусира на промене језика током времена.³ У овом случају, бавићемо се једновременим приказом, без интересовања за структуралне промене језика током времена. Циљ је да се утврди која је улога одабраних еквивалената унутар синтаксе и на који начин одабрани еквивалент утиче на текст без интересовања за етимологију истог.

Приликом анализе текстова служићемо се базом података CATSS коју су приредили универзитет у Пенсилванији у сарадњи са Јеврејским универзитетом у Јерусалиму. За наше истраживање од пресудног значаја је упоредна морфолошка анализа СГ, МТ и Т, упоредна језичко-синтаксичка анализа СГ/Т и примери текстуалних варијанти СГ Књиге пророка Данила које је приредио Р. Крафт. Осим тога, приликом истраживања фрагмената Данила откривених у Кумрану, користимо се Dead Sea Scrolls/ Explorer базом података као и Thesaurus Linguae Graecae речником који је нарочито користан при проналажењу ретких речи.

У сваком случају, то што је предвиђено да текстологија није сама себи циљ, не сме утицати на обим који заузима приликом анализе текстова. Текстологија у односу на теологију требала би бити схваћена као разрада у односу на закључак, односно, као основа утемељења теолошке аргументације. Коначно, циљ овог истраживања није да се прикажу бројне различите, понекад међусобно супротне интерпретације сина човечијег, као ни варијанте тумачења у јудаизму или хришћанству, већ искључиво утврди чињенично стање онога што је писац желео да каже.

У последњем делу бавићемо се рецепцијом Књиге пророка Данила међу различитим традицијама. Најпре ћемо методом текстуалног критицизма покушати да уочимо унутрашња и спољашња сведочанства која би могла утицати на решење проблема које

² R. T. McLay, *Translation Technique and Textual Studies in the Old Greek and Theodotion Versions of Daniel*, Durham University, 1994, Available at Durham E-Theses Online: <http://etheses.dur.ac.uk/5485/>

³ J. Lyons, *New Horizons in Linguistics*, Middlesex, Penguin 1970, 14; F. de Sosir, *Kurs opšte lingvistike*, Nolit, Beograd 1989, 79-81; S. Ullmann, *The Principles of Semantics*, Jackson, Son & Co, Glasgow 1951, 50-62.

је од понуђених читања Данила 7-12 изворније? У том смислу неопходно је поређење Т, СГ верзије Данила 7-12 са рукописом папируса 967 као јединим сачуваним предхексапларним сведочанством. Аналитичким кораком констатоваћемо варијанте читања, а поступком интерпретације покушаћемо да утврдимо првобитно читање, ослањајући се, притом, на два основна правила: првобитно је оно читање које је теже, односно, оно читање које је краће.

Након тога, дијакроним приступом тексту, служећи се методом историјског критицизма, поступком историје појмова и мотива, покушаћемо да препознамо специфичност терминологије нарочито карактеристичних синтагми син човечији и старац дана како бисмо утврдили порекло, историју, значење и примену у тексту. Интертекстуалном методом упоредићемо текстове заједничке терминологије, како међу канонским, тако и међу апокрифним списима, у циљу утврђивања у коликој мери се одабрани текстови налазе у свом изворном контексту и какав је њихов међусобни однос?

2. Структура рада

Планом је предвиђено да се рад састоји од три дела. У првом или уводном делу поставићемо темеље за даље истраживање. Задаци уводног дела јесу дефинисање термина Септуагинта ((LXX), осврт на текстуални развој Данилове књиге кроз историју, анализу могућих узрока искварености СГ Данила, затим, утврђивање статуса СГ и Т, односно, истраживање текста на теоретском нивоу увидом у резултате досадашњих истраживања, праћењем историјских сведочанстава и развоја библијског текста кроз историју до данас.

У другом, централном делу, бавићемо се анализом текстова СГ, Т и МТ Дан 7-12 и њиховим међусобним односом. Испитивањем сличности и разлика покушаћемо да утврдимо каква је улога одабраног еквивалента у ревидираном тексту и њихов међусобни однос? Истраживање текста самог по себи разјаснило би бројна питања која се тичу односа СГ и Т и уједно, утицало на текстолошко опредељење као основе за теолошку аргументацију при решавању проблема читања 7,13.

У трећем делу који укључује проблем рецепције кроз перспективу читања 7,13 грчких превода и анализу синтагми „син човечији“ и „старина дана“ међу текстовима, а користећи се резултатима претходног истраживања, покушаћемо да одговоримо на два

основна питања: Да ли је постојала традиција везана за сина човечијег у времену пре појве хришћанства и уколико јесте, да ли је син човечији могао бити схваћен у есхатолошком контексту?

1. ТЕРМИНОЛОШКЕ ПОСТАВКЕ

1.1. СЕПТУАГИНТА

1. 1. 1. Аристејево писмо

Први корак који претходи даљем истраживању јесте дефинисање појма „Септуагинта“ и статуса који овај превод заузима у савременој науци. Да ли Септуагинта обухвата све старозаветне књиге преведене на грчки језик? На који начин треба схватити Аристејев извештај? Ознака „Септуагинта“ потиче из извештаја у Аристејевом писму на основу којег је седамдесет двоје угледних Јевреја било упошљено на превођењу јеврејске Библије на грчки језик. Према извештају, Димитрије Фалерон, управник Александријске библиотеке добио је налог цара Птолемеја II Филадельфа (285-246) да омогући превођење јеврејског Закона на грчки језик ради уношења у библиотеку. У том смислу, послани су Аристеј и Андреј јудејском првосвештенику Елезару, дарови јерусалимском храму и поједини изгнани Јевреји са молбом да се пошаље Закон и од сваког племана по 6 учених људи. У знак добре воље, цар Птолемеј ослободио је 120 000 заробљених Јевреја и послао сребрне дарове јерусалимском храму. Како се у извештају даље наводи, цар је срдечно примио пристигле преводиоце и сваком од њих поставио 72 питања. Након што су одговорима задовољили цара, распоређени су у засебне одаје. Превод је вршен на острву Фарос, у трајању од седамдесет два дана. Када је био завршен, јавно је прочитан на одушевљење присутних Јевреја. Истиче се да је превод био одлично примљен и од цара и од народа, а бачено је проклетство на свакога ко би се усудио да га квари.⁴

⁴„И догоди се да превод би завршен за седамдесет два дана, као да је то тако намерно удешено. Кад је посао био готов, Деметрије сабра јеврејску заједницу на месту где је преводу предао светло дана и прочита га наглас пред свима. Том читању присуствовали су и преводиоци, којима је том приликом маса окупљених указала свесрдно одобравање због великих добротина става која су им учинили. Такође су одали признање Деметрију и замолили га да препише цео Закон и преда препис њиховим вођама. Када су књиге прочитане, свештеници, заједно са најстаријима од преводилаца, званичним представницима јеврејске заједнице и вођама народа, иступише напред и рекоше: „Пошто је превод урађен како ваља, освећен и потпуно тачан, праведно је да такав остане сачуван и да не претрпи никакву прераду. Како се сви сагласише с тиме, они позваше да се, као што је то налагао њихов обичај, прокуне свако ко би изменио макар и словце у ономе што је написано, било додавањем, преправљањем или изостављањем. И то сумудро учинили, како би се слово Закона довека очувало

Првобитно, на извештај је гледно благонаклоно. У Јудејским Старицама Јосиф Флавије подржава овакав извештај, понављајући велики део садржаја текста.⁵ Међутим приметно је да Јосиф говори о 70, односно, о 72 преводилаца. Нејасно је да ли је то последица коришћена различитих извора које је затим објединио или покушај да додатно увелича вредност превода будући да се број од 70 старешина помиње у епизоди примања Закона на Синају.⁶

Иако се дуго посматрао као историјски документ, временом се на извештај почело гледати са сумњом. Први који је посумњао у аутентичност списа био је Луис Вивес, шпански хуманиста, који коментарише Августинове одељке о Септуагинти.⁷ Убрзо, после њега, Јустус Скалигер придружује се критици извештаја објављивањем дела *Animadversiones in Chronologica Eusebii*.⁸ Ово дело, иако међу првима који критички приступају тексту, није имало великог одјека, јер је Скалигер у великој мери преносио закључке претходника, нарочито, Блаженог Јеронима и његовог критичког осврта, без изношења сопствених ставова. Први, значајнији, критички приступ извештају започиње почетком 1684. године, када је Хамфи Ходи објавио детаљну критику Аристеевог извештаја.⁹ Тек радом Ходија, заправо, започиње ера критике Аристеевог писма која траје до данас. Његова дисертација из 1685. године изазвала је веома оштар одговор Исака Восија, краљевског библиотекара из Шведске, који износи у додатку свог рада *Observation on Pomponius Mela*, 1686. године.¹⁰ Ходијев одговор на Восијев приговор остао је упамћен по томе што први пут назива Аристеево писмо псеудо-извештајем.¹¹

Временом је интересовање за Аристеево писмо порасло, те је уследио и превод на савремене језике. Први превод приредио је А. Пелетиера, који објављује извештај на француском језику, док је рад Менделсона и Вендланда, први који организује извештај

непромењеним.“ Уп. Аристеево писмо Филократу, са старогрчког превели: М. Вешовић и Н. Путник, *Богословље 2* (2008) 14-23; R. H. Charles, *Letter of Aristaeas*, Clarendon Press, Oxford 1913.

⁵ Уп. Ј. Флавије, *Јудејске Старице*, с енглеског превоу В. Добривојевић, Двери, Београд 2008, XII, 2.

⁶ N. F. Markos, *The Septuagint in Context: Introduction to the Greek Versions of the Bible*, Brill, Leiden 2000, 41.

⁷ L. Vives, *In XXII libras De Civitate Dei Commentaria*, Basel 1522, XVIII, 42.

⁸ J. J. Scaliger, *Animadversiones in Chronologica Eusebii*, Laiden 1606. 122-125.

⁹ H. Hody, *Contra historiam Aristae de LXX interpretibus Dissertatio*, 1684, revised and extended in Book 1 of *De Bibliorum Textibus Originalibus, Versionibus Graecis et Latina Vulgata*, Oxford 1705, 1-89.

¹⁰ S. Jellicoe, *The Septuagint and Modern Study*, Clarendon Press, Oxford 1968, 31.

¹¹ Исто.

у 322. одељка. Овакав вид поделе усвојен је касније и у издању Такерија, у додатку Свитовог Увода у Грчки-Стари завет из 1900. године.¹²

Данас се Аристејево писмо не сматра историјским документом.¹³ Начелно се сматра да је писано највероватније у апологетске сврхе, како би му се подигао углед међу Јеврејима. На такво становиште утицало је неколико елемената у писму. Најпре се подаци који се износе у извештају не подударају са историјским чињеницама. Тако поменути Димитрије Фалерон није био управник библиотеке у време цара Птоlemeја II Филаделфа, већ Птоlemeја I Сотира.¹⁴ Стил којим је написано писмо, похвала јеврејском Закону и обичајима, као и познавање Јудеје и јерусалимског храма, указује на то, да је писац Јеврејин, а не Грк, како се представља. Исти стил писања, уочава се у и писму цара, као и у одговору Елеазара, што говори у прилог томе, да је оба писма писао исти аутор. Осим тога, пажњу привлачи и опис битке са Антигоном, где се употребљава глагол у имперфекту и на тај начин окрива да се радња десила у прошлости.¹⁵ Коначно, чињеница да се писац одлучује за приповедну прозу, врсту кратког романа у писму, те да се не ради о класичној преписци, већ о писму намењеном широј јавности, повлачи закључак да се ради о псеудо-извештају написаног у афирмативне сврхе.¹⁶

Међутим, неколико елемената у извештају привлаче пажњу, а међу првима је кохеретност списка. Пажљивим читањем може да се уочи „испрекиданост“ извештаја. Прва наративна целина списка су поглавља 1-50, која су затим прекинута двома широким екскурсима од читавих 70 поглавља (51-120).¹⁷ Први се односи на дарове послате првосвештенику у Јерусалим, други, занимљиво, до детаља описује јерусалимски храм и одежде првосвештеника? Писац се затим враћа на извештај да би нарација била

¹² Markos, *The Septuagint*, 39.

¹³ Уп. S. Honigman, *The Septuagint and Homeric Scholarship in Alexandria: A Study in Narrative of The Letter of Aristeas*, London, 2003; E. Matusova, *The Meaning of the Letter of Aristeas: In light of Biblical Interpretation and Grammatical Tradition and with Reference to its Historical Context*, Vandenhoeck&Ruprecht, Göttingen 2015, 33; T. Rajak, *Translation and Survival: The Greek Bible and the Ancient Jewish Diaspora*, Oxford 2009; V. Tcherikover, "The Ideology of the Letter of Aristeas", *HTR* 51. 2 (1958) 59-85.

¹⁴ Димитрије је уместо Зенодота, био именован за првог, главног библиотекара Птоlemeја I. Након његове смрти Димитрије је радио за његовог наследника Птоlemeја II након чега се повукао, вероватно убрзо након завршетка превода. Касније, на место Димитрија, дошао је Зенодот. Ако је Димитрије био први библиотекар, њега је морао поставити Птоlemeј I. Из тога произилази да је цар који јепоставио првог библиотекара, заправо цар у време чије владавине је основана библиотека, дакле, како закључује Колинсова, Птоlemeј I. Уп. N. L. Collins, *The Library in Alexandria&the Bible in greek*, Brill Leiden, Boston, Köln 2000, 114.

¹⁵ Кубат, *Траговима Писма II, Стари Савез: рецепција и егзегеза*, Београд 2015, 26.

¹⁶ Кубат, исто.

¹⁷ Вешовић и Путник, „Увод у Аристејево писмо“, 6.

прекинута од 128. до 171. поглавља како би Елеазар стао у одбрану Мојсијевог Закона? Пошто преводиоци коначно стигну у Египат, наступа последњи екскурс од 182-300. поглавља, у коме се описују цареви разговори са мудрим Јеврејима. Све ово указује на слојевитост списа. Могуће је да је извештај првобитно значајно краћи и да је садржао само основну верзију приче која искључује поменуте екскурсе. У том случају не говоримо о 322 одељка већ о само 92 могућа поглавља. Уколико се, приликом тога, узме у обзир да први екскурс описује јерусалимски храм, а други у име Елеазара брани Мојсијев закон, онда се лако могу објаснити два значајна аргумента којима се оспорава аутентичност извештаја.

Међутим, како објаснити она места која нису обухваћена екскурсом, а притом износе нетачне податке? Једно од њих је поменута битка са Антигоном Гонатом. Бикерман претпоставља да се грешка састоји у погрешној идентификацији Антигона са Антиохом I селеукидским владарем, с том разликом што је Птолемеј у тој бици био поражени уместо победник.¹⁸ Како изгледа, спис очигледно има више аутора развијајући се временом од основне, до приповести богате детаљима и апологијом. Са друге стране, Кале анализирајући писмо износи веома интересантну претпоставку по којој је је Аристејев извештај, заправо, покушај да се александријски превод издвоји од осталих грчких превода.¹⁹ Он се позива на употребљен глагол *σεσήμανται*, из Аристејевог извештаја 30, где се говори о више јеврејских превода²⁰ Међутим, глагол *σεσήμανται*, може се превести и са „преписати“ због чега су Гудфрид и Зунц одбацили Калеову хипотезу.²¹

Време када је тачно написано писмо није познато. Један део научне јавности сматра да је писмо настало приближно око 200. године пре Христа. Такав став заузели су Марфи, Ширер и Васерштајн.²² Хадас, с друге стране сматра да се ради о 130. године

¹⁸ E. Bickermann, „Zur Datierung des Pseudo-Aristeas“, *ZNW* 29 (1930) 280-296.

¹⁹ Ова теорија је одбачена због недодатка доказа. Велики број истраживача подржало је Лажардову хипотезу којом заузима потпуно супротно становиште, полазећи од претпоставке да је постојао само један иницијални превод на грчки.

²⁰ „τοῦ νόμου τῶν Ἰουδαίων βιβλία σὺν ἑτέροις ὀλίγοις τισὶν ἀπολείπει τυγχάνει γὰρ Ἑβραϊκοῖς γράμμασι καὶ φωνῇ λεγόμενα, ἀμελέστερον δέ, καὶ οὐχ ὡς ὑπάρχει, σεσήμανται, καθὼς ὑπὸ τῶν εἰδότην προσαναφέρεται προνοίας γὰρ βασιλικῆς οὐ τέτευχε.“

²¹ D. W. Gooding and G. Zuntz, *Studies in the Septuagint: Origins, Recensions, and hiterpretations*, прир. Sidney Jellicoe, Ktav Pub, New York 1974, 158-180; 208-225.

²² C. L. Murphy, *Examining The Septuagint: an Exploration of the Greek Old Testament's Unique and Lasting Impact on the New Testament*, Lynchburg, Virginia 2007, 10; A. Wasserstein and D. J. Wasserstein, *The Legend*

пре Христа.²³ Занимљиво је становиште које износи Маркос који предлаже веома широк временски оквир од приближно пет векова? По његовом мишљењу писмо је настало у периоду од 3. века пре Христа до 2. века после Христа.²⁴ Вероватно је да је превод Петокњижја настао у Александрији као и да је Птоломеј II на неки начин био укључен у процес. Сматра се да превод није произведен на предлог Грка, иако је Птоломеј II могао олакшати рад. Уместо тога, закључак већине заснован је на спекулативној аналогiji историје таргума, раном преводу Библије на арамејски језик.²⁵ Према овој теорији, слично као што су Јевреји који су се вратили из Вавилона 438. пре Христа, користили усмени арамејски превод будући да су заборавили свој јеврејски језик, тако је Јеврејима из Египта био потребан писани превод Библије на грчком јер више нису могли да се врате јеврејским текстовима.²⁶ У основи, треба прихватити да је Закон преведн у Александрији и да је то уистину био веома значајан догађај, како за Јевреје у дијаспори, тако и за читав антички свет.

1.1.2.. Настанак превода, досадашња истраживања

Превод Закона и осталих строзаветних књига на грчки језик може се сматрати једним од најзначајнијих достигнућа тог доба. Његов значај не огледа само у снажном утицају који је имао на јеврејску заједницу у дијаспори већ и у низу могућности којима су се отворила врата сусрета са суседним народима, њиховим културама и веровањима. Колинсова сматра да се превод може сматрати најважнијим догађајем историје света, јер, како наводи, без превода не би било ни хришћанства, ни света какав данас познајемо.²⁷ Међутим, процес превода, узроци који су довели до његовог настајања као и обим који је заузимао, изазвао је велики број недоумица и претпоставки. Најзначајније теорије које се тичу питања настанка превода изнели су:

of Septuagint from Classical to Antiquity Today, Cambridge University Press 2006, 20; H. B. Swete, *An Introduction to the Old Testament in Greek Additional Notes*, Grand Rapids, Michigan 2001, 22.

²³ M. Hadas, *Aristeas to Philocrates (Letter of Aristeas)*, Wipf and Stock Publishers, Eugene 2007, 54.

²⁴ Markos, *The Septuagint*, 41.

²⁵ Collins, *The Library*, 3.

²⁶ Исто, 3.

²⁷ Исто, 1.

1. Гастер, који је сматрао да грчки Закон не води порекло из Египта него из Палестине, пошто би једино његово палестинско порекло пружило преводу неопходни углед, довољан да буде општеприхваћен.²⁸

2. Кале, који је заговарао теорију на основу које није постојао један писани превод већ неколико варијанти усмених превода. Он је сматрао да никада није постојао један јединствени примерак Септуагинте тзв. (Ur-Septuagint) већ више варијанти које су истовремено кружиле јеврејском заједницом.²⁹

3. Грејц, који је изнео теорију на основу које је превод настао од стране александријских Јевреја у време Макавесјког устанка као последица полемике између фарисеја и садудеја.³⁰

4. Текери, који је веровао како су се настанак Септуагинте и јеврејског богослужења развијали паралелни процесом.³¹ Наиме, како је сматрао, у Египту се није говорило арамејским ни јеврејским језиком. Из тог разлога богослужбене потребе Јевреја у расејању захтевале су да свештене књиге буду изложене на говорном језику за потребе читања у александријској синагоги. Он је прихватао многе наводе из Аристејевог писма као нпр. да је Петокњижје преведено прво, да је превод извршен највероватније у трећем веку пре Христа., као и то да су рукописи на јеврејском језику били донесени из Палестине. Међутим, није прихватио податак којим се наводи број од 72 преводиоца. Он сматра да се ради о доста мањој групи, од свега неколико преводиоца који најпре преводе Петокњижје, а затим Пророке и Списе.

5. Мелез-Модрезејевски сматрао је да је Петокњижје преведено за правне потребе Јевреја у Египту.³² Ову хипотезу бранили су Бикерман, Бартелеми, Страјкер и Рост након објављивања Папируса 3285 који садржи стари локални закон. По његовом мишљењу око 275. године преведени су сва правна акта са језика локалног становишта на грчки језик.

²⁸ M. Gaster, "The Samaritan Book of Joshua and the Septuagint", *SBA* 31 (1909) 115-127.

²⁹ P. E. Kahle, *The Cairo Geniza*, Oxford University Press, London 1947, 191-261.

³⁰ Више о томе Н. Graetz, "The Genesis of the So-called LXX, the First Greek Version of the Pentateuch", *JQR* 3 (1891) 151.

³¹ H. S. J. Thackeray, "The Bisection of Books in primitive Septuagint manuscripts", *SBA* 9 (1908) 88-98.

³² J. Mélèze - Modrzejewski, "The Septuagint as Nomos, How the Tora became a 'Civic Law' for the Jews of Egypt", у: *Critical studies in ancient law, comparative law and legal history*, John W. Cairns and Olivia F. Robinson (прир.), Hart Publishing, Oxford 1981, 183-199.

6. Јустен је сматрао да нелитераран језик превода показује како није настао на иницијативу краља јер би у супротном био отменији.³³ Осим тога приметан је утицај арамејског језика и доста војничких израза што би могло указивати на преводиоца из војних редова.³⁴

7. Џенсенова је сматрала да је Птолемеј будући Грк у страној земљи сигурно сакупљао књиге за своју библиотеку али да се вероватно радило о Хомеру и осталим грчким класицима.³⁵

8. Бикерман, који је сматрао да је схватање како су се настанак Септуагинте и јеврејског богослужења развијали паралелни процесом анахронистичко. Закон није превођен ради приватног читања али ни ради јавног читања у синагоги. Обичај јавног читања у време трећег века пре Христа још није био уведен. Он подсећа на обичај усменог преношења Торе на арамејском језику све до времена Јездре, приликом чега подсећа на чињеницу, да арамејски таргуми нису били записани све до римског периода.³⁶ По његовом мишљењу превод је дело драгомана, преводиоца по службеној дужности.³⁷ Осим тога, израз Септуагинта или превод седамдесеторице, како сматра, првенствено се односи на Петокњижје, у сваком другом случају ради се једноставно о преводу на грчки језик.³⁸

9. Лажард је претпоставио да је постојао један тзв. *Urtext* који је затим прошао кроз више рецензија. Овакво мишљење темељио је на наводима Јеронима који сведочи о Исихијевој, Лукијановој и Оригеновој рецензији.³⁹

Као што може да се примети јединствено мишљење по овом питању не постоји. Ипак, неколико хипотеза привлаче пажњу. Једна од њих је претпоставка коју је поставио Такери, а која повезује богослужбени живот са настанком превода. Међутим, поставља се питање, како је изгледао богослужбени живот Јевреја? Осим тога, сам помен александријске синагоге изазива доста недоумица. Да би се уопште могао разумети процес настанка превода неопходно би било добро познавање јеврејских прилика у

³³ J. Joosten, "Le milieu producteur du Pentateuque grec", *REJ* 165 (2006) 349-361.

³⁴ Исто.

³⁵ M. S. Jensen, "Homeric Scholarship in Alexandria", у: *Alexandria. Cultural and Religious Melting Pot*, G. Hinge and J. A. Krasilnikoff (прир.) Aarhus University Press, Aarhus 2009, 80-93.

³⁶ E. J. Bickerman, "The Septuagint as a Translation", *PAAJR* 28 (1959) 7-8.

³⁷ Исто, 8.

³⁸ Исто, 6.

³⁹ P. A. de Lagarde, *Ammerkungen zur griechischen Übersetzung der Proverbien*, F A Brockhau, Leipzig 1863, 1-4.

Египту. Налази папируса у области око Оксиринхоса, града који носи име по сестри краљици Птолемеја II, показују велику концентрацију јеврејског живља на том подручју.⁴⁰ Претпоставља се да је разлог томе богата плодна земља погодна за земљорадњу иако трагови указују на присутност свих социјалних структура почевши од слугу до војних заповедника. Није јасно да ли су Јевреји у Египту пореклом управо из Јудеје нити какве су везе одржавали са јерусалимским храмом. Претпоставља се да је веза са Јерусалимом одржавана воденим путем и да је путовање бродом трајало око два дана. Занимљиво је да се у Прологу Књиге Исуса сина Сираховог не спомиње Александрија већ Египат. Питање је колико су заправо Јевреји били присутни у Александрији?

С друге стране, прилично уверљивао звучи претпоставка коју је поставио Мелез-Модрејевски да је закон преведен ради регулисања правних потреба Јевреја у страниј земљи. Извесно је да су Јевреји као и други народи у једној мултиетничкој средини имали правни статус. Вероватно је да је правни систем Египта имао потребу за јеврејским законом и да је иницијатива краља за преводом била могућа, међутим, као и о богослужбеним приликама Јевреја у Александрији, о којима се не зна много, исто тако, не зна се ни о правним приликама, а доказа који би поткрепили ову теорију још увек нема.

Бикерман обједињује Калеову и теорију Мелез-Модрејевског када говори о усменом превођењу Закона од старне преводиоца по службеној дужности. С тим у вези, инсистира да се назив Септуагинта ограничи на Закон, међутим, овакав начин размишљања није у потпуности усвојен. Тако истраживачи вреднујући квалитет грчког превода квалификују све строзаветне књиге појединачно, а не само Петокњижје.⁴¹ Већина се слаже у томе да је Петокњижје преведено прво, у трећем веку пре Христа на шта указује неколико елемената:⁴²

1. Свеукупно језичко јединство Петокњижја
2. Александријски стил грчког језика Петокњижја
3. Присуство типа раног грчког језика трећег века.

⁴⁰ Више о томе: D. J. Thompson, "The Ptolemies and Egypt", у: *A Companion to the Hellenistic World*, A. Erskine (прир.), Blackwell Publishing, Oxford 2005, 105-112; J. Rowlandson, "Town and Country in Ptolemaic Egypt", у: *A Companion to the Hellenistic World*, исто, 249-263.

⁴¹ Bickerman, "Septuagint", 6.

⁴² Collins, *Library*, 7.

4. Димитрије Хронограф користи грчку верзију Библије у касном трећем веку пре Христа

5. Грчки превод Петокњижја лежи иза превода каснијих пророка (Исаије, Јеремије, Језекиља и Дванаесторице малих пророка) и Псалама. Према прологу унука Бен Сире, ове библијске књиге преведене су на грчки до његовог доласка у Александрију око 132. години пре Христа.⁴³

Уопштено узевши, сматра се да иницијатива превода није потекла од стране Птолемеја II већ од александријских Јевреја чије познавање јеврејског језика није било у стању да задовољи њихове религиозне потребе. У сваком случају, ово питање и даље остаје отворено. У овом раду назив Септуагинта претпоставља корпус старозаветних, протоканонских и дефтероканонских књига преведених и сачуваних на грчком језику.

1.1.3. Карактеристике превода

Тешко је говорити о одликама превода ако се има у виду да се ради о више књига које нису превођене истовремено. Слично томе, није могуће говорити ни о једном преводиоцу. Сматра се да је Петокњижје преведено прво. Већина истраживача данас сматра да се ради о језику којег одликују граматичке грешке, да је дело необразованог преводиоца, писан на веома лошем или сиромашном грчком језику.⁴⁴

Једно је извесно-превод није литераран. Коришћен је говорни грчки језик тог времена и поднебља. На основу ортографије, неуједначеног речника, флексије и синтаксе превод Петокњижја је жаргонски.⁴⁵ Преводилац је очигледно познавао правила грчке синтаксе што се може закључити на основу конструкције синтаксе приликом употребе апсолутног генитива иначе веома заступљеног.⁴⁶

Дајсман је сматрао да је грчки LXX жаргонски или некњижевни језик κοινή διάλεκτος. Он је вршио анализу и поређење пронађених грчких папируса у Египту са текстовима Старог и Новог завета и уочио међусобно сродне изразе као што су ἀγάπη

⁴³ Исто.

⁴⁴ В. Р. Grenfell and А. S. Hunt, *New Classical Fragments and Other Greek and Latin Papyrus*, Clarendon Press, Oxford 1897, 46; J. H. Moulton, "Grammatical Notes from the Papyrus", *CR* 18 (1904) 106-112.

⁴⁵ Bickerman, "The Septuagint", 12.

⁴⁶ Исто, 13.

или ἐπίσκοπος.⁴⁷ Међутим, не сматра оправданим становиште да је постојао посебан јеврејски грчки језик александријских Јевреја, јер свако време, како сматра, има своје језичке особености. Двојезични папируси показују да су се Јевреји саживели са локалним становништвом и да су усвојили поједине изразе. Истраживање папируса које је започето Наполеоновом експедицијом у Египат 1798. године, покренуло је истраживачки талас проучавања писаног језика, међутим, до данас ово поље је остало непотпуно истражено.⁴⁸ Папируси јесу веома важна сведочанства, требало би, међутим, имати у виду чињеницу да они нису говорни већ писани језик тог доба. Писање на папирусу јесте било распрострањена појава али не и свакодневно присутна у свим слојевима друштва.

Гехман и Тарнер сматрали су да је постојао тзв. јеврејски грчки карактеристичан за Јевреје у Александрији који се развијао независно од јеврејског језика.⁴⁹ Међутим, једно је јеврејско-грчки говорни језик, друго је језик који је коришћен у богослужбене сврхе у синагоги и верској заједници.⁵⁰ Заправо, ситуација би могла бити сумирана на следећи начин: у случају када се сусреће са појединачним речима преводац бира или из речника или из савременог говорног језика одговарајући еквивалент, међутим, у ситуацији када се среће са јеврејским изразом или фразом оклева да се одлучи између идиоматског или књижевног читања.⁵¹ Претпоставка је да је Јеврејима у Египту грчки био говорни језик, да су јеврејски учили, вероватно у адолесценцији ради читања у синагоги, а да су истовремено познавали и арамејски и египатски.⁵²

Текери је покушао да категорично преодилачке методе појединих писаца установивши следеће категорије превођења: добар κοινή превод, разводњени грчки, дослован или неразумљив превод, књижевна парафраза и народни или слободан грчки превод.⁵³ У случају Књиге пророка Данила, на основу предложене класификације, ради

⁴⁷ A. Deissman, "Hellenistic Greek with Special Consideration of the Greek Bible", у: *The Language of the New Testament: Classic Essays*. Stanley E. Porter (прир.), JSOT, Press Sheffield, Sheffield 39-59.

⁴⁸ Markos, *Septuagint*, 6.

⁴⁹ Уп. Gehman, "The Hebraic character of LXX Greek", *VT* 1 (1951) 81; Tarnier, "The Unique character of Biblical Greek", *VT* 5 (1955) 208-213.

⁵⁰ S. P. Brock, "The Phenomenon of the Septuagint", *OTS* 17 (1972) 31.

⁵¹ Исто, 34.

⁵² Исто.

⁵³ H. S. J. Thackeray, *A Grammar of the Old Testament in Greek, according to the Septuagint, introduction, orthography accident*, Cambridge University Press, Cambridge 1909, 13.

се о књижевној парафрази. На основу ових класификација сматрао је да се може одредити и број преводилаца једне књиге, нарочито Књиге о царевима. Осим тога, књиге појединачно одликује различити стил превођења при чему није сасвим јасан узрок ове појаве. Тов, у том смислу, примећује да пророчке књиге Јеремије, Језекиља и Малих пророка одликује прилично буквалан превод за разлику од слободног превода Књиге пророка Исаије.⁵⁴ Сличне разлике су видљиве и у другим случајевима. Буквалан превод среће се још и у Псалмима док је превод књиге Премудрсти Соломонове веома слободан и понекад парафраза.⁵⁵ Анализа степена слободе и буквалност у приступу превођења представља кључни елемент у разумевању њихове употребе како у древним документима тако и у студијама Писма.⁵⁶ Већина књига јеврејске Библије преведена су на грчки на релативно веран начин. Са друге стране, велике разлике су концентрисане у одређеним библијским књигама које је Тов приказао на следећи начин:

Постање: генеалогичка, хронолошка подаци, нарочито у поглављима 5 и 11.

Излазак: различите димензије Шатора у поглављима 35-40.

Бројеви: Секвенцне разлике плусева и минуса у стиховима.

Исус Навин: значајне транспозиције, наслањања посебно у поглављима 5, 20, 21, 23, 24.

Самуило-Царевима: велике и мале разлике укључујући транспозицију, различите хронолошке и уређивачке структуре посебно 1Сам. 1-2, 16-18, 1 Цар, 2 Цар 17, 21.

Псалми: Додатни Псалм (Псалм 151).

Јеремија: велике разлике у низу, знатно краћи текст у књизи.

Језекиљ: нешто краћи текст, другачији распоред у поглављу 7.

Премудрости: разлике у низу у поглављима 24-31, другачији текст.

Данило и Јестира: потпуно различите књиге, укључујући и додатак

Дневници: „синоптичке“ варијанте, односно читавања у грчком преводу

Када се текстови МТ и LXX упореде добија се увид у различите фазе састављања. У неким случајевима, LXX садржи композицијски слој који можда претходи МТ на пример, Исус Навин и Јеремија.⁵⁷ У другим случајевима, јеврејски текст који је у основи

⁵⁴ E. Tov, *The Septuagint Translation of the Hebrew Bible: Its Nature and Importance for Scholarship*, <http://www.accordancefiles1.com/products/introlxx1.pdf>, 11.

⁵⁵ Исто.

⁵⁶ Исто.

⁵⁷ Исто, 14-15.

LXX подржава МТ, као у случајевима, 1Царевима, Јестире и Данила. У осталим случајевима, однос између два текста не може се лако одредити.⁵⁸ Осим тога, није јасно ни који је био облик стандарног грчког језика у Египту. Из тог разлога тешко је вредновати језик Септуагинте.

1.2. КЊИГА ПРОРОКА ДАНИЛА

1.2.1. Увод

Књига пророка Данила има веома сложену текстуалну историју. Трагове те историје можемо уочити, у самом тексту, већ на први поглед, без потребе за детаљним истраживањем. Први, очигледан траг је чињеница да је написана на два, односно три, различита језика: арамејском, јеврејском и грчком.⁵⁹ Други, не мање уочљив, може бити различит садржај, који се лако уочава при читању поглавља 1-6, односно, 7-12. Поглавља 1-6 говоре о доживљају Данила и његових пријатеља, док 7-12, подела на два дела није у потпуности прецизна. Унутар ове поделе, извршене углавном на основу тематике и жанра, могу се направити поделе на основу језика, стила приповедања или хронологије. Тако се ни први део, поглавља 1-6, не могу посматрати као целина. Приче које су повезане мотивима Данилове мудрости и чистоте, описују различите епизоде Данилових доживљаја у Вавилону. Садржај списа, у том смислу, игра веома значајну улогу при процени текста, његове кохерентности и могућих трагова компоновања, односно, елемената који би указивали на евентуално време настанка списа или његових појединачних компоненти.

1.2.2. Садржај

Приповест започиње веома темељним уводом у виду извештаја. У њему се наводи да се радња дешава у време треће године царовања Јоакима, када Навуходоносор разара Јерусалим. Како нам писац даље саопштава, Навуходоносор тражи од Асфеназа да му

⁵⁸ Исто.

⁵⁹ Делови на јеврејском: 1,1-2,4а; 8-12; арамејском: 2,4б-7,28; грчком 3,24-90; Грчки делови уметнути су између 3,23 и 3,24. Изворно су, како се претпоставља, написани на јеврејском или арамејском језику, због тога се често међу истраживачима може наћи подела само на основу два језика, арамејског и јеврејског.

доведе младиће без мане, мудре и снажне, који би, након што науче халдејски, могли служити на двору.⁶⁰ Од тројице јеврејских младића Ананије, Мисаила и Азарије, издваја се Данило као четврти, коме је дано име Валтазар. Данило и младићи, у наставку, одбијају храну са царске трпезе и хране се строго варивом, али и поред тога, по снази и лепоти издвајају се од свих осталих: *и у свему чему треба мудрост и разум, за што их цар запита, нађе да су десет пута бољи од свих врача и звездара што их беше у свему царству његову.*⁶¹ Након што су били изведени пред цара којег су задивили мудрошћу и разумом, остали су на двору до прве године владавине Кира. То је крај прве епизоде или првог поглавља. Читаво прво поглавље, могло и се посматрати као увод, односно, упознавање са сценом и ликовима приповести. Последњи стих, у коме се констатује да је Данило остао на двору све до владавине Кира, може бити закључак првог поглавља као засебне епизоде или увод за наредно приповедањ предстојећих поглавља.

У другом поглављу, цар Навуходоносор, уснио је сан који је потом заборавио. Узнемирен, тражио је од халдејских мудраца да му растумаче сан, међутим, нико од халдејских астролога нити је могао да докучи шта је цар сањао, нити да растумачи. Тада је цар наредио да се погубе сви халдејски видовњаци, те осим халдејаца, потражише Данила и његове „другове“. Данило, како би спречио трагедију, моли се заједно са младићима Богу и у „утвари“ ноћној, добија одговор од Бога. Цар је уснио необичан лик из којег избија светлост. Његова глава била је од чистог злата, груди и руке од сребра, стомак и бедра од бронзе. Његова колена била су од гвожђа, а стопала од гвожђа и блата. Када се камен одвалио и ударио у стопала, срушио је овај необичан лик. Данило је сан растумачио као четири предстојећа царства, од којих је последње царство које нема краја: *царство које се довека неће расути, и то се царство неће оставити другом народу, оно ће сатрти и укинути сва три царства, а само ће остати довека.* Након што је протумачио сан цару, био је награђен. Овде је крај другог поглавља, односно, друге епизоде. Иако нас писац у другом поглављу, у уводном делу, не упознаје са Данилом, већ само наставља приповест, у 25. стиху Ариох, царев слуга, изнова представља Данила

⁶⁰ Тачније, цар тражи младиће који би стајали на двору. Глагол תָּבַח у облику תְּבַח како срећемо у МТ Дан 1,4 означава „стајање“ мада, у облику хофала може значити „представљање“; у СГ употребљен је глагол עָמַד што се може превести на више начина, од који је основни „бити присутан“ међутим, у Т варијанти налази се глагол יָצַח који може бити преведен са „стајати“, „утврдити“ или „бити на услузи некоме“, служити му, што је у неку руку заправо и логичан превод јер цар вероватно узима младиће за службу, а не за пуко стајање.

цару речима: *Нађох човека између робља Јудина, који ће казати цару шта значи сан. А цар прорговори Данилу који се зваше Валтазар: Можеш ли ми казати сан који сам уснио и шта значи?* Приче, како можемо да уочимо, нису тематски повезане, обе имају сопствени увод и закључак, јасно одређен почетак и крај, тако да пре делују као засебне епизоде него као једна тематска целина.

У трећем поглављу нарација се значајно мења. Навуходоносор је направио лик од злата и наредио да му се сви поклоне. То одбијају тројица младића, након чега их баца у огњењу пећ. Након што изађу неповређени, цар забрањује хулу на јеврејског Бога и награђује младиће. Иако је историјски доследан, будући да радњу смешта у време владавине Навуходоносора, занимљиво је да писац трећег поглавља не спомиње Данила. Осим тога, изненађује да Навуходоносор, који је у претходном поглављу, спознао величину јеврејског Бога, сачињава кип од злата и наређује свима да му се поклоне. Више од свега изненађује податак да од јудејских младића само тројица Данилових пријатеља одбијају да се поклоне. Поставља се питање: шта је са Данилом? Осим овога, проблем овог поглавља је очигледна некохеретност. У грчком преводу, треће поглавље прекида се код 23. стиха, и наставља се Азаријиним молитвом, затим се на 23. стих надовезују нова два, јеврејском тексту непозната стиха, која повезују уметак са претходним делом. Уметак чине стихови песме, укупно њих 64: од тога, стихови 26-45 делови су Азаријине молитве, затим следи нарација, од 46. - 51. стиха, у којима је описано како су Халдејци додали „смолу и лозовину“ да разбукте ватру. Пламен је затим, нарастао до „49 лаката изнад пећи“ и захватио оне који су били у близини. Тада је анђеоло сисао у пећ и истиснуо пламен, тако да је унутра било налик „шумећем летњем поветарцу“.⁶² Остатак стихова, од 52.-90, представља песму тројице младића у ужареној пећи. Завршетак песме, или 90. стих, наставља се додатком у виду 91. стиха, у коме је описано, како се Навуходоносор задивио њиховим певањем: *И Навуходоносор их чу како поју, и задиви се, па устаде брзо и рече великашима својим: Зар три човека не бацисмо посред огња окована? И рекоше цару: истина је, царе.* Стих 92, сада је заправо наставак прекинуте нарације и наставак претходне верзије, односно, 24. стиха у јеврејској варијанти. Текст је надаље исти до последњег 30. или са грчким додацима 97. стиха, који

⁶² Овде је занимљив опис Сина Божијег у 3,25 односно 3,92 у грчкој варијанти. У МТ לְבַרְאֵי־לֵהוֹי וְ ת ה' ὄρασις τοῦ τετάρτου ὁμοίᾳ τῷ θεῷ је описан „неко налик Сину Божијем“ док је у СГ описан као „неко сличан анђелу Божијем“ ὄρασις τοῦ τετάρτου ὁμοίωμα ἀγγέλου.

се разликује. У наставку јеврејске варијанте, цар „узвисује“ младиће, док у грчком преводу, цар поставља младиће да управљају свим Јудејцима у вавилонском царству. Ту, међутим, није крај. Разлике постоје и надаље, а нарочито су изражене у предстојећем, четвртом поглављу које видно одступа од претходних.

У четвртом поглављу, наратор, сада, Навуходоносор лично, не говори у трећем, већ у првом лицу. Он износи историју сопственог спасења и познања јеврејског Бога. Причу започиње хвалоспевом Вишњега, а затим износи детаље свог сна о дрвету великом чије гране досежу „до неба“ и виде се „до краја земље“. Писац најпре описује величност дрвета, а затим снажним контрастом драматизује наставак приче: *Видех у у утварама главе своје, и гле, Стражар и Светац сиђе с неба. Повика јако и рече овако: Посеците дрво и поткрешите му гране, покидајте му лишће и разметните му род: нека побегну звери испод њега и птице са грана његових.* Нарочито занимљив је наставак у коме се тражи да се дрвету остави пањ, а затим: *срце човечије нека му се промени и срце животињско нека му се да, и седам времена нака прође преко њега.*⁶³ Након што му Данило протумачи сан, десило се управо онако како му је Данило протумачио: да ће бити протеран и остављен али након познања Бога и његове моћи, да ће бити помилован. Занимљиво је да прича започиње у првом лицу, да би се у 27. стиху, у говору Даниловом, наставила у другом: све до 33. стиха, а након тога, од 33. до 35. у трећем лицу: *У тај час испуни се та реч на Навуходоносору, и би прогнан између људи...* Прича се завршава 37 стихом када се писац у име Навуходоносора, изнова обраћа у првом лицу: *Сада ја Навуходоносор хвалим, узвишујем и славим Цара небескога, чија су сва дела истина и чији су путеви преаведни и који може оборити оне који ходе поносито.* Још занимљивије је да нам писац, поново представља Данила у 19 стиху и за разлику од претходних поглавља акценат ставља на његово вавилонско име Валтазар.

У наставку, у петом поглављу, долази до смене владара. Наиме Навуходоносора замењује његов син Валтазар, који прави гозбу и узима судове из јерусалимског храма. Док су цар и званице уживали у гозби, испијајући вино и хвалећи идоле од сребра и злата, цар је на зиду угледао руку која пише. Видно узнемирен, позвао је све видовњаке

⁶³ Нарочито је занимљиво увођење термина ἄγγελος и даље, ἀπεστάλη ἐν ἰσχύι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ у СГ преводу или „анђео у сили небеској“. У Т преводу наилази се на транскрипцију *ip* за јеврејско *יִפ* и остатак текста у *καὶ ἄγιος ἄπ' οὐρανοῦ κατέβη*. Ово указује да преводилац Т следи узорни текст али не разуме значење термина. Осим тога, помен стражара и прорачуни времена са акцентом на броју седам, указују на могућу интервенцију независне традиције.

да му растумче написано. По већ, утврђеном редоследу претходних епизода, нико није био у стању да пружи објашњење, те се сетише Данила који је цару протумачио виђење. Као и у претходној причи, како је Данило рекао, тако је и било, исте ноћи, цар је убијен, а на његово место дошао је Дарије Мидијанин.

Међутим, поглавља 7. и 8. такође говоре о владавини Валтазара. Уколико би се прича пратила на основу редоследа владара, онда би садржај седмог поглавља требало да се налази након петог поглавља, тачније, између представљања Валтазара, на почетку петог, и његове смрти на крају истог поглавља. У сачуваном сведочанству папируса 967, поглавља 7 и 8, постављена су између 4. и 5. што је занимљиво јер се поглавља 1-4 односе на време Навуходоносора, 7, 8 и 5, радњу смештају у време владавине Валтасара, 6 и 9 описују владавину Дарија, док 10-12 прву годину Кира. У садашњем облику, на петог поглавље надовезује се шесто, које радњу смешта у време владавине Дарија, што изгледа логично, ако се узме у обзир да се на крају петог извештава о Дарију као Валтазаревом наследнику. Проблем, међутим, настаје касније, јер нас у наставку, 7. и 8. поглавље, изнова, враћа у владавину Валтазара.

У шестом поглављу, писац не говори више о Даниловој мудрости већ о Даниловим искушењима. Мудрост и врлине Данилове сада су мотив који покреће заверу од стране завидних старешина и управника који, како би му напакостили, наговарају цара да забрани молитву у трајању од тридесет дана. Пошто Данило није испоштовао забрану, бачен је у јаму са лавовима, одакле је изашао неповређен. Епилог радње је казна клеветницима који су заједно са породицом бачени у исту јаму. Прича се завршава хвалоспевом Богу, а на самом крају, сазнајемо да је, осим што је надживео Навуходоносора и Валтазара, Данило уживао у својим данима и за време Дарија и Кира. Овим се завршава шесто поглавље и први део књиге.

Седмо поглавље почетак је апокалипсе. Поглавље почиње нарацијом у трећем лицу, а затим приповедање наставља овог пута Данило лично. Данилово приповедање је течно и убедљиво. Осећа се континуитет говора и његова лична узнемиреност виђењем: *Мени, Данилу, пренемеже дух мој у телу моме и утваре главе моје узнемирише ме. Данило најпре види четири звери различитог изгледа: Прва беше као лав и имаше крила орла, гледах док јој отпадуше крила њена и подигнута са земље и на ноге људске стаде и*

срце људско дано би њој.⁶⁴ Затим, је описана друга звер налик медведу са ребрима у устима, трећа слична пантеру са четири главе и четири крила којој је дат језик.⁶⁵ Последња, четврта звер била је страшнија од свих претходних, имала је зубе гвоздене и десет рогова. Међу десет рогова израстао је нови мали рог, а три претходна су отпала. На малом рогу налазиле су се “очи као човечије“ и „уста која говоре велике речи“. Опис звери прекида се сценом небеског плана са постављеним престолима: *Гледах до кад се поставише престоли и стар дана постави се, који има огртач као снег и коса главе његове као вуна бела чиста, престо као буктиња ватре.*⁶⁶ *И изливаше се пред лице његово поток ватре, хиљаде хиљада служише га, и десет хиљада десет хиљада беху стајали пред њим и суд заседе и књиге отворише се.* У наставку се, при опису виђења кратко враћа на сцену рога који говори велике речи и на звер која бива убијена и бачена у буктињу ватре, а затим наставља сцену на небеском плану: *Видех у виђењу ноћном, и гле, на облацима небеским као син човечији долазаше и као стар дана стиже и они који стоје приђоше му.*⁶⁷

Сину човечијем се, како се наводи у 7,14 додељује власт и царство које неће пропасти. То је веома занимљиво, јер у 7,18 један од оних који стоје објашњава виђење и каже да ће свецѝ вишњег преузети царство. Овде постоји доста нејасноћа. Најпре се говори о додели власти сину човечијем у 7,13, након тога у 7,22 стар дана „суд“ додељује свецѝма вишњег, да би се у 7,27 говорило о царству светаца вишњег и наставља о „Његовом царству“ коме неће бити краја. Дакле, суд се даје свецѝма, а царство без краја је „његово“ тј. Светог Узвишеног кога ће „сви слушати“? Приметна конфузија утицала је на доношење закључка да је син човечији у 7,13 заправо персонификација изабраног народа, односно светаца вишњег из 7,18 и 7,22. Збуњује, међутим, што се у 7,27 изнова о говори о царству „вишњег“ које је „његово“ и „вечно“.⁶⁸

⁶⁴ У наставку цитирања Дан 7-12 биће коришћен сопствени превод СГ варијанте.

⁶⁵ У преводу Даничића рис, у СГ и Т је леопард, у МТ пантер. За разлику од МТ и Т њој се додељује власт у СГ се додељује језик: γλῶσσα ἐδόθη αὐτῷ.

⁶⁶ У МТ и Т „престо његов буктиња ватре точкови његови, ватра која букти или пламен огњени.

⁶⁷ Занимљиво је да 3,25 односно 3,92 описује виђење некога налик сину Божијем, док 7,13, и касније 10,16 и 10,18 описују неког налик сину човечијем. Међутим, у 3,25 син Божији је, како сам писац тумачи, анђеол, док лик некога налик сину човечијем остаје неразјашњен.

⁶⁸ „καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν μεγαλειότητα αὐτῶν καὶ τὴν ἀρχὴν πασῶν τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν βασιλειῶν ἔδωκε λαῷ ἁγίῳ ὑψίστου βασιλεῦσαι βασιλείαν αἰώνιον καὶ πᾶσαι αἱ ἐξουσίαι αὐτῷ ὑποταγήσονται καὶ πειθαρχήσουσιν αὐτῷ.“

У осмом поглављу, које се ослања на претходно, описује виђење борбе овна и јарца, односно, након што јарац савлада овна, четири рога која израстају јарцу. Налик претходном опису у седмом поглављу, прво је описано виђење, а затим следи тумачење. У овом случају виђење се односи на Мидско, Персијско и Грчко царство. Ован са два рога симболизује персијско и мидско царство, док је јарац симбол грчког царства. Велики рог који се сломио симболизује првог цара, четири рога која су израсла наместо њега су четири царства, после чега долази цар „бестидан и лукав“. Радња се дешава као и у седмом поглављу, у време Валтазара. Овде се као и у претходним случајевима уочава увод: *Године треће царевања Валтарзара виђење које видех ја Данило после виђења мојег првог.* и затим крај поглавља оставља утисак да се ради о повезаним али самосталним епизодама.

Девето поглавље одудара од претходна два. Радња се дешава у време Дарија, Асвирова сина. Сада се више не описује виђење, већ Данилова молитва покајања, након чега, писац наставља опис виђења: *и за говорења мога у молитви својој, и гле, човек којег видех у сну свом на почетку, Гаврило, брзини којом се доноси, приступи ми у часу вечерње жртве.*⁶⁹ У наставку, Гаврило подучава Данила о будућим догађајима са акцентом на прорачунима седмица.⁷⁰

Поглавље 10. могло би се рећи, тематски се налази између 7 односно 11. и 12. Налик седмом, описује виђење некога налик сину човечијем, али се хронолошки не подудара будући да описује владавину Кира. Осим тога, 11. и 12. поглавље износе пророштва о будућем времену налик другом делу 10 поглавља. Излагање започиње кратким уводом у трећем лицу којим се извештава време догађаја: *У годидни првој Кира цара персијскогзаповест објављена је Данилу који се назва Валтазар...*⁷¹ Наставак је затим, у првом лицу и извештај износи Данило. Сада не говори о виђењу у „утвари ноћној“. Радња се дешава на обали реке Тигар где је угледао човека одевеног у ланену ризу из

⁶⁹ Занимљиво је да СГ и МТ не спомињу „детење“ као Т, већ само брзину којом се појављује Гаврило.

⁷⁰ Остатак деветог поглавља доноси различит текст СГ, МТ и Т. МТ и Т у 9,25 говоре о седамдесет седмица и шездесетдве седмице до времена изградње Јерусалима и помазаног вође, СГ не спомиње седмице и не говори ни о каквом вођи, већ у наставку 9,26 говори да ће за време седам седмица и шездесетдве бити напуштено помазање, град, светиња са Помазаником. У Т и МТ сада неме помена седам седмица већ само шездестдве, када ће бити уништено помазање са владарем који долази. У 9,27 СГ изнова говори о броју седамдесет седмица али овог пута и 62 дана, док Т и МТ спомињу само седамдесет седмица и половину седмице.

⁷¹ У СГ говори се о првој години владавине Кира, у Т и МТ, о трећој.

које избија светлост.⁷² Након што га охрабрује говори му о будућности његовог народа. Занимљиво је да се поред некога „налик сину човечијег“ и „старог дана“ у 7,13; затим, Гаврила у 8. и 9. поглављу, уводи лик човека у ланеној ризи са „лицем као муња“ у 10, 4-6, а затим и Михајла у 10,13. Још занимљивији је опис „некога налик човеку“ и то што писац у 10,18 прави разлику између човека и „онога налик човеку“. Овог пута поглавље се не завршава епилогом. Последњи стих 10,21 завршава се неуобичајено, најавом објашњења оног што је написано у „књизи истинитој“.

Једанаесто поглавље требало би да настави објаву претходног десетог, међутим, уместо тога, ново поглавље има нови увод: *и у години првој Кира цара рече ми да ојачаиш и охрабриши се.*⁷³ Једанаесто поглавље осим што се разликује по форми, јер налик претходном 10. стиху нема класичан завршетак и самим тим јасну поделу међу поглављима, издваја се по дужини са укупно 45 стихова. На последњи стих, који говори о постављању скиније, надовезује се 12 поглавље најавом издизања Михајла. Дванаесто поглавље започиње без увода, тако да поглавља 10-12 изгледају као једна целина. Сва три поглавља, интересују се за прорачуне времена и историју јеврејског народа. Последње поглавље, које се састоји од само 13 стихова, завршава се коначним закључком: *и ти иди, одмарај се још јер остаје дана и часова до пуноће исшуњења и одморићеш се и подићи ћеш се са славом ти на крају дана.*⁷⁴

У јеврејској Библији, приповест о Данилу овде се завршава, међутим, у грчкој верзији, следи Приповест о Сузани. Ова приповетка занимљива је из више разлога. Најпре због садржаја, а затим и због спорова који су се водили по питању њене аутентичности. Садржај књиге говори о Даниловој мудрости. Међутим, главни лик, овога пута, није Данило, већ Сузана. Занимљиво је, како наратор, са једне стране, велича честитост једне жене, док са друге стране, оспорава ауторитет угледних јеврејских старешина. Приповест говори о покушају двојице стрешина да заведу младу Сузану. Након што их она одбија, оптужују је за неверу са непознатим младићем. Читава заједница осуђује Сузану, док Данило сумњајући у поштење старешина, не докаже да не говоре истину. Он најпре испитује првог, а затим и другог стрешину. Након што добије

⁷² У Т се говори о реци Едекал, затим о човеку одевеног у „вадин“ што је транслитерација од јеврејског אֵדֶקָל тј. лан, и који је опасан појасом од злата Уфаза.

⁷³ Оба грчка превода говоре о владавини Кира за разлику од МТ где се говори о владавини Дарија. У преводу Даничића такође се говори о Дарију, а не о Киру како се налази у Т.

⁷⁴ Као и у претходним случајевима, текст СГ и Т сроднији је у односу на МТ који нема најаву „подизања у слави на крају дана“ за разлику од Т и СГ.

различите одговоре од њих, по питању тога, испод ког дрвета је виђења Сузана у прељуби, успева да докаже њену невиност и ослободи је оптужби. Једно од водећих питања по питању ове књиге јесте, да ли се она уопште може сматрати јеврејским делом? За овакве сумње постоји више разлога. Први је тај што се не налази међу списима јеврејске Библије, други, због сумње да је написана на грчком језику.⁷⁵ Осим тога, Теодотинова верзија започиње уводом у виду првих шест стихова којих у преводу СГ нема.⁷⁶ На основу папируса 967 који пружа увид у прехексапларни текст LXX, види се да текст повремено прати јеврејски рукопис, повремено Теодотинов превод насупрот СГ, што нам говори о већем броју, како рукописа тако и рукописних традиција Приповести о Сузани. У сваком случају, када се све наведено узме у обзир као што су: говори у трећем, односно, у првом лицу, историјска недоследност, различит стил, језик и садржај књиге, затим, грчки додаци: Молитва Азаријина, Песма тројице младића у зажареној пећи и нарочито, Приповест о Сузани, не остаје места сумњи да се у случају Данилове књиге ради о компонованом делу. Међутим, ко је и када написао или укомпоновао делове Данила у једну целину до данас је остало нејасно.

1.2.3. Време настанка

Књига пророка Данила завршена је пре много векова, јединствено мишљење по питању времена настанка до данас није постигнуто. Са једне стране, велики број истраживача, узимајући у обзир различит садржај у две половине књиге, као и два

⁷⁵ Дobar показатељ критеријума који су утицали на то да један спис буде признат и прихваћен је пример сачуване преписке између Оригена и Јулија Африканца. По мишљењу Африканца, Приповест о Сузани се не може сматрати саставним делом Данила због разлике у форми надахнућа које није универзално на нивоу књиге, затим, описа Даниловог испитивања сведока, које сматра неозбиљним, као и историјске недоследности које искључују пророштва везана за шести век када би требало да буде компонована приповест о Сузани. Међутим, убедљивије од свега, сматра чињеницу да недостаје у јеврејском примерку Данила. Грчка игра имена, $\pi\rho\iota\sigma\alpha\iota$ - $\pi\rho\iota\nu\omicron\nu$ односно $\sigma\chi\iota\sigma\alpha\iota$ - $\sigma\chi\iota\nu\omicron\nu$ у стиховима 54-55, односно, 58-59, указује је дело компоновано на грчком језику. Уп. Јулије Африканац, Писмо Оригену, PG 11,45. 26 ; Ориген, Писмо Јулију, PG 11, 61; E. L. Gallagher, *Hebrew Scripture in Patristic Biblical Theory, Canon, Language, Text; Supplements to Vigiliae Christianae, Texts and Studies of Early Christian Life and Language*, V 114, J. Den Boeft- B. D. Ehrman-J. Van Oort C. T. Runia-C. Scholten van Winden (прир.), Brill, Leiden-Boston 2012, 30. 6; N. R. M. De Lange, "Letter a Africaricanus sur l'histoire de Susanne", у: *Origène, Philocalie*, 1– 20: Sur les Écritures, SC 302, M. Harl (прир.), Cerf, Paris 1983, 469-578.

⁷⁶ Поједини рукописи замењују $\pi\alpha\rho\grave{\alpha}$ $\tau\grave{\epsilon}$ $\iota\omicron\upsilon\delta\alpha\iota\omicron\varsigma$ са $\pi\alpha\rho\grave{\alpha}$ $\delta\grave{\epsilon}$ $\chi\alpha\lambda\delta\alpha\iota\omicron\varsigma$. Рајчард у критичком издању нуди $\pi\rho\delta\grave{\alpha}$ $\delta\grave{\epsilon}$ $\iota\omicron\upsilon\delta\alpha\iota\omicron$. Де Ланж претпоставља да је текст коригован од $\pi\alpha\rho\grave{\alpha}$ $\tau\grave{\epsilon}$ $\iota\omicron\upsilon\delta\alpha\iota\omicron\varsigma$. Де Ланж сматра да је најприродније читање $\pi\alpha\rho\grave{\alpha}$ $\iota\omicron\upsilon\delta\alpha\iota\omicron\varsigma$ заједно са $\phi\acute{\epsilon}\rho\epsilon\tau\alpha\iota$, међутим, такав вид читања оставља празнину на почетку 6 стиха. Уп. De Lange, "Letter", 518; W. Reichardt, *Die Briefe des Sextus Julius Africanus an Aristides und Origenes*.TU, 34.3. Hinrichs, Leipzig 1909.

различита језика, ако се не рачуна грчки уметак 3,24-90, сумњају да је књига настала као јединствена целина. Са друге стране, управо поменути разлози, код неких других, заправо су аргументација којом бране њену целовитост.

Роули као доказ целовитости наводи управо кохерентност и стил списа, док Талмон, чињеницу да је књига писана на два језика, види као жељу једног писца да се служи језицима којима су се служили Јевреји у периоду након вавилонског ропства. Ван дер Вуд, који се придружује овом становишту, износи још занимљивије објашњење када говори да се писац користио јеврејским језиком зато што је једноставно тако желео.⁷⁷ У свом раду „The Writing of Daniel“ Веселиус износи теорију на основу које дисконтинуитет списа није настао услед историјских фактора већ као производ литерарне стратегије. У прилог томе наводи два разлога: први је, како сматра, жеља да се постигне одређена литерарна форма, други је покушај да се постигне својеврсна инертекстуална веза међу појединим билијским књигама.⁷⁸ Као пример такве праксе, наводи Јездру, код које се, као и код Данила, између 4 и 6 поглавља наилази на паузу. Осим тога, оба поменута списа, користе арамејски да би спојили две половине књиге. Снел датира Данила или барем поједине делове у 163. годину пре Христа. За арамејске делове, налик Веселиусу сматра да су уметнути ради опонашања Јездрина књиге, односно како би пружили спису одређену дозу аутентичности.⁷⁹

Ова запажања нису без значаја. Сличност у композицији између Јездре и Данила неоспорно постоји. Можда је још занимљивији податак да међу бројним сачуваним таргумима библијских књига, једино ових двеју нису пронађена.⁸⁰ Међутим, специфичност Данила, нарочито поглавља 7-12, будући да се ради о апокалипси, пре би се могла упоредити са Језекиљем него са Јездром, док претпоставка да се ради о литерарној стратегији на основу којег писац уклапа делове списа, пре указује на дело редактора или композитора, него на самог писца. Због тога је велики број оних који сматрају да су наведени разлози доказ компоновања.

⁷⁷ Уп. А. S. van der Woude, *The Book of Daniel in the Light of new Findings*, Leuven University Press, Leuven 1993, 3-12.

⁷⁸ J. W. Wesseliuss, “The Writing of Daniel”, у: *The Book of Daniel, Composition and Receptions*, J. J. Collins, P. W. Flint (прир.), Brill, Leiden, Boston, Köln Vol II, 2001, 291-310.

⁷⁹ D. C. Snell, “Why is there Aramaic in the Bible”, *JSOT* 18 (1980) 21.

⁸⁰ Уп. Д. Милин, Увод у Свето писмо Старог завета, САС СПЦ, Београд 1991, 106.

Грелот тумачи СГ превод 4-6 као превод са јеврејског превода арамејског оригинала, а да су поглавља 2-7 преведена на јеврејски у време Макавејског устанка.⁸¹ Монтгомери сматра да су поглавља 4-6 као засебне приче кружиле у то време, док Алберт сматра да је један аутор укомпоновао 4-6 епизоде у једну целину.⁸² Данас се, овом мишљењу о различитом Vorlage у поглављима 4-6, приклања већина научника. Постоје мишљења да су поглавља 1-7, заправо збирка легенди из 3. века пре Христа, док је остатак из времена Антиоха Епифана.

Улрих износи веома занимљиву теорију о двоструком литерарном издању. Он сматра да је постојало два или више паралелних текстова које је затим аутор комплетирао или редактор намерно изменио и уклопио промене.⁸³ Коначно, Меклеј сматра да су поглавља 4-6 преведена врло рано. Она су најпре кружила у дијаспори, а када се корпус прича и виђења Данилових укомпоновао на семитским језицима и преведен је на грчки, поглавља 4-6 замењена су ранијим грчким преводом.⁸⁴

Треба имати у виду да се о Данилу не може говорити као о јединственом делу. Без обзира да ли се говори о 4-6 као самосталним епизодама или не, разлике у поглављима не могу се ограничити само на садржај већ и на врсту приповедања и приповедачки стил, што смо могли да видимо кроз предложени преглед садржаја. Први део одступа од другог дела, а чак ни сам други део поглавља 7-12 не може се посматрати равноправно: 7. поглавље писано је на арамејском, 8. на јеврејском језику, разлике између 7. и 8. поглавља могу се објаснити различитим изворним језиком, међутим разлике у језику и стилу приповедања постоје и надаље, између 8, 9, 10 и остатка текста?⁸⁵

⁸¹ P. Grelot, "La Septante de Daniel IV et son substrat sémitique", *RB* 81 (1974) 5-23.

⁸² J. A. Montgomery, *A Critical and Exegetical Commentary on the Book of Daniel*, T.& T. Clark, Edinburgh 1927, 38; R. Albertz, "The Social Setting of the Aramaic and Hebrew Book of Daniel", у: *The Book of Daniel: Composition and Reception*, John J. Collins and Peter W. Flint (прир.), Brill, Leiden, Boston, Köln 2001, 178.

⁸³ E. Ulrich, "Double Literary Editions of Biblical Narratives and Reflections on Determining the Form to be Translated", у: *The Dead Sea Scrolls and the Origins of the Bible*, Grand Rapids, Eerdmans 1999, 40.

⁸⁴ R. T. McLay, "The Old Greek Translation of Daniel IV-VI and the Formation of the Book of Daniel", *VT* 55 (2005) 320.

⁸⁵ Пошто је истраживање текста предвиђено у другом делу овог рада, поменућемо укратко само неколико важнијих показатеља. У седмом поглављу издваја се честа употреба имперфекта хафела, партиципа пеала или хитпеала, у 7,15 употребљен је ипаел, у 7,23 афел. У осмом поглављу први пут налазимо употребљен члан испред именице у МТ. Осим тога, по први пут у односу на предходно поглавље срећемо нову фразу „и гле“ у јеврејском тексту 8,3 נָחַל, овог пута у грчким преводима налазимо је само у Т варијанти. Најчешћи употребљени облик глагола је кал, хифил и нифал. Једанпут у 8,7 употребљен је хитфафел, односно у 8,27 имперфект хитполел. Девето поглавље уобичајено користи кал, хифил и пиел, такође, у 9,1 и 9,21 хофал, односно, у 9,4 и 9,20 хитпаел. 9,12; 9,16-9,27 где је нифал. Десето поглавље одудара од предходних. Властите именице грчких превода имају члан, а за разлику од 7. поглавља где се за именицу

1.2.4. Арамејски делови Данила

У читав копрус проблема који се тичу порекла и датирања књиге пророка Данила неопходно је увести у разматрање и оне одељке написане или сачуване на арамејском језику. Бројна истраживања арамејског Данила (АД), заснована су на изналажењу језичких трагова који би евентуално упутили на неку од развојних фаза арамејског језика. Већина истражива данас прихвата Фицмајерову стандарлизовану хронолошку поделу на:

- а. Староарамејски (900-700 пре Христа)
- б. Службеноарамејски (700-300 пре Христа)
- ц. Средњearамејски (300 пре Христа-200 Христове ере)
- д. Касноарамејски (200-700 Христове ере)
- е. Савремени арамејски (700 Христове ере-садашњост).⁸⁶

Тако Блек, разматрајући проблем арамејских делова Данила, сматра да се ради о староарамејском, Кучер о службеном арамејском у комбинацији са средњearамејским, док Фицмајер говори о касноарамејском.⁸⁷ Ако се узме у обзир приказана подела то би значило да Блек предлаже период око 700 године, Кучер расправља о периоду од 700 до 300 године, док Фицмајер говори о периоду око 200 године пре Христа.⁸⁸ Уопштено узевши, могло би се рећи да су резултати подељени у две категорије: у прву спадају они који заступају раније порекло арамејских делова Данила, односно они који заступају 6. или 7. век пре Христа, док се у другу категорију могу убројити они који проналазе доказе

„виђење“ искључиво у оба грчка текста употребљава ὀράσεις овде се први пут појављује у Т варијанти 10,1 именица женског рода акузатива једнине τῆ ὀρασίᾳ. Такође, са аспекта језика, 10 поглавље блиско је 7. поглављу јер садржи једноставне језичке конструкције са честом употребом имперфекта у облику кал, међутим, од 10,8 среће се нифал, а од 10,11 најчешћа је употреба пиела,; хитпаел среће се на почетку 10. поглавља, затим у средини у 10,12 и при крају у 10,21. Поглавље 11 одудара од свих преходних по питању различитог текста између МТ, СГ и Т, користи хитпаел, нифал и кал. Почевши од 11,24 чест је пиел, док се 11,31 издваја по комбинацији хиполела, хитпаела, нифала и хифила и једном употребљеним у поелом. У 12 поглављу уобичајена је употреба кала, али и нифала и хифила. У 12,4 употребљен је полел, почевши од 12,7 чешћа је употреба пиела. Уп. Упоредна морфолошка анализа Дан 7-12 МТ, Т и СГ у другом делу рада.

⁸⁶ J. A. Fitzmyer, *A Wandering Aramean: Collected Aramaic Essays*, Scholars Press, Montana 1979,77.

⁸⁷ M. Black, *The Scrolls and Christian Origins: Studies in the Jewish Background of the New Testament*, Charles Scribner's Sons, New York 1961, 198; E.Y. Kutscher, "The Language of the Genesis Apocryphon: A Preliminary Study", у: *Aspects of the Dead Sea Scrolls*, C. Rabin and Y. Yadin (прир.), Magnes Press, Jerusalem 1958, 6; Fitzmyer, *The Genesis Apocryphon of Qumran Cave I*, Biblical Institute Press, Rome 1966, 19-20.

⁸⁸ С обзиром да се прехришћанско порекло Данила не доводи у питање, определили смо се за горњу границу.

у прилог каснијем датирању те настанак арамејских делова смештају у 3. или 2. век пре Христа.⁸⁹ Питање датирања ових делова изузетно је важно ако се узиме у обзир да је читање арамејског 7,13 централно питање овог рада. Свакако би требало имати у виду да из различитих разлога резултати језичке анализе не могу бити у потпуности поуздани. Први разлог је немогућност да се утврди колико је текста током преношења арамејског Данила уграђено.⁹⁰ Други разлог тиче се могућих разлика које постоје између писаног и говорног језика.⁹¹

Беван, који се насупрот хронолошким, окреће више ка географским одликама језика, заговара да се у у сучају АД ради о западно-арамејском дијалекту.⁹² Дривер, који прихвата да АД припада западно-арамејском дијалекту, проналази, затим, персијске речи за које сматра да указују на период након успостављања и утврђивања персијског царства, док грчке речи захтевају датум након освајања Палестине од стране Александра Великог, дакле, око 332. пре Христа.⁹³ Осим тога, као сметња раном датирању, наводе се неколико хронолошких грешака. Тако Валтазар није, како писац Данила наводи, син Навуходоносора већ Набонида, док Дарије Миђанин који је по Данилу наследио Валтазара и био Ксерксов син заправо је Дарије III, син Ксеркса I.⁹⁴ Погрешно је наведено да је Мидијско царство управљало Вавилоном у времену између вавилонског и персијског царства.⁹⁵ Осим тога, писцу је очигледно ближа историја Макавејаца јер податке о Птолемејцима и Селеукидима прецизније износи. Међу два значајнија доказа убрајају се развијена мисао о анђелима, васкресењу и последњем суду, односно, чињеница да се Данило у јудејској традицији не налази међу пророцима већ међу писцима. То је, како се сматра, показатељ да је књига завршена након што је збирка пророчких књига закључена. Такође, помиње се тек у Макавејским књигама, док се у

⁸⁹ Персијски период у јеврејској историји обухвата време од 539 до 332. године старе ере и обележен је догађајима као што су повратак из Вавилонског ропства, обнова уништеног јерусалимског града и храма, реформа верског живота и успостављање провинције Јехуда.

⁹⁰ Z. Stefanovic, *Aramaic of Daniel in the Light of Old Aramaic*, JSOT Supplement Series, Sheffield 1992,15; P. R. Ackroyd, "Criteria for the Maccabean Dating of the Old Testament", *VT* 3 (1953) 113-132.

⁹¹ Као пример се може навести честа замене знакова alef и he приликом чега је остало нереазјашњено да ли је њихова замена у одређеним случајевима због правописа или фонетике? Stefanovic, *Aramaic of Daniel*, 15.

⁹² A. A. Bevan, *A Short Commentary on the Book of Daniel*, Cambridge University Press, Cambridge 1892, 8.

⁹³ S. R. Driver, *Introduction to the Literature of the Old Testament*, Charles Scribner's Sons, New York 1897, 502.

⁹⁴ W. Harrington, *Uvod u Stari zavet*, Spomen obećanja, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1987, 417.

⁹⁵ Исто.

набројаним списима Сир 49 Данило не спомиње.⁹⁶ Индикација за датирање у 2. век је у највећој мери садрђжај 11 поглавља, у коме је, описана владавина Антиоха IV. Из овога произилази да се вероватно ради о периоду између 167. и 164. године пре Христа.⁹⁷ Претпоставка је да је писац вероватно из редова хасида, присталица макавејског покрета. Осим тога, израз „халдејски“ је такође проблематичан. Поред етничког значења у Данилу 3: 8; 9: 1, овај израз је несумњиво анахронизам за време Навуходонозара, тј. шести век пре Христа.⁹⁸ У овом случају се тврди да је израз коришћен у персијском и каснијим периодима.⁹⁹ Међутим, поједини археолошки докази указују на то да се појам „халдејски“ употребљавао у етничком смислу у асирским записима осмог и седмог века пре Христа али се то не види ни у једном стручном или етничком смислу у вавилонским записима из Христове ере који су тренутно познати или објављени.¹⁰⁰

У арамејском делу Данила приближно се наилази на деветнаест персијских израза. Роувли је тврдио да је то индикација да су библијско-арамејском Данилу много ближи арамејски таргуми другог и првог века пре Христа, него откривени арамејски папируси из петог века пре Христа.¹⁰¹

Међутим, иако су аргументи које износи Дривер и Роувли прилично убедљиви, то ипак није допринело постизању консензуса по овом питању. Монтгомери има другачије виђење. Он сматра да је грчки утицај могао постојати и пре освајања Александра Македонског, а сличног става је и Олбрајт који чак врши поделу на неколико фаза грчког утицаја на исток пре грчког освајања Палестине.¹⁰² Још занимљивији приступ има Бергер који сугерише да се не би изненадио када би имена Данила и његових сународника некада била откривена у вавилонским текстовима. Ови акадски називи уклапају се у време шестог века и не представљају потешкоће за пре-макавејско датирање.¹⁰³ Он показује да име Седрах (Дан 1: 6, 7, 11, 19), одговара асирском *šaduraku*

⁹⁶ Исто.

⁹⁷ Исто.

⁹⁸ G. F. Hasel, *The Book of Daniel and Matters of Language: evidences Relating to Names, Words and the Aramaic Language*, Andrews University Seminary Studies, Autumn 1981, 212.

⁹⁹ E. Yamauchi, "The Archaeological Back-ground of Daniel", *BSac* 137 (1980) 5-6.

¹⁰⁰ Исто.

¹⁰¹ H. Rowley, *The Aramaic of the Old Testament, A Grammatical and Lexical Study of its Relation to Other Early Aramaic Dialect*, Oxford University Press, London 1929, 139.

¹⁰² A. Montgomery, *The Critical and Exegetical Commentary on The Book of Daniel*, T&T Clark, Edinburgh 1927, 22 ; F. Albright, *From Stone Age to Christianity*, Anchor Book, New York 1957, 337.

¹⁰³ R. Berger, „Der Kyros-Zylinder mit dem Zusatzfragment BIN II Nr. 32 und die akkadischen Personennamen im Danielbuch“, *ZA* 64 (1975) 224.

и вавилонском *šuduraku* што значи „уплашен“, врсти скраћеног имена у којем је име божанства изостављено, нешто што се често дешава у акадским именима.¹⁰⁴ Име његовог пријатеља Мисаха, одговара акадском имену *mešahu* што значи „мали“.¹⁰⁵ Име трећег младића Авденаго је западно-семитског порекла значи „службеник сјајни“. Претпоставка је да би ово име заправо била нека врста игре речи јер у себи садржи име вавилонског бога Набу.¹⁰⁶

Коксон у свом истраживању указује на неколико битних елемената које треба имати у виду.¹⁰⁷ Први је употреба имперфеката у комбинацији са партиципом што је пракса уочена и у откривеним раним арамејским папирусима. Други је употреба генитива у форми каква се среће у службеном арамејском. Осим тога, коришћење предлога не може се користити као доказ датума арамејског Данила, јер употреба варира од списка до списка. Тако се, по његовом мишљењу, може уочити употреба у првим и недостатак употребе у другим раним арамејским папирусима. Кокс даље наводи примере карактеристичне за време службено-арамејског као што су: редослед речи при спомињању цара где се, типичним редоследом, наводи најпре именица „цар“ и затим лично име цара у наставку текста, затим, глаголи који изражавају идеју о могућностима, жељи, команди или сврси, по мишљењу Кокса, изграђени су комбинацијом предлога L и инфинитива, док је употреба субјекат- глагол-објекат или глагол-објекат без директног објекта уобичајена пркса предложеног периода. Коначно, проучавање консонантних мутација отвара могућност да правопис библијског арамејског припада ранијем периоду.¹⁰⁸

Ситуација је значајно измењена након открића кумранских рукописа. Арамејски рукописи из Кумрана, нарочито Таргум Јова, утицали су на ново датирање АД у ранији период. Већина се слаже у томе да је арамејски језик Јова, млађи од оног у књизи Данила, а старији од оног из апокрифног Постања. Пронађени таргуми Јова датирају се у други век пре Христа. Дакле, ако је Данило старији од Јова, онда не може бити датиран у 2. век. То је резултирало тиме да су бројни истраживачи, суочени са новим доказима, претпоставили да је писац АД вероватно користио старији материјал.¹⁰⁹

¹⁰⁴ Исто, 225.

¹⁰⁵ Исто, 226.

¹⁰⁶ Исто.

¹⁰⁷ P. W. Coxon, "The Syntax of the Aramaic of Daniel: A Dialectal Study", *HUCA* 48 (1977) 107-122.

¹⁰⁸ Исто.

¹⁰⁹ Driver, *Introduction*, 151.

Кичен који узима у обзир кумранске фрагменте закључује да језичке особине АД нису довољне за датирање композиције списа, АД је једноставно део империјалног (званичног) арамејског практично непроменљив са било каквим закључцима у року од 600 до 330 године пре Христа.¹¹⁰ Дакле, нема основа за датирање у макавејски период те је датум шестог, односно, петог века у потпуности могућ.¹¹¹ Такође, он сматра да се овом питању приступа са доста предрасуда. Као пример наводи две студије које се баве истом темом где је свака од њих поредила АД и IQарGen на арамејском језику и дошла до потпуо супротних закључака.¹¹²

Имајући у виду рад Кичена, данас је познато да су персијске речи у Данилу конзистентне са ранијим, а не каснијим датумом за састав књиге.¹¹³ Термин „сатрап“, за који се некада сматрало да је грчки по пореклу, заправо изведен из староперсијског облика ksathrapan који се може наћи у клинастим натписима као shatarpanu, а од којег је касније настао појам сатрап.¹¹⁴ Ове персијске речи јављају се до 300 године пре Христа.¹¹⁵ У том правцу размишља и Вашолз који сматра да се може говорити о арамејском Данилу старијем од другог века пре Христа.¹¹⁶ Занимљиво је запажање које износи Хасел, који с тим у вези, говори следеће:

„Driver istaknuo je, raspravljajući u vezi s kasnijim datumom kumranskih rukopisa općenito, da će opće prihvaćeni datumi za kumranske svitke (od trećeg stoljeća prije Krista do 67. godine poslije Krista) neumitno dovesti do ranijeg datiranja Danielove knjige u odnosu na makabejski period. Problem je poprimio još veće dimenzije po završetku nedavnog proučavanja koje tvrdi da je kanon Staroga zavjeta završen u makabejsko vrijeme, a ne kao što se to često tvrdilo potkraj prvoga stoljeća poslije Krista. U vezi s tim moramo se podsjetiti tvrdnje profesora Franka M. Crossa ml. sa Sveučilišta u Harvardu i autoriteta po pitanju kumranskih materijala koja glasi: „Jedna kopija Daniela (iz 4Q) pisana je pismom s početka drugo g stoljeća prije Krista.“ Zatim dodaje ovakav upečatljiv komentar: „Njegova je antiknost na neki način još dojmljivija od antiknosti najstarijih rukopisa iz Kumrana koji datiraju iz posljednje četvrti

¹¹⁰ K. A. Kitchen, “The Aramaic of Daniel”, у: *Notes on Some Problems in the Book of Daniel*, , D. J. Wiseman (прир.), Tyndale Press, London 1965, 79.

¹¹¹ Исто.

¹¹² Више о томе види: K. A. Kitchen, “The Aramaic”, 32.

¹¹³ Исто.

¹¹⁴ Исто, 36.

¹¹⁵ R. K. Harrison, *Introduction to the Old Testament*, Grand Rapids, Michigan 1969, 1125.

¹¹⁶ R. I. Vasholz, “Qumran and Datin of Daniel” *JETS* 21 XII (1978) 315-322.

trećeg stoljeća prije Krista.“ Nije stoga ni čudo što liberalni kritičari uviđaju da njihova teorija o kasnom datiranju Danielove knjige sadrži ozbiljne probleme.¹¹⁷

Међутим, Хасел даље наставља освртом на грчке преводе Данила. Оно што је кључно у нашем случају јесте податак да фрагменти Данила пронађени у Кумрану подржавају у читање МТ. У том контексту Хасел говори следеће:

„За неке је текст из Daniela predstavljao pravu poteškoću, jer grčki prijevod u Septuaginti otkriva neka parafraza i netočna rješenja. Septuaginta je iskušana na samo dvama rukopisima, a to su Codex Chisianus iz jedanaestog stoljeća poslije Krista, poznat kao kodeks 88 i nekompletni Chester Beatty papirus, kodeks 96726 iz trećega stoljeća. Siro-heksaplarična verzija iz osmog stoljeća isto tako reflektira Septuagintinu verziju. Premda se česti prikazi Danielove knjige u Septuaginti izostavljaju, tipične značajke ove verzije su njezine parafraze i proširenja koji otkrivaju prije nekakvu slobodnu interpretaciju nego vjerni prijevod. Drevni učenjak Jeronim zamijetio je da Septuaginta "prilično odstupa od istine", to jest od hebrejskog teksta, pa nas on tako obavještuje da crkva "ne čita proroka Daniela prema prijevodu sedamdesetorice (Septuaginta), već da se radije koristi Teodozijevim izdanjem". Kaže se da je Teodozije uradio grčki prijevod Staroga zavjeta negdje 180. god. poslije Krista. Teodozijeva verzija Daniela prilično vjerno odgovara hebrejskom i aramejskom tekstu. Na osnovi detaljnog materijala iz Svitaka s Mrtvog mora danas se dolazi do zaključka da je Teodozijeva verzija knjige proroka Daniela ustvari djelo nekog ranijeg prevodioca iz prednovozavjetnog vremena. Tako ova takozvana Teodozijeva verzija ne samo što predstavlja takmaca po dobi verziji Septuaginti već je stekla i vrlo važan ugled kao vjeran svjedok u korist teksta Danielove knjige.“

Као што можемо да видимо, овај одељак веома прецизно извештава о реално постојећем проблему. Изненађује да писац одељка извештава о Теодотиону као о засебном преводу, а не ревизији, како се иначе сматра код већине савремених истраживача. Хасел коректно говори да је Т верзија „дело неког ранијег преводиоца“ који је по времену настанка раван Септуагинти. Изгледа да писац заправо потврђује, да је Т верзија превод непознатог узорног јеврејског текста који је исте старости као и Септуагинта. Индиректно, то може значити, да су постојале две или више јеврејских верзија Данила. Истовремено, то може бити показатељ да СГ није нужно искварени

¹¹⁷ G. F. Hasel, Biblijski tekst, prijevodi i razumjevanje“ *Biblijski pogledi* 2/2 (1994) 119-120.

текст, већ сачувано сведочанство старије или паралелне верзије. Прву је превео преводилац Септуагинте, у овом случају СГ, другу непознати преводилац. Међутим, оно што није у потпуности тачно је чињеница да Т верзија бар у случају 7,13 не одговара „прилично верно јеврејском и арамејском тексту“ из два разлога:

1. Први разлог је одуство одељака који говори о сину човечијем. Данило 7,13 међу кумранским рукописима није пронађен или није објављен, с озиром на то да постоји још један необјављен рукопис Данила, означен Dan^c који садржи фрагменте 7 поглавља.

2. Други разлог је чињеница да Т није у потпуности сагласан МТ. У случају 7,13, Т подржава МТ при одабиру предлога ἔως и μετά за разлику од СГ који бира предлог ἐλί и везник ὅς, међутим, остатак текста разликује се у све три варијанте. Конкретно: Т бира προσήχθη, индикатив активног аориста трећег лица једнине „доведен би“, за разлику од МТ који бележи הִבְרַחְתָּ, перфекат хафел трећег лица множине у комбинацији са суфиксом трећег лица мушког рода једнине „довели су га“. Дакле, уколико МТ варијанту подржавају откривени фрагменти Данила у Кумрану, за нас то значи да индиректно подржавају и СГ читање јер је МТ у случају 7,13 између СГ и Т.

Када се узму у обзир сви наведени лингвистички и историјски докази који говоре против раног датирања, не остаје места сумњи да је за поједина поглавља, међу којима се нарочито издваја 11 поглавље, индикуван 2. век пре Христа као вероватно време настанка. Међутим, из перспективе досадашњег излагања о арамејским деловима Данила, а посебно из угла оних истраживања којима су обухваћени и арамејски фрагменти из Кумрана, намеће се закључак да се ради о старијим традицијама 5. века пре Христа. Међутим, поред поменутих лингвистичких доказа, који подразумевају употребу појединих карактеристичних речи или фраза, требало би узети у обзир контекст у којима су изрази, односно, фразе употребљени. Поједини списи, како ћемо видети у наставку овог истраживања, користе сродне или исте изразе али не нужно у истом контексту. То је чест случај, конкретно у кумранским рукописима. Пример може бити повезаност Књиге дивова и дела Астрономске књиге Енохове. Оба списа говоре о дивовима и виђењу престола.¹¹⁸ Због тога бројни истраживачи испитују везу између ових списа и њихов међусобни утицај. Међутим, разлика између њих је очигледна, а односи се на контекст. Књига дивова говори о постављању престола на земљи, Ангелолошка

¹¹⁸ Више о овоме биће речи у трећем делу рада.

књига Енохова о постављању престола на небесима. С тим у вези, може се закључити да Ангелолошка књига Енохова већу сродност показује са Данилом, будући да оба списа говоре о постављању престола на небесима. Како се овај део Енохове компилације данас сматра најстаријом апокалипсом, а осим контекста престола, са Данилом показује сличност и при избору терминологије и опису старог дана, односно, Велике Славе, може се закључити да оба списа или потичу из приближно истог периода или потичу из исте традиције што је још један у низу аргумента који нас враћа на период старији од 2. века пре Христа.¹¹⁹

По свему судећи, Данилова књига је слојевито дело, због чега је, коначно, разумљив овако велики број различитих мишљења по питању порекла.

Још један проблем јесте вредновање СГ. Уколико је полазна претпоставка да је СГ искварени превод, а не текстуално сведочанство, логичан закључак био би да свака откривена и постојећа разлика између МТ, Т или кумранског Данила, заправо, само доказује полазну претпоставку. У том смислу, Кичен је имао права када је говорио о предрасудама које су присутне при приступању тексту. Због тога је веома важно разјаснити неколико важних питања односа СГ, Т и МТ.

1.2.5. Исквареност СГ Данила 7-12

Најпре је СГ верзија Данила била уврштена у корпус LXX али је касније, почетком 3. века хришћанске ере, постојећи текст замењен за млађи Теодотионов. Који су узроци такве одлуке није сасвим јасно али се претпоставља да је на овакав корак утицала велика исквареност текста. Неколико историјских сведочанстава потврђује овакву процену СГ, међутим, ни у једном од њих прецизно се не наводи о чему је заправо реч. То се нарочито односи на прилично нејасан Јеронимов коментар на Данила који износи у предговору Вулгате. Наиме, Јероним помиње да је СГ одбачен и замењен са Т, како сматра, то је учињено са разлогом јер одступа од истине, ипак, због чега је одбачен, сам Јероним одговара агностички.¹²⁰

¹¹⁹ Синтагма „Велика Слава“ је звање употребљено у 1 Енох, при опису личности по опису сродној „старом дана“ код Данила.

¹²⁰ Jerome, *The Principal Works of St. Jerome*, у: NPNF 2-06, 775. Ph. Schaff (прир.) Fremantle M. A. (превод.), Christian Literature Publishing, New York 1892.

Поставља се питање, да ли се под исквареношћу сматра недостатак текста, различите варијанте читања, граматичке грешке или грчки додаци?¹²¹ У сачуваној преписци, која се водила између Оригена и Јулија Африканца, основни проблем, како видимо, састојао се у грчким додацима Данилу. Међутим, Ориген истовремено износи и доста других података које се тичу текстова, а које су веома значајни у контексту овог истраживања. Посебно занимљива јесте Оригенова опаска о „мноштву“ рукописа. О каквим текстовима је реч покушаћемо да сазнамо из Оригеновог писма Јулију Африканцу.

1.2.5.a Оригеново писмо Јулију Африканцу

Средином трећег века Христове ере Јулије Африканац шаље писмо Оригену којим отвара дебату на тему аутентичности Приповести о Сузани Књиге пророка Данила.¹²² Он поставља питање одсуства ове приче међу јеврејским верзијама Данила уз приговор на присутне грчке изреке које указују да спис није преведен са јеврејског језика. Ориген одговара Африканцу расправљајући тачку по тачку Африканчеве критике. Том приликом, расправљајући о статусу грчких додатака Данилу, истовремено спомиње бројне разлике између грчког и јеврејског рукописа Данила.¹²³

Време настанка писма није лако утврдити. Ориген јасно говори на почетку и на крају писма да пише током свог кратког боравка у Никомидији у друштву пријатеља и заштитника Амвросија. Генерално, овај боравак повезује се са Оригеновим путовањем у Грчку и дужим задржавањем у Атини, када настају коментари на Књигу пророка Језекиља и почетак Песме над песмама.¹²⁴ На основу текста може се наслутити да писмо настаје у тренутку када је рад на Хексапли одмакао у великој мери. На то указује Оригеново позивање на мукотрпан рад на тексту али и чињеница да пореди јеврејски и грчки рукопис Данила, Јестире, Јеремије и Јова. Имајући у виду детаље који се тичу Књиге о Јову, стиче се утисак да је то последица темељног изучавања и доброг познавања текста. Није познато када је Хексапла завршена нити којим је редом вршена

¹²¹ Делови са недостатком текста у 11,41; делови конфузног садржаја у 9,27 или делови са писарским грешкама 11,33 грешка преписивача који не прави разлику између глагола *παίω*-ударити, тући и глагола *παλαίω*-постати стар.

¹²² E. H. Blakeney, Julius Africanus, "A Letter to Origen on the Story of Suzana", *Theology* 29 (1934) 164-169.

¹²³ Уп. De Lange, "Letter a Africaricanus sur l'histoire de Susanne".

¹²⁴ N. R. M. De Lange, "The Letter to Africanus: Origen's Recantation?" у: *Studia Patristica* 16.2. Papers presented to the Seventh International Conference on Patristic Studies held in Oxford 1975, Part II; E. A. Livingstone (прир) Akademie-Verlag, Berlin 1985, 242.

компилација али се претпоставља да се ради о 230 години.¹²⁵ Иста година повезује се са Оригеновим боравком у Светој Земљи. На основу Јеронимових коментара на Данила, Ориген је већ изучавао приповест о Сузани у тренутку када је написана Стромата.¹²⁶

Ориген, Африканцу одговара наводећи аргументе који се могу разврстати у две групе. У првом делу, који је написан у форми увода, започиње дебату против првог становишта. Африканац смтра да све што је прихваћено као део Старог завета, треба да буде преведено са јеврејског на грчки језик. Ориген не прихвата овакво становиште. Он сматра да се ово не односи искључиво на Сузану. Уколико би принцип који заступа Јулије био опште прихваћен, то би значило да би многи делови Септуагинте морали бити одбачени. У том смислу наводи примере који указују на разноликост текста:

„Опет, код Јова у целости има много одељака у јеврејском који су пожељни у нашим копијама, генерално четири од пет верзија, мада понекад чак четрнаест и деветнаест и шеснаест. Али зашто би ја бројао све примере. Ја сам сакупио са много труда да би показао да ми разлике између наших и оних јеврејских нису промакле. Код Јеремије забележио сам много примера и заиста у тој књизи пронашао сам много транспозиција и варијанти читања пророштва. Опет, у Постању, речи: “Бог виде да је добро“ када свод беше створен, нису пронађене у јеврејском примерку и не беше мала расправа међу њима поводом тога; и други примери нађени су у Постању које сам обележио ради разликовања, знаком позивања на грчки обелиском, а у другу руку, астериском сам обележио оне одељке који нису пронађени у јеврејском. Шта би требало рећи за Излазак, где има толико разлика и шта рећи за таблице и њихов суд и за барку и одећу првосвештеника и свештенике тако да понекад значење није сродно“?

Осим тога, Ориген наводи примере у Књизи о Јестири у којој ни молитва Мардохеја нити молитва Јестире нису пронађене у јеврејском рукопису. Слично томе, нити једно писмо писано Аману о искорењивању јеврејског народа нити да је Мардохеј именом Артаксеркса избавио народ од смрти. Нарочито истиче присутне разлике у Књизи о Јову која је за шестину текста краћа у грчкој варијанти. Текста „писано је да ће он опет устати са онима које Бог уздигне“ до краја, нема ни у јеврејском ни у Аквилином издању док су у Септуагинти и у Теодотиновом преводу пронађени. Такође, на месту: „Уставши ујутру понуди жртве спаљенице у складу са њиховим бројем“ Јевреји имају,, једна више

¹²⁵ Исто, 243.

¹²⁶ Jerome, *Daniel*, Preface у: NPNF 2-06, 775.

за грех њихове душе“ и до речи „И анђеоски Господњи дође и представи се пред Господом и ђаво дође са њим“ као и „и прође земљу од горе до доле“; док текста „Господ даде Господ узео“ у јеврејском рукопису нема. Нарочито је приметна разлика у дијалогу Јова и његове жене где је грчка варијанта дужа и то од места “Колико дуго ћеш издржати“ до „избавићу се од моје невоље и моје туге“. У јеврејском примерку налазе се само речи жене: „Али кажи реч против Бога и умри“.

Осим тога, јеврејски текст писан је поетски изузев три прозна дела у 1,1-2,13, 31,1-5; 42,7-17. У грчкој верзији увод је у прози иако је писан стихометријски.¹²⁷ Процентуално се разлике у тексту могу приказати на следећи начин: у грчкој варијанти текст је краћи за 4% у 15 поглављу; 16% од 15. до 21. поглавља, 25% од 23. до 31. поглавља; највише недостатка примећено је у од 32 до 37 поглавља укупно 35%.¹²⁸ Слично стање, где је грчки текст краћи у односу на јеврејски, уочава се и на примеру 1. Књиге Самуилове 16-18 деловима приче о Давиду и Голијату, као и у књизи пророка Јеремије и Књизи о Јестири. Узрок томе може бити краћи текст узорка или парафразирање приликом превођења. Осим тога приметно је премештање појединих одељака са других места Септуагинте у Књизи о Јову праксом названом „анафоричком техником превођења“.¹²⁹ Треба имати у виду да је грчки преводилац био суочен са јеврејским консонатским писмом који вероватно није имао јасну поделу између речи, што значи да је подела текста вршена на основу смисла. Ориген је постојеће разлике означио на следећи начин: дужи грчки текст обележио би обелиском на почетку односно метобелом на крају текста. На местима где би наишао на краћи грчки текст стављао би звездицу и такво место допуњавао Теодотиновим преводом.¹³⁰

Видимо, дакле, да је већ у то време било јасно да постоји више различитих верзија, како Данила, тако и осталих библијских књига. Конкретно по питању Данила, Ориген говори следеће:

¹²⁷ Више о томе види: J. Cook, “The Provenance of the Old Greek Job”, у: *XIV Congress of the IOSCS, Helsinki, 2010*, М. К. Н. Peters (прир.) SBL, Atlanta 2013, 73-92. 2010, 73-92.

¹²⁸ С. Е. Сох, “Job”, у: *A New English Translation of the Septuagint. A New Translation of the Septuagint and the Other Greek Translations traditionally Included Under That Title*, А. Pietersma and B. G. Wright (прир.) Oxford University Press, Oxford 2007, 667.

¹²⁹ Исто, 668.

¹³⁰ Као могуће објашњење Тов сматра да је коришћена краћа варијанта јеврејског изворног текста. Ова краћа варијанта која се разликује од прото-Масоретског текста, вероватно је и старија верзија. Е. Тов, *The Text- Critical Use of the Septuagint in Biblical Research*, Simor LTD, Jerusalem 1981, 51.

„За Данила нарочито пронашао сам реч „везан“ пратећи нашу верзију помоћу многих других верзија којих нема у јеврејском уопште почевши (по једној копији која је кружила у цркви) надаље: „Ананије и Азарије и Мисаило молише се и певаше Богу“ до „О све које служе Господу нека благослови Бог богова. Хвалите га и реците да је његова милост у век векова. И беше кад краљеви чуше како певају и видеше да су живи.“ Или као у другој копији од „И они ходаше усред ватре хвалећи Бога и благосиљајући Бога,, до „О сви ви што служите Господу благословите бога над боговима, хвалите га и реците да његова милост над свим генерацјама.“ Међутим, у јеврејској копији речи: “ И ова тројица људи Седра, Мисах и Авденаго падоше доле свезани усред ватре“ изненада су праћени верзијом „Навуходоносор цар беше запањен и устаде у журби и проговори и рече својим саветницима“.

На основу садржине писма уочавају се два проблема везана за историју текста: први проблем представљала је велика разноврсност рукописа, по питању којих ни хришћанска Црква, као ни јеврејска синагога, нису имале јединствен став; други проблем састојао се у чињеници да је чак и у оним текстовима који су били опште прихваћени и са једне и са друге стране, владала велика међусобна разлика у тексту.

Пажњу треба усмерити на Оригенове покушаје да у више наврата укаже на проблем плуралитета међу списима, како оним који круже међу црквама: „хиљаде других одељака такође пронађених на многим местима са мало моје снаге прикупих јеврејске копије са нашим“, исто тако и на мноштво јеврејских рукописа који су из неког разлога одбачени од самих Јевреја.

Сам Ориген приликом рада на Хексапли користио је Аквилин, Теодотинов и Симахов превод.¹³¹ Међутим, поред њих, постојали су и анонимни преводи који су кружили у Цркви. Тако је један од њих пронађен у Никипољу код Акаксија саржавао 1. и 2. Књигу Самуилову, 1. и 2. Царевима, Књигу о Јову, Псалме Давидове, Приче Соломнове, затим, Песму над Песмама и Мале пророке. Други примерак откривен је у једном бурету крај Јерихона.¹³² У њему су били садржани Књига о Јову, Псалми, Песма над песмама, Књига прорка Амоса и Књига пророка Авдије. Осим тога, претпоставља се

¹³¹ Аквилин превод састављен је око 125. године, Симахов и Теодотионов око 180. године Христове ере. Аквилин превод нагињао је више јеврејском тексту, а Теодотинов Александријском. Више о особености ових превода видети: В. К. Waltke, “How We Got the Hebrew Bible”, у: *The Bible at Qumran, Text, Shape and Interpretation*, Р. W. Flint (прир.) SDSRL, Grands Rapids, Michigan/Cambridge 2001, 27-50. Markos, *Septuagint*, 113.

¹³² Markos, *Septuagint*, 156-167.

да присуство Књиге Изласка, 1. и 2. Самуилове и 1. и 2. Царевима. Још један непознат превод садржао је Псалме и Песму над песмама и Књигу пророка Авдије. Одакле ти преводи и који је узорни текст био основа за њих? Да ли је постојало и више превода Данила или више јеврејских верзија Данила? Ориген, говори о 200 копија у свом власништву: „Од копија у мом власништву чије сам читања дао, једна прати Седмдесеторицу, друга Теодотиона; и исто као и Приповетка о Сузани, коју ви називате фалсификатом, нађена је у оба, заједно са одељцима завршетка Данила, они такође дају ове одељке по грубој процени, више од две стотине верзија“. Да ли то указује да постојеће разлике између, са једне стране грчке, и друге стране јеврејске традиције, нису производ грешке, већ независних традиција, или, на могућност да је у основи иницијални текст у зависности од околности и доктрине временом почео да се мења? Питање је међутим, како доћи до иницијалног текста? Управо такав подухват преузео је Ориген, који је, у потрази за чистијим текстом, саставио Хексаплу.

1.3. ТЕКСТУАЛНА СВЕДОЧАНСТВА

1.3.1. Оригенова Хексапла

Није познато када је Хексапла састављена. Маркос сматра да се ради о периоду између 235-245. године.¹³³ Де Ланж, наводи 230. годину, док Свит претпоставља период око 240 до 245. године.¹³⁴ Претпоставља се да је почетак повезан са Оригеновим боравком у Александрији, а завршетак са боравком у Кесарији. На основу анализе сачуваних фрагмената, претпоставља се да се састојала од 40 редова по страни и да је само једна јеврејска реч била у једном реду.¹³⁵ Са овако предложеним параметрима садржала би 40 кодекса од 400 листова тј. по 800 страница по кодексу.¹³⁶

Основно питање које се поставља везано за проблем Хексапле јесте: како је изгледала и из којих побуда је састављена? Уопштено се сматра да је садржала шест колона распоређених с лева на десно следећим редоследом:

¹³³ Исто, 209.

¹³⁴ De Lange, "The Letter", 242; H. B. Swete, *An Introduction to the Old Testament in Greek*, Cambridge University Press, Cambridge 1989, 73.

¹³⁵ J. D. Meade, *A Critical Edition of the Hexaplaric Fragments of Job 22-42*, A Dissertation Presented to the Faculty of The Southern Baptist Theological Seminary, 2012, 4.

¹³⁶ Исто.

1. Јеврејски текст
2. Грчки транскрибовани текст
3. Аквилин превод (α')
4. Симахов превод (σ')
5. Превод Седамдесторице (\omicron'),
6. Теодотинов превод (θ').

Неколико потешкоћа појавило се приликом рада. Основни проблем била је транспозиција текста која се нарочито односила на одељке Књиге Изласка, 1 Књиге о Царевима и Књигу пророка Јеремије. Ориген је искварени грчки текст исправљао служећи се, једноставно, текстовима других преводиоца. Како би обележио све разлике користио се знацима Александријске критичке школе тзв, Аристарховим знацима.¹³⁷ У Аристарховим корекцијама Хомера, обелиском су били обележавани они одељци за које је утврђено да би требали бити кориговани.

Налик томе, Ориген је одељке које не би нашао у рукопису Седамдесторице, а који су се налазили у јеврејском тексту, допуњавао местима Теодотиновог, понекад, Аквилиног превода. Почетак таквог уметка обележио би звездицом тзв. астериском, а на крају истог одељка ставио би метобел, односно, копље окренуто на горе. Уколико би нашао на разлике међу кодексима LXX, одабирао би она места која су се слагала са осталим грчким преводима. Насупрот томе, текст који је садржан у преводу LXX, а недостаје у јеврејском тексту обележаван је копљем окренутим на доле (\sphericalangle), односно, обелиском. У случају када би наишао на искварен превод LXX користио би комбиновану методу астериска и обелиска где би обелиск означио нетачан, а астериск тачан превод. Тако је у тексту Премудрости Соломонове користио комбиновану варијанту астериска и обелиска да обележи транспозицију текста.¹³⁸ Облик астериска, обелиска и метобела имао је неколико варијанти. Прва варијанта састојала се од знака X окруженог тачкицама ※, слично томе облик крста окружен тачкицама. Овај облик, иначе, јавља се веома ретко и само у Сиро-Хексапли, док се метобел окренут на горе јавља код Епифанија и у MSS. У Септуагинти, метобел се представља само као хоризонтална цртица -. Осим тога, присутни су lemniscus у виду хоризонталне цртице и са горње и са доње стране са

¹³⁷ K. H. Jobs and M. Silva, *Invitation to the Septuagint*, Baker Academic, Grand Rapids, Michigan 2000, 52.

¹³⁸ H. B. Swete, *Introduction to the Old Testament in Greek*, Additional Notes, Hendrickson Publishers, Peabody 1989, 72.

означеном тачкицом ÷ као и *hypolemniscus*, облик хоризонтално положене линије са једном тачком испод.¹³⁹ Метобел се обично означава двојачко: као две тачке (:) у хоризонталном низу или косим линијама поред којих се налазе тачке (/.) односно (./). У рукопису Сиро-Хексапле и другим сиријским верзијама представља се маљем. Овај други облик као најмање двосмислен налази се у Филдовом издању Хексапле.¹⁴⁰

Од понуђених шест колона у центру Оригенове пажње била је пета колона. Приликом селидбе из Александрије у Кесарију, он је понео своје већ завршено дело и ставио у библиотеку. На молбу Константина Великог, Јевсевије је приредио хексапларну Септуагинту, односно, пету колону. То издање у педесет примерака подељено је најугледнијим грчким црквама. У прво време текст је био умножаван у Кесарији што потврђује *Colbertinus-Sarravianus*.¹⁴¹ Неколико година касније, Јероним користи Хексаплу при својим истраживањима. Године 638. Кесарија је освојена од стране Сарацена који су уништили и запалили град. Све до 19. века сматрало се да је једини траг сачуваних пет колона издатих од стране Јевсевија.¹⁴² Међутим, године 1896. у палимпсесту означеном као О.39, у Амвросијевој библиотеци у Милану, Меркати је пронашао фрагменте Псалама.¹⁴³ Пре овог открића Оригенова рецензија била је позната само из светоотачких сведочанстава. Након овога, традиција везана за редослед колона је потврђена. Како се и претпостављало Аквилин превод налазио се у другој колони, а Симахов у трећој. Претпоставка на основу које се сматрало да текст Хексапле није умножаван на овај начин је оспорена. Осим тога, пета колона Миланског палимпсеста потврђује да грчки превод није имао диакритске знаке. Највеће изненађене, међутим, било је сазнање да последња колона није садржала Теодотинов превод како се иначе сматрало већ да се он налазио у петој колони.

¹³⁹ Постоје разлике у тумачењу знакова. Метобел се на појединим местима представља и као копље окренуто на доле, док је цртица са две тачке уместо као лемникус означена као обелиск. Уп. Swete, исто; Meade, *Critical Edition*, 10.

¹⁴⁰ Филд је 1875. године објавио фрагменте Хексапле са резултатима свих дотадашњих истраживања. Уп. F. Field, *Origenis Hexaplorum*, Vol. 1: Genesis-Esther, Clarendon Press, Oxford 1875. F. Field, *Origenis Hexaplorum*, Vol. 2: Job-Malachi, Clarendon Press, Oxford 1875.

¹⁴¹ Markos, *Septuagint*, 211.

¹⁴² Исто.

¹⁴³ Сачувано је пет колона у целости док колона са јеврејским текстом недостаје. Годину дана касније, Буркит и Тејлор објављују рукопис са Аквилиним преводом 1 Цар 20, 7-17 и Цар 23, 12-27. Коначно 1900. године међу рукописима откривеним у Генизи у Каиру, идентификовани су Псалми Хексапле који садрже 22, 15-18; и 20-28. Остаци прве колоне нису сачувани док су делови друге сачувани делимично. Трећа и четврта колона, Аквила и Симах сачувани су потпуно као и део пете колоне. Нажалост, шеста колона у потпуности је изгубљена. Уп. Markos, *Septuagint*, 211.

У фрагментима навођених Псалама код Теодорита Кирског управо се пета колона наводи као Теодотионова. Фернандез на основу тога претпоставља да је у петом веку Псалтир био у употреби са једном колоном мање, у овом случају, Теодотиновом.¹⁴⁴ Поставља се питање који је текст Септуагинте Ориген користио? Друго питање односи се на број колона. Питање је да ли је Октапла била посебно дело или је само други назив за рукописе у којима је број колона повећан на осам додавањем Квинте и Сексте? Међутим, Свит упозорава да треба имати у виду да се у напоменама хексапларног рукописа MSS у случајевима када спомиње Октапла, истовремено не спомиње и Хексапла као што је случај у псалму 86,5 где се Октапла спомиње заједно са Тетраплом.¹⁴⁵ На основу тога изводи закључак да се назив Октапла у псалмима, заправо, односи на Хексаплу, јер је Псалтир у Хексапли имао две додатне колоне, које су укључивале Квинту и Сексту. У том смислу, Оригенов рад је подразумевао две форме:

1. Хексаплу која је имала шест колона али понекад и пет или осам
2. Тетраплу која је имала четири колоне грчког превода без Квинте и Сексте и јеврејског, односно, транскрибованог грчког текста.

Наутин сматра да је Тетрапла предходила Хексапли, да је написана за време Оригеновог боравка у Александрији, за разлику од Хекспле која настаје у Кесарији.¹⁴⁶ Најпре је Орлински, а касније и Бартелеми почео да сумња да је Тетрапла састављена као посебно дело, истичући како је необично да њени остаци нису сачувани, док остаци Хексапле и хексапларне рецензије јесу.¹⁴⁷ Разматрајући проблем односа Тетрапле и Хексапле, Мејд подржава претпоставку да је Хексапла јединствено дело.¹⁴⁸ Он наводи као пример напомену у Књизи о Јову у рукопису Сиро-Хексапле која гласи: „Књига о Јову, праведном, завршен у складу са традицијом седамдесеторице: Јов је преузет из старе Тетрапле“. По његовом мишљењу треба обратити пажњу на придев "стара" који могуће означава разлику између седамдесеторице као најстаријег текста у Тетрапли, у трећој колони у односу на четири грчке верзије, без позивања на прве две колоне са јеврејским и јеврејским транскрибованим текстом. Он сматра да се не разликују две различите композиције, Тетрапла и Хексапла, већ се ово разликовање односи на LXX у

¹⁴⁴ Исто, 215.

¹⁴⁵ Swete, *Introduction*, 72.

¹⁴⁶ P. Nautin, *Origène, Sa vie et son oeuvre*, Beauchesne, Paris 1977, 342.

¹⁴⁷ Уп. D. Bartelémy, "Origène et le texte de l' Ancien Testament", у: *Epektasis*, Beauchesne, Paris 1972, 247-261; H. M. Orlinsky, "Origen s Tetrapla: Scholarly Fiction"? *PWCJS* I (1952) 173-182.

¹⁴⁸ Meade, *Critical Edition*, 7.

Хексапли са другачијом ознаком, Тетрапла. Осим тога Књига о Јову у рукопису Сиро-Хексапле, садржи занимљиве напомене на маргини, које указују на различита читања између Октапле и Тетрапле, а која су обележена астериксом. Поставља питање: да ли је Ориген саставио три одвојена дела или се ови називи односе на исти рад, Хексаплу? Могуће је да се ради о једном делу који није имао накнадну форму, а који су преписивачи означавали као Хексапла у техничком смислу, а понекад у смислу "Оригенове рецензије" или као Тетрапла.¹⁴⁹ Тетрапла је заправо садржала умножене четири колоне Хексапле. Настала је вероватно за време трајања Оригенових последњих година у Тиру.¹⁵⁰ Сматра се да је велики део текста написано од стране Оригенових сарадника које је он руководио и надгледао, а да су колоне са јеврејским текстом и Септуагинтом биле написане од стране њега лично.¹⁵¹

Највише полемике изазвале су управо пета и друга колона. Постоје претпоставке да је другу колону Ориген саставио лично на основу сопственог познавања јеврејског.¹⁵² Други сматрају да је од Јевреја преузео унапред припремљени текст.¹⁵³ Фернандез поставља питање: у случају да је текст преузет од Јевреја, да ли он садржи јеврејски изговор трећег века или је преведен на грчки за литургијске и дидактичке сврхе?¹⁵⁴ Уколико је транслитерисани грчки текст кружио у Цркви и имао своју намену, необично је што ниједан од рукописа независно од Хексапле није пронађен. Међутим, на основу текста Мелитона Сардског, закључује да су хришћани по узору на обичаје у синагоги, поједине одељке Старог завета читали на јеврејском језику, тако да је, како сматра, потреба за оваквим текстом реално постојала.¹⁵⁵

Други сматрају да је грчка транслитерација понуђена као испомоћ онима који не знају јеврејски, за потребе гласног читања у синагоги.¹⁵⁶ Уколико је то заиста била намена текста, онда је он био коришћен вероватно у александријској синагоги, међутим, ниједан документ који би потврдио ову теорију није сачуван. Емертон сматра да би разлог могао бити покушај да се омогући онима који знају и грчки и јеврејски језик вокализација

¹⁴⁹ Meade, исто

¹⁵⁰ Swete, исто, 74.

¹⁵¹ Исто.

¹⁵² Markos, *Septuagint*, 205.

¹⁵³ Исто, 215.

¹⁵⁴ Исто.

¹⁵⁵ Исто.

¹⁵⁶ Jobs and Silva, *Invitation*, 50.

јеврејског консонансног текста.¹⁵⁷ Орлински сматра да је у ситуацији када је све теже било наћи учитеља јеврејског користила у дебатама које су вођене са Јеврејима.¹⁵⁸ Маркос подржава Емертонову претпоставку о вокализације текста и додаје да је друга колона прилагођена Сиријским Јаковитима који су записивали грчке самогласнике изнад и испод јеврејских сугласника.¹⁵⁹ Разматрајући понуђене претпоставке, Спирбер пореди транскрипцију Ватиканског и Александријског кодекса, приликом чега, закључује да Ватикански кодекс садржи старији изговор.¹⁶⁰ Кодекс Александријски уместо тога одражава транзицију ка фази језика приказаног у Оригеновој транслитерацији. На основу тога закључује да језик друге колоне није био уједначен ни савремен. Он сматра да су у то време постојале две школе јеврејског језика: тиверијски систем који је одражавао јудејски изговор и нетиверијски који је подржавао израиљски изговор.

Пета колона која је садржала највероватније стандарну верзију LXX прихваћену у Цркви, вероватно је садржала и Оригенову корекцију. Друга могућност подразумевала би да је текст исправке био одељен. Није јасан овакав распоред колона. Занимљиво објашњење понудио је Орлински који сматра да је Ориген желео да својим савременицима укаже на значај познавања јеврејског језика.¹⁶¹ Из тог разлога, како сматра, поставља најпре јеврејски, па транскрибовани грчки, а онда Аквилин буквалан превод. Оно што би остало нејасно надоместио би текст у преводу Симаха. Свит сматра да сам Ориген наводи разлоге оваквог распореда те да су остали грчки текстови намењени исправци и провери LXX.¹⁶² Ориген је вероватно био свестан да јеврејски текст којим располаже није одговарајући јеврејском који је служио као извор за грчки превод. Као владајући варијанта његовог доба био је текст сродан оном који ми данас називамо МТ. Такав текст није имао исти облик као онај који је Ориген срео у свом раду. Након што је завршио Хексаплу пета колона или његова рецензија Септуагинте, која је била умножавана одвојено, постала је ауторизован грчки превод за хришћанске цркве у Палестини.

¹⁵⁷ J. A. Emerton, "The Purpose of the Second Column of the Hexapla", *JTC* 7 (1956) 79-87.

¹⁵⁸ Orlinsky, "The Columnar Order of the Hexapla", *JQR* 27 (1936-1937) 137-149.

¹⁵⁹ Markos, *Septuagint*, 215-217.

¹⁶⁰ A. Sperber, "A Hebrew Based upon Greek and Latin Transliteration", *HUCA* 12/13 (1937-1938) 103-274.

¹⁶¹ Orlinsky, "Columnar Order", 137-149.

¹⁶² Swete, исто, 65

Оригенов рад на Хексапли убраја се у један од највећих текстолошких подухвата. С правом се може сматрати да се историја библијског текста дели на време пре и после Оригенове Хексапле. Међутим, иако је његов мотив за састављење Хексапле управо потрага за чистијим текстом, уклањањем разлика у тексту као и увођењем места других превода, није се дошло до изворног читања. Из тог разлога његов рад се не узима као кртичко издање LXX већ само као рецензија исте.¹⁶³

Што се тиче Данила, у случају 7, 13; доноси Т читање, затим, додаје астериск да означи додатак превода седамдесеторице.¹⁶⁴ Међутим, занимљива су она места на којима се може пратити паралелни текст Симаха или Аквиле. Иако не садрже промене које би утицале значајно на контекст овог истраживања, у смислу неког радикално новог читања Дан 7,13; важно је поменути да приказане варијанте Аквиле и Симаха показују незнатна одступања у односу на СГ или Т. Тако је у 10,5 у Т ἀνήρ, у СГ ἄνθρωπος док је код Симаха ὡς ἀνήρ. Још занимљивији су примери читања која доносе приложени фрагменти грчког текста Теодорита Кирског, чији поједини примери показују значајне разлике. Један од њих је опис виђења престола односно, помен Старине Дана у 7,9 где у истом стиху помиње Старину Дана сваки пут у комбинацији са одређеним чланом, дакле у виду звања. Међутим, текст одудара од све три постојеће верзије: МТ, Т и СГ Данила 7,9.¹⁶⁵

Διὰ μὲν τοῦ παλαιῦ τῶν ἡμερῶν διδάσκεται (Δανιηλ) τὸ αἰώνων
οὕτω γὰρ καὶ τινες τῶν ἐρμηνευτῶν νενηκότες ἀντί
τοῦ παλαιῦ τῶν ἡμερῶν ὁ παλαῶν τὰς ἡμέρας τεθεικασιν

Иако не утиче значајно на решавање проблема читања 7,13; Оригенова Хекспала важно је сведочанство историје библијског текста. Сама чињеница да садржи паралелене текстове Т, СГ, Аквиле и Симаха, као и да ови преводи нису у потпуности подударни показује постојање више различитих верзија јеврејског текста који је био узор грчким преводима. Питање је које је од понуђених читања изворно?

¹⁶³ Исто, 78.

¹⁶⁴ Уп. F. Field, Origen, Hexapla, <https://archive.org/stream/origenhexapla02unknuoft#page/920/mode/2up>

¹⁶⁵ Исто.

8. רַבְרָבָה. *Praegrandia*. Ο. μεγάλη, ÷ και ἐποίησε πόλεμον πρὸς τοὺς ἁγίους 4.⁹
9. עֵתִיק יוֹמִין. *Antiquus dierum*. Θ. Ο. παλαιὸς ἡμερῶν. *Ἄλλοι: ὁ παλαιῶν τὰς ἡμέρας.¹⁰
- 9, 10. בְּגִלְגָּלוֹתָיו נָהַר דִּירָנֹר נָגַד וְנִפְסָק. בְּמִן־קְדָמוֹתָיו. *Rotae ejus erant ignis ardens: fluvius ignis erat fluens et exiens a coram illo*. Θ. οἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγον ποταμὸς πυρὸς εἴλκεν (alia exempl. add. ἐκπορευόμενος¹¹) ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Ο. ✕ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ καίμενον ποταμὸς πυρὸς ἔλκων 4, και ἐξεπορεύετο κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ποταμὸς πυρὸς.¹²
11. הָיָה הַיָּת (in posteriore loco). *Videbam*. Θ. Vacat. Alia exempl. θεωρῶν ἤμην.¹³ Ο. ✕ θεωρῶν ἤμην 4.¹⁴
13. וְקָדְמוֹתָיו הִקְרִיבוּהוּ. *Et ante eum adduxerunt eum*. Θ. και προσηνέχθη αὐτῷ. Alia exempl. και ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη.¹⁵ Ο. και οἱ παρεστηκότες παρήσαν αὐτῷ.¹⁶
14. וְיָקָר וְיַמְלֹכוּ. *Et honor, et regnum*. Θ. και ἡ τιμὴ, και ἡ βασιλεία. Ο. ✕ και τιμὴ βασιλική 4.¹⁷
15. יְבַהֲלֵנִי. *Conturbabant me*. Θ. ἐτάρασσόν (s. συνετάρασσόν) με. Ο. ✕ ἐτάρασσόν με 4.¹⁸
17. רַבְרָבָתָה. *Praegrandia*. Θ. Vacat. Alia exempl. τὰ μεγάλα.¹⁹ Ο. τὰ μεγάλα.
18. נִפְלְאוּ עֵלַם וְעַד עֵלַם וְעַד עֵלַם. Θ. ἕως αἰῶνος (alia exempl. add. και ἕως αἰῶνος²⁰) τῶν αἰώνων. Ο. ἕως τοῦ αἰῶνος, και ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων.²¹
20. וַיִּנְפְּלוּ מִן־קְדָמוֹתָיו תְּלֹת וְקָרְנָה דָבָן. *Et ceciderunt a coram eo tria; et cornu hoc*. Θ. και ἐκτινάξαντος τῶν πρώτων. Alia exempl. και ἐκτινάξαντος τῶν προτέρων τρία, και τὸ κέρασ ἐκείνο.²² Ο. και ἐξέπεσαν δι' αὐτοῦ τρία, και τὸ κέρασ ἐκείνο.
23. מִן־כָּל־מַלְכוּתָהּ. *Ab omnibus regnis*. Θ. (ὑπερέξει) πάσας τὰς βασιλείας. Ο. παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.²³
- וְתֹאכַל כָּל־אֲרָצָה. *Et vorabit omnem terram*. Θ. και καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν. Ο. ✕ και καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν 4.²⁴
24. מִן־הַמַּלְכוּתָהּ. *Ex eo regno*. Θ. Vacat. Ο. ἐκ τῆς βασιλείας.²⁵
25. וּמִלִּין לְעַד עֲלִיָּהּ וּמִלִּין. *Et verba adversus Altissimum loquetur*. Θ. και λόγους πρὸς τὸν ὑψιστον λαλήσει. Ο. και βήματα εἰς τὸν ὑψιστον λαλήσει. Σ. *Et sermones quasi Deus loquitur*.²⁶
- וְיַבֵּשׁ. *Atteret*. Θ. παλαιώσει. Alia exempl. ταπεινώσει; alia, πλανήσει.²⁷ Ο. κατατρίψει.²⁸

⁹ Syro-hex. In versione Theodotionis eadem sine obelo habent Ald., Codd. 22, 33, 36, alii, et Theodoret. ¹⁰ Theodoret.: Διὰ μὲν τοῦ παλαιῶν τῶν ἡμερῶν διδάσκειται (Δανιὴλ) τὸ αἰῶνιον οὕτω γὰρ και τινες τῶν ἑρμηνευτῶν νενοηκότες, ἀντὶ τοῦ παλαιῶν τῶν ἡμερῶν, ὁ παλαιῶν τὰς ἡμέρας, τεθείκασιν. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἐκπορ. εἴλκεν), 22, 23, 36, alii. ¹² Cod. 87 (sine cuneolo), Syro-hex. Pro καίμενον Cod. 88 κατακαίμενον legit. ¹³ Sic Codd. 23, 34, 36, alii, Chrysost., Theodoret. ¹⁴ Syro-hex., et sine aster. Cod. 87. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 22, 23, 33, alii. ¹⁶ Cod. 87 (cum lineola — (Cod. 88) ante αὐτῷ), Syro-hex., qui ad παρήσαν (سبح) in marg. affert: .سبح سبح. ¹⁷ Cod. 87, Syro-hex. ¹⁸ Syro-hex. Cod. 87: ✕ ἐτάρασσόν με οἱ διαλόγοι μου (sic). ¹⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 23, 33, 34, alii. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. XII, 22, 23, 26, alii. ²¹ Syro-hex. In Cod. 87 haec,

και ἕως τοῦ αἰῶνος, interciderunt. (Mox pro κατεσθίοντος et καταπατοῦντος, ut edidit De Magistris, in Cod. 88 et Syro-hex. deterior est lectio, κατεσθίοντες et καταπατοῦντες.) ²² Sic Codd. 22, 34, 36, alii, Chrysost., Theodoret., et (sine και posteriore) Comp., Ald., Codd. III, 23, 33, alii. Pro τῶν πρώτων, τῶν προτέρων τρία habent Codd. XII, 26, 89. ²³ Cod. 87, Syro-hex., qui in marg. affert: παρὰ πάσας τὰς βασιλείας. ²⁴ Cod. 87, Syro-hex. ²⁵ Syro-hex. In Cod. 87 praepositio male abest. ²⁶ Hieron. ²⁷ "In quibusdam libris [Codd. 22, 34, alii] est ταπεινώσει; in aliis [Comp., Ald., Codd. 33, 36, alii] πλανήσει [cf. Hex. ad Psal. xxxi. 3], et scholion in marg.: τουτίστι, σκυλμὸν αὐτοῖς ποιήσει. Justinus habet καταστρέψει [fort. κατατρίψει]."—*Nobil.* ²⁸ Cod. 87, Syro-hex. Cf. Hex. ad Job. xiv. 12. Psal. xxxi. 3.

Како смо могли да приметимо из досадашњег излагања, а нарочито, увидом у Оригеново писмо Африканцу, основни критеријум аутентичности једног списка, било је слагање са јеврејском традицијом. Иако је таква пракса у потпуности разумљива, не сме се изгубити из вида могућност да је и у оквиру јеврејских узорака било више од једне варијанте. Ориген, у поменутом писму Африканцу управо о томе и говори. Међутим, да ли је претпоставка о више паралелних јеврејских текстова основана, покушаћемо да сагледамо из перспективе текстуалних сведочанстава савременог доба.

1.3.2. Истраживање текста из перспективе савременог доба

Данас, после открића кумранских рукописа, Оригеново сведочанство у великој мери је потврђено. Осим Данила у Кумрану је пронађено мноштво копија библијских списка од којих је велики део њих кружио, у више верзија. Међу откривеним рукописима, четвртина њих представља копије књига које су крајем првог века Христове ере сматране канонским од стране Јевреја.¹⁶⁶ Нађене су све старозаветне књиге изузев Књиге Јездрине и Књиге о Јестири. Већина списка сачувана је фрагментарно, од који је до данас објављено око 800 рукописа.¹⁶⁷ Занимљиво је да су списи у већој мери сроднији грчком преводу него равинском тексту, што је утицало на промену односа према LXX. Један од бољих показатеља је пример Самуилове књиге која указује на велику искавреност МТ.¹⁶⁸ Изузетак од овога је Књига пророка Исаије, која, по мишљењу Милика, не показује одступања од МТ.¹⁶⁹ Међутим, треба напоменути да ово мишљење није опште прихваћено. Оно што је нарочито значајно је чињеница да већина строзаветних списка

¹⁶⁶ Више о библијским рукописима у Кумрану види: Љ. Јовановић, „Библијски рукописи у Кумрану“, *Богословље* 1 (2014) 75-100.

¹⁶⁷ L. H. Shiffman, *Dead Sea Scrolls, The Truth Behind The Mistique*, New York 2007, 6.

¹⁶⁸ Тенијус позива на ревизију МТ на основу LXX. Крајем 19. века, Дривер издаје прву серију Самуилових књига на енглеском језику истичући велику искавреност МТ. Након открића у Кумрану, Крос објављује фрагменте из 4 пећине. Студијама на тему Сам баве се Улрих и Мек Каргер. Уп. D. W. Parry, “4QSAM(=4Q51), The Canon, And The Community Of Lay Readers”, у: *The Bible and The Dead Sea Scrolls, Scripture and the Scrools, The Second Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins*, J. H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 167-173; E. Ulrich, “4QSam and Septuagintal Research”, *BIOSCS* 8, (1975), 24-39.

¹⁶⁹ Становиште које заступа Милик, а подржава Робертс, међутим, Улрих налази супротно, да је слагање веће са текстом LXX. Уп. T. Milik, *Ten Years of Discovery in the wilderness of Judaea*, SCM Press, LTD, London 1959, 20-24. J. J. Roberts, “The Importance of Isaiah at Qumran“, у: *The Bible and The Dead Sea Scrolls, Scripture and the Scrools, The Second Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins*, J. H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 273-286. E. Ulrich, “The Bible in the Making”, *The Bible at Qumran, Texts, Sahape, And Interpretation*, P. Flint editor, Grands Rapids, Michigan/Cambridge 2001, 63;

показује постојање више од једне варијанте. То се нарочито односи на Псалтир у Кумрану, који осим што садржи 151. псалам, налик грчкој традицији, садржи псалме до тада непознате садржине. Исто тако, поређењем Књиге изласка 12,40 у преводу LXX и МТ уочава се исти број од 430 година боравка Јевреја у Египту, међутим, текст LXX тумачи као време проведено у Египту и Ханану односно период од Аврама до Мојсија, док МТ варијанта тумачи као период проведени у Египту од Јосифа до Мојсија. Занимљиво је да текст Самарјанског Петокњижја (СП) подржава читање Септуагинте. На основу ове и других примера подударности LXX и СП, претпоставља се да текст СП и LXX потиче из исте традиције.¹⁷⁰ Слично као што је био случај са Књигом Бројева и књига пророка Јеремије је имала два издања, прво краће налази се у LXX, друго дуже у МТ. Јеврејски рукопис 12 малих пророка, не показује јасне знаке различитих текстуалних традиција али постоји наговештај који се може уочити у грчком свитку из Nahal Hever-a, систематске ревизије СГ превода како нагиње МТ.¹⁷¹ Један од занимљивијих примера је читање Псалма 22,17 у МТ: „ као у лава моје су руке и ноге“, који је у преводу LXX на месту 21,17 сасвим у другом контексту и чита се : „прободоше руке моје и ноге моје“ У спису 4Q88, кључне речи су изгубљене, али се контекст може закључити на основу 5/6HevPs посредством којег се види слагање са грчким текстом.¹⁷²

До недавно се сматрало да су постојале три групе текстова: први тип тзв. протомасоретски, коришћен је већином у равинским круговима у Јерусалиму; други тип, прото-Самарјански пореклом је из Самарије; трећи тип или Vorlage повезује се са јеврејском дијаспором у Александрији.¹⁷³ Међутим, истраживања у Кумрану показала су присуство више традиција на једном локалитету, што упућује да теорија о фамилијама текстова и њиховој територијалној припадности треба да буде преиспитана. Талмон разматра утицај различитих социјалних и верских група на изворни текст и повезује

¹⁷⁰ Више о односу текстова СП и LXX видети: Ulrich, "Bible", 77-101.

¹⁷¹ Имајући у виду да су рукописи из Нахал Хевера млађи од кумранских и да се датирају у време између два устанка претпоставља се да је процес уједначавања прото-Масоретског текста започео у првом, односно, другом веку хришћанске ере вероватно као реакција на изазове које је донело хришћанство. Уп. Р. Кубат, Анђео Господњи у Старом савезу, карактер библијског монотеизма сагледан из перспективе Божјег јављања, (необјављена дисертација) Београд 2004, 233.

¹⁷² P. W. Flint, "Psalms And Psalters In The Dead Sea Scrolls", у: *The Bible and The Dead Sea Scrolls, Scripture and the Scrolls, The Second Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins*, J. H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 237.

¹⁷³ S. Kreuzer, "From Old Greek to the recensions: Who and What caused the Change of the Hebrew Reference Text of the Septuagint?", у: *Septuagint Research V 53; Issues and Challenges in the Study of the Greek Jewish Scriptures*, W. Kraus and R. G. Wooden (прир.) SBL Atlanta 2006, 227.

хришћанску традицију са текстом LXX, равинску са прото-Масоретском и верску заједницу у Самарији са прото-Самарјанским.¹⁷⁴

Са друге стране, Тов је идентификовао пет различитих категорија текста: у прву групу, како сматра, спадају тзв. кумрански текстови у којима се уочава контекстуална адаптација и актуелизација; другу групу чине текстови прото-Масоретске традиције, трећу тзв. прото-Самарјански, четврту текстови који нагињу тексту LXX и коначно, пету групу чине независни текстови јер не могу бити сврстани ни у једну од претходних четири. Осим тога показано је да превод на грчки језик није коришћен само у дијаспори већ и у Јудеји.¹⁷⁵ На основу тога, закључује се да је настанак списа, који су током времена уврштене у канон био дуг процес који је утицао је на обликовање списа у зависности од историјских околности и догађаја.¹⁷⁶ Један од кључних догађаја је насилна јелинизација Антиоха IV Епифана, вероватно у периоду када је у Дафни усмрћен последњи Онијад, Онија III Праведни 172. године пре Христа.¹⁷⁷ Подела на званично јудејство и есенску заједницу чест је мотив есенских списа у којима се истиче водећа улога свештеника насупротив световном владару.¹⁷⁸ То је нарочито видљиво у списима есенског порекла као што је Правилник заједнице, или, у списима преесенског порекла, који су редиговани попут, Књиге Јубилеја.¹⁷⁹ У том смислу, поједине књиге су једноставно преписиване са намером да се што верније пренесе одређени текст, мада су постојали случајеви где су намерно увођене измене у постојећи текст у намери да се подржи становиште струје

¹⁷⁴ S. Talmon, "The Textual Study of the Bible – New Outlook", *Qumran and the History of the Biblical Text*, F. M. Cross/S. Talmon (прир), Cambridge 1975, 321-400.

¹⁷⁵ Тов, *The Text-Critical Use*, 160-163.

¹⁷⁶ По мишљењу већине озбиљних истраживача ове области, није могуће правити разлику међу канонским и неканонским списима нити уопште говорити о „библијским“ списима јер у то време канон није ни био закључен. Израз Библија, нама сродан, у то време није подразумевао скуп одређених признатих књига

¹⁷⁷ И. Томић, *Противници есенске заједнице у кумранским списима*, Богословски факултет СПЦ, Београд 2004, 13.

¹⁷⁸ Есени воде порекло од хасида који се последњи пут помињу у време првосвештеника Алкима 162. год. пре Христа. Порекло имена није тачно утврђено, мада већина истраживача сматра да долази до речи арамејског порекла hasaj'ja што значи свети. Есени су живели брачно по градовима али и безбрачно изоловани у Кумрану. Водили су рачуна о култној чистоти, веровали су у васкрсење мртвих и скори крај света када ће се „синови светла“ супротставити „синовима таме“. Ископавања на локалитету на обали Мртвог мора где се налазило њихово насеље показала су да је град саграђен у време Јована Хиркана (134-104) године пре Христа када су они већ били чврста и позната заједница. Оснивач покрета је „Учитељ правде“ који је био на месту првосвештеника после Алкима (Јоакима) (159-162) старе ере. „Учитељ правде“ је био потомак онијадске породице, а са престола га је збацио Јонатан Макавејац. Као година настанка код Јосифа Флавија се наводи 150, док палеографи наводе период од 150-100 год. пре Христа при чему горња граница остаје отворена. Уп. Томић, *Противници*, 12-16.

¹⁷⁹ S. W. Crawford, "The Rewritten Bible At Qumran", *The Bible and The Dead Sea Scrolls, Scripture and the Scrolls, The Second Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins*, J. H. Charlesworth (прир.) Baylor University Press, Waco 2 Vol I, 2006, 131-147.

којој се нагињало. Таква пракса могла је бити коришћена у оним случајевима када традиција није могла бити строго прихваћена. Тада би је писар учинио прихватљивијом дајући појединим одељцима ново значење.¹⁸⁰

1.3.3. Даниловска традиција у Кумрану

Што се тиче Данила, занимљиво је, да међу откривеним рукописа Данила није пронађен ни један примерак рукописа Приповетке о Сузани, а међу бројним фрагментима ни један фрагмент 7,13. Фрагменти Данила пронађени у Кумрану не показују значајне варијанте МТ осим што 1QDan^a 2,4-5 започиње на арамејском језику. Ипак, истраживања кумранских рукописа потврдила су велику заступљеност даниловске традиције, како библијски сродних текстова, тако и оних до тада непознате садржине.

Најбоље очуван рукописи откривени су у 4. Пећини. Рукопис означен као 4Dan^a садржи: делове Дан 1, 16-20; 2, 9-11, 19-49; 3, 1-2; 4, 29, 30; 5, 5-7, 12-14, 16-19; 7, 5-7; 25-28; 8, 1-5, 10, 16-20; 11, 13-16. Dan^b 5, 10-12, 14-16, 16-22; 6, 8-22, 27-29; 7, 1-6, 11, 26-28; 8, 1-8, 13-16. Dan^c 10, 5-9, 11-16, 21; 11, 1, 2, 3, 13-17, 25-29. Dan^e који још увек није објављен. Овај рукопис садржи неколико речи Дан 9, као и 1, 5, 7, 8, 10 и 11. Занимљиво је да се наилази на смењивање са арамејског на јевејски језик на истим местима као и у МТ.¹⁸¹ Фрагменти 6 пећине писани су курзивом на папиру, док су они прве пећине писани четвртастим писмом на кожи.¹⁸² Арамејски текст Књиге пророка Данила је пример литерарног арамејског језика који се користио у време грчко- римске владавине, а који је наставак тзв. империјског-арамејског карактеристичног за период персијске управе.¹⁸³

¹⁸⁰ „Resignification“ израз који је Зандерс употребио како би појаснио редакције које су уочене у појединим списима. Уп. J. A. Sanders, „Canon and Community“, *A Guide to Canonical Criticism*, Fortress Press, Minneapolis 1984, 22.

¹⁸¹ Hasel, „Biblijski tekst“, 117.

¹⁸² Исто.

¹⁸³ Milik, *Ten Years*, 34.

1.3.4. Библијска традиција

Седам од осам рукописа библијског Данила садржи 12 поглавља без грчких додатака.¹⁸⁴ Један рукопис 4QDan^e садржи само Данилову молитву 9,4b- 19 док само један рукопис под бројем 551 показује сличност са грчким додатком Приповест о Сузани.¹⁸⁵ На основу рукописа 4Q174 где се наводи: „Као што је записано у књизи Данила пророка“ можемо да закључимо да је Данило био уврштен међу пророке. Оно што се индиректно уочава јесте заступљеност различитих списа даниловске и неданиловске традиције. Очигледно је да је постојало више различитих верзија које су кружиле у периоду другог Храма.

Тако на пример у 4Q112 Dan^a у 7,25 „и за време времена и за пола времена“ недостаје везник „и“ испред „за времена“ у 4Q115 Dan^d на место „и имаше зубе гвоздене и нокте бронзане“ у МТ, стоји „чији зуби и њени нокти беху од гвожђа“, 4Q на месту МТ „Треће године царевања Валтазара виђење се појавило у мени“ стоји „треће године царевања Валтазара, реч беше откривена и виђење се појави у мени“. У истом спису, у 8,3 уместо „ован испред реке“ у МТ, стоји „ован велики испред реке“. Исти текст, који спомиње „великог овна“, налази се и у фрагменту 4Q113 Dan^b. Осим тога, после помена „запада“ у МТ стоји „север“, па „југ“, док у фрагменту из Кумрана 4Q112 Dan^a стоји „запад, исток, север и југ“. У 4Q114 Dan^c уместо „дођох због речи твоје“ стоји „дођох због твог имена“ или уместо „вођа царства персијског“ стоји „вође царства персијског“.

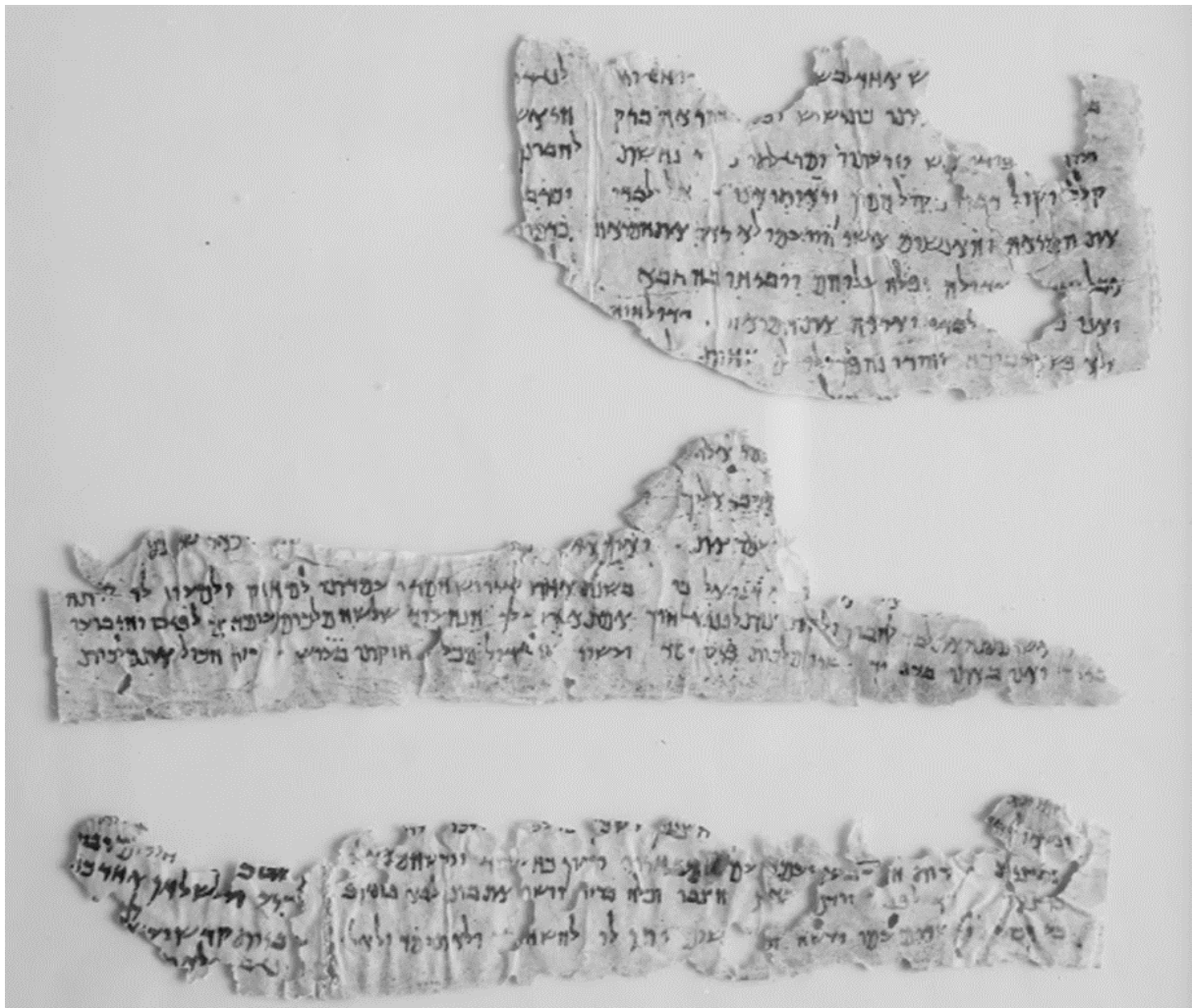
Занимљиво је да у случају 10,13 6Q7 PapDan текст се слаже са МТ јер говори о царству персијском, док је у оба грчка превода „цара персијског“. Један од ретких читљивих фрагмената Данила откривен је у 4. пећини. Поређењем са МТ не показује трагове значајнијег одступања, међутим, инверзија текста на почетку и на крају фрагмента, односно на почетку 10,5 и на крају 10,8; показује да се ипак ради о различитој верзији од прото-МТ. Како ове незнатне разлике не утичу на значење текста, логично је закључити да ове разлике нису последица наменског кориговања у циљу утврђивања текста, већ постојања више сродних верзија. У наставку истраживања биће приказано

¹⁸⁴ L. T. Stuckenbruck, “The Formation and Re-Formation of Daniel in the Dead Sea Scrolls”, *The Bible and The Dead Sea Scrolls, Scripture and the Scrolls, The Second Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins*, J. H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 101-130; P. W. Flint, „The Daniel Tradition at Qumran“, *The Book of Daniel, Composition and Reception*, J. J. Collins and P. W. Flint (прир.) Brill-Leiden- Boston-Köln 2001, 330.

¹⁸⁵ Исто.

неколико примера са акцентом на 10, 5-9 значајном по томе, што описују виђење „појаве човека“.

Фрагмент Данила 4Q114 – 4Q Dan^c 10,5-9 са десне стране, односно 10,13-16 са леве стране.

Слика 2: 4Q114 – 4Q Dan^c

B-284883¹⁸⁶

Plate: 224PAM Number: M43.081

Photographer: Najib Anton Albina

Image: Scanned Infrared Negative

Side: Recto

¹⁸⁶ <http://www.deadseascrolls.org.il/explore-the-archive/image/B-284883>

Реконструкција

4Q114 – 4Q Dan^c 10, 5-9

Десна колона 10, 5-9

4Q Dan^c

חגרים ומתניו
לבש אחד ----
איש וארא והנה

בכתם אופז וגויתו כתרשיש ופניו כמראה ברק

ועיניו כלפידי אש וזרעתיו ומרגלתיו כעין נחשת
קלל וקול דבריו כקול המון וראיתי אני דניאל לבדי
ברק
את המראה והאנשים אשר היו עמי לא ראו את המראה

אבל חרדה גדלה נפלה עליהם ויברחו בהחבא

ואני נשארתי לבדי ואראה את המראה הגדל הוה

למשחית עלי נהפך והודי

כח בי נשאר ולא

קול את

MT

איש-אֶתֶד לְבוֹש בָּגִים
וּמִתְנִי חֲגָרִים
בְּכֶתֶם אוֹפֵז

וגויתו כתרשיש ופניו כמראה ברק

ועיניו כלפידי אש וזרעתיו ומרגלתיו כעין נחשת
קלל וקול דבריו כקול המון וראיתי אני דניאל לבדי
את-המראה והאנשים אשר היו עמי לא ראו את-המראה

אבל חרדה גדלה נפלה עליהם ויברחו בהחבא

ואני נשארתי לבדי ואראה את-המראה הגדל הזאת

ולא נשאר-בי כח והודי נהפך עלי

למשחית ולא עצרתי כח

את-קול

4Q Dan^c

огрнута бедра његова

одевен један

човек и видех и гле

злато Уфаза и тело његово као топаз и лице његово као појава муње

и очи његове као светлост ватре и руке његове и ноге његове као сјај бронзе

светлост

појаву људи који су били са мном нису видели појаву

али страх велики пао је на њих и побегоше да се сакрију

и ја остадох сам са собом и видех појаву велику ову

у руину у мени промени се

и сјај мој

снаге у мени остало није

глас

MT

човек један одевен ланом

бедара његових огрнут

злато уфаза

и тело његово као топаз и лице његово као светлост муње

и очи његове као светлост ватре и руке његове и ноге његове као сјај бронзе

полиране и глас речи његових као глас народа и видео сам ја Данило сам од себе

појаву и људи који су били са мном видели појаву

али страх велики пао је на њих и побегоше да се сакрију

и ја остадох сам са собом и видех појаву велику ову

није остало у мени снаге и сјај мој променио се у мени

у руину и није остало снаге

глас

Још неколико примера различитог текста налазимо у 4Q114 Dan^c где уместо „уништења руке твоје“ у MT стоји „уништења моћи твоје“ и даље у 11,17 где уместо „поставиће лице своје“ у MT и грчким преводима, у 4Q114 Dan^c стоји, „поставиће

разумевање своје“.¹⁸⁷ Најзанимљивији је случај 11,17 где у наставку уместо „ћерку жене“ како налазимо у МТ и Т, у кумранском фрагменту налазимо „ћерку човечију“ управо као и у СГ, иако се у 4Q114 Дан^c наставља „да га исквари“ у СГ је „искварености његовој“ док је у МТ и Т „исквари је“.

Можемо да закључимо, да осим инверзије на малом броју рукописа постоје примери различитог садржаја. Кумарнски фрагменти Данила показују сродност са МТ, међутим, пример 11,17 Дан^c показује и заједничку традицију са СГ. Дакле, закључак да кумрански делови Данила подржавају МТ или Т није у потпуности тачан.

Оно што је нарочито занимљиво тиче се времена настанка Данила. Крос је на основу писма датирао једну од копија 4. пећине у почетак другог века пре Христа. Ако се има у виду да већина научника данас, датира Данила у приближно 165. годину пре Христа, поставља се питање: како је могуће да је копија Данила настала почетком другог века, ако је сама књига завршена крајем другог века пре Христа?¹⁸⁸

Стукенбрук откривене списе даниловске традиције дели у три категорије.¹⁸⁹ Прва група се односи на списе пре-даниловске традиције која се, како закључује, може уочити у списима попут 4Q242 (Набонидова молитва) и 4QEnGiants^b (Књига дивова); друга је небиблијска Данилова традиција која се огледа у списима као што су 4QPs^e до Daniel^b 4Q243-244 и Арамејска апоклипса или тзв. Текст о Сину Божјем.¹⁹⁰ Посебну групу чинили би наводи текста из Данила у различитим рукописима. Коначно, као последња група сматрају се они текстови Данила сачувани у осам свитака у 1Q, 4Q и 6Q. Један од откривених рукописа потиче из половине првог века пре Христа и делови писани на арамејском и јеврејском језику су у скаладу са МТ.¹⁹¹ Рукопис 4Q112 садржи готово целокупни текст изузев 6. 9. и 12. главе. На основу рукописа 4Q174 у коме се говори о пророштву које је комбинација Дан 12,10 и 11,32, уочава се да је и овде Данило сврстан у ред пророка. Како су се свети списи делили на Закон и Пророке, може се закључити да је Данилу приступано као признатом тексту, без обзира што је у односу на Кумранску заједницу ова књига била релативно млада.

¹⁸⁷ <http://dssenglishbible.com/daniel.htm>

¹⁸⁸ Hasel, „Biblijski tekst“, 118.

¹⁸⁹ Stuckenbruck, „Formation“, 101-130.

¹⁹⁰ Исто, 113-122.

¹⁹¹ Томић, *Противници*, 155.

1.3.5. Небиблијска традиција

Поред бројних фрагмената библијског Данила, у Кумрану су откривени рукописи различитог садржаја који су темом или мотивима повезани са Данилом. Један од занимљивијих текстова је спис означен као 4Q242 познатији под именом Набонидова молитва. Овај спис који је први пут објављена 1956. године, садржи неколико фрагмената првог реда и један фрагмент осталих редова.¹⁹² Крос сматра као могуће време настанка период између 75. до 50. године пре Христа.¹⁹³ Иако не спомиње директно Данила показује сродност кроз заједничку тему коју обрађује, тј. болест вавилонског цара Набонида.

Још један занимљив спис је 4Q243-245, назван Псеудо-Данило, у којем се као у канонском Данилу 1-6; Данило обраћа цару и дворјанима образлажући историју од потопа до јелинистичког доба. У овом спису се спомиње Данило поименице, а осим тога, помиње се и Белхазар као и есхатолошко пророчанство.¹⁹⁴ Првобитно је овај спис посматран као целина, међутим, временом се на 245 почело гледати као на посебно дело.¹⁹⁵ Рукописи 243 и 244 датирају се у први век Христове ере. Рукопис означен као 4Q245 сачуван је у свега неколико фрагмената, писаних ширим и читкијим рукописом него претходна два.¹⁹⁶

Рукопис 4Q489 сачуван је у осам малих фрагмента, а сличност са Данилом показује у свега две речи: у 1,1, „појава“ што могуће одговара Дан 4,8, и у 1,2 „ти виде“ што могуће одговара Дан 2,41. С обзиром да је сачувано веома мало од текста, постоје мишљења да се речи могу повезати и са 1 Енох 25,3; 46,4; 52,4, међутим, због недостатка текста и доказа у прилог томе, Флинт сматра да треба остати суздржан при доношењу закључка.¹⁹⁷

Спис 4Q551 назван „Сузана“ налик спису Приповести о Сузани, говори о младом судији. Милик сматра да је текст, могуће, послужио као позадина за Приповест о

¹⁹² J. T. Milik, "Prièr de Nabonide et autres ècrits d'un cycle de Daniel", *RB* 63 (1956) 407-415.

¹⁹³ Уп. F. M. Cross, "Fragments of the Prayer of Nabonidus", *IEJ* 34 (1984) 260-264; критичко издање J. J. Collins, "Prayer of Nabonidus" *Qumran Cave 4XVII: Parabiblical Texts, Part 3*, Clarendon Press, Oxford 1996, 83-93.

¹⁹⁴ Flint, "Daniel", 339.

¹⁹⁵ Исто, 338.

¹⁹⁶ Исто, 352.

¹⁹⁷ Исто, 361.

Сузани.¹⁹⁸ Чињеница да је сачуван само у фрагментима утиче на уздржаност приликом даљег закључивања.

Још један рукопис инспирисан Данилом је 4Q552-53 или Четири царства. У њему наратор описује своје виђење четири стабла. Прво стабло односи се на Вавилон и Персију, друго стабло вероватно на Грчку, треће стабло је другчије и односи се на Сирију. Највише пажње поклоњено је четвртом стаблу које је највише и описано је узвишеним речником. Вероватно се односи на есхатолошку улогу Израиља у царству Божјем.¹⁹⁹

Међутим, највише полемике изазвао је спис означен као 4Q246 или Арамејска апокалипса, другачије још назван, Спис о Сину Божјем. Овај спис наговештава долазак загонетне личности која ће бити названа Сином Божијим. Сличан текст доноси и 4QFlor1.1-3 у коме се најављује постављање Давидовог сина као Сина Божјег на престо. За бројне истраживаче, овај текст представља најзначајније месијанско место пронађено међу кумранским рукописима.²⁰⁰ Међутим, иако доносе позитиван помак при вредновању грчког превода, кумрански рукописи пре би требали бити схваћени као сведочанство еволуције текста, него као меродавни критеријум аутентичности неког списка, нарочито ако се у обзир узме прављење разлике између оних списка насталих пре оснивања заједнице, оних других насталих унутар исте и нарочито оних списка насталих као последица комбиновања старијих и млађих традиција, а у којима се уочава контекстуализација и промоција есенске доктрине.

Ови и други бројни примери који из техничких разлога нису могли бити приказани, утицали су на промену при вредновању LXX. Пре открића у Кумрану сматрало се да је МТ поузданија верзија текста док је Септуагинта посматрана као слободан превод. Данас се на грчки превод гледа са респектом јер, садржи превод старије или паралелне верзије појединих библјских списка. Иако је откриће кумранских рукописа донело својеврсну револуцију у истраживању текстова, по питању читања Дан 7,13 није донело значајнијег помака јер део кључан за ово истраживање није сачуван. Иако већина истраживача заступа мишљење да су делови Данила откривени у Кумрану сродни МТ, делови 4Q114 Dan^c показују одступање од МТ и склоност ка СГ, што показује

¹⁹⁸ Исто.

¹⁹⁹ Исто.

²⁰⁰ Детаљније о томе биће у трећем делу овог рада: „Рецепција Данила.“

оправданим претпоставку да је СГ сведочанство старије или паралелне верзије, а не нужно искварености текста. Због тога је неопходно проблем сагледати и из перспективе најстарије познате верзије текста Данила садржаној у откривеном папирусу 967.

1.3.6. Папирус 967

Једно од ретких прехексапларних сведочанстава је папирус 967, који је откривен 1931. године, а осим Данила садржи и фрагменте Језекиља. Папирус 967 разликује се у односу на друга сведочанства у редоследу поглавља. Тако су 7. и 8. поглавље постављени између 4 и 5. вероватно, како сматра Колинс, у циљу хронолошке доследности јер се 1-4 односе на време Навуходносора, 7-8 и 5 радњу смешта у време владавине Валтасара, 6 и 9 у периоду Дарија, док се поглавља 10-12 односе на прву годину владавине Кира.²⁰¹ Луст и Муниш приоритет дају папирусу 967 јер прати редослед радњи.²⁰² Луст сматра да је овакав аранжман показатељ да су ови делови некадашње независне епизоде.²⁰³ Меклеј сматра да за овакве тврдње не постоје докази али и фундаментални проблеми са њиховим претпоставкама.²⁰⁴ Пошто се ресистематизација и ревизија поглавља одвија отприлике у исто време, како су грчки преводиоци имали приступ ранијем аранжману и неиздатој семитској верзији? Осим тога поставља се питање зашто су 7. и 8. поглавље премештени на друго место? Постоје и друге потешкоће као што је чињеница да 8. поглавље написано на јеврејском, а не на арамејском језику као што је случај са поглављима 4-7.²⁰⁵ У основи, папирус подржава читање СГ али не у потпуности. Тако се у СГ 7,12 налази $\xi\omega\varsigma \chi\rho\acute{o}\nu\omicron\nu \kappa\alpha\iota \kappa\alpha\iota\rho\acute{o}\delta$ док је у случају папируса дошло до замене положаја па читамо $\kappa\alpha\iota\rho\acute{o}\delta \kappa\alpha\iota \chi\rho\acute{o}\nu\omicron\nu$.

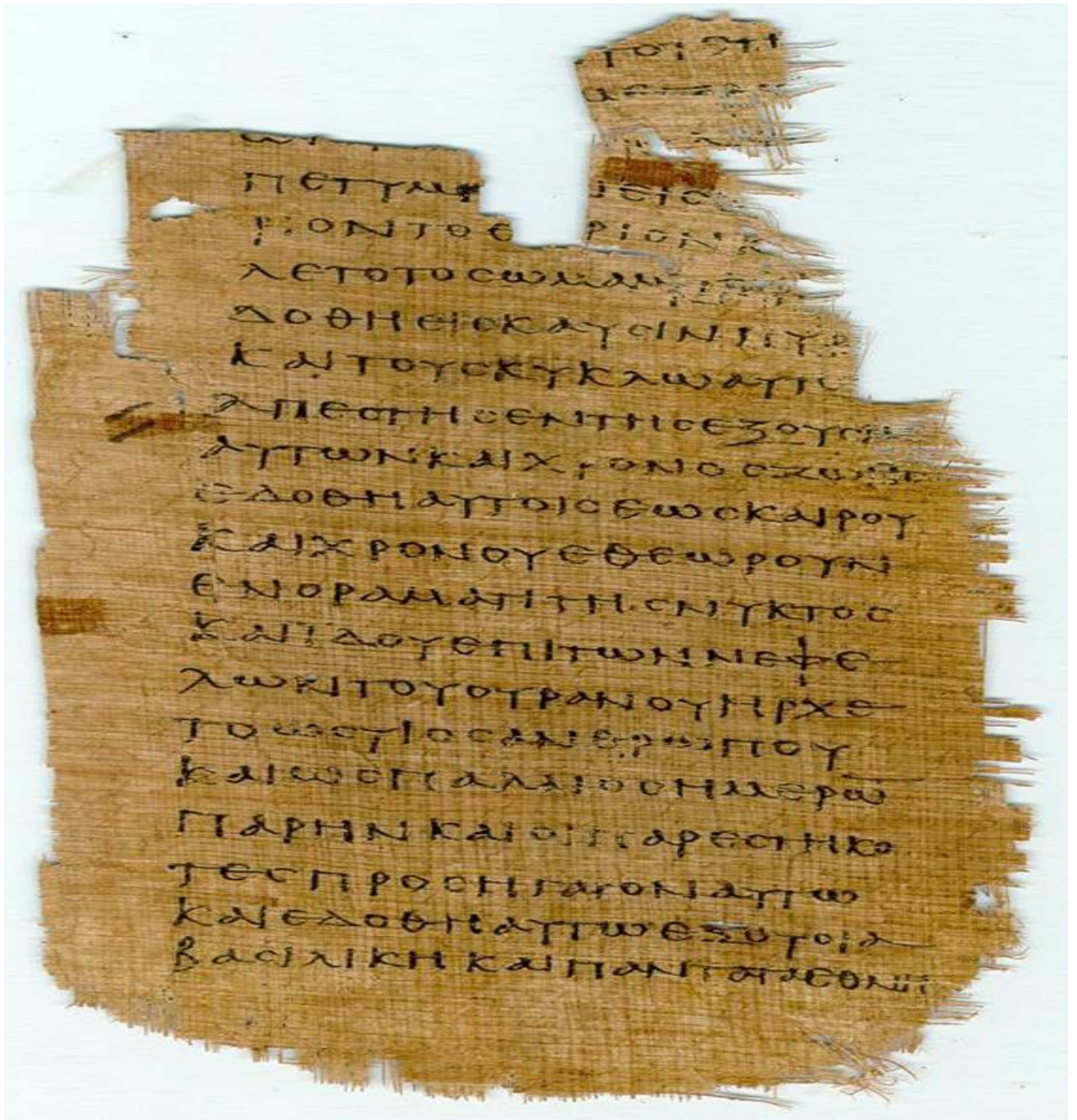
²⁰¹ J. J. Collins, *Daniel: Hermeneia a Critical and Historical Commentary on the Bible*, Fortress Press, Minneapolis 1993, 6.

²⁰² J. Lust, "The Septuagint Version of Daniel 4–5", *The Book of Daniel*, A. S. van der Woude (прир.), Leuven Peeters, Leuven 1993, 39-53; *Messianism and the Septuagint*, Collected essays, K. Hauspie (прир.), Leuven University Press, Leuven 2004, 3; O. Munnich, "Texte Massorétique et Septante dans le Livre de Daniel", *The Earliest Text of the Hebrew Bible: The Relationship between the Masoretic Text and the Hebrew Base of the Septuagint Reconsidered*, A. Schenker (прир.), SBLSCS 52, SBL, Atlanta 2003, 93–120.

²⁰³ Lust, "Septuagint", 3.

²⁰⁴ R. T. McLay, "Daniel, Old Greek and Theodotion", *The T&T Clark Companion to the Septuagint*, J. Aitken (прир.), Bloomsbury T&T, London, New York 2015, 550.

²⁰⁵ McLay, исто.

Слика 3: Папирус 967 Дан 7,11-14

Иако део текста недостаје, за нас је од изузетног значаја чињеница да је стих 7,13, који говори о доласку „некога налик сину човечијем“ који долази као стари дана и коме прилазе они који стоје, читљив у потпуности. У време када је Зиглер 1954. године приредио критичко издање Данила, папирус 967 још увек није био објављен. Из тог

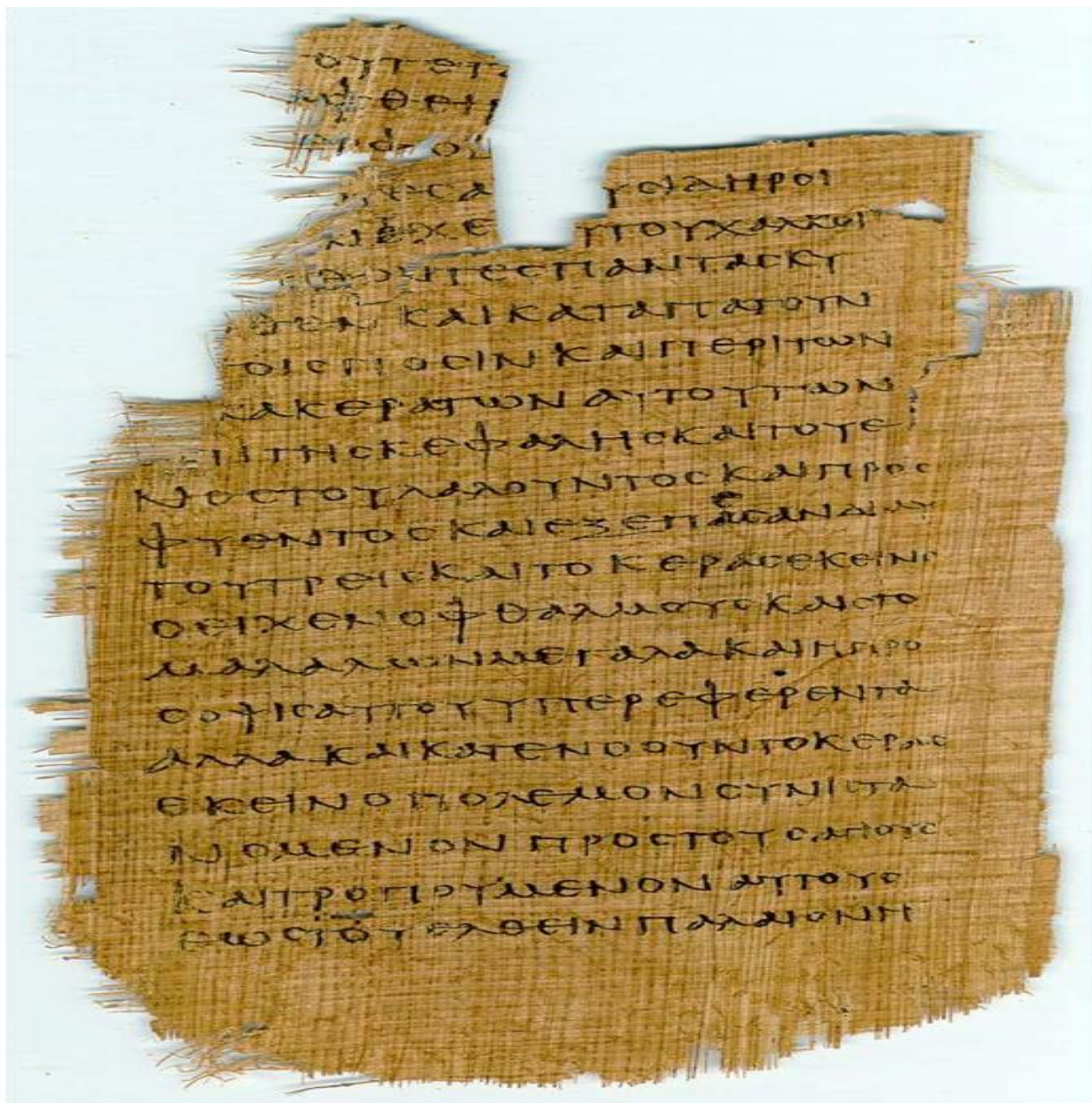
разлога постоје бројна неслагања између Зиглеровог читања и текста посведоченог у папирусу. Зиглер по питању употребе предлога прати Т варијанту и одлучује се за читање ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν, за разлику од папируса који налик тексту СГ варијанте садржи καὶ ὡς παλαιὸς ἡμερῶν(v). Међутим, при остатаку стиха, Зиглер усваја текст онакав какав налазимо у папирусу: παρῆνκαὶ οἱ παρεστηκότες προσήγαγο αὐτῶν, за разлику од СГ где је παρῆνκαὶ οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῶν. Зиглер прати читање Јустина, Тертулијана и Кипријана који користе непознату верзију комбинацију СГ и Т. Наиме, Зиглер комбинује ἐπὶ са ἕως, за разлику од читања у Т где је комбинација μετά-ἕως. Касније Муниш у издању из 1999. године коригује текст по узору на папирус 967. Меклеј у предговору NETS издања Данила који је припремила Међународна организација за Септуагинту и сродне студије подржава Зиглерово читање. Осим овога, разлика која се још може уочити јесте транспозиција ὡς υἱὸς ἀνθρώπου у односу на ἦρχετο, у случају папируса 967 ἦρχετο предходи ὡς υἱὸς ἀνθρώπου док је у случају кодекса 88 обрнуто.²⁰⁶

Још значајнија је чињеница да, иако на самом доњем рубу странице, у попуности је сачувано читање 7,22; које у овом случају, игра кључну улогу при реконструкцији текста. СГ варијанта на овом месту показује трагове могуће ревизије, а такво читање подржава и кодекс 88, што значи да је читање посведочено папирусом 967, једини постојећи пример читања 7,22 без интервенције.²⁰⁷ Иако се не ради о промени која значајно мења значење, она може указивати на могућност да се ради о ненамерној писарској грешци, постојању тенденције ревидирања и утврђивања текста, односно, на могућност постојања више од једног узорног текста. У наставку 7,20 наилазимо на разлике између СГ и папируса. СГ садржи: τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ ἐνὸς τοῦ ἄλλου τοῦ προσφυσέντος, папирус: τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ ἐνὸς τοῦ λαλοῦντος καὶ τοῦ προσφυσέντος, што потврђује претпоставку о постојању више рукописних традиција. Нажалост, за разлику од тога, део 9,24-27, занимљив по томе што говори о броју седмица, жртви и помазанику,

²⁰⁶ Објављеног од стране Магистриса 1772. године, који садржи фрагменте Оригенове рецензије и сирохексапларног кодекса Амвросианус објављеног од стране Церијанија 1874. године, иначе датираних у девети век Христове ере. Оба текста заснована су на Оригеновој хексапли и тешка су за реконструкцију СГ јер прате МТ редослед, уз честе додатке и транспозицију текста. Уп. А. D. Bledsoa, "The Relationship of the Different Editions of Daniel, A History of Scholarship", *CBR* 13/2 (2014) 178.

²⁰⁷ Више речи о томе каква је интервенција у питању биће у делу „Рецепција...“

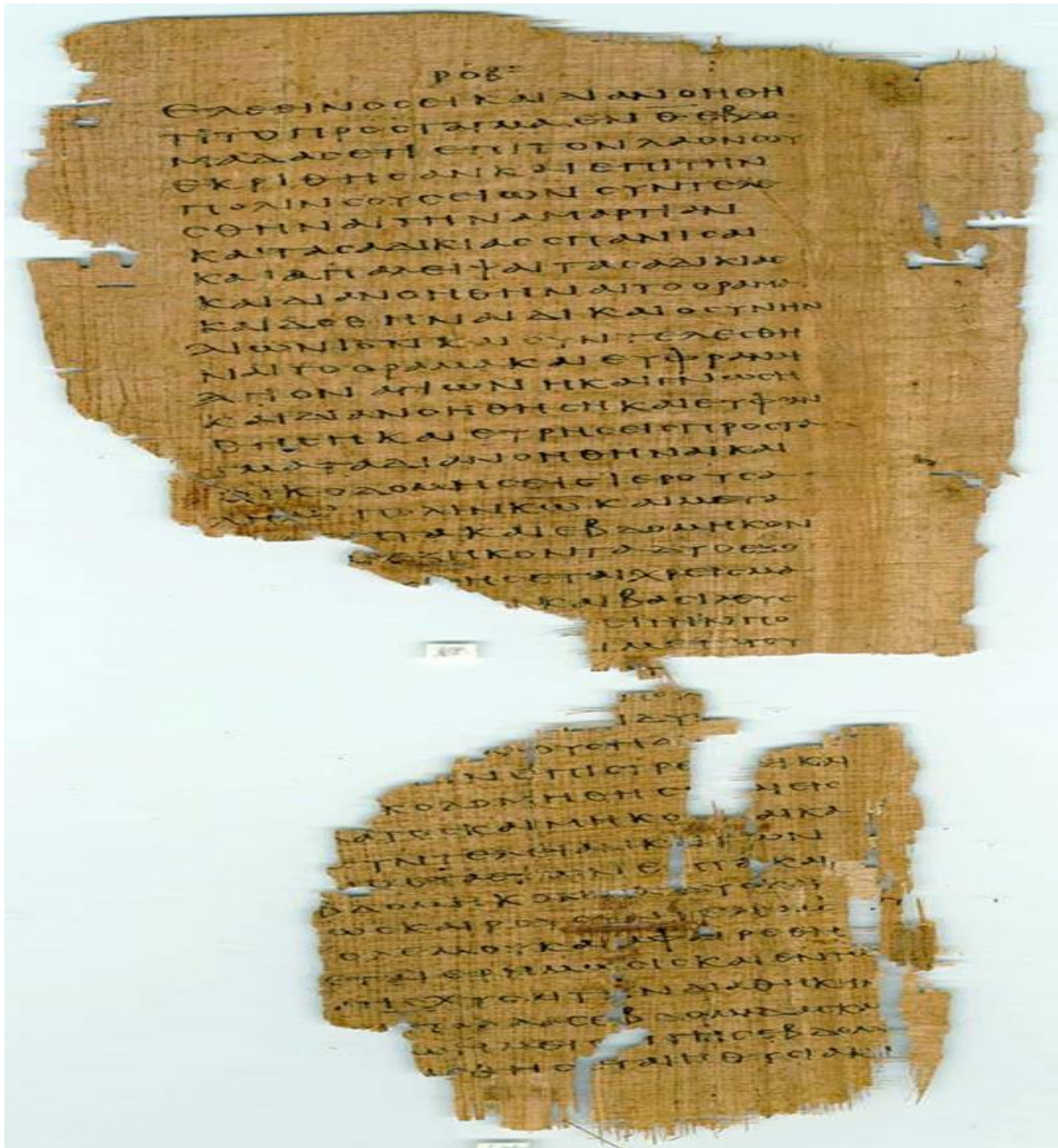
а који је је често цитиран од стране раних хришћанских отаца као пророштво о Христу, сачуван је делимично. Ови стихови значајно се разликују у тексту СГ и Т варијанте, како у броју стихова тако и у садржини текста.

Слика 4: Папирус 967 Дан 7,19-22

СГ варијанта је дужа. Само у 9,27 има 62 речи за разлику од МТ која има 29 и Т 33. СГ говори о 70 и 62 седмице, за разлику од Т и МТ који се слажу у броју 70. СГ варијанта у 25 стиху нема помен помазаника као што је случај у Т и МТ. Такође, СГ је очигледно

искварен због чега су се рани хришћани при читању овог стиха у већој мери ослањали на Т варијанту.²⁰⁸

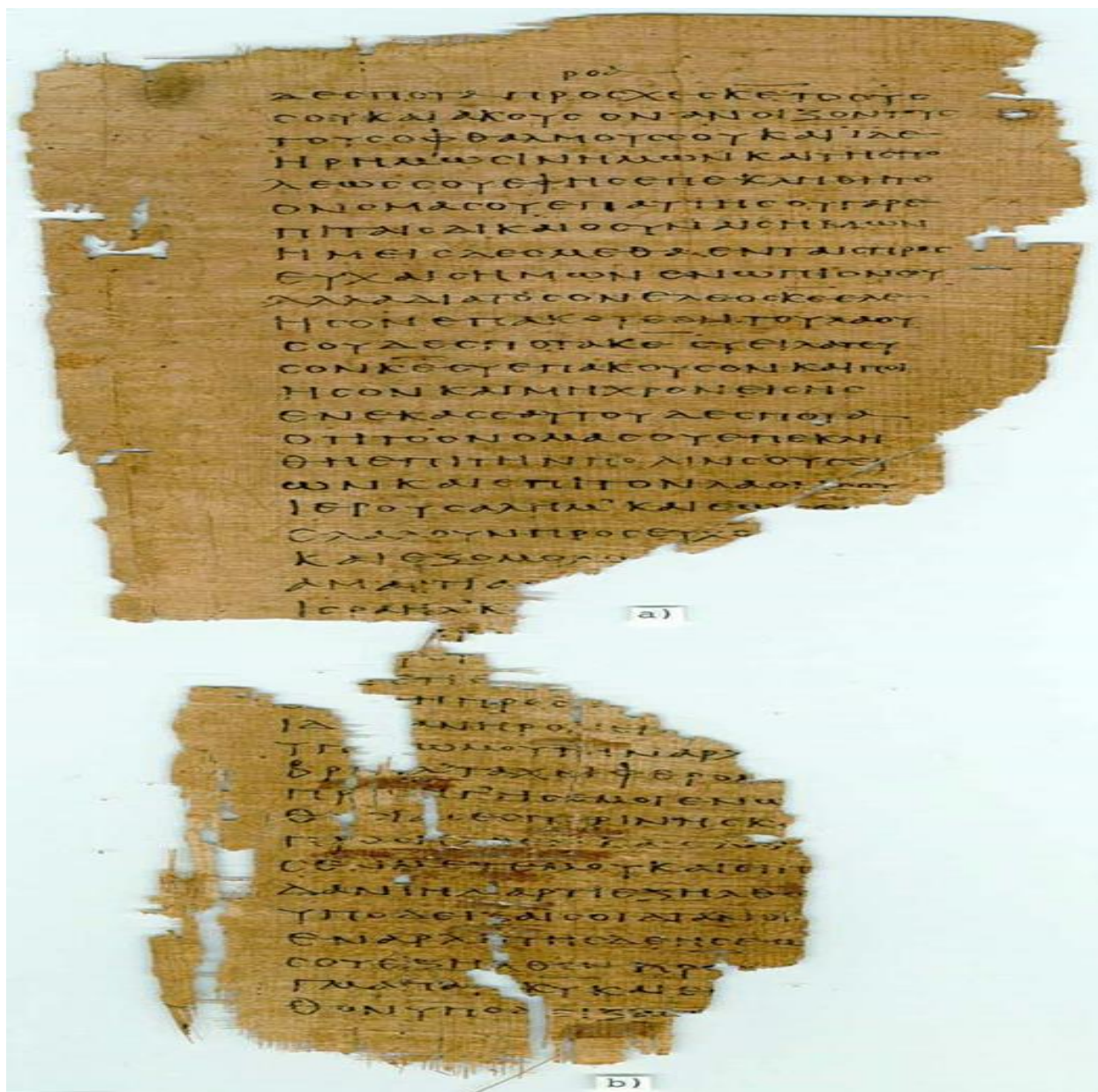
Слика 5: Папирус 967 Дан 9,23-27

Реконструкција овог дела текста веома је тешка због очигледних оштећена папируса које у највећој мери захвата управо завршетак 26. и почетак 27. стиха. Међутим, и поред лоше

²⁰⁸ Више о томе види у делу „морфолошка анализа“ 9,27.

видљивости, уочава се веома занимљив детаљ који се тиче читања 9,26. Наиме, СГ говори о „царевини народа“ καὶ βασιλεία ἐθνῶν φθερεῖ док у папирусу наилазмо на помен „цара“ βασιλεός. У овом случају читање папируса подржава МТ јер говори о цару, а не царевини. Још занимљивије је да помен царевине имамо у СГ, а помен цара у МТ варијанти, док се у Т верзији не спомиње ни једно ни друго.

На жалост од 8,25, 9,21 и 11,20; примери у којима је у СГ забележено читање ὁ ἀνὴρ; једини постојећи фрагмент папируса је 9,21 који потврђује читање.

Слика 6: Папирус 967 Дан 9,17-23

Овај пример значајан је због тога што упућује на могући траг ревизије. У осталим случајевима не постоји сачувано сведочанство: 8,25 није сачуван, док је фрагмент 11,20 управо на том месту претрпео оштећење. Поменута места 8,25 и 11,20 посебно су занимљива из тог разлога што не постоји подршка у Т нити паралела у МТ. Помен $\acute{o}\acute{\nu}\nu\eta\rho$ само је у СГ. Меклеј, при анализи папируса проналази да је употреба $\acute{o}\varsigma$ последица писарске грешке. Међутим, анализом доследности употребе везника $\acute{o}\varsigma$ у СГ Данила за јеврејско, $\tau\upsilon$ чини се да се не ради о грешци преписивача, јер разлике постоје и у остатку текста. СГ као и Т бира $\acute{\epsilon}\omega\varsigma$ за паралелу јеврејског $\tau\upsilon$ у свим случајевима изузев 7,11 где у МТ није употребљен предлог. Једини изузеци су 7,13 и 8,6 где је на $\acute{\epsilon}\omega\varsigma$ у Т, $\tau\upsilon$ у МТ, у случају СГ употребљен $\acute{o}\varsigma$, односно $\acute{\epsilon}\pi\acute{\iota}$ у 8,6. Пример 8,6 показује следеће. Преводилац СГ користи $\acute{\epsilon}\pi\acute{\iota}$ зато што на том месту у МТ није $\tau\upsilon$. Остатак текста 8,6 као и у случају 7,13 осим предлога, такође је различит од МТ. Пошто СГ прави разлику између $\acute{o}\varsigma$ и $\acute{\epsilon}\omega\varsigma$ претпоставка је да на месту где СГ употребљава $\acute{o}\varsigma$ јеврејски еквивалент није ни био $\tau\upsilon$. Овакво мишљење је усамљено, међутим, у прилог томе говоре сви досадашњи изнети подаци везани за проблем Данилове књиге. Ако се узме у обзир Оригенова опаска о бројним рукописима и 200 верзија Данила, као и помен „коригованих списа“, а нарочито кад се узме у обзир да остатак текста, како самог стиха 7,13, који говори о достојанству некога налик сину чивечијем коме прилазе они који стоје, тако и наставка 7,14 где се додељује власти сину човечијем, онда, ова хипотеза, колико год да је наизглед неутемљена будући да директни докази, попут сачуваног прото-МТ, који би говорили у прилог томе не постоје, ипак, постаје прихватљива.

1.3.7. Однос СГ и Т

СГ Данила уобичајено се сматра за инфериоран текст у односу на арамејско-јеврејски МТ. У том контексту грчки превод Т, који нагиње МТ сматра се за прецизан, а СГ за парафразу.²⁰⁹ Ово мишљење, које потиче још од времена црквених отаца, до данас преовлађује код већине истраживача.²¹⁰ Вредновање СГ донекле се мења тек од 19. века, захваљујући раду Блудоа који констатује да СГ чува независну причу заједничког

²⁰⁹ D. Bledsoa, “Relationship”, 184.

²¹⁰ Исто, 181.

контекста.²¹¹ Данас је готово опште прихваћено становиште Монтгомерија који сматра да је Т који нагиње МТ редакција СГ.²¹² С друге стране, Меклеј не сматра да су разлике међу грчким преводима последица зависности или утицаја једног од другог већ примењене преводилачке технике. Теодотион је формалан, СГ је креативан. Међутим, Т није ревизија СГ, већ, како наводи, независтан превод.²¹³ Оно што већина истраживача занемарује, јесте могућност постојања више од једног узорног текста који је служио као основа за превод. У том смислу, рад Блудоа који се по томе управо разликује од свих других, јесте преседан при приступању СГ, с тим што и Блудо не говори о више рукописа, већ, више традиција. Монтгомеријево запажање је од великог значаја када говори о ревизији, јер се у деловима СГ недвосмислено уочавају трагови исте. Међутим, то се не односи на целокупан превод већ само на његове поједине делове, с том, веома значајном разликом, да ревизија у грчком преводу је незнатна у односу на ону која је извршена у јеврејском тексту. Меклеј с правом закључује да је Т независтан превод, а не ревизија, међутим, Т као независтан превод није последица примењене преводилачке технике, већ различитог узорног текста који је послужио као основа.²¹⁴ Брус приоритет даје МТ, док СГ посматра као парафразу у стилу таргума.²¹⁵ С друге стране, Рајслер сматра да се СГ може сматрати супериорним у односу на МТ јер садржи ранију форму семитског текста.²¹⁶ Чарлс, за разлику од тога, сматра да само у поглављима 4-6 LXX чини свој највећи допринос опоравку оригиналног текста насупрот редигованом МТ, нарочито у поглављу 4 и у мањој мери у 5 поглављу.²¹⁷

Мартин је поставио 17 елемената помоћу којих је, како сматра, могуће утврдити да ли се ради о тексту који је компонован на грчком језику или је преведен са семитског извора.²¹⁸ Као основни показатељ да ли је текст превод узима се учесталост предлога καί на местима где је везник ἵ који чува првобитни редослед речи.

1.δία у комбинацији са генитивом

²¹¹ Bludau, *Die alexandrinsiche Übersetzung*, Herder'sche Verlagshandlung, Freiburg 1897, 31-33.

²¹² Montgomery, *Critical and Exegetical Commentary*, 39-42.

²¹³ McLay, *Translation Technique*, 309.

²¹⁴ Аргументација оваквог становишта биће темељно приказана у закључку дела: Компаративно морфолошка и језичко синтаксичка анализа СГ, Т и МТ Дан 7-12.

²¹⁵ F. F. Bruce, "The Oldest Greek Version of Daniel" *OTS* 20, Leiden, Brill (1977) 38.

²¹⁶ P. Riessler, *Das Buch Daniel: Textkritische Untersuchung*, J. Roth, Stuttgart und Wien 1899, 52.

²¹⁷ R. H. Charles, *Book of Daniel*, T. C. & E. C, Edinburgh 1913, 30; Исти, *A Critical and Exegetical Commentary on the Book of Daniel*, Clarendon Press, Oxford 1929, 42.

²¹⁸ R. A. Martin, *Syntactical Evidence of Semitic Sources in Greek Documents*, SCS 3, Mass: Sholars Press, Cambridge 1974.

2. διά у свим комбинацијама
3. εἰς
4. κατά са акузативом
5. κατά у свим комбинацијама
6. περί у свим комбинацијама
7. πρός са дативом
8. ὑπό са генитивом
9. Учесталост појаве кординације καί у односу на δέ
10. Процентуалност члана одељеног од своје именице
11. Релативна учесталост појаве зависних генитива иза речи од које зависе
12. Релативна учесталост појаве зависних генитива личних заменица
13. Релативна учесталост генитива личних заменица зависних од именица
14. Релативна учесталост описних придева који предходе речи коју описују
15. Релативно одсуство описних придева
16. Релативна учесталост прилошких одредби
17. Релативна учесталост датива употребљеног без предлога ἐν

Критеријуми које је Мартин поставио по мишљењу Џобсове показују да ли је текст превод али не и да ли је исти компонован на грчком језику. Она сматра да постављени критеријуми не морају бити искључиво доказ превода већ и одраз стила имајући у виду да су пронађени египатски папируси иначе компоновани на грчком језику који показују исте особености.²¹⁹

Осим тога, због отежане примене одреднице релативна заступљеност, од понуђених критеријума сматра да је само четрнаест валидних, а од тога само дванаест показује да се ради о преводу.²²⁰ Критеријум под бројем 9 не мора да значи да је текст преведн већ и да је компонован на грчком језику истичући посебан стил приређивача. На основу понуђених критеријума уоредивши Т и СГ верзију Данила донела је закључак да је СГ производ слободног превода са семитског језика у другој половини другог века пре Христа.²²¹ На основу тог текста касније је вршена ревизија тзв. прото-Теодотионова која је била основа за верзију насталу у другом веку Христове ере, данас познатију као

²¹⁹ К. Н. Jobes, "A Comparative Syntactic Analysis of the Greek Version of Daniel: A Test Case for New Methodology", *BIOSCS* 28 (1995) 21.

²²⁰ Исто, 29-30.

²²¹ Исто.

Теодотионова верзија.²²² Она претпоставља да уколико је текст СГ превода служио као основа над којом је вршена ревизија по угледу на јеврејски, односно, арамејски језик, у том случају текст би садржао неколико показатеља:

1. Замену везника $\delta\acute{\epsilon}$ са $\kappa\acute{\alpha}\iota$ у случају кад се у семитској верзији налази ι
2. Уклањање грчког члана из именице у комбинацији са присвојном заменицом
3. Уклањање прилошких одредби са заменом неког другог облика

Ова три показатеља, како сматра, уједно чине и највеће разлике између СГ превода и Т ревизије. Дакле, у случају Т на месту јеврејског ι имамо $\kappa\acute{\alpha}\iota$ док у СГ на истом месту имамо $\delta\acute{\epsilon}$. Од приближно 50 места у СГ на којима имамо $\delta\acute{\epsilon}$ само на двадесеттри места постоји слагање са Т варијантом. Од тог броја само десет места показују подударане са МТ у том смислу да МТ има ι , Т варијанта $\kappa\acute{\alpha}\iota$ и СГ $\delta\acute{\epsilon}$. На седам места где СГ има $\delta\acute{\epsilon}$ у Т варијанти нема означеног везника исто као и у случају МТ.²²³ То показује да је синтакса СГ на тим местима коригована по узору на МТ. На шест места Т верзија је задржала $\delta\acute{\epsilon}$ иако се на истом месту у семитској верзији налазио везник ι . Ово објашњава на могућа два начина: или семитски узорни текст по чијем узору је вршена корекција СГ није имао на тим местима везник ι или је Т првобитно имао $\kappa\acute{\alpha}\iota$ али је замењен са $\delta\acute{\epsilon}$.

Она закључује да синтакса Т текста показује знаке превода док је СГ верзија налик изворном тексту. „Претпостављајући да је СГ старија верзија у односу на Т директно или индиректно показује специфичне промене рецензента које су учиниле да синтакса СГ верзије нагиње тзв. прото-Теодотиновој верзији која је налик савременој семитској“.²²⁴

Меклеј не подржава ово становиште. Он одговара на постављене тврдње износећи неколико елемената аргументације. Он сматра да овакав приступ није у стању да демонстрира генетску повезаност два текста. Оба текста су преводи, ништа више или мање од тога.²²⁵ У својој дисертацији која се тиче технике превођења поставља три критеријума при вредновању текста:

1. Постојање довољног броја препознатљивог међутекстуалног слагања као показатељ да је први био основа другоме
2. Да је ревизор препознатљив по стилу, интенцији или нагињању ка МТ

²²² Исто

²²³ Исто.

²²⁴ Исто.

²²⁵ R. T. McLay, “Syntactic Profile and Revision”, *BIOSCS* 29 (1996) 20.

3. Довољан број неслагања који указују на независност преводиоца.²²⁶

У предговору NETS-овог издања Данила закључује да се највише разлика проналази у поглављима 4-6.²²⁷ По његовој процени поглавља 7-12 показују подударност приликом избора речи која се може представити са 50 % у поглављима 7, 10, 25; 8,11-17, 21-23; 9,3-4; 11-12, 19-20, 27; 10,3-6, 19-20, 11,38. Део који се не подудара објашњава исквареношћу текста док они делови који се подударају упућују на независног преводиоца који користи исти извор.²²⁸ Поглавља 7-12 показују сродност говора што наводи на сумњу да је Т ревизија СГ.²²⁹ Претпоставка је да оба превода потичу од истог Vorlage рукописа, нарочито поглавља 1-3 и 7-12. Сваки од ова два превода показује особености у томе како следи изворни текст. СГ се посматра као слободан превод, а Т се описује као литераран превод. Проблем литерарног или слободног превода представља изазов сам по себи.²³⁰

Он даље сматра да Т одликује формална еквиваленција извору. У намери да сачува редослед речи корисит καὶ за јеврејско ἵ док δέ кориси свега седам пута.²³¹ За разлику од СГ који се сматра слободни преводом Т је литераран али не и ропски.²³² Иако користи стеротипне еквиваленте, у већем броју случајева постоје одступања када бира алтернативно читање. Према његовој процени, Т се труди да остане што вернији извору, да задржи редослед речи што умањује креативну способност преводиоца. За разлику од тога, СГ је супериоран јер нуди превод контекста што пружа већу изражајну слободу.²³³ Појединим случајевима Т се користи транскрипцијом када наиђе на реч која наликује властитој именици. Дobar пример је читање јеврејског כַּיּוֹן као ιρ посматрач у Т, а ἄγγελος у СГ верзији. Овакви случајеви могу да указују да Т није ревизија СГ, дакле не зависи од СГ већ не разуме изворни текст.²³⁴ У прилог овоме говори још неколико показатеља:

1. несинхронизована употреба везника καὶ у сва три текста истовремено
2. неусаглашена употреба фразе καὶ ἰδοὺ
3. разлике у броју речи

²²⁶ McLay, *Translation Technique*7-8.

²²⁷ McLay, "To the Reader of Daniel", *NETS*, IOSCS, Oxford 2007, 992.

²²⁸ Исто.

²²⁹ Исто.

²³⁰ Исто.

²³¹ Исто.

²³² Исто.

²³³ Исто.

²³⁴ Исто, 993.

4. разлике у тексту

Како не постоји слагање по питању статуса СГ тако не постоји слагање ни по питању Т. Ово неслагање не односи се само на питање да ли је Т у односу на МТ или СГ супериоран или не већ да ли се уопште може говорити о Т као Теодотионовом преводу. Наиме, генерално се сматра да Т нагиње МТ, међутим, постоје примери који показују одступање и текстуалну различитост на само у односу на СГ већ и на МТ. У прилог томе говоре примери који показују независни изворни текст који Т следи. Поставља се питање да ли Т ревизија како се сматрало или се ипак ради о независном преводу? Остале недоумице тичу се Теодотионове историчности.

1.4.1. ТЕОДОТИОНОВ ПРЕВОД И КАПЕ РЕВИЗИЈА

У време када је Шмит пручавао Т верзију Данила примећено је много заједничких израза са Симаховом варијантом. Нарочито делови о Сузани, Вилу и Драгону и Песма тројице младића показују сличности са Симаховом техником превођења.²³⁵ Текст СГ превода и Теодотинове верзије Приповести о Сузани разликује се у броју стихова. Т започиње уводом у виду првих шест стихова којих у СГ преводу нема. Касније на основу увида у прехексапларни текст папируса 967 види се да повремено прати јеврејски рукопис, повремено Т превод насупрот СГ. Превод властитих имена упућује да је преводилац вероватно пореклом из Сирије, а не из Египта.²³⁶

Сличности Симаха и Теодотиона нису разјашњене. Не зна се да ли је Т служио као основа за Симаха или се ради о заједничком пореклу које води до таргума. Монтгомери сматра да се ради о заједничком таргуму који је преношен усменим путем, а који је предходник историјског Теодотиона.²³⁷ Међутим, важно је напоменути Џејсоново становиште „да СГ текст Дан 7-12 улаже сваки напор да родитељски јеврејски текст преведе ригорозно прецизно иако се не уклапа са актуелним МТ.“²³⁸ Преводилачка техника примењена у овом случају, како сматра, не указује на инетрвенције мотивисане теолошким усаглашавањем са таргумима.²³⁹ Такође, текст синоптичких јеванђеља

²³⁵ A. Schmitt, *Stammt der Sogenannte Θ-Text bei Daniel wirklich von Theodotion*, MSU IX, Göttingen 1966, 110-112.

²³⁶ Исто.

²³⁷ J. A. Montgomery, *Daniel*, ICC, New York 1950, 50.

²³⁸ S. P. Jeanson, *The Old Greek Translation of Daniel 7 -12*, CBAA, Washington 1988, 131-133.

²³⁹ Исто.

садржи варијанте Т читања иако се историјски Теодотион појављује век касније. Монтгомери време историјског Теодотиона смешта у рани други век Христове ере.²⁴⁰ Међутим, он даље наводи бројна места у Новом завету која прате Теодотионов превод:²⁴¹ Највише додирних тачака је између Јевр 11,33 и Г Дан 6,22 али и у:

Отк 9,20-Дан 5,23; Отк 10,5-6 и Дан 12,7; Отк 11,7 и Дан 7,21; Отк 12,7-Дан 10,20; Отк 16,18—Дан 12,1; Отк 19,6-Дан 10,6; Мт 21,44-Дан 2,44; Мт 28,3б-Дан 7,9; Јк-1,12-Дан 12,12 и 1 Кор 1,24-Дан 2,20.

Чарлс додаје још шест случајева:

Отк 1,7а-Дан 7,13; Отк 1,19 и Дан 2,29; 45; Отк 10,4-Дан 8,26; Отк 11,13-Дан 2,19; Отк 20,4-Дан 7,22; Отк 20,11-Дан 2,35. Грелот проналази још три: Отк 13,8 и 12,1 Дан; Отк 1,18 и Дан 4,31 и Отк 12,8 и Дан 2,35.²⁴²

Из тог разлога постоје сумње да преводилац књиге пророка Данила није Теодотион како се до недавно сматрало.

Једно од значајнијих истраживања СГ извршио је Блуд 1897. године, који је анализирајући поглавља 1-3, 7-12 закључио да је превод у већој мери вршен по смислу него што је литераран.²⁴³ Он примећује везу између новозаветних текстова и Теодотионове верзије Данила у времену пре историјског Теодотиона. Због тога велику пажњу посвећује проблему пре -Теодотиновог текста.

Године 1963. Батрелеми је објавио рукопис 12 Малих пророка откривеним у Нахал Хеверу.²⁴⁴ На основу тог рукописа уочени су трагови тзв. *каіуе* ревизије, карактеристичне по томе што се користи реч по реч техником превођења, приликом чега јеврејски везник *י* замењује грчким везником *καί*, односно, јеврејско *י* и *י* грчким *καί* *уе*. Претпоставља се да је овакав вид читања присутан из више разлога и то због:

1. Семантичке улоге *уе* и *י*;
2. Фонетске подударности;
3. Лексичке подударности у позицији речи

²⁴⁰ Montgomery, *Critical and Exegetical*, 49.

²⁴¹ Исто.

²⁴² P. Grelot, "Les versions grecques de Daniel", *Bib* 47 (1966) 381–402.

²⁴³ A. Bludau, *Die Alexandrinische ubersetzung des Buches Daniel und ihr Verhaltnis zum Massorethischen Text*, Herder'sche Verlagshandlung, Freiburg 1897, 5.

²⁴⁴ D. Bartelémy, *Les devanciers D'Aquila: premiere publication integrale du texte des fragments du Dodecapropheton*, VT Supp 10, Brill, Leiden 1963.

Такође, приметна је употреба префикса σύν која се користи углавном када се у јеврејском тексту налази נח.

Осим тога Бартелеми бележи још осам карактеристичних показатеља:

שׂא - ἀνήρ

אנכי - ἐγώ εἰμί

מעל - ἐπάνωθεν

שופר - κερατίνη

הצצה - σάλπιγξ

אין οὐκ - ἔστιν

לקראת - εἰς συνάντησιν

בצב/בצב - στηλόω

Знакови исте ревизије могу се уочити у Хексапли, у колони која се приписује Теодотиону, Квинти, Књизи Проповедниковој, у СГ преводу Књиге о Рути, Плачу Јеремијином, Књизи пророка Данила као и у деловима Ватиканског кодекса Књиге о Судијама, Самуиловим и Књигама о Царевима, такође, у Вашингтон кодексу и цитатима Јустина Кесаријског. Ово откриће осим што је показало да је јеврејски текст претрпео измене током времена, покренуло је нови талас интересовања за истраживање LXX покренувши истовремено бројна питања која захтевају да буду преиспитана. Једно од њих је и порекло καίγε ревизије.

Бартелеми је сматрао да форма текста ревизије заснована на јеврејском Vorlage рукопису који је кружио у Палестини у првом веку пре Христа и раном првом веку после Христа.²⁴⁵ Покрет је, како сматра, повезан са учеником Рави Хилела, Бен Узмел Јонатаном у периоду око 30 до 50. године Христове ере.²⁴⁶ Овај рукопис вероватно је био познат писцу Варухове књиге, новозаветним писцима и апостолским оцима Клименту и Јерми.²⁴⁷ Исти текст, претпоставља, био је узорни текст Теодотиону.²⁴⁸ Истраживачи који су се бавили овим проблемом уочили су да је јеврејски Vorlage молитве покајања у Варуховој књизи 1,15-2,19 разрада Дан 9,5-19.³²⁴⁹ Такође је познато да је грчки превод Варуха уско повезан са Т преводом Данила. Ова сагласност између Т

²⁴⁵ Bartélémy, *Les devanciers D'Aquila*, 149.

²⁴⁶ Исто.

²⁴⁷ Више о томе види: E. Tov, "The Relation between the Greek Versions of Baruch and Daniel", *The Greek and Hebrew Bible, Collected Essays on the Septuagint*, Brill-Leiden-Boston- Köln 1999, 519-526.

²⁴⁸ Исто.

²⁴⁹ Исто.

Варуха и Данила узима се као додатни доказ о постојању такозваног "прото-Теодотионовог превода."²⁵⁰

Основне податке о Теодотионовој личности налазимо код Иринеја Лионског у делу „Против јереси“, у коме Иринеј спомиње Теодотиона пре Аквиле.²⁵¹ То је довело до закључка да је Теодотион претходио Аквили. Гвин историјског Теодотиона смешта пре Аквиле око 180. године Христове ере.²⁵² Он сматра да је постојала прехришћанска верзија Данила која је кружила међу Јеврејима по карактеру слична LXX. Теодотион је, у том случају, извршио само малу ревизију која је касније постала ауторитативни текст. Међутим, Маркос поставља следеће питање: Ако је тачно, како сматра Шмит, да Теодотионова верзија не води порекло од Теодотиона онда такође не припада ни *καίτε* ревизији?²⁵³ Овде се заправо проблем компликује. Велики број истраживача следећи Бартелемија проналази значајан број трагова који указују на ревизију унутар Данила. Списак могућих карактеристика је у међувремену са осам порастао на број од 97.²⁵⁴

Преглед примера који се односе на поглавља 7-12:

שִׁשְׁ - ἀνήρ у Т 9,7; 10:5, 7, 11, 19; 12:6; у СГ 9,21; 11,20.

גַּל - καί γε у СГ 11,8; 22

לַעֲמַל - ἐπάνω у 12,6; 7

אֵין - οὐκ ἔστιν у Т 9:26; 10:21; 11:16; 45; У СГ и Т οὐκ ἦν 8:4, 5, 27; οὐκ ἔσται 11:15.

לֹא - ἰσχυρὸς у СГ 9,4; у 11,36 θεὸν

נִגְדִי - ἐναντίον у СГ 10,13; у Т ἐναντίας, κατεναντίον у СГ, ἐνώπιον у Т 8,15

עוֹלָם - εἰς τὸν αἰῶνα у СГ 12,3

וְסָבְרוּ - συναγωγὴν у СГ, у Т συνάξουσιν у 11,10

דָּרָר - δόξαν у 11,20

הַצָּבָא - ἄρχιστράτηγος у оба грчка превода у 8,11

עוֹנֵנוּ - τῶν ἀδικιῶν у Т 9,13; 16,24

אֶתְהַלִּי - σκηνὴν у оба грчка превода 11,45

וְנִלְמַחְתִּי - κατενύγην у Т у 10,15

²⁵⁰ J. Gwynn, "Theodotion", *A Dictionary of Christian Biography*, W. Smith and H. Wace (прир.), John Murray, London 1897, 976.

²⁵¹ Irenaeus, *Against Hereises* 3,21, у: ANF 1, P. Schaff, A. Roberts и J. Donaldson (прир.) Grand Rapids, Michigan 1885, 751.

²⁵² Gwynn, "Theodotion", 970-979.

²⁵³ Markos, *Septuagint*, 150.

²⁵⁴ McLay, *Translation Technique*, 311.

בַּיִן - ἀνὰ μέσον у оба грчка превода 8,16; 8,21; 11,45;

גָּבַחַתְּ - ἐνίσχυσέν у Т у 110,18; 10,18 у СГ κατίσχυσέ, у 10,19 ἐνίσχυσέ

רָבַח - ῥομφαία у оба грчка превода 11,33

יִפְלְחוּ - δουλεύουσιν у Т у 7,14; 27

יִשְׁרִים - εὐθεία у Т у 11,17

שָׁבַח - ἐπιστρέψω у оба грчка превода у 10,20; 11,13; 11,19; 11,28; 11,30

само у Т у 9,25; 11,18; 11,29, само у СГ 11,9; 11,10; 10,1

Шмит је 1966. године изнео претпоставку да Т не припада каіуе традицији.²⁵⁵ Међутим, како сматра Меклеј, постоје три разлога да се ово питање изнова размотри.²⁵⁶ Прво, из разлога што Шмитова претпоставка није опште прихваћена. Друго, јер набрајање бројних карактеристика код Данила тражи већи простор за поређење. Трећи разлог да се испита Т је постављање проблема из другачије перспективе. Меклеј, заступа становиште да Т није ревизија већ независни превод.²⁵⁷ Заправо, он поставља питање да ли каіуе ревизија уопште постоји? У том смислу наводи негативне и позитивне примере.

Истраживање каіуе проблема засновано је на проналажењу заједничких карактеристика. Међутим, неслагања која постоје међу каіуе текстовима су у великој мери игнорисана.²⁵⁸ Чак и нека од слагања, по његовом мишљењу, нису доказ односа између текстова.²⁵⁹ Ако каіуе представља врсту превода коју карактерише формална еквиваленција МТ, онда треба очекивати слагања између Т и каіуе. С друге стране, с обзиром на тезу да каіуе није рецензија, требало би очекивати неслагања. Тако се у многим случајевима тврди да се каіуе користи заједнички доследно. Међутим, не постоји статистички основа за разликовање каіуе карактеристика од СГ као што су рецимо, בַּיִן - ἀνὰ μέσον или שָׁבַח - ἐπιστρέψω. Оба примера се могу сматрати за уобичајене и очекиване еквиваленте у LXX.²⁶⁰

У прилог теорији о непостојању поузданих доказа који би ишли у прилог постојању ревизије треба поменути анализу коју је урадио Гентри.²⁶¹ Он је упоредио именице и глаголе текстова 12 малих пророка, Теодотионовог Јова и грчког Псалтира и уочио да Т

²⁵⁵ A. Schmitt, „Die griechischen Danieltexte («e» und б) und das Theodotionproblem”, *BZ* 36 (1992) 1-15.

²⁵⁶ McLay, *Translation Technique*, 311.

²⁵⁷ Исто.

²⁵⁸ Исто.

²⁵⁹ Исто.

²⁶⁰ Исто, 312.

²⁶¹ P. J. Gentry, “An Analysis of the Reviser's Text of the Greek Job”, Ph.D. Dissertation, University of Toronto, Toronto 1994, 488.

показује знаке зависности од грчког Псалтира, и дели заједничке еквиваленте са 12 малих пророка. Сличности, како закључује, указују на то да преводиоци деле сличан став по питању превода јер осим слагања проналази и велики број примера неслагања.²⁶²

За разлику од Меклеја, Тов сматра да се проблем прото-Теодотионовог текста може објаснити каџе ревизијом.²⁶³ Он наводи сличности између Варуха и Данила набрајајући бројне примере слагања, међутим, не налази да се она могу објаснити ревизијом већ само случајношћу. Испитујући проблем Теодотионовог превода већина истраживача уочава велики број сличности са преводом LXX, међутим, једна од основних карактеристика Т је велики број транслитерација. Филд проналази чак 110 карактеристичних, за разлику од тога, Тов ову бројку смањује на 64, груписаних у четири категорије као што су: именице, технички термини, затим, речи непознатих преводилаца и транслитерације заједничких именица.²⁶⁴ Он сматра да у неким случајевима LXX и Т представљају различите облике транскрипције истог примера, што указује да су транслитерације направљене независно.²⁶⁵ Проблем слагања, односно неслагања међу каџе текстовима, лакше би био превазиђен кад би се предходно разјаснила терминологија. Наиме, већина истраживача употребљава обе одреднице по питању каџе иако постоји битна разлика између ова два појма. Дакле, ако постоји каџе, да ли је у питању ревизија или рецензија?

1.4.2. Каџе ревизија или каџе рецензија?

Проблем односа ревизија-рецензија није лако решити јер ни међу самим истраживачима не постоји јединствен став по овом питању. Међу првима је Гринспун на конференцији у организацији IOSCS у Лајдену 2004. године, приметио недоследност употребе термина ревизија и рецензија.²⁶⁶ Он наводи примере неколико истраживача који истовремено на више места употребљавају обе одреднице у различитом контексту. Касније, на конференцији одржаној у Љубљани 2008. године Меклеј прави осврт на овај проблем и придружује се покушају да се ови појмови разликују и унисано користе. Он

²⁶² Исто, 410-488.

²⁶³ Тов, "Relation", 520.

²⁶⁴ Исто, 502-507.

²⁶⁵ Исто.

²⁶⁶ L. J. Greenspoon, "The Kaige Recension: the Life, Death and Postmortem Existence of a Modern and Ancient Phenomenon", у: *XIII Congress of the International Organization for Septuagint and Cognate Studies*, М. К. Н. Peters (прир.), SBL, Atlanta 2006, 5-16.

такође упозорава на плуралност употребе и позива на јединственост приликом одабира одредница.²⁶⁷ Пре тога, Виверс строго захтева да се термин рецензија не употребљава за *καίϋε* покрет.²⁶⁸

Тако Фернандез Маркос у *The Septuagint in Context: Introduction to the Greek Versions of the Bible* употребљава истовремено називе *καίϋε* ревизија и *καίϋε* рецензија или прото-Теодотионова ревизија и прото-Теодотионова рецензија.²⁶⁹ С друге стране, избегава термин рецезент када говори о Симаху, Аквилу и Лукијану, већ се радије опредељује за једноставно „преводицац“, а сличан манир практикује и Џеликој користећи истовремено и превод и рецензија наизменично.²⁷⁰ Слично њему, Џобс и Силва у *Invitation to the Septuagint* описују рецензију као „систематску ревизију унутар књига“.²⁷¹ У скорије време, Крафт разликује превод од рецензије када говори о грчким рукописима 12 Малих пророка, међутим, Крафт тврди да свитак одражава превод који се знатно разликује од старогрчког, тако да остаје нејасно да ли је спис 12 Малих пророка заправо ревизија старогрчког текста.²⁷²

Тов примећује, да се пре открића свитака са Мртвог мора, термин рецензија генерално примењивао на текстуалне традиције које садрже неку врсту примера ранијих текстова, налик тип-тексту или једноставно, налик текстуалној традицији.²⁷³ Тов наводи: „Текстуална рецензија има препознатљиве текстуалне карактеристике, као што су проширивачке, усклађивачке, јудаизирајуће или хришћанске тенденције, или комбинацију ових карактеристика.“²⁷⁴

Крос наводи да историја јеврејског текста паралелно прати историју старогрчког превода и његових рецензија.²⁷⁵ Тако посматрано рецензија представља одвојене путеве преношења текста, у оквиру којих, различити сведоци могу бити категоризовани. Посматрање рецензије као асоцијацију за групе текстова које рефлектују заједничке

²⁶⁷ T. R. McLay, “Recension and Revision: Speaking the Same Language with Special Attention to Lucian and Kaige”, у: *XIII Congress of the International Organization for Septuagint and Cognate Studies*, M. K. H. Peters (прир.), SBL, Atlanta 2008, 293.

²⁶⁸ J. W. Wevers, “Barthélemy and Proto-Septuagint Studies”, *BIOSCS* 21 (1988) 33-34.

²⁶⁹ Markos, *Septuagint*, 148.

²⁷⁰ S. Jellicoe, *The Septuagint and Modern Study*, Oxford University Press, Oxford 1968, 86.

²⁷¹ Jobs and Silva, *Invitation*, 326.

²⁷² R. Kraft, “Reassessing the Impact of Barthélemy’s Devanciers 40 Years Later”, *BIOSCS* 37 (2004) 12.

²⁷³ E. Tov, *Textual Criticism of the Hebrew Bible*, Fortress Press, Minneapolis 2001, 155.

²⁷⁴ F. M. Cross, “The Evolution of a Theory of Local Texts”, у: *Qumran and the History of the Biblical Text*, Harvard University Press, Cambridge 1975, 306.

²⁷⁵ Tov, *Textual Criticism*, 161.

текстуалне карактеристике налик тип тексту, узрок је, како сматра Меклеј, различитим приступима проблему рецензије.²⁷⁶ Зато не чуди што се међу различитим истраживачима може наићи на одреднице као што су Аквила, Лукијанова, кајуге или Оригенова рецензија. Још већу забуну уноси Гринспун који проблем решава на јединствен начин налазећи да је „свака рецензија ревизија али није и свака ревизија рецензија“.²⁷⁷

Меклеј у жељи да појасни проблем, описује појам „рецензија“ као групу књига заједничкох текстуалних карактеристика, на такав начин, да се може утврдити њихова типолошка различитост од осталих текстова.²⁷⁸ Насупрот томе, један текст може указивати на трагове ревизије али се један текст или изоловани пример не може сматрати рецензијом. Меклеј сугерише да се рецензијом може назвати текст заједничких карактеристика примењив на групу књига.²⁷⁹ Тако посматрано, Аквила се може посматрати и као преводац и као ревизор али не и као рецензент. Ближе објашњење пружа Колинсова када каже да се дела која се приписују Теодотиону, Аквили и њиховим предходницима пре могу назвати рецензијама, него верзијама, јер су она заправо ревизије, а не нови преводи.²⁸⁰

Најјасније објашњење, међутим, налазимо у речнику који предходи зборнику под називом *The T&T Clark Companion to the Septuagint* које је приредио Еткјен. Наиме под појмом рецензија налазимо: „За разлику од ревизије рецензија је нови превод пре него превод који је заснован на ранијим верзијама“. Налик томе, под појмом ревизија подразумева се: „модификација већ постојећег превода“.²⁸¹

Имајући у виду претходно наведено, определили смо се за термин ревизија јер унутар кајуге покрета не видимо системско деловање карактеристично за рецензију. У том смислу, подржавамо становиште Меклеја и Виверса који сматрају да се рецензија не

²⁷⁶ McLay, “Recension”, 300.

²⁷⁷ Greenspoon, “Kaige Recension”, 9.

²⁷⁸ McLay, исто, 302.

²⁷⁹ Исто.

²⁸⁰ A. Y. Collins, “The Son of Man Tradition and The Book Of Revelation”, *The Messiah, Development in Earliest Judaism and Christianity, The First Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins* J. H. Charlesworth with J. Brownson, M.T. Davis, S. J. Kraftchick and A. F. Segal (прир.), Fortress Press, Mineapolis 1992, 539.

²⁸¹ J. K. Aitken, *The T&T Clark Companion to the Septuagint*, J. Aitken (прир.), Bloomsbury T&T, London, New York 2015, 29.

може односити на категорију групу која ревидира само неколицину књига, иако се увидом у текст могу уочити граматичке законитости.

1.5. ЗАКЉУЧАК

Како смо могли да приметимо на основу досадашњег излагања, постоје бројни актуелни проблеми везани за текст Данила, почевши од првог и основног питања Даниловог ауторства, до питања статуса и односа грчких превода. На основу свега реченог, изгледа да је Данилова књига настала као последица компоновања више независних целина, у прилог чему, говоре синтеза арамејских, грчких и јеврејских делова. Арамејски делови, на основу приказаних језичких доказа, перспективе кумранских рукописа али и контекста приповедања, пореклом су из старијих традиција персијског доба, док су поглавља 11-12 вероватно из времена Макавејског устанка. На основу приказане некохерентности која се огледа, како у поновном уводу и епилогу на крају сваког поглавља, тако и у поновном представљању Данила након првог поглавља, хронолошке недоследности при приказивању актуелног владара, неусаглашеног говора у првом или трећем лицу, закључујемо, да су поглавља 1-6 кружила као засебне епизоде које је редактор затим уклопио у једну целину. Данилова апокалипса највероватније је дело старије традиције персијског периода. Поглавља 7-10 одступају од 11-12, тако да уопштено узевши, Данилова књига не може бити посматрана као јединствена композиција, већ производ више делова различите старости.

СГ превод као старија варијанта показује знаке искварености, али се постојеће разлике међу текстовима не могу објаснити искључиво исквареношћу већ и различитим рукописним традицијама. Потврду оваквог становишта проналазимо на примеру папируса 967 који садржи текст независтан од све три сачуване варијанте текста Данила. О могућности постојања више сродних, паралелних традиција сведочи сачувано писмо Оригена Јулију Африканцу, у коме износи податке о 200 копија Данила и мноштву различитих верзија осталих библијских књига. Осим тога, писмо Африканцу сведочи о прилично осетљивој клими, у времену када су билијске књиге сакупљане, одабиране, одобраване и уврштаване у грчки или јеврејски корпус признатих књига. Оригеново сведочење потврдило је откриће кумранских рукописа које је утицало на промену парадигме приступа грчким преводима. До времена открића у Кумрану грчки преводи

посматрани су као мање вредни у односу на МТ. Данас, захваљујући, како открићу у Кумрану, тако и папирусу 967, можемо да тврдимо да је грчки превод сведок старије или паралелне традиције, важно сведочанство настанка и развоја библијског текста. Из перспективе постављених тема, очигледно је да се проблем читања Данила, са акцентом на 7,13, не може посматрати изоловано, концентрисано искључиво на употребу предлога или везника и поређењу са МТ, већ би у обзир требали бити узети и бројни историјски и текстолошки проблеми који попут мозичких делова могу употпунити и обликовати сложену слику ове текстуалне слагалице.

Што се тиче Теодотионовог превода, већина истраживача налази да Т нагиње МТ односно да је Т ревизија старијег СГ. Међутим, цитирање делова Т у новозаветним списима, односно у времену пре историјског Теодотиона, утицало је на поново разматрање овог проблема. У зависности од тога да ли је Т превод или ревизија можемо доћи до одговора на кључно питање овог рада: Да ли је СГ читање 7,13 искварено или сведочанство старије или паралелне верзије? Одговоре на ова питања потражићемо, истраживањем текста, путем компаративне морфолошке и језичко-синтаскичке анализе МТ, СГ и Т.

2. ТЕКСТОЛОГИЈА ДАНИЛА 7-12

2.1. УВОД

Средишњи део рада посвећен је текстолошким проблемима чије је решавање важан корак при процени текста. С обзиром да у овом раду текстологија није сама себи циљ, поставља се питање, откуда оволико простора посвећеном питањима везаним за текст. Показало се, међутим, да без упоредне морфолошке анализе није могуће проникнути у суптилне варијанте међу текстовима, најпре по питању статуса који Теодотионов превод заузима у данашњој науци, а касније приликом решавања проблема читања 7,13.

2.2. СТАТИСТИКА РЕЧИ

Статистика речи полазна је тачка за темљно истраживање текста. У случају анализе два превода може имати значајну улогу при показивању у коликој мери преводилац инсистира на „верности“ узорном тексту, нарочито, уколико се посматра кроз призму могуће каиуе ревизије која се труди да доследно испрати узорни текст „реч по реч“ техником“ превођења и употребом везника каі. Т верзија, благо нагиње МТ јер у великом броју случајева, по питању броја речи, труди се да испрати МТ те се често налази између МТ и СГ.

СТИХ	МТ	СГ	Т
7,1	25	25	23
7,2	23	19	21
7,3	12	12	10
7,4	32	30	31
7,5	30	30	31
7,6	30	23	24
7,7	50	40	43
7,8	37	42	37
7,9	31	28	35
7,10	24	22	19
7,11	29	26	27
7,12	17	17	17
7,13	29	26	28
7,14	33	34	33
7,15	14	11	18

7,16	23	25	26
7,17	13	14	14
7,18	17	19	13
7,19	34	31	35
7,20	38	39	38
7,21	14	13	14
7,22	22	24	23
7,23	29	27	24
7,24	26	27	23
7,25	31	33	30
7,26	16	15	15
7,27	32	35	31
7,28	26	22	29
УКУПНО	767	709	712

СТИХ	МТ	СГ	Т
8,1	22	15	20
8,2	31	26	19
8,3	34	22	34
8,4	31	40	34
8,5	32	30	32
8,6	22	22	24
8,7	51	49	50
8,8	27	29	31
8,9	30	20	22
8,10	19	19	23
8,11	17	35	22
8,12	16	16	15
8,13	30	35	35
8,14	14	14	15
8,15	22	20	21
8,16	17	27	17
8,17	28	33	33
8,18	20	16	22
8,19	17	25	19
8,20	11	13	12
8,21	21	24	24
8,22	16	20	21
8,23	16	16	17
8,24	22	24	24
8,25	28	35	31
8,26	19	19	21
8,27	23	20	24
УКУПНО	636	664	662

СТИХ	МТ	СГ	Т
9,1	15	18	18
9,2	29	32	29
9,3	20	19	20

9,4	34	39	35
9,5	16	14	16
9,6	27	30	31
9,7	45	45	44
9,8	20	19	21
9,9	13	11	11
9,10	23	25	26
9,11	36	37	37
9,12	34	33	34
9,13	35	30	34
9,14	28	29	27
9,15	29	29	27
9,16	38	46	47
9,17	25	32	30
9,18	41	48	51
9,19	24	29	29
9,20	29	35	36
9,21	25	30	28
9,22	15	14	15
9,23	24	21	28
9,24	37	39	45
9,25	35	15	33
9,26	35	39	38
9,27	29	62	33
УКУПНО	761	820	823

СТИХ	МТ	СГ	Т
10,1	34	38	27
10,2	12	10	11
10,3	22	26	23
10,4	21	25	20
10,5	19	23	21
10,6	34	37	40
10,7	32	32	26
10,8	33	31	27
10,9	25	16	22
10,10	16	17	12
10,11	39	38	39
10,12	36	37	35
10,13	30	33	34
10,14	21	20	19
10,15	17	18	20
10,16	37	40	39
10,17	30	25	29
10,18	12	11	11
10,19	26	29	29
10,20	25	27	26
10,21	23	23	24
УКУПНО	439	556	534

СТИХ	МТ	СГ	Т
11,1	18	14	11
11,2	33	35	33
11,3	13	13	14
11,4	35	38	38
11,5	19	18	21
11,6	45	42	49
11,7	26	25	31
11,8	27	34	27
11,9	12	12	15
11,10	23	23	23
11,11	25	17	24
11,12	13	16	15
11,13	27	28	28
11,14	22	27	25
11,15	27	34	32
11,16	26	29	29
11,17	35	31	35
11,18	22	22	21
11,19	15	17	17
11,20	22	26	29
11,21	23	22	22
11,22	14	9	13
11,23	14	18	16
11,24	35	37	38
11,25	37	36	37
11,26	14	15	15
11,27	24	23	25
11,28	20	25	25
11,29	19	15	19
11,30	25	32	27
11,31	20	19	19
11,32	15	17	15
11,33	20	22	22
11,34	15	18	15
11,35	26	25	22
11,36	28	35	28
11,37	21	23	23
11,38	29	24	26
11,39	23	25	21
11,40	34	29	34
11,41	22	6	23
11,42	13	9	15
11,43	21	25	23
11,44	20	19	22
11,45	22	29	25
УКУПНО	1066	1058	1087

СТИХ	МТ	СГ	Т
12,1	50	49	53

12,2	19	26	20
12,3	19	24	23
12,4	19	23	22
12,5	22	16	22
12,6	21	22	23
12,7	47	52	54
12,8	13	24	13
12,9	12	13	13
12,10	18	18	19
12,11	16	19	15
12,12	13	11	11
12,13	17	24	19
УКУПНО	286	321	307

ПОГЛАВЉЕ	МТ	СГ	Т
7	767	709	712
8	636	664	662
9	761	820	823
10	439	556	534
11	1066	1058	1087
12	286	321	307
УКУПНО	3955	4128	4125

Може да се уочи да је најдужа варијанта Т са 4128 речи, затим СГ са 4125 и на крају МТ са 3955. МТ би, по природи језика, требало да садржи мање речи од грчких превода што генерално јесте случај изузев у 7. и 11. поглављу. Најдужи стих у МТ је 7,7 са 50 речи, Т 12,1 са 53, а најдужи је СГ у 9,27 са 62 речи. Осим што се 9,27 издваја по броју речи у СГ тексту, издваја се, такође, по великој разлици у броју речи између СГ, МТ и Т која износи 33 у случају МТ, односно, 29 разлике у случају Т. Најдуже је 11 поглавље са 45 стихова које у МТ броји 1066, у СГ 1058 и Т 1087 речи. Најкраћи стих је СГ 11,41 са свега 6 речи.

2.3. ПРИМЕРИ УПОРЕДНЕ МОРФОЛОШКЕ АНАЛИЗЕ МТ, Т И СГ СА ЈЕЗИЧКО-СИНТАКСИЧКОМ АНАЛИЗОМ

2.3.1. УВОД

За наше даље истраживање неопходна је темељна морфолошка анализа. Како није било једноставно обухватити сва три текста истовремено, због ограничености простора, морфолошку анализу представимо у изводима, по поглављима и стиховима, најпре МТ, па СГ и Т текст наизменично укључујући превод и статистику речи. Превод је у табеларном приказу вршен техником, реч по реч, буквалним приступом. Поједина места, из тог разлога, одступају од правила синтаксе и говора у српском језику у циљу што пластичнијег приказа бројних разлика у преводима. У раду ће бити приказани примери који су из неког разлога значајни за утврђивање односа приказаних текстова. Остатак морфолошке анализе, из техничких разлога, биће приказан у додатку.

КЉУЧ

МТ	Масоретски текст
СГ	Старогрчки текст
Т	Теодотионов текст
МА	Морфолошка анализа
()	потенцијално читање
?	проблематично читање
з	заједничка
в	властита
и	именица
м	мушког
ж	женског
с	средњег
о.	оба
р	рода
ј	једине
мн.	множине
дв.	двојине
ном.	номинатив
ген.	генитив
дат.	датив
акуз.	акузатив
имперф.	имперфекат

плсквпрф.	плусквамперфекат
перф.	перфекат
фуг.	фугур
инф.	инфинитив
импер.	императив
инд.	индикатив
коњ.	коњуктив
акт.	активни
пас.	пасивни
мед.	медијални
аор.	аорист
пеал	пеал
аеал	аеал
афел.	афел
хитпал.	хитпаал
хитпел.	хитпеел
хафел.	хафел
хитфаф.	хитфафел
нифал.	нифал
зап.	заповедни
лич.	лична
нез.	независна
упит.	упитна
поврт.	повратна
зам.	заменица
пред.	предлог
прил.	прилог
прид.	придев
неодр.прид.	неодређени придев
компар.	компаратив
суперл.	суперлатив
вез.	везник
супрт.	супротни
иск.	исказни
суборд.	субординације
корд.	кординације
вез.погодб.	погодбени везник
озн.нег	ознака за негацију
пеил	пеил
итпе.	итпеел
паел.	паел
хиф.	хифил
хоф.	хофал
кал.	кал
хитпал.	хитпаал
хитполел.	хитполел

поел.	поел
констр.	конструктивни
реч.	речца
реч.нег.	речца негације
озн. акуз.	ознака за акузатив
апс.	апсолут
констр.	конструктивни
парт.	партицип
одр.	одређени
ч.	члан
реципр.	реципрочна
рел.	релативна
пок.	показна
ред.	редни
осн.	основни
бр.	број
суф.	суфикс
кере	кере
кетхиб	кетхиб
транс.	транслитерисано

2.3.2. Примери морфолошке анализе 7. поглавља

Т верзија очигледно нагиње МТ. Одмах на почетку 7,1, грчки преводилац Т гради уводну фразу помоћу предлога ἐν и ἔτει за разлику од СГ који користи ἔτους, именицу у генитиву једнине. Могуће је да се преводилац одређује за ову варијанту следећи МТ где се генитив уводне фразе תְּיָרָא לְיָמֵי тзв. status constructus, гради помоћу предлога и прве речи у овом случају יָמֵי у номинативу и друге речи תְּיָרָא у генитиву једнине. Ово указује да преводилац Т варијанте који увиђа тешкоће које произилазе због велике различитости два језика настоји да верно преведе реч по реч иако захваљујући особености грчкој језика то није у стању. Из тог разлога, уместо τῶν у генитиву, као што је случај у СГ, налазимо τῷ у дативу, у Т варијанти, на супрот еквиваленту у МТ који је такође у генитиву. Дакле, јеврејски језик има могућност да изрази генитив помоћу конструкције предлог + реч у номинативу и следећа реч у генитиву што није случај са грчким текстом где предлог + реч у номинативу даје следећу реч у дативу. Даље, СГ варијанта говори о Валтасару који влада Вавилоном док се у Т наводи краљ Халдејаца. Осим тога, Т два пута употребљава везник καὶ. Први пут на истом месту као и у МТ וְיָרָא -καὶ αἱ ὀράσεις,

док је други пут произвољно καὶ τὸ ἐνύπνιον. Ово није једини пут да се везник καὶ појављује назависно од МТ и СГ. Могуће је да преводилац или можда редактор додаје везник ради мелодичности и ритмике текста мада разлика у употреби термина Χαλδαίων-Βαβυλωνίας упућује на независни јеврејски извор, будући да се овог пута МТ и Т не подударују.

Дан 7,1

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
בְּשָׁנָה	пред+з.и.ж.р.ј.	у години	2
הַיְהוּדָה	осн.бр.ж.ј.апс	првој	3
לְבַלְאֲשָׁצַר	пред+в.и.	Влтасара	5
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.	цара	6
בְּבָבֶל	в.и	Вавилона	7
דָּנִיֵּאל	в.и	Данило	8
הַסֵּן	з.и.м.р.ј.апс.	сан	9
הָאֵל	перф. 3.л.м.р.ј.	је уснио	10
וַיִּשְׁפֹּט	вез.+з.и.м.р.мн.	и виђење	12
רִאשָׁהּ	з.и.м.р.ј.+суф.3.л.м.р.ј.	главе своје	14
עַל-	пред.	у	15
מִשְׁכְּבָהּ	з.и.м.р.ј. +суф.3.л.м.р.ј.	постељи својој	17
בְּאֵלֶּיךָ	пред.+прил.одр.	тада	19
הַסֵּן	з.и.м.р.ј.+ч.	сан	21
כָּתַב	перф.3.л.м.р.ј.	је записао	22
רִאשׁוֹ	з.и.м.р.ј.	главни	23
מִלִּיזְדָּר	з.и.ж.р.м. апс	извештај	24
אָמַר	перф.3.л.м.р.ј.	је рекао	25

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἔτους	з.и.с.р.ген.ј.	године	1
πρώτου	прид.ген.ј.	прве	2
βασιλεύοντος	парт. акт.през.ј.	царовања	3
Βαλτασαρ	в.и.м.р.ген.ј.	Валтасара	4
χώρας	з.и.ж.р.ген.ј.	земље	5
Βαβυλωνίας	в.и.ж.р.ген.ј.	Вавилоније	6
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	7
ᾠδραμα	з.и.с.р.акуз.ј.	виђење	8
εἶδε	инд.акт.аор.3л.ј.	виде	9
παρὰ	пред. акуз.	кроз	10
κεφαλὴν	з.и.ж.р.акуз.ј.	главу	11
ἐπὶ	пред.ген.	на	12
τῆς κοίτης	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	постељи	14
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.3л.ген.ј.	својој	15
τότε	прил.	тада	16

Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	17
τὸ ὄραμα	з.и.с.р.акуз.ј.	виђење	19
ὃ εἶδεν	одр.ч.+инд.акт.аор.3л.ј	које виде	21
ἔγραψεν	инд.акт.аор.3л.ј	записа	22
εἰς	пред.акуз.	у	23
κεφάλαια	з.и.с.р.акуз.мн.	главне	24
λόγω	з.и.м.р.ген.мн.	речи	25

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐν	пред. генит	у	1
ἔτει	з.и.с.р.дат.ј.	години	2
πρώτῳ	прид.дат.ј.	првој	3
Βαλτασαρ	в.и.м.р.ген.ј	Валтасара	4
βασιλέως	з.и.м.р.ген.ј.	цара	5
Χαλδαίων	в.и.м.р.ген.мн.	Халдејаца	6
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	7
ἐνύπνιον	з.и.с.р.акуз.ј	сан	8
εἶδεν	инд.аор. 3л.ј.	виде	9
καὶ	вез.корд.	и	10
αἱ ὀράσεις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	виђење	12
τῆς κεφαλῆς	одр.ч+з.и.ж.р.3.л.ген.ј.	главе	14
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.3.л.ген.ј.	своје	15
ἐπὶ	пред.ген.	на	16
τῆς κοίτης	одр.ч.+ з.и.ж.р.ж.ген.ј.	постељи	18
αὐτοῦ	зам.м.р.3.л.ген.ј.	својој	19
καὶ	вез.корд.	и	20
τὸ ἐνύπνιον	одр.ч.+ з.и.с.р.акуз.ј.	сан	22
ἔγραψεν	инд.аор.3.л.ј.	записа	23

Пример слагања МТ и Т налазимо у наставку, у 7,3, где Т са θηρία μεγάλη следи МТ описујући „велике звери“ као и у МТ רַבְרָבִּים חַיָּוִּים, за разлику од СГ где нема придева. Међутим, занимљиво је да у случају употребе реципрочне заменице ἀλλήλων у Т варијанти видимо одступање од МТ који се користи конструкцијом придев+предлог+придев, налик томе СГ, основни број + предлог + основни број, док Т употребљава само реципрочну заменицу.

Дан 7,3

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
עָרְבָרְבָר	вез.+осн.бр.ж.р.ј.апс.	и четири	2
חַיָּוִּים	з.и.ж.р.м.апс.	звери	3
רַבְרָבִּים	прид. ж.р.мн.апс.	велике	4
סָלְקוּן	парт.пеал.ж.р.мн.апс.	које устају	5
מִן	пред.	из	6

מִן	з.и.м.р.ј +ч.	мора	8
לְשׁוֹן	парт.пеал.ж.р.мн.апс.	које су различите	9
אֶחָד	прид.ж.р.ј.	једна	10
מִן	пред.ж.р.ј.	од	11
אֶחָד	прид.ж.р.ј.	друге	12

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
τέσσαρα	осн.бр. с.р.ном.мн.	четири	2
θηρία	з.и.с.р.ном.мн.	звери	3
ἀνέβαινον	инд.акт.имперф.3.л.мн	усташе	4
ἐκ	пред.ген.	из	5
τῆς θαλάσσης	одр.ч+ з.и.ж.р.ген.ј	мора	7
διαφέροντα	парт.акт.през.ном.мн.	различите	8
ἐν	осн.бр.акуз.ј.	једна	9
παρὰ	пред.акуз.	од	10
τὸ ἐν	одр.ч+осн.бр.акуз.ј.	друге	12

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
τέσσαρα	осн.бр. ном.мн.	четири	2
θηρία	з.и.с.р.ном.мн.	звери	3
μεγάλα	прид. ж.р. ном. мн.	велике	4
ἀνέβαινον	инд.акт.имперф.3.л.мн	усташе	5
ἐκ	пред. ген.	из	6
τῆς θαλάσσης	одр.ч.+ з.и.ж.р.ген.ј.	мора	8
διαφέροντα	парт.акт.през.с.р.ном.мн.	различите	9
ἀλλήλων	реципр. зам. с.р.ген.мн.	међусобно	10

Нарочито треба обратити пажњу на поглавље 7,6 које је занимаљиво из више разлога. Најпре због разлике у тексту, где се у МТ и Т, другој звери налик пантеру, додељује власт, док се у СГ додељује језик. Осим тога, наилазимо на неусаглашеност употребе фразе וְאֵלֶּיךָ односно, καὶ ἰδοὺ , која је присутна само у Т варијанти грчког превода. Такође, СГ бира комбинацију именица + број + индикатив активног имперфекта $\text{πτερὰ τέσσαρες ἐπέτεινον}$, за разлику од Т који прати МТ и употребљава уместо имперфекта ἐπέτεινον именицу средњег рода у генитиву једнине πετεινοῦ .

Дан 7,6

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
בְּאַחֲרָיִם	предлог	после	1
בְּהַיָּוָה	пок.зам.	тога	2

הָיָה	парт. пеал. м. р. ј. апсол.	гледао	3
הָיָה	перф. пеал. 1. л. ј.	сам	4
וְאָרְוּ	вез. +узвик	и гле	6
אֲחֵרִי	прид. ж. р. ј. апс.	друга	7
כַּנְמֶר	пред. +з. и. м. р. ј. апс.	као пантер	9
וְלֵה	вез. +пред. +суф. 3. л. ж. р. ј. кере	и на њој	12
גַּפִּינִי	з. и. о. р. мн. апс.	крила	13
אַרְבַּע	осн. бр. ж. р. ј. апс.	четири	14
דִּי	речца	од	15
עוֹף	з. и. м. р. ј. апс.	птице	16
עַל־	пред. +суф. 3. л. ж. р. ј. кетхиб	на њој	18
גַּבִּימָה	з. и. м. р. мн. +суф. 3. л. ж. р. ј. кетх иб	леђима њеним	20
וְאַרְבָּעָה	вез. +осн. бр. м. р. ј. апс.	и четири	22
רִאשִׁינִי	з. и. м. р. мн. апс.	главе	23
לְקוֹרְאָה	пред. +з. и. ж. р. ј. +ч.	као звер	26
וְשִׁלְטָן	вез. +з. и. м. р. ј. апс.	и власт	28
יְהִיב	перф. пеил. м. р. 3. л. ј.	беше дана	29
לָהּ	пред.	јој	30

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
μετὰ	пред.	после	2
ταῦτα	пок. зам. с. р. акуз. мн.	тога	3
ἑθεώρουν	инд. акт. имперф. 1. л. ј.	видех	4
θηρίον	з. и. с. р. акуз. ј.	звер	5
ἄλλο	прид. с. р. ном. ј.	друга	6
ὥσει	пред.	отприлике	7
πάρδαλι	з. и. ж. р. акуз. ј.	леопарда	8
καὶ	вез. корд.	и	9
πτερὰ	з. и. с. р. мн.	крила	10
τέσσαρες	осн. бр. ном. мн.	четири	11
ἐπέτεινον	инд. акт. имперф. 3. л. мн.	летеше	12
ἐπάνω	пред.	изнад	13
αὐτοῦ	лич. зам. с. р. ген. ј.	ње	14
καὶ	вез. корд.	и	15
τέσσαρες	осн. бр. ном. мн.	четири	16
κεφαλαὶ	з. и. ж. р. ном. мн.	главе	17
τῷ θηρίῳ	одр. ч. +з. и. с. р. дат. ј.	од звери	19
καὶ	вез. корд.	и	20
γλῶσσα	з. и. ж. р. ном. ј.	језик	21
ἐδόθη	инд. пас. аор. 3. л. ј.	дан би	22
αὐτῷ	лич. зам. с. р. дат. ј.	њој	23

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ὀπίσω	пред.	после	1

τούτου	лич.зам.с.р.ген.ј.	тога	2
ἐθεώρουv	инд.акт.имперф.1.л.ј	видех	3
καὶ ἰδοῦ	вез.корд.+узвик	и гле	5
ἕτερον	прид.с.р.ном.ј.	друга	6
θηρίον	з.и.с.р.акуз.ј.	звер	7
ὡσεὶ	пред.	као	8
πάρδαλις	з.и.ж.р.ном.ј.	леопард	9
καὶ	вез.корд.	и	10
αὐτῆ	лич.зам.ж.р.дат.ј.	њој	11
πτερά	з.и.с.р.мн	крила	12
τέσσαρα	осн.бр.ном.мн.	четири	13
πετεινοῦ	з.и.с.р.ген.ј.	од птице	14
ὑπεράνω	пред.ген.	изнад	15
αὐτῆς	лич.зам.ж.р.ген.ј.	ње	16
καὶ	вез.корд.	и	17
τέσσαρες	осн.бр.ном.мн.	четири	18
κεφαλαὶ	з.и.ж.р.ном.мн.	главе	19
τῷ θηρίῳ	одр.ч.+з.и.с.р.дат.ј.	од звери	20
καὶ	вез.корд.	и	21
ἐξουσία	з.и.ж.р.ном.ј.	власт	22
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дана би	23
αὐτῆ	з.и.ж.р.дат.ј.	њој	24

У 7,7 у СГ не налазимо „и гле“ као у МТ и Т. Осим тога, употребљавају се синоними за „мрвити“. Тако СГ користи *κολανίζων*, партицип активног презента средњег рода у акузативу једнине, док Т употребљава *λεπτῦνον*, партицип активног презента средњег рода у номинативу једнине. Сличан манир налазимо и при опису зуба где СГ бира *ὀδόντας* именицу мушког рода акузатива множине без употребе члана, док Т употребљава *οἱ ὀδόντες*, одређени члан у комбинацији са именицом мушког рода у номинативу множине. Такође, МТ и Т користе описне придеве при опису звери, док СГ користи именице. МТ и Т описују звер која је страшна и ужасна изузетно, док СГ описује „звер страшну и ужас њен који доприноси њеној снази“. Међутим, не постоји потпуно међутекстуално слагање јер МТ користи комбинацију партицип + придев + придев, СГ придев + именица + именица, а Т придев + придев + придев. Осим тога, у СГ употребљено је *δέ* на месту *καὶ* у Т.

Дан 7,7

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
אֲחֵרָה	пред.	после	1
אֲחֵרָה	пок.зам.	тога	2

הָזוּה	парт.пеал.м.р.ј.апсол	гледао	3
הָזוּת	перф.пеал.1.л.ј.	сам	4
בְּחֻנּוֹ	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	у виђењу	6
לַיְלָאָה	з.и.м.р.ј.апс.+ч.	ноћи	8
וְאָרוּ	вез.+узвик	и гле	10
חַיָּוָה	з.и.ж.р.ј.апс.	звер	11
רְבִיעֵאָה	ред.бр.ж.р.ј.апс	четврта	12
דְּחִילָהּ	парт.пас.пеал.ж.р.ј.апс.	која је страшна	13
וְאִימָתָיִי	вез.+прид.ж.р.ј.апс.	и ужасна	15
וּמְקִיפָא	вез.+прид.ж.р.ј.апс.	и снажна	17
יְתִירָא	прид.ж.р.ј.апс.	изузетно	18
וְשִׁנּוֹ	вез.+з.и.ж.р.дв.апс.	и зуби	20
דִּי	речца	од	21
פְּרוֹגֵל	з.и.м.р.ј.апс.	метала	22
לָהּ	пред.+суф.3.л.ж.р.ј.	са њеним	24
רַבְרָבָן	прид.ж.р.мн.апс.	великим	25
אֲכֻלָּהּ	парт.пеал.ж.р.ј.апс.	којима једе	26
וּמְדֻלָּהּ	вез.+парт.афел.ж.р.ј.апс.	и мрви	28
וּשְׂאָרָא	вез.+з.и.м.р.ј.+ч.	остатак	31
בְּרַגְלֵיהּ	пред.+з.и.ж.р.мн.+суф.3.л.ж.р.ј.кере.	са ногама њеним	34
רַפְסָהּ	парт.пеал.ж.р.ј.апс.	којима гази	35
וְהִיא	вез.+лич.замен.3.л.ж.р.ј.	и она	37
מְשֻׁנָּה	парт.пас.пеал.ж.р.ј.апс.	различита	38
מִן	пред.	од	39
כָּל־	з.и.м.р.мн.констр.	свих	40
יְנִיתָא	з.и.ж.р.ј.+ч.	звери	42
דִּי	речца	од	43
קַדְמֵיהּ	пред.+суф.3.л.ж.р.ј.	пре ње	45
וּמְרַגְזוֹ	вез.+з.и.ж.р.дв.апс.	и рогова	47
עֶשְׂרִי	осн.бр.ж.р.ј.апс.	десет	48
לָהּ	пред.+суф.3.л.ж.р.ј.	на њој	50

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
μετά	пред.акуз.	после	1
δέ	вез.супрт.	пак	2
ταῦτα	пок.зам.с.р.акуз.мн.	тога	3
ἐθεώρων	инд.акт.имперф.1.л.ј.	гледах	4
ἐν	пред.дат.	у	5
ὀράματι	з.и.с.р.дат.ј.	виђењу	6
τῆς νυκτὸς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	ноћном	8
θηρίον	з.и.с.р.акуз.ј.	звер	9
τέταρτον	ред.бр.с.р.акуз.ј.	четврту	10
φοβερόν	прид.с.р.акуз.ј.	страшну	11
καί	вез.корд.	и	12
ὁ φόβος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	ужас	14
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њен	15

ὑπερφέρων	парт. акт. през. м. р. ном. ј.	који доприноси	16
ἰσχύι	з. и. ж. р. дат. ј.	снази	17
ἔχον	парт. през. акт. с. р. акуз. ј.	која има	18
ὀδόντας	з. и. м. р. акуз. мн.	зубе	19
σιδηροῦς	прид. м. р. акуз. мн.	гвоздене	20
μεγάλους	прид. м. р. акуз. мн.	велике	21
ἔσθιον	парт. акт. през. с. р. акуз. ј.	који прождиру	22
καὶ	вез. корд.	и	23
κοπανίζον	парт. акт. през. с. р. акуз. ј.	који мрве	24
κύκλω	прил.	све	25
τοῖς ποσὶ	одр. ч. + з. и. м. р. дат. мн.	ногама	27
καταπατοῦν	парт. акт. през. с. р. акуз. ј.	гази	28
διαφόρως	прил.	различита	29
χρώμενον	парт. през. пас. с. р. акуз. ј.	врло	30
παρὰ	пред. акуз.	од	31
πάντα	прид. с. р. акуз. мн.	свих	32
τὰ πρὸ	одр. ч. + пред. ген.	пре	34
αὐτοῦ	лич. зам. с. р. ген. ј.	ње	35
θηρία	з. и. с. р. акуз. мн.	звери	36
εἶχε	инд. акт. имперф. 3. л. ј.	имаше	37
δὲ	супр. вез.	и	38
κέρατα	з. и. с. р. ном. мн.	рогова	39
δέκα	осн. бр.	десет	40

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ὀπίσω	пред. ген.	после	1
τούτου	пок. зам. с. р. ген. ј.	тога	2
ἐθεώρουν	инд. акт. имперф. 1. л. ј.	гледах	3
καὶ ἰδοῦ	вез. корд. + узвик	и гле	5
θηρίον	з. и. с. р. акуз. ј.	звер	6
τέταρτον	ред. бр. с. р. акуз. ј.	четврта	7
φοβερόν	прид. с. р. акуз. ј.	страшна	8
καὶ	вез. корд.	и	9
ἔκθαμβον	прид. с. р. ном. ј.	ужасна	10
καὶ	вез. корд.	и	11
ἰσχυρόν	прид. с. р. ном. ј.	снажна	12
περισσῶς	прил.	изузетно	13
καὶ	вез. корд.	и	14
οἱ ὀδόντες	одр. ч. + з. и. м. р. ном. мн.	зуби	16
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. ј.	њени	17
σιδηροῖ	прид. м. р. ном. мн.	гвоздени	18
μεγάλοι	прид. м. р. ном. мн.	велики	19
ἔσθιον	парт. акт. през. с. р. акуз. ј.	који прождиру	20
καὶ	вез. корд.	и	21
λεπτῶνον	парт. акт. през. с. р. ном. ј.	мрве	22
καὶ	вез. корд.	и	23

τὰ ἐπίλοιπα	одр.ч+прид.с.р.акуз.мн.	остало	25
τοῖς ποσὶν	з.и.м.р.дат.мн.	ногама	27
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њеним	28
συνεπάτει	инд.акт.имперф.3.л.ј.	газише	29
καὶ	вез.корд.	и	30
αὐτὸ	лич.зам.с.р.ном.ј.	она	31
διάφορον	прид.с.р.ном.ј.	различита	32
περισσῶς	прил.	врло	33
παρὰ	пред.акуз.	од	34
τὰ θηρία	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	звери	36
τὰ ἔμπροσθεν	пред.ген.	предходних	38
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њених	39
καὶ	вез.корд.	и	40
κέρατα	з.и.с.р.ном.мн.	рогова	41
δέκα	осн.бр.	десет	42
αὐτῷ	з.и.с.р.дат.ј.	њој	43

У 7,8 по први пут је употребљено יָלַץ за фразу „и гле“, с том разликом, што М и Т ову фразу садрже два пута док СГ само једанпут.

Дан 7,8

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
מִשְׁפָּל	парт.хитпал.м.р.ј.апс.	док гледао	1
הָיָה	перф.пеал.1.л.ј.	сам	2
בְּקַרְנָאֵי	пред.+з.и.ж.р.мн.+ч.	рогове	4
וְאָלוּ	вез.+узвик	и гле	6
קַרְוֹ	з.и.ж.р.ј.апс.	рог	7
אֲחֵרִי	прид.ж.р.ј.апс.	други	8
זְעִירָהּ	прид.ж.р.ј.апс.	мали	9
סִלְקַת	перф.пеал.3.л.ж.р.ј.	појавио се	10
בֵּינֵיהֶן כ	пред.+суф.3.л.м.р.мн.кетхиб.	између њих	12
וּתְלַת	вез.+осн.бр.ж.р.ј.апс.	и три	14
מִן־	пред.	од	15
קַרְנָאֵי	пред.+з.и.ж.р.мн.+ч.	рогова	18
קִדְמֵיהֶם	прид.ж.р.мн.+ч.	првих	20
אֶתְעַקְרוּ כ	перф.итпел.3.л.м.р.мн.	ишчупали су се	21
מִן־	пред.	од	22
קִדְמָהּ	пред.+суф.3.л.ж.р.ј.кере	предходних њених	24
וְאָלוּ	вез.+узвик	и гле	26
עֵינָיו	з.и.ж.р.мн.апс.	очи	27
כְּעֵינַי	пред.+з.и.ж.р.мн.констр.	као очи	29
אֲנָשָׁא	з.и.м.р.ј.+ч.	човека	31
בְּקַרְנָאֵי	пред.+з.и.ж.р.ј.	рогу	33

ἄ	пок.зам.ж.р.ј.	том	34
ἄ	з.и.м.р.ј.апс	уста	35
ἄ	парт.паел.м.р.ј.апс.	која говоре	36
ἄ	прид.ж.р.мн.	велике (речи)	37

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
βουλαὶ	з.и.ж.р.ном.мн.		2
πολλαὶ	прид.ж.р.ном.мн.	многе, вели	3
ἐν	пред.дат.	на	4
τοῖς κέρασιν	одр.ч.+з.и.с.р.дат.мн.	роговима	6
ἀνεφύη	инд.акт.аор.3.л.ј.	израсте	7
ἀνὰ	пред.акуз.	по	8
μέσον	прид.с.р.акуз.ј.	сред	9
αὐτῶν	лич.зам.с.р.ген.мн.	њих	10
μικρὸν	прид.с.р.ном.ј.	мали	11
ἐν	пред.дат.	на	12
τοῖς κέρασιν	одр.ч.+з.и.с.р.дат.мн.	роговима	14
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њеним	15
καὶ	вез.корд.	и	16
τρία	осн.бр.с.р.ном.мн.	три	17
τῶν κεράτων	одр.ч.+з.и.с.р.ген.мн.	рога	19
τῶν πρώτων	одр.ч.+ред.бр.с.р.ген.ј.	прва	21
ἐξηράνθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	отпадуше	22
δι'	пред.ген.	од	23
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	ње	24
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	26
ὀφθαλμοὶ	з.и.м.р.ном.мн.	очи	27
ὥσπερ	вез.суборд.	баш као	28
ὀφθαλμοὶ	з.и.м.р.ном.мн.	очи	29
ἀνθρώπινοι	прид.ном.м.р.мн.	човечије	30
ἐν	пред.дат.	на	31
τῷ κέρατι	одр.ч.+з.и.с.р.дат.ј.	рогу	33
τούτῳ	пок.зам.с.р.дат.ј.	том	34
καὶ	вез.корд.	и	35
στόμα	з.и.с.р.ном.ј.	уста	36
λαλοῦν	парт.през.акт.ном.ј.	која говоре	37
μεγάλα	прид.с.р.акуз.ј.	велико	38
καὶ	вез.корд.	и	39
ἐποίει	инд.имперф.акт.3.л.ј.	чинише	40
πόλεμον	з.и.м.р.акуз.ј.	рат	41
πρὸς	пред.акуз.	на	42
τοὺς ἀγίους	прид.м.р.акуз.мн.	свете	44

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
προσενόουν	инд.имперф.акт.1.л.ј.	посматрах	1

τοῖς κέρασιν	одр.ч.+з.и.с.р.дат.мн.	рогове	3
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њене	4
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	6
κέρας	з.и.с.р.ном.ј.	рог	7
ἕτερον	прид.с.р.ном.ј.	други	8
μικρὸν	прид.с.р.ном.ј.	мали	9
ἀνέβη	инд.акт.аор.3.л.ј.	израсте	10
ἐν	пред.дат.	на	11
μέσῳ	прид.с.р.акуз.ј.	сред	12
αὐτῶν	лич.зам.с.р.ген.мн	њих	13
καὶ	вез.корд.	и	14
τρία	осн.бр.с.р.ном.мн.	три	15
κέρατα	з.и.с.р.ном.мн.	рога	16
τῶν ἔμπροσθεν	одр.ч.+пред.	испред	18
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њега	19
ἐξερριζώθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	отпадноше	20
ἀπὸ	пред.ген.	са	21
προσώπου	з.и.с.р.ген.ј.	лица	22
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њеног	23
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	25
ὀφθαλμοὶ	з.и.м.р.ном.мн.	очи	26
ὡσεὶ	прил.	као	27
ὀφθαλμοὶ	з.и.м.р.ном.мн.	очи	28
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човека	29
ἐν	пред.дат.	на	30
τῷ κέρατι	одр.ч.+з.и.с.р.дат.ј.	рогу	32
τούτῳ	пок.зам.с.р.дат.ј.	том	33
καὶ	вез.корд.	и	34
στόμα	з.и.с.р.ном.ј.	уста	35
λαλοῦν	парт.през.акт.ном.ј.	која говоре	36
μεγάλα	прид.с.р.акуз.ј.	велике речи	37

Разлика у тексту постоји и у 7,9 где се МТ и Т слажу у опису престола помињући тачкове од ватре које не налазимо у СГ варијанти.

Дан 7,9

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
הָיָה	парт.пеал.м.р.ј.апс.	гледао	1
הָיָה	перф.пеал.л.ј.	сам	2
דָּבַר	пред	док	3
דָּבַר	речца	су	4
כִּסְאוֹתָיו	з.и.м.р.мн.апс.	престоли	5
רַמְיוֹ	перф.пеил.м.р.3л.мн.	постављени	6
וְעַתִּיקָ	вез.+прид.м.р.ј.констр.	и стар	8
יִמְרִין	з.и.м.р.мн.апс.	дана	9

יָתַב	перф.пеал.м.р.3.л.ј.	је сео	10
לְבוּשָׁהּ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	одећа његова	12
כְּתֹלֵג	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	као снег	14
תָּוֵר	прид.м.р.ј.апс.	бела	15
וּשְׁעָר	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и коса	17
רֵאשִׁיחַ	з.и.м.р.ј.+суф.3.л.м.р.ј.	главе његове	19
כְּעֹמֵר	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	као вуна	21
נְקִיאָה	прид.м.р.ј.апс.	чиста	22
כְּרִסִּיחַ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	престо његов	24
שְׂבִיבִין	з.и.м.р.мн.апс.	огањ	25
דִּי	пред.	од	26
נֹוֹר	з.и.о.р.ј.апс.	потока	27
גְּלִגְלוֹתָי	з.и.м.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	точкови његови	29
נֹוֹר	з.и.о.р.ј.апс.	ватра	30
דֶּלֶק	парт.пеал.м.р.ј.апс.	која гори	31

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐθεώρουν	инд.имперф.акт.1.л.ј.	гледах	1
ἕως	вез.суборд.	до	2
ὅτε	вез.суборд.	када	3
θρόνοι	з.и.м.р.ном.мн.	престоли	4
ἐτέθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	постављени	5
καὶ	вез.корд.	и	6
παλαιός	прид.м.р.ном.ј.	стар	7
ἡμερῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	дана	8
ἐκάθητο	инд.мед.имперф.3.л.ј.	постави се	9
ἔχων	парт.през.акт.м.р.ном.ј.	који има	10
περιβολήν	з.и.ж.р.акуз.ј.	огртач	11
ὡσεὶ	прил.	као	12
χιόνα	з.и.ж.р.акуз.ј.	снег	13
καὶ	вез.код.	и	14
τὸ τρίχωμα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	коса	16
τῆς κεφαλῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	главе	18
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	19
ὡσεὶ	прил.	као	20
ἔριον	з.и.с.р.ном.ј.	вуна	21
λευκὸν	прид.с.р.ном.ј.	бела	22
καθαρόν	прид.с.р.ном.ј.	чиста	23
ὁ θρόνος	одр.+з.и.м.р.ном.ј.	престо	25
ὡσεὶ	прил.	као	26
φλόξ	з.и.ж.р.ном.ј.	буктиња	27
πυρός	з.и.с.р.ген.ј.	ватре	28

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐθεώρουν	инд.имперф.акт.1.л.ј.	гледах	1
ἕως	пред.	док	2

ὄτου	рел.зам.с.р.ген.ј.	су	3
θρόνοι	з.и.м.р.ном.мн.	престоли	4
ἐτέθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	постављени	5
καὶ	вез.кор	и	6
παλαιός	прид.м.р. ном.ј.	стар	7
ἡμερῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	дана	8
ἐκάθητο	инд.имперф.мед.3.л.ј.	постави се	9
καὶ	вез.корд.	и	10
τὸ ἔνδυμα	одр.ч.+з.и.с.р.ј.	одећа	12
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	13
ὡσεὶ	прил.	као	14
χιῶν	з.и.ж.р.ном.ј.	снег	15
λευκόν	прид.с.р.ном.ј.	бела	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ἡ θριξ	одр.ч+з.и.ж.р.ном.ј.	коса	19
τῆς κεφαλῆς	одр.ч.+3.и.ж.р.ген.ј.	главе	21
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	22
ὡσεὶ	пред.	као	23
ἔριον	з.и.с.р.ном.ј.	вуна	24
καθαρόν	прид.с.р.ном.ј.	чиста	25
ὁ θρόνος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	престо	27
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његов	28
φλόξ	з.и.ж.р.ном.ј.	буктиња	29
πυρός	з.и.с.р.ген.ј.	ватре	30
οἱ τροχοὶ	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	точкови	32
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његови	33
πῦρ	з.и.с.р.ном.ј.	ватра	34
φλέγον	парт.през.акт.с.р.ном.ј.	која букти	35

Дан 7,11

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
הָיָה	парт.пеал.м.р.ј.апс.	гледао	1
הָיָה	перф.пеал.1.л.ј.	сам	2
בְּאֵזֶן	пред.+прил.	тада	4
מִן	пред	од	5
קֹל	з.и.м.р.ј.констр.	гласа	6
מִלִּי	з.и.ж.р.мн.+ч.	речи	8
רַבְרַבִּים	прид.ж.р.мн.	великих	9
מִן	пред.	од	10
קַרְנָא	з.и.ж.р.ј.+ч.	рога	12
מִמְלִלָּה	парт.пеал.ж.р.ј.	који говори	13
הָיָה	парт.пеал.м.р.ј.апс.	гледа	14
הָיָה	перф.пеал.1.л.ј.	сам	15
עַד	пред.	до	16
מִן	пред.	кад	17

תָּלַיְטָק	перф.пеил.3.л.ж.р.ј.	је убијена	18
אָהוּרָה	з.и.ж.р.ј.+ч.	звер	20
וְהוֹרָה	вез.+перф.хофал.м.р.3.л.ј.	и уништено	22
הַבָּשָׂר	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.ж.р.ј.	тело њено	24
וַיִּהְיֶה	вез.+перф.пеил.3.л.ж.р.ј.	и дано је било	26
לִיקָרָה	пред.+з.и.ж.р.ј-констр.	у буктињу	28
אֶשֶׁר	з.и.ж.р.ј.апс.	ватре	29

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐθεώρουν	инд.имперф.акт.1.л.ј.	видех	1
τότε	прил.	тада	2
τὴν φωνήν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	глас	3
τῶν λόγων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	речи	6
τῶν μεγάλων	одр.ч.+прид.м.р.ген.мн.	великих	8
ᾧν	рел.зам.м.р.ген.мн.	које	9
τὸ κέρας	з.и.с.р.ном.ј	рог	11
ἐλάλει	инд.акт.имперф.3.л.ј.	говораше	12
καὶ	вез.корд.	и	13
ἀπετυμπανίσθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	убијена би	14
τὸ θηρίον	з.и.с.р.ном.ј.	звер	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ἀπόλετο	инд.мед.аор.3.л.ј.	уништи се	18
τὸ σῶμα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	тело	20
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њено	21
καὶ	вез.корд.	и	22
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дано би	23
εἰς	пред.акуз.	у	24
καῦσιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	буктињу	25
πυρός	з.и.с.р.ген.ј.	ватре	26

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐθεώρουν	инд.имперф.акт.1.л.ј.	видех	1
τότε	прил.	тада	2
ἀπὸ	пред.ген.	од	3
φωνῆς	з.и.ж.р.ген.ј.	гласа	4
τῶν λόγων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	речи	6
τῶν μεγάλων	одр.ч.+прид.м.р.ген.мн.	великих	8
ᾧν	рел.зам.м.р.ген.мн.	који	9
τὸ κέρας	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	рог	11
ἐκεῖνο	пок.зам.с.р.ном.ј.	тај	12
ἐλάλει	инд.акт.имперф.3.ј.	говораше	13
ἕως	вез.суборд.	до кад	14
ἀνῆρέθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	убијена би	15
τὸ θηρίον	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	звер	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἀπόλετο	инд.мед.аор.3.л.ј.	уништи се	19

καὶ	вез.корд.	и	20
τὸ σῶμα	з.и.с.р.ном.ј.	тело	22
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њено	23
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дано би	24
εἰς	пред.акуз.	у	25
καῦσιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	буктињу	26
πυρός	з.и.с.р.ген.ј.	ватре	27

У 7,11 наилазимо на пример употребе предлога ἕως у Т варијанти за јеврејско וְעַד, док у СГ не наилазимо на употребу предлога.

Дан 7,13

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
הָיָה	парт.пеал.м.р.ј.апс.	гледао	1
הָיָה	перф.пеал.1.л.ј.	сам	2
בְּחֵן	пред.+з.и.м.р.мн.констр.	у виђењу	4
לַיְלָה	пред.+з.и.м.р.ј.+ч.	од ноћи	7
וְאֵרָא	вез.+узвик	и гле	9
עַם	пред.	са	10
עֲנִי	з.и.м.р.мн.костр.	облацима	11
שָׁמַיָּא	з.и.м.р.дв.+ч.	неба	13
כְּבָר	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	као син	15
אָנָּשׁ	з.и.м.р.ј.апс.	човека (човечији)	16
אֲתָהּ	парт.пеал.м.р.ј.апс.	који долази	17
הָיָה	перф.пеал.3.л.ј.	је	18
וְעַד	вез.+пред.	и до	20
עֲתִיק	прид.м.р.ј.констр.	старог	21
יּוֹמָיָא	з.и.м.р.мн.+ч.	дана	23
מָטָה	перф.пеал.3.л.ј.	стигао је	24
וּקְדָמוּהִי	вез.+пред.+суф.3.л.ј.	и пред њега	27
הִקְדִּימוּהִי	перф.хафел.3.л.мн.+суф.3.л.м.р.ј.	довели су га	29

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐθεώρουν	инд.акт.аор.3.л.ј.	видех	1
ἐν	пред.дат.	у	2
ὀράματι	з.и.с.р.дат.ј.	виђењу	3
τῆς νυκτὸς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	ноћи	5
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	7
ἐπὶ	пред.ген.	на	8
τῶν νεφελῶν	одр.ч.+з.и.с.р.ген.мн.	облацима	10
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	неба	12
ὡς	вез.суборд.	као	13
υἱὸς	з.и.м.р.ном.ј.	син	14
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човечији	15
ἤρχετο	инд.мед.имперф.3.л.ј.	појави се, долазаше	16

καὶ	вез.корд.	и	17
ὡς	вез.суборд.	као	18
παλαιός	прид.м.р.ном.ј.	стар	19
ἡμερῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	дана	20
παρήν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	стиже	21
καὶ	вез.корд.	и	22
οἱ παρεστηκότες	одр.ч.+парт.акт.перф.м.р.ном.мн.	који су стајали	24
παρήσαν	инд.акт.имперф.3.л.мн.	приђоше	25
αὐτῷ	лич.зам.р.дат.ј.	му	26

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐθεώρουν	инд.акт.аор.3.л.ј.	видех	1
ἐν	пред.дат.	у	2
ὄραματι	з.и.с.р.дат.ј.	виђењу	3
τῆς νυκτὸς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	ноћи	5
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	7
μετὰ	пред.ген.	са	8
τῶν νεφελῶν	одр.ч.+з.и.с.р.ген.мн.	облацима	10
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	неба	12
ὡς	вез.суборд.	као	13
υἱὸς	з.и.м.р.ном.ј.	син	14
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човечији	15
ἐρχόμενος	парт.мед.през.м.р.ном.ј.	који појављује се, долази	16
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	је	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἕως	пред.ген.	до	19
τοῦ παλαιοῦ	одр.ч.+прид.м.р.ген.ј.	Старине	21
τῶν ἡμερῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	Дана	23
ἔφθασεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	стиже	24
καὶ	вез.кор.	и	25
ἐνώπιον	пред.ген.	пред	26
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њега	27
προσηνέχθη	инд.акт.аор.3.л.ј.	доведен би	28

Дан 7,14

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְלִי	вез.+пред.+суф.3л.м.р.ј.	и	3
יְהִי	перф.пеил.3.л.м.р.ј.	дана му је	4
וְלִי	з.и.м.р.ј.апс.	власт	5
וְלִי	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	и част	7
וְלִי	вез.+з.и.ж.р.ј.апс.	и владавина	9
וְלִי	пред.+з.и.р.ј.констр.	над	11
וְלִי	з.и.м.р.ј.+ч.	народима	13
וְלִי	з.и.ж.мн.+ч.	нацијама	15
וְלִי	вез.+з.и.м.р.мн	и језици	17

הָלַךְ	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	исто	19
יְשָׁרְוּ	имперф.пеал.3.л.м.р.мн.	да служе	20
יְשָׁרְוּ	з.и.м.р.+суф.3.л.м.р.ј.	владавини његовој	22
יְשָׁרְוּ	з.и.м.р.ј.констр.	власт	23
עֲלָם	з.и.м.р.ј.апс.	вечна	24
כִּי	речца	која	25
לֹא	речца	неће	26
יְשָׁרְוּ	имперф.пеал.3.л.м.р.ј.	да прође	27
וַיִּמְלֹךְ	вез.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	владавина	30
כִּי	речца	која	31
לֹא	речца	неће	32
לֹא יִהְיֶה	имперф.хитпаал.3.л.ж.р.ј.	да нестане	33

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дана би	2
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	3
ἐξουσία	з.и.ж.р.ном.ј.	власт	4
καὶ	вез.корд.	и	5
πάντα	прид.с.р.ном.мн.	сви	6
τὰ ἔθνη	одр.ч.+з.и.с.р.ном.мн.	народи	8
τῆς γῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	земље	10
κατὰ	пред.акуз.	по	11
γένη	з.и.с.р.акуз.мн.	родовима	12
καὶ	вез.корд.	и	13
πᾶσα	прид.ж.р.ном.ј.	сва	14
δόξα	з.и.ж.р.ном.ј.	слава	15
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	њему	16
λατρεύουσα	парт.акт.през.ж.р.ном.ј.	које служе	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἡ ἐξουσία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	власт	20
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	21
ἐξουσία	з.и.ж.р.ном.ј.	власт	22
αἰώνιος	прид.ж.р.ном.ј.	вечна	23
ἣτις	рел.за.ж.р.ном.ј.	која	24
οὐ	прил.	никад	25
μὴ ἀρθῆ	прил.+коњ.пас.аор.3.л.ј.	не пролази	27
καὶ	вез.корд.	и	28
ἡ βασιλεία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	царство	30
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	31
ἣτις	рел.за.ж.р.ном.ј.	које	32
μὴ φθαρῆ	прил.+коњ.пас.аор.3.л.ј.	не пропада	34

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1

αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	њему	2
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дано би	3
ἡ ἀρχὴ	одр.ч.+3.и.ж.р.ном.ј.	првенство	5
καὶ	вез.корд.	и	6
ἡ τιμὴ	одр.ч.+3.и.ж.р.ном.ј.	част	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἡ βασιλεία	одр.ч.+3.и.ж.р.ном.ј.	царство	11
καὶ	вез.корд.	и	12
πάντες	прид.м.р.ном.мн.	сви	13
οἱ λαοί	одр.ч.+3.и.м.р.ном.мн.	народи	15
φυλαί	з.и.ж.р.ном.мн.	племена	16
γλῶσσαι	з.и.ж.р.ном.мн.	језици	17
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	њему	18
δουλεύουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	ће служити	19
ἡ ἐξουσία	з.и.ж.р.ном.ј.	власт	21
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	22
ἐξουσία	з.и.ж.р.ном.ј.	власт	23
αἰώνιος	прид.ж.р.ном.ј.	вечна	24
ἣτις	рел.зам.ж.р.ном.ј.	која	25
οὐ	прил.	неће	26
παρελεύσεται	инд.акт.фут.3.л.ј.	проћи	27
καὶ	вез.корд.	и	28
ἡ βασιλεία	з.и.ж.р.ном.ј.	царство	30
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	31
οὐ	прил.	неће	32
διαφθαρήσεται	инд.акт.фут.3.л.ј.	пропасти	33

Овде постоје потешкоће. Т верзија верно следи МТ. Говори се о сину човечијем који са облацима небеским долази и стиже пред Старину Дана и пред њега је доведен. Т бира, верно МТ, предлог у генитиву, μετὰ τῶν νεφελῶν, односно, ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν, за разлику од СГ где налазимо ἐπὶ τῶν νεφελῶν, односно, ὡς παλαιὸς ἡμερῶν. Такође, у СГ варијанти налазимо употребу комбинације придева παλαιὸς и именице ἡμερῶν, док Т користи одеређени члан τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν. Занимљиво је да смо у 7,13 Т користи одређени члан при опису старог дана, у 7,9 је употребљен придев без члана у сва три текста. Међутим, проблем се нарочито уочава у наставку. Т наставља, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη, „и пред њега би доведен“, док у МТ налазимо וְהִנֵּה עֹמֵד לְפָנָיו תְּיָדָה תְּיָדָה tj. „пред њега доведоше га“, јер у МТ уочавамо употребу комбинације перфекта хафела трећег лица множине и суфикса трећег лица мушког рода једнине. Пажњу треба обратити на употребљен перфекат хафел у трећем лицу множине. Како у Т верзији имамо само употребу индикатива активног аориста трећег лица једнине προσηνέχθη-

„доведен би“, поставља се питање, откуд у МТ треће лице множине, тј. ко доводи сина човечијег пред старину дана? Овде је, заправо, СГ текстуално сведочанство развоја текста. Посредством увида у СГ можемо да приметимо да само ова варијанта користи глагол *παρίστημι*, где читамо, *καὶ οἱ παρεστηκότες παρήσαν αὐτῷ*, „они који стоје приђоше му“. Ако упоредимо 7,13 са 7,10 где је у све три варијанте употребљен глагол *παρίστημι* видимо да се односи на „оне који стоје“, тј. окружују старог дана. У Т варијанти, у 7,13, нема помена „оних који стоје“, слично је и у МТ где се такође не помињу, међутим, употребљен перфекат хафел у трећем лицу множине може бити траг који упућује на сродност 7,13 и 7,10.

Дан 7,10

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
נָהָר	з.и.м.р.ј.апс.	поток	1
דֵּי	пред.	од	2
נֹר	з.и.о.р.ј.апс.	ватре	3
נָגַד	парт.пеал.м.р.ј.апс.	који тече	4
וְנָפְקָהּ	вез.+парт.пеал.м.р..апс.	и који протиче	6
מִן	пред.	од	7
קִדְמוֹתָי	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	пред њим	9
אַלְפֵי	осн.бр.м.р.ј.констр.	хиљаду	10
אַלְפֵיֶיךָ	осн.бр.м.р.мн.апс.кере	хиљада	11
שָׁמַרְתָּהּ	имперф.пеал.3.л.м.р.мн.+суф.3.л.м.р.ј.	служаше му	13
עָשָׂר	вез.осн.бр.ж.р.ј.констр.	десет хиљада	14
עָשָׂרֶיךָ	осн.бр.ж.р.мн.апс.кетхиб	дест хиљада	15
קִדְמוֹתָי	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	пред њим	17
שָׁמַרְתָּהּ	перф.пеал.3.л.мн.м.р.	стајало је	18
דִּינָא	з.и.м.р.ј.+ч.	суд	20
יְהִי	перф.пеал.3.л.м.р.ј.	је сео	21
וְסִפְרֵי	вез.+з.и.м.р.мн.апс.	и књиге	23
פָּתְחוּ	перф.пеил.3.л.м.р.мн.	отвориле су се	24

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐξέπλορεύετο	инд.мед.имперф.3.л.ј.	изливаше се	2
κατὰ	пред.дат.	пред	3
πρόσωπον	з.и.с.р.акуз.ј.	лице	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	5
ποταμὸς	з.и.м.р.ном.ј.	поток	6
πυρός	з.и.с.р.ген.ј.	ватре	7
χίλια	осн.бр.ж.р.ном.мн.	хиљаде	8
χιλιάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	хиљада	9
ἐθεράπευον	инд.имперф.акт.3.л.мн.	служише	10

αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	га	11
καὶ	вез.корд.	и	12
μύριαι	осн.бр.ж.р.ном.мн.	десет хиљада	13
μυριάδες	з.и.ж.р.мн.	десет хиљада	14
παρειστήκεισαν	инд.акт.плсквперф.3.л.мн.	беху стајали	15
αὐτῷ	лич.зам.3.л.дат.ј.	му	16
καὶ	вез.корд.	и	17
κριτήριον	з.и.с.р.ном.ј.	суд	18
ἐκάθισε	инд.акт.аор.3.л.ј.	заседе	19
καὶ	вез.корд.	и	20
βίβλοι	з.и.ж.р.ном.мн.	књиге	21
ἠνεώχθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	отворише се	22

Т	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ποταμὸς	з.и.м.р.ном.ј.	поток	1
πυρὸς	з.и.с.р.ген.ј.	ватре	2
εἶλκεν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	протицаше	3
ἔμπροσθεν	пред.дат.	крај	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њега	5
χίλιαι	осн.бр.ж.р.ном.мн.	хиљаде	6
χιλιάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	хиљада	7
ἐλειτούργουν	инд.акт.имперф.3.л.мн.	служише	8
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	9
καὶ	вез.корд.	и	10
μύριαι	осн.бр.ж.р.ном.мн.	десет хиљада	11
μυριάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	десет хиљада	12
παρειστήκεισαν	инд.акт.плсквперф.3.л.мн.	беху стајали	13
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	14
κριτήριον	з.и.с.р.ном.ј.	суд	15
ἐκάθισεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	заседе	16
καὶ	вез.корд.	и	17
βίβλοι	з.и.ж.р.ном.мн.	књиге	18
ἠνεώχθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	отворише се	19

Осим тога, неопходно је узети у разматрање и 7,16 где се у сва три текста изнова помињу „они који стоје“ с том разликом што СГ користи τῶν ἐστῶτων, партицип активног перфекта трећег лица мушког рода у генитиву множине глагола ἵστημι, Т користи исти глагол у истом облику али нову варијанту τῶν ἐστηκότων, док ΜΤ користи исти глагол у 7,10 и 7,16 διῆ, док се оба грчка превода у 7,10 опредељују за глагол παρίστημι, а у 7,16 за глагол ἵστημι. Дакле, уколико се 7,13 посматра у контексту 7,10 и 7,16 можемо да претпоставимо да се овде не ради о искварености СГ већ вероватно о независном извору који претходи примљеном ΜΤ. Такође, важно је направити разлику између придева

употребљеног у комбинацији са одређеним чланом, придева употребљено без одређеног члана у грчким преводима. У првом случају превод би буквално био Старац Дана, у последњем случају стар дана. Треба обратити пажњу на измењено звање у Т варијанти 7,13 које се односи на строг дана. Наиме, у случају 7,9 Т налазимо употребљен искључиво придев παλαιός ἡμερῶν док у 7,13 Т налазимо употребљен придев у комбинацији са одређеним чланом τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν. Ово може бити, поред осталог, потврда ревизије Т.

Дан 7,16

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
קָרַבְתָּ	перф.пеал.1.л.ј.	пришао сам	1
עַל־	пред.	до	2
סֵל	осн.бр.м.р.ј.апс.	једног	3
מִן־	пред.	од	4
קָמְצָמְצָ	парт.пеал.м.р.мн.+ч.	оних који стоје	6
וַיִּצְיָבָא	вез.+прид.ж.р.ј.	и тачно значење	8
אֶבְעָא־	имперф.пеал.1.л.ј.	да тражим	9
מִנֶּהָ	пред.+суф.3.л.м.ј.	од њега	11
עַל־	пред.	од	12
כָּל־	з.и.м.р.ј.констр.	свега	13
דְּנָהָ	пок.зам.	овога	14
וַאֲמַר־	вез.+перф.пеал.3.л.м.р.ј.	и рекао је	16
לִי	пред.+суф.1.л.ј.	мени	18
וּפְשָׁר	з.и.м.р.ј.констр.	значење	19
מִלִּשָׁ	з.и.ж.р.мн.+ч.	речи	21
יְהוָה יִפְעַל־	имперф.хафел.3.л.м.р.ј.+суф.1.л.ј.	и подучаваше ме	23

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
προση̄λθον	инд.акт.аор.1.л.ј.	приступих	1
πρὸς	пред.акуз.	пред	2
ἕνα	осн.бр.м.р..акуз.ј.	једног	3
τῶν ἐστῶτων	одр.ч.+парт.акт.перф.3.л.ген.мн.	од оних који су стајали	5
καὶ	вез.корд.	и	6
τὴν ἀκρίβειαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	истину, тачно значење	8
ἐζήτηουν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	затражих	9
παρ' αὐτοῦ	пред.ген.+лич.зам.м.р.ген.ј.	од њега	11
ὑπὲρ	пред.ген.	око	12
πάντων	прид.с.р.ген.мн.	свега	13
τούτων	пок.зам.с.р.ген.мн.	овога	14
ἀποκριθεὶς	парт.пас.аор.м.р.ном.ј.	онај који одговара	15
δὲ	вез.корд.	и	16
λέγει	инд.през.акт.3.л.ј.	говорише	17
μοι	лич.за.1.л.дат.ј.	ми	18

καὶ	вез.корд.	и	19
τὴν κρίσιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	суд	21
τῶν λόγων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	речи	23
ἐδήλωσέ	инд.акт.аор.3.л.ј.	објасни	24
μοι	лич.з.м.р.дат.ј.	ми	25

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез..корд.	и	1
προσῆλθον	инд.акт.аор.1.л.ј.	приступих	2
ἐνὶ	осн.бр.м.р.дат.ј.	једном	3
τῶν ἐστηκότων	одр.ч.+парт.акт.перф.3.л.м.р.ген.мн	од оних који су стајали	5
καὶ	вез.корд.	и	6
τὴν ἀκρίβειαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	истину	8
ἐζήτηουν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	затражих	9
παρ' αὐτοῦ	пред.ген.+лич.зам.м.р.ген.ј.	од њега	11
περὶ	пред.ген.	око	12
πάντων	прид.с.р.ген.мн.	свега	13
τούτων	пок.зам.с.р.ген.мн	овога	14
καὶ	вез.корд.	и	15
εἶπέν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	16
μοι	лич.з.м.р.дат.ј.	ми	17
τὴν ἀκρίβειαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	истину, тачно значење	19
καὶ	вез.корд.	и	20
τὴν σύγκρισιν	ор.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	тумачење	22
τῶν λόγων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	речи	24
ἐγνώρισέν	инд.акт.аор.3.л.ј.	објави	25
μοι	лич.з.м.р.дат.ј.	ми	26

У прилог теорији о независном изворном тексту СГ који предходи примљеном МТ говори и употреба фразе καὶ ἰδοῦ коју у 7,19 срећемо само у СГ. У наставку, у 7,22 МТ задржава придев у опису старог дана, оба грчка текста, међутим, додају члан и то, СГ само испред придева τὸν παλαιὸν, Т као и у 7,13 ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν, с то разликом што у случају СГ члан претходи и „светима највишега“ τοῖς ἀγίοις τοῦ ὑψίστου.

Дан 7,22

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἕ	пред.	до	1
ῥ	речца	кад	2
ἦλθ	перф.пеал.м.р.3.л.ј.	дошао је	3
ῥ	прид.м.р.ј.констр.	стари	4
ῥ	з.и.м.р.мн.+ч.	дана	6
ῥ	вез.+з.и.м.р.ј.+ч.	и суд	9

יְהִי	перф.пеил.м.р.3.л.ј.	је дао	10
לְקַדְּשֵׁי	пред.+прид.м.р.мн.констр.	светима	12
עַל־יְגִוֵּן	прид.м.р.мн.	највиших	13
וּזְמַן	вез.+з.и.м.р.ј.+ч.	и време	16
הָיָה	перф.пеал.м.р.3.л.ј.	је дошло	17
וּמַלְכוּתוֹ	вез.+з.и.ж.р.ј.+ч.	царевину	20
הֵרִישׁוּהוּ	перф.хафел.3.л.м.р.мн.	наследили су	21
קַדְּשֵׁי	прид.м.р.мн.констр.	свети	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἕως	вез.корд.	док	1
τοῦ ἐλθεῖν	одр.ч.+инф.акт.аор.	дође	3
τὸν παλαιὸν	одр.ч.+прид.м.р.акуз.ј.	Старина	5
ἡμερῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	дана	6
καὶ	вез.корд.	и	7
τὴν κρίσιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	суд	9
ἔδωκε	инд.аор.акт.3.л.ј.	даде	10
τοῖς ἁγίοις	одр.ч.+прид.м.р.дат.мн.	светима	12
τοῦ ὑψίστου	одр.ч.+прид.м.р.ген.ј.суперл.	највишега	14
καὶ	вез.корд.	и	15
ὁ καιρὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	време	17
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дано би	18
καὶ	вез.корд.	и	19
τὸ βασίλειον	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	царевину	21
κατέσχον	инд.аор.акт.3.л.мн.	заузеше	22
οἱ ἅγιοι	одр.ч.+прид.м.р.ном.мн.	свети	24

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἕως	вез.корд.	док	1
οὗ	рел.зам.с.р.ген.ј.	кад	2
ἦλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	3
ὁ παλαιὸς	одр.ч.+прид.м.р.ном.ј.	Старина	5
τῶν ἡμερῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	Дана	7
καὶ	вез.корд.	и	8
τὸ κρίμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	суд	10
ἔδωκεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	даде	11
ἁγίοις	прид.м.р.дат.мн.	светима	12
ὑψίστου	прид.м.р.ген.ј.суперл.	највишег	13
καὶ	вез.корд.	и	14
ὁ καιρὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	време	16
ἔφθασεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	наступи	17
καὶ	вез.корд.	и	18
τὴν βασιλείαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	царевину	20
κατέσχον	инд.акт.аор.3.л.мн.	заузеше	21
οἱ ἅγιοι	одр.ч.+прид.м.р.ном.мн.	свети	23.

Дан 7,25

MT	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּמְלִין	вез.+з.и.ж.р.мн.	и речи	2
לְצַד	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	против	4
עֲלֵיָא	прид.м.р.ј.кетхиб+ч.	највишег	6
יְמַלֵּל	имперф.паел.3.л.м.р.ј.	говориће	7
וּלְקַדְיָשִׁי	вез.+пред.+прид.м.р.мн.констр.	и свете	10
עֲלִיוֹנִין	прид.м.р.мн.апс.	највишег	11
יְבַלֵּא	имперф.паел.3.л.м.р.ј.	збрисаће	12
וּיִסְבֵּר	вез.+имперф.пеал.3.л.м.р.ј.	и тежиће	14
לְהַשְׁנִיחַ	пред.+инф.хафел.констр.	променити	16
זְמַנִּין	з.и.м.р.мн.апс.	време	17
וְנֹת	вез.+з.и.ж.р.ј.апс.	и закон	19
וַיִּתְּנֵהֶם	вез.+имепрф.хиппел.3.л.м.р.мн.	и даће се	21
בְּיָדָהּ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	у руке његове	24
עַד	пред	до	25
עֵתָן	з.и.м.р.ј.апс.	времена	26
וְעֵדָנִין	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	времена	28
וּפְלֵג	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и половине	30
עֵתָן	з.и.м.р.ј.апс.	времена	31

СГ	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ῥήματα	з.и.с.р.акуз.мн.	речи	2
εἰς	пред.акуз.	против	3
τὸν ὑψίστον	одр.ч.+прид.м.акуз.ј.суперл.	највишег	5
λαλήσει	инд.акт.имперф.3.л.ј.	говориће	6
καὶ	вез.корд.	и	7
τοὺς ἁγίους	одр.ч.+прид.м.р.акуз.мн.	свете	9
τοῦ ὑψίστου	одр.ч.+прид.м.р.ген.ј.суперл.	највишег	11
κατατρίψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	збрисаће	12
καὶ	вез.корд.	и	13
προσδέξεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	примиће се	14
ἀλλοιωῶσαι	инф.акт.аор.	промена	15
καιροῦς	з.и.м.р.акуз.мн.	времена	16
καὶ	вез.корд.	и	17
νόμον	з.и.м.р.акуз.ј.	закона	18
καὶ	вез.корд.	и	19
παραδοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	биће дано	20
πάντα	прид.с.р.акуз.мн.	све	21
εἰς	пред.акуз.	у	22
τὰς χεῖρας	одр.ч.з.и.ж.р.акуз.мн.	руке	24
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	25
ἕως	пред.ген.	до	26
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	27

καὶ	вез.корд.	и	28
καιρῶν	з.и.м.р.ген.мн.	времена	29
καὶ	вез.корд.	и	30
ἕως	пред.ген.	до	31
ἡμίους	прид.м.р.ген.ј.	половине	32
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	33

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
λόγους	з.и.м.р.акуз.мн.	речи	2
πρὸς	пред.акуз.	против	3
τὸν ὑψιστον	одр.ч.+прид.м.акуз.ј.суперл	највишег	5
λαλήσει	инд.имперф.акт.3.л.ј.	говориће	6
καὶ	вез.корд.	и	7
τοὺς ἀγίους	одр.ч.+прид.м.р.акуз.мн.	свете	9
ὑψιστου	прид.м.р.ген.ј.суперл.	највишег	10
παλαιώσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	објавиће	11
καὶ	вез.корд.	и	12
ὑπονοήσει	инд.фут.акт.3.л.ј.	утврдиће	13
τοῦ ἀλλοιωῶσαι	одр.ч.с.р.ген.ј.+инф.акт.аор.	промену	15
καιροῦς	з.и.м.р.акуз.мн.	времена	16
καὶ	вез.корд.	и	17
νόμον	з.и.м.р.акуз.ј.	закона	18
καὶ	вез.корд.	и	19
δοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	биће дано	20
ἐν	пред.дат	у	21
χειρὶ	з.и.ж.р.дат.ј.	руку	22
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његову	23
ἕως	пред.ген.	до	24
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	25
καὶ	вез.корд.	и	26
καιρῶν	з.и.м.р.ген.мн.	времена	27
ἡμισυ	прид.с.р.акуз.ј.	половину	28
καὶ	вез.корд.	и	29
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	30

Пример 7,25 јасно показује у коликој мери СГ доследно користи предлог ἕως за јеврејско τῷ. То ће касније бити значајно када се буде расправљало о употреби предлога при приступању проблема рецепције 7,13.

2.3.3. Примери морфолошке анализе 8. поглавља

У осмом поглављу први пут налазимо употребљен члан испред именице у МТ. Осим тога, по први пут у односу на претходно поглавље срећемо нову фразу „и гле“ у јеврејском тексту 8,3 וַיִּבֶן, овог пута у грчким преводима налазимо је само у Т варијанти.

Дан 8,3

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּבֶן	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и подизах	2
עֵינָי	3.и.о.р.дуал.констр.+суф.1.л.ј.	очи своје	4
וַיִּרְאֶה	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и гледах	6
וַיִּבֶן	вез+узвик	и гле	8
אֵיל	3.и.м.р.ј.апс.	ован	9
אֶחָד	осн.бр.м.р.ј.апс.	један	10
לִפְנֵי	парт.кал.м.р.ј.апс.	који стоји	11
הָאֵבֶל	пред.+3.и.о.р.мн.	пред лицем	13
וְלִוְיָ	вез.+пред.+суф.3.л.м.р.ј.	и пред његове	16
קַרְנָיִם	3.и.ж.р.дуал.апс.	рогове	17
וְהַקַּרְנָיִם	вез.+ч.+3.и.ж.р.д.апс.	и рог	20
גְּבוּהוֹת	прид.ж.р.мн.апс.	високи	21
וְהָאֶחָד	вез.+ч.осн.бр.ж.р.ј.апс.	један	23
גְּבוּהָהּ	прид.ж.р.ј.апс.	виши	24
מִן־	пред	од	25
הַשְּׁנִי	ч.+ред.бр.ж.р.ј.апс.	другог	27
וְהַגְּבוּהָהּ	вез.+ч.+прид.ж.р.ј.апс.	виши	30
עֲלָהּ	парт.кал.ж.р.ј.апс.	који израста	31
בְּצִמְתָּו	пред.+ч.+прид.ж.р.ј.апс.	потом	34

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἀναβλέψας	парт.акт.аор.м.р.ном.ј.	посматрајући	1
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	2
κριὸν	3.и.м.р.акуз.ј.	овна	3
ἕνα	осн.бр.м.р.акуз.ј.	једног	4
μέγαν	прид.м.р.акуз.ј.	великог	5
ἑστῶτα	парт.акт.перф.м.р.акуз.ј.	који је стајао	6
ἀπέναντι	пред.ген.	испред	7
τῆς πύλης	одр.ч.+3.и.ж.р.ген.ј.	капије	9
καὶ	вез.корд.	и	10
εἶχε	инд.акт.имперф.3.л.ј.	имаше	11
κέρατα	3.и.с.р.акуз.мн.	рогове	12
καὶ	вез.корд.	и	13
τὸ ἕν	одр.ч.+осн.бр.с.р.ном.ј.	један	15
ὕψηλότερον	прид.с.р.ном.ј.компар.	виши	16
τοῦ ἑτέρου	одр.ч.+прид.с.р.ген.ј.	други	18
καὶ	вез.корд.	и	19

τὸ ὑψηλότερον	одр.ч.+прид.с.р.ном.ј.компар..	виши	21
ἀνέβαινε	инд.акт.имперф.3.л.ј.	израсте	22

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἦρα	инд.акт.аор.1.л.ј.	подигох	2
τοὺς ὀφθαλμούς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	очи	4
μου	лич.зам.ген.ј.	моје	5
καὶ	вез.корд.	и	6
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	7
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	9
κριὸς	з.и.м.р.ном.ј.	ован	10
εἷς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	11
ἐστηκὼς	парт.акт.перф.м.р.ном.ј.	који је стајао	12
πρὸ	пред.ген.	пред	13
τοῦ Ουβαλ	одр.ч.+в.и.ген.ј.	Увала	15
καὶ	вез.корд.	и	16
αὐτῷ	лич.за.м.р.дат.ј.	њему	17
κέρατα	з.и.с.р.акуз.мн.	рогове	18
καὶ	вез.корд.	и	19
τὰ κέρατα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.мн.	рогови	21
ὑψηλά	прид.с.р.ном.мн.	високи	22
καὶ	вез.корд.	и	23
τὸ ἐν	одр.ч.+осн.бр.с.р.ном.ј.	први	25
ὑψηλότερον	прид.с.р.ном.ј.компар.	виши од	26
τοῦ ἑτέρου	одр.ч.+прид.с.р.ген.ј.	другог	28
καὶ	вез.корд.	и	29
τὸ ὑψηλὸν	одр.ч.+прид.с.р.ном.ј.	висок	31
ἀνέβαινε	инд.акт.имперф.3.л.ј.	израсте	32
ἐπ' ἐσχάτων	пред.ген.+прид.с.р.ген.мн.	последњи!!!	34

У 8,4 први пут употребљен је партицип хифила ךֿמ. Поређењем текстова уочава се сродност између МТ и Т који спомињу „овна који роговима гура море“ док СГ помиње само четири стране света.

Дан 8,4

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
יחיד	перф.кал.1.л.ј.	видео сам	1
תש	озн.акуз.		2
לש	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	овна	4
תש	парт.пиел.м.р.ј.апс.	који гура роговима	5
ים	з.и.м.р.ј.апс.	море	6
תש	вез.+з.и.ж.р.ј.апс.	и север	8
תש	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	и југ	10

כָּל־	вез. +з.и.м.р.ј.констр.	и ниједна од	12
חַיּוֹת	з.и.ж.р.мн.апс.	животиња	13
לֹא	речца.нег.	не	14
יַעֲמֶדוּ	имперф.кал.3.л.м.р.мн.	одупираше се	15
לְפָנָיו	пред.+з.и.о.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	пред лицем његовим	18
וְאִין	вез.+прил.	и никог	20
מִצִּיל	парт.хифил.м.р.ј.апс.	који би спасао	21
מִיָּדוֹ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	из руке његове	24
וַעֲשֶׂה	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и учини	26
כְּרַצְנָן	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	по жељи	29
וַהֲגַדִּיל	вез.+перф.хифил.3.л.м.р.ј.	и увељичао се	31

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
μετὰ	пред.акуз.	после	1
δέ	вез.супрт.	пак	2
ταῦτα	пок.зам.с.р.акуз.мн.	тога	3
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	4
τὸν κριὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	овна	6
κερατίζοντα	парт.акт.през.м.р.акуз.ј.	који роговима гура	7
πρὸς	пред.акуз.	на	8
ἀνατολάς	з.и.ж.р.акуз.мн.	исток	9
καὶ	вез.корд.	и	10
πρὸς	пред.акуз.	на	11
βορρᾶν	з.и.м.р.акуз.ј.	север	12
καὶ	вез.корд.	и	13
πρὸς	пред.акуз.	на	14
δυσμᾶς	з.и.ж.р.акуз.мн.	запад	15
καὶ	вез.корд.	и	16
μεσημβρίαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	јужно	17
καὶ	вез.корд.	и	18
πάντα	нез.зам.с.р.ном.мн.	све	19
τὰ θηρία	одр.ч.+з.и.с.р.ном.мн.	звери	21
οὐκ	прилог	не	22
ἔστησαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	опстаху	23
ἐνώπιον	пред.ген.	испред	24
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њега	25
καὶ	вез.корд.	и	26
οὐκ	прил.	не	27
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	би	28
ὁ ῥυόμενος	одр.ч.+парт.мед.през.м.р.ном.ј.	никог да се спашава	30
ἐκ	пред.ген.	из	31
τῶν χειρῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	руку	33
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.	његових	34
καὶ	вез.корд.	и	35
ἐποίει	инд.акт.имперф.3.л.ј.	учини	36

ὡς	вез.суборд.	као што	37
ἤθελε	инд.акт.имперф.3.л.ј.	пожеле	38
καὶ	вез.корд.	и	39
ὑψώθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	би узнешен	40

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	1
τὸν κριὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	овна	3
κερατίζοντα	парт.акт.през.м.р.акуз.ј.	који роговима гура	4
κατὰ	пред.акуз.	на	5
θάλασσαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	море	6
καὶ	вез.корд.	и	7
βορρᾶν	з.и.м.р.акуз.ј.	север	8
καὶ	вез.корд.	и	9
νότον	з.и.м.р.акуз.ј.	југ	10
καὶ	вез.корд.	и	11
πάντα	нез.зам.с.р.ном.мн.	све	12
τὰ θηρία	одр.ч.+з.и.с.р.ном.мн.	звери	14
οὐ	прил.	нису	15
στήσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	се одржале	16
ἐνώπιον	пред.ген.	испред	17
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њега	18
καὶ	вез.корд.	и	19
οὐκ	прил.	не	20
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	би	21
ὁ ἐξαιρούμενος	парт.мед.през.м.р.ном.ј.	никог да се избавља	23
ἐκ	пред.ген.	из	24
χειρὸς	з.и.ж.р.ген.ј.	руке	25
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	26
καὶ	вез.корд.	и	27
ἐποίησεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	учини	28
κατὰ	пред.акуз.	по	29
τὸ θέλημα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	вољи	31
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовој	32
καὶ	вез.корд.	и	33
ἐμεγαλύνθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	би увеличан	34

У наставку 8,6 налазимо на три различита текста. Наиме, МТ говори о „овну који стоји испред реке“, СГ говори о „овну који стоји код капије“ док Т спомиње „овна који стоји испред Увала“. Пажњу треба обратити и на различиту употребу предлога. Наиме, МТ користи τῷ и у Т варијанти верно следи ἕως, док СГ користи овог пута ἐπί. Разлике у остатку текста указују на независни узорни текст СГ. Такође, СГ и Т бирају различите

еквиваленте за јеврејско לַמַּחְצֵה יָהוּ, СГ ἐν θυμῷ ὀργῆς, Т ἐν ὀρμῇ τῆς ἰσχύος. У наставку 8,7 јеврејски предлог לַמַּחְצֵה више није טו који Т и даље преводи са ἕως, већ לַמַּחְצֵה који је у СГ преводен са πρὸς.

Дан 8,6

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּבֹא	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и приближаваше се	2
עַד	пред.		3
הָאֵילִם	ч.з.и.м.р.ј.апс.	овна	4
בְּעַל	з.и.м.р.ј.констр.	власника	5
הַקַּרְנִים	ч.+з.и.ж.р.дуал.апс.	рогова	7
אֲשֶׁר	рел.зам.	којег	8
רָאִיתִי	перф.кал.1.л.ј.	видео сам	9
עֹמֵד	парт.кал.м.р.ј.	како стоји	10
לִפְנֵי	пред.+з.и.о.р.мн.констр.	пред лицем	12
הָאֲבָלִם	ч.+з.и.м.р.ј.апсс.	реке	14
וַיִּרְץ	вез.+имперф.кал.м.р.3.л.ј.	и јурише	16
אֵלָיו	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	ка њему	18
בְּחֵמָה	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	са жестином	20
יָהוּ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	снаге његове	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἦλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	2
ἐπὶ	пред.акуз.		3
τὸν κριὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	овна	5
τὸν	одр.ч.м.р.акуз.ј.	тог	6
τὰ κέρατα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	рогове	8
ἔχοντα	парт.акт.през.м.р.акуз.ј.	који има	9
ὃν	рел.зам.м.р.акуз.ј.	којег	10
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	11
ἐστῶτα	парт.акт.перф.м.р.акуз.ј.	је стајао	12
πρὸς	пред.акуз.	на	13
τῇ πόλῃ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	капији	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἔδραμε	инд.акт.аор.3.л.ј.	појури	17
πρὸς	пред.акуз.	пред	18
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	њего	19
ἐν	пред.дат.	у	20
θυμῷ	з.и.м.р.дат.ј.	жестини	21
ὀργῆς	з.и.ж.р.ген.ј.	снаге	22

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд	и	1
ἦλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	2
ἕως	пред.ген.	до	3
τοῦ κριοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	овна	5
τοῦ	одр.ч.м.р.ген.ј.	тог	6
τὰ κέρατα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	рогове	8
ἔχοντος	парт.акт.през.м.р.акуз.ј.	који има	9
οὗ	рел.зам.м.р.ген.ј.	којега	10
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	11
ἐστῶτος	парт.акт.перф.м.р.ген.ј.	да је стајао	12
ἐνώπιον	пред.ген.	испред	13
τοῦ Ουβαλ	одр.ч.+в.и.ген.ј.	Увала	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἔδραμεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	појури	17
πρὸς	пред.акуз.	код	18
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	њега	19
ἐν	пред.дат.	у	20
ὄρμη	з.и.ж.р.дат.ј.	нагону	21
τῆς ἰσχύος	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	силе	23
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	24

Дан 8.7

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְרָאִיתִי	вез.+перф.кал.1.л.ј.+суф.3.л.ј.м.р.ј.	и видео сам њега	3
מִצֵּעַ	парт.хифил.м.р.ј.апс.	како долази	4
לְפָנָי	пред.	до	5
הָאֵיל	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	овна	7
וַיִּתְמַרְמַר	вез.+имперф.хитфаф.3.л.м.р.ј.	и гњевише се	9
אֵלָיו	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	на њега	11
וַיִּדָּבֵר	вез.+имперф.хифил.3.л.м.р.ј.	и удараше	13
אֶת־	озн.акуз.		14
הָאֵיל	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	овна	16
וַיִּשְׁבַּר	вез.+имперф.пиел.3.л.м.р.ј.	и ломише	18
אֶת־	озн.акуз.		19
שְׁתֵּי	осн.бр.ж.р.дуал.констр.	два	20
קַרְנָיו	з.и.ж.р.дуал.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	рога његова	22
וְלֹא	вез.+реч.нег.	и не	24
הָיָה	перф.кал.3.л.м.р.ј.	беше	25
כֹּחַ	з.и.м.р.ј.апс.	снаге	26
בְּאֵיל	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	у овна	29
לְעִמָּד	пред.+инфин.кал.констр.	да устане	31
לְפָנָיו	пред.+з.и.о.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	испред лица његовог	34
וַיִּשְׁלִיכְהוּ	вез.+имперф.хиф.3.л.м.р.+суф.3.л.м.р.ј.	и обораше га	37
אֶרְצָהּ	з.и.ж.р.ј.апс.	на земљу	38
וַיִּרְמָסְהוּ	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.+суф.3.л.м.р.ј.	и газише га	41

וְאֵל	вез.+реч.нег.	и не	43
הָיָה	перф.кал.3.л.м.р.ј.	беше	44
מִצִּיל	парт.хиф.м.р.ј.апс.	никог да избави	45
לְאֵל	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	овна	48
מִיָּד	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л,м,р,ј,	из руке његове	51

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	2
αὐτόν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	га	3
προσάγοντα	парт.акт.през.м.р.акуз.ј.	како долази	4
πρὸς	пред.акуз.	до	5
τὸν κριόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	овна	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἐθυμώθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	разгњеви се	9
ἐπ’ αὐτόν	пре.акуз..+лич.зам.м.р.акуз.ј.	на њега	11
καὶ	вез.корд.	и	12
ἐπάταξε	инд.акт.аор.3.л.ј.	обори	13
καὶ	вез.корд.	и	14
συνέτριψε	инд.акт.аор.3.л.ј.	сломи	15
τὰ δύο κέρατα	одр.ч.+осн.бр.+з.и.с.р.акуз.мн.	два рога	18
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	19
καὶ	вез.корд.	и	20
οὐκέτι	прил.	више не	21
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	беше	22
ἰσχύς	з.и.ж.р.ном.ј.	снага	23
ἐν	пред.дат.	у	24
τῷ κριῶ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	овну	26
στήναι	инф.акт.аор.	да устане	27
κατέναντι	пред.ген.	против	28
τοῦ τράγου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	јарца	30
καὶ	вез.корд.	и	31
ἐσπάραξεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	тресну	32
αὐτόν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	га	33
ἐπὶ	пред.акуз.	о	34
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	36
καὶ	вез.корд.	и	37
συνέτριψεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	згази	38
αὐτόν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	га	39
καὶ	вез.корд.	и	40
οὐκ	прил.	не	41
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	беше	42
ὁ ῥυόμενος	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ном.ј.	никог који избавља	44
τὸν κριόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	овна	46
ἀπὸ	пред.ген.	од	47
τοῦ τράγου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	јарца	49

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	2
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	га	3
φθάνοντα	парт.акт.през.м.р.акуз.ј.	како долази	4
ἕως	пред.ген.	до	5
τοῦ κριοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	овна	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἐξηγηριάνθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	разљућен	9
πρὸς	пред.акуз.	на	10
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	њега	11
καὶ	вез.корд.	и	12
ἔπαισεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	удари	13
τὸν κριὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	овна	15
καὶ	вез.корд.	и	16
συνέτριψεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	смрви	17
ἀμφότερα	прид.с.р.акуз.мн.	оба	18
τὰ κέρατα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	рога	20
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	21
καὶ	вез.корд.	и	22
οὐκ	прилог	не	23
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	беше	24
ἰσχὺς	з.и.ж.р.ном.ј.	сила	25
τῷ κριῷ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	овну	27
τοῦ στῆναι	одр.ч.+инф.акт.аор.	да устане	29
ἐνώπιον	пред.ген.	пред	30
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њега	31
καὶ	вез.корд.	и	32
ἔρριψεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	збаци	33
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	га	34
ἐπὶ	пред.акуз.	на	35
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	37
καὶ	вез.корд.	и	38
συνελάτησεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	згази	39
αὐτόν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	га	40
καὶ	вез.корд.	и	41
οὐκ	прилог	не	42
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	беше	43
ὁ ἐξαιρούμενο	одр.ч.+парт.мед.през.м.р.ном.ј.	никог који би избавио	45
τὸν κριὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	овна	47
ἐκ	пред.ген.	из	48
χειρὸς	з.и.ж.р.ген.ј.	руке	49
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	50

У 8,9 осим што нема члана у СГ, наилазимо на пример, вероватне καίγε ревизије, због употребе τὴν δύναμιν у Т варијанти. Наиме, У МТ налазимо וְאֶל־הַצִּבְיִי или „ка части“ у СГ варијанти стоји ἐπὶ βορρᾶν или „ка северу“ док је у Т употребљено πρὸς τὴν δύναμιν односно „према сили“.²⁸²

Дан 8.9

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּמִן־	вез.+пред.	и из	2
הָאֶחָד	ч.+осн.бр.ж.р.ј.апс.	једног	4
מֵהֶם	пред.+суф.3.л.м.р.ј.мн.	од њих	6
יִצָּא	перф.кал.3.л.м.р.ј.	израстао је	7
קֶרֶן	з.и.ж.р.ј.апс.	рог	8
אֶחָד	осн.бр.ж.р.ј.апс.	један	9
מִצְעִירָהּ	пред.+прид.ж.р.ј.апс.	мали	12
וַתִּגְדֹּל־	вез.+имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	и нарасташе	14
יָתֵר	з.и.м.р.ј.апс.	остатак	15
אֶל־	пред	ка	16
הַיְגֹב	ч.+в.и.	југу	18
וְאֶל־	вез.+пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	и ка	22
הַמִּזְרָח	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	истоку	24
וְאֶל־	вез.+пред.	и ка	26
הַצִּבְיִי	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	части	

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐξ	пред.ген.	од	2
ένός	осн.бр.с.р.ген.ј.	једног	3
αὐτῶν	лич.зам.с.р.ген.мн.	њиховог	4
ἀνεφύη	инд.акт.аор.3.л.ј.	израсте	5
κέρας	з.и.с.р.ном.ј.	рог	6
ἰσχυρόν	прид.с.р.ном.ј.	силан	7
έν	осн.бр.с.р.ном.ј.	један	8
καὶ	вез.корд.	и	9
κατίσχυσε	инд.акт.аор.3.л.ј.	надвлада	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἐπάταξεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	обори	12
ἐπὶ	пред.акуз.	на	13
μεσημβρίαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	југ	14

²⁸² Овакав вид читања налази се у Вулгати и Т варијанти, док у верзији Јерусалимске Библије налазимо „према красној земљи“ тј, према Палестини.

καὶ	вез.корд.	и	15
ἐπ' ἀνατολάς	пред.акуз.+з.и.ж.р.акуз.мн.	на исток	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἐπὶ	пред.акуз.	на	19
βορρᾶν	з.и.м.р.акуз.ј	север	20

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐκ	пред.ген.	из	2
τοῦ ἐνός	одр.ч.+ Осн.бр.с.р.ген.ј.	једног	4
αὐτῶν	лич.зам.с.р.ген.мн.	њиховог	5
ἐξῆλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	изађе	6
κέρας	з.и.с.р.ном.ј.	рог	7
ἓν	осн.бр.с.р.ном.ј.	један	8
ἰσχυρόν	прид.с.р.ном.ј.	силан	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἐμεγαλύθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	увеличан	11
περισσῶς	прил.	изразито	12
πρὸς	пред.акуз.	на	13
τὸν νότον	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	југ	15
καὶ	вез.корд.	и	16
πρὸς	пред.акуз.	на	17
ἀνατολήν	з.и.ж.р.акуз.ј.	исток	18
καὶ	вез.корд.	и	19
πρὸς	пред.акуз.	на	20
τὴν δύναμιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	силу	22

У 8,10 налазимо на занимљив пример сродног текста МТ, СГ и Т, с том разликом да МТ користи имперфект хифила трећег лица женског рода לָפְּלָה „збаци“, Т, налик томе, индикатив активног аориста трећег лица једнине ἔλεσεν „обори“, док СГ употребљава ἐρράχθη, индикатив пасивног аориста трећег лица једнине, „оборен би“ што значајно утиче на рецепцију текста. У МТ и Т читамо да се „рог издигао до неба и оборио део војске или силе неба“, док у СГ стоји да је рог „оборен и погажен од стране звезда“.

Дан 8,10

МТ	МА	ПРЕДВОД	БРОЈ РЕЧИ
לָפְּלָה	вез.+имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	и нарасте	2
דַּע	пред.	до	3
כָּבֹד	з.и.о.р.ј.констр.	војске	4
הַשָּׁמַיִם	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	неба	6
וַתִּפֹּל	вез.+имперф.хиф.3.л.ж.р.ј.	и обори	8
אֶרֶץ	з.и.ж.р.ј.апс.	на земљу	9
מִן	пред.	од	10

הַצָּבָה	ч.+з.и.о.р.ј.апс.	војске	12
וּמִן	вез.+пред.	и од	14
הַכּוֹכָבִים	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	звезда	16
וַיִּגְזַז	вез.+имперф.кал.3.л.ж.р.ј.+суф.3.л.м.р.мн.	и газише их	19

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ὑψώθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	узнесн би	2
ἕως	пред.ген.	до	3
τῶν ἀστέρων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	звезда	5
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	неба	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἐρράχθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	оборен би	9
ἐπὶ	пред.акуз.	на	10
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	12
ἀπὸ	пред.ген.	од	13
τῶν ἀστέρων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	звезда	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἀπὸ	пред.ген.	од	17
αὐτῶν	лич.зам.м.р.ген.мн.	њих	18
κατεπατήθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	погажен би	19

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐμεγαλύνθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	и велики постаде	1
ἕως	пред.ген.	до	2
τῆς δυνάμεως	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	војске	4
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	неба	6
καὶ	вез.корд.	и	7
ἔπεσεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	обори	8
ἐπὶ	пред.акуз.	на	9
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	11
ἀπὸ	пред.ген.	од	12
τῆς δυνάμεως	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	војске	14
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	неба	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ἀπὸ	пред.ген.	од	18
τῶν ἀστρων	одр.ч.+з.и.с.р.ген.мн.	звезда	20
καὶ	вез.корд.	и	21
συνεπάτησεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	погази	22
αὐτά	лич.зам.с.р.акуз.мн.	их	23

У 8,15 наилазимо на различиту употребу еквивалената у грчким преводима за јеврејску реч צָבָה . СГ употребавава ἀνθρώπου заједничку именицу мушког рода генитива једнине, Г у истом облику именицу ἀνδρός . У овом случају, СГ не прави разлику између ψῆξ

употребљеном у 7,8 и 7,13, док Т прави разлику, те за אָנִישׁ користи ἄνθρωπος док за אָנִישׁ користи ἀνὴρ. У Т је овде пример граматичке корекције јер прави разлику између човека и младог човека, сина или младића. У 8,16 јеврејски израз је אָנִישׁ, који је у СГ преведен са ἀνθρώπου, а у Т са ἀνδρὸς заједничком именицом мушког рода у генитиву једнине. У 9 поглављу уводи израз אָנִישׁ, као синоним за אָנִישׁ односно אָנִישׁ, с том разликом да у неким случајевима СГ אָנִישׁ преводи са ἄνθρωπος као у 9,7 док у другим случајевима исти израз преводи са ἀνὴρ. Више о томе биће у делу који се тиче десетог поглавља.

Дан 8,15

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְהִי	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и би	2
בְּרֵאשִׁית	пред.+инф.кал.констр.+суф.1.л.ј.	у гледању	5
אָנִישׁ	нез.зам.1.л.ј.	ја	6
דָּנִיֵּאל	в.и.м.р.	Данило	7
אֶת־	пред.акуз.		8
הַקֶּזֶז	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	виђење	10
וַאֲבַקְשָׁה	вез.+имперф.пиел.1.л.ј.	и сагледах	12
בִּינְיָה	з.и.ж.р.ј.апс.	разумевањем	13
וְהָגָה	вез.+узвик	и гле	15
עֹמֵד	парт.кал.м.р.ј.апс.	који стоји	16
לִפְנֵי	пред.+пред.+суф.1.л.ј.	испред мене	19
קִמְרָהָה	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	појава	21
גַּבְרָה	з.и.м.р.ј.апс.	младића!!!!	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐγένετο	инд.мед.аор.3.л.ј.	десило се	2
ἐν	пред.дат.	у	3
τῷ θεωρεῖν	инф.акт.през.	гледању	5
με	лич.зам.акуз.ј.	ми	6
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	7
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	8
τὸ ὄραμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	виђење	10
ἐζήτουν	инд.акт.имперф.1.л.ј.	сагледах	11
διανοηθῆναι	инф.пас.аор.	схавћено	12
καὶ ἰδοὺ	вез.+узвик	и гле	14
ἔστι	инд.акт.аор.3.л.ј.	стаде	15
κατεναντίον	пред.ген.	испред	16
μου	лич.зам.ген.ј.	мене	17
ὡς	вез.суборд.	као	18
ὄρασις	з.и.ж.р.ном.ј.	појава	19
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човека	20

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐγένετο	инд.мед.аор.3.л.ј.	десило се	2
ἐν	пред.дат.	у	3
τῷ ἰδεῖν	одр.ч.+инф.акт.аор.	виђењу	5
με	лич.зам.акуз.ј.	ми	6
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	7
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	8
τὴν ὄρασιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	виђење	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἐζήτουν	инд.акт.имперф.1.л.ј.	сагледах	12
σύνεσιν	з.и.ж.р.акуз.ј.		13
καὶ ἰδοῦ	вез.корд.	и	15
ἔστη	инд.акт.аор.3.л.ј.	стаде	16
ἐνώπιον	пред.ген.	испред	17
ἐμοῦ	лич.зам.ген.ј.	мене	18
ὡς	вез.суборд.	као	19
ὄρασις	з.и.ж.р.ном.ј.	појава	20
ἀνδρός	з.и.м.р.ген.ј.	младића, одраслог мушкарца	21

Дан 8,16

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
עֲשָׂוָה	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и слушах	2
קוּלִי	з.и.м.р.ј.констр.	глас	3
אָדָם	з.и.м.р.ј.апс.	човека	4
בֵּינֵינוּ	пред.	испред	5
אֶל־הַרְצֵלָה	в.и.	Увала	6
וַיִּקְרָא	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и позивао је	8
וַיִּשְׁמַר	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и говорио је	10
גַּבְרִיאֵל	в.и.	Гаврило	11
הָבִין	импер.хиф.м.р.ј.	разуми	12
לְהֵינָנוּ	пред.+пок.зам.м.р.ј.	ово	14
אֶת־	пред.акуз.		15
הַמַּרְחָה	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	виђење	17

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἤκουσα	инд.акт.аор.1.л.ј.	чух	2
φωνήν	з.и.ж.р.акуз.ј.	глас	3
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човека	4
ἀνά	пред.акуз.	у	5
μέσον	прид.с.р.акуз.ј.	сред	6
τοῦ Οὐλαι	одр.ч.+в.и.м.р.ген.ј.	Увала	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἐκάλεσε	инд.акт.аор.3.л.ј.	позва	10

καὶ	вез.корд.	и	11
εἶπεν	инд.акт,аор.3.л.ј.	рече	12
Γαβριηλ	в.и.м.р.вок.ј.	Гаврило	13
συνέτισον	импер.аор.акт.2.л.ј.	објасни	14
ἐκεῖνον	пок.зам.м.р.акуз.ј.	то	15
τὴν ὄρασιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	виђење	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἀναβοήσας	парт.аор.акт.м.р.ном.ј.	и завапивши	19
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	20
ὁ ἄνθρωπος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	човек	22
ἐπὶ	пред.акуз.	на	23
τὸ πρόσταγμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	заповест	25
ἐκεῖνο	пок.зам.с.р.акуз.ј.	то	26
ὄρασις	з.и.ж.р.акуз.ј.	виђење	27

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἤκουσα	инд.акт.аор.1.л.ј.	чух	2
φωνήν	з.и.ж.р.акуз.ј.	глас	3
ἀνδρός	з.и.м.р.ген.ј.	младића	4
ἀνὰ	пред.акуз.	у	5
μέσον	прид.с.р.акуз.ј.	сред	6
τοῦ Ουβαλ	одр.ч.+в.и.м.р.ген.ј.	Увала	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἐκάλεσεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	позва	10
καὶ	вез.корд.	и	11
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	12
Γαβριηλ	в.и.м.р.вок.ј.	Гаврило	13
συνέτισον	импер.аор.акт.2.л.ј.	објасни	14
ἐκεῖνον	пок.зам.м.р.акуз.ј.	то	15
τὴν ὄρασιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	виђење	17

У 8,19 среће се нови облик узвика „гле“ הִנֵּה овог пута без везника „и“ у сва три текста.

Дан 8,19

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיֹּאמְרוּ	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и рече ми	2
הִנֵּה	вез.узвика+суф.1.л.ј.	гле	4
מוֹדֵיעַי	парт.хиф.м.р.ј.+суф.2.л.м.р.ј.	сазнај	6
אֵת	пред.акуз.		7
אֶשְׂרָא	рел.зам.	шта	8
הֵבִי	имперф.кал.м.р.3.л.ј.	ће бити	9
בְּקֵצֵי	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	на крају	11
הַגֵּבָה	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	гњева	13

יְ	вез.	јер (је)	14
תַּיְמָלָ	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	за дан	16
רָ	з.и.м.р.ј.апс.	краја	17

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπέ	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	3
ἰδοὺ	узвик	гле	4
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	5
ἀπαγγέλλω	инд.акт.през.1.л.ј.	објављујем	6
σοι	лич.зам.дат.ј.	ти	7
ἃ	рел.зам.с.р.ном.мн.	шта	8
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	ће се	9
ἐπ' ἐσχάτου	пред.ген.+прид.с.р.ген.ј.	на последњег	11
τῆς ὀργῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	гњева	13
τοῖς υἱοῖς	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	синовима	15
τοῦ λαοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	народа	17
σου	лич.зам.ген.ј.	твог	18
ἔτι	прил.	још	19
γὰρ	вез.корд.	јер	20
εἰς	пред.акуз.	к	21
ῥα	з.и.ж.р.акуз.мн.	часу	22
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	23
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	краја	24
μενεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	остаће	25

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
ἰδοὺ	узвик	гле	3
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	4
γινώριζω	инд.през.акт.1.л.ј.	откривам	5
σοι	лич.зам.дат.ј.	ти	6
τὰ ἐσόμενα	одр.ч.+парт.мед.фут.с.р.акуз.мн.	који ће се	8
ἐπ' ἐσχάτων	пред.ген.+прид.с.р.ген.мн.	на последњих	10
τῆς ὀργῆς	одр.ч.+з.и.ж.ген.ј.	гњева	12
ἔτι	прил.	још	13
γὰρ	вез.корд.	јер је	14
εἰς	пред.акуз.	за	15
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	време	16
πέρας	з.и.с.р.акуз.ј.	краја	17
ἡ ὄρασις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	виђење	19

У случају 8,25 наилазимо на већу подударност МТ и СГ. Т започиње независним текстом који спомиње „јарам верига“ који не налазимо у МТ и СГ варијанти, што се наставља и

касније при крају стиха при помену „јаја“ тј. $\phi\acute{o}\nu$ у облику $\phi\grave{\alpha}$, заједничке именице средњег рода у акузативу множине. У СГ наилазимо први пут на употребу именице $\acute{\alpha}\nu\eta\rho$ потуно независно од МТ и Т. Овакви случајеви указују на независне изворе сва три текста.

Дан 8,25

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְעַל-	вез.+пред.	и кроз	2
שְׂכָלוֹ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	лукавство његово	4
וְהִצָּחִים	вез.+перф.хиф.3.л.м.р.ј.	и напредоваће	6
מִרְמָה	з.и.ж.р.ј.апс.	превара	7
בְּיָדוֹ	пред.+з.и.ж.р.ј.+суф.3.л.м.р.ј.	у руци његовој	10
וּבְלִבּוֹ	вез.+пред.з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и у срцу његовом	13
יִגְדִּיל	имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	увеличаће се	14
וּבְשִׁלְוָה	вез.+пред.з.и.ж.р.ј.апс.	лукавство	16
יִשְׁקִיֵּת	имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	исквариће	17
רַבִּים	прид.м.р.мн.апс.	многе	18
וְעַל-	вез.+пред.	и на	20
שֵׁר-	з.и.м.р.ј.констр.	вође	21
שָׂרִים	з.и.м.р.мн.апс.	вођа	22
יַעֲמֵד	имперф.кал.3.л.м.р.ј.	устаће	23
וּבְאֵפֶס	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.констр.	и без	26
זַרְעֵ	з.и.ж.р.ј.апс.	руке	27
יִשְׁבֵּר	имперф.ниф.3.л.м.р.ј.	сломиће их	28

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐπὶ	пред.акуз.	на	2
τοὺς ἁγίους	одр.ч.+прид.м.р.акуз.мн.	свете	4
τὸ διανόημα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	умешност	6
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἐποδοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	напредна биће	9
τὸ ψεῦδος	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	превара	11
ἐν	пред.дат.	у	12
ταῖς χερσὶν	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	рукума	14
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовим	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἡ καρδία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	срце	18
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	19
ὕψοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	биће увећан	20
καὶ	вез.корд.	и	21
δόλω	з.и.м.р.дат.ј.	превара	22
ἀφανιεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	уништиће	23

πολλούς	прид.м.р.акуз.мн.	многе	24
καὶ	вез.корд.	и	25
ἐπὶ	пред.ген.	на	26
ἀπωλείας	з.и.ж.р.ген.ј.	пропаст	27
ἀνδρῶν	з.и.м.р.ген.мн.	младића	28
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.м.р.ј.	утврдиће се	29
καὶ	вез.корд.	и	30
ποιήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	учиниће	31
συναγωγὴν	з.и.ж.р.акуз.ј.	синагогу	32
χειρὸς	з.и.ж.р.ген.ј.	руке	33
καὶ	вез.корд.	и	34
ἀποδώσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	даће се	35

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ὁ ζυγὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	јарам	3
τοῦ κλοιοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	верига	5
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његових	6
κατευθυνεῖ	инд.акз.фут.3.л.ј.	водиће	7
δόλος	з.и.м.р.ном.ј.	превара	8
ἐν	пред.дат.	у	9
τῆ χειρὶ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	руци	11
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовој	12
καὶ	вез.корд.	и	13
ἐν	пред.дат.	у	14
καρδίᾳ	з.и.ж.р.дат.ј.	срцу	15
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовом	16
μεγαλυνθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	прошириће се	17
καὶ	вез.корд.	и	18
δόλω	з.и.м.р.дат.ј.	превари	19
διαφθερεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	уништиће	20
πολλούς	прид.м.р.акуз.мн.	многе	21
καὶ	вез.корд.	и	22
ἐπὶ	пред.ген.	на	23
ἀπωλείας	з.и.ж.р.ген.ј.	рушење	24
πολλῶν	прид.м.р.ген.мн.	многих	25
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.м.р.ј.	устаће	26
καὶ	вез.корд.	и	27
ὡς	вез.суборд.	до, као?	28
ὡς	з.и.с.р.акуз.мн.	јаја	29
χειρὶ	з.и.ж.р.дат.ј.	руци	30
συντρίψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	сломиће	31

2.3.4. Примери морфолошке анализе 9. поглавља

Дан 9,4

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַאֲתַפְּלֵלָהּ	вез.+имперф.хитп.1.л.ј.	и молио сам се	2
לַיהוָה	пред.+в.и.	ка Господу	4
אֵלָיו	з.и.м.р.мн.+суф..1.л.ј.	Богу својему	6
וַאֲתוּדָה	вез.+имперф.хитп.1.л.ј.	и исповедао	9
וַאֲמַרָה	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и рекао	11
אָנָּה	узвик	о	12
אֲדַבְּרֵנִי	в.и.	Господе	13
הָאֵל	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	Боже	15
הַגָּדוֹל	ч.+прид.м.р.ј.апс.	велики	17
וְהַנּוֹרָא	вез.+ч.+псарт.ниф.м.р.ј.апс.	и страшни	20
שֹׁמֵר	парт.кал.м.р.ј.апс.	који држиш	21
הַבְּרִית	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	завет	23
וְהַחֲסֵד	вез.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	и милост	26
לְהַבְּרִי	пред.+парт.кал.м.р.мн.лонстр.+суф.3.л.м.р.ј.	онима који љубе те	29
וּלְשֹׁמְרֵי	вез.+пред.+парт.м.р.мн.констр.	и који држе	32
מִצְוֹתָיו	з.и.ж.р.мн.констр.+суф.3.л.ј.р.ј.	заповести твоје	34

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
προσηύξαμην	инд.аор.1.л.ј.	узмолих	2
πρὸς	пред.акуз.	од	3
κύριον	з.и.м.р.акуз.ј.	Господа	4
τὸν θεὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	Бога	6
καὶ	вез.корд.	и	7
ἔξωμολογησάμην	инд.мед.аор.1.л.ј.	исповедих се	8
καὶ	вез.корд.	и	9
εἶπα	инд.акт.аор.1.л.ј.	рекох	10
ἰδοῦ	узвик	гле	11
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	12
σὺ	лич.зам.ном.ј.	ти	13
εἶ	инд.акт.през.3.л.ј.	си	14
ὁ θεὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	Бог	16
ὁ μέγας	одр.ч.+прид.м.р.ном.ј.	велики	18
καὶ	вез.корд.	и	19
ὁ ἰσχυρὸς	одр.ч.+прид.м.р.ном.ј.	моћни	21
καὶ	вез.корд.	и	22
ὁ φοβερὸς	одр.ч.+прид.м.р.ном.ј.	страшни, чудесни	24
τηρῶν	парт.през.акт.м.р.ном.ј.	који држи	25
τὴν διαθήκην	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	завет	27
καὶ	вез.корд.	и	28
τὸ ἔλεος	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	милост	30

τοῖς ἀγαπῶσίσε	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.дат.мн.	онима који те љубе	32
σε	лич.зам.акуз.ј	те	33
καὶ	вез.корд.	и	34
τοῖς φυλάσσουσι	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.дат.мн.	онима који држе	36
τὰ προστάγματα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	заповести	38
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	39

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
προσηυξάμην	инд.мед.аор.1.л.ј.	узмолих	2
πρὸς	пред.акуз.	од	3
κύριον	з.и.м.р.акуз.ј.	Господа	4
τὸν θεόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	Бога	6
μου	лич.зам.ген.ј.	мога	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἔξωμολογησάμην	инд.мед.аор.1.л.ј.	исповедих се	9
καὶ	вез.корд.	и	10
εἶπα	инд.акт.аор.1.л.ј.	рекох	11
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	12
ὁ θεὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	Бог	14
ὁ μέγας	одр.ч.+прид.м.р.ном.ј.	велики	16
καὶ	вез.корд.	и	17
θαυμαστὸς	прид.м.р.ном.ј.	чудесан	18
ὁ φυλάσσω	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ном.ј.	онима који држе	20
τὴν διαθήκην	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	завет	22
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	23
καὶ	вез.корд.	и	24
τὸ ἔλεος	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	милост	26
τοῖς ἀγαπῶσίν	парт.акт.през.м.р.дат.мн.	онима који љубе	28
σε	лич.зам.акуз.мн.	те	29
καὶ	вез.корд.	и	30
τοῖς φυλάσσουσιν	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.дат.мн.	онима који држе	32
τὰς ἐντολάς	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	заповести	34
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	35

У 9,4 наилазимо на неусаглашеност именице „бог“ где се у случају ΜΤ користи истовремено једнина и множина. Даље, 9,7 уводи нови израз ψῆξ тј. муж, и сходно предходним случајевима, ΣΓ употребљава ἄνθρωπος, док Τ остаје веран употреби именице ἀνὴρ.

Дан 9,7

MT	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
לך	пред.+суф.2.л.м.р.ј.	твоја је	2
אֲדֹנָי	в.и.	Господе	3
הַצְדָּקָה	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	првада	5
וְלָנוּ	вез.+пред.+суф.1.л.мн.	а нама	8
בְּשֹׁת	з.и.ж.р.ј.констр.	срамота	9
הַפְּנִים	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	лицу	11
כְּיוֹם	пред.+ч.+з.и.м.р.мн.апс.	у дану	14
הַזֶּה	ч.+прид.м.р.ј.	овом	16
לְאִישׁ	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	мужу	18
יְהוּדָה	в.и.	Јудејцу	19
וְלִישׁוּבָי	вез.+пред.парт.кал.м.р.мн.констр.	и онима који настањују	21
יְרוּשָׁלַם	в.и.	Јерусалим	22
וְלְכֹל־	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.констр.	и свем	25
יִשְׂרָאֵל	в.и.	Израиљу	26
הַקְּרִיבִים	ч.+прид.м.р.мн.апс.	ближњем	28
וְהַרְחֵקִים	вез.+ч.+прид.м.р.мн.апс.	и даљњем	31
בְּכֹל־	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	по свој	33
הָאֲרָצוֹת	ч.+з.и.ж.р.мн.апс.	земљи	35
אֲשֶׁר	рел.зам.	које	36
הַדִּחְתָּם	перф.хиф.м.р.2.л.ј.+суф.3.л.м.р.мн.	расејао си их	38
שָׁם	прил.	тамо	39
בְּמַעֲלָם	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	због неверства	41
אֲשֶׁר	рел.зам.	којим	42
מְעַלְוֵי־	перф.кал.3.л.мн.	су изневерили	43
בָּךְ	пред.+суф.2.л.м.р.ј.	тебе	45

CG	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
σοί	лич.зам.дат.ј.	теби	1
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	2
ἡ δικαιοσύνη	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	праведност	4
καί	вез.корд.	а	5
ἡμῖν	лич.зам.дат.мн.	нама	6
ἡ αἰσχύνη	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	срамота	8
τοῦ προσώπου	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	лица	10
κατὰ	пред.акуз.	као	11
τὴν ἡμέραν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	дан	13
ταύτην	пок.зам.ж.р.аакуз.ј.	овај	14
ἀνθρώποις	з.и.м.р.дат.мн.	човеку	15
Ιουδα	в.и.м.р.ген.ј.	Јуде	16
καί	вез.корд.	и	17
καθημένοις	парт.мед.през.м.р.дат.мн.	онима који се настањују	18
ἐν	пред.	у	19
Ἱερουσαλημ	в.и.ж.р.дат.ј.	Јерусалиму	20

καὶ	вез.корд.	и	21
παντὶ	неодр.прид.м.р.дат.ј.	свем	22
τῷ λαῷ	др.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	народу	24
Ἰσραηλ	в.и.мр.ген.ј.	Израиља	25
τῷ ἔγγιστα	одр.ч.+прил	ближњим	27
καὶ	вез.корд.	и	28
τῷ ἀπωτέρω	одр.ч.+прил.	даљњим	30
πάσαις	неодр.прид.ж.р.дат.мн.	свим	31
ταῖς χώραις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	земљама	33
εἰς	пред.акуз.	међу	34
αἷς	рел.зам.ж.р.акуз.мн.	које	35
διεσκόρπισας	инд.акт.аор.2.л.ј.	расејао си	36
αὐτοὺς	лич.зам.м.р.акуз.мн.	их	37
ἐκεῖ	прил.	тамо	38
ἐν	пред.дат.	ради	39
τῇ πλημμελείᾳ	одр.ч.+з.и.р.дат.ј.	грешци	41
ἣ ἔπλημμέλησαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	погрешише	43
ἐναντίον	пред.ген.	против	44
σου	лич.зам.ген.ј.	тебе	45

Т	МТ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
σοί	лич.зам.дат.ј.	теби	1
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	2
ἡ δικαιοσύνη	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	праведност	4
καὶ	вез.корд.	а	5
ἡμῖν	лич.зам.дат.мн.	нама	6
ἡ αἰσχύνη	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	срамота	8
τοῦ προσώπου	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	лица	10
ὡς	вез.суборд.	као	11
ἡ ἡμέρα	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	дан	13
αὕτη	пок.зам.ж.р.ном.ј.	овај	14
ἀνδρὶ	з.и.м.р.дат.ј.	човеку	15
Ἰουδα	в.и.м.р.ген.ј.	Јуде	16
καὶ	вез.корд.	и	17
τοῖς ἐνοικοῦσιν	парт.мед.през.м.р.дат.мн.	онима који се насељавају	19
ἐν	пред.дат.	у	20
Ἱερουσαλημ	в.и.ж.р.дат.ј.	Јерусалиму	21
καὶ	вез.корд.	и	22
παντὶ	неодр.прид.м.р.дат.ј.	свем	23
Ἰσραηλ	в.и.м.р.дат.ј.	Израиљу	24
τοῖς ἐγγύς	одр.ч.+прил.	ближњем	26
καὶ	вез.корд.	и	27
τοῖς μακρὰν	одр.ч.+прил.	даљњем	29
ἐν	пред.дат.	по	30
πάσῃ	неодр.прид.ж.р.дат.ј.	свој	31

τῆ γῆ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	земљи	33
οὐ	прил.	где	34
διέσπειρας	инд.акт.аор.2.л.ј.	расеја	35
αὐτοὺς	ллич.зам.м.р.акуз.мн.	их	36
ἐκεῖ	прил.	тамо	37
ἐν	пред.дат.	ради	38
ἀθεσία	з.и.ж.р.дат.ј.	одступништва	39
αὐτῶν	лич.зам.м.р.ген.мн.	њихових	40
ἢ ἠθέτησαν	одр.ч.+инд.акт.аор.3.л.мн.	одтупише	42
ἐν	пред.дат.	од	43
σοί	лич.зам.дат.ј.	тебе	44

У случају 9,10 имамо комплексан проблем. Наиме, у СГ налазимо помен „закона који дат Мојсију“ док се у случајевима Т и МТ Мојсије не помиње. Логичан закључак, био би, да СГ користи независтан извор. Међутим, уколико се погледа наставак текста, у 9,11 помен Мојсија налазимо и у Т и МТ варијанти. То може указивати на сродност између прото МТ и СГ варијанте, с тим што током времена долази до промена у прото-МТ. Т само прати прото-МТ у којима су се десиле промене. Тако Т прати МТ и употребљава заједничку именицу мушког рода у генииву множине τῶν δούλων за јеврејско עֲבָדָיו, док СГ бира именицу истог облика τῶν παίδων. Овај пример може указивати на ревизију 9,10 слично као што је то био случај у примеру 7,13; а СГ може бити сведочанство развоја јеврејског прото- МТ.

Дан 9,10

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְלֹא	вез.+озн.нег.	и нисмо	2
שָׁמְעוּ	перф.кал.1.л.мн.	послушали	3
בְּקוֹל	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	од гласа	5
יְהוָה	в.и.	Господа	6
אֱלֹהֵינוּ	в.и.	Бога	7
לְלֶכֶת	пред.+инф.кал.констр.	да ходамо	9
בְּתוֹרָתוֹ	пред.+з.и.ж.р.мн.костр.+суф.3.л.м.р.ј.	по законима његовим	12
אֲשֶׁר	рел.зам.	које	13
נָתַן	перф.кал.3.л.м.р.ј.	дао је	14
לְפָנֵינוּ	пред.+з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.о.р.мн.	пред лицем нашим	17
בְּיָד	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	у руке	19
עֲבָדָיו	з.и.м.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	слугу његових	21
הַנְּבִיאִים	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	пророка	23

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1

οὐκ	прил.	не	2
ἠκούσαμεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	чусмо	3
τῆς φωνῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	гласа	5
κυρίου	з.и.м.р.ген.ј.	Господа	6
τοῦ θεοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	Бога	8
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашега	9
κατακολουθῆσαι	инф.акт.аор.	да следимо	10
τῷ νόμῳ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	закону	12
σου	лич.зам.ген.ј.	твоме	13
ὧ ἔδωκας	инд.акт.аор.2.л.ј.	даде	15
ἐνώπιον	пред.ген.	пред	16
Μωσῆ	в.и.м.р.ген.ј.	Мојсија	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нас	19
διὰ	пред.ген.	преко	20
τῶν παίδων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	слугу	22
σου	лич.зам.ген.ј.	твојих	23
τῶν προφητῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	пророка	25

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
οὐκ	прил.	нисмо	2
εἰσηκούσαμεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	послушали	3
τῆς φωνῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	глас	5
κυρίου	з.и.м.р.ген.ј.	Господа	6
τοῦ θεοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	Бога	8
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашег	9
πορεύεσθαι	инф.мед.през.	да се држимо	10
ἐν	пред.дат.	по	11
τοῖς νόμοις	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	законима	13
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовим	14
οἷς	рел.зам.м.р.дат.мн.	које	15
ἔδωκεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	даде	16
κατὰ	пред.акуз.	пред	17
πρόσωπον	з.и.с.р.акуз.ј.	лице	18
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наше	19
ἐν	пред.дат.	у	20
χερσὶν	з.и.ж.р.дат.мн.	руке	21
τῶν δούλων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	слуга	23
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његових	24
τῶν προφητῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	пророка	26

Дан 9,11

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְכָל־	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и сав	2
יִשְׂרָאֵל	в.и.	Израиљ	3
עָבְרוּ	перф.кал.3.л.мн.	преступи	4
־תֵּן	озн.акуз.		5
תּוֹרָתְךָ	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	Закон твој	7
וְסוּר	вез.+инф.кал.апс.	и оступи	9
לְבַלְתִּי	пред.+пред.	да не	11
שְׁמָע	инф.кал.констр.	слуша	12
בְּקוֹלְךָ	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	глас твој	15
וּתְהַיָּד	вез.+имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	и дође	17
עָלֵינוּ	пред.+суф.1.л.мн.	на нас	19
הָאֵלֶּה	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	клетва	21
וְהִשְׁבַּעְתָּ	вез.+ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	и заклетва	24
אֲשֶׁר	рел.зам.	она	25
כְּתוּבָה	парт.пас.кал.ж.р.ј.апс.	која је записана	26
בְּתוֹרַת	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	заповест	28
מִשָּׁה	в.и.	Мојсијева	29
עֲבָד־	з.и.м.р.ј.констр.+ч.	слуге	31
הָאֱלֹהִים	з.и.м.р.мн.апс.	Божијег	32
כִּי	вез.	јер	33
הִטָּאנוּ	перф.кал.1.л.мн.	сагрешили смо	34
לִי	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	му	36

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
πᾶς	прид.м.р.ном.ј.	сав	2
Ἰσραὴλ	в.и.м.р.ном.ј.	Израиљ	3
ἐγκατέλιπε	инд.акт.аор.3.л.ј.	напусти	4
τὸν νόμον	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	закон	6
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἀπέστησαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	отпадосмо	9
τοῦ μὴ	одр.ч.+озн.нег.	да не	11
ἀκοῦσαι	инф.акт.аор.	слуша	12
τῆς φωνῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	гласа	14
σου	лич.зам.ген.ј.	твог	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἐπῆλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	17
ἐφ' ἡμᾶς	пред.акуз.+лич.зам.акуз.мн.	на нас	19
ἢ κατάρα	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	клетва	21
καὶ	вез.корд.	и	22
ὁ ὄρκος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	заклетва	24
ὁ γεγραμμένος	одр.ч.+парт.пас.перф.м.р.ном.ј.	која је записана	26

ἐν	пред.дат.	у	27
τῷ νόμῳ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	Закону	29
Μωσῆ	в.и.м.р.ген.ј.	Мојсијевом	30
παιδός	з.и.м.р.ген.ј.	детета	31
τοῦ θεοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	Божјег	33
ὅτι	вез.суборд.	јер	34
ἢ μάρτομεν	одр.ч.+инд.акт.аор.1.л.мн.	сагрешисмо	36
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	37

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
παῖς	прид.м.р.ном.ј.	сав	2
Ἰσραηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Израиљ	3
παρέβησαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	преступисмо	4
τὸν νόμον	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	закон	6
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἐξέκλιναν	инд.акт.аор.3.л.мн.	одступисмо	9
τοῦ μὴ	одр.ч.+озн.нег.	да не	11
ἀκοῦσαι	инф.акт.аор.	слуша	12
τῆς φωνῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	гласа	14
σου	лич.зам.ген.ј.	твог	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἐπῆλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	17
ἐφ' ἡμᾶς	пред.акуз.+лич.зам.акуз.мн.	на нас	19
ἢ κατάρα	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	клетва	21
καὶ	вез.корд.	и	22
ὁ ὄρκος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	заклетва	24
ὁ γεγραμμένος	одр.ч.+парт.пас.перф.м.р.ном.ј.	која је записана	26
ἐν	пред.дат.	у	27
τῷ νόμῳ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	Закону	29
Μωυσέως	в.и.м.р.ген.ј.	Мојсијевом	30
δούλου	з.и.м.р.ген.ј.	слуге	31
τοῦ θεοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	Божјег	33
ὅτι	вез.суборд.	јер	34
ἢ μάρτομεν	одр.ч.+инд.акт.аор.1.л.мн.	сагрешисмо	36
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	37

9,16 занимљив пример слагања МТ и СГ јер ни један од поменутих текстова не садржи глагол „поста“ који налазимо у Т варијанти. Тако МТ бележи само ἠρῆ „поруга“, ὀνειδισμόν „прекор“, а Т $\text{ὀνειδισμόν ἐγένετο}$, „прекор поста у свим окрузима нашим“. Т употребаљава синоним ὁ λαός за „народ“, док СГ бира ὁ δῆμός . У овом случају уочава се граматичка корекција Т.

Дан 9,16

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
אֲדֹנָי	в.и.	Господе	1
כָּכֹל־	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	са свом	3
צְדָקָתְךָ	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	правдом твојом	5
יָשֹׁב־	имперф.кал.зап.3.л.м.р.	одврати	6
נָא	узвик	преклињем те	7
אַפָּהּ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	лице твоје	9
וּחַמָּתְךָ	вез.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	и гњев твој	12
מִצִּירְךָ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	од града твога	15
יְרוּשָׁלַם	в.и.	Јерусалима	16
הָרָה	з.и.м.р.ј.констр.	горе	17
קִדְשֶׁךָ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	светиње твоје	19
כִּי	вез.	јер	20
בְּחַטָּאֵינוּ	пред.+з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.о.р.мн.	због грехова наших	23
וּבַעֲוֹנוֹת	вез.+пред.+з.и.о.р.мн.констр.	и кривице наше	26
אֲבֹתֵינוּ	з.и.м.р.мн.+суф.1.л.о.р.мн.	и отаца наших	28
יְרוּשָׁלַם	в.и.	Јерусалим	29
וְעַמְּךָ	вез.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	и народ твој	32
לְתַרְפָּהּ	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	поруга	34
לְכֹל־	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	за све	36
סְבִיבֹתֵינוּ	прил.+суф.1.л.о.р.мн.	около	38

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
δέσποτα	з.и.м.р.вок.ј.	Владико	1
κατά	пред.акуз.	по	2
τὴν δικαιοσύνην	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	праведност	4
σου	лич.зам.ген.ј.	твојој	5
ἀποστραφήτω	императ.акт.аор.3.л.ј.	окрени	6
ὁ θυμός	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	гњев	8
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	9
καί	вез.корд.	и	10
ἡ ὀργή	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	казну	12
σου	лич.зам.ген.ј.	твоју	13
ἀπὸ	пред.ген.	од	14
τῆς πόλεώς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	града	16
σου	лич.зам.ген.ј.	твога	17
Ιερουσαλημ	в.и.ж.р.ген.ј.	Јерусалима	18
ὄρους	з.и.с.р.ген.ј.	горе	19
τοῦ ἁγίου	одр.ч.+прид.с.р.ген.ј.	светиње	21
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	22
ὅτι	вез.суборд.	јер	23
ἐν	пред.дат.	у	24
ταῖς ἀμαρτίαις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	гресима	26
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	27

καὶ	вез.корд.	и	28
ἐν	пред.дат.	у	29
ταῖς ἀγνοίαις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	самовољи	31
τῶν πατέρων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	отаца	32
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наших	33
Ἰερουσαλημ	в.и.ж.р.ген.ј.	Јерусалим	34
καὶ	вез.корд.	и	35
ὁ δῆμος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	народ	37
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	38
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	39
εἰς	пред.акуз.	за	40
ὀνειδισμὸν	з.и.м.р.акуз.ј.	прекор	41
ἐν	пред.дат.	у	42
πᾶσι	прид.м.р.дат.мн.	свим	43
τοῖς περικύκλω	одр.ч.+прилог	окозума	45
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	46

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	1
ἐν	пред.дат.	у	2
πάση	прид.ж.р.дат.ј.	свој	3
ἐλεημοσύνη	з.и.ж.р.дат.ј.	милости	4
σου	лич.зам.ген.ј.	твојој	5
ἀποστραφήτω	императ.акт.аор.3.л.ј.	окрени	6
δῆ	речца	сад	7
ὁ θυμός	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	гњев	9
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἡ ὀργή	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	казну	13
σου	лич.зам.ген.ј.	твоју	14
ἀπὸ	пред.ген.	од	15
τῆς πόλεως	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	града	17
σου	лич.зам.ген.ј.	твога	18
Ἰερουσαλημ	в.и.ж.р.ген.ј.	Јерусалима	19
ὄρους	з.и.с.р.ген.ј.	горе	20
τοῦ ἀγίου	одр.ч.+прид.с.р.ген.ј.	светиње	22
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	23
ὅτι	вез.суборд.	јер	24
ἡμάρτομεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	сагрешисмо	25
καὶ	вез.корд.	и	26
ἐν	пред.дат.	у	27
ταῖς ἀδικίαις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	неправедности	29
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашој	30
καὶ	вез.корд.	и	31
τῶν πατέρων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	отаца	33
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наших	34

Ιερουσαλημ	в.и.ж.р.ген.ј.	Јерусалим	35
καὶ	вез.корд.	и	36
ὁ λαός	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	народ	38
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	39
εἰς	пред.акуз.	за	40
ὄνειδισμὸν	з.и.м.р.акуз.ј.	прекор	41
ἐγένετο	инд.мед.аор.3.л.ј.	поста	42
ἐν	пред.дат.	у	43
πᾶσιν	прид.м.р.дат.мн.	свим	44
τοῖς περικύκλω	одр.ч.+прилог	окозума	46
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	47

Сродност између Т и СГ уочава се на примеру 9,18 где за разлику од МТ налазимо фразу „и гле“.

Дан 9,18

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
הָבֵה	имперт.хиф.м.р.ј.	прислони	1
אֱלֹהֵי	з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.о.р.ј.	Боже мој	3
אָזְנֶיךָ	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	ухо твоје	5
וּשְׁמָעֵךָ	вез.+имперт.кал.м.р.ј.	и послушај	7
פָּקַחְךָ	импер.кал.м.р.ј.	отвори	8
עֵינֶיךָ	з.и.о.р.дуал.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	очи своје	10
וּרְאֵה	вез.+имперт.кал.м.р.ј.	и види	12
שְׁמֹמְתֵינוּ	парт.кал.ж.р.мн.констр.+суф.1.л.о.р.мн.	опустошење наше	14
וְהָעִיר	вез.+ч.+з.и.ж.р.ј.	и града	17
אֲשֶׁר־	рел.зам	који	18
נִקְרָא	перф.ниф.3.л.м.р.ј.	назван је	19
שְׁמִי	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	именом твојим	21
עַל־יְהוָה	пред.+суф.3.л.ж.р.	у истину	23
כִּי	вез.	али	24
לֹא	озн.нег.	не	25
עַל־	пред.	на	26
צְדָקֹתֵינוּ	з.и.ж.р.мн.констр.+суф.1.л.мн.	праведности наше	28
אֲנַחְנוּ	нез.зам.1.л.мн.	ми	29
מִפְּלִים	парт.хиф.м.р.мн.апс.	падајући	30
תַּחֲנוּנֵינוּ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.мн.	преклињање наше	32
לְפָנֶיךָ	пред.+з.и.о.р.мн.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	пред лице твоје	35
כִּי	вез.	већ	36
עַל־	пред.	на	37
רַחֲמֶיךָ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	милости твојој	39
רַבִּים	ч.+прид.м.р.мн.апс.	многој	41

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
πρόσχες	имперт.акт.аор.2.л.ј.	прислони	1

κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	2
τὸ οὖς	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	ухо	4
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	5
καὶ	вез.корд.	и	6
ἐπάκουσόν	имперт.акт.аор.2.л.ј.	послушај	7
μου	лич.зам.ген.ј.	ме	8
ἄνοιξον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	отвори	9
τοὺς ὀφθαλμούς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	очи	11
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	12
καὶ ἰδὲ	вез.+узвик	и гле	14
τὴν ἐρήμωσιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	опустошење	16
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наше	17
καὶ	вез.корд.	и	18
τῆς πόλεως	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	град	20
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	21
ἐφ' ἧς	прег.ген.+рел.зам.ж.р.ген.ј.	који	23
ἐπεκλήθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	надену	24
τὸ ὄνομά	одр.ч.+з.и.с.р.мом.ј.	име	26
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	27
ἐπ' αὐτῆς	пред.ген.+лич.зам.ж.р.ген.ј.	му	29
οὐ	прил.	не	30
γὰρ	вез.корд.	јер	31
ἐπὶ	пред.дат.	на	32
ταῖς δικαιοσύναις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	праведности	34
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашој	35
ἡμεῖς	лич.зам.ном.мн.	ми	36
δεόμεθα	инд.мед.през.1..мн.	се молимо	37
ἐν	пред.дат.	у	38
ταῖς προσευχαῖς	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	молитвама	40
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	41
ἐνώπιόν	пред.ген.	пред	42
σου	лич.зам.ген.ј.	тобом	43
ἀλλὰ	вез.корд.	али	44
διὰ	пред.акуз.	кроз	45
τὸ σὸν	одр.ч.+прид.с.р.акуз.ј.	твоју	47
ἔλεος	з.и.с.р.акуз.ј.	милост	48

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
κλίνον	имперт.акт.аор.3.л.ј.	приклони	1
ὁ θεός	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	Боже	3
μου	лич.зам.ген.ј.	мој	4
τὸ οὖς	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	ухо	6
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἄκουσον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	послушај	19
ἄνοιξον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	отвори	11

τοὺς ὀφθαλμοὺς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	очи	13
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	14
καὶ ἰδὲ	вез.+узвик	и гле	16
τὸν ἀφανισμόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	опустошење	18
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наше	19
καὶ	вез.корд.	и	20
τῆς πόλεως	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	град	22
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	23
ἐφ' ἧς	прег.ген.+рел.зам.ж.р.ген.ј.	коме	25
ἐπικέκληται	инд.пас.перф.3.л.ј.	је наденуто	26
τὸ ὄνομά	одр.ч.+з.и.с.р.мом.ј.	име	28
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	29
ἐπ' αὐτῆς	пред.ген.+лич.зам.ж.р.ген.ј.	му	31
ὅτι	вез.корд.	јер	32
οὐκ	прил.	не	33
ἐπὶ	пред.дат.	због	34
ταῖς δικαιοσύναις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	праведности	36
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наше	37
ἡμεῖς	лич.зам.ном.мн.	ми	38
ῥιπτοῦμεν	инд.акт.през.1.л.мн.	клечимо	39
τὸν οἰκτιρμόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	милост	41
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	42
ἐνώπιόν	пред.ген.	пред	43
σου	лич.зам.ген.ј.	тобом	44
ἀλλ' ἐπὶ	вез.корд.+пред.акуз.	већ због	46
τοὺς οἰκτιρμούς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	милости	48
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	49
τοὺς πολλοὺς	одр.ч.+прид.м.р.акуз.мн.	многе	51

У 9,21 наилазимо на одступање од правила. Сходно предходним местима у 9 поглављу и овде је у МТ употребљен װשׁ за именицу „човек“ али у овом случају, по први пут, оба грчка превода користе ὁ ἀνὴρ.

Дан 9,21

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיַּעַן	вез.+прил.	и док	2
אֵין	нез.зам.1.л.о.р.ј.	сам	3
מְדַבֵּר	парт.пиел.м.р.ј.апс.	говорио	4
בְּתַפְלָה	пред.+ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	молитву	6
וְהָאִישׁ	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	и човек	8
גַּבְרִיאֵל	в.и.	Гаврило	9
וַיַּשֵּׂא	рел.зам.	којег	10
וְהָאִישׁ	перф.кал.1.л.ј.	видео сам	11

וַיִּזְחַק	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	у виђењу	13
הִלְכָה	пред.+ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	на почетку	16
רָעָה	парт.хоф.м.р.ј.апс.	изнемоглости (екстремно уморан)	17
רָעָה	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	на брзину	18
נָגַע	парт.кал.м.р.ј.апс.	дотичући	19
אֵלַי	пред.+суф.1.л.ј.апс.	ме	21
תָּעַר	пред.+з.и.о.р.ј.констр.	у време	23
תַּנְחֵם	з.и.ж.р.ј.констр.	жртве	24
עָרַב	з.и.м.р.ј.апс.	вечерње	25

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἔτι	прил.	за	2
λαλοῦντός	парт.акт.през.м.р.ген.ј.	говорења	3
μου	лич.зам.ген.ј.	мога	4
ἐν	пред.дат	у	5
τῆ προσευχῆ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	молитви	7
μου	лич.зам.ген.ј.	својој	8
καὶ ἰδοὺ	вез.+узвик	и гле	10
ὁ ἀνὴρ	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	човек	12
ὃν	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	којег	14
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	15
ἐν	пред.дат.	у	16
τῷ ὕπνω	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	сну	18
μου	лич.зам.ген.ј.	моме	19
τὴν ἀρχὴν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	почетом	21
Γαβριηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Гаврило	22
τάχει	з.и.с.р.дат.ј.	брзини	23
φερόμενος	парт.мед.през.м.р.ном.ј.	којом се доноси	24
προσῆγγισέ	инд.акт.аор.3.л.ј.	приступи	25
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	26
ἐν	пред.дат.	у	27
ῥα	з.и.ж.р.дат.ј.	час	28
θυσίας	з.и.ж.р.ген.ј.	жртве	29
ἑσπερινῆς	прид.ж.р.ген.ј.	вечерње	30

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἔτι	прил.	за	2
ἐμοῦ	лич.зам.ген.ј.	мог	3
λαλοῦντος	парт.акт.през.м.р.ген.ј.	говора	4
ἐν	пред.дат.	у	5
τῆ προσευχῆ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	молитви	7
καὶ ἰδοὺ	вез.+узвик	и гле	9
ὁ ἀνὴρ	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	човек	11
Γαβριηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Гаврило	12

ὄν	рел.зам.м.р.акуз.ј.	којег	13
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	14
ἐν	пред.дат.	у	15
τῇ ὁράσει	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	виђењу	17
ἐν	пред.дат.	на	18
τῇ ἀρχῇ	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	почетком ?	20
πετόμενος	парт.мед.през.м.р.ном.ј.	долећући	21
καὶ	вез.корд.	и	22
ἥψατό	инд.мед.аор.3.л.ј.	дотаче се	23
μου	лич.зам.ген.ј.	мене	24
ὠσεὶ	прил.	око	25
ῥαν	з.и.ж.р.дат.ј.	часа	26
θυσίας	з.и.ж.р.ген.ј.	жртве	27
ἐσπερινῆς	прид.ж.р.ген.ј.	вечерње	28

Дан 9,24

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
שָׁבָעִים	з.и.м.р.мн.апс.	седмица	1
שִׁבְעָה	осн.бр.о.р.мн.апс.	седам	2
עַל-	пред.	на	3
עַמְּךָ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	народу твоме	5
וְעַל-	вез.+пред.	и на	7
עִיר	з.и.м.ж.р.ј.констр.	граду	8
קְדֹשֶׁיךָ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	светиње твоје	10
לְכַלֵּא	пред.+инф.пиел.констр.	да се заврши	12
הַפָּשַׁע	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	преступ	14
וּלְהַתֵּמַח	вез.+пред.+инф.пиел.констр.	и да се запечати	17
הַטָּאוֹת	з.и.ж.р.мн.апс.	сагрешење	18
וּלְכַפֵּר	вез.+пред.имф.пиел.констр.	и избрише	20
עֲוֹן	з.и.о.р.ј.апс.	кривица	21
וּלְהַבִּיא	вез.+пред.+инф.хифил.констр.	и доведе	24
צְדָקָה	з.и.м.р.ј.констр.	праведност	25
עֲלָמִים	з.и.м.р.мн.апс.	вечна	26
וּלְהַתֵּמַח	вез.+пред.+инф.кал.констр.	да запечати	29
הַזֵּנוֹן	з.и.м.р.ј.апс.	виђење	30
וּנְבִיא	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	и пророк	32
וּלְמַשֵּׁחַ	вез.+пред.+инф.кал.констр.	и помаже	35
קְדֹשׁ	з.и.м.р.ј.констр.	светиња	36
קְדֹשִׁים	з.и.м.р.мн.апс.	светих	37

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἑβδομήκοντα	осн.бр.	седам	1
ἑβδομάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	седмица	2
ἐκρίθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	одвојене	3
ἐπὶ	пред.акуз.	на	4

τὸν λαόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	народ	6
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἐπὶ	пред.акуз.	на	9
τὴν πόλιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	град	11
Σιων	в.и.ж.р.акуз.ј.	Сион	12
συντελεσθῆναι	инф.пас.аор.	да сврши се	13
τὴν ἁμαρτίαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	грешност	15
καὶ	вез.корд.	и	16
τὰς ἀδικίας	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	нечистоте	18
σπανίσαι	инф.акт.аор.	да прореде	19
καὶ	вез.корд.	и	20
ἀπαλεῖψαι	инф.акт.аор.	обришу	21
τὰς ἀδικίας	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	нечистоте	23
καὶ	вез.корд.	и	24
διανοηθῆναι	инф.пас.аор.	схваћено би	25
τὸ ὄραμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	виђење	27
καὶ	вез.корд.	и	28
δοθῆναι	инф.пас.аор.	дана би	29
δικαιοσύνην	з.и.ж.р.акуз.ј.	праведност	30
αἰώνιον	прид.ж.р.акуз.ј.	вечна	31
καὶ	вез.корд.	и	32
συντελεσθῆναι	инф.пас.аор.	да испуњено би	33
τὸ ὄραμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	виђење	35
καὶ	вез.корд.	и	36
εὐφραῖναι	инф.акт.аор.	да обрадова се	37
ἅγιον	прид.с.р.акуз.ј.	светиња	38
ἀγίων	прид.с.р.ген.мн.	светих	39

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐβδομήκοντα	осн.бр.	седам	1
ἐβδομάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	седмица	2
συνετιμήθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	скраћено је	3
ἐπὶ	пред.акуз.	на	4
τὸν λαόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	народ	6
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἐπὶ	пред.акуз.	на	9
τὴν πόλιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	град	11
τὴν ἁγίαν	одр.ч.+прид.ж.р.акуз.ј.	светиње	13
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	14
τοῦ συντελεσθῆναι	одр.ч.+инф.пас.аор.	да сврши се	16
ἁμαρτίαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	грешност	17
καὶ	вез.корд.	и	18
τοῦ σφραγίσαι	инф.акт.аор.	да запечате	20
ἁμαρτίας	з.и.ж.р.акуз.мн.	сагрешења	21

καὶ	вез.корд.	и	22
ἀπαλεῖψαι	инф.акт.аор.	да избрише	23
τὰς ἀνομίας	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	безакоње	25
καὶ	вез.корд.	и	26
τοῦ ἐξιλιάσασθαι	одр.ч.+инф.мед.аор.	да уклони се	28
ἀδικίας	з.и.ж.р.акуз.мн.	нечистота	29
καὶ	вез.корд.	и	30
τοῦ ἀγαγεῖν	одр.ч.+инф.акт.аор.	да доведе	32
δικαιοσύνην	з.и.ж.р.акуз.ј.	праведност	33
αἰώνιον	прид.ж.р.акуз.ј.	вечна	34
καὶ	вез.корд.	и	35
τοῦ σφραγίσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	да запечати	37
ὄρασιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	виђење	38
καὶ	вез.корд.	и	39
προφήτην	з.и.м.р.скуз.ј.	пророк	40
καὶ	вез.корд.	и	41
τοῦ χρι̅σαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	да помаже	43
ἅγιον	прид.с.р.акуз.ј.	светиња	44
ἀγίων	прид.с.р.ген.мн.	светих	45

Дан 9,25

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְתָדַע	вез.+имперф.кал.2.л.м.р.ј.	и сазнаћеш	2
וְתִשָּׂא	вез.+имперф.хиф.2.л.м.р.ј.	и саглеаћеш	4
מִן	пред.	од	5
מִצָּר	з.и.м.р.ј.констр.	изласка	6
דְּבָר	з.и.м.р.ј.апс.	речи	7
לְהָשִׁיב	пред.+инф.хиф.констр.	до повратка	9
וּלְבְנוֹת	вез.+пред.+инф.кал.констр.	и до изградње	12
יְרוּשָׁלַם	в.и.	Јерусалима	13
עַד	пред.	до	14
מְשֻׁחַ	прид.м.р.ј.апс.	помазаног	15
נֶגֶד	з.и.м.р.ј.апс.	вође	16
שִׁבְעִים	з.и.м.р.мн.апс.	седмица	17
שִׁבְעָה	осн.бр.м.р.ј.апс.	седам	18
וּשְׁבַעִים	вез.+з.и.м.р.мн.апс.	и седмица	20
שִׁשְׁסָה	осн.бр.о.р.мн.апс.	шесдесет	21
וּשְׁנַיִם	вез.+осн.бр.м.р.дуал.апс.	и две	23
תָּשׁוּב	имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	повратиће се	24
וּנְבֻנְתָהּ	вез.+перф.ниф.3.л.ж.р.ј.	и биће саграђен	26
רְחֹב	з.и.ж.р.ј.апс.	трг	27
וְתוֹרֵץ	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.констр.	и зид	30
וּבְצֹק	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.констр.	и у невоље	33
הַעֲתִים:	ч.+з.и.о.р.мн.апс.	време	35

CG	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
γνώση	инд.мед.фут.2.л.ј.	научићеш се	2
καὶ	вез.корд.	и	3
διανοηθήση	инд.пас.фут.2.л.ј.	бићеш разуман	4
καὶ	вез.корд.	и	5
εὐφρανθήση	инд.пас.фут.2.л.ј.	обрадован бићеш	6
καὶ	вез.корд.	и	7
εὐρήσεις	инд.акт.фут.2.л.ј.	открићеш	8
προστάγματα	з.и.с.р.акуз.мн.	заповест	9
ἀποκριθῆναι	инф.пас.аор.	да одговорена би	10
καὶ	вез.корд.	и	11
οἰκοδομήσεις	инд.акт.фут.2.л.ј.	саградићеш	12
Ἱερουσαλημ	в.и.ж.р.акуз.ј.	Јерусалим	13
πόλιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	град	14
κυρίῳ	з.и.м.р.дат.ј.	Господу	15

T	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
γνώση	инд.мед.фут.2.л.ј.	научићеш се	2
καὶ	вез.корд.	и	3
συνήσεις	инд.акт.фут.2.л.ј.	схватићеш	4
ἀπὸ	пред.ген.	од	5
ἐξόδου	з.и.ж.р.ген.ј.	изласка	5
λόγου	з.и.м.р.ген.ј.	речи	7
τοῦ ἀποκριθῆναι	одр.ч.+инф,пас.аор.	одговорене(откривења)	9
καὶ	вез.корд.	и	10
τοῦ οἰκοδομηῆσαι	инф.акт.аор.	изграђивања	12
Ἱερουσαλημ	в.и.ж.р.акуз.ј.	Јерусалима	13
ἕως	пред.ген.	до	14
χριστοῦ	прид.м.р.ген.ј.	помазаног	15
ἡγουμένου	парт.мед.през.м.р.ген.ј.	који је вођа	16
ἑβδομάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	седмица	17
ἑπτὰ	осн.бр.	седам	18
καὶ	вез.корд.	и	19
ἑβδομάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	седмица	20
ἑξήκοντα	осн.бр.	шездесет	21
δύο	осн.бр	две	22
καὶ	вез.корд.	и	23
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	вратиће се	24
καὶ	вез.корд.	и	25
οἰκοδομηθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	изграђен биће	26
πλατεῖα	з.и.с.р.ном.мн.	трг(ови)	27
καὶ	вез.корд.	и	28
τείχος	з.и.с.р.ном.ј.	зид	29
καὶ	вез.корд.	и	30

ἐκκενωθήσονται	инд.пас.фут.3.л.мн.	опустошени биће	31
οἱ καιροί	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	време	33

У 9,26 изнова срећемо разлике у текстовима. МТ говори о шездесет и две седмице када ће „помазани“ бити одсечен. Т говори о истом броју седмица али уместо придева употребљава заједнички именицу средњег рода χρῖσμα тј. „помазање“, док СГ изненађује у неусаглашености броја седмица којих има „седам и седамдесет“ и „шездест две“ укупно. Налик Т користи именицу средњег рода χρῖσμα али не говори о уништењу већ о напуштању помазања. Даље, МТ и Т најављују долазак владара док СГ највљује долазак Помазаника.

Дан 9,26

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְאַחֲרַי	вез.+пред.	и после	2
הַשְּׁבִיעִים	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	седмица	4
לְשֵׁשִׁים	осн.бр.о.р.мн.апс.	шездесет	5
וּשְׁנָיִם	вез.+осн.бр.м.р.дуал.апс.	и две	7
יִכָּרֵת	имперф.ниф.3.л.м.р.ј.	одсечен биће	8
מִשִּׁים	прид.м.р.ј.апс.	помазани	9
וְאִין	вез.+прил.	и не	11
לּוֹ	пред.+суф.3лм.р.ј.	на њему	13
וְהָעִיר	вез.+ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	и град	16
וְהַקֹּדֶשׁ	вез.+ч.з.и.м.р.ј.апс.	и светња	18
שִׁחִיתָ	имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	разориће се	19
עַם	з.и.м.р.ј.констр.	народ	20
נָגִיד	з.и.м.р.ј.апс.	вођа	21
הַבָּא	ч.+парт.кал.м.р.ј.апс.	који долази	23
וּמִצֵּן	вез.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и	26
בְּשִׁטְפָה	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	са поплавом	29
וְעַד	вез.+пред.	и до	31
קֵץ	з.и.м.р.ј.апс.	краја	32
מִלְחָמָה	з.и.ж.р.ј.апс.	борбе	33
נִחְרָצָת	парт.ниф.ж.р.ј.апс.	која одлучује	34
שִׁמּוֹת	парт.кал.ж.р.мн.апс.	уништење	35

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
μετὰ	пред.ген.	после	2
ἑπτά	осн.бр.	седам	3
καὶ	вез.корд.	и	4
ἑβδομήκοντα	осн.бр.	седамдесет	5
καὶ	вез.корд.	и	6

ἑξήκοντα	осн.бр.	шездесет	7
δύο	осн.бр.	две	8
ἀποσταθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	напуштено биће	9
χρῖσμα	з.и.с.р.ном.ј.	помазање	10
καὶ	вез.корд.	и	11
οὐκ	прил.	не	12
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	ће се	13
καὶ	вез.корд.	и	14
βασιλεία	з.и.ж.р.ном.ј.	царевина	15
ἔθνῶν	з.и.с.р.ген.мн.	народа(Пагани)	16
φθερεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	разориће	17
τὴν πόλιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	град	19
καὶ	вез.корд.	и	20
τὸ ἅγιον	одр.ч.+прид.с.р.акуз.ј.	светињу	22
μετὰ	пред.ген.	са	23
τοῦ χριστοῦ	одр.ч.+прид.м.р.ген.ј.	Помазаником	25
καὶ	вез.корд.	и	26
ἦξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	доћи ће	27
ἡ συντέλεια	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	крај	29
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његов	30
μετ' ὀργῆς	пред.ген.+з.и.ж.р.ген.ј.	са гњевом	32
καὶ	вез.корд.	и	33
ἕως	пред.ген.	до	34
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	35
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	краја	36
ἀπὸ	пред.ген.	од	37
πολέμου	з.и.м.р.ген.ј.	борбе	38
πολεμηθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	извојеване	39

Г	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
μετὰ	пред.акуз.	после	2
τὰς ἑβδομάδας	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	седмица	4
τὰς ἑξήκοντα	одр.ч.+осн.бр.	шездесет	6
δύο	осн.бр.	две	7
ἐξολεθρευθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	уништиће	8
χρῖσμα	з.и.с.р.ном.ј.	помазање	9
καὶ	вез.корд.	и	10
κρίμα	з.и.с.р.ном.ј.	суд	11
οὐκ	прил.	није	12
ἔστιν	инд.акт.през.3.л.ј.		13
ἐν	пред.дат.	на	14
αὐτῷ	лич.зам.с.р.дат.ј.	њему	15

καὶ	вез. корд.	и	16
τὴν πόλιν	одр. ч. +з. и. ж. р. акуз. ј.	град	18
καὶ	вез. корд.	и	19
τὸ ἅγιον	одр. ч. +прид. с. р. акуз. ј.	светињу	21
διαφθερεῖ	инд. акт. фут. 3. л. ј.	уништиће	22
σὺν	пред. дат.	са	23
τῷ ἡγουμένῳ	одр. ч. +парт. мед. през. м. р. дат. ј.	владарем	25
τῷ ἐρχομένῳ	одр. ч. +парт. мед. през. м. р. дат. ј.	који долази	27
καὶ	вез. корд.	и	28
ἐκκοπήσονται	инд. пас. фут. 3. л. мн.	уклоње биће	29
ἐν	пред. дат.	у	30
κατακλυσμῷ	з. и. м. р. дат. ј.	потопу	31
καὶ	вез. корд.	и	32
ἕως	пред. ген.	до	33
τέλους	з. и. с. р. ген. ј.	свршетка	34
πολέμου	з. и. м. р. ген. ј.	рата	35
συντετημένον	парт. пас. перф. м. р. ген. ј.	кој је кратак	36
τάξει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	постављен	37
ἀφανισμοῖς	з. и. м. р. дат. мн.	уништењу	38

У 9,27 наилазимо на велику разлик у броју речи. Т и МТ донекле су у складу. МТ броји 29, а Т 33. Међутим, СГ има значајно већи број, укупно 62. СГ остаје доследан претходном стиху помињући изнова број седмица. Осим тога, помиње „време краја рата“ чега у остала два текста нема.

Дан 9,27

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
והגביר	вез. +перф. хиф. 3. л. м. р. ј.	и утврдио је	2
בְּרִית	з. и. жр. р. ј. апс.	завет	3
לְרֵבִים	пред. +ч. +прид. м. р. мн. апс.	са бројнима	6
שָׁבוּעַ	з. и. м. р. ј. апс.	седмицу	7
אֶחָד	осн. бр. м. р. ј. апс.	једну	8
וּתְצִי	вез. +з. и. м. р. ј. констр.	и половину	10
הַשָּׁבוּעַ	ч. +з. и. м. р. ј. апс.	седмице	12
יִשְׁפָּת	имперф. хиф. 3. л. м. р. ј.	престаће	13
זֶבַח	з. и. м. р. ј. апс.	жртва	14
וּמִנְחָה	вез. +з. и. ж. р. ј. апс.	и дарови	16
וְעַל	вез. +пред.	и на	18
כְּנֵר	з. и. ж. р. ј. констр.	крилима	19
שְׁקִיצִים	з. и. м. р. мн. апс.	гнуסобе	20
מְשֻׁמָּה	парт. поел. м. р. ј. апс.	опустошења	21

וַעַי	вез.+пред.	и до	23
הִלָּק	з.и.ж.р.ј.апс.	уништења	24
הִצְרַחְתָּ	вез.+парт.ниф.ж.р.ј.апс.	и одређеног	26
הִתְפַּח	имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	излиће	27
וְעַד	пред.	до	28
עָמָשׁ	парт.кал.м.р.ј.апс.	пустоши	29

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
δυναστεύσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	ојачаће	2
ἡ διαθήκη	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	завет	4
εἰς	пред.акуз.	са	5
πολλούς	прид.м.р.акуз.мн.	многима	6
καὶ	вез.корд.	и	7
πάλιν	прил.	опет	8
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	повратиће	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἀνοικοδομηθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	обновљен биће	11
εἰς	пред.акуз.	у	12
πλάτος	з.и.с.р.акуз.ј.	ширину	13
καὶ	вез.корд.	и	14
μῆκος	з.и.с.р.акуз.ј.	дужину	15
καὶ	вез.корд.	и	16
κατὰ	пред.акуз.	до	17
συντέλειαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	крај	18
καιρῶν	з.и.м.р.ген.мн.	времена	19
καὶ	вез.корд.	и	20
μετὰ	пред.акуз.	после	21
ἑπτὰ	осн.бр.	седам	22
καὶ	вез.корд.	и	23
ἑβδομήκοντα	осн.бр.	седамдесет	24
καιροῦς	з.и.м.р.акуз.мн.	времена	25
καὶ	вез.корд.	и	26
ἑξήκοντα	осн.бр.	шездесет	27
δύο	осн.бр.	два	28
ἔτη	з.и.с.р.акуз.мн.	године	29
ἕως	пред.ген.	до	30
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	31
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	краја	32
πολέμου	з.и.м.р.ген.ј.	рата	33
καὶ	вез.корд.	и	34
ἀφαιρεθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	уклоњена биће	35
ἡ ἐρήμωσις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	пустош	37
ἐν	пред.дат.	до	38
τῷ τέλει	одр.ч.+з.и.с.р.дат.ј.	свршетка	40
τῆς ἑβδομάδος	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	седмице	42

ἀρθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	подићи ће	43
ἡ θυσία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј	жртву	45
καὶ	вез.корд.	и	46
ἡ σπονδή	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	вино (пиће за жртву)	48
καὶ	вез.корд.	и	49
ἱερόν	прид.с.р.акуз.ј.	светог	50
βδέλυγμα	з.и.с.р.акуз.ј.	гнусобе	51
τῶν ἐρημώσεων	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	опустошења	53
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	ће се	54
ἕως	пред.ген.	до	55
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	краја	56
καὶ	вез.корд.	и	57
συντέλεια	з.и.ж.р.ном.ј.	крај	58
δοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	дан биће	59
ἐπὶ	пред.акуз.	до	60
τὴν ἐρήμωσιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	опустошења	62

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
δυναστεύσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	ојачаће	2
διαθήκην	з.и.ж.р.акуз.ј.	завет	3
πολλοῖς	прид.м.р.дат.мн.	многима	4
ἑβδομᾶς	з.и.ж.р.ном.ј.	седмица	5
μία	осн.бр.ж.р.ном.ј.	једна	6
καὶ	вез.корд.	и	7
ἐν	пред.дат.	до	8
τῷ ἡμίσει	одр.ч.+прид.с.р.дат.ј.	половине	10
τῆς ἑβδομάδος	з.и.ж.р.ген.ј.	седмице	12
ἀρθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	подићи ће	13
μου	лич.зам.ген.ј.	моју	14
θυσία	з.и.ж.р.ном.ј	жртву	15
καὶ	вез.корд.	и	16
σπονδή	з.и.ж.р.ном.ј.	вино (пиће за жртву)	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἐπὶ	пред.акуз.	до	19
τὸ ἱερόν	одр.ч.+прид.с.р.акуз.ј.	храм, (светиња)	21
βδέλυγμα	з.и.с.р.акуз.ј.	гнусобе	22
τῶν ἐρημώσεων	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	опустошења	24
καὶ	вез.корд.	и	25
ἕως	пред.ген.	до	26
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	краја	27
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	28
συντέλεια	з.и.ж.р.ном.ј.	крај	29
δοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	дан биће	30
ἐπὶ	пред.акуз.	до	31
τὴν ἐρήμωσιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	опустошења	33

2.3.5. Примери морфолошке анализе 10. поглавља

Овде наилазимо на другачији текст у односу на претходна поглавља. На основу речника и стила, овај део доста се разликује од осмог и деветог поглавља, а делимично и од седмог. Властите именице имају члан, а за разлику од 7. поглавља где се за именицу „виђење“ искључиво у оба грчка текста употребљава ὀράσεις овде се први пут појављује у Т варијанти 10,1 именица женског рода акузатива једнине τῆ ὀπτασία.

Дан 10,1

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
בְּשָׁנָת	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	у години	2
שְׁלוֹשׁ	осн.бр.ж.р.ј.апс.	трећој	3
לְכוֹרֶשׁ	пред.+в.и.	од Кира	5
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	цара	6
פָּרֶס	в.и.	Персије	7
דָּבָר	з.и.м.р.ј.апс.	реч	8
נִגְלָה	перф.ниф.3.л.м.р.ј.	објављена је	9
לְדָנְיָאֵל	пред.+в.и.	Данилу	11
אֲשֶׁר-	рел.зам.	коме	12
נִקְרָא	перф.ниф.3.л.м.р.ј.	дано је	13
שְׁמוֹ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	име његово	15
בְּלִטְשַׁאצָּר	в.и.	Валтасар	16
וְאִמְתָּ	вез.+з.и.ж.р.ј.апс.	и истина	18
הַדָּבָר	ч+з.и.м.р.ј.апс.	реч	20
וְצָבָא	вез.+з.и.о.р.ј.апс.	и војска (сила)	22
גְּדוּלָה	прид.м.р.ј.апс.	велика	23
וּבִין	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и разумео је	25
אֶת-	озн.акуз.		26
הַדָּבָר	з.и.м.р.ј.апс.	реч	27
וּבִינָהּ	вез.+з.и.ж.р.ј.апс.	и смисао	29
לּוֹ	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	његовог	31
בְּמַרְאָהּ	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	виђења	34

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐν	пред.дат.	у	1
τῷ ἐνιαυτῷ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	години	3
τῷ πρώτῳ	одр.ч.+ред.бр.м.р.дат.ј.	првој	5
Κύρου	в.и.м.р.ген.ј.	Кира	6
τοῦ βασιλέως	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	цара	8
Περσῶν	в.и.м.р.ген.мн.	Персијског	9
πρόσταγμα	з.и.с.р.ном.ј.	заповест	10
ἐδείχθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	објављена је	11
τῷ Δανιῆλ	одр.ч.+в.и.м.р.дат.ј.	Данилу	13

ὅς	рел.зам.м.р.ном.ј.	коме	14
ἐπεκλήθη	инд.акт.аор.3.л.ј.	назва	15
τὸ ὄνομα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	име	17
Βαλτασαρ	в.и.м.р.ном.ј.	Валтасар	18
καὶ	вез.корд.	и	19
ἀληθὲς	прид.с.р.ном.ј.	истинито	20
τὸ ὄραμα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	виђење	22
καὶ	вез.корд.	и	23
τὸ πρόσταγμα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	заповест	25
καὶ	вез.корд.	и	26
τὸ πλῆθος	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	мноштво	28
τὸ ἰσχυρὸν	одр.ч.+прид.с.р.ном.ј.	сила	30
διανοηθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	разумна биће	31
τὸ πρόσταγμα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	заповест	33
καὶ	вез.корд.	и	34
διενοήθη	инд.пас.аор.1.л.ј.	разумех	35
αὐτὸ	лич.зам.с.р.акуз.ј.	је	36
ἐν	пред.дат.	у	37
ὄραματι	з.и.с.р.дат.ј.	виђењу	38

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐν	пред.дат.	у	1
ἔτει	з.и.с.р.дат.ј.	години	2
τρίτῳ	ред.бр.с.р.дат.ј.	трећој	3
Κύρου	в.и.м.р.ген.ј.	Кира	4
βασιλέως	з.и.м.р.ген.ј.	цара	5
Περσῶν	в.и.м.р.ген.мн.	Персијског	6
λόγος	з.и.м.р.ном.ј.	реч	7
ἀπεκαλύφθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	објављена би	8
τῷ Δανιηλ	одр.ч.+в.и.м.р.дат.ј.	Данилу	10
οὗ	рел.зам.м.р.ген.ј.	који	11
τὸ ὄνομα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	име	13
Βαλτασαρ	в.и.м.р.ном.ј.	Валтасар	14
καὶ	вез.корд.	и	15
ἀληθινὸς	прид.м.р.ном.ј.	истинита	16
ὁ λόγος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	реч	18
καὶ	вез.корд.	и	19
δύναμις	з.и.ж.р.ном.ј.	сила	20
μεγάλῃ	прид.ж.р.ном.ј.	велика	21
καὶ	вез.корд.	и	22
σύνεσις	з.и.ж.р.ном.ј.	разумевање	23
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дано би	24
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	25
ἐν	пред.дат.	у	26
τῇ ὀπτασίᾳ	з.и.ж.р.дат.ј.	виђењу	27

Сва три текста показују међусобну сродност као да користе заједнички изворни текст са малим одступањима у СГ варијанти у 10.5 у којој је описано виђење човека одевеног у ланену ризу, с том разликом што у СГ „светлост избија из њега“.

Дан 10,5

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַאֲשֶׁר	имперф.кал.1.л.ј.	и подигох	1
אֶת־	озн.акуз.		2
עֵינָיו	з.и.о.р.дуал.констр.+суф.1.л.ј.	очи своје	4
וַאֲרָא	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и погледах	6
וְהִלֵּךְ	вез.+узвик	и гле	8
אִישׁ־	з.и.м.р.ј.апс.	човек	9
אֶחָד	осн.бр.м.р.ј.апс.	један	10
לְבוּשׁ	парт.кал.пас.м.р.ј.	који је одевен	11
בְּדָיִם	з.и.м.р.мн.апс.	у ланену ризу	12
וּמִתְּגָיו	вез.+з.и.м.р.дуал.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и бедра његова	15
הִגְרִים	парт.кал.пас.м.р.мн.апс.	опасана	16
בְּכֶתֶם	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	у злато	18
אוֹפָא	в.и.	Уфаза	19

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἦρα	инд.акт.аор.1.л.ј.	подигох	2
τοὺς ὀφθαλμοὺς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	очи	4
μου	лич.зам.ген.ј.	своје	5
καὶ	вез.корд.	и	6
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	7
καὶ ἶδον	вез.корд.+узвик	и гле	9
ἄνθρωπος	з.и.м.р.ном.ј.	човек	10
εἷς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	11
ἐνδεδυμένος	парт.пас.перф.м.р.ном.ј.	који је одевен	12
βύσσινά	прид.с.р.акуз.мн.	ланеном ризом	13
καὶ	вез.корд.	и	14
τὴν ὀσφὸν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	струк	16
περιεζωσμένος	парт.пас.перф.м.р.ном.ј.	који је опасан	17
βυσσίνῳ	прид.м.р.дат.ј.	ланеној ризи	18
καὶ	вез.корд.	и	19
ἐκ	пред.ген.	од	20
μέσου	прид.с.р.ген.ј.	средине	21
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	22
φῶς	з.и.с.р.акуз.ј.	светлост	23

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἦρα	инд.акт.аор.1.л.ј.	подигох	2

τοὺς ὀφθαλμοὺς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	очи	4
μου	лич.зам.ген.ј.	своје	5
καὶ	вез.корд.	и	6
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	7
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	9
ἄνθρωπος	з.и.м.р.ном.ј.	човек	10
εἷς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	11
ἐνδεδυμένος	парт.пас.перф.м.р.ном.ј.	који је одевен	12
βαδδὶν	транслит.	Вадин*	13
καὶ	вез.корд.	и	14
ἢ ὀσφύς	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	струк	16
αὐτό	лич.зам.м.р.ген.ј.	његов	17
ὑπεριεζωσμένη	парт.пас.перф.м.р.ном.ј.	који је опасан	18
ἐν	пред.дат.	у	19
χρυσίῳ	з.и.с.р.дат.ј.	злату	20
Ὠφθαλμοῦ	в.и.ген.ј.	Офаза	21

Нарочито занимљива је употреба именице „човек“. За разлику од претходних поглавља у којима не постоји законитост при употреби, што је последица, вероватно компоновања текста, овде је уочљиво да приређивач МТ бира именицу $\psi\chi$ да опише човека, Т сходно томе бира $\alpha\eta\rho\sigma$ као у 10,5, док именицу $\pi\chi$, користи када описује „појаву човека“, некога налик човеку. Тако у 10 поглављу наилазимо на опис три типа човека. Први тип је човек којег Данило види у свом виђењу у 10,5, који има тело од топаза, лице као појава муње, очи као светлост ватре, ноге као сјај бронзе, и глас као глас мноштва. У овом случају јеврејски израз је $\psi\chi$, у СГ $\alpha\eta\rho\sigma$, а сходно томе Т бира $\alpha\eta\rho\sigma$. Други човек којег помиње је сам Данило коме се обраћа тајанствени човек из виђења у 10,11. Том приликом употребљена је иста комбинација у МТ $\psi\chi$, у СГ $\alpha\eta\rho\sigma$, у Т $\alpha\eta\rho\sigma$. Коначно, трећи тип је „неко налик човеку“ који је описан у 10,16 где се описује неко „налик човеку“. У овом случају МТ користи $\pi\chi$, док оба грчка превода комбинацију предлог $\omega\varsigma$ + именица у генитиву јединине $\alpha\eta\rho\sigma\tau\omicron\upsilon$. Исти манир срећемо и касније у 10,18. Данила дотаче „појава човека“ опет МТ користи $\pi\chi$, а грчки преводи $\omega\varsigma \theta\rho\alpha\sigma\tau\omicron\upsilon \alpha\eta\rho\sigma\tau\omicron\upsilon$. Чињеница да употребу комбинације $\pi\chi$ - $\alpha\eta\rho\sigma$, односно, $\psi\chi$ - $\alpha\eta\rho\sigma$ налазимо на више од једног примера у истом поглављу, наводи на питање, не прави ли писац, сходно томе, преводилац, служећи се различитим изразима при опису човека и „некога налик човеку“, свесну разлику у терминима како би истакао разлику и у описаним типовима личности? Ако је тако, зашто онда постоји толика плуралност при употреби истог израза у претходним поглављима? Одговор можда лежи у чињеници да

само 7. и 10. поглавље описују „некога налик човеку“ и у том смислу, постоји усаглашеност употребе. Свакако, треба имати у виду да у 7. поглављу МТ уместо םִתְּ-
 ἄνθρωπος садржи שְׁׁנֵי- ἄνθρωπος што је размљиво ако се има у виду да су делови до 7,28
 писани на арамејском језику. У прилог томе говори употреба узвика „и гле“ која је у 7
 поглављу אַרְרָה, а у 8. הִנֵּה

Дан 10,11

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיֹּאמֶר	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и рече	2
אֵלַי	пред.+суф.1.л.о.р.ј.	ми	4
דָּנִיֵּאל	в.и.	Данило	5
אִישׁ-	з.и.м.р.ј.констр.	човече	6
חֲמֻדוֹת	прид.м.р.ј.апс.	мио	7
הָבֵן	имперт.хиф.м.р.ј.	разуми	8
בְּדַבָּרִים	пред.+ч.+з.и.м.р.мн.апс.	речи	11
אֲשֶׁר	рел.зам.	које	12
אֲנֹכִי	нез.зам.1.л.о.р.ј.	ја	13
דְּבַר	парт.кал.м.р.ј.апс.	које говорим	14
אֵלַיְךָ	пред.+суф.2.л.м.р.ј.	ти	16
וַעֲמַד	вез.+имперт.кал.м.р.ј.	устани	18
עַל-	пред.	на	19
עֲמֻדָּךְ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.о.р.ј.	место своје	21
כִּי	вез.	јер	22
עַתָּה	прил.	сада	23
שְׁלַחְתִּי	перф.пуел.1.л.о.р.ј.	послан сам	24
אֵלַיְךָ	пред.+суф.м.р.2.л.ј.	теби	26
וּבְדַבְּרוֹ	вез.+пред.+инф.пиел.констр.+суф3.л.м.р.ј.	и док је говорио	30
עִמִּי	пред.+суф.1.л.о.р.ј.	ми	32
אֶת-	озн.акуз.		33
הַדְּבָר	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	реч	35
הִנֵּה	ч.+прид.м.р.ј.	ову	37
עָמַדְתִּי	перф.кал.1.л.ј.	устао сам	38
מִרְעִיד	парт.хиф.м.р.ј.апс.	престрашен	39

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπέν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	3
Δανιηλ	в.и.м.р.вок.ј.	Данило	4
ἄνθρωπος	з.и.м.р.ном.ј.	човек	5
ἐλεεινὸς	прид.м.р.ном.ј.	мио	6
εἶ	инд.акт.през.2.л.ј.	си	7
διανοήθητι	имперт.акт.аор.2.л.ј.	размисли	8
τοῖς προσταγμασιν	одр.ч.+з.и.с.р.дат.мн.	заповестима	10

οἷς	рел.зам.с.р.дат.мн.	којима	11
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	12
λαλῶ	инд.крт.през.1.л.ј.	говорим	13
ἐπὶ	пред.акуз.	са	14
σέ	лич.зам.акуз.ј.	тобом	15
καὶ	вез.корд.	и	16
στῆθι	имперт.акт.аор.2.л.ј.	стани	17
ἐπὶ	пред.ген.	на	18
τοῦ τόπου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	места	20
σου	лич.зам.ген.ј.	своје	21
ἄρτι	прил.	сада	22
γὰρ	вез.корд.	јер	23
ἀπεστάλην	инд.пас.аор.1.л.ј.	послан сам	24
ἐπὶ	пред.акуз.	к	25
σέ	лич.зам.дат.ј.	теби	26
καὶ	вез.корд.	и	27
ἐν	пред.дат.	на	28
τῷ λαλῆσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	говорење	30
αὐτὸν	лич.зам.ген.ј.	његово	31
μετ' ἐμοῦ	пред.ген.+лич.зам.ген.ј.	са мном	33
τὸ πρόσταγμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	заповест	35
τοῦτο	пок.зам.с.р.акуз.ј.	ову	36
ἔστην	инд.акт.аор.1.л.ј.	стадох	37
τρέμων	партпакт.през.м.р.ном.ј.	уплашен	38

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπέν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
πρός	пред.акуз.	за	3
με	лич.зам.акуз.ј.	мене	4
Δανιηλ	в.и.м.р.вок.ј.	Данило	5
άνηρ	з.и.м.р.ном.ј.	човек	6
ἐπιθυμιῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	мио	7
σύνες	имперт.акт.аор.2.л.ј.	размисли	8
ἐν	пред.дат.	о	9
τοῖς λόγοις	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	речима	11
οἷς	рел.зам.с.р.дат.мн.	којима	12
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	13
λαλῶ	инд.акт.през.1.л.ј.	говорим	14
πρὸς	пред.акузз.	са	15
σέ	лич.зам.акуз.ј.	тобом	16
καὶ	вез.корд.	и	17
στῆθι	имперт.акт.аор.2.л.ј.	стани	18
ἐπὶ	пред.ген.	на	19
τῇ στάσει	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	место	21
σου	лич.зам.ген.ј.	своје	22

ὅτι	вез.суборд.	јер	23
νῦν	прил.	сада	24
ἀπεστάλην	инд.пас.аор.1.л.ј.	послан сам	25
πρὸς	пред.акуз.	код	26
σέ	лич.зам.акуз.ј.	тебе	27
καὶ	вез.корд.	и	28
ἐν	пред.дат.	на	29
τῷ λαλῆσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	говорење	31
αὐτὸν	лич.зам.ген.ј.	његово	32
πρός	пред.акуз.	са	33
με	лич.зам.акуз.ј.	мног	34
τὸν λόγον	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	речи	36
τοῦτον	пок.зам.м.р.акуз.ј.	ове	37
ἀνέστην	инд.акт.аор.3.л.ј.	устадох	38
ἐντρομος	прид.м.р.номј.ј.	уплашен	39

У 10,12 може се уочити разилажење између МТ и Т са једне стране и СГ са друге стране. У МТ и Т Данило је „предано срце своје Богу, у СГ „предао је лице своје Богу“ . Осим тога Т и СГ бирају различите еквиваленте за јеврејско דָּבַר יְהוָה. СГ се опредељује за τὸ ῥῆμα, а Т за οἱ λόγοι .

Дан 10,12

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּשְׁמַע	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и рече	2
אֵלָיו	пред.+суф.1.л.о.р.ј.	ми	4
לֹא	прил.	не	5
תִּירָא	имперф.кал.2.л.м.р.ј.	плаши се	6
דָּבַר אֱלֹהִים	в.и.	Данило	7
כִּי י	вез.	јер	8
מִן	пред.	од	9
הַיּוֹם	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	дана	11
הַרְאִיוֹן	ч.+прид.м.р.ј.апс.	првог	13
אֲשֶׁר	рел.зам.	којег	14
נָתַתָּ	перф.кал.2.л.м.р.ј.	предао си	15
אֶת־	озн.акуз.		16
לְבָבְךָ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	срце своје	18
לְהַבִּין	пред.+инф.хиф.констр.	да разумеш	20
וְלִהְיוֹתְךָ	вез.+пред.+инф.хитпаел.констр.	и да казниш се	23
לְפָנָיו	пред.+з.и.о.р.мн.констр.	пред лицем	25
אֱלֹהֵיךָ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	Бога свога	27
נִשְׁמָעוּ	перф.ниф.3.л.о.р.мн.	услишене су	28
דְּבָרֶיךָ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	речи твоје	30
וְאֲנִי־	вез.+нез.зам.1.л.о.р.ј.	и ја	32
בָּאתִי	перф.кал.1.л.о.р.ј.	дошао сам	33

קִיָּבָרָה	пред.+з.и.м.р.мн.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	због речи твојих	36
------------	---	------------------	----

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
πρός	пред.акуз.	за	3
με	лич.зам.акуз.ј.	мене	4
μὴ	озн.нег.	не	5
φοβοῦ	имперт.мед.през.2.л.ј.	плаши се	6
Δανιηλ	в.и.м.р.вок.ј.	Данило	7
ὅτι	вез.суборд.	јер	8
ἀπὸ	пред.ген.	од	9
τῆς ἡμέρας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	дана	11
τῆς πρώτης	одр.ч.+ред.бр.ж.р.ген.ј.	првог	13
ἧς	рел.зам.ген.ј.	којег	14
ἔδωκας	инд.акт.аор.2.л.ј.	предаде	15
τὸ πρόσωπόν σου	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	лице	17
σου	лич.за.ген.ј.	своје	18
διανοηθῆναι	инф.пас.аор.	разумности	19
καὶ	вез.корд.	и	20
ταπεινωθῆναι	инф.пас.аор.	понижности	21
ἐναντίον	пред.ген.	пред	22
κυρίου	з.и.м.р.ген.ј.	Господа	23
τοῦ θεοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	Бога	25
σου	лич.зам.ген.ј.	свога	26
εἰσηκούσθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	услишена је	27
τὸ ῥῆμά σου	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	реч	29
σου	лич.зам.ген.ј.	твоја	30
καὶ	вез.корд.	и	31
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	32
εἰσῆλθον	инд.акт.аор.1.л.ј.	изађох	33
ἐν	пред.дат.	због	34
τῷ ῥήματί σου	з.и.с.р.дат.ј.	речи	36
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	37

T	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
πρός	пред.акуз.	за	3
με	лич.зам.акуз.ј.	мене	4
μὴ	озн.нег.	не	5
φοβοῦ	имперт.мед.през.2.л.ј.	плаши се	6
Δανιηλ	в.и.м.р.вок.ј.	Данило	7
ὅτι	вез.суборд.	јер	8
ἀπὸ	пред.ген.	од	9
τῆς πρώτης	одр.ч.+ред.бр.ж.р.ген.ј.	првог	11

ἡμέρας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	дана	12
ἧς	рел.зам.ген.ј.	којег	13
ἔδωκας	инд.акт.аор.2.л.ј.	предаде	14
τὴν καρδίαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	срце	16
σου	лич.зам.ген.ј.	своје	17
τοῦ συνιέναι	одр.ч.+инф.акт.през.	разумевању	19
καὶ	вез.корд.	и	20
κακωθῆναι	инф.пас.аор.	страдању	21
ἐναντίον	пред.ген.	пред	22
τοῦ θεοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	Бога	24
σου	лич.зам.ген.ј.	свога	25
ἠκούσθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	услишене су	26
οἱ λόγοι	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	речи	28
σου	лич.за.ген.ј.	твоје	29
καὶ	вез.корд.	и	30
ἦλθον	инд.акт.аор.1.л.ј.	дођох	31
ἐν	пред.дат.	по	32
τοῖς λόγοις	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	речима	34
σου	лич.зам.ген.ј.	твојим	35

Дан 10,16

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
הַגִּיה	вез.+узвик	и гле	2
כְּמוֹתָ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	као сличан	4
בְּנִי	з.и.м.р.мн.констр.	сину	5
מִדָּבָר	з.и.м.р.ј.апс.	човечијем	6
לְנַגְע	парт.кал.м.р.ј.апс.	дотакну је	7
עַל-	пред.		8
שִׁפְתַי	з.и.ж.р.дуал.констр.+суф.1.л.ј.	усне моје	10
וַתִּפְתַּח-	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и отворише се	12
פִּי	з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.ј.	уста моја	14
וַתְּדַבֵּר	вез.+имперф.пиел.1.л.ј.	и говорих	16
וַתִּמְרָר	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и рекох	18
אֶל-	пред.		19
הַעֲמִיד	ч.+парт.кал.м.р.ј.апс.	оном који стоји	21
לְנִגְדִי	пред.+пред.+суф.1.л.ј.	испред мене	24
אֲדֹנָי	з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.ј.	Господе мој	26
בְּמִרְאָה	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	од виђења	28
נִהְפָּקוּ	перф.ниф.3.л.мн.	преокренуло се	29
צָרִי	з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.ј.	туга моја	31
עָלַי	пред.+суф.1.л.ј.	у мени	33
וְאֵל	вез.+пред.	и	35
שִׁבַּחַתִּי	перф.кал.1.л.ј.	повратила	36
כֹּחַ	з.и.м.р.ј.пас.	снага	37

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ ἰδοὺ	вез.+узвик	и гле	2
ὡς	вез.суборд.	као	3
ὁμοίωσις	з.и.ж.р.ном.ј.	сличност	4
χειρὸς	з.и.ж.р.ген.ј.	руке	5
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човечије	6
ἦψατό	инд.мед.аор.3.л.ј.	дотаче се	7
μου	лич.зам.ген.ј.	мојих	8
τῶν χειλέων	одр.ч.+з.и.с.р.ген.мн.	усана	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἦνοιξα	инд.акт.аор.1.л.ј.	отвори	12
τὸ στόμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	уста	14
μου	лич.зам.ген.ј.	моја	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἐλάλησα	инд.акт.аор.1.л.ј.	проговорих	17
καὶ	вез.корд.	и	18
εἶπα	инд.акт.аор.1.л.ј.	рекох	19
τῷ ἐστηκότι	одр.ч.+парт.акт.перф.м.р.дат.ј.	ономе који је стајао	21
ἀπέναντί	пред.акуз.	насупротив	22
μου	лич.зам.ген.ј.	мене	23
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	господе	24
καὶ	вез.корд.	и	25
ὡς	вез.суборд.	као	26
ὄρασις	з.и.ж.р.ном.ј.	виђење	27
ἀπεστράφη	инд.пас.аор.3.л.ј.	окренуто би	28
ἐπὶ	пред.акуз.	на	29
τὸ πλευρόν	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	страну (бок)	31
μου	лич.зм.ген.ј.	моју	32
ἐπ' ἐμέ	пред.акуз.+лич.зам.акуз.ј.	на мене	34
καὶ	вез.корд.	и	35
οὐκ	прил.	не	36
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	би	37
ἐν	пред.дат.	у	38
ἐμοὶ	лич.зам.дат.ј.	мени	39
ἰσχύς	з.и.ж.р.ном.ј.	снаге	40

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	2
ὡς	вез.суборд.	као	3
ὁμοίωσις	з.и.ж.р.ном.ј.	сличност	4
υἱοῦ	з.и.м.р.ген.ј.	сина	5
ἀνθρώπου	з,и,м,р,генј,	човечијег	6
ἦψατο	инд.мед.аор.3.л.ј.	дотаче се	7
τῶν χειλέων	з.и.с.р.ген.мн.	усана	9
μου	лич.зам.ген.ј.	мојих	10
καὶ	вез.корд.	и	11

ἥνοιξα	инд. акт. аор. 1. л. ј.	отвори	12
τὸ στόμα	одр. ч. + з. и. с. р. акуз. ј.	уста	14
μου	лич. зам. ген. ј.	моја	15
καὶ	вез. корд.	и	16
ἐλάλησα	инд. акт. аор. 1. л. ј.	проговорих	17
καὶ	вез. корд.	и	18
εἶπα	инд. акт. аор. 1. л. ј.	рекох	19
πρὸς	пред. акуз.	пред	20
τὸν ἐστῶτα	одр. ч. + парт. акт. перф. 3. л. м. р. акуз. ј.	оним који је стајао	22
ἐναντίον	пред. ген.	испред	23
ἐμοῦ	лич. зам. ген. ј.	мене	24
κύριε	з. и. м. р. вок. ј.	господе	25
ἐν	пред. дат.	при	26
τῇ ὀπτασίᾳ	одр. ч. + з. и. ж. р. дат. ј.	виђењу	28
σου	лич. зам. ген. ј.	твоме	29
ἐστράφη	инд. пас. аор. 3. л. ј.	промењен би	30
τὰ ἐντός	одр. ч. ++ прил	унутрашњост	32
μου	лич. зам. ген. ј.	моја	33
ἐν	пред. дат.	у	34
ἐμοί	лич. зам. дат. ј.	мени	35
καὶ	вез. корд.	и	36
οὐκ	прил.	не	37
ἔσχον	инд. акт. аор. 1. л. ј.	имадох	38
ἰσχύον	з. и. ж. р. акуз. ј.	снаге	39

Дан 10,18

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἔτι	вез. + имперф. хиф. 3. л. м. р. ј.	и настави	2
ἕτι	вез. + имперф. кал. 3. л. м. р. ј.	и дотаче се	4
ἔτι	пред. + суф. 1. л. ј.	ме се	6
ἔτι	пред. + з. и. м. р. ј. констр.	појава	8
ἔτι	з. и. м. р. ј. апс.	човека	9
ἔτι	вез. + имперф. пиел. 3. л. м. р. ј. + суф. 1. л. ј.	и окрепи ме	12

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
προσέθηκε	инд. акт. аор. 3. л. ј.	додаде	2
καὶ	вез. корд.	и	3
ἥψατό	инд. мед. аор. 3. л. ј.	дотаче се	4
μου	лич. зам. ген. ј.	мене	5
ὡς	вез. суборд.	као	6
ὄρασις	з. и. ж. р. ном. ј.	појава	7
ἀνθρώπου	з. и. м. р. ген. ј.	човечија	8
καὶ	вез. корд.	и	9
κατίσχυσέ	инд. акт. аор. 3. л. ј.	ојача	10

με	лич.зам.акуз.ј.	ме	11
----	-----------------	----	----

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
προσέθηκε	инд.акт.аор.3.л.ј.	додаде	2
καὶ	вез.корд.	и	3
ἦψατό	инд.мед.аор.3.л.ј.	дотаче се	4
μου	лич.зам.ген.ј.	мене	5
ὡς	вез.суборд.	као	6
ὄρασις	з.и.ж.р.ном.ј.	појава	7
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човечија	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἐνίσχυσέν	инд.акт.аор.3.л.ј.	окрепи	10
με	лич.зам.акуз.ј.	ме	11

На примеру 10,18 уочава се сродност сва три текста како у броју тако и избору речи с малом разликом у редоследу. У 10, 20 приметно је да у Т недостаје узвик „и гле“ за разлику од МТ и СГ. Ово може бити показатељ независног изворног текста.

Дан 10,20

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיֹּאמֶר	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и рече	2
הֲיָדַעְתָּ	упит.зам.+перф.кал.2.л.м.р.ј.	знао ли си	4
לָמָּה	пред.+упит.зам.перф.кал.1.л.ј.	зашто	6
בְּאֵתִי	перф.кал.1.л.ј.	дошао сам	7
אֵלַיְךָ	пред.+суф.2.л.м.р.ј.	к теби	9
וְעֵתָהּ	вез.+прил.	и сад	11
אֲשׁוּב	имперф.кал.1.л.ј.	вратићу се	12
לְהִלָּחֵם	пред.+инф.ниф.конст.	да се борим	14
עִם־	пред.	са	15
שָׂר	з.и.м.р.ј.констр.	вођом	16
פָּרַס	в.и.	Персије	17
וְאֲנִי	вез.+нез.зам.1.л.ј.	и ја	19
יֹדְעִים	парт.кал.м.р.ј.апс.	одлазим	20
וְהִגֵּדָה	вез.+узвик	и гле	22
שָׂרָה־	з.и.м.р.ј.констр.	вођа	23
יָוָן	в.и.	Јавана (Јелина)	24
בָּא	перф.кал.3.л.м.р.ј.	дошао је	25

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπέν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
πρός	пред.акуз.	код	3
με	лич.зам.акуз.ј.	мене	4

γινώσκεις	инд. акт. през. 2. л. ј.	знаш	5
τί	упит. зам. с. р. ном. ј.	зашто	6
ἦλθον	инд. акт. аор. 1. л. ј.	дођох	7
πρὸς	пред. акуз.	код	8
σέ	лич. зам. акуз. ј.	тебе	9
καὶ	вез. корд.	и	10
νῦν	прил.	сада	11
ἐπιστρέψω	инд. акт. фут. 1. л. ј.	окренућу се	12
διαμάχεσθαι	инф. мед. през.	да се борим	13
μετὰ	пред. ген.	са	14
τοῦ στρατηγοῦ	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	заповедника	16
βασιλέως	з. и. м. р. ген. ј.	царства	17
τῶν Περσῶν	одр. ч. + в. и. м. е. ген. мн.	Персијанаца	19
καὶ	вез. корд.	и	20
ἐγὼ	лич. зам. ном. ј.	ја	21
ἐξεπορευόμην	инд. мед. имперф. 1. л. ј.	удаљих се (изађох)	22
καὶ ἰδοῦ	вез. + узвик	и гле	24
στρατηγός	з. и. м. р. ном. ј.	заповедник	25
Ἑλλήνων	в. и. м. р. ген. мн.	Јелина	26
εἰσεπορεύετο	инд. мед. имперф. 3. л. ј.	приближи се (уђе)	27

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
εἶπέν	инд. акт. аор. 3. л. ј.	рече	2
εἰ	вез. погодб.	ако	3
οἶδας	инд. акт. перф. 2. л. ј.	знаш	4
ἵνα	вез. суборд.	због	5
τί	упит. зам. с. р. ном. ј.	чега (зашто)	6
ἦλθον	инд. акт. аор. 1. л. ј.	дођох	7
πρὸς	пред. акуз.	код	8
σέ	лич. зам. акуз. ј.	тебе	9
καὶ	вез. корд.	и	10
νῦν	прил.	сада	11
ἐπιστρέψω	инд. акт. фут. 1. л. ј.	окренућу се	12
τοῦ πολεμῆσαι	одр. ч. + инф. акт. аор.	да се борим	14
μετὰ	пред. ген.	са	15
ἄρχοντος	з. и. м. р. ген. ј.	начелником	16
Περσῶν	в. и. м. е. ген. мн.	Персијанаца	17
καὶ	вез. корд.	и	18
ἐγὼ	лич. зам. ном. ј.	ја	19
ἐξεπορευόμην	инд. мед. имперф. 1. л. ј.	удаљићу се	20
καὶ	вез. корд.	и	21
ὁ ἄρχων	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	начелник	23
τῶν Ἑλλήνων	одр. ч. + в. и. м. р. ген. мн.	Јелина	25
ἦρχετο	инд. мед. имперф. 3. л. ј.	долази	26

2.3.6. Примери морфолошке анализе 11. поглавља

На самом почетку 11 поглавља може да се примети неусаглашеност сва три текста. Полавље 11 не може се посматрати равноправно са претходно обрађеним делом. У досадашњем прегледу могло је да се да примети неслагање између СГ и Т али веома ретко између МТ и Т. У овом случају већ у 11,1 видимо неслагање између МТ и Т, а касније и између Т и СГ.

Дан 11,1

MT	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְאֵלַי	вез.+нез.зам.1.л.ј.	и ја	2
בְּשָׁנָה	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	у години	4
תְּחִלָּה	осн.бр.ж.р.ј.апс.	првој	5
לְדָרִיבָּךְ	пред.+в.и.	Дарија	7
הַמֶּדֶה	ч.+в.и.	Меде	9
עֲמָדִי	инф.кал.констр.+суф.1.л.ј.	да устанем	11
לְמַחְצִיק	пред.+парт.хиф.м.р.ј.апс.	да ојачам	13
וּלְמַעֲוֹז	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.апс.	и на утврђење	16
לְךָ	пред.+суф.3.л.ј.м.р.	пред њим	18

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐν	пред.дат.	у	2
τῷ ἐνιαυτῷ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	години	4
τῷ πρώτῳ	одр.ч.+ред.бр.м.р.дат.ј.	првој	6
Κύρου	в.и.м.р.ген.ј.	Кира	7
τοῦ βασιλέως	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	цара	9
εἶπέν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	10
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	11
ἐνισχύσαι	инф.акт.аор.	да ојачаш	12
καὶ	вез.корд.	и	13
ἀνδρίζεσθαι	инф.мед.през.	храбриш се	14

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	2
ἐν	пред.дат.	у	3
ἔτει	з.и.с.р.дат.ј.	години	4
πρώτῳ	ред.бр.с.р.дат.ј.	првој	5
Κύρου	в.и.м.р.ген.ј.	Кира	6
ἔστην	инд.акт.аор.1.л.ј.	устадох	7
εἰς	пред.акуз.	за	8
κράτος	з.и.с.р.акуз.ј.	моћ	9

καὶ	вез.корд.	и	10
ἰσχύον	з.и.ж.р.акуз.ј.	силу	11

Бољи пример неслагања је 11,6. Овде се уочавају бројне разлике између сва три текста што што може да указује постојање прото-МТ који није истоветан примљеном МТ. Осим тога, може да показује да Т није ревизија, како се сматра, већ независни превод прото МТ.

Дан 11,6

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּלְקַץ	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.констр.	и на крају	3
שָׁנִים	з.и.ж.р.мн.апс.	године	4
יִתְחַבְּרוּ	имперф.хитпаел.3.л.м.р.мн.	удружиће се	5
וּבַת	вез.+з.и.ж.р.ј.констр.	и ћерка	7
מֶלֶךְ-	з.и.м.р.ј.констр.	цара	8
הַגִּבּוֹר	ч.+в.и.	Негеба	10
תְּבוֹא	имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	ући ће	11
אֶל-	пред.	к	12
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	цару	13
הַצָּפוֹן	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	севера	15
לַעֲשׂוֹת	пред.+инф.кал.констр.	да учини	17
מִישָׁרִים	з.и.м.р.мн.апс.	договор	18
וְלֹא-	вез.+озн.нег.	и неће	20
תֵּצֵר	имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	повратити	21
כּוֹחַ	з.и.м.р.ј.констр.	моћ	22
הַדְּרוֹעַ	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	рукама	24
וְלֹא	ч.+озн.нег.	и неће	26
יַעֲמֵד	имперф.кал.3.л.м.р.ј.	остати	27
וְהָרֵעוּ	вез.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и рукама њеним	30
וְתִנָּתֵן	вез.+имперф.ниф.3.л.ж.р.ј.	и биће предана	32
הִיא	нез.зам.ж.р.3.л.ј.	она	33
וּמִבְּאֵי הָאָרֶץ	вез.+парт.хиф.м.р.мн.констр.+суф.3.л.ж.р.ј.	и они који довели су је	36
וְהֵלְלָהּ	вез.+ч.+парт.кал.м.р.ј.констр.+суф.3.л.ж.р.ј.	и који је рођен	40
וּמִתְּחִלָּה	вез.парт.хиф.м.р.ј.констр.+суф.3.л.ж.р.ј.	и који је подржавају	42
בְּעֵתָם	пред.+ч.+з.и.о.р.дуал.апс.	у времену	45

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἰς	пред.акуз.	на	2
συντέλειαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	крај	3
ἐνιαυτῶν	з.и.м.р.ген.мн.	година	4
ἄξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	доћи ће	5
αὐτοῦς	лич.зам.м.р.акуз.мн.	њима	6

καὶ	вез.корд.	и	7
εἰσελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	придружи ће се	8
βασιλεὺς	з.и.м.р.н.мој.	цар	9
Αἰγύπτου	в.и.ж.р.ген.ј.	Египатски	10
εἰς	пред.акуз.	на	11
τὴν βασιλείαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	царевину	13
τὴν βορρᾶ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	северну	15
ποιήσασθαι	инф.мед.аор.	да учини	16
συνθήκας	з.и.ж.р.акуз.мн.	договор	17
καὶ	вез.корд.	и	18
οὐ	прил.	не	19
μὴ	прил.	не	20
κατισχύση	коњ.акт.аор3.л.ј.	да надвлада	21
ὅτι	вез.суборд.	јер	22
ὁ βραχίον	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	рука	24
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	25
οὐ	прил.	неће	26
στήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	утврдити	27
ἰσχύον	з.и.ж.р.акуз.ј.	снагу	28
καὶ	вез.корд.	и	29
ὁ βραχίον	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	рука	31
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	32
ναρκήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	учврстиће	33
καὶ	вез.корд.	и	34
τῶν συμπορευομένων	одр.ч.+парт.мед.през.3.л.м.р.ген.мн.	оних који се удружују	36
μετ' αὐτοῦ	пред.ген.+лич.зам.м.р.ген.ј.	са њим	38
καὶ	вез.корд.	и	39
μενεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	остаће	40
εἰς	пред.акуз.	на	41
ώρας	з.и.ж.р.акуз.мн.	час	42

Г	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
μετὰ	пред.акуз.	после	2
τὰ ἔτη	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	година	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његових	5
συμμειγήσονται	инд.пас.фут.3.л.ј.	удружени биће	6
καὶ	вез.корд.	и	7
θυγάτηρ	з.и.ж.р.ном.ј.	ћерка	8
βασιλέως	з.и.м.р.ген.ј.	цара	9
τοῦ νότου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	јужног	11
εἰσελεύσε	инд.мед.фут.3.л.ј.	отићи ће	12
πρὸς	пред.акуз.	код	13
βασιλέα	з.и.м.р.акуз.ј.	цара	14
τοῦ βορρᾶ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	северног	16

τοῦ ποιῆσαι	одр.ч.+инф.мед.аор.	да учини	18
συνθήκας	з.и.ж.р.акуз.мн.	договор	19
μετ' αὐτοῦ	пред.ген.+лич-зам.м.р.ген.ј.	са њим	21
καὶ	вез.корд.	и	22
οὐ	прил.	неће	23
κρατήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	задржати	24
ἰσχύος	з.и.ж.р.ген.ј.	снагу	25
βραχίονος	з.и.м.р.ген.ј.	руке	26
καὶ	вез.корд.	и	27
οὐ	прил.	неће се	28
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	утврдити	29
τὸ σπέρμα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	семе	31
αὐτοῦ	лић.зам.м.р.ген.ј.	његово	32
καὶ	вез.корд.	и	33
παραδοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	испоручена биће	34
αὐτή	лич.зам.ж.р.ном.ј.	она	35
καὶ	вез.корд.	и	36
οἱ φέροντες	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ном.мн.	они који долазе	38
αὐτήν	лич.зам.ж.р.акуз.ј.	са њом	39
καὶ	вез.корд.	и	40
ἡ νεᾷνις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	девојка	42
καὶ	вез.корд.	и	43
ὁ κατισχύων	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ном.ј.	који подржавају	45
αὐτήν	лич.зам.ж.р.акуз.ј.	њу	46
ἐν	пред.дат.	у	47
τοῖς καιροῖς	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	времену	49

Овде се налази различити текст. МТ говори о издизању изданка који ће бити слава царевине и који ће у првим данима бити сломљен али не не “од гњева, нити борбе“, СГ помиње изданак и човека који „удара славу цара“, док Т говори о изданку и сламању у последњим данима али за разлику од МТ који спомиње гњев и силу, Т наводи ликове и борбу. Занимљиво је да се човек спомиње само у СГ у облику ἀνὴρ, што је реткост за СГ.

Дан 11,20

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַעֲמַד	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и устаће	2
עַל-	пред.	са	3
כָּנֹן	з.и.м.р.ј.констр+суф.3.л.м.р.ј.	места свога	5
מַעֲבִיר	парт.хиф.м.р.ј.апс.	изданак	6
נוֹגֵשׁ	парт.кал.м.р.ј.апс.	владавине	7
הַדָּר	з.и.м.р.ј.констр.	слава	8
מַלְכוּת	з.и.ж.р.ј.констр.	царевине	9

וּבְיָמֵי	вез.+пред.+з.и.м.р.мн.апс.	и у данима	12
אֶתְּחִיל	осн.бр.м.р.мн.апс.	првим	13
יִשָּׁבֵר	имперф.ниф.3.л.м.р.ј.	сломиће се	14
וְלֹא	вез.+озн.нег.	не	16
בְּאַפְסֵי	пред.+з.и.м.р.дуал.апс.	од гњева	18
וְלֹא	вез.+озн.нег.	и не	20
בְּמִלְחָמָה	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	од борбе	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἀναστήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	изникнуће	2
ἐκ	пред.ген.	из	3
τῆς ρίζης	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	корена	5
αὐτοῦ	лич.зам.мр.ген.ј.	свога	6
φυτὸν	з.и.с.р.ном.ј.	изданак	7
βασιλείας	з.и.ж.р.ген.ј.	царевине	8
εἰς	пред.акуз.	у	9
ἀνάστασιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	издизање	10
ἄνθρωπος	з.и.м.р.ном.ј.	човек	11
τύπτων	парт.през.акт.м.р.ном.ј.	који удара	12
δόξαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	славу	13
βασιλέως	з.и.м.р.ген.ј.	цара	14
καὶ	вез.корд.	и	15
ἐν	пред.дат.	у	16
ἡμέραις	з.и.ж.р.дат.мн.	данима	17
ἐσχάταις	прид.ж.р.дат.мн.	последњим	18
συντριβήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	сломиће се	19
καὶ	вез.корд.	и	20
οὐκ	прил.	не	21
ἐν	пред.дат.	у	22
ὀργῇ	з.и.ж.р.дат.ј.	гњеву	23
οὐδὲ	вез.корд.	нити	24
ἐν	пред.дат.	у	25
πολέμῳ	з.и.м.р.дат.ј.	борби	26

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἀναστήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	изникнуће	2
ἐκ	пред.ген.	из	3
τῆς ρίζης	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	корена	5
αὐτοῦ	лич.зам.мр.ген.ј.	свога	6
φυτὸν	з.и.с.р.ном.ј.	изданак	7
βασιλείας	з.и.ж.р.ген.ј.	царевине	8
ἐπὶ	пред.акуз.	на	9
τὴν ἐτοιμασίαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	приправност	11
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његову	12

παραβιβάζων	парт.през.акт.м.р.ном.ј.	који уклања	13
πράσσω	парт.акт.през.м.р.ном.ј.	који испуњава	14
δόξαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	славу	15
βασιλείας	з.и.м.р.ген.ј.	цара	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ἐν	пред.дат.	у	18
ταῖς ἡμέραις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	данима	20
ἐκείναις	пок.зам.ж.р.дат.мн.	тим	21
συντριβήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	сломиће се	22
καὶ	вез.корд.	и	23
οὐκ	прил.	не	24
ἐν	пред.дат.	у	25
προσώποις	з.и.с.р.дат.мн.	ликовима	26
οὐδὲ	вез.корд.	нити	27
ἐν	пред.дат.	у	28
πολέμῳ	з.и.м.р.дат.ј.	борби	29

Још један пример различитих текстова налази се у 11,31. МТ говори о војсци која устаје да оскрнави светињу, СГ спомиње руке које устају да оскрнаве светињу, док Т спомиње семе.

Дан 11,31

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְצֵיבָנָה	вез.+з.и.ж.р.мн.апс.	и војска	2
מִמֶּנּוּ	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	од њега	4
יִצְעֲדוּ	имперф.кал.3.л.м.р.мн.	устаће	5
וְהִלְכֻּם	вез.+перф.пиел.3.л.м.р.мн.	и оскрнавиће	7
הַמִּקְדָּשׁ	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	светињу	9
הַמְּעוֹז	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	утврђену	11
וְהִטְוִי	вез.+перф.хиф.3.л.м.р.мн.	укинуће	13
הַיְמִינִי	ч.+прил.	дневну	15
וְנִתְּנָה	вез.+пер.кал.3.л.м.р.мн.	жртву	17
הַשְּׂקִיבָה	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	гнусоба	19
מְשׁוּמָה	парт.поел.м.р.ј.апс.	опустошења	20

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
βραχίονες	з.и.м.р.акуз.мн.	руке	2
παρ' αὐτοῦ	пред.ген.+лич.зам.м.р.ген.ј.	од њега	4
στήσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	устаће	5
καὶ	вез.корд.	и	6
μανοῦσι	инд.акт.фут.3.л.мн.	оскрнавиће	7
τὸ ἅγιον	одр.ч.+прид.ж.р.акуз.ј.	светињу	9
τοῦ φόβου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	страха	11
καὶ	вез.корд.	и	12

ἀποστήσουσι	инд.акт.фут.3.л.мн.	одбациће	13
τὴν θυσίαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	жртву	15
καὶ	вез.корд.	и	116
δώσουσι	инд.акт.фут.3.л.мн.	донеће	17
βδέλυγμα	з.и.с.р.акуз..ј.	гнусобу	18
ἐρημώσεως	з.и.ж.р.ген..ј	опустошења	19

T	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
σπέρματα	з.и.с.р.ном.мн.	семе	2
ἐξ	пред.ген.	од	3
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј	њега	4
ἀναστήσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	биће дигнуто	5
καὶ	вез.корд.	и	6
βεβηλώσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	оскрнавиће	7
τὸ ἅγιασμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	светињу	9
τῆς δυναστείας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	владара	11
καὶ	вез.корд.	и	12
μεταστήσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	уклониће	13
τὸν ἐνδελεχισμόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	дневну	15
καὶ	вез.корд.	и	16
δώσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	донеће	17
βδέλυγμα	з.и.с.р.акуз..ј.	гнусобу	18
ἠφανισμένον	парт.пас.перф.с.р.акуз.ј.	оног који је опустошен	19

У 11. поглављу налазимо неколико примера искварености СГ. Тако у 11,33 налазимо индикатив пасивног футура трећег лица множине καὶ παλαιωθήσονται, што се преводи са „и застарели биће“, међутим, када се остатак текста упореди са МТ и Т уочава се да је такав превод неприхватљив. Заправо, ово може бити или грешка преводиоца, који не познаје добро грчки, или грешка преписивача који не прави разлику између глагола παίω-ударити, тући и глагола παλαιόω-постати стар.

Дан 11,33

MT	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּמִשְׁכִּילֵי	вез.+парт.хиф.м.р.мн.констр.	и они који разумеју	2
עַם	з.и.м.р.ј.апс.	народ	3
יְבִינוּ	имперф.хиф.3.л.м.р.мн.	разумеће	4
לְרַבִּים	пред.+ч.+прид.м.р.мн.пас.	много	7
וְנִשְׁאָר	вез.+перф.ниф.3.л.мн.	страдаће	9
בְּחַרְב	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	од мача	11
וּבְלֶהָבָה	вез.+пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	и од ватре	14
בְּשִׁבְרֵי	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	од заточеништва	16
וּבְבִזָּה	вез.+пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	и пљачке	19
יְמֵים	з.и.м.р.мн.апс.	данима	20

СГ	ΜΑ	ΠΡΕΒΟΔ	ΒΡΟЈ РΕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
ἐννοούμενοι	парт. мед. през. м. р. ном. мн.	разумни	2
τοῦ ἔθνους	одр. ч. + з. и. с. р. ген. ј.	народа	4
συνήσουσιν	инд. акт. фут. 3. л. мн.	разумеће	5
εἰς	пред. акуз.	за	6
πολλούς	прид. м. р. акуз. мн.	многе	7
καὶ	вез. корд.	и	8
προσκόψουσι	инд. акт. фут. 3. л. мн.	удариће	9
ρόμφαία	з. и. ж. р. дат. ј.	мачем	10
καὶ	вез. корд.	и	11
παλαιωθήσονται	инд. пас. фут. 3. л. мн.	застарели биће, ударени биће	12
ἐν	пред. дат.	у	13
αὐτῇ	лич. зам. ж. р. дат. ј.	њој	14
καὶ	вез. корд.	и	15
ἐν	пред. дат.	у	16
αἰχμαλωσία	з. и. ж. р. дат. ј.	заточеништву	17
καὶ	вез. корд.	и	18
ἐν	пред. дат.	у	19
προνομῆ	з. и. ж. р. дат. ј.	пљачкању	20
ἡμερῶν	з. и. ж. р. ген. мн.	дневним	21
κλειδωθήσονται	инд. пас. фут. 3. л. мн.	плена	22

Τ	ΜΑ	ΠΡΕΒΟΔ	ΒΡΟЈ РΕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
οἱ συνετοὶ	одр. ч. + прид. м. р. ном. ј.	мудрост	3
τοῦ λαοῦ	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	народа	5
συνήσουσιν	инд. акт. фут. 3. л. мн.	поучиће	6
εἰς	пред. акуз.	за	7
πολλά	прид. с. р. акуз. мн.	многе	8
καὶ	вез. корд.	и	9
ἀσθενήσουσιν	инд. акт. фут. 3. л. мн.	ослабиће	10
ἐν	пред. дат.	у	11
ρόμφαία	з. и. ж. р. дат. ј.	мачу	12
καὶ	вез. корд.	и	13
ἐν	пред. дат.	у	14
φλογὶ	з. и. ж. р. дат. ј.	ватри	15
καὶ	вез. корд.	и	16
ἐν	пред. дат.	у	17
αἰχμαλωσία	з. и. ж. р. дат. ј.	заточеништву	18
καὶ	вез. корд.	и	19
ἐν	пред. дат.	у	20
διαρπαγῇ	з. и. ж. р. дат. ј.	плену	21
ἡμερῶν	з. и. ж. р. ген. мн.	дневни	22

Други пример искварености је 11,41 где недостаје део текста у СГ.

Дан 11,41

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּבָא	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и ушао је	2
בְּאֶרֶץ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	у земљу	4
הַצְבִּי	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	славе	6
וְרַבּוֹת	вез.+прид.ж.р.мн.апс.	и многи	8
יִפְשְׁלוּ	имперф.ниф.3.л.м.р.мн.	ће пасти	9
וְאֵלֶּה	вез.+прид.о.р.мн.	и ови	11
יִמְלֻטוּ	имперф.ниф.3.л.м.р.мн.	ће се спасти	12
מִיָּדוֹ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	из руке његове	15
אֶדוֹם	в.и.	Едом	16
וּמֹאָב	вез.+в.и.	и Моав	18
וְרִאשִׁית	вез.+з.и.ж.р.ј.констр.	и прваци	20
בְּנֵי	з.и.м.р.мн.констр.	синова	21
עַמּוֹן	в.и.	Амона	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐπελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	доћи ће	2
εἰς	пред.акуз.	у	3
τὴν χώραν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	5
μου	лич.зам.ген.ј.	моју	6

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἰσελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	ући ће	2
εἰς	пред.акуз.	у	3
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	5
τοῦ σαβι	одр.ч.+транслитер.	Сави, Савинску	7
καὶ	вез.корд.	и	8
πολλοὶ	прид.м.р.ном.мн.	многи	9
ἀσθενήσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	ће ослабити	10
καὶ	вез.корд.	и	11
οὗτοι	пок.зам.м.р.ном.мн.	ови	12
διασωθήσονται	инд.пас.фут.3.л.мн.	ће бити избављени	13
ἐκ	пред.ген.	из	14
χειρὸς	з.и.ж.р.ген.ј.	руке	15
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	16
Εδωμ	в.и.м.р.ном.ј.	Едом	17
καὶ	вез.корд.	и	18
Μωαβ	в.и.ж.р.ном.ј.	Моав	19
καὶ	вез.корд.	и	20
ἀρχῆ	з.и.ж.р.ном.ј.	прваци	21

υἱῶν	з.и.м.р.ген.мн.	синова	22
Αμμων	в.и.м.р.ген.ј.	Амона	23

Приметна недостатак текста могао би бити објашњен губитком током времена, међутим, овај мали део који је сачуван указује на то да се овде ипак ради о различитом изворном тексту јер се у МТ и Т говори о уласку у земљу прекрасну тј. Савинску, а у СГ у земљу моју.

Дан 11,41

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּבָא	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и ушао је	2
בְּאֶרֶץ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	у земљу	4
הַצָּבִי	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	славе	6
וְרַבּוֹת	вез.+прид.ж.р.мн.апс.	и многи	8
יִפְּלוּ	имперф.ниф.3.л.м.р.мн.	ће пасти	9
וְאֵלֶּה	вез.+прид.о.р.мн.	и ови	11
יִמְלִטוּ	имперф.ниф.3.л.м.р.мн.	ће се спасти	12
מִיָּדוֹ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	из руке његове	15
אֶדוֹם	в.и.	Едом	16
וּמֹאָב	вез.+в.и.	и Моав	18
וְרִשְׁוֹנִים	вез.+з.и.ж.р.ј.констр.	и прваци	20
בְּנֵי	з.и.м.р.мн.констр.	синова	21
עַמּוֹן	в.и.	Амона	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐπελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	доћи ће	2
εἰς	пред.акуз.	у	3
τὴν χώραν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	5
μου	лич.зам.ген.ј.	моју	6

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἰσελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	ући ће	2
εἰς	пред.акуз.	у	3
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	5
τοῦ σαβι	одр.ч.+транслитер.	Сави, Савинску	7
καὶ	вез.корд.	и	8
πολλοὶ	прид.м.р.ном.мн.	многи	9
ἀσθενήσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	ће ослабити	10
καὶ	вез.корд.	и	11
οὗτοι	пок.зам.м.р.ном.мн.	ови	12
διασωθήσονται	инд.пас.фут.3.л.мн.	ће бити избављени	13
ἐκ	пред.ген.	из	14

χειρὸς	з.и.ж.р.ген.ј.	руке	15
αὐτοῦ	лич.зам..м.р.ген.ј.	његове	16
Εδωμ	в.и.м.р.ном.ј.	Едом	17
καὶ	вез.корд.	и	18
Μωαβ	в.и. ж.р.ном.ј.	Моав	19
καὶ	вез.корд.	и	20
ἀρχῆ	з.и.ж.р.ном.ј.	прваци	21
υἰῶν	з.и.м.р.ген.мн.	синова	22
Αμμων	в.и.м.р.ген.ј.	Амона	23

2.3.7. Примери морфолошке анализе 12. поглавља

У основи, 12. поглавље не показује значајна одступања осим што је краће у односу на предходна, како по питању броја стихова, тако и по садржини самих стихова. Осим што у 12,2 постоји одступање у СГ који помиње „оне који се буде за срамоту и расејање“, приметно је Т користи ἡ λαμπρότης за φωστῆρες.

Дан 12,2

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְרַבִּים	вез.+прид.м.р.мн.апс.	и многи	2
מִשְׁנֵי	пред.+з.и.м.р.мн.констр.	од уснулих	4
אֶרֶץ	з.и.ж.р.ј.констр.	земље	5
עָפָר	з.и.м.р.ј.апс.	праха	6
יִקְרִיבוּ	имперф.хиф.З.л.м.р.мн.	пробудиће се	7
אֵלֶּה	прид.о.р.мн.	неки	8
לְחַיֵּי	пред.+з.и.м.р.мн.констр.	за живот	10
עוֹלָם	з.и.м.р.ј.апс.	вечни	11
וְאֵלֶּה	вез.+прид.о.р.мн.	неки	13
לְחַרְפוֹתַי	пред.+ч.+з.и.ж.р.мн.апс.	за срамоту	16
לְדַרְאוֹן	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	презира	18
עוֹלָם	з.и.м.р.ј.апс.	вечног	19

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
πολλοὶ	прид.м.р.ном.мн.	многи	2
τῶν καθευδόντων	парт.акт.през.м.р.ген.мн.	који спавају	4
ἐν	пред.дат.	у	5
τῷ πλάτει	прид.м.р.дат.ј.	пространству	7
τῆς γῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	земље	9
ἀναστήσονται	инд.мед.фут.З.л.мн.	подићи ће се	10
οἱ μὲν	одр.ч.+речца	једни	12
εἰς	пред.акуз.	за	13
ζωῆν	з.и. ж.р.акуз.ј.	живот	14

αἰώνιον	прид.ж.р.акуз.ј.	вечни	15
οἱ δὲ	одр.ч.+речца	други	17
εἰς	пред.акуз.	за	18
ὄνειδισμόν	з.и.м.р.акуз.ј.	срамоту	19
οἱ δὲ	одр.ч.+речца	други	21
εἰς	пред.акуз.	за	22
διασποράν	з.и.ж.р.акуз.ј.	расејање	23
καὶ	вез.корд.	и	24
αἰσχύνην	з.и.ж.р.акуз.ј.	презир	25
αἰώνιον	прид.ж.р.акуз.ј.	вечни	26

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
πολλοὶ	прид.м.р.ном.мн.	многи	2
τῶν καθευδόντων	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ген.мн.	који спавају	4
ἐν	пред.дат.	у	5
γῆς	з.и.ж.р.ген.ј.	земље	6
χώματ	з.и.с.р.дат.ј.	хумци	7
ἐξεγερθήσονται	инд.пас.фут.3.л.мн.	пробуђени биће	8
οὗτοι	пок.зам.м.р.ном.мн.	ови	9
εἰς	пред.акуз.	за	10
ζωῆν	з.и.ж.р.акуз.ј.	живот	11
αἰώνιον	прид.ж.р.акуз.ј.	вечни	12
καὶ	вез.корд.	и	13
οὗτοι	пок.зам.м.р.ном.мн.	ови	14
εἰς	пред.акуз.	за	15
ὄνειδισμόν	з.и.м.р.акуз.ј.	срамоту	16
καὶ	вез.корд.	и	17
εἰς	пред.акуз.	за	18
αἰσχύνην	з.и.ж.р.акуз.ј.	презир	19
αἰώνιον	прид.ж.р.акуз.ј.	вечни	20

У 12,5 недостаје део текста у СГ варијанти, осим тога, по први пут наилазимо на употребу плусквамперфекта у оба грчка превода.

Дан 12,5

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַאֲנִי	вез.+перф.кал.1.л.ј.	и погледао сам	2
אֲנִי	нез.зам.1.л.ј.	ја	3
דָּנִיֵּל	в.и.	Данило	4
וְהָאֵרֶץ	вез.+узвик	и где	6
שְׁנַיִם	осн.бр.м.р. дуал.	два	7
אֲחֵרָה	прид.м.р.мн.апс.	друга	8
עֹמְדִים	парт.кал.м.р.мн.апс.	која стоје	9
אֶחָד	осн.бр.м.р.ј.апс.	један	10

הָיָה	прил.	са	11
לְשָׁפָה	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	обале	13
הָיָה	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	Нила	15
וְאֶחָד	вез.+осн.бр.м.р.ј.апс.	један	17
הָיָה	прил.	са	18
לְשָׁפָה	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	обале	20
הָיָה	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	Нила	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	2
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	3
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	4
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	6
δύο	осн.бр.	два	7
ἄλλοι	прид.м.р.ном.мн.	друга	8
εἰστήκεισαν	инд.акт.плсквпрфкт.3.л.мн.	која беху стајали	9
εἷς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	10
ἐνθεν	прил.	са	11
τοῦ ποταμοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	реке	13
καὶ	вез.корд.	и	14
εἷς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	15
ἐνθεν	прил.	са	16

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	2
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	3
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	4
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	6
δύο	осн.бр.	два	7
ἄλλοι	прид.м.р.ном.мн.	друга	8
εἰστήκεισαν	инд.акт.плсквпрфкт.3.л.мн.	која беху стајали	9
εἷς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	10
ἐντεῦθεν	прил.	са	11
τοῦ χεῖλους	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	обале	13
τοῦ ποταμοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	реке	15
καὶ	вез.корд.	и	16
εἷς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	17
ἐντεῦθεν	прил.	са	18
τοῦ χεῖλους	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	обале	20
τοῦ ποταμοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	реке	22

У 12,6 као и у претходним случајевима Т прати МТ и преводи $\psi^{\nu}\alpha\lambda\eta$ са τῷ ἀνδρὶ. Осим тога, СГ прави грешку када употребљава индикатив активнг аориста првог лица једине

εἶπα, док МТ употребљава וְאָמַר имперфект кал трећег лица мушког рода једнине, Т за разлику од тога служи се индикативом активног аориста трећег лица једнине εἶπεν.

Дан 12,6

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְאָמַר	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и рече	2
לְאִישׁ	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	човеку	5
לְבוּשׁ	пред.+парт.кал.пас.м.р.ј.констр.	одевеном	7
הַבָּיִים	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	лан	9
אֲשֶׁר	рел.зам.	који	10
מִמֶּעַל	пред.+прил.	изнад	12
לְמַיְמֵי	пред.+з.и.м.р.мн.констр.	воде	14
הַנָּאָר	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	Нила	16
עַד	пред.	до	17
מָתַי	упит.зам.	када је	18
קֵץ	з.и.м.р.ј.констр.	крај	19
הַפְּלִאָתוֹת	пред.+з.и.м.р.мн.апс.	чуда	21

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπα	инд.акт.аор.1.л.ј.	рекох	2
τῷ ἐνὶ	одр.ч.+осн.бр.м.р.дат.ј.	једном	4
τῷ περιβεβλημένῳ	одр.ч.+парт.мед.перф.м.р.дат.ј.	који се огрнуо	6
τὰ βύσσινά	одр.ч.+прид.с.р.акуз.мн.	ланом	8
τῷ ἐπάνω	прил.	изнад	10
πότε	прил.	када	11
οὖν	вез.корд.	дакле	12
συντέλεια	з.и.ж.р.ном.ј.	пуноћа	13
ᾧ	рел.зам.с.р.ген.мн.	која	14
εἶρηκός	инд.акт.перф.2.л.ј.	рекао си	15
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	16
τῶν θαυμαστῶν	одр.ч.+прид.м.р.ген.мн.	чуда	18
καὶ	вез.корд.	и	19
ὁ καθαρισμὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	очишћења	21
τούτων	пок.зам.с.р.ген.мн.	ових	22

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
τῷ ἀνδρὶ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	човеку	4
τῷ ἐνδεδυμένῳ	одр.ч.+парт.мед.перф.м.р.дат.ј.	који се оденуо	6
τὰ βαδδιν	одр.ч.+транслит.	вадин (ом)	8
ὃς	рел.зам.м.р.ном.ј.	који	9
ἦν	инд.имперф.акт.3.л.ј.	беше	10
ἐπάνω	пред.ген.	изнад	11

τοῦ ὕδατος	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	воде	13
τοῦ ποταμοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	реке	15
ἕως	вез.суборд.	до	16
πότε	прил.	кад	17
τὸ πέρας	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	крај	19
ᾧ	рел.зам.с.р.ген.мн.	која	20
εἶρηκας	инд.акт.перф.2.л.ј.	рекао си	21
τῶν θαυμαστῶν	одр.ч.+прид.м.р.ген.мн.	чуда	23

Последњи стих 12,13 разликује по дужини у СГ и Т варијанти у односу на МТ нема битнијих разлика.

Дан 12,13

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.+нез.зам.2.л.м.р.ј.	и ти	2
ἵ	имперт.кал.м.р.ј.	иди	3
ἄχρι	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	на крају	6
καὶ	вез.+имперф.кал.2.л.м.р.ј.	и одморићеш се	8
καὶ	вез.+имперф.кал.2.л.м.р.ј.	и остаћеш	10
ἐν	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	у уделу своме	13
ἄχρι	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	до краја	15
καὶ	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	дана	17

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
σὺ	лич.зам.ном.ј.	ти	2
βάδισον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	иди	3
ἀναπαύου	имперт.мед.през.2.л.ј.	одмарај се	4
ἔτι	прил.	још	5
γάρ	вез.корд.	јер	6
εἰς	инд.акт.през.3.л.мн.	остаје	7
ἡμέραι	з.и.ж.р.ном.мн.	дана	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ᾠραι	з.и.ж.р.ном.мн.	часови	10
εἰς	пред.акуз.	до	11
ἀναπλήρωσιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	пуноће	12
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	испуњења	13
καὶ	вез.корд.	и	14
ἀναπαύσῃ	инд.мед.фут.2.л.ј.	одморићеш се	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἀναστήσῃ	инд.мед.фут.2.л.ј.	подићи ћеш се	17
ἐπὶ	пред.ген.	са	18
τὴν δόξαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	славом	20
σου	лич.зам.ген.ј.	ти	21

εἰς	пред. акуз.	на	22
συντέλειαν	з.и.ж.р. акуз. ј.	крају	23
ἡμερῶν	з.и.ж.р. ген. мн.	дана	24

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
σὺ	лич. зам. ном. ј.	ти	2
δεῦρο	прил.	овде	3
καὶ	вез. корд.	и	4
ἀναπαύου	имперт. мед. през. 2. л. ј.	одмарај се	5
ἔτι	прил.	још	6
γάρ	вез. корд.	јер	7
ἡμέραι	з.и.ж.р. ном. мн.	дана	8
εἰς	пред. акуз.	до	9
ἀναπλήρωσιν	з.и.ж.р. акуз. ј.	пуноће	10
συντελείας	з.и.ж.р. ген. ј.	испуњења	11
καὶ	вез. корд.	и	12
ἀναστήση	инд. мед. фут. 2. л. ј.	подићи ћеш се	13
εἰς	пред. акуз.	за	14
τὸν κληρὸν	одр. ч. + з.и.м.р. акуз. ј.	удео	16
σου	лич. зам. ген. ј.	твој	17
συντέλειαν	з.и.ж.р. акуз. ј.	крају	18
ἡμερῶν	з.и.ж.р. ген. мн.	дана	19

Након завршене упоредно-морфолошке анализе, поједини проблеми, попут питања да ли је Т превод или ревизија СГ, у каквом међусобном односу се налазе СГ, Т и МТ варијанте, као и статус СГ постају јаснији. Сажето говорећи моли би извести следеће закључке.

2.3.8. Теодотионов превод или ревизија?

Примарна претпоставка већине истраживача који се баве текстологијом Данила, била је да су поглавља Т 7-12 ревизија постојећег СГ текста. Најпре Џобсова закључује да синтакса Т показује знаке превода, док је СГ верзија налик изворном тексту.²⁸³ Након тога, Меклеј сматра да овакав приступ није у стању да демонстрира генетску повезаност два текста јер су оба текста преводи. Међутим, у предговору NETS-овог издања Данила процењује да поглавља 7-12 показују сродност говора, што наводи на сумњу да је Т

²⁸³ Jobes, "Comparative Syntactic Analysis", 29-30.

ревизија СГ.²⁸⁴ У том контексту, Т се посматрао као ревизија, јер је у случају ревизије могуће говорити о измени постојећег али не и настанку независног превода.

За разлику од тога, као резервна варијанта за случајеве који се нису могли објаснити ревизијом, била је секундарна претпоставка да се ради о могућим независним изворима који су служили као извор грчким преводима. У том случају, Меклеј говори о местима на којима се Т користи транскрипцијом када наиђе на реч која наликује властитој именици. Пример који наводи је читање јеврејског קִיִּר као ιρ посматрач у Т, а ἄγγελος у СГ верзији. Овакви случајеви, како наводи, могу да указују да Т није ревизија СГ, дакле не зависи од СГ већ не разуме изворни текст.²⁸⁵

Међутим, након завршене упоредне морфолошке анализе, проблем текста, чини се, постаје још сложенији. На основу досадашњих истраживања која се слажу у томе, да Т нагиње МТ, очекивања су била усмерена у правцу јасне подударности МТ и Т. Изненађује, међутим, сазнање да то није у попуности тако. Неизвесно је да ли се овде ради о ревизији или о независним преводима који користе различити изворни текст? Из угла резултата упоредне морфолошке анализе, долазимо до закључка, да је Т коректнији у граматичком смислу у односу на СГ, што се, како смо видели током аналитичких корака морфолошке анализе, огледа најпре у избору падежа и целовитости текста. Међутим, бројна неслагања између СГ и Т показују да се Т не може посматрати као ревизија СГ, са једне стране, али ни као подржавање МТ. У прилог томе осим примера који је навео Меклеј, а који се односи на транскрипцију речи, могу послужити разлике у тексту, које се могу посматрати у више нивоа.

2.3.8.a Неусаглашена употреба фразе καὶ ἰδοὺ

На први поглед не много значајна, ова суптилна разлика може указивати на различит узорни текст који је служио као основа за МТ, Т и СГ. У МТ наилазимо на неколико различитих варијанти узвика „и гле“. На почетку 7 поглавља, арамејски еквивалент је וַיִּרְאֵהוּ, да би се у 7,8 променио у וַיִּרְאֵהוּ. Почевши од 8,15 до краја 12 поглавља וַיִּרְאֵהוּ остаје фразни еквивалент за грчко καὶ ἰδοὺ. Осим што доприноси динамици и драматизацији текста, употреба овог узвика, не утиче значајно на значење, међутим, може бити значајан

²⁸⁴ R. T. McLay, “To the Reader”, 992.

²⁸⁵ Исто, 993.

фактор приликом процене текста. Поставља се питање: да ли ову фразу преводилац произвољно поставља у виду уметка или следи узорни текст? Уколико следи узорни текст, у случају када говоримо о Т варијанти као ревизији, из којих разлога се не уклапа са СГ верзијом? Очигледно, Т не може бити ревизија, већ превод прото-МТ и то таквог прото-МТ, који се разликује од примљеног МТ. То је нарочито уочљиво у случајевима када се појављује искључиво у Т варијанти, као што је то у 7,6 или у случају када се налази истовремено у СГ и МТ варијанти, а само у Т недостаје, као што је случај у 10,20. Осим тога, постоје и значајне разлике у варијантама МТ и Т где на појединим местима наилазимо на непознат текст који се осим у Т не среће ни у СГ ни у МТ. У појединим случајевима Т стоји између МТ и СГ, док у неким другим СГ је ближи МТ. Све ово оставља утисак да је тешко уочити знакове законитости што, између осталог, јесте разлог због којих постоје толико опречних мишљења. Т верзија, у сваком случају, не може бити посматрана као ревизија, међутим, питање је да ли као узорни текст користи једну или више од једне варијанте јеврејског текста? Други проблем је разлика у броју речи на појединим местима.

2.3.8.б Разлике у броју речи

Велика разлика у броју речи је 9,27 где у Т варијанти бројимо 33, а у СГ чак 62 речи, приликом чега контекст остаје исти. Међутим, СГ је далеко опширнији. Највише привлачи пажњу разлика у рачунању времена, јер СГ помиње седамдесет седмица и седмицу и шездесетдве године, док МТ и Т помињу само седамдесет седмица и половину седмице. Занимљиво је да када се погледа број седмица, наизглед делује да су Т и МТ међусобно сродни, међутим, Т и СГ доносе остатак текста независно од МТ помињући обнову храма, вина и жртве, чега у МТ нема. У овом случају, Т стоји између МТ и СГ, а да притом не прати у потуности ни једну од поменутих варијанти. Још једном се уочава независна традиција Т варијанте која, бар у овом стиху упућује на непознат један или више узорних текстова.

СГ

καὶ δυναστεύσει ἡ διαθήκη εἰς πολλοὺς καὶ πάλιν ἐπιστρέψει καὶ ἀνοικοδομηθήσεται εἰς πλάτος καὶ μῆκος καὶ κατὰ συντέλειαν καιρῶν καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καιροῦς καὶ ἑξήκοντα δύο ἔτη ἕως καιροῦ συντελείας πολέμου καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ ἐρήμωσις ἐν τῷ κατισχύσαι

τὴν διαθήκην ἐπὶ πολλὰς ἐβδομάδας καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς ἐβδομάδος ἀρθήσεται ἡ θυσία καὶ ἡ σπονδή καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων ἔσται ἕως συντελείας καὶ συντέλειαδοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν

Τ

καὶ δυναμώσει διαθήκην πολλοῖς ἐβδομάς μία καὶ ἐν τῷ ἡμίσει τῆς ἐβδομάδος ἀρθήσεται ἡ θυσία καὶ σπονδή καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων καὶ ἕως συντελείας καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν

За разлику од предходно поменутог места где имамо опширнији текст СГ варијанте, у случају 11,41 и 12,5 ситуација је обрнута. У 11,41 део текста СГ варијанте недостаје.

СГ

καὶ ἐπελεύσεται εἰς τὴν χώραν μου

Τ

καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν γῆν τοῦ σαβι καὶ πολλοὶ ἀσθενήσουσιν καὶ οὗτοι διασωθήσονται ἐκ χειρὸς αὐτοῦ Εδωμ καὶ Μωαβ καὶ ἀρχὴ υἰῶν Αμμων

Без обзира на овако велику разлику у броју речи, треба бити обазрив приликом доношења закључка јер узроци недостатка могу бити различити. Нејасно је да ли недостаток узрокован губитком током времена, услед искварености приликом преношења и преписивања или због различитог узорног текста.

Слична ситуација је на примеру 12,5

СГ

καὶ εἶδον ἐγὼ Δαυὶδ καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἰστήκεισαν εἰς ἔνθεν τοῦ ποταμοῦ καὶ εἰς ἔνθεν

Τ

καὶ εἶδον ἐγὼ Δαυὶδ καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἰστήκεισαν εἰς ἐντεῦθεν τοῦ χεῖλους τοῦ ποταμοῦ καὶ εἰς ἐντεῦθεν τοῦ χεῖλους τοῦ ποταμοῦ

У сваком случају, не може се говорити о целом тексту СГ Дан 7-12 али ни о јединственој композицији књиге уопште. Поглавља 7. и 8. не могу се посматрати равноправно са остатком текста, не само због транспозиционог положаја, већ и због

могуће корекције истих. Тако унутар истог поглавља наилазимо на делове изворно настале на арамејском, односно, на јеврејском језику, као и на оне делове који се могу посматрати као производ истовремено независног преводиоца и ревизије. Проблем ревизије, у овом случају, не односи се на грчки већ вероватно на јеврејски текст. Дobar пример за то је 7 поглавље, примери 7,10 и 7,13 као показатељи односа МТ, СГ и Т.

2.3.8.ц Различит садржај међу текстовима

Разлике између МТ и Т више од других говоре у прилог томе да је Т превод непознатог узорног текста. Тако у 7,16 Т нагиње МТ јер говори о пантеру коме се додељује власт, управо као и у МТ, а за разлику од СГ где се додељује језик. У 8,4 Т недостаје уводна фраза *μετὰ δὲ ταῦτα*, већ се одмах наставља, *εἶδον τὸν κριὸν* за јеврејско *לִרְאֹתֵנוּ אֶת־הַקָּרְיָן* у МТ. Један од бољих примера који указује на Т као на независни прводи је 8,25 где само Т варијанта помиње „јарам верига“. Међутим, највеће изненађене су примери 8,6 који говори о овну „испред реке“ у МТ, „крај капије“ у СГ и „испред Увала“ као и 11,31 при помену „семена које устаје да разори светињу“ у Т варијанти, док се у СГ говори о рукама, а у МТ о војсци.

Као што можемо да видимо, ради се различитим текстовима све три варијанте. Све ово показује да се овде може говорити о Т као независном преводу у односу на СГ. Међутим, текст који је служио као узор остаје непознат. То је вероватно текст, који је у смислу развојних фаза, млађи од узорног текста СГ варијанте, а старији од прото-МТ. Ревизија очигледно постоји, пример за то је споменуто место 7,13 и 9,10 али се ревизија односи на јеврејски изворни текст који Т следи.

2.3.8.ф Специфичности СГ

Што се тиче СГ превода, могу се уочити проблематична места. Пример 11,33 добар је показатељ очигледне искварености СГ. У овом случају дошло је до замене глагола вероватно због писарске грешке. Наиме, на место *παίω*-ударити, употребљено је *παλαίω*-постати стар.

СГ

καὶ ἐννοοῦμενοι τοῦ ἔθνους συνήσουσιν εἰς πολλοὺς καὶ προσκόψουσι ῥομφαία καὶ παλαιωθῆσονται ἐν αὐτῇ καὶ ἐναίχμαλωσία καὶ ἐν προνομῇ ἡμερῶν κηλιδωθήσονται

Т

καὶ οἱ συνετοὶ τοῦ λαοῦ συνήσουσιν εἰς πολλὰ καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ῥομφαία καὶ ἐν φλογὶ καὶ ἐναίχμαλωσία καὶ ἐνδιарπαγῇ ἡμερῶν

Други примери који показују мањкавости СГ односе се на употребу падежа. Таквих примера има више и могу се уочити праћењем приказане морфолошке анализе. Међутим што се тиче разлика у тексту, не би требало давати приоритет ни једном од превода. Тако се у 9,10 налази на текст СГ варијанте који се тиче Закона датог Мојсију. На први поглед делује да је СГ читање изоловано јер нема потпоре у МТ и Т, међутим, касније у 9,11 налазимо помен Мојсија у све три варијанте. Видимо, дакле, да СГ задржава вероватно старије читање које се у млађим варијантама губи, као што је то случај у 9,10 али остаје у 9,11. Разлике у тексту СГ налазимо на више места. У 9,27; у СГ се разликује број седмица којих је знатно више у односу на МТ и Т. Ово не мора бити нужно показатељ искварености СГ, већ могуће различите традиције. Међутим, када говоримо о специфичности СГ неопходно је поменути оне разлике које мењају смисао текста. Такав је пример читања 10,5 који при опису „човека одевеног у ланену ризу“ описује виђење светлости која избија из њега, док МТ и Т говоре само о појасу од злата.

СГ

καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμοὺς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος εἷς ἐνδεδυμένος βύσσινα καὶ τὴν ὀσφὺν περιεζωσμένος βυσσίνῳ καὶ ἐκ μέσου αὐτοῦ φῶς

Т

καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμοὺς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ εἷς ἐνδεδυμένος βαδδιν καὶ ἡ ὀσφὺς αὐτοῦ περιεζωσμένη ἐν χρυσίῳ Ωφαζ

Други пример је још занимљивији. Говоримо о примеру 8,10, који у суштини користи исте термине, готово истим редоследом, са малом разликом у СГ где је уместо активног аориста ἔλεσεν односно συνελάτησεν у Т употребљен пасивни аорист ἐράχθη односно

κατεπατήθη у СГ. То је на на текст утицало на такав начин да је у случају СГ „рог“ израстао до звезда неба и био оборен и погажен од њих, док је у Т „рог“ израстао до војске и звезда неба и оборио их је и погазио.

СГ

καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν κατίσχυσε σφόδρα καὶ ὅτε κατίσχυσε συνετρίβη αὐτοῦ τὸ κέραс τὸ μ
έγακαὶ ἀνέβη ἕτερατέσσαρα κέρατα κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐραν
οὔ

Т

ἐμεγαλύνθη ἕως τῆς δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ οὐ
ρανοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἄστρον καὶ συνεπάτησεν αὐτά

Осим наведеног, Меклеј анализирајући однос СГ и Т разматра и појаву неологизама оба текста. Занимљиво је да Т садржи скоро онолико неологизама као и СГ.²⁸⁶ У СГ варијанти појављује се бар 10 неологизама који се могу посматрати као *harax legomena*.²⁸⁷ Ми ћемо се ограничити на примере који се односе на поглавља 7-12.

7,23 ἀναστατώσει

7,23 καταλεανεῖ

9,19 ἰλάτευσον

11,40 συγκερατισθήσεται

12,14 ἀπομανῶσιν

Евидентно је да је семитски текст прошао кроз низ редакцијаа пре него што је коначна форма завршена око 164. године пре Христа.²⁸⁸ На основу заједничког речника између СГ и 1 Макавејске и паралела између Дан 1.3 и 1 Језд 2,9 превод верзије СГ је вероватно завршен почетком првог века пре Христа у Александрији²⁸⁹ Међутим, треба имати у виду могућност да је превод вршило више преводиоца. Поглавља 2-6 била су састављена у трећем или другом веку пре Христа. а касније су редигована у свом садашњем семитском облику.

²⁸⁶ R. T. McLay, “Daniel (Old Greek and Theodotion)”, *The T&T Clark Companion to the Septuagint*, J. Aitken (прир.), Bloomsbury T&T, London, New York 2015, 548.

²⁸⁷ Исто.

²⁸⁸ Исто, 546.

²⁸⁹ Исто.

Вилс сматра да су ова поглавља кружила као независна колекција.²⁹⁰ Поред тога, Алберт сматра да ова поглавља имају другог преводиоца у односу на остатак књиге, док Меклеј проналази изразе који су карактеристични само за поменута поглавља.²⁹¹

2.3.9. ЗАКЉУЧАК

Након увида у текст и завршене морфолошке анализе постоје индиције да се у случају Т не говори о ревизији већ о независном преводу, што показује неусаглашена употреба фразе καὶ ἰδοὺ и и разлике у самом тексту између МТ и Т варијанте. Међутим, није лако донети коначни закључак, нарочито по питању читања 7,13.

Поставља се питање, уколико говоримо о независном преводу, зашто преводилац Т у 7,9 употребљава само придев при помену старог дана, док у случају 7,13 месту које је иначе спорно из више разлога, употребљава придев у комбинацији са одређеним чланом? Друго питање везано за исти стих јесу разлике између сва три текста при читању завршетка стиха. МТ употребљава קָרְבִּיָּהוּ „довели су га“, Т користи προσήνεχθη „доведен би“, док СГ задржава οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῷ или „они који стоје приђоше му“! Очигледно је да је Т претпео интервенцију, питање је да ли она извршена у унутар јеврејског узорног текста или се ради о корекцији превода? Да ли се слагања, односно, неслагања између текстова могу објаснити ревизијом, независним преводом, преводилачком методом или непознатим узорним текстом?

Разлике унутар текстова које се не могу ограничити само на разноврсну употребу еквивалената пре указују на постојање непознатог, могуће ревидираног прото-МТ, него на ревизију грчких превода. Т би требало посматрати као независан превод, питање је међутим, ког узорног текста? Могуће је да Теодотион користи верзију изворног текста који је био у употреби у том времену и који је био познат јеванђелистима, што би могло бити објашњење откуда подударност између појединих места у Новом завету и Т иако се историјски Теодотион појављује век касније.

О проблему прото-Т већ је писано у уводном делу. Подсећања ради, идеја о непознатом узорном тексту није новина. Маркос Фернандез поставља питање καίυε код Данила, Меклеј Т посматра као независни превод, док Монтомери проблем решава тако

²⁹⁰ Исто.

²⁹¹ Исто.

што уводи хипотезу о таргуму који је непознатог садржаја.²⁹² Међутим, имајући у виду да је Т млађа варијанта од СГ, могуће је, да се не ради о независном таргуму већ о независном јеврејском узорном тексту који је ревизија узорног текста СГ. На то указују три различите варијанте СГ, МТ и Т, а те разлике се могу посматрати у више нивоа.

СГ, као старија варијанта, показује јединствено читање али и исквареност нарочито због делова који недостају у тексту. Међутим, СГ на примеру 7,10 и 7,13 односно 9,10 и 9,11 показује да није само старија верзија заборављеног и напуштеног превода, већ важно сведочанство историје развоја текста, помоћу којег је могуће трагати за изворним контекстом. Оно што је важно у контексту нашег истраживања, јесте чињеница, да, упоредним увидом у сва три текста, можемо уочити трагове ревизије прото-МТ у 7,13 и знакове који указују да делови 7,13 у СГ варијанти, нису искварено, већ, старије читање. Осим тога, СГ доноси текст у појединим случајевима непознате садржине, као што је случај у 7,1; 7,7; 7,9; 7,13; 9,10; 9,26; 9,27; 10,5 итд, а у појединим случајевима може послужити приликом реконструкције ревидираног прото МТ и Т као што је случај у 7,10-7,16; 9,10-9,11.

Ипак, због могућности да се ради о компонованом делу, закључци се не би смели изводити уопштено, већ по поглављима појединачно, узимајући приликом тога у обзир, могућност старијих и млађих делова унутар истог поглавља. То је нарочито важно приликом решавања проблема 7,13 који по свему судећи одаје утисак ревизије. Са друге стране, не може се ни потврдити присуство *καί*уе ревизије. Примери очигледне *καί*уе могу се свести само на неколико случајева. Наиме, ако усвојимо Бартелемијеве критеријуме за препознавање *καί*уе, нема карактеристичног *καί* уе слагања за јеврејско *כא*. У Т варијанти проналазимо свега на два места: 11,8 и 11,22 од тога само 11,8 има *καί*уе, док 7,22 само *καί*.

Ако се, са друге стране, као показатељ узме у обзир употреба именице *άνήρ*, у том случају говоримо о више случајева у Т и неколико у СГ варијанти. Т користи *άνήρ* почевши од 8,15 што остаје пракса до краја у Т изузев у 8,17 где је за јеврејско *אִישׁ-אֶחָד* у оба грчка превода *υἱὲ ἀνθρώπου*. СГ користи *άνήρ* у 8,25 и 11,20 али без подршке у МТ и Т, док у случају 9,25 само Т користи *άνήρ* без подршке у МТ и СГ? У случају 9,21 оба грчка превода користе исту именицу *άνήρ* за јеврејско *אִישׁ*. Међутим, занимљиво је да

²⁹² Montgomery, *Daniel*, 50.

Т користи ἀνήρ за јеврејско שׂרָּ док у случајевима када је у МТ πῆρ корисити ἄνθρωπος. У том смислу, није извесно да је употреба ἀνήρ у Т последица καίγε јер остаје нејасно зашто ревизор употребљава ἀνήρ у 8 поглављу, док у 10 остаје ἄνθρωπος. Одговор би могао бити двојак. То може указивати на то да преводаца прави разлику између јеврејског שׂרָּ односно πῆρ, или, са друге стране, да се овде не ради о ревизији, јер изоловани примери не могу бити последица καίγε на онај начин на који је дефинисана као системска ревизија грчког текста.

3. ТЕКСТОЛОШКЕ ПОСТАВКЕ И РЕЦЕПЦИЈА

3.1. УВОД

У основи, проблем односа текстологије и теологије, огледа се у поставкама грчког предлога $\acute{\omega}\varsigma$ односно $\xi\omega\varsigma$ у поглављу 7,13. Старија СГ верзија и Т верзија разликују се у читању арамејског текста. Т подржава МТ и чита $\xi\omega\varsigma$, док СГ верзија на истом месту чита $\acute{\omega}\varsigma$. Због утицаја које ове две различите верзије имају на рецепцију, бројни истраживачи доказивали су, свако са свог аспекта, оправданост једног или другог читања. Пре открића папируса 967 ситуација је била значајно једноставнија јер читање $\xi\omega\varsigma$ τοῦ παλαίου τῶν ἡμερῶν мало ко је доводио у питање. Иако папирус 967 потврђује читање καὶ $\acute{\omega}\varsigma$ παλαιὸς ἡμερῶν παρῆν, то није довољно да се проблем разреши. Разлог, могуће, лежи у томе да не постоји јединствено полазиште, нити метод приликом приступа. Наиме, СГ се посматра као искварен превод, са доста граматичких грешака и деловима са недостатком текста, међутим, треба имати у виду да сачувани СГ није исти примљеном СГ, те да никада није урађена реконструкција истог. Такође, МТ се посматра као меродавни текст иако је знатно млађи од СГ. Требало би имати у виду да је грчка варијанта и даље само превод прото-МТ, дакле, указује на фазе развоја МТ, те да би требала бити схваћена као важно сведочанство текстуалне историје. Осим тога, значајна препрека приликом разматрања јесте постављање проблема искључиво кроз перспективу $\acute{\omega}\varsigma$ односно $\xi\omega\varsigma$ употребе. Тако бројни истраживачи проблем решавају на такав начин да приписују грешку преписивачу који случајно уместо $\xi\omega\varsigma$ уписује $\acute{\omega}\varsigma$. Најблаже речено, проблем је толико поједностављен да долази до великих и озбиљних текстуалних превида. Ситуација је далеко сложенија него што првобитно изгледа те осим употребе $\acute{\omega}\varsigma$ - $\xi\omega\varsigma$, укључује и проблем употребе:

1. Комбинације ἐπί- μετά предлога,
2. Различиту употребу падежа,
3. Разликовање звања Старина Дана у Т варијанти од стар дана у МТ и СГ варијанти
4. Разликовање текста у 7,13 МТ и Т у односу на СГ,
5. Синтагме $\acute{\omega}\varsigma$ τοῦ ἀνθρώπου за разлику од једноставније форме τοῦ ἀνθρώπου

Као посебан пропуст издваја се:

6. Не узмање у обзир контекст остатка текста унутар Данила

7. Не узимање у обзир контекст сродних библијских и ванбиблијских текстова

СГ верзија посведочена је трима сачуваним рукописима:

- 1) Кодексом Chisianus означеним под бројем 88 који се датира у време од 9 до 11 века²⁹³,
- 2) Сиро-Хексаплом из 7. века која се сматра литерарним преводом Оригенове Хексапле на сиријски језик;
- 3) Папирусом под ознаком Pap 967 откривеног 1931. године²⁹⁴

3.1.2. Примери текстуалних варијанти

МТ²⁹⁵

הנה הויה בקונוי ליליא וארר עם ענגני שמיא אבר אגא שתה הנה ועד עתיק יומיא חטו וקדמויה הקרבויה

Pap 967

ἐθεώρουν ἐν ὀράματι τῆς νυκτὸς

καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ἦρχετο ὡς υἱὸς ἀνθρώπου

καὶ ὡς παλαιὸς ἡμερῶ(ν) παρῆν

καὶ οἱ παρεστηκότες προσήγαγο αὐτῶ

Међутим, занимљиво је да је СГ у већој сродности са текстом кодекса 88 који такође чита καὶ οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῶ за разлику од Pap 967 који чита: καὶ οἱ παρεστηκότες προσήγαγο αὐτῶ.

²⁹³ Постоје разлике у обележавању. Код Свита је означен под бројем 87, код Ралфса 88. Уп. Н. В. Swete, *The Old Testament in Greek*, Cambridge University Press, Cambridge 1912, 3, 498-593., А. Rahlfs, *Septuaginta*, Vol 2, *Libri poetici et Prophetici*, Stuttgart 1935, 864-941.

²⁹⁴ Откривен у Афродитополису у Египту, садржи такође и делове Језекиља и Јестире. Делови Данила чувају се у Даблину, Болоњи и Барселони.

²⁹⁵ МТ верзија садржи 12 поглавља. 1,1-2,4 и 8,1-12,13; на јеврејском и 2,4b-7,28; на арамејско језику, заснован је на Лењинградском кодексу В 19А, који се датира око 1008-1009. године. ВНС укључује фрагменте пронађене у Каирској генизи заједно са варијантама прикупљеним од стране В. Kennicott и Ј. В. De Rossi. Ажурирано издање *Biblia Hebraica Quinta* очекује се 2020. године. Уп. Bledsoe, "Relationship", 177.

Кодекс 88

ἐθεώρουν ἐν ὀράματι τῆς νυκτὸς
καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἦρχετο
καὶ ὡς παλαιὸς ἡμερῶ(ν) παρῆν
καὶ οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῷ

СГ верзија

ἐθεώρουν ἐν ὀράματι τῆς νυκτὸς
καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἦρχετο
καὶ ὡς παλαιὸς ἡμερῶν παρῆν
καὶ οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῷ

Видех у виђењу ноћном

и гле, на облацима небеским као да син човечији наилазаше
и као стар дана стиже
и они који стоје приђоше му .

Разлике наведених рукописа и Т верзије не односе се само на избор предлога веῖ и на избор осталих речи:

Т

ἐθεώρουν ἐν ὀράματι τῆς νυκτὸς
καὶ ἰδοὺ μετὰ τῶν νεφελῶν
τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος ἦν
καὶ ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν ἔφθασεν
καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη

Видех у виђењу ноћном,

и гле, са облацима небеским као да син човечији наилазаше
и до Старине Дана стиже
и пред њега би приведен.

3.1.3. Рецепција текста кроз перспективу ὡς односно ἕως проблема у поглављу 7,13

У зависности од тога да ли се чита ὡς или ἕως варијанта, имамо и различиту рецепцију Данила 7,13. У првом случају, неко налик сину човечијем, описује се као неко ко наилази налик старом дана али који се не може поистоветити са њим, такође, како текст даље описује, њему се као месијанској фигури додељује царство. У другом случају, уколико је ὡς заправо ἕως παλαιὸς ἡμερῶν, неко налик сину човечијем је само манифестација Бога који се пројављује или као слава или у људском обличју.²⁹⁶ Могући узрок ове индетификације било би виђење пророка Језекиља 1,26 који види Бога у обличју човека.

Рејнолдс тумачећи спорно место сматра да син човечији није доведен пред старог дана већ је изгледом налик старом дана.²⁹⁷ Он као питање не поставља проблем разлике СГ и Т варијанте већ настоји да текст протумачи из перспективе СГ варијанте, уз претпоставку, да ὡς не мора да претпоставља искварено ἕως већ производ независне традиције.

Хофиус сматра да син човечији није манифестација старог дана већ засебна личност.²⁹⁸ Субјекат „син човечији“ везује се за глагол „ἦρχετο“, а „стар дана“ за глагол „παρῆν“. Рејнолдс у овоме проналази извесне потешкоће. Он сматра да се 7,9-10 и 7,13 разликују у употреби синтагме „стар дана“ јер 7,9-10 се односи на личност док је 7,13 употребљено да опише изглед сина човечијег, дакле, не ради се о засебној личности.²⁹⁹ Такође, употреба ὡς и καὶ ὡς упућује на типичан пример паралелизма.³⁰⁰ Ипак, очигледно се ради о две независне личности што закључује посредством остатка текста у коме се сину човечијем додељује власт.³⁰¹ Монтгомери је предложио да је ὡς παλαιὸς ἡμερῶ(ν) писарска грешка.³⁰² Исти став заузима Меклеј који приликом анализе Pap 967 тумачи ὡς као писарску грешку.³⁰³

²⁹⁶ A. Y. Collins, “The Son of Man Tradition and The Book Of Revelation”, у: *The Messiah, Development in Earliest Judaism and Christianity, The First Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins* J. H. Charlesworth with J. Brownson, M.T. Davis, S. J. Kraftchick and A. F. Segal (прир), Fortress Press, Mineapolis 1992, 556.

²⁹⁷ B. E. Reynolds, “The One Like as Son of Man, According to the Old Greek Daniel 7, 13-14”, *BSW* 8 (2008) 72.

²⁹⁸ O. Hofius, „Der Septuaginta-Text von Daniel 7,13-14”, *ZAW* 117 (2005) 84-85.

²⁹⁹ Reynolds, исто.

³⁰⁰ Исто.

³⁰¹ Исто.

³⁰² J. A. Montgomery, *A Critical and Exegetical Commentary on the Book of Daniel*, ICC; Edinburgh 1927, 304.

³⁰³ R. T. McLay, *Translation Technique and Textual Studies in the Old Greek and Theodotion Versions of Daniel*, Durham University, 1994, 56. Available at Durham E-Theses Online: <http://etheses.dur.ac.uk/5485/>

Брус нуди два могућа објашњења за ὥς παλαιὸς ἡμερῶν где је ὥς вероватно коришћен у својству временског везника коју би требало читати: (ὥς) кад стар дана стигне (καὶ) тада ће....., или,.....он ће доћи као стар дана. Он проналази паралелу у Откривењу где је неко налик сину човечијем налик старом дана. Из тог разлога, како сматра Брус, када Христос у Марковом јеванђељу 13 говори о сину човечијем како долази на облацима небеским, фарисеји тумаче као богохуљење јер је син човечији раван старом дана, односно, самом Богу.³⁰⁴ Пејсова се приклања Зиглеровом тумачењу да је ὥς заправо искварено ἕως. Уколико је то тачно, онда би генитив παλαιοῦ требало бити исправљен у номинатив παλαιὸς да би контекст био смислен и текст граматички коректан.³⁰⁵

Занимљива је теорија коју износи Сигал. Он испитује могућност да је читање ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν покушај одбране од јереси о два божанска бића.³⁰⁶ У својој дисертацији из 1976. године испитује утицај „јереси две силе“ на јудаизам, мерхава мистицизам и рано хришћанство. Ова јерес, по његовом мишљењу, постојала је у времену пре појаве хришћанства.³⁰⁷ Он наводи покушај егзегета да две појаве објасне као манифестацију једног Бога који се појављујеу облику старе и младе људске фигуре.³⁰⁸ Текст Дан 7,9-7,13 тумачи на такав начин, на основу којег, два престола, постављена на небесима подразумевају два божанска бића, за разлику од равинске традиције, која на основу текста „поток“ ватре који протицаше, указује да употребљена именица „поток“ у једнини говори у прилог томе да је ипак реч о једној фигури.³⁰⁹ Међутим, тумачење Рави Акиве да је један престо постављен за Прастарог, а други за Давида показује да је син човечији схваћен у месијанском контексту.³¹⁰ Ипак, ово није универзално схватње јер како се види у наставаку текста, Јосеј Галилски одговара речима: „Акива, докле ћеш од Свеприсутности чинити световно? Није то тако, већ: једно за суђење, а једно за милост.“ По мишљењу Сигала контраверза Дан 7,13 пореклом је из

³⁰⁴ F. F. Bruce, "The Oldest Greek Version of Daniel", *OTS* 20 (1977) 25.

³⁰⁵ S. Pace, "The Stratigraphy of the Text Daniel and the Question of Theological Tendenz in the Old Greek", *BIOSCS* 17 (1984) 30.

³⁰⁶ A. F. Segal, *Two Powers in Heaven*, Early Rabbinic Reports about Christianity and Gnosticism, Brill Academic Publishers Inc, Leiden-Boston 2002, 35.

³⁰⁷ Исто, Preface.

³⁰⁸ Исто, 35.

³⁰⁹ Исто, 36.

³¹⁰ Talmud, 381.

времена Рави Акиве, док је доживљај престола у контексту „милост-правда“ ревизија његових ученика.³¹¹

Насупрот претходно наведеним становиштима оних истраживача који сматрају да је $\acute{\omega}\varsigma$ искварено $\acute{\epsilon}\omega\varsigma$, кључно размишљање доноси Луст који сматра да нас текст СГ може водити до опоравка арамејског односно МТ, те да је заснован на различитом Vorlage. У прилог томе, како сматра говори Јез 1,26 где се говори о виђењу Бога на престолу, као некога „налик човеку.“ Како је у СГ син човечији раван старом дана сматра да се ради о тексту исте традиције, те да је Данилово виђење инспирисано Језекиљевом теофанијом.³¹² Луст, даље сматра да је у Ралфсовом издању Данила читање $\acute{\omega}\varsigma$ παλαῖος ἡμερῶν, засновано на кодексу 88 у потпуности оправдано.³¹³

Индентификацију онога који јаше на облацима небеским са Богом, Колинс сматра утицајем старог хананског мита о Валу званог „јахач облака“, божанске фигуре која је подређена божанству Ел.³¹⁴ За Колинса, Данилов син човечији треба бити посматран као Архангел Михајло, принц Израиља, у 10-12 поглављима.³¹⁵ Свети су, како даље наводи, анђели небески, док је народ светих, заправо, јеврејски народ. Виђење немирног мора и „јахача“ облака као и опис старог дана, тумачи као ханански утицај, аналогију угаритског мита.³¹⁶ Ким сматра да је далеко ближе истини становиште које је изнео Проскц, који види везу између виђења престола код Данила и виђења Бога код пророка Језекиља.³¹⁷

Роланд је упоредио 1 Енох, Данила 7, Аврамову апокалипсу, Откривење 4,4QS1 и гностичке списе како би утврдио зависност од утицаја Језекиља 1. Он закључује да је виђење које налазимо у Јез 1 основа за виђење у Дан 7,10; 7,13 и 10,6 тј. Јез 8,2 где је лик који се појављује аспект Божјег самооткривења.³¹⁸

³¹¹ Segal, исто, 49; Уп. Talmud, 382.

³¹² J. Lust, “Daniel 7,13 and the Septuagint“, у: *Messianism and Septuagint, Collected essays*, К. Hauspie (прир.), Leuven University Press, Leuven 2004, 8.

³¹³ Исто.

³¹⁴ J. J. Collins., *The Apocalyptic Imagination, An Introduction to Jewish Apocalyptic literature*, Second edition, William B. Eerdmans Company, Grand Rapids, Michigan/ Cambridge 1998, 101-102.

³¹⁵ Исто.

³¹⁶ A. J. Collins and J. J. Collins, *King and a Messiah Son of God Divine, Human and Angelic Messianic Figures in Biblical and Related Literature*, William B. Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, Michigan/Cambridge 2008, 78.

³¹⁷ S. Kim, *The Son of Man as The Son of God*, J. C. B. Mohr (Paul Siebeck), Tübingen 1983, 16.

³¹⁸ C. C. Rowland, *The Influence of the First Chapter of Ezekiel on Jewish an Early Christian Literature*, unpublished Ph.D. thesis, Cambridge 1974, 100.

Анализирајући варијанте читања грчких текстова, Ким испитује да ли се *ὡς παλαιός ἡμερῶν* односи на Старца Дана или можда треће лице.³¹⁹ Позиција *ἡρχετο* и *παρῆν* налажу да су *ὡς υἱὸς ἀνθρώπου* и *ὡς παλαιός ἡμερῶν* две различите личности, а да неко налик старом дана може да се односи на трећу личност. Равинска опозиција проблем два престола тумачи бићем које се објављује Мојсију на Синају, истим оним који јаше на облацима небеским и које назива Јахве.³²⁰ Сама реч Јахве, како се наводи, значи ратник.³²¹ На основу тог мишљења развила се идеја да је биће које се појављује код Данила као син човечији заправо анђеоло или једна од три личности које су узнесене на небеса, као што су Енох, Мојсије или Илија.³²² Рави Јисмаел тумачи да је Јахве ознака за Бога мора док је Елохим, ознака за Бога Синаја.³²³

Већина истраживача Данилово постављање престола види у небеској равни. Занимљиво је, међутим, становиште које износи Бледсоа да се постављање престола код Данила заправо одвија у земаљској равни.³²⁴ Наиме, помен „четири ветра велика“ која ударише „море велико“, иницира да је читав сплет симболичних догађаја описаних у Дан 7,1-7,14 лоциран на земљи. Ова теорија није неприхватљива. Чињеница је, међутим, да док у 1Енох 14,20; 46-48, постоје јасни показатељи да се престоли налазе у небеској перспективи, као у Књизи дивова и осталим кумранским списима где постоје јасни наговештаји да се престоли налазе у земаљској равни, код Данила, се говори да виђење мора и ветрова у „утвари ноћној“, дакле, не постоји јасно одређење где је радња смештена, на небесима или земљи, што оставља простор, како различитим тумачењима, тако и каснијој контекстуализацији 7,9-13 у кумранским списима. Осим тога, доживљај некога налик сину човечијем, ако се у обзир узме старије читање СГ, које приказује некога налик сину човечијем као небеску, преегзистентну личност пре него земаљског владара, сроднији је традицији коју проналазимо у 1Енох него кумранским списима.³²⁵ Коначно, слику коју пророк посматра „четири ветра небеска ударише море дубоко“

³¹⁹ Kim, *Son of Man*, 23.

³²⁰ Collins, “Son of Man“, 556.

³²¹ Исто.

³²² Исто.

³²³ https://www.sefaria.org/Mekhilta_d'Rabbi_Yishmael?lang=en

³²⁴ A. M. D. Bledsoa, “Throne Theophanies, Dream Visions, and Righteous(?) Seers, Daniel, the Book of Giants, and 1 Enoch Reconsidered”, у: *Ancient Tales of Giants from Qumran and Turfan, Contexts, Traditions, and Influences*, M. Goff, L.T. Stuckenburk, E. Morano (прир.) Mohr Siebeck, Tübingen 2016, 86.

³²⁵ Пошто је 1Енох 14,20 пронађен у кумранском налазишту, није најприкладнија подела на кумранске и еноховске списе. Међутим, у овом случају разлика је направљена између оних списа код којих је очигледно интегрисана есенска доктрина, од оних преесенског порекла старијих традиција.

тешко је видети из земаљске перспективе, што иницира да се и видецац и престоли налазе на небесима. Из тог разлога али и због помена доласка „некога налик сину човечијем“ на „облацима небеским“, логичније је радњу лоцирати у небеску перспективу.

Пејсова с правом наглашава, да приликом приступа проблему, треба имати у виду две методичке грешке које се често понављају приликом вредновања СГ текста. Прва је чињеница да се не прави разлика између првобитног СГ превода који би требало бити критички реконструисан, и млађих постхексапларних верзија. Друга грешка, састоји се у претпоставци да је *Vorlage* СГ индентичан примљеном МТ тексту.³²⁶ Иако ово није немогуће, ипак 88 и 967 указују да би оба $\acute{\omega}\varsigma$ требало читати као „као“ или „налик“.

3.1.4. Проблем комбинације предлога $\mu\epsilon\tau\acute{\alpha}$ и $\acute{\epsilon}\omega\varsigma$

Осим што се у СГ налази везник $\acute{\omega}\varsigma$, који утиче на текст тако што сина човечијег представља као засебну личност налик старом дана, употреба предлога $\acute{\epsilon}\tau\acute{\iota}$ подржава контекст приказа сина човечијег. Син човечији долази као стар дана на облацима небеским.

Међутим, у Т је ситуација другачија. Т уместо $\acute{\epsilon}\tau\acute{\iota}$ има $\mu\epsilon\tau\acute{\alpha}$ што није без значаја. Улога $\mu\epsilon\tau\acute{\alpha}$ састоји се у томе да подржи читање $\acute{\epsilon}\omega\varsigma$. Уколико син човечији долази „са“ облацима небеским он није раван старом дана али уколико долази „на“ облацима небеским онда јесте. Да разлике које налазимо између текстова нису случајне сведочи, такође, остатак стиха. У Т варијанти налазимо $\kappa\alpha\acute{\iota}$ $\acute{\epsilon}\nu\acute{\omega}\pi\iota\omicron\nu$ $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon$ $\pi\rho\sigma\eta\nu\acute{\epsilon}\chi\theta\eta$ што је у потуној сагласности са претходним избором предлога. У случају СГ, који приказује сина човечијег као небеско биће, коме се, како ћемо видети, додељује власт, налазимо $\kappa\alpha\acute{\iota}$ $\omicron\acute{\iota}$ $\pi\alpha\rho\epsilon\sigma\tau\eta\kappa\acute{o}\tau\epsilon\varsigma$ $\pi\alpha\rho\eta\sigma\alpha\nu$ $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon$ —они који стоје приђоше му. Овакво читање изазива теолошке потешкоће. Стајати пред неким, у јудејској традицији значи, служити му. Потврду налазимо у претходном 7,10 стиху где се помињу они који стоје, односно, служе старом дана. Прилазити неком, значи, одавати му поштовање. Наставак стиха који описује сина човечијег који долази као стар дана, коме прилазе они који стоје и коме се додељује власт, брижљиво је уклопљен у контекст, на исти начин као што је и у случају Т

³²⁶ Pace, “Stratigraphy”, 15.

варијанте, избор комбинације предлога и завршетак стиха такође уклопљен у контекст 7,13. Проблем се, међутим, састоји у томе, што је у случају Т текст уклопљен само у случају 7,13 и одступа од остатка текста јер већ наставак 7,14 јасно сведочи о додели власти и царског достојанства сину човечијем.

Читање СГ подржавају седам места у Отк:³²⁷

Отк 1,14а –Дан 7,9; Отк 1,14с-Дан 10,6; Отк 4,1,-Дан 7,6; Отк 10,1-Дан 10,6; Отк 10,5-6 –Дан12,7; Отк 20,15-Дан 12,1; Отк 20,12-Дан 7,10. Такође Мт 24,30; 26,64 и Отк 14,14-16 подржава долазак „на“ облацима, док Отк 1,7 и Мк 14,62 читају „са“ облацима небеским. Мк 13,26 и Лк 21,27 заснивају читање на непознатом грчком рукопису који користи ἐν, „по“ облацима небеским, а Јустин Мученик ἐπάνω односно „над“ облацима небеским.³²⁸ Занимљиво је да Зиглер прихвата Т читање „до Старине дана стиже“ док притом уместо предлога „са облацима небеским“ користи „на облацима небеским“ као што је случај у СГ. У Т верзији ἔως се појављује 27 пута у већини случајева као паралела за јеврејско תַּוּ У седмом поглављу девет пута, у осмом седам, у деветом поглављу свега два пута, у десетом само један пут, у једанаестом поглављу три пута и коначно дванаестом пет пута. Од тог броја, У 7,11; 7,18; 8,8; 11,45 без паралеле у СГ. У случају 8,7 ἔως је паралела за јеврејско לַעֲלֹתֶיךָ док је у СГ паралела πρὸς. У једном случају, 11,36 Т користи μέγιστον уместо ἔως. У појединим случајевима, као што је 8,25 Т самостално користи ὥς без подршке у МТ и СГ, у 9,27 Т користи ὥς, СГ κατά у МТ није употребљен предлог, Т користи ὥς у 9,15 за јеврејско כִּי, у случају СГ еквивалнт је κατά. Осим овога, ὥς је чешће употребљаван у Т него у СГ, заједно са претходно наведеним примерима укупно 10 пута, од тога 8 пута као еквивалент за јеврејски предлог у облику כִּי. Ту се убрајају 7,13, 10,16; 10,18; 11,4, 11,29; у 12,3 два пута.

Т бира ἔως за јеврејско תַּוּ изузев у 8,7. Т верзија бира ὥς за јеврејски предлог כִּי на свим местима изузев у 8,25 и 9,27 где у МТ нема подршке. Што се тиче СГ, ту се такође уочава законитост, јер СГ за јеврејско תַּוּ такође бира паралелу ἔως у свим случајевима осим у 7,11 где у СГ предлог није употребљен будући да се ради о различитим текстовима;

³²⁷ A. Di Lella, "The Textual History of Septuagint. Daniel and Theodotion- Daniel, Daneil", у: *The Book of Daniel, Composition and reception*, J. J. Collins & P. W. Flint (прир.), Brill, Leiden, Boston, Köln Vol.II, 2001, 593.

³²⁸ Исто.

СГ 7,11

ἐθεώρουν τότε τὴν φωνὴν τῶν λόγων τῶν μεγάλων ὧν τὸ κέρας ἐλάλει καὶ ἀπετυμπανίσθη τὸ θηρίον καὶ ἀπόλετο τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐδόθη εἰς καῦσιν πυρός

MT

הַיְהוָה בָּאֵיךְ מוֹרֵק מְלַכְךָ רַב־רַבְרָבִי כִּי קָרָא מְמַלְלֵה הַיְהוָה הָיְתָה עִי טַיִלְתָּ קִיּוּהָ אֶהְיֶה אֶהְיֶה וְיִהְיֶה לִי קָרָא

T

ἐθεώρουν τότε ἀπὸ φωνῆς τῶν λόγων τῶν μεγάλων ὧν τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐλάλει ἕως ἀνηρέθη τὸ θηρίον καὶ ἀπόλετο καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐδόθη εἰς καῦσιν πυρός

Затим у 8,6 где и за טוּ употребљава ἐπί. Ово место је занимљиво јер показује да СГ како изгледа, не користи неодговарајући предлог због грешке, већ зато што следи непознати изворни текст у односу на MT и T. Разлике су видљиве и у наставку текста приликом одабира осталих еквивалената. Овај пример одступања при одабиру грчког еквивалента за јеврејско טוּ може бити потврда да и у случају 7,13 такође не говоримо о писарској грешци већ о независном изворном тексту јер као и у 8,6 разлике се не могу ограничити само на разлике при одабиру предлога.

СГ 8,6

καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν κριὸν τὸν τὰ κέρατα ἔχοντα ὃν εἶδονέστῳτα πρὸς τῆ πύλῃ καὶ ἔδραμε πρὸς αὐτὸν ἐν θυμῷ ὀργῆς

MT

וַיָּבֹא טוּ אֶל־הַאֵילִל בְּעַל־הַקְּרָנַיִם שָׁרָר אֵתִי עַד לִפְנֵי הַאֲבֵל וַיִּרְאֵנוּ אֶלְיוּ בְּמַתְּבָהוּ

T

καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ κριοῦ τοῦ τὰ κέρατα ἔχοντος οὗ εἶδονέστῳτος ἐνώπιον τοῦ Ουβαλ καὶ ἔδραμεν πρὸς αὐτὸν ἐνόρμη τῆς ἰσχύος αὐτοῦ

У прилог томе, може говорити још неколико примера. То су читања 11,34 где само у СГ имамо ὡς без подршке у T и паралеле у MT, затим, у случају 7,18 где се у СГ користи ἕως два пута у једном стиху као и у MT, а за разлику од T или када на месту као што је 11,10 где би требало да буде ἕως за јеврејско טוּ налази се ἐπί. Као и у случају 8,6 и 7,13 и овде је остатак текста доноси друагчију садржину што указује на независни изворни

текст. У осталим случајевима, СГ следи јеврејски текст тако што за јеврејско לָהּ или כּ облику који се среће у 7,13, 10,16; 10,18 употребљава ὡς. У случају 12,3 комбинује ὡς и ὡσεί. Дакле, СГ следи правило и користи ἕως за јеврејско תַּוּ изузев на два места 7,13 и 8,6. Разлог томе не лежи у писарској грешци већ различитом узорном тексту. Потврду за то можемо пронаћи у изузетном примеру читања Јез 1,26 који без сваке сумње говори о неком налик сину човечијем који седи на престоу. У том случају јеврејски דְמוּת כְּמֶרְאָה עָרָא у грчком преводу је ὡς εἶδος ἀνθρώπου. Можемо да закључимо да СГ користи ὡς за јеврејско דְ како у 7,13 при опису старог дана, тако и у Јез 1,26. У том смислу остаје претпоставка да је на месту садашњег תַּוּ у МТ, на овом месту у прото МТ било דְ.³²⁹

3.1.5. Разликовање текста у 7,13 МТ и Т у односу на СГ из перспективе односа 7,10-7,13

Посматрањем остатка текста, може се уочити да свака од варијанти 7,10 садржи помен „оних који стоје“. МТ, у том смислу, употребљава קוּמְיוֹן, перфекат пеал трећег лица мушког рода множине, Т користи παρειστήκεισαν, индикатив активног плусquamперфекта трећег лица множине, СГ користи исти глагол у истом облику. Разлике се уочавају између Т и СГ варијанте у употреби личне заменице. Тако, Т користи ἐλειτούργουν αὐτῶ, комбинацију индикатива активног имперфекта трећег лица множине и личне заменице мушког рода у дативу једнине, „служише му“, док СГ користи, ἐθεράλευον αὐτὸν, комбинацију индикатива активног имперфекта трећег лица множине и личне заменице мушког рода у акузативу једнине „служише га“. Осим тога, СГ варијанта садржи четири пута употребљен везник καί, Т само два пута.

МТ 7,10

נְהַר דִּי־נֹר נִגְדַ וְנִפְקַל מִן־קְדָמוֹהִי אֶלְהָ [אֶלְפִים כ] (אֶלְפִי ק) ?שְׁמִינָה וְרָבּוּ [רָבּוֹן כ] (רָבּוֹן ק) קְדָמוֹהִי ?קוּמְיוֹן דִּינָא
 יְהִי וְסִפְרִין פְּתִיחוּ

³²⁹ Велики проблем при доказивању овакве хипотезе представља недостатак доказа. Рукописи Данила у Кумрану не садрже фрагмент 7,13. Занимљиво је да у архиви кумранских рукописа није могуће приступити фото-снимцима фрагмента Данила јер се, како је објашњењо на сајту, они налазе у приватном власништву и нису доступни јавности. Увид у кумранске фрагменте Данила ималу су Бартеlemi и Еуген Улрих који су и објавили у DJD 151-152, односно DJD 16, 239-277. Кодекс Синаитикус нажалост не садржи Данила, док Ватиканус садржи Т верзију. Уп. <http://www.deadseascrolls.org.il/explore-the-archive/> ; <http://www.codexsinaiticus.org/en/manuscript.> ; [https://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.gr.1209.](https://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.gr.1209)

поток од ватре који тече и који протиче пред њим хиљаду хиљада служише му десет хиљада десет хиљада пред њим **стајало је**, суд је сео и књиге отвориле су се

Т 7,10

ποταμὸς πυρὸς εἶλκεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ χίλια χιλιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ καὶ μύριαι μυριάδες **παρειστήκεισαν** αὐτῷ κριτήριον ἐκάθισεν καὶ βίβλοι ἠνεώχθησαν

поток ватре протицаше крај њега, хиљаде хиљада служише му

и десет хиљада десет хиљада беху **стајали му**,

суд заседе и књиге отворише се

СГ 7,10

καὶ ἐξεπορεύετο κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ποταμὸς πυρὸς χίλια χιλιάδες ἐθεράπευον αὐτὸν καὶ μύριαι μυριάδες **παρειστήκεισαν** αὐτῷ καὶ κριτήριον ἐκάθισε καὶ βίβλοι ἠνεώχθησαν

и изливаше се пред лице његово поток ватре, хиљаде хиљада служише га

и десет хиљада десет хиљада беху **стајали му**³³⁰ и суд заседе и књиге отворише се

Међутим, у 7,13 стање се мења. Тако МТ губи глагол „стајали су“ али употребљава **יְהִיְיָ**, перфекат хафел трећег лица множине у комбинацији са суфиксом трећег лица мушког рода једнине „довели су га“, Т користи само **προσηνέχθη**, индикатив активног аориста трећег лица једнине „доведен би“, док СГ задржава **οἱ παρεστηκότες**, комбинацију одређеног члана са партиципом активног перфекта мушког рода у номинативу множине, и наставља, **παρῆσαν αὐτῷ**, комбинацијом индикатива активног имперфекта трећег лица множине са личном заменицом мушког рода у дативу једнине, тј. „они који стоје приђоше му“! Увидом само у Т варијанту, проблем није уочљив, СГ у односу на Т изгледа као грешка или указује на независни изворни текст. Међутим, консултовањем МТ можемо да приметимо да сина човечијег „неко“ доводи, употребљен је, дакле, глагол у множини. Поставља се питање, ко доводи сина човечијег? Логичан закључак био би, неко ко је присутан у сцени. Следеће питање било би: поред старог дана и некога налик сину човечијем, ко је још присутан? Увидом у 7,10, где се у сва три

³³⁰ Овде глагол „стајати“ може бити схваћен у контексту служења.

текста при опису сцене престола помињу „они који стоје“, логичан закључак био би да „они“ доводе сина човечијег, што управо налазимо у СГ варијанти.

МТ 7,13

הָיָה הַיּוֹם בְּחַזְוֵי לַיְלָא וְאַרְוֵ עַם-עַנְנֵי שְׁמַיָא כְּבָר אֲנָשׁ אֲתָה הָגָה וְעַד-עֲתִיק וְיִמְיָא מְטָה וְקִדְמוּהֵי **מִקְרָבֵיהִי**

гледао сам у виђењу од ноћи

и гле, са облацима неба, као син човечији, који долази је,

и до старог дана стигао је

и пред њега **довели су га.**

Т 7,13

ἔθεώρουν ἐν ὀράματι τῆς νυκτὸς καὶ ἰδοὺ μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος ἦν καὶ ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν ἔφθασεν καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ **προσηνέχθη**

видех у виђењу ноћи (ноћном)

и гле, са облацима неба (небеским)

као син човечији који појављује се³³¹ је

и као Старац Дана³³² стиже

и пред њега **доведен би.**

СГ 7,13

ἔθεώρουν ἐν ὀράματι τῆς νυκτὸς καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἦ ρχετο καὶ ὡς παλαιὸς ἡμερῶν παρῆν καὶ **οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῷ**

видех у виђењу ноћном

и гле, на облацима небеским

као син човечији, долазаше (појави се)

и као стар дана стиже

и **који су стајали пришоше³³³ му**

³³¹ Употребљен облик партиципа медијалног презента мушког рода у номинативу једнине глагола ἔρχομαι препоручује превод „појављује се“ мада није погрешно превести са „долази“.

³³² Велико почетно слово употребљено је како би се направила разлика између Т и СГ варијанте јер је у Т употребљен придев у комбинацији са одређеним чланом, говоримо, дакле о звању, што није случај у СГ.

³³³ Овде је употребљен индикатив активног имперфекта трећег лица множине глагола πάρεσι, у преведу „пришоше“ због тога што је исти глагол употребљен у истом стиху само у индикативу имперфекта трећег лица једнине, у случају када се описује долазак сина човечијег пред старог дана. У том случају, преведено је са „долази“, дакле, овде је глагол πάρεσι очигледно употребљен у смислу „доласка“ као што је случај и

Да се овде ради о ревизији можемо да потврдимо и примером 7,16 где се, у сцени која приказује небески план, изнова помињу „они који стоје“.

МТ 7,16

קָרָבָה עַל־חֵד מִן־קַאֲמָאֵי וְנִצְיָבָה אֶבְעָא־מִנָּה עַל־כָּל־דְּגָה וְאָמַר־לִי וּפְשַׁר מְלִיָּא יְהוּדָעֵנִי

пришао сам до једног од **оних који стоје**

и тачно значење да тражим од њега од свега овога

и рекао је мени значење речи

и подучаваше ме

Т 7,16

καὶ προσῆλθον ἐνὶ **τῶν ἐστηκότων** καὶ τὴν ἀκρίβειαν ἐζήτουν παρ’ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων

καὶ εἶπέν μοι τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν σύγκρισιν τῶν λόγων ἐγνώρισέν μοι

и приступих једном од **оних који су стајали**

и истину затражих од њега око свега овога

и рече ми

СГ 7,16

προσῆλθον πρὸς ἓνα **τῶν ἐστώτων** καὶ τὴν ἀκρίβειαν ἐζήτουν παρ’ αὐτοῦ ὑπὲρ πάντων τούτων
ν ἀποκριθεὶς δὲ λέγει μοι καὶ τὴν κρίσιν τῶν λόγων ἐδήλωσέ μοι

приступих пред једног од **оних који су стајали** и истину (тачно значење)

затражих од њега око свега овога

онај који одговара, и говорише ми

и суд речи објасни ми истину и

тумачење речи објави ми

у Мт 26,50; Лк 13,1; Дел 10,21; 12,20; 17,6. Међутим, исти глагол у Бајблворксу примарно се преводи са „бити представљен“ као што је случај у Дел 10,33; 24,19; 1 Кор 5,3; Гал 4,18. Разлика између превода „приђоше му“ и „бити представљен,“ није безначајна, јер уколико се одабере „приђоше“ истовремено се наглашава однос поштовања према сину човечијем и признавање његовог достојанства што је у потпуном складу са остатком текста.

Поставља се питање из ког разлога се у обе сцене виђења престола које срећемо у 7,10 и 7,16; помињу “они који стоје“ осим у 7,13 и то само у Т варијанти? Зиглер је у критичком издању Данила, по питању предлога, следујући МТ и Т подржао читање ἕως τοῦ παλαιοῦ ἡμερῶν παρῆν и даље, по узору на папирус, а за разлику од МТ, Т и СГ, усвојио, помен „оних који стој“ προσήγαγο αὐτῶ. међутим, није усвојио читање везника ὡς.³³⁴

3.1.6. Различита употреба падежа

Уколико би прихватили мишљење да се ради о грешци писара приликом употребе предлога ὡς, онда би то требало да буде једина разлика међу текстовима. Међутим у СГ читамо ὡς παλαιὸς ἡμερῶν, комбинацију предлога и придева мушког рода у номинативу једнине παλαιὸς и заједничку именицу женског рода у генитиву множине ἡμερῶν, док у случају Т налазимо ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν, комбинацију предлога ἕως са придевом употребљеног са одређеним чланом и придевом мушког рода у генитиву једнине τοῦ παλαιοῦ и одређеног члана и заједничке именице женског рода у генитиву множине τῶν ἡμερῶν. Кад би смо проблем свели само на грешком употребљено ὡς, а занемарили притом, бројне друге разлике, добили бисмо следећи текст конфузне садржине:

видех у виђењу ноћном

и гле, на облацима небеским

као син човечији, долазаше (појави се)

и до стар дана стиже

и који су стајали приђоше му

Још једна разлика је као што видимо и употребљен одређени члан уз придев у Т варијанти.

³³⁴ Зиглер је читање προσήγαγο αὐτῶ преузео из маргиналног текста сиро-хексапле. Уп. Ziegler, *Susanna - Daniel - Bei et Draco* (п. 2), р. 170; F. Field, *Origenis Hexaplarum quae supersunt*, Oxford 1875, т. 2, р. 922, А. М. Ceriani, Milano 1874; Daniel, ex codice syro-estranghelo bibliothecae Ambrosianae., С. Bugatus (прир.), Milano 1788.

3.1.7. Разликовање звања „Старина Дана“ у Т варијанти од „стар дана“ у МТ и СГ варијанти

Како смо могли да видимо на претходном примеру, у Т варијанти долази до промена. Наиме, при првом помену стар дана у 7,9 оба грчка превода користе исту комбинацију предлога и придева без употребљеног одређеног члана уз придев. У случају Т 7,13 ситуација се мења, тако да овог пута „стар дана“ прераста у „Старину Дана“. Ова корекција утиче на текст на такав начин да се прави разлика између сина човечијег са једне стране и Старине Дана, са друге стране, као посебне личности, у циљу наглашавања божанског звања Старине Дана. Међутим, у случају 7,22 долази до промена у оба грчка превода. Тако у СГ читамо:

ἕως τοῦ ἐλθεῖν τὸν παλαιὸν ἡμερῶν καὶ τὴν κρίσιν ἔδωκε τοῖς ἀγίοις τοῦ ὑψίστου καὶ ὁ καιρὸς ἐδόθη καὶ τὸ βασίλειον κατέσχον οἱ ἅγιοι

У Т варијанти читамо:

ἕως οὗ ἦλθεν ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν καὶ τὸ κρίμα ἔδωκεν ἀγίοις ὑψίστου καὶ ὁ καιρὸς ἔφθασεν καὶ τὴν βασιλείαν κατέσχον οἱ ἅγιοι

Видимо, дакле, да у овом случају СГ додаје члан придеву *παλαιὸν* без употребљеног члана поред именице *ἡμερῶν*, док Т остаје веран читању из 7,13 па употребљава члан испред придева и испред именице. Ове промене није лако објаснити. У случају Т варијанте можемо говорити о очигледној ревизији, тако да и пример 7,22 може бити део исте у циљу да подржи читање 7,13. Збуњује, међутим, промена у СГ варијанти? Имајући у виду да преводилац СГ ни на једном од места на којима се помиње стари дана не користи одређени члан, остаје претпоставка да се ради о накнадној интервенцији. Наизглед не много значајна, ова ситна корекција значајно утиче на значење текста нарочито по питању тумачења виђења небеског престола. Тумач у 7,22 говори да се заправо власт додељује свецима вишњег. Читање које налазимо на примеру СГ 7,22 подржава читање Т 7,13 уместо СГ 7,13? Поставља се питање: из којих разлога преводилац СГ једино на овом месту употребљава члан? Занимљиво је да у папирусу 967 нема члана на том месту, док у кодексу 88 има. Како је папирус у овом случају

претходник кодекса претпоставка је да се у случају употребе члана у 7,22 ради о накнадној интервенцији.

3.1.8. Синтагма „ὡς υἱὸς ἀνθρώπου“

Синтагма „као син човечији“ среће се у одељцима Данила 7-12 само једном и то у 7,13 где је за арамејско ܘܢܝܢ ܕܢܗܪ у оба грчка превода еквивалент ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ; Међутим, неколико стихова говоре о „неком налик човеку“ или „изгледом сличан човеку“. Тако, 10,16 јеврејско $\text{כְּיָדַי כְּיָדַי הַיָּמִין}$ нема подршку у СГ где се говори о нечему „налик руци човечијој“ $\text{ὡς ὁμοίωσις χειρὸς ἀνθρώπου}$, док је у Т текст веран МТ и говори: $\text{ὡς ὁμοίωσις υἱοῦ ἀνθρώπου}$, У 10,18 наилази се на $\text{כְּיָדַי הַיָּמִין}$ где је у оба грчка превода еквивлаент $\text{ὡς ὄρασις ἀνθρώπου}$,

Изузетно у 8,15 спомиње се „појава младића“ необичне конструкције $\text{כְּיָדַי הַיָּמִין}$ која је у случају СГ преведена са $\text{ὡς ὄρασις ἀνθρώπου}$, док је у Т ὡς ὄρασις ἀνδρός . Ово место 8,15 први пут у Т варијанти користи именицу ἀνὴρ што остаје пракса до краја у Т изузев у 8,17 где је за јеврејско $\text{כְּיָדַי הַיָּמִין}$ у оба грчка превода υἱὸς ἀνθρώπου . Занимљиво је да у 8,25 и 11,20 само СГ користи именицу ἀνὴρ без подршке у МТ и Т, док у случају 9,25 само Т користи ἀνὴρ без подршке у МТ и СГ? У 9,21 оба грчка превода користе исту именицу ἀνὴρ за јеврејско $\text{כְּיָדַי הַיָּמִין}$.

С обзиром на то да је Књига пророка Данила највероватније компилација списа, састављена од више аутора, у први мах, може изгледати да је ова неусаглашеност настала игром случаја, услед непажње преписивача, композитора, преводиоца. Међутим, анализом текста може се уочити да писац прави разлику између „човека“ и „некога налик човеку“. Виђење „некога налик човеку“ или „појаву човека“ налазимо свега у три стиха: 7,13, 10,16 и 10,18. У сваком од њих, употребљена је комбинација везника „као“ и именице „човек“. У 10,16 описује се „неко налик човеку“ у овом случају МТ користи כְּיָדַי , а оба грчка превода комбинацију везник ὡς + именица у генитиву једнине, ἀνθρώπου . Исти манир срећемо и касније у 10,18. Данила дотаче „појава човека“ опет МТ користи כְּיָדַי , а грчки преводи $\text{ὡς ὄρασις ἀνθρώπου}$. Чињеница да употребу комбинације כְּיָדַי - ἀνθρώπου , односно, כְּיָדַי - ἀνὴρ налазимо на више од једног примера у истом поглављу, наводи на питање, не прави ли писац, сходно томе, преводилац, служећи се различитим изразима при опису човека и „некога налик човеку“, свесну разлику у терминима како

би истакао разлику и у описаним типовима личности? МТ бира именицу שׂוֹן да опише човека, Т сходно томе бира ἀνὴρ као у 10,5, док именицу מִן, користи када описује „појаву човека“, некога налик човеку. Тако у 10 поглављу наилазимо на опис три типа човека.

Први тип човека је онај којег Данило види у свом виђењу у 10,5; који има тело од топаза, лице као појава муње, очи као светлост ватре, ноге као сјај бронзе, и глас као глас мноштва. У овом случају јеврејски израз је שׂוֹן, Овде, међутим треба имати у виду могућност ревизије прото МТ. Наиме, МТ и оба грчка превода описују виђење човека, са разликом у грчким изразима. У сва три текста недостаје везник ὡς што је разумљиво јер се не налази ни у МТ. Међутим, уколико читамо 10,5 у контексту 10,8; где се завршава опис виђења, можемо да уочимо да МТ употребљава фразу הַמְרָאָה הַגְּדֹלָה, односно, „појава велика“ где и сам израз „појава“ као и опис исте, говоре у прилог томе да је Данило видео „некога налик човеку“ јер човеку нису својствене карактеристике описане у виђењу. У прилог томе говори Симахов превод који на истом месту има управо ὡς ἀνὴρ. На жалост убедљивији докази за сада не постоје јер су кумрански фрагменти Данила управо на том месту претрпели оштећење због чега даља реконструкција није могућа.

МТ 10,5

וַיֹּאמֶר אֶת־תְּעִינִי וְאָרָא וְהִנֵּה אִישׁ־אֶחָד לְבוּשׁ בְּדִים וּמַתְנִיּוֹ הַגָּרִים בְּכַתָּם אִוָּךְ

у СГ ἄνθρωπος,

καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἶδον ἄνθρωπος εἷς ἐνδεδυμένος βύσσινά καὶ τὴν ὀσφὸν περιεζωσμένος βυσσίνῳ καὶ ἐκ μέσου αὐτοῦ φῶς

а сходно томе Т бира – ἀνὴρ.

καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἶδον ἀνὴρ εἷς ἐνδεδυμένος βαδδιν καὶ ἡὸσφὸς αὐτὸ οὗ περιεζωσμένη ἐν χρυσίῳ Ωφαζ

Други тип је човека којег помиње је Данило лично, коме се обраћа тајанствени човек из виђења у 10,11. У том случају употребљена је иста комбинација.

MT 10,11

וְאָמַר אֵלָיו דְּנִנְיָא לְאִישׁ־שׁוֹמֵר תּוֹתֵיבּוֹ בְּדַבְרֵי אֵשׁ אֲנֹכִי דְבָר אֵלָיו וְעָמַד עַל־עַמְדָּתִי כִּי עָתִיד שְׁלֵחְתִּי אֵלָיו וּבְדַבְרֵי עַמִּי אֶת־תַּדְבָּרֵי הַסֵּדֶר עֲמַדְתִּי מֵרָעִיד

CG

καὶ εἶπέν μοι Δανιηλ ἄνθρωπος ἐλεεινὸς εἶ διανοήθητι τοῖς προστάγμασιν οἷς ἐγὼ λαλῶ ἐπὶ σέ καὶ στηθὶ ἐπὶ τοῦ τόπου σου ἄρτι γὰρ ἀπεστάλην ἐπὶ σέ καὶ ἐν τῷ λαλήσαιαὐτὸν μετ' ἐμοῦ τὸ πρόσταγμα τοῦτο ἔστην τρέμων

T

καὶ εἶπεν πρὸς με Δανιηλ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν σύνεσ ἐν τοῖς λόγοις οἷς ἐγὼ λαλῶ πρὸς σέ καὶ στηθὶ ἐπὶ τῇ στάσει σου ὅτι νῦν ἀπεστάλην πρὸς σέ καὶ ἐν τῷ λαλήσαι αὐτὸν πρός με τὸν λόγον τοῦτον ἀνέστην ἔντρομος

Трећи тип је „неко налик човеку“ описано у 10,16 и 10,18. Овог пута комбинација је **אָדָם** - ἄνθρωπος. На исти начин описана је „појава човека“ и у 7,13, с то разликом што је арамејски еквивалент **אָדָם**.

MT 10,16

הִנֵּה אֲנִי מְשַׁלְּחֵיכֶם כְּאֵשׁ בְּתִירָה לְהַגִּיד בְּמִדְבָּר הַזֶּה וְנִהְיֶינָה צִירֵי עֲלֵי וְלֹא תִפְצְצֵנִי

CG 10,16

καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις **χειρὸς ἀνθρώπου** ἦψατό μου τῶν χειλέων καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα καὶ εἶπα τῷ ἐστῆκότι ἀπέναντί μου κύριε καὶ ὡς ὄρασις ἀπεστράφη ἐπὶ τὸ πλευρόν μου ἐπ' ἐμέ καὶ οὐκ ἦν ἐν ἐμοὶ ἰσχὺς

T 10,16

καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις **υἱοῦ ἀνθρώπου** ἦψατο τῶν χειλέων μου καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἐστῶτα ἐναντίον ἐμοῦ κύριε ἐν τῇ ὀπτασίᾳ σου ἐστράφη τὰ ἐντός μου ἐν ἐμοί καὶ οὐκ ἔσχον ἰσχύν

Најбољи пример је 10,18:

MT 10,18

וְאֵיךְ יִשְׁעֵיכֶם וְיִגְעֵיכֶם כִּי **קִמְרָה אֵדָם** וְיִסְתְּקֵנִי

СГ 10,18

καὶ προσέθηκε καὶ ἦψατό μου ὡς ὄρασις ἀνθρώπου καὶ κατίσχυσέ με

Т 10,18

καὶ προσέθετο καὶ ἦψατό μου ὡς ὄρασις ἀνθρώπου καὶ ἐνίσχυσέν με

Ово би могло да указује да Данило види човека, људско биће и некога налик човеку. На крају, ако разлику не прави употреба термина ἄνθρωπος-άνήρ, односно, אָדָם-אִישׁ, свакако прави употреба комбинације везника ὡς. У сваком случају, не говори се о човеку, или сину човечијем, већ о неком налик човеку, тј. налик сину човечијем. У наставку анализе требало би узети у обзир контекст остатка текста где се о постављеним небеским престолима говори у множини. Осим тога, не сме бити занемарен 7,14 где се „неком налик сину човечијем“ додељује власт.

На основу приказане анализе, ако се узму у обзир комбинације предлога и подршка која се по том питању налази у папирусу 967, читања остатка текста које говори у прилог достојанства „некога налик сину човечијем“ чињенице да је „они који стоје“ прилазе „неком налик сину човечијем“ што је и у критичком издању Зиглера прихваћено као старије читање, не остаје места сумњи да индентификација „некога налик сину човечијем“ са старим дана“ није писарска грешка већ старије читање без обзира на теолошке тешкоће које из њега произилазе.

3.2. ДАНИЛОВСКА ТРАДИЦИЈА У КОНТЕКСТУ СРОДНИХ БИБЛИЈСКИХ И ВАНБИБЛИЈСКИХ СПИСА

3.2.1. УВОД

Приликом решавања проблема читања 7,13 основно питање је да ли је традиција везана за сина човечијег постојала у времену пре појаве хришћанства?³³⁵ Да ли је читање СГ Данила усамљено, производ писарске грешке или су постојали и други списи сродног садржаја? У том смислу, неопходно је у разматрање узети и оне рукописе, како библијске, тако и оне који нису ушли у састав Библије, а који говоре о старом дана, виђењу престола, „некоме налик сину човечијем“ или на неки други начин показују сродност са Данилом. У том контексту, акценат истраживања биће стављен на тематски сродне текстове, односно, на списе заједничке терминологије. Важно је напоменути да ће приликом истраживања пажња у већој мери бити усмерена на контекст него на потенцијално време настанка списа. Први разлог томе, лежи у чињеници да по питању времена настанка појединих списа до данас не постоји сагласност међу истраживачима. Други разлог је чињеница да и поред постигнутог консензуса по питању настанка појединог списа, у ситуацијама када се разматра старије или изворно читање, нужно је разоткривање слојева текста, односно, прављење разлике између потенцијално млађих и старијих делова. Из тих разлога, при доношењу закључка, пажња ће у већој мери бити стављена на контекст, него на терминолошку сродност или старост списа, јер, како ћемо имати прилике да приметимо током даљег истраживања, поједини текстови служе се истим терминима али на кључним местима, у различитом контексту.

Циљ истраживања је утврђивање да ли је читање Даниловог „неког налик сину човечијем“ усамљен случај или је, пак, постојала традиција везана за сина човечијег схваћеног као преегзистентне, небеске личности у времену пре Христа? Да ли се концепт небеског сина човечијег може поистоветити са месијанским ишчекивањима у јудејским круговима? Осим тога, анализом кумранских сродних текстова покушаћемо да разјаснимо токове који су довели до демистификације небеског сина човечијег и његове

³³⁵ Употреба великог почетног слова синтагме „син човечији“ варира у зависности од списа који се анализира. У случају Данила 7,13 и Отк није употребљена у виду звања за разлику од јеванђеља и 1Енох.

потенцијалне есхатолошке улоге, у земаљског владара чија је искупитељска улога ограничена на историјски контекст.

3.2.2. Даниловска традиција у Старом завету

На основу досадашњег прегледа могли смо да приметимо да читање Дан 7,13 СГ варијанте не мора бити схваћено као писарска грешка, већ као сведочанство старије или паралелне верзије. Ако прихватимо могућност да је читање Дан СГ 7,13 аутентично, онда говоримо о доживљају „некога налик сину човечијем“ у контексту божанске преегзистентне месијанске личности, која је равна старом дана. Код Дан 7,14 њој је додељена власт, и слава и царство њено је вечно. Како бисмо испитали могућност постојања заједничке традиције у осталим библијским списима, и на такав начин потврдили или оспорили контекст СГ читања, у предстојећем делу, пажња ће бити усмерена на примере оних текстова који садрже месијанско ишчекивање, са акцентом на текстове сродног контекста са Даниловим виђењем, односно, који користе мотиве престола, преегзистентности и царства које је вечно. Имајући у виду разлике читања између Дан 7,13 МТ и СГ варијанте, преглед текстова би ће вршен кроз призму грчког превода и МТ. Циљ истраживања није дефинисање појма „месија“ или „месијанизам“ у Старом завету или јудаизму уопште, нити тока развоја истог. У фокусу овог кратког излагања, потражићемо одговор на само једно питање: постоје ли текстови који наговештавају јединствену, преегзистентну, месијанску личност, а чији је концепт заједнички LXX и МТ?

Постоје мишљења на основних којих се сматра да је наговештај месије дубоко укоренен у Старом завету. С друге стране, постоје тврдње да је тај наговештај у ствари постканонски, забележен у литератури између два завета.³³⁶ Ребић разликује месијанизам у ужем и ширем смислу, и наводи да месијанизам схваћен у контексту христологије није постојао у Старом завету. Овај концепт, по његовом мишљењу, појављује се око 2. века пре Христа.³³⁷ Када се говори о чину помазања уопште, оно може бити схваћено веома широко; помазан може бити олтар (Изл 29,36); Шатор

³³⁶ Уп J. Gnilka, *Prvi kršćani, Izvori i početak Crkve*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2003, 41; G. Scholem, *The Messianic idea in Judaism*, Shoken, New York 1971.; A. Rebić, *Središnje teme Staroga zavjeta*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1996 234.

³³⁷ Уп. А. Ребић, *Središnje teme*, 230-231.

састанка и Ковчег завета (Изл 30,26), а нарочито свештеници (Изл 29,7;40,13). Помазаници могу бити и обични припадници народа који се посвећују Богу или који су у служби изабраног народа.³³⁸ Када говори о земаљским владарима, прави се разлика међу онима које сматрају за Божије слуге и оних који су непријатељи Израиља. Тако су помазаници само они који су у служби изабраног народа, а сви остали су једноставно краљеви или цареви земаљски. Једини изузетак је направљен у случају персијског цара Кира који се уврстава у ред помазаника, несумњиво због тога што ослобађа изабрани народ Вавилонског ропства (Ис 45,1).³³⁹ Слично томе и вавилонски краљ Навуходоносор код пророка Јеремије назван је слуга Божији (Јер 27,6). За разлику од тога, Копенс налази да грчки превод показује знаке развоја месијанизма, док по дефиницији Луста, месијанизам с једне стране, може бити схваћен као ишчекивање индивидуалног, трансцендентног избавитеља, који долази на крају завршног есхатолошког периода, како би утврдио царство Божје на земљи.³⁴⁰ Са друге стране, месијанизам може бити схваћен као ишчекивање царског или давидовског избавитеља на крају времена.³⁴¹ Ова Лустова подела може се илустровати кроз пример Пост 49,10:

לֹא־יִסּוּר שְׁבֹט מִיְהוּדָה וּמִחֻקֵּי מִצְוֵי רַגְלָיו עַד קִי־יָבֹא [שִׁילֹה כ] וְלוֹ יִקְרָת עַמִּים

“Палица владалачка неће се одвојити од Јуде, нити од ногу његових онај који поставља закон, докле не дође онај коме припада и њему ће се покоравати народи.”

οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰουδα
καὶ ἡγοούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ
ἕως ἄν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ
καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν

„Владар Јудин неће пропасти,
нити вођа из његовог бедра,
све док не дође предвиђено за њега
и он је очекивање нација.“

³³⁸ Исто.

³³⁹ Исто.

³⁴⁰ Lust, *Messianism*, 9; J. Coppens, *Le messianisme royal: Ses origines, son développement, son accomplissement*, Paris 1968, 119.

³⁴¹ Lust, исто.

Обе верзије говоре о ишекивању владара, с том разликом да МТ говори о владару коме ће се „народи покоравати“. Грчка варијанта говори о владару који има универзални карактер, некеме којег „нације ишчекују“. С овим у вези могу бити и примери Бр 24,7 и 24,17. У првом случају грчка верзија Бр 24,7 говори о човеку који ће владати над многим народима. У случају 24,7 Јаков се директно не спомиње али се основу контекста 24,5 где се говори о шаторима Јаковљевим, закључује да се најава односи на Јаковљево семе. Исти контекст доноси 24,17 где се спомиње звезда из Јакова и семе Израилево које ће савладати непријатељска племена. Грчки превод 24,7; 24,17; не говори о царству вечном, нити о преегзистентности „човека“ чији се долазак најављује али се посредством њега препознаје месијански контекст најаве једне личности, потомка Јаковљевог. У другом случају, примеру 24,17; грчки текст, такође, говори о покоравњу непријатељских племена. Занимљиво је да МТ не спомиње човека већ се говори следеће:

וְזֶלְמִים מִדְּלִיּוֹ וְזֶעֱוָה בְּמַיִם רַבִּים וְיָרֵם מִצָּגַל מִלְּפִי וְתַנְשֵׂא מִלְּכֶהוּ

„Вода ће тећи из његова ведрa и потомство његово биће у многим водама, њихов Бог биће већи од Агага и њихово царство биће уздигнуто.“

Исти случај је и у 24,17 где МТ доноси верзију сродну са LXX с том разликом да се на месту грчког ἄνθρωπος ἐξ Ἰσραηλ налази מִיִּשְׂרָאֵל односно „палица Израиља“. На основу овог кратког поређења можемо да приметимо да се контекст месије МТ и LXX разликује. МТ говори о потомку Јаковљевом који ће покорити народе и бити палица Израиља, грчка верзија говори о месији ἄνθρωπος ἐξ Ἰσραηλ, који има универзални карактер, који ће владати народима и којег очекују многе нације. Разлике између МТ и LXX уочавају се и надаље. Тако у 1 Сам 2,10 читамо:

МТ

יְהוָה יִתְחַו [מְרִיבוּ כ] (מְרִיבֵי ק) [עָלוּ כ] (עָלִיו ק) בְּשָׂמִים יִרְעֹם יְהוָה יִדְיוֹ אֶפְסֵי־אֲרָזִים וְיִתְוַעֲזוּ לְמַלְכוֹ וְיָרֵם קְרוֹ מִשִּׁיחֹו

„Господ ће судити крајевима земаљским и даће снагу цару своме, и утврдиће рог помазанику своме“

1 Sam 2,1:

κύριος ἀσθενῆ ποιήσει ἀντίδικον αὐτοῦ
κύριος ἅγιος
μὴ καυχάσθω ὁ φρόνιμος ἐν
τῇ φρονήσει αὐτοῦ
καὶ μὴ καυχάσθω ὁ δυνατὸς
ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ
καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος
ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ
ἀλλ' ἢ ἐντούτῳ καυχάσθω
ὁ καυχώμενος συνίειν
καὶ γινώσκειν τὸν κύριον καὶ ποιεῖν κρίμα
καὶ δικαιοσύνην ἐν μέσῳ τῆς γῆς
κύριος ἀνέβη εἰς οὐρανοῦς
καὶ ἐβρόντησεν αὐτὸς
κρινεῖ ἄκρα γῆς
καὶ δίδωσιν ἰσχὴν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν
καὶ ὑψώσει κέρασ χριστοῦ αὐτοῦ

„Господ ће ослабити свог противника;
Господ је свет.
Нека се мудри човек не хвали
својом мудрошћу,
а нека се моћни човек не хвали
у својој снази,
и нека се богаташ не хвали
својим богатством;
већ који се хвали,
нека се хвали тиме да разуме
и познаје Господа, и да изврши суд
и правду на земљи.
Господ се уздигао до небеса
и загромио:
он ће судити крајевима земаљским
и он даје снаге нашим царевима
и подигнуће рог своје помазанику.“

Грчки текст садржи значајно дужу варијанту што указује на могућност да иза грчке верзије стоји независна традиција. Оба примера помињу помазаника, са једном значајном разликом. Грчки текст говори о церовима у множини, *τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν*, док МТ говори о царевима у једнини *ἰσῆμῶν*. У светлости грчке варијанте, Господ даје снагу царевима, али ће „рог“ подигнути помазанику. Помазаник се, дакле, не може идентификовати са земаљским царевима. Јеврејски текст доноси краћу варијанту од свега неколико речи. На основу читања МТ „Господ даје снагу цару и подиже рог помазанику свом“, остаје нејасно да ли се говори о две личности, цару и помазанику или се писац служи паралелизмом па су цар и помазаник једна иста личност? У светлости LXX помазаник је индивидуалан и не мора бити схваћен као земаљски владар. У МТ, помазаник може бити схваћен као земаљски помазани цар. Истраживачи ово место тумаче као пример царског месијанизма где је помазаник схваћен у контексту земаљског

владара.³⁴² Ово мишљење јесте прихватљиво ако се посматра из угла МТ, међутим, не нужно уколико се посматра из перспективе грчког превода. Исту конотацију доноси читање МТ 2 Сам 7,12-14 где се такође говори о подизању царства потомства, овог пута Давидовог:

כִּי יִמְלֹךְ יְמֵי וְשָׁכַבְתָּ אֶת־אֲבֹתֶיךָ וְהָקִימְתָּ אֶת־וְרֵעֶךָ אֶת־רֵיךְ אֲשֶׁר יָצָא מִמֶּעֶיךָ וְהָכִינְתִי אֶת־מַמְלַכְתְּךָ
 הוּא יִבְנֶה־בַּיִת לְשָׁמַי וְכִנְנֹתַי אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתְּךָ עַד־עוֹלָם
 אֲנִי אֶהְיֶה־לְּךָ לְאָב וְהוּא יֶהְיֶה־לִּי לְבֵן

„Када се наврше дани твоји и починеш код отаца твојих, подигнућу потомство твоје након тебе, које ће изаћи из утробе твоје, и утврдићу царство његово. Он ће сазидати дом имену мојему и утврдићу престо царства његова до века. Ја ћу му бити отац и он ће ми бити син.“

2 Сам 7, 12-14:

καὶ ἔσται ἐὰν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι σου
 καὶ κοιμηθῆσῃ μετὰ τῶν πατέρων σου
 καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ
 ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου
 καὶ ἐτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ
 αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον
 τῷ ὀνόματί μου
 ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα
 καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν

„Кад се наврше дани твоји
 и починеш код отаца твојих,
 подигнућу семе твоје након тебе,
 које ће изаћи из утробе твоје
 и утврдићу царство његово.
 Он ће сазидати дом
 имену мојему
 Ја ћу му бити отац
 и он ће ми бити син.“

МТ и LXX у стиховима 12-14 се слажу. Обе верзије, за разлику од претходних, говоре о вечном царству некога ко ће бити син Божји. Уколико се посматра из историјске перспективе и текст дословно тумачи, могло би се претпоставити да се говори о Давидовом потомку Соломону, на шта, осим помена τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ говори и подизање οἶκον τῷ ὀνόματί μου. С друге стране, ако се тумачи метафорички и сагледа из перспективе Даниловог виђења, помен престола и вечног царства, а нарочито помен

³⁴² Уп. Rebić, *Središnje teme*, 234-236.

синовства у виду будућег догађаја, може се односити на ехатолошку улогу месије. Грчки текст, у том смислу и наставља даље:

αὶ πιστωθήσεται ὁ οἶκος αὐτοῦ	„И утврдићу кућу његову,
καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἕως αἰῶνος	и царство његово довека
ἐνώπιον ἐμοῦ	испред мене,
καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται ἀνωρθωμένος	и његов престо издигнућу
εἰς τὸν αἰῶνα	довека.“

МТ, 16 наставља у другом лицу:

וְנִבְּרָה בְּיָמֵי מְלֶכֶתְךָ עַד-עוֹלָם לְפָנַי יְהוָה וְיָבִין עַד-עוֹלָם

Сада Натан говори Давиду:

„Него ће тврд бити дом твој
и царство твоје довека пред тобом
и престо ће твој стајати довека.“

МТ се затим, након говора о потомку Давидовом и његовом вечном царевању, враћа на Давида и на његов престо утврђен довека. Поставља се питање ко је помазаник, Давид или Давидов потомак?

У Пс 18,50 не уочавају се разлике између МТ и СГ: У контексту читања 18,50 месија је Давид:

מְגִדֵּל כַּ (מְגִדֵּל קַ) יְשׁוּעוֹת מְלָכִים וְעֲשָׂה חֵן לְמִשְׁחָיו לְדָוִד וְלְיָרְעוּ עַד-עוֹלָם

„Који славно избављаш цара својега и чиниш милост помазанику твојему Давиду и потомку његовом довека.“

εγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλέως αὐτοῦ
καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ τῷ Δαυὶδ
καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος

Међутим, Пс 132, 10-12 раздваја Давида и помазаника. Помазаник на престолу је Давидов потомак. Овакав концепт у сагласности је са претходно разматраним 2Сам 7, 12-14 грчке варијанте:

ἕνεκεν Δαυιδ τοῦ δούλου σου	„Ради Давида слуге својега
μη ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον	немој одвратити лице
τοῦ χριστοῦ σου	од помазаника својега.
ὄμοσεν κύριος τῷ Δαυιδ ἀλήθειαν	Закле се Господ Давиду у истини
καὶ οὐ μὴ ἀθετήσῃ αὐτήν	и неће одступити
ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου	од плода утробе твоје
θήσομαι ἐπὶ τὸν θρόνον σου	посадићу на престолу твоме.“

בְּעִבּוֹר דָּוִד עַבְדְּךָ אֶל־הַשֵּׁן בְּגִי מְשִׁיבָה

נִשְׁבַּע־עַל־הַיְהוָה | לְדָוִד אֱמֶת לֹא־יִשְׁוֶיב מִמֶּנָּה מִפְּרִי בִטְנֵי אִשְׁתִּי לְכֶסֶף־אֶלְנָה

„Ради Давида слуге својега, немој одвратити лице од помазаника својега.

Закле се Господ Давиду у истини од које неће одступити, од порода твојега посадићу на престолу твоме.“

У овом случају незнатне разлике између грчке варијанте и МТ не утичу на рецепцију. Оба текста садрже заједничке мотиве као што су: Давид, Давидов потомак и Давидов потомак на Давидовом престолу. Сваки од набројаних мотива имали смо прилике да уочимо у претходно приказаним примерима, а који су се у зависности од тога, да ли се ради о грчкој или јеврејској варијанти, могли тумачити као месију у смислу есхатолошке личности, месије као земаљског владара, месије као Давида лично и месију као Давидовог потомка. Оно што је од одлучујућег значаја за разумевање месијанске концепције, а тиче се датог примера Пс 132,10-12; јесте да јасно разграничава два престола: престо Давидов и престо који чека Давидовог потомка. Поставља се питање: ко је Давидов потомак? Друго питање тиче се тога, да ли се месија може повезати са Даниловим виђењем „некога налик сину човечијем“? Мотив престола и власти који налазимо у 110 Пс, где се говори о двома личностима на небесима индиректно потврђује даниловску традицију СГ.

Пс 110,1-3:

εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου

κάθου ἐκ δεξιῶν μου

ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου

ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου,

ῥάβδον δυνάμεώς σου

ἐξαποστελεῖ κύριος ἐκ Σιων

καὶ κατακυρίευσεν ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου

μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ

τῆς δυνάμεώς σου

ἐν ταῖς λαμπρότησιν τῶν ἁγίων

ἐκ γαστρὸς πρὸέωσφόρου ἐξεγέννησά σε

„Рече Господ Господу моме

седи мени с десне стране

док не положим непријатеље твоје

подножју ногама твојим,

скиптар силе твоје

шаље ти Господ са Сиона,

и владај међу непријатељима својим,

са твојим почетком у дану

силе твоје,

у светлости светих

из утробе зоре родих те,“

נָא יְהוָה | לְאֵלֵי יְשׁוּבָה לִימִינִי עַד-אֲשֶׁר-אֲשִׁיחַ אֶת-יְהוָה לְרֵגְלִי

מִתְּשֻׁבָה-הַעֲתִידָה לְיָשׁוּבָה יְהוָה מִצְּלוֹן רֵיךְ בְּקִרְבִּי אֵיבֹי

עֲמֹעַ נְדָבָתְךָ בְּיוֹם הַיְגָלָה בְּהַדְרֵי-קִדְשׁ מִתְּשֻׁבָה לְךָ טַל יִלְדְּתִיךָ

„Рече Господ Господу моме седи мени с десне стране, док не положим непријатеље твоје подножју ногама твојим, скиптар силе шаље ти Господ са Сиона, владај међу непријатељима својим. Твој народ је вољан у дан силе твоје, у красоти светих из утробе зоре као роса младићи су твоји.“

У основи грчка и МТ верзија се слажу изузев на самом завршетку 3. стиха где грчки текст ἐξεγέννησά σε замењује именицом женског рода у комбинацији са суфиксом 2. лица мушког рода једнине, יִלְדְּתִיךָ или „младићи твоји“. Без обзира на то што избегава говор о рађању сина, почетни стихови, који су међусобно сагласни, наговештавају божански карактер онога ко је позван да седне. Иако се престоли директно не спомињу, на основу текста да се закључити да „први Господ“ већ седи, а да други тек треба да седне, што је у складу са Даниловим виђењем више од једног престола. Такође, налик Данилу 7,14 Господу који тек треба да седне, додељује се ῥάβδον δυνάμεώς односно „скиптар силе“ као алузија на власт. У тексту се не спомиње синтаagma ὡς υἱὸς ἀνθρώπου као код Дан 7,13 али се кроз стих ἐκ γαστρὸς πρὸέωσφόρου ἐξεγέννησά σε наслућује синовство. У овом случају оно је вечно, што имплицира синтаagma ἐκ γαστρὸς

πρὸ ἑσφόρου и односи се на сина Божјег пре него сина човечијег. Занимљиво је да се разлика у тексту, као и код Данила, односи управо на део у коме се поистовећује божанско биће са помазаником или сином. То што се друго лице ословљава као „Господ“ наговештава да је равно првом лицу и индиректно потврђује читање грчког предлога ὡς Дан 7,13 СГ варијанте. Претходно приказан случај међутекстуалне разлике у читању 1 Сам 2,10; где грчка верзија садржи значајно дужи текст, указује на могућност независних традиција, међутим, разлике у читању 110,3 пре указују на ревизију јеврејског текста него на различити Vorlage.

У прилог томе сведоче још неколико примера. Код Захарије 6,12-13 уочава се значајна разлика између LXX и МТ. МТ говори о човеку чије је име клица $\pi\alpha\chi\ \psi\iota\chi$, СГ, међутим, врло специфично говори о човеку чије је име Ἀνατολή, Исток или излазеће сунце; LXX користи мотив светлости – МТ користи мотив силе. Кључно је, међутим, што LXX јасно подржава концепт више престола у складу са СГ традицијом Данила и 110 Пс, што је наглашено завршетком 6,13:

καὶ ἔσται ὁ ἱερεὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ βουλή εἰρηνικὴ ἔσται ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων,
Грчка варијанта говори о седењу „човека чије је име Исток“ с десне стране „њему“. У контексту почетног стиха може се закључити да се, у складу са претходним примером 110 Пс „с десне стране њему“ односи на Господа 110 Пс. МТ варијанта говори о „човеку“ који ће носити славу, грчка варијанта, за разлику од тога, онога који ће сести на престо и који ће примити врлину именује са Ἀνατολή:

Зах 6,12-13:

λέγει κύριος παντοκράτωρ	„Овако говори Господ Сведржитељ;
ἰδοὺ ἀνὴρ Ἀνατολή ὄνομα αὐτοῦ	Ево човека чије име је Исток;
καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ	и под собом (поданике своје) обасјаће
καὶ οἰκοδομήσει τὸν	и саградиће
οἶκον κυρίου καὶ αὐτὸς	кућу Господњу
λήμψεται ἀρετὴν καὶ καθίετα	он ће примити врлину и седиће
καὶ κατάρξει ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ	и очистиће се на престолу свом
καὶ ἔσται ὁ ἱερεὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ	и биће свештеник с десне стране његове
καὶ βουλή εἰρηνικὴ ἔσται	и воља мирна биће
ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων	међу њима.“

ואמרתי אליך לאמר פה אמר יהוה צבאות לאמר הנה איש צמח ומתקתיו וצמח ובנה את היכל יהוה והוא יבנה את היכל יהוה והוא ישיא הוד וישב ומשל על כסאו והנה כהן על כסאו ועצת שלום תהיה בין שניהם „И реци му говорећи: овако вели Господ над војскама: ево човјека, којему је име клица, која ће клијати с мјеста свога и саградиће цркву Господњу. Јер ће он саградити цркву Господњу, и носиће славу, и сједеће и владати на свом пријестолу, и биће свештеник на пријестолу свом, и воља мирна биће међу њима“ (Зах 6, 12-13).

Читање LXX Зах 6,12-13 подржава Лук 1,78: *διὰ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους* када говори о похођењу Истока са висине, што указује да је *Ἀνατολὴ* схваћен у месијанском контексту. Ово такође говори о могућности кориговања прото-МТ. Осим поменутог примера 2 Сам 7, 12-14 где се помиње синовско-очински однос између Господа и његовог помазаника, а где је такође у МТ верзији 2 Сам 7,16 уочљив траг могуће ревизије, о синовству помазаника рођеног од Господа говори још следећи пример:

Пс 2,6-7:

ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ’ αὐτοῦ	„Ја сам постављен цар његов
ἐπὶ Σιων ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ	на Сиону гори светој његовој
διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα κυρίου	проглашавајући заповест Гоподњу
κύριος εἶπεν πρὸς με	Господ рече ми
υἱός μου εἶ σύ	син мој си ти
ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε	ја те данас родих.“

ואני נסכתי מלכי על ציון הר קדשי

אספיה אל תק יהודה אמר אלי בגי אמה אני היום ילדתיך

Ја сам помазао цара свога на Сиону, на светој гори својој. Казаћу наредбу Господњу. Он рече мени: Ти си син мој, ја те сад родих“.

Занимљиво је да иако задржава читање „родих те“ , ילדתיך , МТ доноси незнатну разлику на крају. У 12 стиху, МТ говори о поштовању сина: וְתִאָדְדוּן לְךָ בְּיָמֶיךָ | וְתִשָּׂאֲנֶה לְךָ בְּיָמֶיךָ

יְבָרַךְ בְּמַעַל אֶפְרוֹחַי לְלִי וְהוֹסִי בֹּ ו употребљава израз בָּ. Грчки текст не помиње сина, као МТ „поштујте сина“

већ: δράξασθε παιδείας μή ποτε ὀργισθῆ κύριος καὶ ἀπολεισθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας ὅταν ἐκκαυθῆ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ’ αὐτῷ

„Усвојте поуку нека се не разгневи Господ...“

Овај пример осим што потврђује постојање традиције везане за доживљај месије као ехатолошке личности равне Богу, која је, како смо могли да видимо присутна у обе текстуалне варијанте, показује још да грчки превод следи непознати узорни јеврејски текст, различит од ревидираног прото–МТ. То се може закључити на основу тога што остаје сагласан са контекстом грчког превода, односно, садржи исту традицију у основи, са променама на оним местима на којима текст може изазвати теолошке потешкоће.

Један од бољих примера је читање Пс 22,16 (17).

ὅτι ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοί

„Јер ме окружише пси многи,

συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον με

злбници ме обузеше,

ᾠρυξαν χεῖράς μου καὶ πόδας

прободоше руке и ноге моје.“

כִּי בָבֹוֹנֵי לְלָיִם עָרַח מְרַעִים הַקִּיפּוֹנֵי לְאָרִי לְיָ וְרַגְלֵי

„Јер ме окружише пси, банда злбника око мене; као лав моје руке и стопала.“³⁴³

Разлике између LXX и МТ објашњаване су грешком при превођењу, истраживања текстова кумранских рукописа, посведочила су, међутим, читање грчке варијанте.³⁴⁴

Врло необичну конструкцију налазимо, даље, у Пс 45, 6-7. Текст говори о престолу Божјем који је вечан, а затим: тога ради помаза те Боже, Бог мој? Као и у претходном примеру помиње се престо и помазање личности која је ословљена са „Боже“. Вечни престо и индификација помазаника са Богом, наговештавају небески карактер месије,

³⁴³ Проблематично место за превођење. Већина превода на енглески језик преводи са „прободоше руке и ноге моје“, вероватно под утицајем грчког превода, или бирају пренешено значење, изузев превода NET Bible где стоји: „као у лава су руке моје и ноге моје“. Међутим, буквалан превод МТ укључује комбинацију предлога и именице мушког рода једине абсолат **לְאָרִי** у преводу „као лав“ што изазива тешкоће. Превод „прободоше руке и ноге моје“ замењује именицу **kaari** „лав“ глаголом „прободоше“ у том случају имамо два пута употребљен глагол али без именице, због чега је логичније превести са „као лав руке и ноге моје“ што укључује занемарену именицу **לְאָרִי**.

³⁴⁴ Више речи о овоме било је у уводном делу „Истраживање текста из перспективе савременог доба“.

међутим, у тексту се даље говори о „хаљинама које одишу смирном“ јер је помазаник окружен „кћерима царским“. Занимљиво је да текст говори о месији као о небеској личности коју ословаља са „Боже“, међутим, царство је његово, очигледно на земљи. Текст Ис 9,5-6 говори о владару на земљи. Текст Данила прави разлику између сина човечијег земаљске личности, схваћеног у контексту човека генерално, и реалности која је налик човеку. Исаија, са друге стране, говори о сину у контексту његове земаљске улоге. Ипак, Исаија, такође, налик Данилу СГ варијанте инсистира на власти сина: οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ. У контексту Исаијиног виђења, владар који се ишчекује није Давид лично, већ наследник Давидовог престола за који се везују мотив мира, праведности и суда: Мотив мира и праведности у тесној је вези са Даниловим „неким налик сину човечијем“ нарочито уколико се посматра у корелацији са описом „некога налик човеку“ Дан 10,16. У наставку текста иста личност у 10,19 Данилу се обраћа са „мир ти“. СГ је на овом месту, вероватно претрпео интервенцију редактора будући да не говори о миру већ о крепости μὴ φοβοῦ ὑγίαινε ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε

Ис 9,5-6:

ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν υἱὸς	„Јер дете се роди нам син
καὶ ἐδόθη ἡμῖν	и даде се нама
οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη	коме власт почину
ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ	на рамену његовом
καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ	и који се назива
μεγάλης βουλῆς ἄγγελος	великог савета гласником
ἐγὼ γὰρ ἄξω εἰρήνην	јер ја ћу донети мир
ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας εἰρήνην	првацима мира
ὑγίειν αὐτῷ	и здравље њему.
μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ	велика владавина његова,
καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ	и миру његовом
οὐκ ἔστιν ὄριον ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ καὶ	неће бити краја на престолу Давидовом.
τὴν βασιλείαν αὐτοῦ κατορθῶσαι αὐτὴν	и царству његовом уздигнуће се
καὶ ἀντιλαβέσθαι αὐτῆς ἐν δικαιοσύνῃ	и да подржи у праведности
καὶ ἐν κρίματι ἀπὸ τοῦ νῦν	и суду од сада
καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον	до вечног времена.“

כִּי־יֵלֵד גִּלְדֵּלֵנוּ בֶן גַּמְוֵלָנוּ וְתִהְיֶה הַמְשָׁרָה עַל־שִׁכְמוֹ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פְּלֵא יוֹעֵזֶל אֶל גַּבּוֹר אֲבִיעַד שֶׁר־שָׁלוֹם
לְמַרְבֵּה כ] (לְמַרְבֵּה ק) הַמְשָׁרָה וְלִשְׁלוֹם אִיו־קִיז עַל־כִּסֵּא דָוִד וְעַל־מַמְלַכְתּוֹ לְהַכְיִן אֶת־הָוֶלְסְעִדָּה בְּמִשְׁפָּט וּבִצְדָקָה מֵעַתָּה
וְעַד־עוֹלָם קִנְאַת יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה־זֹאת

„Јер се роди дете, син нам се даде, којем је власт на рамену и име ће му бити Дивни Саветник, Бог силни, Отац вечни, Кнез мирни. Без краја ће расти власт и мир на престољу Давидову и у царству његовом да се уреди и утврди судом и правдом од сада до века...“

Епитети додељени сину, наговештавају његов трансцендентални карактер. Помен „гласника великог савета“ у МТ се не налази. Уместо тога, употребљен је епитет פְּלֵא יוֹעֵזֶל или дивни саветник. Луст сматра да МТ свесно избегава приписивање детету божанских епитета.³⁴⁵ Ово такође може указивати на везу са традицијом 1 Енох 14,18-20 и Данилом 7,10. Може ли *μεγάλης βουλῆς* бити схваћен „као *κριτήριον* у Дан 7,10? У 1 Енох 14,22-23 спомиње као и Данило „десет хиљада пута десет хиљада и најсветије који не напушташе Велику Славу ни ноћу ни дању“. Исти спис у 14,22 говори да Бог не треба саветника? Још занимљивије ја да 1 Енох 47,3 спомиње „војске небеске и саветнике“ које окружују божанство. Уколико се усвоји грчко читање, онда се дете-син може схватити у контексту Даниловог виђења, јер налик Данилу који најављује устоличење сина, Исаија рођење детета најављује користећи заједничке мотиве са Данилом, попут мотива вечне власти и престола.

Сродност Исаије и даниловске традиције престола уочава се на приему Ис 6,1-3 где се као и у претходном случају грчка и МТ верзија разилазе. МТ говори о „скуту“ који испуњава цркву, док LXX говори о слави:

³⁴⁵ Lust, исто, 11.

καὶ ἐγένετο τοῦ ἐνὶ αὐτοῦ
οὗ ἀπέθανεν Οἰζίας ὁ βασιλεύς
εἶδον τὸν κύριον
καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ
καὶ ἐπηρμένου καὶ πλήρης
ὁ οἶκος τῆς δόξης αὐτοῦ
καὶ σεραφιν εἰστήκεισαν κύκλω αὐτοῦ
ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνὶ καὶ ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνὶ
καὶ ταῖς μὲν δυσὶν κατεκάλυπτο τὸ
πρόσωπον
καὶ ταῖς δυσὶν κατεκάλυπτον τοὺς πόδας
καὶ ταῖς δυσὶν ἐπέταντο
καὶ ἐκέκραγον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον
καὶ ἔλεγον ἅγιος ἅγιος ἅγιος
κύριον σαβαωθ πλήρης πᾶσα ἡ γῆ
τῆς δόξης αὐτοῦ

„И десило се у години
у којој умре Јосија цар
видех Господа
где седи на престолу
високом и уздигнутом и испуни се
кућа славе његове.
и Серафими стајаху около њега,
шест крила једном и шест крила једном
Двема заклањаше
лице
и двема заклањаше ноге
а двема лећаше.
И викаху један другоме
и говораше: свет, свет, свет је
Господ сведржитељ испуни се сва земља
славе његове.“

בְּשָׁנַת-מוֹת הַמֶּלֶךְ עֲזַיָּהוּ וְאַרְאָה אֶת-אֱלֹהֵי יְשׁוּב עַל-כִּסֵּא רַם וְנִשְׁבָּא וְשׁוּלְיוֹ מְלָאִים אֶת-הַהִיכָל
וְרָפִים עֹמְדִים | מִמַּעַל לִי שֵׁשׁ כְּנָפַיִם וְשֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאַחַד בְּשָׂמַיִם | כִּכְסֵּה כְּנִיּוֹ וּבִשְׂמַיִם יְכֹסֶה רִגְלָיו וּבִשְׂמַיִם יַעֲרֹךְ
וְקָרָא הֵן אֶל-זוֹהַ וְאָמַר קְדוֹשׁ | קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ הִנֵּה זָבְבָאוֹת מְלֵא כָּל-הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ

Године које умрије Јосија видех Господа где седи на престолу високом и уздигнутом и
скут му испуњаваше цркву. Серафими стајаху више њега, сваки их имаше шест крила.
Двема заклањаше лице своје и двема заклањаше ноге своје, а двема лећаше. И викаху
један другоме говорећи: свет, свет, свет је Господ над војскама, пуна је сва земља славе
његове“.

Читање грчког текста потврђује традицију Јез 1,28 где се лице на престолу описано
у контексту небеског престола, светлости и огња, повезује са δόξης κυρίου односно
„славом Божјом“. Код Данила нема директног помена „славе“ при опису старог дана али
се искључиво у СГ варијанти слава додељује сину. У 1Енох 14,18-22 на исти начин
описано је виђење лица на престолу около којег протичу потоци ватре, лица које сија

попут сунца и хаљина белих као снег. Као и код Данила, то лице окружено је миријадам миријада али се у овм случају назива као и код Језекиља η δόξα η μεγάλη „велика слава“. С тим у вези може бити читање Изл 33 где се појава огња повезује са славом. У овом случају попут 1Енох 14, 22-23 божанству се не може видети лице.

Занимљив је начин на који Орлов тумачи виђење славе Божије у Изл 33. Наиме, на Мојсијеву молбу да му Бог покаже славу своју Бог одговара: „нећеш видети лица мојега“... што наводи на закључак да слава одговара лицу те да је виђење Бога описано у Изл 33 аналогно виђењу лица Божјег у Пс 17,15.³⁴⁶ Такође, 33,18-20 тумачи као интервенцију редактора који ублажава антропоморфизам заступљен у 33,11 „и Господ говораше с Мојсијем лицем к лицу“. Виђење Бога Израиља у Изл 24,10 заједно са описом појаве на престолу у контрасту је са описом Изл 33,20. У МТ Изл 19,3 „Мојсије се попео к Богу“, међутим, у преводу LXX, Мојсије се попео на „Гору Божју“. Такође, док МТ Изл 24,10 говори да су јеврејске старешине „виделе Бога“, у грчкој верзији текста старешине су виделе место на којем је био Бог. Није јасно зашто у Ис 6,1-3 МТ не спомиње τῆς δόξης већ וְשִׁילִי, односно скут, иако завршетак 6,3 говори у контексту славе מְלֵא כְּלִי־הָאָרֶץ בְּבוֹרֵי „испуни се земља славе његове“ као и грчка варијанта, а нарочито ако се узме у обзир 10 поглавље Јез које недвосмислено повезује божанство са славом. И у Јез 10,4 МТ говори о светлости славе Божје која је испунила кућу: וְכָרַח אֱלֹהִים דֹּדְא θεοῦ τοῦ Ἰσραηλ и ово читање присутно је у обе варијанте, што указује да је Јез 9,1 имајући у виду контекст 9,3 и 10,4 МТ; последица кориговања текста. Језекиљ и Данило показују необичну сродност у мотивима. Језекиљ у 10,2 помиње „човека у ланеној ризи“, као код Данила 10,5; користи, затим, мотив облака као Дан 7,13; с том разликом да код Данила „неко налик сину човечијем долази на облацима небеским, док код Језекиља „са човеком у ланеној ризи кућа се испунила облацима“. Језекиљ, даље, спомиње тачкове и виђење нечега налик руци човечијој. Занимљиво је да се служи индентичним терминима, и прави разлику између појма човека као људске и анђела као небеске реалности.³⁴⁷ Сродност са Т Дан састоји се у томе што налик МТ помиње „тачкове“ за разлику од СГ. Помен тачкова присутан је и у 1Енох 14,18-22 што може указивати на међусобну зависност ових списа.

³⁴⁶ А. А. Orlov, “God’s Face in the Enochic Tradition”, у: *The Enoch Metatron Tradition*, TSAJ, Mohr Siebeck, Tübingen 2005, 185.

³⁴⁷ Више о овоме било је у делу: Синтагма „ὡς υἱὸς ἀνθρώπου“

Поставља се питања: да ли су текстуалне разлике последица искварености грчког текст настале при превођењу или умножавању текста или као последица различитог Vorlage?³⁴⁸ Луст претпоставља могућност да преводиоци нису добро разумели прото-МТ, односно да је невокализовани јеврејски текст представљао тешкоћу при препознавању корена речи.³⁴⁹ Међутим, уочљиво је то да се разлике у тексту јављају у највећој мери на местима која би могла изазвати теолошке потешкоће. Тако је могло доћи до корекције предлога у циљу да избегавања дуализма, односно, изједначавања сина човечијег са божанским бићем код Дан 7,13; Такође, код Исаије 9,6 до кориговања је могло доћи услед избегавања приписивања божанских епитета „детету“ па је μεγάλης βουλής ἄγγελος „гласник великог савета“ коригован у ἰψὺν ἄλφῶ „дивни саветник“. Налик томе, у Пс 110 где се ἐκ γαστρὸς πρὸ ἐωσφόρου ἐξεγέννησά σε коригује у ἱερατῆρι како би се избегао антропоморфизам. Проблем ревизије доста је сложен и као такав захтева далеко опсежнију студију. Оно што смо могли да уочимо путем ове анализе јесте чињеница, да се на основу приказаних текстова, може говорити о доживљају месије у земљском контексту: Пост 49,10; Бр 24,7;17; у контексту престола на небесима: Пс 110; Дан 7,13; Јез 1,26; престола у контексту владавине на земљи; 2 Сам 7,14; Пс 132,10-12; Ис 9,6; месије као Давидовог потомка: Сам 2,12-14; Пс 132,10-12; месије као Давида лично Пс 18,50; затим, месије у есхатолошком смислу: Ис 9,6, Мих 5,2. Кључно у контексту овог истраживања јесте чињеница да традиција сродна Даниловом виђењу „некога налик сину човечијем“ који треба бити схваћен као небеско биће, јесте присутна у Старом завету и испољава се, како у доживљају месије као преегзистенне личности тако и у заједничким мотивима престола, вечне власти и синовства. Различите верзије читања грчког и јеврејског текста, на приказаним примерима потврђују претпоставку, да СГ читање Данила 7,13 којим се наговештава устоличење небеске тајанствене личности, није усамљен случај и као такав, не мора бити схваћен као писарска грешка већ као производ постојања паралелне или старије верзије. У прилог томе говоре и више пута споменути откривени кумрански рукописи који показују необично велику сродност са даниловском традицијом.

³⁴⁸ Lust, *Messianism*, 136.

³⁴⁹ Исто.

3.2.3. ДАНИЛОВСКА ТРАДИЦИЈА У ВАНБИБЛИЈСКИМ СПИСИМА

3.2.3.1. Увод

На основу великог броја пронађених рукописа даниловске традиције у Кумрану, може се уочити велики утицај који је овај спис имао на есенску заједницу. Откривени рукописи могу се посматрати у два нивоа. У првом случају ради се о списима, који, било да су настали у Кумрану или су донети у Кумран, директно помињу Данила или садрже сродне мотиве Даниловог откривења, али који приликом тога, показују трагове есенских интервенција. У другом случају ради се о списима који иако директно не спомињу Данила, садрже заједничку традицију без трагова есенских интервенција који би значајно утицали на промену рецепције текста. Кумрански списи есенске доктрине подразумевају групу списа који су пронађени у кумранском налазишту, а чија је доктрина упадљиво есенска. Списи насловљени као „Апокрифни списи неесенске доктрине“ подразумевају оне списе који не садрже типично есенско учење, а који су попут Ангелолошке књиге Енохове пронађени у Кумрану, односно, оне који попут 1Енох 36-71, 4Језд или Пс Сол нису пронађени у Кумрану, што, не значи нужно да заједници нису били познати.

3.2.3.2. КУМРАНСКИ СПИСИ ЕСЕНСКЕ ДОКТРИНЕ- ПРЕГЛЕД ТЕКСТОВА

3.2.3.2.a 4Q246 Арамејска апокалипса

Један од најчешће навођених примера који показује присуство традиције вазане за доживљај сина човечијег као Сина Божјег јесте Арамејска апокалипса или „фаргмент о Сину Божјем“. На основу палеографије, спис је датиран у последње деценије првог века пре нове ере. Један део научне јавности сматра да се ради о месијанској личности, док је за друге је реч о сиријском владару. Фицмајер који је урадио реконструкцију и објавио спис, проблем посматра кроз историјску перспективу.³⁵⁰ Милик сходно томе, види сина

³⁵⁰ J. A. Fitzmyer, “Contribution of Qumran Aramaic Study of the NT”, *NTS* 20 (1973/1974) 393.

човечијег описаног у 4QpsDanA^a као Александра Валаса.³⁵¹ Гарсиа Мартинез се залагао за анђеоски идентитет, „Божијег Сина“ који је или небески Мелхиседек или Михајло, Принц Светлости.³⁵² Подељеност по питању доживљаја ове загонетне личности није необична, а варира у зависности од читања, које истраживачи доносе. Тако Пуеш текст преводи са:

„[дух Божији] на њему обитава, пао је доле пред престолом... О [Ц] ару, ви сте љути заувек и ваше године ... вашу визију и све. Заувек ти ... [велик]их. Угњетавање ће доћи на земљу ... велики масакр у провинцијама ... цар Асирије [и Е] гипта ... бит ће велики на земљи ... учиниће и сви ће служити ... он биће назван (или: прогласиће се) [велик]и ... и по његовом имену он ће бити проглашен (или: зваће се). И Син Божји биће проглашен (или проглашен) и сином Највишег ће га звати. Као и искре визије, такво ће бити царство њихово. Они ће владати годинама на земљи и све ће газити. Људи ће газити људе (Дан. 7, 23) и једну покрајину која ће се насељавати у другу покрајину док се не појави Божији народ, а сви ће почивати од мача. Њихов (Божји народ) царство ће бити вечно царство (Дан. Ви, 27) и сви њихови путеви ће бити у истини. Они ће истинити земљу и сви ће учинити мир. Мач ће престати с земље и све покрајине ће им се поклонити. Велики Бог (Дан. Ии, 45) је њихов помоћник. За њих ће водити рат. Он ће народима дати у своје руке и сви они (народи) предаће их пред њима (Божји народ). Њихова владавина ће бити вечна владавина (Дан. 7,14) и све границе ... ће пасти на капију Египта ...“

Крос доноси другачију верзију:³⁵³

„[Ти си у сновиђењу видео да ће] велик[и бити понижени]; невоља ће доћи на земљу. [Биће рат међу народима,] и велики покољ међу земљама. [И на крају дана] цар Асирије и Египта [ће нестати]. [И устаће Син човечији] он ће бити велики [цар] над [свом] земљом.[И сав род људски] чиниће [њему], и све ће служити [њему]. [Светац в]еликог [Бога] ће се назвати, и именом његовим ће се називати. Сином Божијим ће се назвати, и Сином Вишњег ће се називати.“

³⁵¹ J. Mllik, “Problème de la Littérature à la lumière des fragments araméens de Qumran”, *HTR* 64 (1971) 392.

³⁵² E. Puech, *DJD*, XXII 165-84.

³⁵³ F. M. Cross, “The Structure of the Apocalypse of ‘Son of God’ (4Q246)”, у: *Emanuel: Studies in Hebrew Bible, Septuagint and Dead Sea Scrolls in Honor of Emanuel Tov*, S. M. Paul; R. A. Kraft; L. H. Schiffman; W. W. Fields (прир.), Brill, Leiden 2003, 151-158.

Фицмајерева реконструкција доноси овакав текст:

„[Али твој син] биће велики на земљи, [о Краљу, Сви (људи) помириће се и служиће [му.

Он ће бити назван сином] [Великог] Бога и његовим именом зван биће.

Он ће бити поздрављан (као) Син Божији, и они ће га називати Сином Највишег.

Као поглед на комету, тако ће бити њихово царство.

(За неке) године они ће владати на земљи и газити по људима, град по град, док не устане народ божји и сви се не одморе од мача.“³⁵⁴

Стукенбург налази да је Арамејска апокалипса инспирисана Данилом.³⁵⁵ По његовом мишљењу аутор поистовећује звер описану у 7 поглављу са народом поменутиим у 3 колони.³⁵⁶ Дин повезује Даниловог „сина човечијег“ са „народом божјим“ у 4. колони.³⁵⁷ Када се текстови упореде, уочава се да верзија коју је приредио Пуеш више о говори о тајанственој личности као о земаљском владару, који „клечи пред престолом“. У том смислу, може бити схваћена као историјска личност. Међутим, текст по реконструкцији Фицмајера, наговештава да се ради о личности која ће бити названа „Сином Божјим“. На основу такве реконструкције, није јасно чија је владавина на земљи „за неколико година док не устане народ Божји“?

Узимајући у обзир недостатак текста, и разлике у читању, тешко је донети закључак. Оно што се на примеру предложених варијанти уочава, јесте комбиновање старије и млађе традиције. То се може уочити на основу комбиновања алузија на библијски текст у помену престола, владавине „без краја“ или синтагме „Син Божји“, са есенском интерпретацијом исте. Данилово „царство његово“ есени коригују у „царство њихово“, затим, додају сцену клањања мистериозне личности пред престолом, приликом чега та личност може бити схваћена у контексту Дан 7,13 као неко налик сину човечијем поистовећена са Сином Божјим, или као личност описана у Дан 11,21-24? Извесно је да се писац 4Q246 служи мотивима Данилове књиге. Међутим, „Син Божји“ Арамејске

³⁵⁴ Fitzmyer, исто.

³⁵⁵ L. T. Stuckenbruck, „The Formation and Re-Formation of Daniel in the Dead Sea Scrolls“, у: *The Bible and The Dead Sea Scrolls, Scripture and the Scrolls, The Second Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins*, Ј. Н. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 119-120.

³⁵⁶ Исто.

³⁵⁷ J. G. Dunn, *Christology in the Making*, SCM, London 1980, 77-78

апокалипсе, не би требало бити поистовећен са Даниловим „неким налик сину човечијем“. Такође, треба узети у обзир разлике у реконструкцији текста. Крос доноси сасвим ново читање. „устаће Син човечији“ за разлику од Фицмајера. Међутекстуална сродност очигледно постоји и она потврђује прехришћанско постојање традиције сина човечијег схваћеног као месијанске личности, проблем је међутим, раздвојити изворни контекст од уметнутих и адаптираних делова?

3.2.3.2.6 4QFlor 1.1-3

Овај спис пореклом из 4. пећине, познат је под именом „Флорилегијум“. Време настанка је вероватно крај првог века пре нове ере.³⁵⁸ Текст у преводу Вермеза изгледа овако:

„А што се тиче Његових речи Давиду, и ја ћу вас одморити од свих ваших непријатеља (2 Сам 7,11), то значи да ће им дати одмор од свих синова Велијала који их узнемиравају тако да они могу бити уништени [својим грешкама], баш као што су дошли са [ђаволским] планом да учине [сине] свјетлости да се спријече и развију против њих злу плот, да [би могли постати предмет] Велијалу у својим [злим] лутањима.

Господ вам објављује да ће вам изградити Кућу (2 Сам, 7,11) .1 Подићићу ћу вам семе после вас утврдићу престо његовог царства (заувек) (2 Сам 7,13). [Ја ћу] бити његов отац и он ће бити мој син (2 Сам 7, 14). Он је изданак Давидов који ће устати са тумачем Закона [да влада] на Сиону [на крају] времена. Као што је написано, ја ћу подићи шатор Давидов који је пао (Амос 9, 11). То јест, оборен шатор Давидов је онај који ће устати да спаси Израил.“

Овај спис је добар показатељ поменуте праксе комбиновања изворног библијског читања и тумачења истог из угла есенске доктрине. Збирка текстова састављена је од 2 Сам и Псалтира у комбинацији са другим библијским одломцима. Очигледан пример је индентификација заједнице са Храмом.³⁵⁹ У спису се говори о доласку двојице месија, „из рода Давида“ и „тумача Закона“. Ким налази да је то једина сигурна интерпретација

³⁵⁸ Објавили М. Allegro and А. А. Anderson, *DJD*, V 53-57.

³⁵⁹ G. Vermez, *The Complete Dead Sea Scrolls in English*, Penguin Classics, London 2012, 525.

сина човечијег као месијанске фигуре у прехришћанском јудаизму.³⁶⁰ Међутим, треба имати у виду да целокупни текст још увек није објављен те да у овом тренутку није могуће извести закључак. У сваком случају, иако оба текста говоре о сину човечијем, постоје разлике при опису Даниловог и псеудо-Даниловог виђења и та разлика односи се на контекст. Данилов „неко налик сину човечијем“ није виђен кроз историјску већ небеску перспективу, као есхатолошка личност равна старом дана. Без обзира на то што му се као код Данила 7,14 додељује царство, не може се рећи да је на основу контекста сродан Данилу, јер Данилов „неко налик сину човечијем“ не може бити схваћен ни као анђео, ни као човек и његова „царевина нема краја“. Оно што је важно напоменути јесте да се по есенском схватању Крај Дана тумачио у садашњем времену, тако да се месијанска личност, не може схватити истовремено као есхатолошка личност, која долази на „крају времена“. Есени, долазак месије очекују у сопственом садашњем времену, тако да би у том контексту, његова владавина била на земљи. Тенденција адаптације и контекстуализовања библијског текста није необична есенима. То је нарочито присутно у, необично сродном спису Књига дивова, која, налик Данилу, говори о постављању престола.

3.2.3.2.ц 11Q13 Спис о Мелхиседеку

Спис је пореклом из средине првог века пре Христа.³⁶¹ Састављен је од једанаест фрагмената из 11. пећине и усредсређен на мистериозну личност Мелхиседека. Први пут је објавио А. С. ван дер Вуд 1965. године.³⁶² По форми, спис је сродан врсти есхатолошког мидраша у којем је проглашена слобода заробљеника на крају дана, а инспирисано Ис 41,1.³⁶³ Као што се може видети, Мелхиседек је поистовећен са архангелом Михајлом. Он је глава „синова небеских“ или „богова правде“ и назива се

³⁶⁰ Kim, *Son of Man*, 22.

³⁶¹ Vermez, исто, 532.

³⁶² Исто.

³⁶³ Исто.

још елохим и ел. Очекује се да ће велики дан ослобађања бити на Дану откупа на крају десетог јубиларног циклуса.³⁶⁴

„А Мелхиседек ће осветити освету Божјих судова... и он ће их вући из руке Велијала и из руке свих духова његових [многих]. И сви 'богови правде' подржаће га у уништењу Велијала. А висина је... сви синови Божији... ово... Ово је дан мира /спасења о коме је [Бог] говорио кроз Исаију пророка, који је рекао: "Како су лепа на планинама стопала гласника који проглашава мир, који доноси добре вијести, који проглашава спасење, који каже Сиону: Твој Елохим [владар] (Иса.52,7) је тумачење; планине су пророци... а гласник је Помазаник духа, о коме је Данило рекао: "До помазаног, принца (Дан 9,25)] ... [И онај ко доноси] добре [вести], који проглашава [спасење]: он се тиче њега је написано ... [Да утеши све који жале, подршка онима који жале на Сиону (Иса.40,2-3). Утешити [оне који жале: је тумачење], учинити им размуљивим сва доба времена...у истини... одступиће од Велијала ... по суду Божјем, као што је написано у вези њега, [који каже Сиону]; твој Елохим владар. Сион је..., они који подржавају Савез, који се окрећу од ходања [на] путу народа. А твој Елохим је [Мелхиседек], који ће их спасити из руке Велијала. Што се тиче онога што је Он рекао, Онда ћете послати туђу трубу по свој земљи (Лев 25,9).

И Јахве ти [објав]љује да ће ти саградити дом. И подићи ћу твоје семе после тебе, и утврдићу његов царски престо [зау]век. Ја ћу бити му бити отац, и он ће ми бити син. Он (је) изданак Давидов који ће устати са тумачем Торе који [] у Си[ону у] последње дане.“

Текст је у основи комбинација Дан 12,10 и 11,32.³⁶⁵ Писац списка односи се према Данилу као према пророку. Стукенбурк сматра да је оправдана могућност да је Данило

³⁶⁴ У делу, Откривење седмица, код Еноха, такође се говори о циклусима света којих укупно има десет, док је помињање Мелхиседека у контексту могућег месије јединствена форма која се у претходним списима није могла срести. Више о томе види: P. Garnet, "Atonement, Qumran and The New Testament", у: *The Bible and The Dead Sea Scrolls, Scripture and The Scrolls The Princeton Symposium on the Dead Sea Scrolls*, J. H. Charlesworth, (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 357-358; J. L.H. Shiffman, „Messianic Figures and ideas in the Qumran Scrolls”, у: *The Messiah, Development in Earliest Judaism and Christianity*, J. H. Charlesworth with J. Brownson, M.T. Davis, S. J. Kraftchick and A. F. Segal (прир.), Fortress Press, Minespolis 1992, 116-129; E. Werber, *Kršćanstvo prije Krista*, Zagreb 1972, 61, Уп J Gnilka, *Prvi kršćani, Izvori i početak Crkve, Kršćanska sadašnjost*, Zagreb 2003, 89-90; F. García Martínez, E. J. C. Tigchelaar and A. S. van der Woude, *DJD XXIII* 221-241.

³⁶⁵ Stuckenbruck, "Formation", 123.

био сврстан у ред пророчких књига. Ипак, за овакве тврдње не постоје докази, нарочито, ако се узме у обзир да канон у то време још није био дефинисан. Неколико елемената попут инсистирања на јубиларној години, затим, интересовање за прорачуне времена као и помињање Сиона и Велијала, указују на аутора из есенских редова.

3.2.3.2.д Књига Јубилеја

Један од заступљенијих списа пронађених у кумранском налазишту је Књига Јубилеја. Име је добила на основу тога што бележи историју изабраног народа од настанка света до добијања Закона на Синају. Временски периоди које описује, подељени су на јубилеје, односно, на раздобља у трајању од 49 година. Основна мера времена је период од седам година. Због догађаја које описује, ова књига названа је Мало постање или Мојсијева апокалипса, а осим што говори о догађајима из Постања, богата је непознатим детаљима из живота израиљских жена.³⁶⁶

У налазишту у Кумрану заступљена је у 16 рукописа који су пронађени у пећинама 1,2,3,4 и 11.³⁶⁷ Време настанка није утврђено. Дамаштански спис у 16. глави односи се на Књигу Јубилеја тако да је вероватно настала раније. Такође, спис 4Q228 који јој је по садржају сличан користи уводну формулу: „Јер је тако записано“ што показује да се према њој односи као према ауторитативном тексту.³⁶⁸ Ако се узме у обзир да су је есени користили као већ завршено дело могуће је да је настала раније. Постоје мишљења да је настала у трећем веку пре Христа.³⁶⁹ Овако рано датирање, ипак, није основано, јер се унутар списа уочавају слојеви. Могуће је да је написана на основу старије традиције из времена обнове после Вавилонског ропства, а да је коначан облик добила у време деловања есена и насилне јелинизације. На такво мишљење упућују бројна позивања на соларни календар и Храмовни култ, као и вештачки уметнута Месијанска поглавља са типично есенском интерпретацијом.³⁷⁰

У Књизи Јубилеја, претпоставка наступања Дана Суда и Месијанског царства јесте повратак Закону. У том смислу, показује повезаност са „Флорилегијумом“, у коме се

³⁶⁶ R. H. Charles, *The Apocrypha and Pseudepigrapha of the Old Testament*, Oxford, Vol II, 1913, 2.

³⁶⁷ Томић, *Противници*, 159.

³⁶⁸ Исто.

³⁶⁹ Исто.

³⁷⁰ J. C. VanderKam, *The Book of Jubilees, Quides to Apocrypha and Pseudepigrapha*, Sheffield Academic Press, Sheffield 2001, 17-21.

говори о другом месији као тумачу Закона. Осим тога, као у Арамејској апокалипси, месијанском времену предходи нетрпељивост међу људима. Након што се наврше невоље описане у Јуб 13, 13-26, деца Израиља ће се вратити поштовању Закона и Божијих заповести. Неволје које се помињу јесу смањење година човечанства, рат, смрт, глад, уништење земље и као последња и најтежа, борба са паганима. Након што се синови Израиља врате на прави пут, дани ће почети да се умножавају, неће више бити зла:

„Господ ће исцелити своје слуге и они ће устати и видети велики мир и истераће своје супарнике, а њихова ће праведност бити похваљена и награђена.“

И овде, као и у предходним случајевима примећује се утицај есенске доктрине. Осим што је спасење искључиво у земаљској равни, приметан је акценат који је стављен на месију из племена Левија у Јуб 31. Редослед благосиљања није занемарљив јер има за циљ да покаже на предност коју писац даје Левију у односу на Јуду. У благослову Левију, говори се о слави која је додељена Левију да служи Господу у његовој светињи налик анђелима присутности. Трпеза Господња додељена је Левију и његовим синовима. Синови Левијеви, по благослову Јаковљевом, биће кнезови и судије и вође сваком семену међу потомцима Јаковљевим. Ово место може бити последица реакције на збацивање свештеника из онијадске лозе, односно, јасан показатељ есенског утицаја. Након благослова упућеног Левију, следи благослов Јуди.

Јуб 31, 20:

„Кнез ћеш бити ти и један од твојих синова над синовима Јаковљевим; нека се име твоје и твојих синова шири и обиђе сваку земљу и крај; тада ће се пагани бојати пред твојим лицем и сви народи ће дрхтати. У теби ће бити благослов Јакову и у теби ће Израиљ наћи спасење. И када седнеш на трон части своје праведности, настаће велики мир за све семе вољених синова.“

Овај одељак је доста контраверзан. Наиме, потомак Јуде биће испуњење Јаковљевог благослова, у коме ће Израиљ пронаћи спасење. Занимљиво је, да се престо овога пута додељује Јудином потомку. Индиректно то би се могло односити на Давида који је из племена Јудина. У том смислу, текст је повезан са Флорилегијумом, у коме се говори о постављању Давида на престо, а који ће бити спасење Израиљу, док помен „престола части и праведности“ пре може бити алузија на Енохове Параболе него на Данила. Везу

са Данилом показује у помени престола, међутим, као и предходно приказани списи, помен престола и месијанске личности није на небеској, већ, типично есенски, у земаљској равни. Писац се очигледно користи старијом традицијом коју уклапа у есенске оквире. То је нарочито приметно у следећем есенском спису тзв. Књизи дивова.

3.2.3.2.г 4Q530 Теофанија Књиге дивова

Књига дивова недостаје у етиопској верзији 1Енох. У Кумрану овај спис налазио се на месту Енохових Парабола у етиопској верзији. Милик сматра да је компилација 5 књига Енохових настала по узору на Мојсијево Петокњижје.³⁷¹ Међутим, прилично много нејасноћа везано је за овај спис необичне садржине. Спис се тематски надовезује на Ангелолошку књигу Енохову јер говори о појави дивова на земљи, као последице сагрешења Синова Божјих са кћерима људским. Виђење престола Књиге дивова у појединим сегментима приближава се теофанији Данилове књиге, у неким другим, поменутом Ангелолошкој књизи Еноховој 14-18-20; док на кључним местима показује карактеристичну интерпретацију есенске доктрине:

„И гле, владалац небески спусти се на земљу и престо беше уздигнут и Велики Свети седе. Стотину стотина служаше му, хиљаде хиљада беху... њим. И десет хиљада пута десет хиљада беху стајали пред њим. И гле, књиге се отворише и суд би изречен, и суд... беше написан у књигу и беше запечаћен у запису... за свако живо биће и свако тело и над...“

Међусобну зависност Данила и Књиге дивова испитивао је Стукенбург који сматра да Данило садржи развијенију форму виђења.³⁷² Због тога критикује Миликово становиште који сматра да је Данило старија верзија од Књиге дивова. Стукенбург тврди обрнуто, а у прилог томе наводи да је традиција 1 Енох, коју поистовећује са Књигом дивова, старија од Данила.³⁷³ Међутим, поставља се питање: који од делова Енохове компилације? Од пет постојећих делова, најстарији је Нојев фрагмент, датиран у пети век пре Христа, Ангелолошка књига Енохова, која описује виђење престола на

³⁷¹ J. T. Millik, *The Books of Enoch, Aramaic Fragments of Qumran Cave 4*, Oxford 1976, 5.

³⁷² S L. Stuckenbruck, “Daniel and Early Enoch Traditions in the Dead Sea Scrolls”, у: *The Book of Daniel, Composition and reception*, J. J. Collins & P. W. Flint (прир.), Brill, Leiden, Boston, Köln, Vol.II, 2001, 366-385.

³⁷³ Исто.

небесима, за разлику од Књиге дивова, никако не би требала бити постављења у исту раван са, рецимо, Животињском апокалипсом, која је, како се предпоставља, из времена Макавејског устанка.³⁷⁴ Нарочито, јер је концепт престола ових двеју књига, Књиге дивова и Ангелолошке књиге Енохове у потпуности различит.

У том смислу треба разликовати изворне и делове накнадно убачене као последица ревизије или редакције. Ангелолошка књига Енохова је старијег датума од Књиге дивова која је датирана у други век пре Христа. Логичан закључак био би, да је у том случају, теофанија описана у старијем спису, заправо, старија верзија, док је теофанија млађег списа последица редиговања. Писац Књиге дивова или њених делова, користио се традицијом коју је затим, преиначио и прилагодио сопственом виђењу. Стукенбурк даље, правилно разликује Данила који је настао у расејању и списе Еноховске традиције.³⁷⁵ Ово је нарочито важно јер треба узети у обзир могућност да је Данило био донет у Кумран и био познат заједници, док је Књига дивова вероватно тамо и настала. Питање је, међутим, у ком облику је био познат?

3.2.3.2.ђ Завештање дванаесторице патријараха

Спис предствља компилацију завештања 12 Јаковљевих синова. Сваки од завештања следи распоред образаца из 1 Мојсијеве 49, у којој се Јаков опрашта од својих синова.³⁷⁶ Најпре умирући патријарх окупља породицу, затим следи кратак извештај о његовом животу и говор о етичким проблемима. Упозоравајући на правилан одабир између путева добра и зла, опомиње Израил да ће тешка времена задесити изабрани народ, после чега ће уследити казна за грех. На крају, изражава наду у спасење у будућности. У овом делу налазе се месијанска места и поуке о месту погребња. Истоветна шема заступљена је у Књизи Јубилеја и благослову Јакова где се такође прави разлика између Левија и Јуде. Посебно треба издвојити завештање Венијамоново које у 3. одломку о месији говори у симболима:

„И загрливши га, љубише га два сата, говорећи: „У теби ће се испунити пророштво небеско о Јагњету Божијем, Спаситељу света да непорочан буде предан у руке

³⁷⁴ J. J. Collins, *Apocalyptic Imagination*, 67.

³⁷⁵ Stuckenbruck, "Daniel", 383-385.

³⁷⁶ C. Kee, "Testaments of the Twelve Patriarchs", у: *The Old Testaments Pseudepigrapha, Apocalyptic Literature & Testaments*, J. H. Charlesworth (прир.), Garden Centar, New York, Vol.II, 1983, 775.

преступника, и безгрешан буде изложен смрти због недаћа људи у крви савеза за спасење Кротких и Израиља, и уништи Велијара и оне који му служе“.

Налик Венијаминовом завештању, код Јосифа се такође у виду симбола говори о јагњету које ће изаћи од Девнице из племена Јудина. На њега ће се устремити све звери али ће он одолети на радост анђела, људи и све земље. У завештању Левијевом у 18. глави, о месији се овако говори:

„Тада ће Господ свештенству подигнути новог Свештеника коме ће све речи Господа бити откривене; Он ће извршити суд истине у пуноћи дана. Сијаће као сунце на земљи и одагнаће таму света под небом, и биће мир на целој земљи. Небеса ће се радовати у време Његових дана, и и земљи ће бити драго, облаци ће бити пуни радости... Небеса ће се отворити, и са храма славе сићи ће посвећење над Њим са Очевим гласом као од Аврама Исаковог оца. И слава Највишег биће над Њим и дух разумевања и посвећења почиваће на Њему у води. И Он ће отворити врата раја и отклониће мач који прети Адаму. Онда ће Његовим светим дати да једу са дрвета живота и дух светости биће на њима“.

Занимљиво је да се у завештању Левијевом не истиче преимућство Левија над Јудом као што је то случај у Јудином завештању 21, где се истиче да је небеско царство веће од земљског. Спис је првобитно писан на јеврејском језику, а сачуван је у фрагментима.³⁷⁷ Познато је да постоји на јерменском, грчком и словенском преводу. Узимајући у обзир да се у завештању Левијевом спомиње Храмовни култ, написан је пре 150. године.³⁷⁸ Чарлсворт сматра да су базични делови настали у времену око 250. године пре Христа, док су хришћанске интерполације пореклом из раног другог века Христове ере.³⁷⁹ У Кумранском насељу пронађени су фрагменти Левија, Јуде и Нефталима.³⁸⁰ У веома развијеној месијанологији овог списка примећује се утицај хришћанског редактора из другог века по Христу, а осим тога приметно је често позивање на Еноха и његов рукопис. У Левијевој опоруци спомиње се Енохово виђење седмица по коме сваки период из историје јеврејског народа одговара једној седмици којих укупно има десет. Есхатолошко време очекује се почетком осме и наставља се током девете да би коначани расплет био достигнут у десетој недељи. Поред тога што се концепт месије разликује од

³⁷⁷ Томић, *Противници*, 160.

³⁷⁸ Исто.

³⁷⁹ Кее, “Testaments”, 777.

³⁸⁰ J. T. Milik, *Ten years of Discovery in the wilderness of Judaea*, SCM PRESS LTD, London 1959, 34.

типично есенског ишчекивања више од једног избавитеља, месија се не може повезати са Даниловим „неким налик сину човечијем“ поред тога што се писац служи мотивима облака, славе и суда. Помен „сијајућег сунца“ а нарочито помен „дрвета живота“ указује на сродност са еноховском традицијом. С обзиром на слојевитост списа, одељци који се односе на месијанску личност морају се тумачити суздржано и са претпоставком да могу бити додатак од стране хришћанског редактора.

3.2.3.3. АПОКРИФНИ СПИСИ НЕЕСЕНСКЕ ДОКТРИНЕ

3.2.3.3. а Псалми Соломонови

Пре него што су откривени кумрански рукописи, Псалми Солонови сматрани су за један од водећих сведочанстава јудаизма у вемени пре појаве хришћанства.³⁸¹ С обзиром на то да је спис сачуван на грчком и сиријском језику, претпоставка је да је првобитно настао на неком од семитских језика, вероватно на јеврејском.³⁸² Имајући у виду контекст ПсСол 2,8 и 17, претпоставља се да се ради времену опсаде Јерусалима 63. године пре Христа, односно, да је време настанка списа у временском раздољу од 63. до 48. године пре Христа у периоду смрти Помпејеве. Посматрајући контекст Псалама, нарочито делове који се односе на концепт теократије, велики број истраживача налазио је да је аутор Псалама вероватно из редова Фарисеја.³⁸³ Међутим, након открића кумранских пећина и бројних сазнања о заједници која их је настањивала, није искључено да је аутор припадник есенске заједнице. У прилог томе говоре неколико елемената у Псалмима попут: наде у појаву Давидивог Месије, полемика против храмовног свештенства и наговештај учења о предестинацији. Проблем идентификације аутора списа са есенским култом или заједницом, састоји се у томе, што ни један примерак Псалама Соломонових није окривен у Кумрану. Због тога се

³⁸¹ J. L. Trafton, "The Bible, The Psalms of Solomon and Qumran", у: *The Bible and The Dead Sea Scrolls, Scripture and The Scrolls, The Princeton Symposium on the Dead Sea Scrolls*, J. H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol III, 2006, 427-428.

³⁸² Исто, 427.

³⁸³ Исто, 430-431.

претпоставља да аутор јесте припадник есенске групе али такве групе која није настањивала заједницу у Кумрану већ припадник групе градских есена.³⁸⁴

У Псалмима Соломоновим, у 17,4 говори се да ће спас доћи из краљевске лозе Давида:

σύ κύριε ἡρετίσω τὸν Δαυιδ βασιλέα ἐπὶ Ἰσραηλ καὶ σὺ ὄμοσας αὐτῷ περὶ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ μὴ ἐκλείπειν ἀπέναντί σου βασιλείον αὐτοῦ.

„Ти си Господе, изабрао давида за цара Израиља, и заклео се семену његовом да довека неће пасти царство његово.“

Невоље које су задесиле Израиљ су последице греха и писац се надаље моли за обнову Давидове лозе. У 22 односно 23 стиху тражи се од Бога да пошаље краља, Сина Давидовог, у време за које процени да је одговарајуће и да опасан снагом сруши неправедне владаре, очисти Јерусалим од погана који га газе до уништења.

ПсСол 17,22-23:

ιδέ κύριε καὶ ἀνάστησον αὐτοῖς τὸν βασιλέα αὐτῶν υἱὸν Δαυιδ εἰς τὸν καιρὸν ὃν εἴλου σύ ὁ θεός τοῦ βασιλεῦσαι ἐπὶ Ἰσραηλ παῖδά σου καὶ ὑπόζωσον αὐτὸν ἰσχὺν τοῦ θραῦσαι ἄρχοντας ἀδίκους καθαρίσαι Ἱερουσαλημ ἀπὸ ἐθνῶν καταπατοῦντων ἐν ἀπωλείᾳ

ἐν σοφίᾳ δικαιοσύνης ἐξῶσαι ἁμαρτωλοὺς ἀπὸ κληρονομίας ἐκτρίψαι ὑπερηφανίαν ἁμαρτωλοῦ ὡς σκευὴ κεραμέως

„Гле, Господ ће им подигнути цара свога сина Давидовог у време које изабра Бог да влада Израиљем слугом твојим и испуниће га силом да уништи неправедне владаре очисти Јерусалим од народа који га газе до уништења у мудрој праведности извући ће грешнике из наслеђа разбиће понос грешника као лончарев суд.“

³⁸⁴ Trafton, “Bible”, 432.

Приписују му се епитети праведности и мудрости као и сила којом ће здробити гордост грешника као лончарев суд. Након што врати расејане у Јерусалим треба да завлада као цар над људима у данима када више неће бити неправде јер ће сви бити свети, а њихов краљ ће бити Господ Христос (Месија).

Пс Сол 17,32:

Καὶ αὐτὸς βασιλεὺς δίκαιος διδακτὸς ὑπὸ θεοῦ ἐπ' αὐτοῦς
καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἐν μέσῳ αὐτῶν
ὅτι πάντες ἅγιοι καὶ βασιλεὺς αὐτῶν χριστὸς κυρίου“

„И он ће бити цар праведни поучен од Бога над њима
и неће бити неправде у данима његовим међу њима
јер ће сви бити свети и цар њихов помазаник Господњи.“

Писац се користи језиком Старог завета, а нарочито језиком 2Сам7 и Пс 89, у коме Бог обећава да ће царство Давидово бити успостављено за сва времена. Нарочито, писац подилази канонском 2. псалму користећи поређење са лончаревим судом. Сличности које су уочене између 5. главе Баруха и 11. псалма, указују на постојање заједничке традиције која је била извор за оба списа. У Соломоновим псалмима очекује се спасење у земаљској равни, месија је схваћен у контексту цара, али је његова владавина универзална јер ће владати над свим народима.

3.2.3.3.6 4 Књига Јездрина

Налик Псалмима Соломоновим ни 4 Јездрина није пронађена у Кумрану. У 4. Јездриној осећа се утицај Данила нарочито у епизоди виђења животиња. Писац Јездре, који у спису није представљен као обновитељ Израиља после вавилонског ропства већ као пророк, прима у виђењу седам објава преко анђела Уриела. Три виђења односе се на судбину јеврејског народа који је у ропству. У четвртој визији гледа славу будућег Јерусалима. У петом виђењу, задржава се на визији орла који из олује излази и појављује се из мора. У виђењу Јездре, четврта животиња је Римско царство док је код пророка Данила то Грчко царство. Знаци скорог свршетка света су пораст безакоња и зло међу људима. Божија промисао, међутим, предвиђа број праведника који треба да се наврши. У 11. поглављу, описана је визија лава који долази из шуме и чија појава треба да уништи

орла који затим нестаје у пламену. Касније, у 12. поглављу од 12. до 13. стиха дато је тумачење те визије:

„Ово је Месија којег је Највиши чувао до краја дана, који ће устати од потомака Давида, који ће доћи и говорити им; он ће одступити од њих због њиховог безакоња и злодела и изнеће пред њих њихова презрива дела. Као прво, поставиће живе пред његов престо правде, и када их буде прекорио уништиће их. Али ће, милостиво ослободити остатак мог народа, оне који ће из наших редова бити сачувани и учиниће их пуним радости док не дође крај, дан суда о којем сам ти говорио на почетку. Ово је сан који си видео и његово објашњење.“ И Јездра у 13,1-13 у контексту месије говори о Сину Човечијем. То је биће слично човеку које излази из мора. Појављује се брдо које ће уништити земаљска царства, а то биће пламеном својих уста уништиће непријатеље.“

Затим, као и у Псалмима Соломоновим, враћа расејани народ у Израил и успоставља царство, нови поредак:

4 Језд 13,1-13:

„И седмог дана усних ноћу сан, и гле, ветар се подиже са мора и подиже таласе. И погледах, и гле, тај ветар беше налик човеку који долази из срца мора. И видех, и гле, тај човек летеше на облацима небеским, и где год би погледао, све под његовим погледом би се затресло. И који год би глас изашао из његових уста сви који би га зачули истопили би се као восак од ватре. После тога, погледах, и гле, мноштво народа беше сабрано са четири стране ветра небеских да зарате против човека који је изашао из мора. И погледах, и гле, подиже себи велику планину и попе се на њу. И трудих се да видим крај или место на коме ће планина бити издигнута али не могах. После тога видех, и гле, сви који скупивши се усташе на њега да ратују против њега, уплашише се веома и не усудише на борбу. И гле, кад угледа надирање мноштва, он не посегну за копљем нити било којим другим оружјем за борбу, него видех како одасла од својих уста нешто налик потоцима ватре, и са његових усана врели дах и са језика олују варница. И удружи их заједно, потоке ватре и врео дах и велику олују и устреми их на мноштво које се спремило за борбу и спали их тако од мноштва да ништа осим прашине пепела и мириса дима није могло да се види. Када то видех био сам запањен. После тога видех истог човека како силази са планине и сазива друго мноштво које беше мирољубиво. Тада му

многи приђоше, неки беху пуни радости, а неки пуни жалости, неки беху везани, а неки приводише остале. Тада се у великом страху пробудих и преклињах Највишег и рекох: „Од почетка си своме слуги показао своја чуда и услишио си моју молитву, покажи ми и сада значење овог сна!“

Месија је у визији Јездре есхатолошка личност која ће завладати у будућности и то на крају историје. Најава доласка месије је нетрпељивост међу људима. Устаће народ на народ, град на град, краљевство на краљевство. Када збуњеност завлада међу људима тада ће бити откривен месија који се у одломку 13,37-38, назива „Мој Син“. С обзиром да у овом пасусу, визију тумачи „Највиши“, месија се помиње у контексту Сина Божјег који ће стати на врх Сиона да суди народима:

„И Он, Мој Син, укориће све народе због безакоња (то симболише олуја); И прекориће их пред њиховим лицима за зла дела и одредити муку којом ће бити кажњени (што симболизује пламен); И уништиће их без силе, законом (што симболизује ватра).“

Књига је дело непознатог аутора, а ни време као ни место настанка нису познати. Претпоставља се да је изворно написана на јеврејском или арамејском језику. Највероватније је писана крајем последње деценије првог века по Христу јер се алудира на разорење Јерусалима.³⁸⁵ Први део композиције, који чине 1. и 2. поглавље, говори о Божијем одбацивању Израилља, сматра се делом хришћанина из половине другог века по Христу.³⁸⁶ Други део, који чине поглавља од 3. до 14, расправља о патњама Израилља и Божијем намерама везаним за будућност. За писца другог дела сматра се Јеврејин из периода 100. године по Христу. Последњи део, који чине 15. и 16. поглавље, говори о уништењу непријатеља и сматра се за дело хришћанина из трећег века по Христу.³⁸⁷ Оригиналнo је вероватно написана на семитском језику, али је сачувана у целости на сиријском и латинском језику. Стих:

„И погледах, и гле, тај ветар беше налик човеку који долази из срца мора...“ недостаје у латинској варијанти па се претпоставља да је у латинском коришћен израз *homo* да опише појаву човека. У сиријској варијанти читање налаже да се говори о „сину човечијем“.³⁸⁸ Међутим, занимљиво је читање које доноси етиопска варијанта: „

³⁸⁵ В. М. Metzger, “The Fourth Book of Ezra”, у: *The Old Testaments Pseudepigrapha, Apocalyptic Literature & Testaments*, J. H. Charlesworth (прир.), Garden Centar, New York 1983, 517-520.

³⁸⁶ R. E. Brown, J. A. Fitzmyer, R. E. Murphy, *The Jerome Biblical Commentary*, Englewood Cliffs, Prentice-Hall 1968, 542.

³⁸⁷ Collins, *King*, 95.

³⁸⁸ Исто.

„Тај ветар изнесе из дубине мора „сличног човеку...“

По мишљењу истраживача, ово читање вероватно је изворно читање са семитског оригинала.³⁸⁹ Осим тога, долазак „на облацима небеским“ несумњива је алузија на Данила односно читање СГ 7,13 јер говори о доласку „некога налик сину човечијем“ у контексту силе и власти над ветром и облацима. Исти мотив може се срести у новозавтеној традицији, нарочито код Матеја који инсистира на власти Сина Човечијег којег слушају и ветрови и море.³⁹⁰ Иако говори о Давидовом Месији, син човечији је налик Данилу и Еноховим Праболама, небеска личност коју је „Највиши“ чувао за много година.

3.2.3.4. ДАНИЛО И ЕТИОПСКА КЊИГА ЕНОХОВА

3.2.3.4.1. Увод

Сродност између Данила и појединих делова Енохове компилације је веома изражена. Она се поред заједничке терминологије, помена „некога налик сину човечијег“, заједничким мотивима небеског престола, огледа у заједничком концепту виђења „некога налик сину човечијем“ као преегзистентне божанске личности.

Читав зборник Етиопске књге Енохове или 1Енох, у потпуности постоји само у етиопској верзији, док су фрагменти Ангелолошке књиге Енохове, Парентског дела као и одломак дела Виђење у сновима откривени на грчком језику.³⁹¹ Последњих година арамејски фрагменти свих делова, изузев дела Говори у сликама, откривени су у Кумрану. Пре открића рукописа у Кумрану, сматрало се да је пет рукописа познатих под Еноховим именом из времена Макавејског устанка, али су палеографске анализе показале да су Астрономска књига Енохова (72-82) као и Ангелолошка књига Енохова (1-36) из 3. века пре Христа; Парентски део (91-108) и Виђење у сновима (83-90) из 2. века пре Христа, док је део Говори у сликама или Енохове Параболе (37-71) једини који није пронађен међу рукописима због чега није лако утврдити могуће време настанка.

³⁸⁹ Исто.

³⁹⁰ Више о томе биће у делу „Данило у новозаветној традицији“.

³⁹¹ M. Black, *Apocalypsis Henochi Graece*, PVTG 3, Brill, Leiden 1970.

Заправо, међу кумранским свицима, како је већ поменуто, на месту Парабола нађена је Књига дивова. Астрономска књига, међутим, преписана је на посебном свитку. Поједини делови Астрономске књиге Енохове показују новине по питању садржаја што упућује на закључак да је овај део верзија неког обимнијег списка.³⁹²

Највише тешкоћа изазвао је спис 4QЕп^c за који се сматра да је копија старијег текста из другог века пре Христа.³⁹³ Овај спис обједињује Ангелолошку књигу Енохову, Парентски део, Виђење у сновима и Књигу дивова; Осим тога, 4QЕп^d комбинује Ангелолошку књигу и Књигу дивова и 4QЕп^e чине Књига дивова, Ангелолошка књига Енохова и Виђење у сновима. Такође, пажњу је изазвала старост рукописа. Најстарији списи, како се претпоставља, преписани су вероватно пре оснивања заједнице у Кумрану.³⁹⁴

3.2.3.4.2. Ангелолошка књига Енохова

Последњих година Ангелолошка књига Енохова била је предмет великог интересовања. Већи део пажње истраживача био је усмерен на поглавља 1 Енох 6-11, 6-16, и 6-19. Иако нема сумње да је књига комплексна, питање је да ли се може прецизно раздвојити датум и порекло саставних делова.³⁹⁵ Осим тога, уочава се да су различити извори заједно уплетени у једну целину.³⁹⁶ Књига је подељена у три главна дела: поглавља 1-5, 6-16 и 17-36.

Иако по много чему занимљива, за нас је од нарочитог значаја други део тј, поглавља 6-16 у којима се разрађује прича о „синовима Божјим“ Пост 6. Текст 1Еноха започиње управо речима Постања али наставља модификовањем текста и уношењем предања о сагрешењу анђела са кћерима људским. Милик поводом тога износи претпоставку на основу које је текст Ангелолошке књиге старији од Постања.³⁹⁷ Вандеркам насупрот

³⁹² Томић, *Противници*, 159.

³⁹³ Milik, *Books of Enoch*, 183.

³⁹⁴ Исто.

³⁹⁵ Collins, *Apocalyptic Imagination*, 47.

³⁹⁶ Исто.

³⁹⁷ Milik, *Books of Enoch*, 31.

томе сматра да је 1 Енох 6-11 завистан од Постања.³⁹⁸ Он наглашава разлику у терминологији текста. Тако Постање спомиње „синове Божје“ израз који се односи на анђеле, док писац 1 Енох 6-19 говори о сагрешењу анђела, синова неба. Јеврејском изразу האלהים даје се значење „анђели“.³⁹⁹ Велики број истраживача брани становиште да је Данило млађи од Еноха нарочито после открића у Ахимину делова Ангелолошке књиге Енохове који се датирају у други век пре Христа.⁴⁰⁰ Није лако прецизно одредити старост списа јер обједињује старију и млађу традицију, али је палеографском анализом утврђено да су рукописи откривени у кумранском налазишту пореклом из 3. века пре Христа. С обзиром на садржај поглавља 14,18-22; које описује Енохово виђење Бога на престолу, веома блиском Даниловом опису, могло би се претпоставити да традиција теофаније у арамејским деловима Данила приближно исте старости.

У 14. поглављу Енох је узнешен на небеса и налик Данилу види сцену небеског престола. Енохово небеско откривење обухвата више од половине целе књиге.⁴⁰¹ Откривење почиње Еноховим узношењем на небеса у 14,8. Он затим наставља кроз одаје које описује „времим као ватра и хладним као снег“ а онда кроз другу, већу одају, која је сазидана од ватреног језика. Такође, он види високи престо, испод кога теку реке пламтеће ватре. Опис лица које назива „Велика Слава“ чије је „одело блиставије од сунца и белје од сваког снега“ налик је опису Даниловом старом дана. Током виђења небеса, небо је схваћено као храм кроз који Енох напредује до унутрашњег светог места, због чега је његова улога често схваћена као свештеничка, међутим, 1 Енох 12,6; где Енох пише њихову жалбу, указује да је његова улога ипак ограничена на улогу писара.⁴⁰²

Сродност са Данилом састоји се у виђењу потока ватре и анђела којима нема броја. Писац 1 Енох описује престо окружен ватреним потоцима и лице на престолу које сија као сунце, хаљина белјих од снега. Занимљиво је што, налик Данилу, спомиње миријаде миријада које га окружују. Виђења, међутим, нису индентична. У Дан 7,9 СГ варијанте

³⁹⁸ J. C. VanderKam, “The Interpretation” of Genesis in 1 Enoch, у: *The Bible and the Qumran, Studies in the Dead Scrolls and Related Literature, Text, Shape and Interpretation*, P. W. Flint with the Assistance of Tae Hun Kim, William B. Eerdmans (прир.), Publishing Company, Grand rapids, Michigan/Cambridge 2001, 131.

³⁹⁹ Исто, 131.

⁴⁰⁰ Ангелолошка књига Енохова датира се у трећи век пре Христа, Књига пророка Данила у други век пре Христа. Откривени рукописи у Ахимину указују на могућност да је Енохова Ангелолошка књига старија од Данила иако је он до скора био сматран зачетником апокалипсе. Уп. J. J. Collins, *Daniel*, Mineapolis Fortress Press, 1993, 29; G. W. Nickelsburg, *1 Enoch*, Fortress Press, Mineapolis 2001, 169-70.

⁴⁰¹ Collins, *Apocalyptic Imagination*, 53-55.

⁴⁰² Исто, 55.

за разлику од Т и МТ, нема помена „точкова“ при опису постављања престола.⁴⁰³ Са тог аспекта сроднији су Данило СГ са описом виђењем Јез 10, док су МТ и Т сроднији 1Енох 14,18.⁴⁰⁴ Са друге стране, опис одеће старог дана „беле као снег“, у Дан 7,9 разликује се од описа „одеће као појаве сунца“ и „беље од снега“ у 1 Енох 14,20 тако да у овом случају 1Енох обједињује традицију Данила и Језекиља. Сличности са Даниловим виђењем појаве божанства, ватрених река испод престола, и путовања Светих (десет хиљада пута десет хиљада), по мишљењу Роланда, указује да чак и оне апокалипсе које су више историјски оријентисане вуку корене из мистичких традиција.⁴⁰⁵ Хелга Кванвиг која је у циљу утврђивања међусобног утицаја превела одељак 1 Енох 14 на арамејски језик, закључује да већина описа присутних у виђењу престола заједничка је и Језекиљу и Исаији 6, са акцентом на Јез 1.⁴⁰⁶ Сток разматра могућност да писац 1 Енох 14, 18-23 свесно мења антрополошка својства Даниловог божанског бића у неописиву славу Божју како би превазишао теолошке потешкоће.⁴⁰⁷ Иако су текстови међусобно зависни одређене разлике очигледно постоје:

1Енох 14,18-22

Εθεωρουν δε και ειδον θρονον υψηλον, και το ειδος αυτου ωσει κρυσταλλινον, και τροχος ως ηλιου λαμποντος και ορος χερουβιν. και υποκατω του θρονου εξεπορευοντο ποταμοι πυρος φλεγομενοι, και ουκ εδυνασθην ιδειν. και η δοξα η μεγαλη εκαθητο επ αυτω το περιβολαιον αυτου ως ειδος ηλιου λαμπροτερον και λευκετερον πασης χιονος. και ουκ εδυνατο πας αγγελος παρελθειν εις τον οικον τουτου και ιδειν το προσωπον αυτου δια το εντιμον και ενδοξον, και ουκ εδυνατο πασα σαρξ ιδειν αυτον. το πυρ φλεγομενον κυκλω και πυρ μεγα

⁴⁰³ Офаним“ разред врховних анђела, реч преузета из акадског језика што значи точак за црпљене воде. У МТ Дан 7,9 употребљена је изворна именица ܠܘܠܐ.

⁴⁰⁴ Не треба искључити могућност да је 1 Енох 14,18 могуће коригован текст или траг паралелне верзије.

⁴⁰⁵ С. Rowland, *The Open Heaven: A Study of Apocalyptic in Judaism and Early Christianity*, Crossroad, New York 1982, 255.

⁴⁰⁶ Н. S. Kvanvig, *Roots of Apocalyptic: The Mesopotamian Background of the Enoch Figure and of the Son of Man*, Neukirchner Verlag, Neukirchen-Vluyn 1988, 561-563.

⁴⁰⁷ R. E. Stokes, *The Throne Vision of Daniel 7, 1 Enoch 14 and the Qumran Book of Giants (4Q530), An Analysis of Their Literary Relationship*, *DSD*, Vol 15,3 (2008) 340 - 358.

παρειστήκει αὐτῷ, καὶ οὐδεὶς ἐγγίζει αὐτῷ τῶν κυκλῶν, μυρία μυриаδες ἐστήκασιν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ πᾶς λόγος αὐτοῦ ἐργόν. καὶ οἱ ἅγιοι τῶν ἀγγέλων οἱ ἐγγιζόντες αὐτῷ οὐκ ἀποξωροῦσιν νύκτος οὔτε ἀφίστανται αὐτοῦ.

„И погледах и видех унутра висок престо, његов изглед беше као од кристала и точкови околу као сијајуће сунце и тамо беше слика херувима. И испод престола протицаше потоци ватре да нисам могао гледати их. И Велика Слава седела је тамо и Његова одећа сијала је јаче него сунце и беше беља од било ког снега. Ниједан од анђела није могао ући и гледати Његово лице због величанствености Његове Славе и ниједно тело није могло гледати га. Пламтећа ватра била је околу Њега и велики огањ се налазио пред Њим, нико из околине није му могао прићи близу: десет хиљада пута десет хиљада стајаше пред Њим јер он не треба саветника. И Најсветији који беху близу Њега не напушташе га ни ноћу не одлазише од Њега“.

Г Дан 7, 9-10:

ἐθεώρουν ἕως ὅτε θρόνοι ἐτέθησαν καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο ἔχων περιβολὴν ὡσεὶ χιόνα καὶ τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον λευκὸν καθαρὸν ὁ θρόνος ὡσεὶ φλῶξ πυρός καὶ ἐξεπορεύετο κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ποταμὸς πυρός χίλια χιλιάδες ἐθεράπευον αὐτὸν καὶ μύρια μυριάδες παρειστήκεισαν αὐτῷ καὶ κριτήριον ἐκάθισε καὶ βίβλοι ἠνεώχθησαν

„Посматрао сам док се не поставише престоли, и Старац дана не седе, и на њему одело бело као снег, и власи главе Његове као чиста вуна, а престо Његов пламен огњени, точкови његови огањ пламтећи. Река огњена је протицала испред Њега, хиљаде хиљада су му служиле, мирија миријада су стајале пред Њим, суд заседе и књиге се отворише.“

СГ Дан 7, 9-10:

ἐθεώρουν ἕως ὅτε θρόνοι ἐτέθησαν καὶ
παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο ἔχων περιβολὴν
ὡσεὶ χιόνα καὶ τὸ τρίχωμα τῆς
κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον λευκὸν καθαρὸ
ὁ θρόνος ὡσεὶ φλόξ πυρός
καὶ ἐξεπορεύετο κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ
ποταμὸς πυρός χίλια χιλιάδες ἐθεράπευον
αὐτὸν καὶ μύρια μυριάδες
παρειστήκεισαν αὐτῷ
καὶ κριτήριον ἐκάθισε
καὶ βίβλοι ἠνεόχθησαν

„Видех кад се поставише престоли и
стар дана седе његова одећа
као снег и коса
главе његове као вуна бела чиста,
престо као огањ ватрени
и истицаше пред лицем његовим река
огњена, хиљаду хиљада служиле
му мирија миријада
стајало је пред њим
и суд заседе
и књиге отворише се.“

Поређењем текстова Еноха, Данила и Језекиља уочава се да је тешко раздвојити њихов међусобни утицај. У Дан 7, 9 помињу се престоли у множини (כרסין), док је у 1Енох 14-18 и код Језекиља употребљена једнина. У том смислу, приказ код Еноха 14,20 ближи је Језекиљу, међутим, Говори у сликама 1Енох 37-71 иако не говори јасно о престолима у множини, разликује виђење прве и друге личности. Такође, Данило помиње небески суд у 7,10, док је паралелно део 1 Еноха 14,22 само помиње да Бог „нема потребе за саветником; његова свака реч је дело“. Тротер налази да 1 Енох два пута укључује ефекте славне појаве божанства на посматрача, као и да сваки од виђења обухвата опис престола на различитим локацијама.⁴⁰⁸ Данило га ставља након описа устоличења божанства 7, 9-10, а 1 Енох га лоцира на почетку Богојављења 14,18 одмах након што говорник примети престо.⁴⁰⁹ Осим тога, представљање престола у 1 Енох је опширнија укључујући и опис херувима који не налазимо у Даниловом виђењу већ има паралелу у Језекиљевој визији 1,26.

За разлику од „Велике Славе“ у 1 Енох 14,20 звања, које се осим у 1Енох 14,20 среће још у 1Енох 102,3 и Завештању Левијевом 3,4; код Данила је то стар дана (עתיק יומין) с

⁴⁰⁸ J. R. Trotter, “The Tradition of the Throne Vision in the Second Temple Period: Daniel 7:9-10, 1 Enoch 14:18-23, and the Book of Giants (4Q530)”, *RevQum* 25 (2012) 456.

⁴⁰⁹ Исто.

том разликом што је у Т Дан 7,13; истакнуто божанско достојанство Старине Дана употребом одређеног члана. У случају Дан 7,9 оба грчка превода синтагму „стар дана“ користе без одређеног члана. Да ли се Велика Слава може посматрати као Глава Дана Енохових Парабола или Данилов стар дана? Глава Дана, етиопски ገ' ጅሳ ጠወላ' ል, одговарала би синтагми у Данилу 7,9 ገ' ጅሳ ጠወላ' ል која би се могла превести са онај који је пун дана, старији или вечни.⁴¹⁰ Јефрем Исак етиопску синтагму ገ' ጅሳ ጠወላ' ል А рукописа, преводи са „Онај који је пре времена“, „Превремени“ или „Вечни“, односно, као неког ко је поглавар времена.⁴¹¹

„На том месту, видех Неког коме припада Време пре Времена. И Његова глава беше бела као вуна....“

За разлику од њега већина преводилаца користи за основу В односно С рукописе које дотично место тумаче као Глава Дана: „И тамо видех Неког који је имао Главу Дана и његова глава беше као вуна...“

На основу контекста описаног виђења којим се истиче да је личност на престолу заправо виђење славе Божје, изгледа да се и поред терминолошких разлика виђење односи на исту личност коју у својим пророчким виђењима описује Језекиљ, Енох и Данило.

3.2.3.4.3. Енохове Параболе

3.2.3.4.3.1. Увод

Највише пажње истраживача изазвао је други део Енохове компилације, поглавља 37-71, познатији под именом „Енохове Параболе“ или „Говори у сликама“. Од свих до данас познатих списа, Енохове Параболе показују највише сличности са Даниловим виђењем небеса у 7,13. Енох, као и Данило „види некога налик сину човечијем“. То лице је „љупко као лице светих анђела“ и седи у присуству Главе Дана. С обзиром да је спис сачуван у етиопској верзији, није искључено да је синтагма „глава дана“ истоветна синтагми „стар дана“ јер се односи на некога ко је поглавар времена. Престоли код

⁴¹⁰ Caragounis, *Son of Man*, 102.

⁴¹¹ Занимљиво је да се у угаритским текстовима то биће назива *abu shanima*, фразом која би се могла превести са „отац година“ Caragounis, исто.

Еноха, такође су на небесима због чега је син човечији несумњиво приказан као преегзистентно небеско биће.

Композиција дела обликована је помоћу три параболе. У Првој параболу (38-44), у уводном делу напомиње се да је друго виђење заправо откривење три поуке онима који живе на земљи.⁴¹² Прва поука је садржана у Првој параболу која описује виђење светих на небесима, суд порочних и први опис виђења Изабраног на небесима. И овде се може уочити слојевитост списа. Писац наново извештава о сагрешењу анђела, овај пут у скраћеном облику.

Друга параболо (45-57) говори о уздизању Изабраног Сина Човечијег на престо сопствене славе. Описује се лице у „слави“ названо Глава Дана и поред њега Син Човечији у есхатолошкој перспективи, схваћен као небеско преегзистентно биће. Писац даље наставља говорећи о ишчекивању коначног суда, васкрсењу мртвих и награди праведника који ће становати на земљи. Поглавља 54,7; 55,2 познатији под именом Нојев фрагмент о првом светском суду, најављују потоп и уништење грешника, док 55,1 описује кајање Главе Дана и обећање дуге. Текст се даље наставља предвиђањем есхатолошке битке неверника против Израилља. Расплет сукоба кулминира поразом неверних које пред очима Израилља „гута“ Шеол сопственим чељустима. Последња етапа завршава се повратком верних из расејања који долазе са истока и запада што је завршетак Друге параболо.

Трећа параболо (58-69) изнова описује благословеност светаца и кајање грешника када буду видели Сина човечијег на престолу сопствене славе. Поглавље 60 описује виђење космолошких тајни и поредак ветрова, муња и громава који синхронизовано делују у свету. Свака од појава, заправо, представља деловање анђела који без кашњења по одређеном реду извршавају свој задатак.

Енохове параболо показују одређену особеност у односу на друге Енохове апокалипсе која се нарочито огледа у опису престола Божјег на небесима. Користи се заједничким мотивима који се често срећу на месијанским местима апокрифне апоклиптичне литературе: мотив славе, престола, повратка из расејања и суда над грешницима. Ипак, завршетак друге Параболе доноси расплет у виду коначне борбе неверних и Израилља. У тој борби подршку Израилљу пружа анђео. Наглашеност борбе добра и зла чест је мотив

⁴¹² Collins, *Apocalyptic Imagination*, 179-181.

есенских списа, што може указивати на могућност есенског редактора. Ипак, имајући у виду да се исти концепт есхатолошке борбе може наћи и код Данила није лако утврдити могуће порекло.

3.2.3.4.3.2. Време настанка

До времена открића кумранских рукописа овај спис био је један од основних показатеља постојања традиције везане за Сина Човечијег у времену пре појаве хришћанства. Међутим, овај спис није пронађен у пећинама Кумрана што је изазвало доста полемике. За бројне истраживаче то је био разлог да посумњају у аутентичност списа. Мишљења су углавном подељена по питању тога, да ли је написан пре или после појаве хришћанства, односно, да ли се делови који говоре о Сину Човечијем могу сматрати интерполацијом? Тако је Чарлс сматрао да је дело настало у периоду од 105. до 65. године пре Христа.⁴¹³ Чарлсворт разматра могућност да је спис настао у времену Ирода Великог, у првом веку Христове ере.⁴¹⁴ Истог мишљења били су и Вандеркам, Лумпкин, Никелсбург и други.⁴¹⁵ За разлику од тога, Милик је претпоставио 270. годину Христове ере као могуће време последње хришћанске редакције. Он сматра да је спис по форми ближи Сибиленим пророчанствима, а да је синтагма „анђели имају крила“ који срећемо у 61,6 карактеристичан приказ анђела у хришћанској иконографији. Одсуство списа у Кумрану, Милик објашњава претпоставком да спис у то време није ни био познат. У прилог томе говори и помен Парћана и Медеја, у 56,5; које тумачи као рат Трајана против Парћана 117. године.

Недостатак појединих списа у Кумрану представља проблем сам по себи. Сачи, у том смислу, подсећа да осим Парабола недостају и други списи млађи од тог датума.⁴¹⁶ Он разматра могућност да је спис настао после затварања пећина 68. године Христове ере,

⁴¹³ Charles, *Apocrypha*, 164.

⁴¹⁴ J. H. Charlesworth, *The Old Testament Pseudepigrapha, Apocalyptic Literature & Testaments, New translation from Authoritative Texts with Introduction and Critical Notes by an International Team of Scholars*, Duke University, Doubleday & Company, Inc, Garden City, New York, Vol I, 1983; Исти, “The Date and Provenience of the Parables of Enoch”, *Parables of Enoch*, A paradigm Swift, (прир.) J. H. Charlesworth and Darrell I. Bock, T&T Clark, London and New York 2013.

⁴¹⁵ Уп. W. O. Osterley, *The Book of Enoch*, translated by R. H. Charles, D. Litt., D.D, SPCK, London 1917, 14; Nickelsburg, *IEnoch*, 93.

⁴¹⁶ P. Sacci, “Qumran and the Dating of Parables of Enoch”, у: *The Bible and The Dead Sea Scrolls, Scripture and The Scrolls, The Princeton Symposium on the Dead Sea Scrolls*; H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol. I, 2006, 381.

у време тзв. „златног доба апокалипсе“ када настају и други апокалиптични апокрифи попут Четврте књиге Јездрина, Апокалипсе Варухове и канонског Откривења.⁴¹⁷ Коч, налик томе, расправљајући о фазама канонозације Данила, разматра текстове сродне Данилу.⁴¹⁸ Том приликом, нарочиту пажњу придаје доживљају Сина Човечијег. Он, такође, текст Енохових Парабола сврстава међу списе настале у римско доба, паралелно са списима попут 4. Јездрина и Мојсијевог завештања.⁴¹⁹

Једно од најпотпунијих објашњења, пружио је Чарлсворт који проблем решава са више аспеката. Најпре по питању недостатка списа у Кумрану, он наводи бројне разлоге који су могли имати утицај. Он подсећа да налик Параболама, у Кумрану нису пронађени ни Књига о Јестири, ни Прва књига Макавејска нити Псалми Соломонови. Заправо, више од хиљаду рукописа кумранских руина, како наводи, остало је неидентификовано и недоступно научницима, а међу њима су и првих 36 глава Етиопске књиге Енохове.⁴²⁰ Велики број списа још увек није идентификован, један број њих још увек није објављен, а неки су пре званичног разоткривања садржаја пећина, једноставно нестали. Данас, услед различитих узрока, може се претпоставити да се располаже са свега 20 до 30% од садржаја који је био похрањен у кумранским пећинама.⁴²¹ Такође, веома је важно узети у обзир чињеницу да истраживање кумранских пећина још увек није завршено.⁴²²

Други аспект Чарлсвортовог приступа проблему је историјски. Он се као и Милик позива на 55,6; место на коме је споменута инвазија Миђана и Парђана. Иако је Милик понудио за решење 117. годину после Христа, сматра да се вероватније ради о инвазији Парђана на Сирију о којој говори Јосиф Флавије у Јудејским старинама, а која се десила око 40. године пре нове ере.⁴²³

Последњи аспект, још један од могућих разлога који би могли утицати на одсуство списа у Кумрану, јесте претпоставка да есени не би прихватили индентификацију Сина

⁴¹⁷ Sacci, "Qumran", 390.

⁴¹⁸ K. Koch, "Stages in the Canonization of the Book of Daniel", у: *The Book of Daniel, Composition and reception*, J. J. Collins & P. W. Flint (прир.), Brill, Leiden, Boston, Köln, Vol. II, 2001, 421-446.

⁴¹⁹ Исто.

⁴²⁰ Више о томе види: Charlesworth, "Date", 93-98.

⁴²¹ Исто.

⁴²² Исто.

⁹ У то време водила се борба око престола између Хиркана II и Ирода Великог. Парђански генерал и син парђанског краља, Пакорус кренуо је на Јудеју. Фазаела, брата Ирода Великог и Хиркана, успео је да зароби док је Ирод Велики побегао у Масаду. Пакорус из одмазде пљачка Јерусалим и разара Марису. Уп. J. Флавије, *Јудејске Старине*, с енглеског превео Владан Добривојевић, Двери, Београд 2008, 616.

Човечијег са Месијом који, како открива Архангел Михајло у 71,14; заправо јесте Енох.⁴²⁴ У том смислу, Бокачини сматра да постоје оправдани разлози који поткрепљују веровање да се струја везана за Енохово „откривење“ појавила много раније, тачније, око четвртог века пре Христа, односно у време касне после-персијске ере. У прилог томе говоре бројни фолклорни елементи који говоре о пореклу зла.⁴²⁵ Он прави разлику између јудаизма као интелектуалног покрета и јудаизма као социјалне групе.⁴²⁶ У том смислу Кумран показује да рукописи нису дело једне верске групе већ неколико различитих социјалних група као што су енохисти, градски есени или кумрански есени.⁴²⁷ Није познато ко су били енохисти али се претпоставља да наступају као опоненти храмовној елити, а не као секта или покрет.

Један од основних проблема при одређивању старости списа јесте чињеница да првобитни текст није сачуван.⁴²⁸ Наиме, компилација од пет делова сачувана је само у етиопској верзији. Међутим, налик осталим деловима Енохове књиге и овај део, како се претпоставља, изворно би могао бити написан на семитском језику.⁴²⁹ Иста претпоставка може се односити и на 4Језд која искључиво у етиопској верзији говори о „неком налик сину човечијем“. Ово може бити показатељ сродне или заједничке традиције али и блиског времена настанка. У сваком случају, на Параболе се може гледати из два угла: на јеврејски текст са хришћанским додацима или на јеврејско дело са јеврејским додацима.⁴³⁰ С тим у вези, чини се занимљива Блекува претпоставка по којој су Параболе настале после Данила, а пре јеванђеља, изузев Треће параболе, посебно 71. поглавља за које се сматра да је каснији додатак, резултат реакције на хришћанство. Коначно, на семинару у Тибингену 1977. и касније 1978. године у Паризу

⁴²⁴ Charlesworth, “Date”, 93.

⁴²⁵ G. Vercassini, Qumran And The Enoch Group: Revisiting The Enochic-Essene Hypothesis”, у: *The Bible and The Dead Sea Scrolls, Scripture and The Scrolls, The Princeton Symposium on the Dead Sea Scrolls*, J. H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 37-66.

⁴²⁶ Vercassini, исто.

⁴²⁷ Исто.

⁴²⁸ J. C. VanderKam, “Righteous One, Messiah, Chosen One and Son of Man in 1 Enoch 37-71”, у: *The Messiah, Development in Earliest Judaism and Christianity, The First Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins*, J. H. Charlesworth with J. Brownson, M.T. Davis, S. J. Kraftchick and A. F. Segal (прир.), Fortress Press, Minneapolis 1992, 176.

⁴²⁹ Исто.

⁴³⁰ Исто.

постигнут је консензус по питању времена настанка списа. Заједничко мишљење већине истраживача јесте да је спис настао у првом веку заједничке ере.⁴³¹

Међутим, поред тога што није могуће утврдити тачно време настанка јер не постоје чврсти докази који би доказали порекло, очигледна је сродност описаног виђења „некога налик сину човечијем“ СГ верзије Данила са осталим старозаветним списима који садрже мотиве небеског престола. Преусмеравање Данилових „небескох престола“ на земљу, које смо могли да уочимо у теофанији Књиге дивова, управо показује да контекст царства небеског није био близак заједници у Кумрану. С обзиром на заједнички контекст Данила и 1 Енох 1-36, и чињеницу да се поменути одељци 1 Енох сматрају најстаријом апоклипсом, требало би размотрити могућност да су арамејски делови Данила такође старијег датума него што се иначе сматра јер са Ангелешком књигом показују заједничку терминологију и концепт.

3.2.3.4.3.3. Син човечији Енохових Парабола

За разлику од Данила, где у зависности од читања, остаје нејасно да ли се говори о две или једној личности која се појављује у облику старе и младе фигуре, у Параболама не остаје места недумици, јер се јасно говори о виђењу „једног који има Главу Дана“ и „другог који имаше лик човека“, чије лице беше пуно љупкости као лице светих анђела. Син човечији Енохових Парабола синоним је праведности и преегзистентна личност именована од Господа Духова пре стварања звезда и небеских тела. Синтагма „син човечији“ употребљена је у виду звања, уобичајено наглашена великим почетним словом али се приликом употребе уочава недоследност будући да етиопска верзија текста садржи три различита облика. На исту личност осим поменутог односе се још звања: Праведни, Изабарани и Помазани.⁴³²

⁴³¹ Уп. М. Black, “The Messianism of the Parables of Enoch, Their Date and Contribution to Christological Origins“, у: *Messiah*, исто, 165;

⁴³² Синтагма „син човечији“ биће употребљена у виду звања искључиво у случајевима када текстуална варијанта тако налаже.

Друга парабола 46,1-4:

„И тамо видех једног који је имао Главу
Дана и његова глава беше као вуна
и са њим беше други који имаше лик
човека и његов је лик био пун љупкости
као лице светих анђела.

И запитах анђела који беше са мнош
и показа ми све скривено у вези сина
човечијег, ко беше? И одакле је?

И зашто је био са Главом Дана?

И он ми одговори и рече:

„Ово је Син Човечији који је праведност
Са којим праведност обитава
и који открива ризнице скривеног
Јер га Господ Духова изабра...“

Друга парабола 47, 3:

„У те дане видех Главу
Дана како се поставио
на престолу Своје Славе
И књига живота беше
отворена пред Њим:
И све војске небеске
и Његови саветници
стадоше пред Њим,
И срца светих беху
испуњена радошћу;
Јер је број праведника изнуђен,
Молитва праведника услишена“.

Код Данила налазимо на три различите варијанте:

1. $\text{וְיָרָא אֶת-בְּרַךְ אֱלֹהִים}$ у 7,13 где је у оба грчка превода еквивалент $\omega\varsigma \nu\acute{\iota}\delta\varsigma \acute{\alpha}\nu\theta\rho\acute{\omega}\pi\omicron\upsilon$;
2. $\text{וְיָרָא אֶת-בְּרַךְ אֱלֹהִים}$ у 10,18 где је у оба грчка превода еквивалент $\omega\varsigma \delta\rho\alpha\sigma\iota\varsigma \acute{\alpha}\nu\theta\rho\acute{\omega}\pi\omicron\upsilon$
3. $\text{וְיָרָא אֶת-בְּרַךְ אֱלֹהִים}$ или $\nu\acute{\iota}\delta\varsigma \acute{\alpha}\nu\theta\rho\acute{\omega}\pi\omicron\upsilon$.

Изузетно у 8,15 спомиње се „појава младића“ необичне конструкције $\text{וְיָרָא אֶת-בְּרַךְ אֱלֹהִים}$ која је у случају СГ преведена са $\omega\varsigma \delta\rho\alpha\sigma\iota\varsigma \acute{\alpha}\nu\theta\rho\acute{\omega}\pi\omicron\upsilon$, док је у Т $\omega\varsigma \delta\rho\alpha\sigma\iota\varsigma \acute{\alpha}\nu\delta\rho\acute{\omicron}\varsigma$.

При употреби синтагме Син Човечији у етиопској варијанти разликује се неколико облика:

1. *Walda sab*, у множини (припадник људске врсте); Облик се најчешће среће у другој Параболи Енох 46, 2-4: и 48.⁴³³

2. *Walda be' si*, у једнини, употребљен свега четири пута у 62,5; два пута у 69,29; и у 71,14. Мада се у 62, 5 може превести и као „Овај Син Човечији који седи на трону славе

⁴³³ Сви наводи етиопског текста и анализа преузети су из истраживања које је за потребе симпозијума на Универзитету у Принстону приредио J. C. VanderKam, “Righteous One”, 169-175.

(la zeku walda be'si 'enza yenabber diba manbara sebhatihu). Последњи помен је у 71,14, где се поистовећује Енох са Сином Човечијим: „Ти си Син Човечији који је рођен у праведности“ (anta we'etu walda be'si za-tawaladka le şedq).

3. walda 'eg^w āla 'emma-heyāw, Син Човечији, од жене рођен- мајке свих живих бића или Евин потомак.⁴³⁴ Овај облик је најчешће употребљен у Етипској Библији, како у Старом тако и у Новом завету.⁴³⁵ У Параболама се употребљава осам пута, у трећој Параболи и завршном одељку на местима 62,7; 9;14; 63,11; 69,26; 27; 70,1; 71,17.⁴³⁶ Последња два одељка говоре о узношењу Еноховог имена пред Сином Човечијим и Господом Духова. У последњој глави, након 14 стиха где је Енох поистовећен са Сином Човечијим (употребљен облик walda be' si, једнина), овог пута се у 17 стиху поново спомиње Син Човечији (употребљен облик walda 'eg^w āla 'emma-heyāw), који ће боравити са изабранима.⁴³⁷

Ова појава може да указује на могући арамејски изворник. Осим тога, прави разлику међу појмовима сина човечијег у смислу припадника људске врсте, Сина Човечијег када се налази на небеском плану (walda sab') и сина човечијег, у историјском контексту као Евиног потомка рођеног у телу (walda 'eg^w āla 'emma-heyāw).⁴³⁸ У том смислу када говори о Сину Човечијем на небеском плану, описује га као неког лица љупког као лице светих анђела, који је именован и сакривен од пре настанка света и небеских тела, који седи под окриљем Господа Духова.

Шмит сматра да су етиопски изрази превод арамејских ברה לגברא, - walda sab', בר נשא - walda be'si односно ברה - בר נשא - walda 'eg^w āla 'emma-heyāw.⁴³⁹ Поред тога, осим звања син човечији у неколико облика (walda sab', 'walda be'si или walda 'eg^w āla 'emma-heyāw) тој личности приписују се и друга месијанска звања као што су: Праведни (şādeq) и

⁴³⁴ Осим ова три облика, изузетно у два од откривених 29 рукописа, у 62,5; употребљен је облик walda b' esit-од жене рођен. Овај облик би могао бити додаток хришћанина који идентификује Еву са Маријом. Уп. Caragounis, *Son of Man*, 106.

⁴³⁵ Исто.

⁴³⁶ 62,7 расправља о тајновитости Сина Човечијег који ће се открити изабранима. 62,14 наговештава да ће после суда безаконцима, Син Човечији боравити са изабранима заувек. У 63, 11; говори се о моћницима који ће се постидети у његовом присуству. Даље, у 69 глави, говори се о уништењу грешника и радости праведника

⁴³⁷ VanderKam, "Righteous One", 175.

⁴³⁸ Уп. J. H. Charlesworth, "Did the Fourth Evangelist Know the Enoch Tradition?" у: *Testimony and Interpretation, Early Christology in Its Judeo-Hellenistic Milieu Studies in Honour of Petr Pokorny*, J. Mrazek and J. Roskovec (прир.) T&T Clark International, London and New York 2004, 227.

⁴³⁹ N. Schmidt, "The original Language of the Parable of Enoch", у: *Old Testament and Semitic Studies in Memory of William Rainey Harper*, R.F Harper (прир.) Chikago Press, Chikago1908, 2329-2349.

Помазани (mas/ših/h) односно Изабрани (x/heṛu).⁴⁴⁰ Изузетно, свега у два од откривених 29 рукописа на месту 62,5; употребљен је облик walda b`esit или од жене рођен. Овај облик би могао бити додаток хришћанина који идентификује Еву са Маријом.⁴⁴¹ Сва употребљена звања односе се на једну личност којој се приписује преегзистентност, која седи на престољу славе и има моћ да суди и васкрсава.⁴⁴²

Звање „Праведни“ укључује једну од основних улога намењених Еноху. „Праведни“ (етиоп. šādeq; грч. ὁ δίκαιος), је употребљен у облику придева једнине без модификоване именице. У Параболама 38,2 може бити тумачен двојачко. Неколико рукописа чита šādeq у фрази wa-soba yāstarē`i šādeq bagaššomu la- šādeqān (када се праведни појави пред лицем праведног) и овакав вид читања приметан је у већини преведених одељака.⁴⁴³ Независно од тога „Изабрани“ (етиоп. x/heṛu; грч. ὁ ἐκλεκτός), је звање које је употребљено укупно 17 пута у контексту изабране есхатолошке фигуре. Звање „Помазаник“ (етиоп. mas/ših/h; грч. ὁ χριστός) среће се свега два пута у 48,10 и 52,4. У првом одељку говори се о царевима и моћницима земаљским који ће пасти у руке Изабраног и изгорети као слама у ватри пред лицем Изабраног јер су се одрекли Господа Духова и Његовог Помазаног (la-`egzi` a manfasāt wa-la mašihu). У другом одељку, говори се о визији металних планина које ће служити владавини „Помазаног“.

Постојали су покушаји да се преегзистентност Сина Човечијег протумачи пројекцијом промисла, тј као последица замисли „ума“ Божијег.⁴⁴⁴ На такав начин дотично место се може тумачити као да је име Сина Човечијег именовано пред Господом Духова пре стварања.⁴⁴⁵ Међутим, на другом месту, 48, 2-6 јасно се дефинише да је Син Човечији изабран и скривен пре стварања:

Друга парабола 48, 2-6:

„И у том часу Син Човечији беше именован

у присуству Господа Духова

и његово име пред Главом дана.

Заиста, пре него су сунце и звезде створени

пре него су звезде начињене

⁴⁴⁰ VanderKam, “Righteous One”, 169- 175.

⁴⁴¹ Уп. Caragounis, *Son of Man*, 106.

⁴⁴² VanderKam, исто.

⁴⁴³ Исто.

⁴⁴⁴ Black, “Messianism”, 145-168.

⁴⁴⁵ Исто.

његово име је именовано пред Господом Духова.“

Међутим, у визији коју Енох саопштава, Син Човечији седи на престољу славе у присуству Господа Духова. Како је могуће да Енох у визији заправо „види“ Божију промисао?⁴⁴⁶ Други проблем односи се на опис именована „Сина Човечијег пред Господом Духова и његовог имена пред Главом Дана“? Поставља се питање да ли се Господ Духова и Глава Дана односе на исту личност? Господ Духова, етиопски *ʿegziʾa manfasāt* изузев у Параболама у којима се помиње 104 пута среће се још и у 2Мак 3,24.⁴⁴⁷ У преводу Меккракена *ʿegziʾa manfasāt* преводи се са „Господ над војскама“ у том смислу, текст 1Енох 38, 12-13 показује сродност са виђењем Ис 6, 3:

1 Енох 38, 12-13:

„Они који не спавају благосиљају те,
стоје пред Твојом Славом и благосиљају, моле и
узносе говорећи: Свет, свет, свет је Господ Духова (Господ над војскама)
који испуни земљу духовима“.

„Серафими стајаху више њега,
сваки их имаше шест крила.
Двема заклањаше лице своје
и двема заклањаше ноге своје,
а двема лећаше.
И викаху један другоме говорећи:
свет, свет, свет је Господ над војскама,
пуна је сва земља славе његове“.

Вадел тумачећи Енохову визију престола наводи да се сва звања која се могу срести унутар текста односе се на једно исту личност: Велики Свети, Господ Славе, Највиши, Господ или Господ царева, Бог, Глава Дана или Господ Духова, међутим сва поментуа

⁴⁴⁶ Исто.

⁴⁴⁷ Уп. R. H. Charles, *“The Book of Enoch”*, у: *The Apocrypha and Pseudepigrapha of the Old Testament in english with introduction and critical and expelanatory notes to the several books*, Pseudepigrapha, Oxford, Vol II, 1913, 209.

звања не односе на личност представљену као Син Човечији.⁴⁴⁸ Читање 1 Енох 38, 12-13 могло би бити схваћено као последица паралелизма, нарочито због тога, што се у оба случаја, при помену првог и другог звања говори о „именовању“ Сина Човечијег. Уколико се проблем посматра у корелацији са Даниловим виђењем престола, онда веома занимљива изгледа Кимова претпоставка о више од два престола Дан 7,13. Анализирајући варијанте читања грчких текстова, Ким испитује да ли се *ὡς παλαιὸς ἡμερῶν* односи на Старца Дана или можда треће лице?⁴⁴⁹ Позиција *ἵρχετο* и *παρῆν* налажу да су *ὡς υἱὸς ἀνθρώπου* и *ὡς παλαιὸς ἡμερῶν* две различите личности, а да неко налик Старцу Дана може да се односи на трећу личност. Питање је, међутим, колико се проблем Даниловог виђења престола може помирити са Еноховом теофанијом?

Још један у низу проблема везаних за Енохово виђење небеса односи се на доживљај Сина Човечијег. Наиме, на самом почетку 37,1 Енох се спомиње у контексту људског бића као седмо колено од Адама, за разлику од тога, у завршном делу, у 71. поглављу, поистовећује се са Сином Човечијим:

„И тај анђео приђе ми и великим гласом рече ми: Ти си Син Човечији...“.⁴⁵⁰

Чарлс у издању из 1913. године, како би избегао контрадикторност са предходним поглављима ово место преводи са: Ово је Син Човечији...“ Због ове недоследности и дуплог епилога, Колинс сматра да се ради о каснијем додатку.⁴⁵¹ Вадел, међутим, при покушају да реши проблем разматра могућност Енохове трансформације од људског ка небеском бићу тако што разликује два типа Еноховог узношења.⁴⁵² Прво је, како сматра узношење духом, а друго, узношење телом што закључује посредством следећих стихова:

⁴⁴⁸ J. A. Waddel, *The Messiah, With Greek and Latin Fragments, English Translation, Introduction and Concordances*, T&T Clark, Edinburgh 2011, 29-32.

⁴⁴⁹ S. Kim, *Son of Man*, 23.

⁴⁵⁰ “And that angel came to me (Enoch), and greeted me with his voice and said to me: „You are the Son of Man who was born to righteousness and righteousness remains over you and righteousness of the Head of Days will not leave you.“ „Ουτος (Μιχαήλ) ἦλθε πρὸς ἐμέ, με ἐχαιρέτισε με τὴν φωνὴν του καὶ μου εἶπε: Σὺ εἶσαι Υἱὸς του Ανθρώπου, ὁ γεννηθεὶς διὰ δικαιοσύνην δικαιοσύνη κατοικεῖ ἐπὶ σέ καὶ ἡ δικαιοσύνη του Παλαιου των ἡμερων δὲν σὲ ἐγκαταλείπει.“

⁴⁵¹ J. J. Collins, “The Heavenly representative the Son of Man in Similitudes of Enoch”, у: *Ideal Figures in Ancient Judaism, Profiles and Paradigms*, J. J. Collins and G. W. E. Nickelsburg (прир.), Scholars Press, Missoula 1980, 120-123.

⁴⁵² Waddel, *Messiah*, 50.

Прво узношење Енох 60, 1-3:

„И велика трема ухвати ме
и страх ме обузе,
и моје слабине попустише,
и узде се моје распустише,
и погнух главу.“

Друго узношење Енох 71,1:

„И десило се после тога
да мој дух беше узнесен
и подигнут на небеса,
И видех све свете синове Божје
како стоје у пламену ватре...“

Међутим, објашњење да се овде заправо говори о Еноховој трансформацији од људског ка небеском месијанском бићу не расветљава околност дуплог епилога.⁴⁵³ Уколико се и прихвати овакво објашњење, поставља се питање, кога онда Енох види у првом типу узношења када будући узнесен телом гледа очима Сина Човечијег у 46,1? Ако се занемари вечно изабрање Сина Човечијег као основна препрека за поистовећење Еноха са Сином Човечијим, не могу се игнорисати бројна места која говоре о есхатолошкој улози истог приликом васкрсења мртвих и суда.⁴⁵⁴ Узрок проблема могло би бити неразликосне синтагме „син човечији“ од синтагме „неко налик сину човечијем“, где „син човечији“ описује људску, а „неко налик сину човечијем“ надљудску реалност.⁴⁵⁵ Имајући у виду да је текст сачуван искључиво у етиопској варијанти, сваки даи закључак заснован на текстолошком облику синтагме „син човечији“ није изводив.

Други разлог може бити узрокован самим значењем Еноховг имена. Може ли Енох, човек-праведник, бити у вези са сином човечијим који је праведан? Име Енох је нејасне етимологије.⁴⁵⁶ Постојале су сугестије да је пореклом од западно семитског корена 𐤍𐤏𐤋 који би на етиопском као и на арамејском и јеврејском језику имао значење посвећен, освећен или благословен, односно, преображен у ново небеско биће.⁴⁵⁷ Међутим, од истог корена може се наћи још и значење човечан, човечност што би могло бити у вези

⁴⁵³ Black, „Messianism“, 145-168

⁴⁵⁴ Уп. 1 Енох 51,5а; 61,8;61,9,62,11 и др.

⁴⁵⁵ Више о месијанским звањима у Еноховим Параболама види: Љ. Јовановић, „Месијанска звања Енохових Парабола“, *Теолошки погледи*, XLVII 3(2014) 635-660.

⁴⁵⁶ E. Isaac, „Enoch and the Arhangel Michael“, у: *The Bible and The Dead Sea Scrolls, Scripture and The Scrools The Prinnceton Symposium on the Dead Sea Scrolls*, James H. Charlesworth (прир.), Baylor, University Press, Waco, Vol I, 2006, 363-378.

⁴⁵⁷ Исто, 364.

са изразом שִׁינְיָא који означава човека односно људско биће како је случај у Пс 8,4 где су поменути и човек у облику енош и син човечији у облику אָדָם адам.⁴⁵⁸

У Старом завету енош се појављује 42 пута увек без граматичког члана.⁴⁵⁹ На арамејском језику, највише се среће управо код Данила у облику שִׁינְיָא בְּרַךְ укупно 23 пута. Можда није случајно што је Енох који је потомак Еноша (син човека или смртника) у текстовима као што су Параболе—син човечији.⁴⁶⁰ Да ли би то могло бити разлог што Енох није остао историјска личност, праведник узнесен на небеса већ временом захваљујући могућим значењима свог имена израста у метафору за Сина Човечијег небеско преегзистентно и месијанско биће?⁴⁶¹ Поистовећење Еноха са личношћу описаном као преегзистентно биће управо показује такву тенденцију. Са друге стране, чињеница да је живео 365 година на земљи и да је био седми од Адама наводила је на поређење са митском личношћу званој Енмедуранки која је слично Еноху седми краљ из времена пре потопа.⁴⁶² Њему се налик Еноху, приписују улоге писара, познаваоца тајни, свештеника и посредника између бога и људи.⁴⁶³ Занимљиво је да је Енмедураки поглавар Сипра, града бога-краља Сунца, на основу чега, Вандеркам проналази везу између Пост 5, 21-24 и Астрономске књиге Енохове.⁴⁶⁴ Орлов закључује да се постојећа веза између Еноха и Енмедуранкија огледа у заједничким улогама, међутим, временом Енохова традиција развија се независно од постојећег мита и прима обресе Слуге Божијег дефтеро-Исаије односно Даниловог “сина човечијег”.⁴⁶⁵

Осим тога, овде искрсава проблем разлика између грчког и јеврејског текста. Наиме, јеврејски текст Пост 5,22-24 наводи како је Енох „ходао са Богом“ за разлику од грчке варијанте где се говори да је „Енох био угодан Богу“. Ова ситна, али не безначајна

⁴⁵⁸ Р. Кубат, *Основе старосазвезне антропологије*, Теолошка перспектива, Библијска библиотека Глафира, Београд-Нови Сад 2008, 51.

⁴⁵⁹ Исто, 55.

⁴⁶⁰ Љ. Јовановић, „Енох, личност или метафора“, *Богословље*, 1(2015) 168-191.

⁴⁶¹ Јовановић, исто.

⁴⁶² Више о овоме види: Р. Grelot, “La légende d’Hénoch dans les apocryphes et dans la Bible: Origine et signification” *RSR* 46 (1958) 5-26; О. Neugebauer, “The Astronomical Chapters of the Ethiopic Book of Enoch (72-82)” у: *The Book Of Enoch or 1 Enoch*, New English Edition, М Black (прир.), Brill, Leiden 1985, 386-412; J. C. VanderKam, *Enoch and the Growth of an Apocalyptic Tradition*, DC, Washington 1984; H. S Kvanvig, *Roots of Apocalyptic: the Mesopotamian Background of the Enoch Figure and of the Son of Man*, Neukirchen-Vluyn 1988.

⁴⁶³ Уп. А. Orlov, *The Learned Savant Who Guards The Secrets of The Great God: Evolution of the Roles and Titles of the Seventh Antediluvian Hero in Mesopotamian and Enochic Tradition*, Part I: Mesopotamian Traditions, In *Varia Aethiopica*, In Memory of Sevir B. Chernetsov (1943-2005), Denis Nosnitsin (прир.) и др. Byzantinorussica St. Petersburg 2005, 251.

⁴⁶⁴ VanderKam, *Enoch*, 189.

⁴⁶⁵ Orlov, исто, 213.

разлика, могла би да буде полазна тачка од које се касније развија доживљај преображаја Еноха из земаљског у небеско биће.

3.2.3.4.3.4. Закључак

Како смо могли да уочимо праћењем приказаних текстова, Даниловска традиција у Кумрану била је веома заступљена. Поједини списи, попут списка о Мелхиседеку, садрже директно помен Данила, док неки други попут Књиге дивова и Арамејске апокалипсе, сродност показују кроз употребу заједничких појмова и мотива. Заједничко свима њима, који без обзира да ли попут Ангелолошке књиге Енохове, сцену престола смештају у небеску, или попут Књиге дивова, у земаљску раван, јесте чињеница да не садрже традицију „некога налик сину човечијем“. За многе, то је био довољан разлог да закључе, да традиција везана за сина човечијег, није ни постојала у времену пре Христа? Са друге стране, велики број истраживача недостатак објашњава могућношћу да списи који садрже помен „некога налик сину човечијем“ есенима нису били прихватљиви. Доживљај месије у Кумранској заједници је двојак. Списи предесенског порекла, које су есени прихватили, као што су 1 Енох, Данило и Исаија, говоре о месији у есхатолошком контексту. Списи есенског порекла као што су пешери или мидраши есхатолошке догађаје смештају у садашње време. Спасење се одвија у земаљској равни слично као у Псалмима Соломоновим. На то указује опис свечаног окупљања какав је описан у Правилнику заједнице. Књига Јубилеја и спис Завештање дванаесторице патријараха, иако пореклом старијег датума, вероватно садрже есенске додатке када расправљају о улози месија свештеника и краља. Такав став, може бити инспириран историјским околностима и раздором између првосвештеника и владара који нелегитимно присваја и улогу свештеника. Из тог разлога, ови додаци би могли представљати одбрану свештенства, а поготову делови који истичу првенство свештеника над владарем.

Проблем, још више компликује податак да се на месту Енохових Парабола, које јасно говоре о „постављењу престола“ и некоме „налик сину човечијем“ у небеској перспективи, налазила управо Књига дивова, карактеристична по опису постављања престола у земаљској равни? Уколико претпоставимо да је то био првобитни распоред, онда је неопходно запитати се, како је могуће помирити два списка супротног концепта у једну целину? Имајући у виду да су есени пророчке најаве тумачили везано за своје

садашње време и да су месијанска ишчекивања била везана за избављење у земаљској равни, недостатак поменутих списа могао би бити објашњен неодговарајућим концептом престола на небесима, међутим, Ангелолошка књига која не само да је откривена у Кумрану, већ је у великом броју рукописа била заступљена, ову претпоставку оповргава.⁴⁶⁶ Због тога је важно нагласити да решавање проблема порекла и аутентичности списа кроз перспективу кумарнских рукописа, не би требало да буде одлучујући фактор при порцени списа поред непроцењиве вредности и утицаја које кумранско наслеђе има на токове истраживања библијских текстова. Недостатак списа који говоре у прилог „некога налик сину човечијем“ као месијанске личности, не показују нужно да је традиција есенима била непозната или неприхватљива, јер налик Еноховим Парболама или 4 Јездриној, поред велике заступљености Данила у Кумрану, ни један фрагмент 7,13 није пронађен. Са друге стране, иако већина сматра да фрагменти Данила из Кумрана подржавају МТ, пример 11,17 Дан^c показује заједничку традицију са СГ, што указује на могућност постојања више текстуалних варијанти. Осим тога, чињеница да већа текстуална сродност постоји између Енохових Парабола и СГ Данила, индиректно показује постојање традиције у јеврејском узорном тексту који је служио као основа за СГ превод. У прилог томе говоре примери приказаних старозаветних текстова на местима на којима се уочава ревизија. Уколико занемаримо разлике у читању између LXX и МТ, одбацимо, притом, све списе сродне СГ Данила који нису пронађени у Кумрану, остаје 110 псалам који у обе варијанте, у МТ и LXX, показује оправданост СГ читања Данила 7,13, односно, подржава концепт више престола на небесима. Ово недвосмислено показује да је у времену пре Христа традиција везана за „некога налик сину човечијем“ не само постојала већ била снажна струја забележена и посведочена како СГ Данила, тако и Псалмима Соломоновим, Еноховим Параболама или 4 Јездрином. Одјек утицаја такве струје, налазимо, како у текстуалним сведочанствима старозаветног грчког превода, тако и у текстовима новозаветне традиције сачуване у јеванђељима.

⁴⁶⁶ Есени су пророштва Данилова тумачили у садашњем времену. Насилна јелинизација и уклањање првосвештеника из онијадске лозе тумачено је као знак последњих времена. Учитель Правде, поистовећен је са месијом-свештеником. У том контексту, Крај Дана очекивао се са смрћу Учитеља Правде. Период од 40 година лутања пустињом поистовећивао се са временом од смрти Учитеља правде до Краја Дана. Псалам 37 говори да после 40 година у земљи више неће бити ни једног злочинца. Крај Дана је изостао 110. године када је умро Учитель Правде, померен је, затим, за 40 година, а касније је поистовећен са доласком Китејаца (Римљана) који су сматрани за остатак народа. Уп.Томић, *Противници*, 319.

3.2.3. ДАНИЛО У НОВОЗАВЕТНОЈ ТРАДИЦИЈИ

καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ,
καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς
καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ
μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. (Μτ 27,30)

Делови Књиге пророка Данила могу се сматрати најчешће спомињаним од свих библијских књига у Новом завету. Директан помен налазимо на свега пет места: Мт 24,30; 26,64, Мк 13,26; 14,62; и Лк 21,27, док су алузије далеко чешће, те се одјек може пронаћи на приближно 130 места.⁴⁶⁷ Најчешће, веза између Данила и Новог завета посматра се кроз призму употребе синтагме „син човечији“, међутим, међусобна сродност овиме се не исцрпљује. Осим помена сина човечијег, Христос се директно у својим говорима позива на пророштво Данилово о гнусоби опустошења, што показује да је Данило у Христово време, као и у времену кумранске заједнице, имао углед пророка.

Синтагма „син човечији“ у синоптичким јеванђељима споменута је око 70 пута.⁴⁶⁸ Најчешће се може срести у јеванђељу по Матеју. Од укупно 32 места, на њих 17 се говори у контексту његове историјске улоге, односно, на 15 места у контексту будућих догађаја као што су васкрсење мртвих, општи суд или други долазак.⁴⁶⁹ У оквиру синоптичких јеванђеља, разликује се неколико улога сина човечијег. У првом случају истиче се једноставно припадање људском роду нпр: „И приступивши му један књижевник рече му: Учитељу, ићи ћу са тобом куд год поћеш. Рече му Исус: Лиције имају јаме и птице небеске гнезда, а Син Човечији нема где главу заклонити“ (Мт 8,19-20; Лк 9,58). На другом месту, користи се да искаже ауторитет који му је од Бога дан када говори нпр. о власти сина човечијег да опрашта грехе (Лк 2,10). Такође, син човечији је онај који страда „И поче их учити да Син Човечији треба много да пострада, и да ће га одбацити старешине и првосвештеници и књижевници, и да ће га убити, и да ће после три дана васкрснути“ (Лк 8,31; Мк 8,31; 9,31, 10,33; 14,41; Лк 24,7). Још један аспект

⁴⁶⁷ С. А. Evans, “Daniel in the New Testament: Visions of the God’s Kingdom”, у: *The Book of Daniel, Composition and reception*, 491.

⁴⁶⁸ Јовановић, „Месијанска звања”, 242.

⁴⁶⁹ Исто.

јесте доживљај сина човечијег у контексту његове есхатолошке улоге: да васкрсава мртве, суди народима или седи са десне стране Силе.

Матеј почевши од 2,2; свој концепт сина човечијег гради уводном наратијом о рођењу „јудејског цара“ ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; а међу бројним говорима акценат је стављен на власт сина човечијег: „јер их учаше као онај који власт има“, ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων; што би могло бити алузија на преузимање власти описано у Дан 7,14. У овом случају, Матеј подржава СГ читање споменом ἐξουσία, за разлику од Т верзије где је на истом месту употребљено ἡ ἀρχή. Подршку читања Дан 7,13: ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, налазимо код Матеја и Марка, за разлику од Луке који говори: ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς, односно, Откривења 1,7: Ἴδου ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν. ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. Да се у случају Матеја који подржава читање СГ, не ради о пукој текстолошкој форми, већ о теолошкој позадини која треба да укаже на власт сина човечијег, наглашено је питањем у 8,27: „Ко је овај да га слушају и ветрови и море?“ Код Данила, „неко налик сину човечијем“ долази на облацима небеским, сродно томе, у 4 Јездриној неко „налик човеку“ долази са ветром из срца мора „на“ облацима небеским. Књига Јездрина, подржава употребу ἐπὶ и на исти начин као и Матеј 8,27 повезује, не случајно одабран предлог, са влашћу коју син човечији има над облацима, морем и ветровима. Осим тога, власт Сина Човечијег истакнута је доксологијом у 9,8: „хвалите Бога који је такву власт дао људима.“ Иста констатација изражена је кроз питање које постављају јеврејске старешине у Мт 21,23 и Лк 20,1: „Каквом влашћу то чиниш и ко ти даде такву власт?“ Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην; Завршетак Матејевог јеванђеља 28,18 изнова говори о власти али овога пута говори сам Христос: „...даде ми се свака власт на Небу и на земљи“.

Осим тога, Матеј користи мотив престола на небесима: у 19,27-28; када говори о престолу сина човечијег и 12 престола Израиљевих, или у 25,31: „А када дође Син Човечији у слави својој и сви свети анђели са Њим, онда ће сести на престолу славе своје.“ Занимљиво је да помињање престола алудира на Данила, међутим, говор о „престолу своје славе“ код Данила се не помиње. Могуће је да Матеј познаје еноховску традицију будући да се у Еноховим Праболама оваква конструкција може срести на више места. Још занимљивије је што код Матеја 24,30; у говору о другом доласку, Христос говори о доласку у „Сили и Слави Великој“, а затим, у Мт 25,31 о „слави Сина

Човечијег“ за разлику од 16,27 где говори о доласку Сина Човечијег у слави Оца својега, са анђелима својим. „Јер ће доћи Син Човечији у слави Оца својега са анђелима својим, и тада ће се узвратити свакоме по делима својим“ (Мт 16,27). Још занимљивије је чињеница да се Велика Слава у 1 Енох односи на личност која је описана истим епитетима као стар дана Дан 7,9-10. Осим тога, у СГ варијанти „некоме налик сину човечијем“ додељује се слава, власт и царство, за разлику од МТ и Т где се, слава не спомиње. У том смислу, Матеј показује виши степен утицаја даниловске традиције доксологијом: ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας·

Карагунис закључује да Мт 19,28 као и Мт 25,31 користећи фразе ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ· наводи директно преузети из Парабола?⁴⁷⁰ Борш одлази корак даље проналазећи везу између Мк 14,62; Мт 26,66; Лк 22,69 и 1 Енох 62,5.⁴⁷¹ Утицај еноховке традиције несумњиво постоји, међутим, говори о седењу са десне стране, могу се срести у списима старозаветне традиције попут Пс 110 и Зах 6,12-13 који показују знаке заједничког концепта.

„И биће преплашени
И обориће лице своје
И бол ће их обузети
Када буду видели Сина Човечијег
Како седи на престољу славе своје.“

Међутим, при опису Преображења код Матеја, занимљиво је да опис већој мери одговара садржају Језекијевог виђења „некога налик човеку“ него Даниловој теофанији. Матеј не спомиње „хаљине беле као снег“ налик Данилу или опису који срећемо код Марка. За разлику од тога Матеј говори: καὶ ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. „преобрази се лице његово као сунце, а хаљине његове постадоше беле као светлост.“

Откривење Јованово, са друге стране, комбинује опис виђења Данила и Језекиља. Код Данила „неко налик сину човечијем“ долази на облацима небеским али се изглед беле косе и браде приписује старом дана. Код Језекиља описано лице на престољу такође

⁴⁷⁰ Caragounis, *Son of Man*, 103;

⁴⁷¹ F. H. Borsch, “Mark XIV, 62 and 1 Enoch LXII, 5”, *NTS* 14 (1967-8) 565-567.

је „неко налик човеку“ који седи на престолу али Језекиљ говори о виђењу „славе Божје“. Разлика између Отк и Јез састоји се у томе што Јез говори о „некоме налик човеку“ док Отк говори о „некоме налик сину човечијем“. Може ли се „неко налик човеку“ и „неко налик сину човечијем“ посматрати као иста личност или писац прави разлику између младе и старе фигуре? Код Данила мотив „славе Оца мојега“ који се користи у Христовој логији повезује Мт 16,27 и Јез 1,26., док мотив „славе Сина Човечијег“ повезује Мт 25,31 са Дан СГ 7,14. Међутим, док је код Данила „неко налик сину човечијем“ раван старом дана, лицу описаном у контексту славе, код Језекиља се лице „неко налик човеку“ назива „слава Божја“. Још бољи пример је 1 Енох 14,18-20 где је лице на престолу описано истим епитетима као Данилов стар дана означен управо синтагмом Велика Слава.

Јеванђелисти ниједном не користе синтагму „неко налик сину човечијем“. Међутим опис преображења на земљи, одговара преображеној реалности „некога налик сину човечијем“ у небеској перспективи описаној код пророка. У Откривењу, међутим, наилазимо на обрнуту перспективу. Док је за јеванђелисте Христос Син Човечији преображен на Тавору, у Отк преображени Христос изнова постаје „неко налик сину човечијем“. Помен облака који се спустио на Тавор након сцене преображења, повезује Даниловог небеског „некога налик сину човечијем“ са Сином Човечијем у земаљској равни. Исти мотив проналази се у опису вазнесења Дап 1,9:

καὶ ταῦτα εἰπὼν βλέπόντων αὐτῶν ἐπήρθη,
καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

Син Човечији који код Данила долази на облацима небеским, у сцени вазнесења Дап, са облацима небеским одлази. Осим тога, писац Дап везу са сценом преображења повезује посредством лика двојице „човека у белим хаљинама“. Очигледно да белина којом се одликују хаљине указује на њихово небеско порекло. С тим у вези опис човека одевеног у ланену ризу Дан 10,5 без обзира на чињеницу да губи везник ὥς указује на опис реалности небеског порекла:

Дан 10,5-6:

καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμοὺς μου καὶ εἶδον
καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος εἷς
ἐνδεδυμένος βύσσινα
καὶ τὴν ὀσφὺν περιεζωσμένος βυσσίνῳ
καὶ ἐκ μέσου αὐτοῦ φῶς
καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡσεὶ θαρσις
καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
ὡσεὶ ὄρασις ἀστραπῆς
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡσεὶ λαμπάδες
πυρός καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ
καὶ οἱ πόδες ὡσεὶ χαλκὸς ἐξαστράπτων
καὶ φωνὴ λαλιᾶς αὐτοῦ
ὡσεὶ φωνὴ θορύβου

Отк 1,13-15:

καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν
ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου,
ἐνδεδυμένον ποδήρη
καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖ
ζώνην χρυσοῦν·
ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ
ὡς ἔριον λευκόν ὡς χιών,
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλόξ πυρός,
καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ,
ὡς ἐν καμίνῳ πεπτρωμένοι,
καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ
ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν

Открытие комбинује Дан 7,10:

ἔχων περιβολὴν ὡσεὶ χιόνα καὶ τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον λευκόν καθαρὸν
и Данила 10,5-6: καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡσεὶ λαμπάδες πυρός. Међутим, док Отк говори о
неком налик сину човечијем, приказани текст СГ варијанте, користи само ἄνθρωπος, док
Г користи ἀνὴρ.

καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμοὺς μου
καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ
εἷς ἐνδεδυμένος βαδδιν
καὶ ἡ ὀσφὺς αὐτοῦ περιεζωσμένη ἐν χρυσοῖ Ὠφαζ
καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡσεὶ θαρσις
καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ ὄρασις ἀστραπῆς
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
ὡσεὶ λαμπάδες πυρός
καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ τὰ σκέλη
ὡς ὄρασις χαλκοῦ στίλβοντος
καὶ ἡ φωνὴ τῶν λόγων αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὄχλου

Поређењем описа човека у ланеној ризи код Дан 10,5 и онога описаног у Отк 1,13-15 може се уочити аналогија која указује да се без обзира на губитак везника опис „некога налик сину човечијем“ и опис човека одевеног у ланену ризу односи на исту личност.

У оба грчка превода описан је човек, а не неко налик сину човечијем као што је случај у Отк. Међутим, контекст приказаног виђења јасно указује да су грчки преводи вероватно изгубили везник $\acute{\omega}\varsigma$ будући да остатак виђења у обе грчке варијанте доноси епилог у Дан 10,16 где је описано лице које се обраћа Данилу, заправо, изгледом као син човечији: $\acute{\omega}\varsigma$ $\acute{\omicron}\mu\acute{\iota}\omega\sigma\iota\varsigma$ $\nu\acute{\iota}\omicron\upsilon$ $\acute{\alpha}\nu\theta\rho\acute{\omega}\pi\omicron\upsilon$ $\eta\psi\alpha\tau\omicron$ $\tau\acute{\omega}\nu$ $\chi\epsilon\iota\lambda\acute{\epsilon}\omega\nu$ $\mu\omicron\upsilon$. У прилог овоме говори исто место Симаховог превода у коме је везник присутан. Отк, међутим, подржава читање СГ варијанте. Без обзира на чињеницу да Отк 1,7 говори о долажењу „са облацима небеским“ односно подржава читање предлога $\mu\epsilon\tau\acute{\alpha}$ Т верзије, контекст остатка текста, са акцентом на 1,13-14 подржава читање СГ варијанте где „неко налик сину човечијем долази као стар дана“. Наиме, личност описана у Отк, одевена у дугачку хаљину и опасана појасом златним, одговара опису тајанствене личности Дан 10,5 с том разликом што је у Отк 1,14 описана истим епитетима као стар дана Дан 7,10. Дакле, Отк говори о доласку некога „налик сину човечијем“ који је изгледом „као стар дана“.

Иако текст Дан 10,5 губи везник $\acute{\omega}\varsigma$ на основу контекста читања 10,16 и даље 10,18-19 где се везник појављује, може се уочити да се ради о реалности налик човеку. На основу Отк 1,13-14 може се закључити да писац Отк идентификује тајанствену личност Дан 10,5 са личношћу описаном код Дан 7,13, односно, са „неким налик сину човечијем“. Та личност Данилу се обраћа поздраваом „мир ти“. Мотив мира, који је присутан у месијанским местима старозавтене традиције, појављује се у Јовановом јеванђељу при сусрету васкрслог Христа са апостолима. Том приликом, налик Дан 10,19 Христос ученике поздравља са: „Мир вам.“

Овде, међутим, постоји неколико потешкоћа. Код Језекиља 1,26 $\acute{\omega}\varsigma$ $\epsilon\acute{\iota}\delta\omicron\varsigma$ $\acute{\alpha}\nu\theta\rho\acute{\omega}\pi\omicron\upsilon$ еквивалент је за јеврејско $\text{כְּדֶם אֲדָמָה לְבָרִי}$, односи се јасно на надљудску реалност, затим, као и Данило прави разлику између כְּדֶם грчки $\acute{\alpha}\nu\theta\rho\omega\pi\omicron\varsigma$, односно, $\psi\acute{\iota}\chi$ грчки $\acute{\alpha}\nu\eta\rho$. Син човечији, $\nu\acute{\iota}\omicron\varsigma$ $\acute{\alpha}\nu\theta\rho\acute{\omega}\pi\omicron\upsilon$, еквивалент је за јеврејско כְּדֶם אֲדָמָה : схваћено као човек генерално, припаднк људског рода, док је човек у смислу анђеоске реалности изражен кроз јеврејско $\psi\acute{\iota}\chi$, грчко $\acute{\alpha}\nu\eta\rho$. Овакав тип личности описан је као човек „одевен у ланену ризу“ индетичним терминима као и код Данила.

У Отк „неко налик сину човечијем“ одговара терминолошки „некоме налик сину човечијем“ Дан 7,13 док описом више одговара личности описаној код Дан 10,5-6; такође, код Језекиља у 10,2 означен комбинацијом שׂרָפְדִּים-אֱנִיִּים. Збуњује што остатак Т у 10,16 исту личност описану у 10,5 сада означава са “ὡς ὁμοίωσις υἱοῦ ἀνθρώπου” што више не одговара реалности анђеоског бића Јез 10,2 већ лицу описаном код Дан 7,13? Ово може указивати на интервенцију редактора који „некога налик сину човечијем“ Дан 10,5 жели да идентификује са Јез виђењем човека-анђела 10,2. Кохеретност нарације 10,5-10,16, а приликом тога недоследност при избору термина то доказује. Осим тога, треба обратити пажњу на опис Сина Божијег код Дан 3,25; односно; 3,92. У МТ описано је речима יְהוָה לְרַב־לֵוִי у Т ἡ ὄρασις τοῦ τετάρτου ὁμοία υἱῷ θεοῦ „неко налик Сину Божијем“ док је у грчкој верзији СГ описан „неко сличан анђелу Божијем“ или ὄρασις τοῦ τετάρτου ὁμοίωμα ἀγγέλου. Пракса да се анђели у јеврејској традицији називају „синови Божји“ налик Пост 6,2 בְּנֵי־אֱלֹהִים или Јов 1,6; може бити узрок каснијем тумачењу на основу којег Син Божји, овога пута у једнини, заправо постаје налик анђеоском бићу. Да је оваква тенденција постојала, може се закључити на основу текста посланице Јеврејима. Није необично што стилем, речником и тематиком, посланица одудара од осталих. Писац посланице пажљиво бира угао приступа, речник и аргументацију на такав начин да се приближи адресентима. Због тога је упадљиво да је тематика коју обрађује управо „доказивање“, на основу учења пророка, ко је син човечији, односно, да је син човечији виши од анђела.

Јевр 1, 13-14:

πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἰρηκέ ποτε· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

Том приликом, не случајно, користи карактеристичне мотиве Даниловог виђења и 110 псалма: мотив славе и седење с десне стране силе на престолу:

Јевр 1,3:

ὁς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης, καὶ χαρακτήρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' εαυτοῦ καθαρισμόν ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς,

Марко, за разлику од Матеја инсистира на власти сина човечијег у земљаској перспективи. Након објаве на Јордану „Ово је син мој љубљени“ Марко укључује више епизода сусрета сина човечијег са злим дусима у којима се испољава његова власт над духовима на земљи, овде и сада. Марко свој „извештај“ започиње констатацијом „Син Човечији има власт на земљи опраштати грехе“? Код Данила, син човечији је представљен старом дана након суда. На другом месту Марковог јеванђеља, у 14,62, говори се о Сину Човечијем који „седи са десне стране Силе и долази на облацима небеским“. Фраза „на облацима небеским“ преузета је из Данила 7,13; међутим, говор о суду и моћи да опрашта грехе на земљи ближа је Параболама него Данилу.⁴⁷²

Лука, већ на самом почетку инсистира на историјској улози сина човечијег пратећи његов развој од раног детињства до зрелог доба. Огама анализирајући везу између текстова претпоставља да Лука индентификује Илију из Еноховог Откривења о недељама са Христом.⁴⁷³ Заправо, по његовом мишљењу, читав текст 7,52-56 треба посматрати у светлу Еноховог Сина Човечијег, нарочито, Христово уздизање и постављање на престо.⁴⁷⁴ Занимљиво је што Килпатрик испитујући кретање фразе „долазак праведника“ грчки израз ἡ ἐλεύσις тумачи као термин који означава први долазак док се за други Христов долазак употребљава израз ἡ παρουσία.⁴⁷⁵ Ова синтагма среће се у Делима апостолским 7,52: „τίνα των προφητων ουκ ἔδιδωξαν οἱ πατέρες ὑμων; καὶ ἀλέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας περὶ της ἑλεύσεως του δικαίου, ου νυν ὑμεις προδοῦται καὶ φονεῖς ἐγένεσθε“. Појединачно „ὁ δίκαιος“ се често среће у новозаветним списима док се „ἡ ἐλεύσις“ употребљава веома ретко, а чешће у апокрифима као што су

⁴⁷² Sacci, “Qumran”, 388-389.

⁴⁷³ G.S. Oegama, “The Pseudepigrapha and the Narratives in Luke-Acts”, у: *The Pseudepigrapha and Christian Origins, Essays from the Studiorum Novi Testamenti Societas*, G. S. Oegama and J. H. Charlesworth (прир.), T&T Clark Jewish And Christian Texts Series, Edinburgh 2008, 157.

⁴⁷⁴ Исто.

⁴⁷⁵ G. D. Kilpatrick, “Acts VII, 52 ΕΛΕΥΣΙΣ”, *JTS* 46 (1945) 136-145.

Псалми Соломонови, Завештање дванаесторице патријараха, Грчкој апокалипси Варуховој идр.⁴⁷⁶

Бец проналази да је одељак 1 Сам 7,12-16, подлога за Христово саморазумевање себе као месије.⁴⁷⁷ Занимљиво је да Христос не користи израз месија. Термин, помазаник“ појављује се свега 13 пута и то приликом обраћана других лица Христу.⁴⁷⁸ Изузев места на којима апостол Петар признаје да је Исус Христос (Мт 16,1; Мк 8,29; Лк 9,20) једино демони препознају Исуса као обећаног Христа, Сина Божијег (Мк 3,11-12). На више места, Христос захтева да се не открије његов индетитет Сина Божијег-Месије док се не испуни пуноћа времена односно док се Син Човечији не прослави на крсту (Мк 9,9; Лк 4,41).⁴⁷⁹ На питање: „Да ли си ти Христос?“ одговара „Ти каза“ (Мт 26,63-63) или „Ја сам тај“ (Мк 14,62).⁴⁸⁰

Необично запажање износи Чарлсворт који расправљајући о идеји месије Христовог времена, говори да Христос свесно избегава индентификацију са месијом, јер концепт месије присутан у јуадизму тог доба, није концепт месијанства који се може применити на Христа. Месија је у јудејским круговима избавитељ у земаљској равни, који попут Давида и Соломона треба да донесе мир на земљи, Христос, међутим, не говори о земаљском већ небеском царству.

Да Чарлсворт може бити у праву илуструје епизода Христовог разговора са фарисејима:

Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνας υἱός ἐστι; λέγουσιν αὐτῷ Τοῦ Δαυὶδ. λέγει αὐτοῖς· Πῶς οὖν Δαυὶδ ἐν Πνεύματι Κύριον καλεῖ αὐτὸν λέγων...

Овде искрсава неколико важних елемената. Први је чињеница да Христос разуме концепт месијанизма присутан у фарисејским круговима, као и да тај концепт одудара од оног описаног код пророка. Занимљиво је да 110 псалам индиректно говори о престолима на небесима, а више од свега говори фраза: *κάθου ἐκ δεξιῶν μου* која ће током суђења Христовог пре Синедрионом бити кључни показатељ постојања традиције сина

⁴⁷⁶ G.S. Oegama, “The Coming of the Righteous One in 1 Enoch, Qumran, and the New Testament“, у: *The Bible and The Dead Sea Scrolls, Scripture and teh Scrolls, The Prinnceton Symposium on the Dead Sea Scrolls*, J. H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol II, 2006, 387-389.

⁴⁷⁷ O. Betz, *Wie verstehen wir das NT?* Aussaat-Verlag, Wuppertal 1981, 59-62.

⁴⁷⁸ Јовановић, „Месијанска звања“, 643.

⁴⁷⁹ Исто.

⁴⁸⁰ Исто.

човечијег схваћеног као небеске личности. У Мк 14,53-65, у сцени суђења, реакција првосвештника то показује. Заправо, концепт месијанизма у јудаизму у времену Христовог деловања, најбоље се може наслутити управо посматрањем разговора између Христа и првосвештеника. За разлику од случајева када се обраћа народу, у разговору са фарисејима и садужејима, Христос често цитира Писмо. Ти цитати нису одабрани насумично. Тако у Мт 12, 1-8; Мк 2,23-28; Лк 6,1-5 по питању тргања класја у суботу, цитира 1 Сам 21; или при спору о томе шта погани човека у Мт 15, 1-20 и 1-23 подсећа на Мојсијев Закон и Исаијино пророштво о поштовању уснама док је срце далеко од Бога. Налик томе, пример описан у Мт 23,15-36 и Лк 11, 37-54 о смрти Захарије сина Варахијина, за који нема потврде у Старом завету кроз Христово сведочење и разговор са фарисејима показује да је ова епизода њима, такође, била позната. Најзанимљивији пример јесте епизода описана код Матеја 27, 43-46 и Марка 15, 33-39. Вапај *אֱלֹהֵי לְמַה הָיוּ רְחוּקִים* који долази након обраћања првосвештеничких поглавара Христу, без обзира на временску паузу у виду 45 стиха, указује да и овога пута са јеврејским вођама разговара преко „Писма“. „Боже мој зашто си ме оставио?“ у том смислу може бити алузија на стихове 22. псалма: *בְּיָמַי יִפְלֹטוּהוּ יְפֹלְטוּהוּ אֶל־הַהַיָּהוּה׃* или *ἤλπισεν ἐπὶ κύριον ῥυσάσθω αὐτόν σωσάτω αὐτόν ὅτι θέλει αὐτόν*, што илуструје веза између 8 стиха 22 псалма, односно, Мт 27,43: *πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν, ῥυσάσθω νῦν αὐτόν, εἰ θέλει αὐτόν· εἶπε γὰρ ὅτι Θεοῦ εἶμι υἱός.*

Цитирање 110 и 22 псалма, показује да Христос јасно разликује традицију сачувану у псалмима од традиције конструисане у јудејским круговима, подсећањем јеврејских вођа да месија не може бити син Давидов, већ Син Божји, и да је о његовом страдању било речи у 22 псалму. „Син Давидов“ звање које је укупно 8 пута употребљено у сва три јеванђеља, сваки пут било је упућено од стране слепог који моли за исцељење или жене Самарјанке која тражи помоћ за своју болесну ћерку.⁴⁸¹ Видимо, међутим, да је у фарисејским круговима месија схваћен као Давидов потомак. Оно што је још упечатљивије јесте разликовање концепта месије између фарисеја и првосвештеника. Док је фарисејски концепт ограничен историјским оквирима, првосвештеник јасно повезује Сина Човечијег са Сином Божјим, односно, месију са Сином Божјим.

⁴⁸¹ Јовановић, „Месијанска звања“, 643.

Кључне епизоде и коначно суочавање Христа и првосвештеника описане су у Мт 26, 63-68; Мк 14, 53-65 и Лк 22, 54-55; 66-71; 63-65. Сва три извештаја описују разговор Христа са првосвештеником. На питање: „Јеси ли ти Христос, Син Божји? Исус одговара: „Ти каза“. За разлику од сцене у Мк где на питање: „Јеси ли ти Христос, Син Благословенога?“, одговара речима: „Ја сам тај“. Само питање првосвештеника формулисано на начин: ἴνα ἤμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ., показује да је првосвештенику концепт месије схваћеног у контексту Сина Божји и те како познат. У оба случаја наставља се речима: „од сада ћете видети Сина Човечијег где седи с десне стране силе и долази на облацима небеским.“ Одговор првосвештеника: „Хули на Бога“, јасно показује да Данилов син човечији који долази на облацима небеским, алузија на Бога, односно, Сина Божјег. Ипак, иако долазак сина човечијег на облацима небеским не оставља места сумњи да Христос цитира Данила, говор о седењу са десне стране силе, пре асоцира на Енохове Параболе него на Данила. Овде, као и у случају Мт 24,30 видимо да јеванђелистима али и јеврејским првосвештеницима текст Енохових Парбола није био непознат. У епизоди Лукиног јеванђеља, реакција првосвештеника кроз речи „Хула на Бога“ јесте одговор на идентификацију Христа са Сином Човечијим са десне стране силе: „Ако вам кажем нећете веровати, а ако вас запитам нећете одговорити, нити ћете ме пустити. Од сада ће Син Човечији седети са десне стране силе Божје. Сви пак рекоше: Ти ли си, дакле, Син Божји?“

За разлику од синоптичких јеванђеља, Јован много мање користи израз „Син Човечији“ свега 7 пута, а инсистира на богосиновском односу између Бога Оца и Христа као Сина Божијег. Израз Син Божији употребљен је најмање десет пута: Јединородни Син Божији (Јн 2,16), Син није дошао да суди већ да спаси свет (Јн 2,17), Отац је сав суд дао Сину (Јн 5,22), Чуће мртви глас Сина Божијег и оживеће (Јн 5,25), Отац је дао Сину да има живот у себи (Јн 5,26). Јован прави искорак када тумачи Сина Човечијег као Сина Божијег: „Јер као што Отац има живот у себи тако даде и Сину да има живот у себи; И даде му власт да суди, јер је Син Човечији“: (Јн 5,26-27)

Чарлсворт претпоставља да је четврто јеванђеље, заправо, одговор Јеврејима на питање ко је син човечији? Он наводи цитат Јовановог јеванђеља 3,13; на коме се говори да се нико није узнео на небо осим Сина Човечијег који је са неба сишао.⁴⁸² Он се позива

⁴⁸² Више о томе види: Charlesworth, “Did Fourth Evangelist?” 223-239; Voccacini, “Qumran”, 37-66.

на традицију која је, по његовом мишљењу, постојала у Јудаизму непосредно пре појаве хришћанства по којој се Енох сматра за „познаваоца“ небеских тајни. Он је најпре узнесен на небеса да би се са истих спустио и тајне објавио. Приметно Христово позивање на сина човечијег може бити окарактерисано као покушај оповргавања представе да је Енох син човечији.

Чарлсворт указује на више примера сродности између Јовановог јеванђеља и Парабола:

„И светлост светли у тами и тама је не обузе“. (Јн 1,5)

„Јер ће светло синнути изнад земље и тама ће нестати“ (Енох 58,2).“

„Кад вам казах оно што је земаљско па не верујете, како ћете веровати ако вам кажем оно што је небеско. И нико се није попео на небо осим Онај који сиђе са неба, Син Човечији који је на небу“. (Јн 3,12-13)

„Ја, Енох, видех виђење краја, и ниједан од људи неће видети оно што ја видех. “(καὶ ὁ Ἐνώχ ἶδον τὰ θεωρήματα μοῦός, τὰ πέρατα πάντων, καὶ οὐ μὴ ἴδῃ οὐδὲ εἶς ἀνθρώπων ὡς ἐγὼ ἶδον).⁴⁸³

„И реч постаде тело и настани се међу нама (Јн 1,14)“.

„Мудрост не неће место где би се настанила, па се настани на небу“ (Енох 42,1).

„Јер да сте веровали Мојсију веровали бисте и мени јер он писа о мени“ (Јн 5,47).

„Јер ја знам тајну. Читао сам небеске табле и видео свете списе, и разумем написано у њима“ (Енох 103,2).

„ Ја сам врата овцама (ἡ θύρα τῶν προβάτων)“ (Јн 10,7).

„И Господ оваца подиже другу овцу која ће их предводити“ (ὁ κύριος τῶν προβάτων). (Енох 89-90).⁴⁸⁴

На основу овога примећује се да је постојало више струја везане за доживљај сина човечијег. Прва од њих заступљена је у СГ Данила, 110 Пс, јеванђељима Матеја и Марка, где се син човечији доживљава као небеска личност којој се додељује сила, слава и власт на престолу. Друга струја, месију схвата као Давидовг потомка, искључиво кроз историјску перспективу. Последња струја укршта историјски и есхатолошки карактер месије, посматрајући библијске ликове попут Еноха као обожена небеска бића. Оно што је кључно јесте чињеница да контекст сина човечијег, речник, мотиви и алузије на

⁴⁸³ 1 Енох 19, 3; Један од ретких одељака сачуваних на грчком језику. Charlesworth, исто, 227.

⁴⁸⁴ Charlesworth, исто.

Данила у јеванђељима, показују већу сродност са СГ верзијом него са Т читањем Дан 7,13, што је још један показатељ да опис „некога налик сину човечијем“ који прилази старом дана, коме прилазе они који служе, и коме се додељује слава, сила и власт, не мора бити схваћено као писарска грешка јер се исти мотиви могу срести у више старозаветних, апокрифних и новозаветних списа.

3.2.4. „СИН ЧОВЕЧИЈИ“ ИЛИ „НЕКО НАЛИК СИНУ ЧОВЕЧИЈЕМ“ ?

Решење проблема како треба бити схваћена синтагма „син човечији“ до данас није постигнуто. На првом симпозијуму јудаизма и раног хришћанства одржаног на Принстону, Борш управо оваквом констатацијом започиње и завршава своје излагање.⁴⁸⁵ Борш наводи два разлога који би могли утицати на овај проблем. На првом месту, бројни научници постали су далеко мање сигурни да је у Христово време постојало било какво схватање сина човечијег у јудаизму. Недостатак 1 Енох 37-71 у Кумрану, довело је до сумње да „син човечији концепција“ није производ у толикој мери новозаветне традиције, колико научне критике савременог доба.⁴⁸⁶ Ако погледамо тумачења истраживача, видећемо да велики број њих не прави разлику између концепта који се односи на „сина човечијег“ и „некога налик сину човечијем“ као јединствене текстолошке форме. Тако је Арнолд Мејер сматрао да је израз „син човечији“ у појединим јеванђељима употребљен да опише човека генерално.⁴⁸⁷ У том контексту као пример наводи говоре попут: „Син Човечији има власт на земљи опраштати грехе...“ или „Син човечији је господар Суботе...“, где је синтагма „син човечији“ вероватни еквивалент за арамејско *בר נש*.⁴⁸⁸ На другим местима израз једноставно означава заменицу првог лица јединине „ја“, односно, људско биће, за разлику од Бога или других живих бића.⁴⁸⁹ У том контексту наводи пример: „Син Човечији нема где главу заклонити...“ По његовом

⁴⁸⁵ F. H. Borsch, "Further reflections on The Son of Man, The Origins and Development of the Title", у: *The Messiah, The First Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins, Development in Earliest Judaism and Christianity*, J. H. Charlesworth with J. Brownson, M.T. Davis, S. J. Kraftchick and A. F. Segal (прир.), Fortress Press, Minneapolis 1992, 130.

⁴⁸⁶ Исто, 131.

⁴⁸⁷ A. Meyer, *Jesus Muttersprache: Das galiläische Aramäisch in seiner Bedeutung für die Erklärung der Reden Jesu und der Evangelien überhaupt*, Mohr Siebeck, Freiburg im Breisgau/Leipzig 1896, 27-28.

⁴⁸⁸ Исто, 93-95.

⁴⁸⁹ Исто, 95-97.

мишљењу овом типу говора о Сину Човечијем основа је галилејско арамејски израз אֲבִי הָאֱלֹהִים што значи „ја“ или אֲבִי הָאֱלֹהִים или „тај човек“.⁴⁹⁰

За разлику од њега Лицман истражујући трактате Палестинског Талмуда проналази да израз „син човечији“ треба схватити у смислу неодређене заменице „неко“.⁴⁹¹ Оба арамејска израза су непроменљива и не могу бити употребљена у смислу звања већ су, како сматра, производ јелинистичке теологије, претходно настале у јеврејским круговима.⁴⁹²

Далман анализира јеврејски израз אֲבִי הָאֱלֹהִים употребљен код Језекиља или у поетским деловима Старог завета и закључује да се односи на човека у смислу припадника људског рода.⁴⁹³ По његовом мишљењу, арамејски израз има исто значење као и јеврејски. Код Данила овај израз употребљен је поетски и нетипично. Он, даље, наводи да је израз непознат у старијој арамејској литератури већ да је пореклом из Христовог времена, а да је пре тога коришћен израз אֲבִי הָאֱלֹהִים.⁴⁹⁴

Фајбиг насупрот Мејеру сматра да поменути арамејски изрази ни у ком случају не могу означавати личну заменицу првог лица.⁴⁹⁵ Анализирајући текст 1Енох и 4Језд претпоставља да је израз вероватно усменим путем коришћен као месијанско звање, а које је Христос касније усвојио.⁴⁹⁶

Занимљиво је да Вермес подржава становиште на основу којег је синтагма „син човечији“ употребљавана у генеричком смислу или као ознака за личну заменицу „ја“. Син Човечији је по његовом мишљењу христолошко звање јер се појављује најчешће у Христовим говорима о себи.⁴⁹⁷ Израз из Дан 7,13 употребљен је да опише човека генерално, односно, као ознака за „неког човека“ или „једног човека“.⁴⁹⁸ Апокалиптички

⁴⁹⁰ Исто.

⁴⁹¹ H. Lietzmann, *Der Menschensohn: Ein Beitrag zur neutestamentlichen Theologie*, Mohr Siebeck, Freiburg im Breisgau/Leipzig 1896, 38.

⁴⁹² Исто, 95.

⁴⁹³ G. Dalman, *The Words of Jesus Considered in the Light of Post-Biblical Jewish Writings and the Aramaic Language*, T&T Clark, Edinburg 1909, 235.

⁴⁹⁴ Исто, 238.

⁴⁹⁵ P. Fiebig, *Der Menschensohn: Jesu Selbstbezeichnung mit besonderer Berücksichtigung des aramäischen Sprachgebrauches für „Mensch“*, Mohr Siebeck, Tübingen/Leipzig 1901, 25.

⁴⁹⁶ Исто, 80-100.

⁴⁹⁷ G. Vermes, *Jesus the Jew, A Historian's Reading of the Gospels*, Fortress Press, Mineapolis 1973, 160-191.

⁴⁹⁸ Исто, 181-182.

говори о Сину Човечијем, по његовом мишљењу, креирани су од стране галилејских следбеника.⁴⁹⁹

Фицмајер анализира израз у староарамејским списима и налази да је коришћен као ознака за „човека као припадника људске врсте“.⁵⁰⁰ У фази службеног арамејског, ова синтагма појављује се као идиом у Дан 7,13 у смислу човека генерално. Такође, како сматра, у истом контексту појављује се и у кумранским списима. Он критикује Вермезово становиште које је засновано на списима из периода касно-арамејске фазе класично равинског периода у коме је дошло до закључивања Талмуда, јер, како сматра, искључиво докази из периода средње-арамејског првог века заједничке ере, могу бити разматрани као релевантни по питању употребе синтагме син човечији у јеванђељској традицији.⁵⁰¹ Кумрански рукописи, западно-арамејског дијалекта, подржавају идеју да је син човечији схватан у контексту човека као припадника људског рода. Године, 1967. као одговор на Вермесову тезу, Борш је предложио пример на енглеском: "Човек не може чинити чуда. Шта очекујете од мене?"⁵⁰²

Велико интересовање истраживача за ову тему кулминирало је радовима Кима и Линдарса.⁵⁰³ Линдарс је анализирао бројна Христова позивања на Сина Човечијег нарочито у логијама у контексту Сина Човечијег на земљи или у контексту онога који страда. Његов закључак, налик претходницима, био је да је синтагма коришћена као идиом.⁵⁰⁴ Он наглашава да израз не укључује ексклузивну саморефлексију, већ облик који „прави“ идиоматску употребу упућивања на класу особа са којима се идентификовао као што је „човек у мом положају“ или „човек као што сам ја“ као начин саморегулације, или одбране себе.⁵⁰⁵ Перин доноси другачије виђење. Он сматра да се „неко налик сину човечијем“ код Данила односи на Свете Вишњега, односно, на макавејске мученике којим се подсећају читаоци да жртвама пострадалим у Маквејском

⁴⁹⁹ Исто, 186.

⁵⁰⁰ J. A. Fitzmyer, "The New Testament Title Son of Man Philologically Considered, The Semitic Background of the New Testament", у: *A Wandering Aramean, Collected Aramaic Essays*, SBLMS, Scholars Press, Misoula 1997, 147.

⁵⁰¹ Исто.

⁵⁰² Borsch, "Further reflections", 133.

⁵⁰³ Исто.

⁵⁰⁴ B. Lindars, *Jesus Son of Man: A Fresh Examination of the Son of Man Sayings in the Gospels in the Light of Recent Research*, Grand Rapids, Michigan 1984, 23-24.

⁵⁰⁵ Исто.

устанку неће бити ускраћена награда.⁵⁰⁶ Такође, проналази везу али и разлике између доживљаја сина човечијег код Данила, 4 Језд и 1 Енох, од којих су последње две зависне од Данила. У оба случаја, како сматра, син човечији схваћен је као месијанска личност.⁵⁰⁷

По мишљењу Лајвестада порекло новозаветног доживљаја Сина Човечијег треба тражити у теологији најраније Цркве, не у апокалиптичким предањима јудаизма.⁵⁰⁸ У супротности са оваквим становиштем јесте мишљење Хуртада који сматра да је одлучујуће при решавању проблема, непостојање доказа да је идеја сина човечијег схваћена као христолошка звање постојала развијена у првом веку хришћанске ере, те да је као таква коришћена у хришћанским круговима.⁵⁰⁹ Уобичајено, по његовом мишљењу, ова се синтагма употребљавала као алузија на Данила 7,13 као што је случај у Мк 14,62 и нема наговештаја да се користила у литургијске сврхе. Моул сматра да Христос себе види као сина човечијег описаног у Дан 7,13 и да користи арамејски израз еквивалент за синтагму син човечији на грчком употребљен у комбинацији са одређеним чланом.⁵¹⁰ Хигинс је 1980. године писао о томе како „већина недавних писаца наставља са подршком становишта према којем је у претхришћанском апокалиптичком јудаизму постојао концепт есхатолошког Сина Човечијег.⁵¹¹

Освежење при приступу овом проблему доносе Ким и Карагунис који међу реткима при разматрању узимају у обзир јеврејски предлог ע, и грчки везник ὁς. У том смислу, Ким објашњава да када Христос говори о Сину Човечијем он заправо поручује да је он „неко налик сину човечијем“ којег Данило види у свом виђењу.⁵¹² Дobar пример подршке пружа читање 1 Енох 46,1 где је син човечији представљен као биће са цртама лица налик човечијем: „и са њим беше други који имаше лик човека и његов је лик био пун љупкости као лице светих анђела“. Ким веома јасно разликује „сина човечијег“ од „некога налик сину човечијем“, што у основи јесте основа спотицања при разумевању ове одреднице.⁵¹³

⁵⁰⁶ N. Perin, *Rediscovering the Teaching of Jesus*, Harper&Row, New York 1967, 166-167.

⁵⁰⁷ Исто, 167-170.

⁵⁰⁸ R. S. Leivestad, "Exit the Apocalyptic Son of Man", *NTS* 18 (1971-72) 243-267.

⁵⁰⁹ L.W. Hurtado, *Lord Jesus Christ: Devotion to Jesus in Earliest Christianity*, Grand Rapids, Michigan/Cambridge 2003, 297.

⁵¹⁰ C. F. D. Moule, "Neglected Features in the Problem of the Son of Man", у: *In Neues Testament und Kirche*, прир:J. Gnllka, Herder, Freiburg 1974, 420.

⁵¹¹ A. J. B. Higgins, *The Son of Man in the Teaching of Jesus*, Cambridge University Press, Cambridge 1980, 3.

⁵¹² Kim, *Son of Man*, 15.

⁵¹³ Исто, 15.

По запажању Карагуниса арамејски и јеврејски израз за сина човечијег код Данила имају исто значење.⁵¹⁴ Он поставља питање разликовања једнине и множине, односно употребе ове синтагме у одређеном и неодређеном виду.⁵¹⁵ Кључно је међутим што Карагунис, као и Ким, прави разлику између „некога налик сину човечијем“ и „сина човечијег“ у контексту онога како је приказан код Језекиља или у Псалмима. Карагунис даље закључује да се „неко налик сину човечијем“ не може идентификовати са „свцима вишњег“ у 7,18, 7,22 и 7,27. У 7,13 „неко налик сину човечијем“ јасно је идентификован са Прастарим, што СГ недвосмислено показује.⁵¹⁶ Осим тога, Г верзија грчког текста 7,22 по његовом мишљењу садржи старије читање.⁵¹⁷ Овако постављено, очигледно је да преводилац прави разлику између синтагме са употребљеним везником, од исте без употребљеног везника. Проблем се, у том смислу, може посматрати кроз текстолошку перспективу тако да се, у већем броју случајева, могу раздвојити текстови који говоре о човеку генерално и они који садрже апоклиптично виђење.

Јеврејски израз $\text{כְּסִימָן בְּנֵי אָדָם}$ у Старом завету употребљен је укупно 154 пута, од тога у једнини 106 пута и у множини 48 пута, само у Јездриној књизи на 93 места.⁵¹⁸ У свим случајевима које срећемо у Старом завету, једино код Данила 7,13 описан је „неко налик сину човечијем“, док само Г варијанта у 10,16 помиње „некога сличног човеку“ на истом месту СГ садржи $\omega\varsigma \acute{o}\mu\acute{o}\iota\omega\sigma\iota\varsigma \chi\epsilon\iota\rho\acute{o}\varsigma \acute{\alpha}\nu\theta\rho\acute{\omega}\pi\omicron\upsilon\tau\omicron\upsilon$. У оба примера описано лице симболизује надљудску реалност.⁵¹⁹ То се постигло употребом јеврејског предлога כְּ и израза כְּסִימָן : „односно, „налик“, „сличан“. То значи да је „неко сличан сину човечијем“ изгледом као човек али се не ради о људском бићу. Осим тога, синтагма „налик сину човечијем“ међу канонским списима може се срести у Откривењу, док се код Језекиља налази у форми: $\omega\varsigma \epsilon\acute{\iota}\delta\omicron\varsigma \acute{\alpha}\nu\theta\rho\acute{\omega}\pi\omicron\upsilon\tau\omicron\upsilon$ „по обличју налик човеку“. Међу апокрифним списима концепт небеског сина човечијег среће се у 4Језд и 1Енох 36-71, док је у јеванђељима употребљена искључиво синтагма „син човечији“. Ако се издвоје текстови који говоре о личности сличној човеку, може се уочити да без обзира на то да ли се синтагма односи

⁵¹⁴ Caragounis, *Son of Man*, 61.

⁵¹⁵ Исто.

⁵¹⁶ Исто, 62-63.

⁵¹⁷ Исто.

⁵¹⁸ Исто, 50.

⁵¹⁹ Исто, 61.

на „некога сличног сину човечијем“ или „некога сличног човеку“ они имају заједнички контекст када описују надљудску реалност:

Дан 7,13: „Видех у виђењу ноћном и гле, на облацима небеским као син човечији, (ὡς υἱοῦ ἀνθρώπου) долазаше (појави се) и као стар дана стиже и који су стајали приђоше му.“

Дан 10,5: СГ И подигох очи своје и видех, и гле, човек један (καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος εἶς) који је одевен ланеном ризом и струк опасан ланеном ризом и од средине његове светлост. Т: И подигох очи своје и видех, и гле, човек један (καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ εἶς) који је одевен у Вадин, и струк његов опасан златом Офаза.

Дан 10,6: СГ, МТ и Т: И тело његово као тарзис и лице његово као појава муње и очи његове као светилке ватре и руке његове и ноге његове као бронза која сија и глас говора његовог као као глас мноштва.

10,16: Т и МТ: И гле као сличан сину човечијем (ὡς ὁμοίωσις υἱοῦ ἀνθρώπου) дотакну се усне моје и отворише се уста моја и проговорих и рекох.

Дан 10, 18: И настави и дотиче ме се као појава човечија (ὡς ὄρασις ἀνθρώπου)...

Јез 1,26: И одозго на оном небу што им беше над главама беше као престо, по виђењу као камен сафир и на престолу беше по обличју као човек (ὡς εἶδος ἀνθρώπου). И видех као јаку светлост и у њој унутра као огањ наоколо, од бедара горе и од бедара доле, видех као огањ и светлост око њега. Као дуга у облаку кад је киша, таква пред очима беше светлост унаоколо. То беше виђење славе Божје на очима и кад видех падох на лице своје и чух глас некога који говораше.“

Јез 10, 1: Потом видех и гле на небу који беше над главама херувима показа се над њим као камен сафир на очи као престо и проговори човеку одевеном у платно (ὃν ἄνδρα τὸν ἐνδεδυκότα τὴν στολήν) и рече:.....“

1 Енох 46, 1: „И тамо видех једног који је имао Главу Дана и његова глава беше као вуна и са њим беше други који имаше лик човека и његов је лик био пун љупкости као лице светих анђела.

4 Јездр: 13,1-13:

„И седмог дана усних ноћу сан, и гле, ветар се подиже са мора и подиже таласе. И погледах, и гле, тај ветар беше налик човеку који долази из срца мора. И видех, и гле, тај човек летеше на облацима небеским, и где год би погледао, све под његовим погледом би се затресло. И који год би глас изашао из његових уста сви који би га зачули истопили би се као восак од ватре. После тога, погледах, и гле, мноштво народа беше сабрано са четири стране ветра небеских да зарате против човека који је изашао из мора.

Отк 1,13-15: „И усред седам свећњака као сина човечијег (ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου), обученог у дугачку хаљину и опасан по прсима појасом златним. А глава његова беше као као бела вуна, као снег и и очи његове као пламен огњени. и ноге као мед кад се растопи у пећи и глас његов као хука вода многих...“

Сваки од приказаних текстова износи апокалиптични садржај, с том разликом да Т верзија Дан и Јез 9-19, праве разлику између јеврејског בְּנֵי אָדָם и אִישׁ . Могуће је да јеврејски писац прави разлику између „сина човечијег“ као млађе и „човека“ као старије личности, где се синтагма „син човечији“ заправо односи на младића, а синтагма „налик човеку“ на неку старију личност. Опис Језекиљевог виђења престола, с обзиром да Језекиљ не спомиње „некога налик сину човечијем“ већ „некога налик човеку“, пре се односи на виђење личности старог дана код Дан 7,13 или Велике Славе код 1Еноха 14, 18-20, нарочито ако се узме у обзир завршетак Језекиљевог одломка који говори: „То беше виђење славе Божје“. Међутим, иако је текстолошка форма, која није случајно дефинисана употребом везника, полазна тачка за даље решавање проблема, она због бројних разлога не може бити одлучујући фактор. Један од узрока томе може бити чињеница да делови 1Енох 37-71 и 4 Језд нису сачувани у јеврејској, већ искључиво, у етиопској варијанти, због чега анализа јеврејских израза и грчких еквивалента није

изводљива. Други разлог је чињеница да се у појединим случајевима не може уочити законитост употребе. Тако нпр. писац 1Енох у 46,1 говори о некоме налик човеку, док у осталим случајевима без обзира на то што говори о истој, небеској, преегзистентној, личности употребљава искључиво синтагму „син човечији“. Питање је, да ли је то последица губљења везника приликом преписивања или превођења или то може бити последица могућности да у изворном тексту на том месту везника није ни било? Пример Дан 10,6 који говори о „човеку једном“, а који је у 10,18 прерастао у „појаву човека“, указује на могућност промена текста током времена, које су у појединим случајевима, довеле до губљења везника. У прилог претпоставци да је на овом месту некада био везник, говори Симахова верзија у којој је исти садржан. Како је закључак тешко извести на основу текстолошких форми, на основу контекста може се закључити да без обзира да ли се употребљава синтагма „неко налик сину човечијем“ или „налик човеку“, свако од наведених виђења описује небеску личност епитетима које надилазе људско биће. Кључни примери који указују на могућност разликовања личности описане у небеској или земаљској равни јесу списи новозавтене традиције. У јеванђељима Син Човечији приказан у земаљској равни, укључујући и приказ преображења на Тавору, искључиво се описује синтагмом „син човечији“. Са друге стране, син човечији у Отк, приказан у небеској равни, постаје „као син човечији“. Осим тога, синтагма „син човечији“ користи се да искаже једноставно људску реалност као ознака за човека генерално, а добри примери који потврђује овакву претпоставку, јесу они текстови који истовремено помињу надљудску реалност „некога налик сину човечијем“, или „сличном човеку“, односно, људску реалност изражену синтагмом „син човечији“. Тако нпр. при опису Језекиљевог виђења престола у 1,26 где је описна надљудска реалност „некога налик човеку“, у наставку, 2,1 глас који се обраћа пророку назива га једноставно „сином човечијем“. У том смислу, у контексту обраћања других лица Језекиљу, на свим местима ословљен је искључиво синтагмом „сине човечији“ без обзира на чињеницу да узнесен духом посматра небеса. Може се рећи да су мишљења истраживача, који налазе да је синтагма „син човечији“ ознака за човека као припадника људске врсте, у потпуности оправдана, међутим, не треба заборавити чињеницу да се у случају Данила 7,13 не говори о „сину човечијем“ већ „некоме налик сину човечијем“, који изгледом подсећа на човека којег превазилази.

3.2.5. ЗАКЉУЧАК

Читање СГ варијанте Дан 7, 13 које говори о некоме налик сину човечијем, који долази „као“ стар дана „на облацима небеским“ и коме прилазе „они који стоје“ не може се посматрати као грешка преводиоца или преписивача због бројних удружених елемената који укажују на могућност постојања више традиција. Са текстолошке тачке гледишта на оправданост оваквог становишта указују:

1. Осим разлика при употреби предлога ὡς - ἕως и разлика при употреби ἐλί- μετά,
2. Различита употреба падежа,
3. Разликовање звања Старина Дана у Т варијанти од стар дана у МТ и СГ варијанти
4. Разликовање текста у 7,13 МТ и Т у односу на СГ, с тим што је МТ ближи СГ него Т
5. Разликовање синтагме ὡς υἱὸς ἀνθρώπου од синтагме υἱὸς ἀνθρώπου

Осим тога:

6. Контекст остатка текста унутар Данила
7. Контекст сродних библијских и ванбиблијских текстова

Претпоставку о постојању старије или паралелне верзије потврђује сачувано Оригеново писмо Јулију Африканцу у коме се говори о постојању више од две стотине верзија Данила. Откривени библијски списи у Кумранском налазишту, потврђују Оригеново сведочење о постојању више различитих верзија библијских текстова. Међу откривеним кумранским фрагментима Данила, није пронађен ниједан фрагмент 7,13; због чега се закључак по питању читања 7,13 не може извести. Рукопис 4Q Dan^c показује већу сродност са СГ, него са МТ, због чега закључак већине савремених истраживача да кумрански делови Данила подржавају МТ, није у потпуности тачан. Сачувано сведочанство папируса 967 потврђује теорију о постојању више традиција, јер у појединим сегментима, садржи различит текст у односу на све три постојеће варијанте Данила. Теодотионов превод не може се сматрати ревизијом СГ, већ независним преводом, на шта упућују бројне разлике у тексту у односу на СГ. Такође, разлике између постојећег МТ и Т указују на постојање непознатог узорног текста који Т следи. По питању читања 7,13; тај непознати узорни текст, разликује се од СГ и МТ. Делови 9,10 и 7,13 показују знаке ревизије која се, вероватно, пре односи на јеврејски узорни текст који Т следи, него на грчки превод.

Да је читање *ὡς παλαιὸς ἡμερῶν παρῆν* производ независне традиције, показује контекст старозаветних, апокрифних и новозаветних списа, који сведочи о постојању доживљаја „некога налик сину човечијем“ као прегзистентне небеске личности. Разлике у читању између грчке варијанте и МТ на примерима Пс 110, Зах 6,12-13, Ис 9,6; указују на постојање више текстуалних традиција које су настале као последица постојања опозиционих струја везаних за доживљај месије.

Новозаветни списи који се служе цитатима, алузијама и мотивима Данилове књиге, коришћењем термина карактеристичних за СГ попут: *ἐξουσία* или *ἡ δόξα*, затим говора: *ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ*, потврђују читање СГ 7,13. Поред тога што новозаветни текстови не садрже ни на једном од места помен *ὡς παλαιὸς ἡμερῶν παρῆν*, инсистирање на власти Сина Човечијег којег „слушају ветрови и море“, а нарочито Христови говори о доласку у „слави Оца мојега“, указују да је у новозаветној традицији Данилов „неко налик сину човечијем“ био схваћен као неко раван старом дана.

Међутим, како споменута сведочанства говоре у прилог постојања традиције сродне СГ, на исти начин, описани сусрети Христа и фарисеја, показују постојање опозиције таквом мишљењу. У сваком случају, потребно је правити разлику између текстолошке форме *υἱὸς ἀνθρώπου* као ознаке за човека уопште, и форме *ὡς υἱὸς ἀνθρώπου* као ознаке која описује надљудску реалност, на шта, осим разлике текстуалних форми указује заједнички контекст сваког списка појединачно који садржи помен тајанствене, небеске личности описане божанским епитетима.

ИЗВОРИ

- Charles R. H, *The Apocrypha and Pseudepigrapha of the Old Testament in english with introduction and critical and expelanatory notes to the severalbooks*, Volume II, Pseudepigrapha, Oxford 1913.
- Charles R. H, *Letter of Artisteas*, Clarendon Press, Oxford 1913.
- Charles R. H, *The Etiopic Book of Enoch*, edited twenti-three mss together with The Fragmentary Greek and Latin Version, Clarendon Press, Oxford 1906.
- Charles R. H, *Book of Daniel*, T. C.& E. C, Edinburgh, 1913, 30;
- Charles R. H, *A Criticaland Exegetical Commentary on the Book of Daniel*, Clarendon Press, Oxford 1929.
- Charlesworth J. H, *The Old Testament Pseudepigrapha, Apocaliptic Literature & Testaments*, New translation from Authoritative Texts with Introduction and Critical Notes by an International Team of Scholars, Duke University, Doubleday& Company, Inc, Garden City, New York Vol I, 1983.
- *New English Translation of the Septuagint*, Oxford University Press, Oxford 2007.
- Dean J. E, *Epiphanius Treatise on Weights and Measures*, The Syriac version, Chicago Press, Chicago 1935.
- Dillmann A, *Ethiopic Grammar*, revised by C. Bezold, Second edition, Translated by J. A. Crichton, Wipf Stock Publishers, Eugene 1906.
- Field F, *Origenis Hexaplorum*, Genesis-Esther, , Clarendon Press, Oxford Vol I 1875.
- Field F, *Origenis Hexaplorum*, Job-M,alachi, Clarendon Press, Oxford Vol II, 1875.
- Флавије Јосиф, *Јудејске старине*, с енгл. превео Владан Добривојевић, Двери, Београд 2008.
- Jerome, *The Principal Works of St. Jerome*, у: NPNF 2-06, 775. Ph. Schaff (прир.) Fremantle M. A.(превод.), Christian Literature Publishing, New York 1892.
- Knibb M. A, *The Etiopic Book of Enoch*, A New Edition in The Light of The Aramic Dead Sea Fragments, in consultation with Edward Ullendorf, Oxford at The Clarendon Press, Oxford 1978.

- McCracken A, *The Book Of Enoch*, A Modern English Translation of the Etiopian Book Of Enoch with introduction and notes by a. McCracken, S. O. A. S. Library at the University of London, London 2009.
- Migne J. P, *ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ*, ΑΘΗΝΑ 1988.
- Migne J. P, *Patrologiae Latinae*, Paris 1883.
- Nickelsburg G. W, *1 Enoch*, Fortress Press, Mineapolis 2001.
- Osterley W. O, *The Book of Enoch*, trnsleted by R. H. Charles, D. Litt, D.D, SPCK, London 1917.
- Puech E, „4Qapocryphe de Daniel ar“, *Qumran Cave 4, XVII: Parabiblical Texts, Part 3*, G. Brooke et al, DJD XXII, Oxford: Clarendon Press 1996, 165-184.
- Rahlfs A, *Septuaginta*, Libri poetici et Prophetici, Stuttgart, Vol 2, 1935.
- Schaff P, *The Ante Nicene Fathers*, Vol 1, A Roberts, J. Donaldson (прип).Grand Rapids, Michigan Vol 1, 1885.
- *Talmud*, tekstove izabrao i preveo s hebrejskog i aramejskog jezika povest Talmuda i objašnjenja napisao Eugen Verber, Drugo izdanje, Beogradsko Izdavačko-Grafički Zavod, Beograd 1990.
- Vermez G, *The Complete Dead Sea Scrolls in English*, Penguin Classics, London 2012.
- Werber E, *Kumranski rukopisi iz pećina kraj Mrtvog mora*, BIGZ, Beograd 1983.
- Ziegler J, *Susanna, Daniel, Bel and Draco*, Septuaginta Vetus Testamentum Graecum, vol.
- 14,2 Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen 1954.
- Ziegler J, O. Minnich and D. Fraenkel, *Susanna, Daniel, Bel and Draco*, Septuaginta Vetus Testamentum Graecum, vol. 16,2 Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen 1999.
- Ziegler J, *Iob*, Septuaginta Vetus Testamentum Graecum, vol. 11.4, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen 1982.

Речници-штампана издања

A GREEK-ENGLISH LEXICON OF THE SEPTUAGINT Revised Edition Compiled by JOHAN LUST / ERIK EYNIKEL KATRIN HAUSPIE Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart 2003.

HEBREJSKO-SRPSKI REČNIK, priredio Željko Stanojević, Rad, Beograd 2001.

ЕЛЕКТРОНСКА БАЗА ПОДАТАКА

Daniel Old Greek Version

<http://www.katabiblon.com/>

Daniel, Theodotion Version

<http://www.katabiblon.com/>

<http://www.earlyjewishwritings.com>

Greek OT Septuagint with Diacritics, [www. biblehub.com/interlinear](http://www.biblehub.com/interlinear)

<http://www.deadseascrolls.org.il>

<http://dssenglishbible.com/daniel.htm>

КОДЕКСИ:

Codex Sinaiticus, C.Tischendorf, *Bibliorum Codex Sinaiticus Petropolitanus* (Leipzig 1862):

<http://rosetta.reltech.org/Ebind/docs/TC/>

Codex W, H. A. Sanders, Facsimile of the Washington Manuscript of Deuteronomy and Joshua in the Freer Collection (1910); Facsimile of the Washington Manuscript of the Minor Prophets in the Freer Collection and the Berlin Fragment of Genesis (New York 1927):

<http://rosetta.reltech.org/Ebind/docs/TC/>

Codex 1219, H. A. Sanders, *The Old Testament Manuscripts in the Freer Collection. Part II: The Washington Manuscript of the Psalms* (New York 1917):

<http://rosetta.reltech.org/Ebind/docs/TC/>

ПАПИРУСИ

Duke Papyrus Archive: <http://odyssey.lib.duke.edu/papyrus/>

APIS: <http://www.columbia.edu/cu/lweb/projects/digital/apis/index.html>

Data base of R. A. Kraft: <http://ccat.sas.upenn.edu/rs/rak/jewishpap.html>

The Perseus Digital Library: <http://www.perseus.tufts.edu/>
<http://papyri.info/>
<http://www.uni-koeln.de/phil-fak/ifa/NRWakademie/papyrologie/PTheo11.html>

LXX ИЗДАЊА

CCAT: <http://ccat.sas.upenn.edu/>
CCEL: <http://ccel.org/s/swete/greekot/>

ГРАМАТИКЕ И РЕЧНИЦИ

LXX, Dorival-Harl-Munnich, *La Bible grecque des Septante* (1994)

<http://www.tradere.com/biblio/lxx/frame.htm>

LXX, grammar, F. C. Conybeare and St. G. Stock (Boston 1905)

Thesaurus Linguae Graecae

<http://stephanus.tlg.uci.edu/lxj/>

CCEL: <http://ccel.org/c/conybeare/greekgrammar/>

LXX, ПРЕВОДИ

Brenton's LXX English Translation

<http://ebible.org/eng-Brenton/DAN01.htm>

Boston Christian Bible Study Resources:

<http://www.bcbsr.com/topics/olb.html>

ЛИТЕРАТУРА:

Латинична:

- Aitken J. K. "Rhetoric and Poetry in Greec Ecclesiastes", *BIOSCS* 38 (2006) 55-78.
- Aitken J. K. *The T&T Clark Companion to the Septuagint*, Bloomsbury T&T, London, New York 2015.
- Albertz R. "The Social Setting of the Aramaic and Hebrew Book of Daniel", y: *The Book of Daniel: Composition and Reception*, John J. Collins and Peter W. Flint (прир.), Brill, Leiden, Boston, Köln, Vol.II, 2002, 171-204.
- Albright F. *From Stone Age to Christianity*, Anchor Book, New York 1957.
- Bartelémy D. "Origène et le texte de l' Ancien Testament", y: *Epektasis*, J. Fontaine C. Kannengiesser (прир.) *Melanges Danielou II*, Beauchesne, Paris 1972, 247-261.
- Bartelémy D. *Les devanciers d'Aquila: premiere publication intégrale du texte des fragments du Dodecaprophéton*, VT Supp 10, Brill, Leiden 1963.
- O. Betz. *Wie verstehen wir das NT?* Aussaat-Verlag, Wuppertal 1981.
- Bevan A. A. *A Short Commentary on the Book of Daniel*, Cambridge University Press, Cambridge 1892.
- Berger R. „Der Kyros-Zylinder mit dem Zusatzfragment BIN II Nr. 32 und die akkadischen Personennamen im Danielbuch“, *ZA* 64 (1975) 192-234.
- Bickerman E. "The Septuagint as a Translation" *PAARJ* 28 (1959) 1-39.
- Bickermann E. "Zur Datierung des Pseudo-Aristeas", *ZNW* 29 (1930) 280-296.
- Black M. *The Scrolls and Christian Origins: Studies in the Jewish Background of the New Testament* Charles Scribner's Sons, New York 1961.
- Black M. "The Messianism of the Parables of Enoch, Their Date and Contribution to Christological Origins", *The First Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins*, y: *The Messiah, Development in Earliest Judaism and Christianity*, J. H. Charlesworth with J. Brownson, M.T. Davis, S. J. Kraftchick and A. F. Segal (прир.), Fortress Press, Minespolis 1992.
- M.Black, *Apocalypsis Henochi Graece*, PVTG 3, Brill, Leiden 1970, 145-168.
- Bledsoa A. M. D. "The Relationship of the Different Editions of Daniel, A History of Scholarship" *CBR* 13/2 (2014) 175-190.

- Bledsoa A. M. D. “Throne Theophanies, Dream Visions, and Righteous(?) Seers, Daniel, the Book of Giants, and 1 Enoch Reconsidered”, y: *Ancient Tales of Giants from Qumran and Turfan*, Contexts, Traditions, and Influences, M. Goff, L.T. Stuckenburk, E. Morano (прир.) Mohr Siebeck, Tübingen 2016, 81-96.
- Boccaccini G. “Qumran And The Enoch Group: Revisiting The Enochic-Essene Hipotesys”, *The Bible and The Dead Sea Scrolls*, The Princeton Symposium on the Dead Sea Scrolls, Scripture and The Scrools, James H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 37-66.
- Bludau A. *Die Alexandrinische Übersetzung des Buches Daniel und ihr Verhältnis zum Massorethischen Text*, Herder'sche Verlagshandlung, Freiburg 1897.
- Borsch F. H. “Mark XIV, 62 and 1 Enoch LXII. 5”, *NTS* 14 (1967-8) 565-567.
- Borsch F.H. “Further reflections on The Son of Man, The Origins and Development of the Title”, y: *The Messiah*, The First Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins, Development in Earliest Judaism and Christianity J. H. Charlesworth with J. Brownson M. T. Davis, S. J. Kraftchick and A. F. Segal (прир.), Fortress Press, Minespolis 1992, 130-144.
- Brock S. P. “The Phenomenon of the Septuagint”, *OTS* 17 (1972) 11-36.
- Brown R. E, Fitzmyer J. A, Murphy R. E. *The Jerome Biblical Commentary*, Prentice-Hall, Englewood Ciffs 1968.
- Bruce F. F. “The Oldest Greek Version of Daniel”, *OTS* 20 (1977) 22-40.
- Caragounis C. C. *The Son of Man*, Vision and Interpretation, J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) Tübingen 1986.
- Charlesworth J. H. “The Dead Sea Scrolls, Their Discovery and Challenge to Biblical Studies”, y: *The Bible and The Dead Sea Scrolls*, Scripture and the Scrools, The Second Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins, J. H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 1-23.
- Charlesworth J. H. “From Messianology To Christiology: Problems and prospects”, y: *The Messiah*, The First Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins, Development in Earliest Judaism and Christianity, J. H. Charlesworth with J. Brownson, M. T. Davis, S. J. Kraftchick and A. F. Segal (прир.), Fortress Press, Minespolis 1992, 3-35.

- Charlesworth J. H. “The Parables of Enoch and the Apocalypse of John”, y: *The Pseudepigrapha and Christian Origins*, Essays from the Studiorum Novi Testamenti Societas, G. S. Oegama and J. H. Charlesworth (прир.), T&T Clark Jewish And Christian Texts Series, Edinburgh 2008.
- Charlesworth J. H. “The Date and Provenience of the Parables of Enoch”, y: *Parables of Enoch*, A paradigm Swift J. H. Charlesworth and Darrell I. Bock (прир.), T&T Clark, Edinburgh 2013, 193-242.
- Charlesworth J. H. “Did the Fourth Evangelist Know the Enoch Tradition?” y: *Testimony and Interpretation, Early Christology in Its Judeo- Hellenistic Milieu*, Studies in Honour of Petr Pokorny, Jiri Mrazek and Jan Roskovec (прир.), T&T Clark International, A Continuum imprint, Edinburgh 2004, 223-239.
- Collins J. J. *Daniel*, Fortress Press, Minneapolis 1993.
- Collins J. J. *The Apocalyptic Imagination, An Introduction to Jewish Apocalyptic literature*, Second edition, William B. Eerdmans Company, Grand Rapids, Michigan/ Cambridge 1998.
- Collins J. J. „Prayer of Nabonidus”, y: *Qumran Cave 4XVII: Parabiblical Texts, Part 3*, DJD Clarendon Press, Oxford 1996, 83-93.
- Collins A. Y. “The Son of Man Tradition and The Book Of Revelation”, y: *The Messiah*, Development in Earliest Judaism and Christianity, J. H. Charlesworth with J. Brownson, M.T. Davis, S. J. Kraftchick and A. F. Segal (прир.), Fortress Press, Minespolis 1992, 536-568.
- Collins A.Y and Collins J. J. *King and a Messiah Son of God Divine, Human and Angelic Messianic Figures in Biblical and Related Literature*, William B. Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, Michigan/Cambridge 2008.
- Collins J. J. “The Heavenly representative the Son of Man, Similitudes of Enoch”, y: *Ideal Figures in Ancient Judaism, Profiles and Paradigms* J. J.Collins and G. W. E. Nickelsburg, (прир.) Scholars Press, Missoula 1980, 111-133.
- Collins N. L. *The Library in Alexandria & the Bible in greek*, Brill, Leiden, Boston Köln 2000.

- Cook J. “The Provenance of the Old Greek Job”, y: *XIV Congress of the IOSCS*, Helsinki, 2010, M. K. H. Peters (прир.) SBL, Atlanta 2013, 73-92.
- Coppens J. *Le messianisme royal: Ses origines, son développement, son accomplissement*, Paris 1968.
- Cox C. E. “Job”, A New English Translation of the Septuagint. y: *A New Translation of the Septuagint and the Other Greek Translations traditionally Included Under That Title*, A. Pietersma and B. G. Wright (прир.), Oxford University Press, Oxford 2007, 667- 697.
- Coxon P. W. “The Syntax of the Aramaic of Daniel: A Dialectal Study”, *HUCA* 48 (1977) 107-122.
- Crawford S. W. “The Rewritten Bible At Qumran”, y: *The Bible and The Dead Sea Scrolls*, Scripture and the Scrolls, The Second Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins, J. H. Charlesworth (прир.) Baylor University Press, Waco, Volume One, 2006, 131-147.
- Cross F. M. “The Evolution of a Theory of Local Texts”, y: *Qumran and the History of the Biblical Text*, Harvard University Press, Cambridge 1975, 536-569.
- Cross F. M. “Fragments of the Prayer of Nabonidus”, *IEJ* 34 (1984) 260-264
- Cross F. M. “The Structure of the Apocalypse of ‘Son of God’ (4Q246)”, y: *Emanuel: Studies in Hebrew Bible, Septuagint and Dead Sea Scrolls in Honor of Emanuel Tov*, S. M. Paul; Kraft R.A; L. H. Schiffman; W. W. Fields (прир.), Brill, Leiden 2003, 151-158.
- Dalman G. *The Words of Jesus Considered in the Light of Post-Biblical Jewish Writings and the Aramaic Language*, T&T Clark, Edinburgh 1909.
- Deissman A. “Hellenistic Greek with Special Consideration of the Greek Bible”, y: *The Language of the New Testament: Classic Essays*, Stanley E. Porter (прир.), JSOT, Press Sheffield, Sheffield 39-59.
- De Lange N. R. M. “The Letter to Africanus: Origen’s Recantation?” y: *Studia Patristica* 16.2. Papers presented to the Seventh International Conference on Patristic Studies held in Oxford 1975, Part II; Monastica E. Livingstone (прир.) with a Cumulative Index of Contributors to Studia Patristica, Akademie-Verlag, Berlin Vols. I-XVI, 1985, 242-247.

- De Lange N. R. M. “Letter a Africaricanus sur l ’histoire de Susanne”, y: *Origène, Philocalie*, 1– 20: Sur les Écritures, SC 302, M. Harl (прир.), Cerf, Paris 1983, 469-578.
- De Saussure F. *Kurs opšte lingvistike*, Nolit, Beograd 1989.
- De Lagarde P. A. *Ammerkungen zur griechischen Übersetzung der Proverbien*, Leipzig 1863.
- Di Lella A. “The Textual History of Septuagint. Daniel and Theodotion-Daniel”, y: *The Book of Daniel, Composition and reception*, J. J. Collins & P. W. Flint (прир.), Brill, Leiden, Boston, Köln, Vol.II, 2001, 586-607.
- Dines, J. M. *The Septuagint*, T.&T. Clark, London/New York 2004.
- Driver S. R. *Introduction to the Literature of the Old Testament*, Charles Scribner's Sons, New York 1897.
- Dunn J. G. *Christology in the Making*, SCM, London 1980.
- Emerton J. A. “The Purpose of the Second Column of the Hexapla”, *JTC* 7 (1956) 79-87.
- Evans C. A. “Daniel in the New Testament: Visions of the God’s Kingdom”, y: *The Book of Daniel, Composition and reception*, J. J. Collins and P. W. Flint (прир.), Brill, Leiden 2001, 490-527.
- Fiebig P. *Der Menschensohn: Jesu Selbstbezeichnung mit besonderer Berücksichtigung des aramäischen Sprachgebrauches für „Mensch“*, Mohr Siebeck, Tübingen/Leipzig 1901.
- Flint P. W. “The Daniel Tradition At Qumran”, y: *The Book of Daniel, Composition and Reception*, J. J. Collins and P. W. Flint (прир.) Brill-Leiden- Boston-Köln 2001, 329-367.
- Flint P. W. “Psalms And Psalters In The Dead Sea Scrolls”, y: *The Bible and The Dead Sea Scrolls, Scripture and the Scrolls*, The Second Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins, J. H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 233-272.
- Fitzmyer J. A. “Contribution of Qumran Aramaic Study of the NT”, *NTS* 20 (1973/1974) 382-407.

- Fitzmyer J. A. *A Wandering Aramean: Collected Aramaic Essays*, Scholars Press, Missoula 1979.
- Fitzmyer J. A. *The Genesis Apocryphon of Qumran Cave I*, Biblical Institute Press, Rome 1966.
- Fitzmyer J. A. "The New Testament Title Son of Man Philologically Considered, The Semitic Background of the New Testament", y: *A Wandering Aramean, Collected Aramaic Essays*, SBLMS, Scholars Press, Misoula 1979, 143-160.
- Gallagher E. L. *Hebrew Scripture in Patristic Biblical Theory, Canon, Language, Text; Supplements of Early Christian Life and Language*, 114, Brill, Leiden-Boston 2012.
- Garnet P. "Atonement, Qumran and The New Testament", y: *The Bible and The Dead Sea Scrolls*, The Princeton Symposium on the Dead Sea Scrolls, Scripture and The Scrolls, J. H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 357-380.
- Gaster M. "The Samaritan Book of Joshua and the Septuagint", *SBA* 31 (1909) 115-127.
- H. S. Gehman, "The Hebraic character of LXX Greek", *VT* 1 (1951) 81-90.
- Gentry P. J. *An Analysis of the Reviser's Text of the Greek Job*. Ph.D. Dissertation, University of Toronto, Toronto 1994.
- Gnilka J. *Prvi kršćani, Izvori i početak Crkve*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2003.
- Greenspoon L. J. "The Kaige Recension: The life, Death and Postmortem Existence of a Modern and Ancient Phenomenon", y: *XIII Congress of the International Organization for Septuagint and Cognate Studies*, M. K. H. Peters (прир.), SBL Atlanta 2006, 5-16.
- Grenfell B. P. and Hunt A. S. *New Classical Fragments and Other Greek and Latin Papiry*, Clarendon Press, Oxford 1897.
- Gooding D. W. and Zuntz G. *Studies in the Septuagint: Origins, Recensions, and hiterpretations*, прир. Sidney Jellicoe, Ktav Pub, New York 1974.
- Graetz H. "The Genesis of the So-called LXX, the First Greek Version of the Pentateuch", *JQR* 3 (1891) 150-155.
- Grelot P. "La Septante de Daniel IV et son substrat sémitique", *RB* 81 (1974) 5-23.

- Grelot P. “Les versions grecques de Daniel”, *Bib* 47 (1966) 381–402.
- Grelot P. “La légende d’Hénoch dans les apocryphes et dans la Bible: Origine et signification”, *RSR* 46 (1958) 5-26.
- Gwynn J. “Theodotion”, y: *A Dictionary of Christian Biography*, W. Smith and H. Wace (прир.) John Murray, London 1897, 970-979.
- Isaac E. “Enoch And Arhangel Michael”, y: *The Bible and The Dead Sea Scrolls*, The Prinnceton Symposium on the Dead Sea Scrolls, Scripture and The Scrools, James H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 363-376.
- Hasel G. F. *The Book of Daniel and Matters of Language: evidences Realating to Names, Words and the Aramaic Language*, Andrews University Seminary Studies, Autumn, Vol. 19, No. 3, 1981.
- Hasel G. F. “Biblijski tekst, prijevodi i razumjevanje”, *Biblijski pogledi*, 2/2 (1994) 113-136.
- Harrington W. *Uvod u Stari zavet*, Spomen obećanja, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1987.
- Harrison R. K. *Introduction to the Old Testament*, Grand Rapids, Michigan 1969.
- Heine. R. F. *Origen: Scholarship in the Servise of the Church*, Oxford University Press, Oxford 2010.
- Higgins A. J. B. *The Son of Man in the Teaching of Jesus*, SNTS. MS 39, Cambridge University Press, Cambridge 1980.
- Hody H. *Contra historiam Aristae de LXX interpretibus Dissertatio*, revised and extended in Book 1 of *De Bibliorum Textibus Originalibus, Versionibus Graecis et Latina Vulgata*, Oxford 1705.
- Hofius O. „Der Septuaginta-Text von Daniel 7,13-14”, *ZAW* 117 (2005) 73-90.
- Honigman S. *The Septuagint and Homeric Scholarship in Alexandria: A Study in Narrative of The Letter of Aristeas*, Routledge, Taylor&Francis, London 2003.
- Hurtado L.W. *Lord Jesus Christ: Devotion to Jesus in Earliest Christianity*, Grand Rapids, Eerdmans 2003.
- Jeansonne S. P. *The Old Greek Translation of Daniel 7-12*, CBQMS, 19, CBAA, Washington 1988.
- Jellicoe S. *The Septuagint and Modern Study*, University Press, Oxford 1968.

- Jobes K. H. “A Comparative Syntactic Analysis of the Greek Version of Daniel: A Test Case for New Methodology”, *BIOSCS* 28 (1995) 19-41.
- Jensen M. S. “Homeric Scholarship in Alexandria”, y: *Alexandria. Cultural and Religious Melting Pot*, G. Hinge and J. A. Krasilnikoff (прир.) Aarhus University Press, Aarhus 2009, 80-93.
- Joosten J. “Le milieu producteur du Pentateuque grec”, *REJ* 165 (2006) 349-361.
- Kahle P. E. *The Cairo Geniza*, Oxford University Press, London 1947.
- Kee C. “Testaments of the Twelve Patriarchs”, y: *The Old Testaments Pseudepigrapha, Apocalyptic Literature&Testaments*, J. H. Charlesworth (прир.), Garden Centar, New York 1983.
- Kilpatrick G. D. “Acts VII, 52 ΕΛΕΥΣΙΣ”, *JTS* 46 (1945) 136-145.
- Kim S. *The Son of Man as The Son of God*, J. C. B. Mohr (Paul Siebeck), Tübingen 1983.
- Kitchen K. A. “The Aramaic of Daniel”, y: *Notes on Some Problems in the Book of Daniel*, D. J. Wiseman (прир.), Tyndale Press, London 1965, 31-79.
- Koch K. “Stages in the Canonization of the Book of Daniel”, y: *The Book of Daniel, Composition and reception*, J. J. Collins & P. W. Flint (прир.), Brill, Leiden, Boston, Köln, Vol.II, 2001, 421-446.
- Kraft R. “Reassessing the Impact of Barthélemy’s Devanciers 40 Years Later,” *BIOSCS* 37 (2004) 1-28.
- Kreuzer S. “From Old Greek to the recensions: Who and What caused the Change of the Hebrew Reference Text o the Septuagint?”, y: *Septuagint Research*, V 53; Issues and Challanges in the Study of the Greek Jewish Scriptures, W. Kraus and R. G. Wooden (прир.) SBL Atlanta 2006, 225-237.
- Kutscher E. Y. “The Language of the Genesis Apocryphon: A Preliminary Study”, y: *Aspects of the Dead Sea Scrolls*, C. Rabin and Y. Yadin (прир.), Magnes Press, Jerusalem 1958, 1-35.
- Kvanvig H. S. *Roots of Apocalyptic: The Mesopotamian Background of the Enoch Figure and of the Son of Man*, Neukirchener Verlag, Neukirchen-Vluyn 1988.
- Leivestad R. S. “Exit the Apocalyptic Son of Man”, *NTS* 18 (1971-72) 243-267.

- Lietzmann H. *Der Menschensohn: Ein Beitrag zur neutestamentlichen Theologie*, Mohr Siebeck Freiburg im Breisgau/Leipzig 1896.
- Lindars B. *Jesus Son of Man: A Fresh Examination of the Son of Man Sayings in the Gospels in the Light of Recent Research*, Grand Rapids, Michigan 1984.
- Lyons J. *New Horizons in Linguistics*, Penguin, Middlesex 1970.
- Lust, J. “The Septuagint Version of Daniel 4–5”, y: *The Book of Daniel*, A. S. van der Woude (прир.), Leuven Peeters, Leuven University Press, Leuven 1993, 39-53.
- Lust J. “Daniel 7,13 and the Septuagint“, y: *Messianism and Septuagint*, Collected essays, K. Hauspie (прир.) Leuven University Press, Leuven 2004, 1-8.
- Markos F. N. *The Septuagint in Context: Introduction to the Greek Versions of the Bible*, Brill, Leiden 2000.
- Matusova E. *The Meaning of the Letter of Aristeas: In Light of Biblical Interpretation and Grammatical Tradition and with Reference to its Historical Context*, Vandenhoeck&Ruprecht, Göttingen 2015.
- Martin R. A. *Syntactical Evidence of Semitic Sources in Greek Documents*, SCS 3, Mass: Sholars Press, Cambridge 1974.
- Meade J. D. *A Critical Edition of the Hexaplaric Fragments of Job 22-42*, A Disertation Presented to the Faculty of The Soutern Baptist Theological Seminary, 2012.
- McLay R. T. *Translation Technique and Textual Studies in the Old Greek and Theodotion Versions of Daniel*, Durham University, 1994, Available at Durham E-Theses Online: <http://etheses.dur.ac.uk/5485/>
- McLay R. T. “To the Reader of Daniel”, *NETS*, IOSC, Oxford 2007.
- McLay R. T. “Syntatic Profile and Revision”, *BIOSCS* 29 (1996) 15-21.
- McLay R. T. “Recension and Revision: Speaking the Same Language with Special Attention to Lucian and Kaige”, y: *XIII Congress of the International Organization for Septuagint and Cognate Studies*, M. K. H. Peters (прир.), SBL Atlanta 2008, 293-304.
- McLay R. T. “The Old Greek Translation of Daniel IV–VI and the Formation of the Book of Daniel”, *VT* 55 (2005) 304-323.
- McLay R. T. „Daniel, Old Greek and Theodotion“, y: *The T&T Clark Companion to the Septuagint*, J. Aitken (прир.), Bloomsbury T&T, London, New York 2015, 544-554.

- Mèlèze–Modrzejewski J. “The Septuagint as Nomos, How the Tora became a Civic Law for the Jews in the Egipt”, y: *Critical studies in ancient law, comparative law and legal history*, John W. Cairns and Olivia F. Robinson (прир.), Hart Publishing, Oxford 1981, 183-199.
- Metzger B. M. “The Fourth Book of Ezra”, y: *The Old Testaments Pseudepigrapha, Apocalyptic Literature&Testaments*, J. H. Charlesworth (прир.), Garden Centar, New York 1983,
- Meyer A. *Jesus Muttersprache: Das galiläische Aramäisch in seiner Bedeutung für die Erklärung der Reden Jesu und der Evangelien überhaupt*, Mohr Siebeck, Freiburg im Breisgau/Leipzig 1896.
- Millik J. T. *The Book of Enoch, Aramaic Fragments of Qumran Cave 4*, Oxford 1976.
- Milik J. T. *Ten years of Discovery in the wilderness of Judaea*, SCM PRESS LTD, London 1959.
- Milik J. T. “Problème de la Littérature à la lumière des fragments araméens de Qumran”, *HTR* 64 (1971) 333-378.
- Milik J. T. “Prièr de Nabonide et autres écrits d'un cycle de Daniel”, *RB* 63 (1956) 407-415.
- Montgomery J. A. *Daniel*, ICC, New York 1950.
- Montgomery J. A. *A Critical and Exegetical Commentary on the Book of Daniel*, T.& T.Clark, Edinburgh 1927.
- Moulton J. H. “Grammatical Notes from the Papiry”, *Classical Rewiev* 18 (1904) 106-112.
- Moule C. F. D. “Neglected Features in the Problem of the Son of Man”, y: *In Neues Testament und Kirche*, прир: J. Gnilka, Herder, Freiburg 1974, 413-428.
- Munnich O. “Texte Massorétique et Septante dans le Livre de Daniel”, y: *The Earliest Text of the Hebrew Bible: The Relationship between the Masoretic Text and the Hebrew Base of the Septuagint Reconsidered*, A. Schenker (прир.), SBLSCS 52, SBL, Atlanta 2003, 93–120.
- Nautin P. Origène, *Sa vie et son oeuvre*, Beauchesne, Paris 1977.

- Neugebauer O. “The Astronomical Chapters of the Ethiopic Book of Enoch (72-82)” y: *The Book Of Enoch or 1 Enoch*, M. Black, New English Edition, Leiden 1985, 386-412.
- Pace S. “The Stratigraphy of the Text Daniel and the Question of Theological Tendenz in the Old Greek”, *BIOSCS* 17 (1984) 15-35.
- Murphy C. L. *Examining The Septuagint: an Exploration of the Greek Old Testament’s Unique and Lasting Impact on the New Testament*, Cara L. Murphy, Lynchburg 2007.
- Oegama G. S. “The Coming of the Righteous One in 1 Enoch, Qumran, and the New Testament”, y: *The Bible and The Dead Sea Scrolls*, The Princeton Symposium on the Dead Sea Scrolls, Scripture and The Scrolls James H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco 2006, Vol I, 381-396.
- Oegama G. S. “The Pseudepigrapha and the Narratives in Luke-Acts”, y: *The Pseudepigrapha and Christian Origins*, Essays from the Studiorum Novi Testamenti Societas, G. S. Oegama and J. H. Charlesworth (прир.), T&T Clark Jewish And Christian Texts Series, Edinburgh 2008, 151-168.
- Orlinsky H. M. “Origen’s Tetrapla: Scholarly Fiction?” *PWCJS* I (1952) 173-182. Proceedings of the First World Congress of Jewish Studies, I, Jerusalem 1952, 173-182.
- Orlinsky H. M. “The Columnar Order of the Hexapla”, *JQR* 27 (1936-1937) 137-149.
- Orlov A. A. *The Enoch Metatron Tradition*, TSAJ, Mohr Siebeck, Tübingen 2005.
- Orlov A. *The Learned Savant Who Guards The Secrets of The Great God: Evolution of the Roles and Titles of the Seventh Antediluvian Hero in Mesopotamian and Enochic Tradition*, Part I: Mesopotamian Traditions, In *Varia Aethiopica: In Memory of Sevir B. Chernetsov (1943-2005)*, Denis Nosnitsin (прир.) и др. Byzantinorussica, St. Petersburg 2005, 248-264.
- Parry D. W. “4QS M(=4Q51), The Canon and The Community Of Lay Readers”, y: *The Bible and The Dead Sea Scrolls, Scripture and the Scrolls*, The Second Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins, J. H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 167-182.
- Perin N. *Rediscovering the Teaching of Jesus*, Harper&Row, New York 1967.
- Rajak T. *Translation and Survival: The Greek Bible and the Ancient Jewish Diaspora*, Oxford University Press, Oxford 2009.

- Rebić A. *Središnje teme Staroga zavjeta*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1996.
- Reichardt W. *Die Briefe des Sextus Julius Africanus an Aristides und Origenes*, TU, 34.3. Hinrichs, Leipzig 1909.
- Riessler P. *Das Buch Daniel: Textkritische Untersuchung*, J. Roth, Stuttgart und Wien, 1899.
- Reynolds, B. E., "The One Like as Son of Man, according to the Old Greek Daniel 7, 13-14", *BSW* 8 (2008) 70-80.
- Roberts J. J. "The Importance of Isaiah at Qumran", y: *The Bible and The Dead Sea Scroll*, The Second Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins, J. H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol 1, 2006, 273-286.
- Rowland C. C. *The Influence of the First Chapter of Ezekiel on Jewish an Early Christian Literature*, unpublished Ph.D. thesis, Cambridge 1974.
- Rowland C. C. *The Open Heaven: A Study of Apocalyptic in Judaism and Early Christianity*, Crossroad, New York 1982.
- Rowlandson J. "Town and Country in Ptolemaic Egypt", y: *A Companion to the Hellenistic World*, A. Erskine (прир.), Blackwell Publishing, Oxford 249-263.
- Rowley H. H. *The Aramaic of the Old Testament, A Grammatical and Lexical Study of its Relation to Other Early Aramaic Dialects*, Oxford University Press, London 1929.
- Rowley H. H. "The Unity of the Book of Daniel", y: *The Servant of the Lord and Other Essays on the Old Testament*, Basil Blackwell, London 1952, 235-268;
- Sacci P. "Qumran and the dating of Parables of Enoch", y: *The Bible and The Dead Sea Scrolls*, The Princeton Symposium on the Dead Sea Scrolls, Scripture and The Scrolls James H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 377-395.
- Sanders J. A. *Canon and Community, A Guide to Canonical Criticism*, Fortress, Minespolis 1984.
- Shiffman L.H. "Messianic Figures and ideas in the Qumran Scrolls", y: *The Messiah, Development in Earliest Judaism and Christianity*, J. H. Charlesworth with J. Brownson, M.T. Davis, S. J. Kraftchick and A. F. Segal (прир.), Fortress Press, Minespolis 1992, 116-129.
- Shiffman L. H. *Dead Sea Scrolls, The Truth Behind The Mistique*, New York 2007.

- Schmitt A. *Stammt der Sogenannte Θ- Text bei Daniel wirklich von Theodotion*, MSU IX, Göttingen 1966.
- Schmitt A. „Die griechischen Danieltexte («ε» und 6) und das Theodotionproblem” *BZ* 36 (1992) 1-15.
- Segal A. *Two Powers in Heaven*, SJLA 25, Leiden 1977.
- Silva M. and Jobes K. H. *Invitation to the Septuagint*. Grand Rapids, Baker Academic, Michigan 2000.
- Scaliger J. J. *Animadversiones in Chronologica Eusebii*, Leiden 1606.
- Schmitt A. *Stammt der Sogenannte Θ-Text bei Daniel wirklich von Theodotion*, MSU IX, Göttingen 1966.
- Schmidt N. “The original Language of the Parable of Enoch”, y: *Old Testament and Semitic Studies in Memory of William Rainey Harper*, R. F. Harper (прир.) Chikago Press, Chikago 1908, 2329-2349.
- Snell D. C. “Why is there Aramaic in the Bible”, *JSOT* 18 (1980) 32-51.
- Sperber A. “A Hebrew Based upon Greek and Latin Transliteration”, *HUCA* 12/13, (1937/1938) 103-274.
- Stefanovic Z. *Aramaic of Daniel in the Light of Old Aramaic*, JSOT Supplement Series, Sheffield 1992.
- Stokes R. E. *The Throne Vision of Daniel 7, 1 Enoch 14 and the Qumran Book of Giants (4Q530)*, An Analysis of Their Literary Relationship, DSD 2008.
- Stuckenbruck L. T. “The Formation and Re-Formation of Daniel in the Dead Sea Scrolls”, y: *The Bible and The Dead Sea Scrolls*, Scripture and the Scrolls, The Second Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins, J. H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 101-130.
- Stuckenbruck L. T. “Daniel and Early Enoch Traditions in the Dead Sea Scrolls”, y: *Book of Daniel, Composition and Reception*, J. J. Collins and P. W. Flint (прир.), Brill, Leiden 2001, 368-386.
- Swete H. B. *An Introduction to the Old Testament in Greek*, Additional Notes, Hendrickson Publishers, Peabody 1989.
- Swete H. B. *The Old Testament in Greek*, Cambridge University Press, Cambridge 1912.

- Talmon S. “The Text el Study o the Bible–New Outlook”, y: *Qumran and the History of the Biblical Text*, F. M. Cross/S. Talmon (прир.), Harvard University Press, Cambridge 1975, 321-400.
- Talmon S. “Daniel”, y: *The Literary Guide to the Bible*, R. Alter, F. Kermode (прир.), Harvard University Press, Cambridge 1987, 343-356.
- Tcherikover V. “The Ideology of the Letter of Aristeas”, *HTR* 51 2 (1958) 59-85.
- Thackeray H. S. J. “The Bisection of Books in primitive Septuagint manuscripts”, *SBA* 9 (1908) 88-98.
- Thackeray H.S.J. *A Grammar of the Old Testament in Greek, according to the Septuagint*, inrtoduction, Othography Accidence, Cambridge University Press, Cambridge 1909.
- Thompson D. J. “The Ptolemies and Egipt”, y: *A Companion to the Hellenistic World*, A. Erskine (прир.), Blackwell Publishing Erskine, Oxford 2005, 105-112.
- Tov E. *The Text-Critical Use of the Septuagint in Biblical Research*, Simor LTD, Jerusalem 1981.
- Tov E. *The Septuagint Translation of the Hebrew Bible: Its Nature and Importance for Scholarship*, <http://www.accordancefiles1.com/products/introlxx1.pdf>
- Tov E. *Textual Criticism of the Hebrew Bible*, Fortress, Minneapolis 2001.
- Tov E. “The Relation between the Greek Versions of Baruch and Daniel”, y: *The Greek and Hebrew Bible*, Collected Essays on the Septuagint, Brill-Leiden-Boston- Köln, 1999, 519-526.
- Trafton J. L. “The Bible, The Psalms of Solomon and Qumran”, y: *The Bible and The Dead Sea Scrolls*, The Prinnceton Symposium on the Dead Sea Scrolls, Scripture and The Scrolls, J. H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol III, 2006, 427-446.
- Trotter J. R. “The Tradition of the Throne Vision in the Second Temple Period, Daniel 7,1 Enoch 14,18- 23 and the Book of Giants (4Q530)”, *RevQum* 25 (2012) 451-466.
- Turner N. “The Unique character of Biblical Greek”, *VT* 5 (1995) 208-213.
- Ullmann S. *The Principles of Semantics*, Jackson, Son & Co, Glasgow 1951.
- Ulrich E. C. “The Dead Scrolls and the Hebrew Scriptural Texts”, *The Bible and The Dead Sea Scrolls*, Scripture and the Scrolls, The Second Princeton Symposium on

Judaism and Christian Origins, J. H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 77-100.

- Ulrich E. C. “The Bible in the Making”, y: *The Bible at Qumran, Texts, Shape, And Interpretation*, P. Flint (прир), Grands Rapids, Michigan/Cambridge 2001, 51-66.
- Ulrich E. “4QSam and Septuagintal Research”, *BIOSCS* 8 (1975) 24-39.
- Ulrich E. “Double Literary Editions of Biblical Narratives and Reflections on Determining the Form to be Translated”, y: *The Dead Sea Scrolls and the Origins of the Bible*, Grand Rapids, Eerdmans 1999, 34-50.
- VanderKam J. C. “Righteous One, Messiah, Chosen One and Son of Man in 1 Enoch 37-71”, y: *The Messiah*, The First Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins, Development in Earliest Judaism and Christianity, J. H. Charlesworth with J. Brownson, M.T. Davis, S. J. Kraftchick and A. F. Segal (прир.), Fortress Press, Minespolis 1992, 169-191.
- VanderKam J. C. “The Interpretation” of Genesis in 1 Enoch” y: *The Bible and the Qumran*, Studies in the Dead Scrolls and Related Literature, Text, Shape and Interpretation, P. W. Flint with the Assistance of Tae Hun Kim, William B. Eerdmans (прир.), Publishing Company, Grand Rapids, Michigan/Cambridge 2001, 129-148.
- Vanderkam J. C. *The Book of Jubilees*, Guides to Apocrypha and Pseudepigrapha, Sheffield Academic Press, Sheffield 2001.
- VanderKam J. C. “The Apocrypha And Pseudepigrapha At Qumran”, y: *The Bible and The Dead Sea Scrolls*, The Princeton Symposium on the Dead Sea Scrolls, Scripture and The Scrolls James H. Charlesworth (прир.), Baylor University Press, Waco, Vol I, 2006, 469-491.
- VanderKam J. C. *Enoch and the Growth of an Apocalyptic Tradition*, DC, Washington 1984.
- Vasholz R.I. “Qumran and Datin of Daniel”, *JETS*, 21, XII, (1978), 315-322.
- Vermes G. *Jesus the Jew, A Historian`s Reading of the Gospels*, Fortress Press Philadelphia, 1973.
- Vives L. *In XXII libras De Civitate Dei Commentaria*, Basel, 1522.
- Yamauchi E. “The Archaeological Back- ground of Daniel”, *BSac* 137 (1980), 3-16.

- Waddel J. A. *The Messiah, With Greek and Latin Fragments, English Translation, Introduction, and Concordances*, T&T Clark Jewish and Christian texts Series, Edinburgh 2012.
- Waltke B. K. "How We Got the Hebrew Bible", у: *The Bible at Qumran, Text, Shape and Interpretation*, P. W. Flint (прир.) SDSRL, Grands Rapids, Michigan/Cambridge 2001, 27-50.
- Wasserstein A. and Wasserstein D. J. *The Legend of Septuagint from Classical to Antiquity Today*, Cambridge University Press, Cambridge 2006.
- Werber E. *Kršćanstvo prije Krista, Liber*, Zagreb 1972.
- Wesselius J. W. "The Writing of Daniel", у: *The Book of Daniel, Composition and Receptions*, J. J. Collins, P. W. Flint (прир.), Brill, Leiden, Boston, Köln, Vol II, 2001, 291-310.
- Wevers J. W. "Barthélemy and Proto-Septuagint Studies", *BIOSCS* 21 (1988) 23-34.
- Woude A. S. van der, *The Book of Daniel in the Light of new Findings*, Leuven University Press, Leuven 1993.

Тирилична:

- Вешовић М. и Путник Н. „Увод у Аристетејево писмо Филократу“, *Богословље* LXVIII 2 (2008) 14-23.
- Јовановић Љ. „Библијски рукописи у Кумрану“, *Богословље*, 1 (2014) 75-100.
- Јовановић Љ. „Месијанска звања Енохових Парабола“, *Теолошки погледи*, XLVII 3 (2014) 635-660.
- Јовановић Љ. „Енох, личност или метафора“, *Богословље* 1 (2015) 168-191.
- Кубат Р. Анђео Господњи у Старом савезу, карактер библијског монотеизма сагледан из перспективе Божјег јављања, Београд 2004, (необјављена дисертација).
- Кубат Р. *Основе старосавезне антропологије*, Теолошка перспектива, Библијска библиотека Глафира, Београд-Нови Сад 2008.
- Кубат Р. *Траговима Писма II*, Стари Савез, Рецепција и контексти, Београд 2015.
- Милин Д. Увод у Свето писмо Старог завета, САС СПЦ, Београд 1991.
- Томић И. *Противници есенске заједнице у кумранским списима*, Богословски факултет Српске Православне Цркве, Београд 2004.

СПИСАК СКРАЋЕНИЦА

- ANF- The Ante Nicene Fathers
- BIOSCS - Bulletin of the International Organization for Septuagint and Cognate Studies
- BSW - Biblical Studies on the Web *BSac*
- BZ - Biblische Zeitschrift Bib
- CATSS - Computer Assisted Tools for Septuagint Studies
- CBAA- Catholic Biblical Association of America
- CBR – Currents in Biblical Research
- CBQMS - Catholic Biblical Quarterly-Monograph Series
- CR - Classical Review
- DJD – Discoveries in the Judaean Desert
- DSS - Dead Sea Scrolls
- HTR - Harvard Theological Review
- HUCA - Hebrew Union College Annual
- IEJ - Israel Exploration Journal
- ICC - International Critical Commentary
- IOSCS - International Organization for Septuagint and Cognate Studies
- JETS – Journal of the Evangelical Theological Society
- JTC – Journal of Theological Studies
- JTS - Journal of Theological Studies
- JSOT - Journal for the Study of the Old Testament
- JQR - Jewish Quarterly Review
- MSU - Mitteilungen des Septuaginta-Untnehmens der Akademie der Wissenschaften in Göttingen
- NETS – New English Translation of the Septuagint
- NPNF – Nicene and Post-Nicene Fathers
- NTS – New Testament Studies
- OTS - Oludtestamentische Studien
- PAAJR - Proceedings of the American Academy for Jewish Research,
- PWCJS - Proceedings of the World Congrese of Jewish Studies

RB – Revue biblique
REJ - Revue des Etudes Juives
RSR- Recherches de science religieuse
RevQum – Revue de Qumran
SBA - Sitzungsberichte der Berliner Akademie
SBL - Society of Biblical Literature
SCS - Septuagint and Cognate Studies
SR - Septuagint Research
VT Supp - Supplements to Vetus Testamentum
VT - Vetus Testamentum
ZA - Zeitschrift für Assyriologie
ZAW - Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft
ZNW- Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft

Стари завет:

Пост- Књига постања (Прва књига Мојсијева)
Изл -Књига изласка (Друга књига Мојсијева)
Лев -Књига левитска (Трећа књига Мојсијева)
Бр -Књига бројева (Четврта књига Мојсијева)
Пнз -Књига поновљених закона (Пета књига Мојсијева)
ИНв- Књига Исуса Навина
Суд- Књига о судијама
Рут -Књига о Рути
1Сам- Прва књига Самуилова
2Сам- Друга књига Самуилова
1Цар -Прва књига о царевима
2Цар -Друга књига о царевима
1Дн -Прва књига дневника
2Дн -Друга књига дневника
Језд -Књига о Јездри
Нем -Књига о Немији

Јест -Књига о Јестири
Јудт - Књига о Јудити
Тов -Књига о Товиту
1 Мак- Прва књига макавејска
2 Мак -Друга књига макавејска
Јов -Књига о Јову
Пс -Псалми
ПрС -Приче Соломонове
Проп -Књига проповедникова
Пнп -Песма над песмама
Прем -Премудрости Соломонове
Сир -Књига премудрости Исуса сина Сирахова
Ис -Књига пророка Исаије
Јер- Књига пророка Јеремије
Плач- Плач Јеремијин
ПЈр -Посланица Јеремијина
Вар -Књига пророка Варуха
Јез- Књига пророка Језекиља
Дан- Књига пророка Данила
Ос- Књига пророка Осије
Ам- Књига пророка Амоса
Мих- Књига пророка Михеја
Јл -Књига пророка Јоиля
Авд -Књига пророка Авдије
Јон -Књига пророка Јоне
Нм- Књига пророка Наума
Ав -Књига пророка Авакума
Соф- Књига пророка Софоније
Аг -Књига пророка Агеја
Зах -Књига пророка Захарије
Мал- Књига пророка Малахије

Интертестаментарна и апокрифна литература:

АМојс- Мојсејева апокалипса

1Енох -Прва књига Енохова (Етиопски Енох)

4Језд -Четврта књига Јездрина

3Мак Трећа књига макавејска

4Мак Четврта књига макавејска

ПсСол- Псалми Соломонови

Нови Завет:

Мт -Јеванђеље по Матеју

Мк -Јеванђеље по Марку

Лк -Јеванђеље по Луки

Јн -Јеванђеље по Јовану

Дап- Дела апостолска

Рим -Посланица Римљанима

1Кор -Прва посланица Коринћанима

2Кор -Друга посланица Коринћанима

Гал -Посланица Галатима

Еф - Посланица Ефесцима

Фил - Посланица Филипљанима

Кол- Посланица Колошанима

1Сол- Прва посланица Солуњанима

2Сол- Друга посланица Солуњанима

1Тим -Прва посланица Тимотеју

2Тим -Друга посланица Тимотеју

Тит -Посланица Титу

Флм- Посланица Филимону

Јев- Посланица Јеврејима

Јак -Посланица Јаковљева

1Пет -Прва посланица Петрова

2Пет -Друга посланица Петрова

1Јн -Прва посланица Јованова

2Јн -Друга посланица Јованова

3Јн -Трећа посланица Јованова

Јд- Посланица Јудина

Отк -Откривење Јованово

ДОДАТАК

УПОРЕДНА МОРФОЛОШКА АНАЛИЗА МТ, СГ И Т
КЊИГЕ ПРОРОКА ДАНИЛА 7-12

КЉУЧ

МТ	Масоретски текст
СГ	Старогрчки текст
Т	Теодотионов текст
МА	Морфолошка анализа
()	потенцијално читање
?	проблематично читање
з	заједничка
в	властита
и	именица
м	мушког
ж	женског
с	средњег
о.	оба
р	рода
ј	једине
мн.	множине
дв.	двојине
ном.	номинатив
ген.	генитив
дат.	датив
акуз.	акузатив
имперф.	имперфекат
плсквпрф.	плусквамперфекат
перф.	перфекат
фут.	футур
инф.	инфинитив
импер.	императив
инд.	индикатив
коњ.	коњуктив
акт.	активни
пас.	пасивни
мед.	медијални
аор.	аорист
пеал	пеал
аеал	аеал
афел.	афел
хитпал.	хитпаал
хитпел.	хитпеел
хафел.	хафел
хитфаф.	хитфафел
нифал.	нифал
зап.	заповедни
лич.	лична
нез.	независна
упит.	упитна
поврт.	повратна

зам.	заменица
пред.	предлог
прил.	прилог
прид.	придев
неодр.прид.	неодређени придев
компар.	компаратив
суперл.	суперлатив
вез.	везник
супрт.	супротни
иск.	исказни
суборд.	субординације
корд.	кординације
вез.погодб.	погодбени везник
озн.нег	ознака за негацију
пеил	пеил
итпе.	итпеел
паел.	паел
хиф.	хифил
хоф.	хофал
кал.	кал
хитпал.	хитпаал
хитполел.	хитполел
поел.	поел
констр.	конструктивни
реч.	речца
реч.нег.	речца негације
озн.акуз.	ознака за акузатив
апс.	апсолут
констр.	конструктивни
парт.	партицип
одр.	одређени
ч.	члан
реципр.	реципрочна
рел.	релативна
пок.	показна
ред.	редни
осн.	основни
бр.	број
суф.	суфикс
кере	кере
кетхиб	кетхиб
транс.	транслитерисано

Дан 7,1

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
בָּשָׁן	пред+з.и.ж.р.ј.	у години	2
הָרִאשׁוֹן	осн.бр.ж.ј.апс	првој	3
לְבַלְאֵשָׁר	пред+в.и.	Влтасара	5
מֶלֶךְ	з.и.м.р. ј.	цара	6
בָּבֶל	в.и	Вавилона	7
דָּנִיֵּאל	в.и	Данило	8
הַסַּן	з.и.м.р.ј.апс.	сан	9
הָרָא	перф. 3.л.м.р.ј.	је уснио	10
וַיִּרְאֵהוּ	вез.+з.и.м.р.мн.	и виђење	12
רִאשֵׁיהֶן	з.и.м.р.ј.+суф.3.л.м.р.ј	главе своје	14
עַל־	пред.	у	15
מִשְׁכְּבָהּ	з.и.м.р.ј. +суф.3.л.м.р.ј.	постељи својој	17
בְּאֵלֶּיךָ	пред.+прил.одр.	тада	19
הַסַּן	з.и.м.р.ј.+ч.	сан	21
כָּתַב	перф.3.л.м.р.ј.	је записао	22
רָאשֵׁי	з.и.м.р.ј.	главни	23
מִלִּיזָה	з.и.ж.р.м. апс	извештај	24
אָמַר	перф.3.л.м.р.ј.	је рекао	25

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἔτους	з.и.с.р.ген.ј.	године	1
πρώτου	прид.ген.ј	прве	2
βασιλεύοντος	парт. акт.през.ј.	царовања	3
Βαλτασαρ	в.и.м.р.ген.ј.	Валтасара	4
χώρας	з.и.ж.р.ген.ј.	земље	5
Βαβυλωνίας	в.и.ж.р.ген.ј.	Вавилоније	6
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј	Данило	7
ὄραμα	з.и.с.р.акуз.ј.	виђење	8
εἶδε	инд.акт.аор.3л.ј.	виде	9
παρὰ	пред. акуз.	кроз	10
κεφαλὴν	з.и.ж.р.акуз.ј.	главу	11
ἐπὶ	пред.ген	на	12
τῆς κοίτης	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	постељи	14
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.3л.ген.ј.	својој	15
τότε	прил.	тада	16
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	17
τὸ ὄραμα	з.и.с.р.акуз.ј.	виђење	19
ὃ εἶδεν	одр.ч.+инд.акт.аор.3л.ј	које виде	21
ἔγραψεν	инд.акт.аор.3л.ј	записа	22
εἰς	пред.акуз.	у	23
κεφάλαια	з.и.с.р.акуз.мн.	главне	24
λόγω	з.и.м.р.ген.мн.	речи	25

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐν	пред. генит	у	1
ἔτει	з.и.с.р.дат.ј.	години	2
πρώτῳ	прид.дат.ј.	првој	3
Βαλτασαρ	в.и.м.р.ген.ј	Валтасара	4
βασιλέως	з.и.м.р.ген.ј.	цара	5
Χαλδαίων	в.и.м.р.ген.мн.	Халдејаца	6
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	7
ἐνύπνιον	з.и.с.р.акуз.ј	сан	8
εἶδεν	инд.акт.аор. 3л.ј.	виде	9
καὶ	вез.корд.	и	10
αἱ ὀράσεις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	виђење	12
τῆς κεφαλῆς	одр.ч+з.и.ж.р.3.л.ген.ј.	главе	14
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.3.л.ген.ј.	своје	15
ἐπὶ	пред.ген.	на	16
τῆς κοίτης	одр.ч.+ з.и.ж.р.ж.ген.ј.	постељи	18
αὐτοῦ	зам.м.р.3.л.ген.ј.	својој	19
καὶ	вез.корд.	и	20
τὸ ἐνύπνιον	одр.ч.+ з.и.с.р.акуз.ј.	сан	22
ἔγραψεν	инд.аор.3.л.ј.	записа	23

Дан 7,2

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
עָנָה	парт. пеал.м.р.ј. апс.	причао је	1
דָּנִיֵּאל	в.и.м.р.	Данило	2
וְאָמַר	вез+ парт.пеал.м.р.ј.апс	и говорио	4
הִנֵּה	парт.пеал.м.р.ј.апс.	гледао	5
הָיִיתִי	перф.пеал.1л.ј.	сам	6
בְּחִזְוִי	пред+з.и.м.р.ј. +суф.1.л.ј.	у виђењу свом	9
עַם־	пред.	од	10
לַיְלָא	з.и.м.р.ј. +ч.	ноћи	12
וְאָרְזוּ	вез+узвик	и гле	14
אַרְבָּע	осн.бр. ж.р.ј. апс.	четири	15
רוּחֵי	з.и.мн.	ветра	16
שָׁמַיִם	з.и.м.р.дв.+ч.	неба	18
מִגִּידוֹן	парт.афел.ж.р. мн.апс.	који ударише	19
לַיָּם	пред.+з.и.м.р.ј.+ч.	море	21
רָבָה	прид. м.р.ј.+ч.	велико	23

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐπὶ	пред. ген.	на	1
τῆς κοίτης	одр.ч.+з.и.ж.р.ген. ј.	постељи	3
μου	лич. зам.1 л.ген.ј.	својој	4
ἑθεώρουν	инд.акт.имперф.1.л.ј.	гледах	5
καθ' ὕπνου	пред.+з.и.м.р.акуз.мн.	у сну	7
νυκτὸς	з.и.ж.р.ген.ј.	ноћном	8
καὶ ἰδοὺ	вез+ узвик	и гле	10

τέσσαρες	осн.бр. м.р.ном.мн.	четири	11
ἄνεμοι	з.и.м.р.ном.мн.	ветра	12
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	неба	14
ἐνέπεσονεῖς	инд.акт.аор.3.л.мн.	ударише	15
τὴν θάλασσαν	одр.ч.+ з.и.ж.р.акуз.ј.	море	17
τὴν μεγάλην	одр.ч.+прид.ж.р.акуз.ј.	велико	19

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐγὼ	лич.зам.1.л.ном.ј.	ја	1
Δανιηλ	в.и.ном.ј.	Данило	2
ἐθεώρουν	инд.акт.имперф.1.л.ј.	гледах	3
ἐν	пред.дат.	у	4
ὀράματί	з.и.с.р.дат.ј.	виђењу	5
μου	лич.зам.1.л.ген.ј.	свом	6
τῆς νυκτὸς	одр.ч.+ з.и.ж.р.ген.ј.	ноћном	8
καὶ ἰδοῦ	вез.корд.+узвик	и гле	10
οἱ τέσσαρες	одр.ч.+ осн.бр. мн.	четири	12
ἄνεμοι	з.и.м.р.ном.мн.	ветра	13
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+ з.и.м.р.ген.ј.	неба	15
προσέβαλλον	инд.акт.имперф.3.л.мн.	устремише се	16
εἰς	пред.акуз.	у	17
τὴν θάλασσαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	море	19
τὴν μεγάλην	одр.ч.+ прид. акуз.ј.	велико	21

Дан 7,3

ΜΤ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
עָרְבָרְבָרִים	вез.+осн.бр.ж.р.ј.апс.	и четири	2
בְּחַיִּים	з.и.ж.р.м.апс.	звери	3
רָבִירָבִירִים	прид. ж.р.мн.апс.	велике	4
לְעֵינֶיךָ	парт.пеал.ж.р.мн.апс.	које устају	5
מִן	пред.	из	6
יָמֵי	з.и.м.р.ј.+ч.	мора	8
שְׁנֵי	парт.пеал.ж.р.мн.апс.	које су различите	9
אֶחָד	прид.ж.р.ј.	једна	10
מִן	пред.ж.р.ј.	од	11
אֲחֵרִים	прид.ж.р.ј.	друге	12

СΓ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
τέσσαρα	осн.бр. с.р.ном.мн.	четири	2
θηρία	з.и.с.р.ном.мн.	звери	3
ἀνέβαινον	инд.акт.имперф.3.л.мн.	усташе	4
ἐκ	пред.ген.	из	5
τῆς θαλάσσης	одр.ч+ з.и.ж.р.ген.ј.	мора	7
διαφέροντα	парт.акт.през.ном.мн.	различите	8
ἐν	осн.бр.акуз.ј.	једна	9
παρὰ	пред.акуз.	од	10

τὸ ἔν	одр.ч+осн.бр.акуз.ј.	друге	12
-------	----------------------	-------	----

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
τέσσαρα	осн.бр. ном.мн.	четири	2
θηρία	з.и.с.р.ном.мн.	звери	3
μεγάλα	прид. ж.р. ном. мн.	велике	4
ἀνέβαινον	инд.акт.имперф.3.л.мн	усташе	5
ἐκ	пред. ген.	из	6
τῆς θαλάσσης	одр.ч.+ з.и.ж.р.ген.ј.	мора	8
διαφέροντα	парт.акт.през.с.р.ном.мн.	различите	9
ἀλλήλων	реципр. зам. с.р.ген.мн.	међусобно	10

Дан 7,4

ΜΤ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
πρῶτη	прид.ж.р.ј.+ч.	прва	2
ὡς	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	као лав	4
καὶ	вез.+з.и. мн.апс.	и крилима	6
λέγουσιν	реч.	као у	7
ὡς	з.и.м.р.ј.апс.	орла	8
καὶ	пред.	да	9
ἐβλεπεν	парт.пеал.м.р.ј.апс.	гледао	10
μόνος	перф.пеал.1.л. ј.	сам	11
ὡς	пред.	до	12
λέγουσιν	реч.	када	13
ἐκπεσε	пеил.перф.3.л.м.мн.	су јој отпала	14
πτερυγία	з.и.3.л.ж.р.ј.+суф.3.л.ж.р.ј.	крила њена	16
ἐνεβιβασεν	вез.+перф.пеил.3.л.ж.р.ј.	и уздигла се	18
καὶ	пред.	са	19
ἐπέπεσε	з.и.ж.р.ј.+ч.	земље	21
καὶ	вез.+пред.	и на	23
ποδοὶ	з.и.ж.р.дв.апс.	ноге	24
ὡς	прил.+з.и.м.р.ј.апс.	као човек	26
ἐγενήθη	перф.хоф.3.л.ж.р.ј.	стала	27
καὶ	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и срце	29
ἄνθρωπος	з.и.м.р.ј.апс.	човека	30
δοθέν	перф.пеил.3.л.м.р.ј.	беше дано	31
καὶ	пред.	јој	32

СΓ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
τὸ πρῶτον	одр.+прид.ном.ј.	прва	2
ὡσεὶ	прил.	као	3
λέαινα	з.и.ж.р.ј.	лав	4
ἔχουσα	парт.акт.през.ном.ј.	који има	5
πτερὰ	з.и.с.р.акуз.мн.	крила	6
ὡσεὶ	прил.	отприлике	7
ἀετοῦ	з.и.м.р.ген.ј.	орла	8

ἐθεώρου	инд. акт. имперф. 1. л. ј.	гледах	9
ἕως	пред. ген.	док	10
οὔτου	рел. зам. с. р. ген. ј.	јој	11
ἐτίλη	инд. пас. аор. 3. л. ј.	отпадноше	12
τὰ πτερὰ	одр. ч. + з. и. с. р. ном. мн.	крила	14
αὐτῆς	лич. зам. ж. р. ген. ј.	њена	15
καὶ	вез. корд.	и	16
ἤρθη	инд. пас. аор. 3. л. ј.	би подигнута	17
ἀπὸ	пред. ген.	са	18
τῆς γῆς	одр. ч. + з. и. ж. р. ген. ј.	земље	19
καὶ	вез. корд.	и	21
ἐπὶ	пред. ген.	на	22
ποδῶν	з. и. м. р. ген. мн.	ноге	23
ἀνθρωπίνων	прид. м. р. ген. мн.	људске	24
ἐστάθη	инд. пас. аор. ген. ј.	стаде	25
καὶ	вез. корд.	и	26
ἀνθρωπίνη	прид. ж. р. ген. ј.	људско	27
καρδία	з. и. ж. р. ном. ј.	срце	28
ἐδόθη	инд. пас. аор. 3. л. ј.	дано би	29
αὐτῇ	лич. зам. ж. р. дат. ј.	њој	30

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
τὸ πρῶτον	одр. ч. + прид. ном. ј.	прва	2
ὡσεὶ	прил.	као	3
λέαινα	з. и. ж. р. ном. ј.	лав	4
καὶ	вез. корд.	и	5
πτερὰ	з. и. с. р. акуз. мн.	крила	6
αὐτῇ	лич. зам. ж. р. дат. ј.	њена	7
ὡσεὶ	прил.	отприлике	8
ἀετοῦ	з. и. м. р. ген. ј.	орла	9
ἐθεώρου	инд. акт. имперф. 1. л. ј.	гледах	10
ἕως	пред. ген.	док	11
οὔ	рел. зам. с. р. ген. ј.	јој	12
ἐξετίλη	инд. пас. аор. 3. л. ј.	отпадоше	13
τὰ πτερὰ	одр. ч. + з. и. с. р. ном. мн.	крила	15
αὐτῆς	лич. зам. ж. р. ген. ј.	њена	16
καὶ	вез. корд.	и	17
ἐξήρθη	инд. пас. аор. 3. л. ј.	одигнута би	18
ἀπὸ	пред. ген.	са	19
τῆς γῆς	одр. ч. + з. и. ж. р. ген. ј.	земље	21
καὶ	вез. корд.	и	22
ἐπὶ	пред. ген.	на	23
ποδῶν	з. и. м. р. ген. мн.	ноге	24
ἀνθρώπου	з. и. м. р. ген. ј.	човека	25
ἐστάθη	инд. пас. аор. ген. ј.	стаде	26
καὶ	вез. корд.	и	27
καρδία	з. и. ж. р. ном. ј.	срце	28
ἀνθρώπου	з. и. м. р. ген. ј.	човека	29

ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дано би	30
αὐτῆ	лич.зам.ж.р.дат.ј.	њој	31

Дан 7,5

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַאֲרִי	вез.+узвик	и гле	2
חַיָּה	з.и.ж.р.ј.апс.	звер	3
אַחַד־יָחִיד	прид. ж.р.ј.апс.	једна	4
תַּנְיָנָה	ред.бр.ж.р.ј.апс.	друга	5
דְּמִיָּה	парт.пеал.апс.ж.р.ј.	која личи	6
לְדָבָר	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	на медведа	8
וּלְשֵׁטֶר	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.апс.	и са стране	11
חֶדֶד	осн.бр.м.р.ј.апс.	једне	12
הִקְדַּמְתָּ	перф.хофал.ж.р.3.л.ј.	усправила се	13
וּתְלַת	вез.+осн.бр.ж.р.ј.апс.	и три	15
עַלְעֵינַי	з.и.ж.р.мн.апс.	ребра	16
בְּפִי	пред.+з.и.м.р.ј.апс.+суф.3.л.ж.р.ј.	у устима њеним	19
בֵּין	пред.	међу	20
שֵׁנַיִם	з.и.ж.р.мн.+суф.3.л.ж.р.ј.кере	зубима	22
וְכֹךָ	вез.+прил.	и тако	24
אֲמַרְיִן	парт.пеал.м.р.мн.апс.	који говоре	25
לִּי	пред.	јој	26
קוֹמִי	импер.пеал.ж.р.ј.	устани	27
אֲכַלֵּי	импер.пеал.ж.р.ј.	једи	28
בְּשֵׁר	з.и.м.р.ј.апс.	месо	29
שְׂגִיָּא	прид.м.р.ј.апс.	многа	30

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+увик	и гле	2
μετ' αὐτήν	пред.акуз.+лич.зам.ж.р.акуз.ј.	после ње	4
ἄλλο	прид.с.р.ном.ј.	друга	5
θηρίον	з.и.ж.р.акуз.ј.	звер	6
ὁμοίωσιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	слична	7
ἔχον	парт.акт.през.с.р.ном.ј.	величини	8
ἄρκου	з.и.м.р.ген.ј.	медведа	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἐπὶ	пред.	на	11
τοῦ ἐνός	одр.ч.+осн.бр.с.р.ген.ј.	једној	13
πλευροῦ	з.и.с.р.ген.ј.	страни	14
ἐστάθη	инд.пас.аорист.3.л.ј.	усправљена	15
καὶ	вез.корд.	и	16
τρία	осн.бр.с.р.ном.мн.	три	17
πλευρὰ	з.и.с.р.ном.мн.	ребра	18
ἦν	инд.акт.имперф.3.ј.	беху	19
ἐν	пред.дат.	у	20
τῷ στόματι	одр.ч.+з.и.с.р.дат.мн.	устима	22
αὐτῆς	лич.зам.ж.р.ген.ј.	њеним	23

καὶ	вез.корд.	и	24
οὕτως	прил.	тако	25
εἶπεν	инд. акт. аор. 3. л. ј.	проговори	26
ἀνάστα	импер. акт. аор. 2. л. ј.	устани	27
κατάφαγε	импер. акт. аор.	једи	28
σάρκας	з. и. ж. р. акуз. мн.	меса	29
πολλάς	прид. акуз. ж. р. мн.	многа	30

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ ἰδοὺ	вез. корд. + увик	и гле	2
θηρίον	з. и. ж. р. акуз. ј.	звер	3
δεύτερον	осн. бр. ном. с. р. ј.	друга	4
ὅμοιον	прид. с. р. ном. ј.	слична	5
ἄρκω	з. и. м. р. дат. ј.	медведу	6
καὶ	вез. корд.	и	7
εἰς	пред. дат.	у	8
μέρος	з. и. с. р. акуз. ј.	страну	9
ἐν	осн. бр. с. р. акуз. ј.	једну	10
ἐστάθη	инд. пас. аор. 3. л. ј.	усправљена	11
καὶ	вез. корд.	и	12
τρία	осн. бр. с. р. ном. мн.	три	13
πλευρὰ	з. и. с. р. ном. мн.	ребра	14
ἐν	пред.	у	15
τῷ στόματι	одр. ч. + з. и. с. р. дат. мн.	устима	17
αὐτῆς	лич. зам. ж. р. ген. ј.	њеним	18
ἀνά	пред. акуз.	по	19
μέσον	пред. акуз.	сред	20
τῶν ὀδόντων	одр. ч. + з. и. м. р. ген. мн.	зуба	22
αὐτῆς	лич. зам. ж. р. ген. ј.	њених	23
καὶ	вез. корд.	и	24
οὕτως	прил.	тако	25
ἔλεγον	инд. имперф. акт. 3. л. мн.	говорише	26
αὐτῇ	лич. зам. ж. р. дат. ј.	јој	27
ἀνάστηθι	инд. акт. импер. 2. л. ј.	устани	28
φάγε	инд. акт. импер. 2. л. ј.	једи	29
σάρκας	з. и. ж. р. акуз. мн.	меса	30
πολλάς	прид. акуз. ж. р. мн.	многа	31

Дан 7,6

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
אַחַר	предлог	после	1
כֵּן	пок. зам.	тога	2
הֵנּוּ	парт. пеал. м. р. ј. апсол.	гледао	3
הַיָּחִיד	перф. пеал. 1. л. ј.	сам	4
וְאַחַר	вез. + узвик	и гле	6
וְאַחֵר	прид. ж. р. ј. апс.	друга	7
כְּפִנְתֵּי	пред. + з. и. м. р. ј. апс.	као пантер	9

וְלֵה	вез.+пред.+суф.3.л.ж.р.ј.кере	и на њој	12
גְּפִינִי	з.и.о.р.мн.апс.	крила	13
אַרְבָּע	осн.бр.ж.р.ј.апс.	четири	14
דִּי	речца	од	15
עוֹף	з.и.м.р.ј.апс.	птице	16
עַל־	пред.+суф.3.л.ж.р.ј.кетхиб	на њој	18
גְּבִימָה	з.и.м.р.мн.+суф.3.л.ж.р.ј.кетхиб	леђима њеним	20
אַרְבָּעָה	вез.+осн.бр.м.р.ј.апс.	и четири	22
רִאשִׁינִי	з.и.м.р.мн.апс.	главе	23
לְחַיּוֹתָא	пред.+з.и.ж.р.ј.+ч.	као звер	26
וְשָׁלוֹן	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	и власт	28
יְהִיב	перф.пеил.м.р.3.л.ј.	беше дана	29
לֵה	пред.	јој	30

CG	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
μετὰ	пред.	после	2
ταῦτα	пок.зам.с.р.акуз.мн.	тога	3
ἐθεώρουν	инд.акт.имперф.1.л.ј.	видех	4
θηρίον	з.и.с.р.акуз.ј.	звер	5
ἄλλο	прид.с.р.ном.ј.	друга	6
ὡσεὶ	пред.	отприлике	7
πάρδαλιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	леопарда	8
καὶ	вез.корд.	и	9
πτερὰ	з.и.с.р.мн.	крила	10
τέσσαρες	осн.бр.ном.мн.	четири	11
ἐπέτεινον	инд.акт.имперф.3.л.мн.	летеше	12
ἐπάνω	пред.	изнад	13
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	ње	14
καὶ	вез.корд.	и	15
τέσσαρες	осн.бр.ном.мн.	четири	16
κεφαλαὶ	з.и.ж.р.ном.мн.	главе	17
τῶ θηρίῳ	одр.ч.+з.и.с.р.дат.ј.	од звери	19
καὶ	вез.корд.	и	20
γλῶσσα	з.и.ж.р.ном.ј.	језик	21
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дан би	22
αὐτῶ	лич.зам.с.р.дат.ј.	њој	23

T	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ὀπίσω	пред.	после	1
τούτου	лич.зам.с.р.ген.ј.	тога	2
ἐθεώρουν	инд.акт.имперф.1.л.ј.	видех	3
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	5
ἕτερον	прид.с.р.ном.ј.	друга	6
θηρίον	з.и.с.р.акуз.ј.	звер	7
ὡσεὶ	пред.	као	8
πάρδαλις	з.и.ж.р.ном.ј.	леопард	9
καὶ	вез.корд.	и	10

αὐτῆ	лич.зам.ж.р.дат.ј.	њој	11
πτερὰ	з.и.с.р.мн	крила	12
τέσσαρα	осн.бр.ном.мн.	четири	13
πετεινοῦ	з.и.с.р.ген.ј.	од птице	14
ὑπεράνω	пред.ген.	изнад	15
αὐτῆς	лич.зам.ж.р.ген.ј.	ње	16
καὶ	вез.корд.	и	17
τέσσαρες	осн.бр.ном.мн.	четири	18
κεφαλαὶ	з.и.ж.р.ном.мн.	главе	19
τῷ θηρίῳ	одр.ч.+з.и.с.р.дат.ј.	од звери	20
καὶ	вез.корд.	и	21
ἐξουσία	з.и.ж.р.ном.ј.	власт	22
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дана би	23
αὐτῆ	з.и.ж.р.дат.ј.	њој	24

Дан 7,7

MT	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
בְּאַחַר	пред.	после	1
דָּנָהּ	пок.зам.	тога	2
הָיָה	парт.пеал.м.р.ј.апсол	гледао	3
הָיָה	перф.пеал.1.л.ј.	сам	4
בְּחֻזְוֵי	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	у виђењу	6
לֵילָיָה	з.и.м.р.ј.апс.+ч.	ноћи	8
וְאָרְזוּ	вез.+узвик	и гле	10
הַיְוֹנָה	з.и.ж.р.ј.апс.	звер	11
רְבִיעִיטָה	ред.бр.ж.р.ј.апс	четврта	12
דְּחִילָהּ	парт.пас.пеал.ж.р.ј.апс.	која је страшна	13
וְאִימָתָנִי	вез.+прид.ж.р.ј.апс.	и ужасна	15
וְתַקִּיפָא	вез.+прид.ж.р.ј.апс.	и снажна	17
יִתִּירָא	прид.ж.р.ј.апс.	изузетно	18
וְשִׁנָּיו	вез.+з.и.ж.р.дв.апс.	и зуби	20
דֵּי	речца	од	21
פְּרָגֶל	з.и.м.р.ј.апс.	метала	22
לָהּ	пред.+суф.3.л.ж.р.ј.	са њеним	24
בְּרָבְרוֹן	прид.ж.р.мн.апс.	великим	25
אֲכָלָהּ	парт.пеал.ж.р.ј.апс.	којима једе	26
וּמְדָלָהּ	вез.+парт.афел.ж.р.ј.апс.	и мрви	28
וּשְׂאָרָא	вез.+з.и.м.р.ј.+ч.	остатак	31
בְּרַגְלֶיהָ	пред.+з.и.ж.р.мн.+суф.3.л.ж.р.ј.кере.	са ногама њеним	34
רַפְסָה	парт.пеал.ж.р.ј.апс.	којима гази	35
וְהִיא	вез.+лич.замен.3.л.ж.р.ј.	и она	37
מִשְׁנֵיהָ	парт.пас.пеал.ж.р.ј.апс.	различита	38
מִן	пред.	од	39
כָּל־	з.и.м.р.мн.констр.	свих	40
יְוֹנָא	з.и.ж.р.ј.+ч.	звери	42
דֵּי	речца	од	43

קדמי	пред.+суф.3.л.ж.р.ј.	пре ње	45
וְרִגְלוֹ	вез.+з.и.ж.р.дв.апс.	и рогова	47
עֶשֶׂר	осн.бр.ж.р.ј.апс.	десет	48
לָהּ	пред.+суф.3.л.ж.р.ј.	на њој	50

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
μετά	пред.акуз.	после	1
δέ	вез.супрт.	пак	2
ταῦτα	пок.зам.с.р.акуз.мн.	тога	3
ἐθεώρουν	инд.акт.имперф.1.л.ј.	гледах	4
ἐν	пред.дат.	у	5
ὀράματι	з.и.с.р.дат.ј.	виђењу	6
τῆς νυκτὸς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	ноћном	8
θηρίον	з.и.с.р.акуз.ј.	звер	9
τέταρτον	ред.бр.с.р.акуз.ј.	четврту	10
φοβερόν	прид.с.р.акуз.ј.	страшну	11
καί	вез.корд.	и	12
ὁ φόβος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	ужас	14
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њен	15
ὑπερφέρων	парт.акт.през.м.р.ном.ј.	који доприноси	16
ἰσχύι	з.и.ж.р.дат.ј.	снази	17
ἔχον	парт.през.акт.с.р.акуз.ј.	која има	18
ὀδόντας	з.и.м.р.акуз.мн.	зубе	19
σιδηροῦς	прид.м.р.акуз.мн.	гвоздене	20
μεγάλους	прид.м.р.акуз.мн.	велике	21
ἔσθιον	парт.акт.през.с.р.акуз.ј.	који прождиру	22
καί	вез.корд.	и	23
κοπανίζον	парт.акт.през.с.р.акуз.ј.	који мрве	24
κύκλω	прил.	све	25
τοῖς ποσὶ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	ногама	27
καταλατοῦν	парт.акт.през.с.р.акуз.ј.	гази	28
διαφόρως	прил.	различита	29
χρώμενον	парт.през.пас.с.р.акуз.ј.	врло	30
παρὰ	пред.акуз.	од	31
πάντα	прид.с.р.акуз.мн.	свих	32
τὰ πρὸ	одр.ч+пред.ген.	пре	34
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	ње	35
θηρία	з.и.с.р.акуз.мн.	звери	36
εἶχε	инд.акт.имперф.3.л.ј.	имаше	37
δέ	супр.вез.	и	38
κέρατα	з.и.с.р.ном.мн.	рогова	39
δέκα	осн.бр.	десет	40

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ὀπίσω	пред.ген.	после	1
τούτου	пок.зам.с.р.ген.ј.	тога	2
ἐθεώρουν	инд.акт.имперф.1.л.ј.	гледах	3
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	5

θηρίον	з.и.с.р.акуз.ј.	звер	6
τέταρτον	ред.бр.с.р.акуз.ј.	четврта	7
φοβερὸν	прид.с.р.акуз.ј.	страшна	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἔκθαμβον	прид.с.р.ном.ј.	ужасна	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἰσχυρὸν	прид.с.р.ном.ј.	снажна	12
περισσῶς	прил.	изузетно	13
καὶ	вез.корд.	и	14
οἱ ὀδόντες	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	зуби	16
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њени	17
σιδηροῖ	прид.м.р.ном.мн.	гвоздени	18
μεγάλοι	прид.м.р.ном.мн.	велики	19
ἔσθιον	парт.акт.през.с.р.акуз.ј.	који прождиру	20
καὶ	вез.корд.	и	21
λεπτῦνον	парт.акт.през.с.р.ном.ј.	мрве	22
καὶ	вез.корд.	и	23
τὰ ἐπίλοιπα	одр.ч.+прид.с.р.акуз.мн.	остало	25
τοῖς ποσὶν	з.и.м.р.дат.мн.	ногама	27
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њеним	28
συνεπάτει	инд.акт.имперф.3.л.ј.	газише	29
καὶ	вез.корд.	и	30
αὐτὸ	лич.зам.с.р.ном.ј.	она	31
διάφορον	прид.с.р.ном.ј.	различита	32
περισσῶς	прил.	врло	33
παρὰ	пред.акуз.	од	34
τὰ θηρία	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	звери	36
τὰ ἔμπροσθεν	пред.ген.	предходних	38
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њених	39
καὶ	вез.корд.	и	40
κέρατα	з.и.с.р.ном.мн.	рогова	41
δέκα	осн.бр.	десет	42
αὐτῷ	з.и.с.р.дат.ј.	њој	43

Дан 7,8

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
מִשְׁתַּלֵּל	парт.хитпал.м.р.ј.апс.	док гледао	1
הָאִית	перф.пеал.1.л.ј.	сам	2
בְּקַרְנָיָא	пред.+з.и.ж.р.мн.+ч.	рогове	4
וְאֵלָיו	вез.+узвик	и гле	6
קַרְנוֹ	з.и.ж.р.ј.апс.	рог	7
אֲחֵרֵי	прид.ж.р.ј.апс.	други	8
זְעִירָהּ	прид.ж.р.ј.апс.	мали	9
סִלְקָתָא	перф.пеал.3.л.ж.р.ј.	појавио се	10
בֵּינֵיהוֹן כ	пред.+суф.3.л.м.р.мн.кетхиб.	између њих	12
וּתְלָת	вез.+осн.бр.ж.р.ј.апс.	и три	14
מִן	пред.	од	15

קַרְנֵי	пред.+з.и.ж.р.мн.+ч.	рогова	18
קַרְנֵיהֶם	прид.ж.р.мн.+ч.	првих	20
וַתִּשְׁקָצוּ כ	перф.итпел.3.л.м.р.мн.	ишчупали су се	21
מִן	пред.	од	22
קַרְמֵה	пред.+суф.3.л.ж.р.ј.кере	предходних њених	24
וְאֵלָיו	вез.+узвик	и гле	26
עֵינָיו	з.и.ж.р.мн.апс.	очи	27
כְּעֵינָיו	пред.+з.и.ж.р.мн.констр.	као очи	29
אִשָּׁא	з.и.м.р.ј.+ч.	човека	31
בְּקַרְנָהּ	пред.+з.и.ж.р.ј.	рогу	33
אֵת	пок.зам..ж.р.ј.	том	34
פִּי	з.и.м.р.ј.апс	уста	35
מִמֶּלֶל	парт.паел.м.р.ј.апс.	која говоре	36
בְּרַבֵּי	прид.ж.р.мн.	велике (речи)	37

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
βουλαὶ	з.и.ж.р.ном.мн.		2
πολλαὶ	прид.ж.р.ном.мн.	многе, вели	3
ἐν	пред.дат.	на	4
τοῖς κέρασιν	одр.ч.+з.и.с.р.дат.мн.	роговима	6
ἀνεφύη	инд.акт.аор.3.л.ј.	израсте	7
ἀνά	пред.акуз.	по	8
μέσον	прид.с.р.акуз.ј.	сред	9
αὐτῶν	лич.зам.с.р.ген.мн.	њих	10
μικρὸν	прид.с.р.ном.ј.	мали	11
ἐν	пред.дат.	на	12
τοῖς κέρασιν	одр.ч.+з.и.с.р.дат.мн.	роговима	14
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њеним	15
καὶ	вез.корд.	и	16
τρία	осн.бр.с.р.ном.мн.	три	17
τῶν κεράτων	одр.ч.+з.и.с.р.ген.мн.	рога	19
τῶν πρώτων	одр.ч.+ред.бр.с.р.ген.ј.	прва	21
ἐξηράνθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	отпадуше	22
δι’	пред.ген.	од	23
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	ње	24
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	26
ὀφθαλμοὶ	з.и.м.р.ном.мн.	очи	27
ὥσπερ	вез.суборд.	баш као	28
ὀφθαλμοὶ	з.и.м.р.ном.мн.	очи	29
ἀνθρώπινοι	прид.ном.м.р.мн.	човечије	30
ἐν	пред.дат.	на	31
τῷ κέρατι	одр.ч.+з.и.с.р.дат.ј.	рогу	33
τούτῳ	пок.зам.с.р.дат.ј.	том	34
καὶ	вез.корд.	и	35
στόμα	з.и.с.р.ном.ј.	уста	36
λαλοῦν	парт.през.акт.ном.ј.	која говоре	37
μεγάλα	прид.с.р.акуз.ј.	велико	38

καὶ	вез.корд.	и	39
ἐποίει	инд.имперф.акт.3.л.ј.	чинише	40
πόλεμον	з.и.м.р.акуз.ј.	рат	41
πρὸς	пред.акуз.	на	42
τοὺς ἁγίους	прид.м.р.акуз.мн.	свете	44

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
προσενόουν	инд.имперф.акт.1.л.ј.	посматрах	1
τοῖς κέρασιν	одр.ч.+з.и.с.р.дат.мн.	рогове	3
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њене	4
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	6
κέρας	з.и.с.р.ном.ј.	рог	7
ἕτερον	прид.с.р.ном.ј.	други	8
μικρὸν	прид.с.р.ном.ј.	мали	9
ἀνέβη	инд.акт.аор.3.л.ј.	израсте	10
ἐν	пред.дат.	на	11
μέσῳ	прид.с.р.акуз.ј.	сред	12
αὐτῶν	лич.зам.с.р.ген.мн.	њих	13
καὶ	вез.корд.	и	14
τρία	осн.бр.с.р.ном.мн.	три	15
κέρατα	з.и.с.р.ном.мн.	рога	16
τῶν ἔμπροσθεν	одр.ч.+пред.	испред	18
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њега	19
ἐξερριζώθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	отпадноше	20
ἀπὸ	пред.ген.	са	21
προσώπου	з.и.с.р.ген.ј.	лица	22
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њеног	23
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	25
ὀφθαλμοὶ	з.и.м.р.ном.мн.	очи	26
ὡσεὶ	прил.	као	27
ὀφθαλμοὶ	з.и.м.р.ном.мн.	очи	28
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човека	29
ἐν	пред.дат.	на	30
τῷ κέρατι	одр.ч.+з.и.с.р.дат.ј.	рогу	32
τούτῳ	пок.зам.с.р.дат.ј.	том	33
καὶ	вез.корд.	и	34
στόμα	з.и.с.р.ном.ј.	уста	35
λαλοῦν	парт.през.акт.ном.ј.	која говоре	36
μεγάλα	прид.с.р.акуз.ј.	велике речи	37

Дан 7,9

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἵπ	парт.пеал.м.р.ј.апс.	гледао	1
ἵπ	перф.пеал.1.л.ј.	сам	2
ἔ	пред	док	3
ἵ	речца	су	4
ἵπ	з.и.м.р.мн.апс.	престоли	5

רָמִיּוֹ	перф.пеил.м.р.3л.мн.	постављени	6
וְעִתִּיק	вез.+прид.м.р.ј.констр.	и стар	8
יוֹמִין	з.и.м.р.мн.апс.	дана	9
יָתֵב	перф.пеал.м.р.3.л.ј.	је сео	10
לְבוּשָׁהּ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	одећа његова	12
כְּתֹלֵג	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	као снег	14
חֹרֶר	прид.м.р.ј.апс.	бела	15
וְשַׁעַר	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и коса	17
רֵאשִׁיחַ	з.и.м.р.ј.+суф.3.л.м.р.ј.	главе његове	19
כְּעֻמָּר	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	као вуна	21
נְקִיאָה	прид.м.р.ј.апс.	чиста	22
כְּרִסִּיחַ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	престо његов	24
שְׂבִיבִין	з.и.м.р.мн.апс.	пламен	25
דִּי	пред.	од	26
נֹר	з.и.о.р.ј.апс.	огњени	27
נֹקְדֵי	з.и.м.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	точкови његови	29
נֹר	з.и.о.р.ј.апс.	ватра	30
דֹלֵק	парт.пеал.м.р.ј.апс.	која гори	31

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐθεώρουv	инд.имперф.акт.1.л.ј.	гледах	1
ἕως	вез.суборд.	до	2
ὅτε	вез.суборд.	када	3
θρόνοι	з.и.м.р.ном.мн.	престоли	4
ἐτέθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	постављени	5
καὶ	вез.корд.	и	6
παλαιὸς	прид.м.р.ном.ј.	стар	7
ἡμερῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	дана	8
ἐκάθητο	инд.мед.имперф.3.л.ј.	постави се	9
ἔχων	парт.през.акт.м.р.ном.ј.	који има	10
περιβολὴν	з.и.ж.р.акуз.ј.	огртач	11
ὡσεὶ	прил.	као	12
χιόνα	з.и.ж.р.акуз.ј.	снег	13
καὶ	вез.код.	и	14
τὸ τρίχωμα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	коса	16
τῆς κεφαλῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	главе	18
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	19
ὡσεὶ	прил.	као	20
ἔριον	з.и.с.р.ном.ј.	вуна	21
λευκὸν	прид.с.р.ном.ј.	бела	22
καθαρόν	прид.с.р.ном.ј.	чиста	23
ὁ θρόνος	одр.+з.и.м.р.ном.ј.	престо	25
ὡσεὶ	прил.	као	26
φλὸξ	з.и.ж.р.ном.ј.	буктиња	27
πυρός	з.и.с.р.ген.ј.	ватре	28

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐθεώρουv	инд.имперф.акт.1.л.ј.	гледах	1

ἕως	пред.	док	2
οὔτου	рел.зам.с.р.ген.ј.	су	3
θρόνοι	з.и.м.р.ном.мн.	престоли	4
ἐτέθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	постављени	5
καὶ	вез.кор	и	6
παλαιός	прид.м.р. ном.ј.	стар	7
ἡμερῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	дана	8
ἐκάθητο	инд.имперф.мед.3.л.ј.	постави се	9
καὶ	вез.корд.	и	10
τὸ ἔνδυμα	одр.ч.+з.и.с.р.ј.	одећа	12
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	13
ὡσεὶ	прил.	као	14
χιῶν	з.и.ж.р.ном.ј.	снег	15
λευκόν	прид.с.р.ном.ј.	бела	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ἡ θριξ	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	коса	19
τῆς κεφαλῆς	одр.ч.+3.и.ж.р.ген.ј.	главе	21
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	22
ὡσεὶ	пред.	као	23
ἔριον	з.и.с.р.ном.ј.	вуна	24
καθαρόν	прид.с.р.ном.ј.	чиста	25
ὁ θρόνος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	престо	27
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његов	28
φλόξ	з.и.ж.р.ном.ј.	буктиња	29
πυρός	з.и.с.р.ген.ј.	ватре	30
οἱ τροχοὶ	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	точкови	32
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његови	33
πῦρ	з.и.с.р.ном.ј.	ватра	34
φλέγον	парт.през.акт.с.р.ном.ј.	која букти	35

Дан 7,10

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
נָהָר	з.и.м.р.ј.апс.	поток	1
מִן	пред.	од	2
נֹר	з.и.о.р.ј.апс.	ватре	3
נָהָר	парт.пеал.м.р.ј.апс.	који тече	4
וְנָהָר	вез.+парт.пеал.м.р..апс.	и који протиче	6
מִן	пред.	од	7
קִדְמוֹתָי	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	пред њим	9
אַלְפֵי	осн.бр.м.р.ј.констр.	хиљаду	10
אַלְפֵינוּ	осн.бр.м.р.мн.апс.кере	хиљада	11
יְשָׁמְשׁוּנִי	имперф.пеал.3.л.м.р.мн.+суф.3.л.м.р.ј.	служаше му	13
וְרֶבֶוּ	вез.осн.бр.ж.р.ј.констр.	десет хиљада	14
רֶבֶוּן	осн.бр.ж.р.мн.апс.кетхиб	дест хиљада	15
קִדְמוֹתָי	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	пред њим	17
קָמוּן	перф.пеал.3.л.мн.м.р.	стајало је	18
דִּינָא	з.и.м.р.ј.+ч.	суд	20

בְּהִי	перф.пеал.3.л.м.р.ј.	је сео	21
וַיִּפְתְּחוּ	вез.+з.и.м.р.мн.апс.	и књиге	23
וַיִּפְתְּחוּ	перф.пеил.3.л.м.р.мн.	отвориле су се	24

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐξεπορεύετο	инд.мед.имперф.3.л.ј.	изливаше се	2
κατὰ	пред.дат.	пред	3
πρόσωπον	з.и.с.р.акуз.ј.	лице	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово и	5
ποταμὸς	з.и.м.р.ном.ј.	поток	6
πυρὸς	з.и.с.р.ген.ј.	ватре	7
χίλια	осн.бр.ж.р.ном.мн.	хиљаде	8
χιλιάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	хиљада	9
ἐθεράπευον	инд.имперф.акт.3.л.мн.	служише	10
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	га	11
καὶ	вез.корд.	и	12
μύρια	осн.бр.ж.р.ном.мн.	десет хиљада	13
μυριάδες	з.и.ж.р.мн.	десет хиљада	14
παρειστήκεισαν	инд.акт.плсквперф.3.л.мн.	беху стајали	15
αὐτῷ	лич.зам.3.л.дат.ј.	му	16
καὶ	вез.корд.	и	17
κριτήριον	з.и.с.р.ном.ј.	суд	18
ἐκάθισε	инд.акт.аор.3.л.ј.	заседе	19
καὶ	вез.корд.	и	20
βίβλοι	з.и.ж.р.ном.мн.	књиге	21
ἠνεώχθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	отворише се	22

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ποταμὸς	з.и.м.р.ном.ј.	поток	1
πυρὸς	з.и.с.р.ген.ј.	ватре	2
εἶλκεν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	протицаше	3
ἔμπροσθεν	пред.дат.	крај	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њега	5
χίλια	осн.бр.ж.р.ном.мн.	хиљаде	6
χιλιάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	хиљада	7
ἐλειτούργουν	инд.акт.имперф.3.л.мн.	служише	8
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	9
καὶ	вез.корд.	и	10
μύρια	осн.бр.ж.р.ном.мн.	десет хиљада	11
μυριάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	дест хиљада	12
παρειστήκεισαν	инд.акт.плсквперф.3.л.мн.	беху стајали	13
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	14
κριτήριον	з.и.с.р.ном.ј.	суд	15
ἐκάθισεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	заседе	16
καὶ	вез.корд.	и	17
βίβλοι	з.и.ж.р.ном.мн.	књиге	18
ἠνεώχθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	отворише се	19

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
תָּהָה	парт.пеал.м.р.ј.апс.	гледао	1
הָיִיתָ	перф.пеал.1.л.ј.	сам	2
בְּאֵינָן	пред.+прил.	тада	4
מִן	пред.	од	5
קָלָה	з.и.м.р.ј.констр.	гласа	6
מִלֵּיָא	з.и.ж.р.мн.+ч.	речи	8
רַבְרַבְתָּא	прид.ж.р.мн.	великих	9
כִּי	пред.	од	10
קַרְנָא	з.и.ж.р.ј.+ч.	рога	12
מְמַלְלָהּ	парт.пеал.ж.р.ј.	који говори	13
תָּהָה	парт.пеал.м.р.ј.апс.	гледа	14
הָיִיתָ	перф.пеал.1.л.ј.	сам	15
עַד	пред.	до	16
כִּי	пред.	кад	17
קָטִילָתָ	перф.пеил.3.л.ж.р.ј.	је убијена	18
חַיָּוִיָּא	з.и.ж.р.ј.+ч.	звер	20
וְהִבְדָּד	вез.+перф.хофал.м.р.3.л.ј.	и уништено	22
גַּשְׁמָה	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.ж.р.ј.	тело њено	24
וַיִּהְיֶה	вез.+перф.пеил.3.л.ж.р.ј.	и дано је било	26
לִיבְטִינָה	пред.+з.и.ж.р.ј.-констр.	у буктињу	28
אֶשְׁרָא	з.и.ж.р.ј.апс.	ватре	29

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐθεώρουv	инд.имперф.акт.1.л.ј.	видех	1
τότε	прил.	тада	2
τὴν φωνήν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	глас	3
τῶν λόγων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	речи	6
τῶν μεγάλων	одр.ч.+прид.м.р.ген.мн.	великих	8
ῶν	рел.зам.м.р.ген.мн.	које	9
τὸ κέρας	з.и.с.р.ном.ј	рог	11
ἐλάλει	инд.акт.имперф.3.л.ј.	говораше	12
καὶ	вез.корд.	и	13
ἀπετυπανίσθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	убијена би	14
τὸ θηρίον	з.и.с.р.ном.ј.	звер	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ἀπώλετο	инд.мед.аор.3.л.ј.	уништи се	18
τὸ σῶμα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	тело	20
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њено	21
καὶ	вез.корд.	и	22
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дано би	23
εἰς	пред.акуз.	у	24
καῦσιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	буктињу	25
πυρός	з.и.с.р.ген.ј.	ватре	26

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐθεώρουν	инд.имперф.акт.1.л.ј.	видех	1
τότε	прил.	тада	2
ἀπὸ	пред.ген.	од	3
φωνῆς	з.и.ж.р.ген.ј.	гласа	4
τῶν λόγων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	речи	6
τῶν μεγάλων	одр.ч.+прид.м.р.ген.мн.	великих	8
ῶν	рел.зам.м.р.ген.мн.	који	9
τὸ κέρας	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	рог	11
ἐκεῖνο	пок.зам.с.р.ном.ј.	тај	12
ἐλάλει	инд.акт.имперф.3.ј.	говораше	13
ἕως	вез.суборд.	до кад	14
ἀνηρέθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	убијена би	15
τὸ θηρίον	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	звер	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἀπώλετο	инд.мед.аор.3.л.ј.	уништи се	19
καὶ	вез.корд.	и	20
τὸ σῶμα	з.и.с.р.ном.ј.	тело	22
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њено	23
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дано би	24
εἰς	пред.акуз.	у	25
καῦσιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	буктињу	26
πυρός	з.и.с.р.ген.ј.	ватре	27

Дан 7,12

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַשָּׂרֵף	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и остатак	2
חַיִּוִּם	з.и.ж.р.ј.+ч.	звери	4
הָעֵדִי	перф.хафел.3.л.м.р.мн.	је био однет	5
שֵׁלֶטְנֵהוֹן	з.и.м.р.ј.+суф.3.л.м.р.мн.	владавина њихова	7
וְאַרְבָּה	вез.+з.и.ж.р.ј.апс.	и дужина	9
בְּחֵינֵי	пред.з.и.м.р.мн.апс.	времена	10
יְהִיבַת	перф.пеил.3.л.ж.р.ј.је	је дата	11
לְהוֹן	пред.+суф.3.л.м.р.мн.	(ка) њима	13
עַד	пред.	до	14
זְמַן	з.и.м.р.ј.апс.	све	15
וְעַד	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	и краја времена	17

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
τοὺς κύκλω	одр.ч.+пред.ген.	осталим	3
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њеним	4
ἀλέστησε	инд.акт.аор.3.л.ј.	одузе се	5
τῆς ἐξουσίας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	власт	7
αὐτῶν	лич.зам.с.р.ген.мн.	њихова	8
καὶ	вез.корд.	и	9
χρόνος	з.и.м.р.ном.ј.	време	10

ζωῆς	з.и.ж.р.ген.ј.	живота	11
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дано би	12
αὐτοῖς	лич.зам.с.р.дат.мн.	њима	13
ἕως	пред.ген.	до	14
χρόνου	з.и.м.р.ген.ј.	времена	15
καὶ	вез.корд.	и	16
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	рока, краја времена	17

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
τῶν λοιπῶν	одр.ч.+прид.с.р.ген.мн.	осталих	3
θηρίων	з.и.с.р.ген.мн.	звери	4
ἡ ἀρχὴ	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	првенство	6
μετεστάθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	уклоњено би	7
καὶ	вез.корд.	и	8
μακρό της	з.и.ж.р.ном.ј.	дужина	10
ζωῆς	з.и.ж.р.ген.ј.	живота	11
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дана би	12
αὐτοῖς	лич.зам.с.р.дат.мн.	њима	13
ἕως	пред.ген.	до	14
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	краја времена	15
καὶ	вез.корд.	и	16
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	17

Дан 7,13

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
קנה	парт.пеал.м.р.ј.апс.	гледао	1
הוֹיֵחַ	перф.пеал.1.л.ј.	сам	2
בַּחֲנוּי	пред.+з.и.м.р.мн.констр.	у виђењу	4
לַיְלָאָה	пред.+з.и.м.р.ј.+ч.	од ноћи	7
וְאֶרֶץ	вез.+узвик	и где	9
עִם-	пред.	са	10
עֲנָנִי	з.и.м.р.мн.костр.	облацима	11
שָׁמַיָא	з.и.м.р.дв.+ч.	неба	13
כְּבֵר	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	као син	15
אָנָּשׁ	з.и.м.р.ј.апс.	човека (човечији)	16
אֲתָהּ	парт.пеал.м.р.ј.апс.	који долази	17
הִנֵּה	перф.пеал.3.л.ј.	је	18
וְעַד-	вез.+пред.	и до	20
עֲתִיק	прид.м.р.ј.констр.	старог	21
יּוֹמָא	з.и.м.р.мн.+ч.	дана	23
מָטָה	перф.пеал.3.л.ј.	стигао је	24
וּקְדָמוּהִי	вез.+пред.+суф.3.л.ј.	и пред њега	27
הִקְרִיבוּהִי	перф.хафел.3.л.мн.+суф.3.л.м.р.ј.	довели су га	29

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐθεώρουv	инд.акт.аор.3.л.ј.	видех	1

ἐν	пред.дат.	у	2
ὄραματι	з.и.с.р.дат.ј.	виђењу	3
τῆς νυκτὸς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	ноћи	5
καὶ ἰδοῦ	вез.корд.+узвик	и гле	7
ἐπὶ	пред.ген.	на	8
τῶν νεφελῶν	одр.ч.+з.и.с.р.ген.мн.	облацима	10
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	неба	12
ὡς	вез.суборд.	као	13
υἱὸς	з.и.м.р.ном.ј.	син	14
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човечији	15
ἦρχετο	инд.мед.имперф.3.л.ј.	појави се, долазаше	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ὡς	вез.суборд.	као	18
παλαιὸς	прид.м.р.ном.ј.	стар	19
ἡμερῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	дана	20
παρῆν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	стиже	21
καὶ	вез.корд.	и	22
οἱ παρεστηκότες	одр.ч.+парт.акт.перф.м.р.ном.мн.	који су стајали	24
παρῆσαν	инд.акт.имперф.3.л.мн.	приђоше	25
αὐτῷ	лич.за.м.р.дат.ј.	му	26

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐθεώρουν	инд.акт.аор.3.л.ј.	видех	1
ἐν	пред.дат.	у	2
ὄραματι	з.и.с.р.дат.ј.	виђењу	3
τῆς νυκτὸς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	ноћи	5
καὶ ἰδοῦ	вез.корд.+узвик	и гле	7
μετὰ	пред.ген.	са	8
τῶν νεφελῶν	одр.ч.+з.и.с.р.ген.мн.	облацима	10
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	неба	12
ὡς	вез.суборд.	као	13
υἱὸς	з.и.м.р.ном.ј.	син	14
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човечији	15
ἐρχόμενος	парт.мед.през.м.р.ном.ј.	који појављује се, долази	16
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	је	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἕως	пред.ген.	до	19
τοῦ παλαιοῦ	одр.ч.+прид.м.р.ген.ј.	старине	21
τῶν ἡμερῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	дана	23
ἔφθασεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	стиже	24
καὶ	вез.кор.	и	25
ἐνώπιον	пред.ген.	пред	26
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њега	27
προσηνέχθη	инд.акт.аор.3.л.ј.	доведен би	28

Дан 7,14

MT	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְיָ	вез.+пред.+суф.3л.м.р.ј.	и	3
יְהִיב	перф.пеил.3.л.м.р.ј.	дана му је	4
שָׁלוֹן	з.и.м.р.ј.апс.	власт	5
וַיִּקָּר	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	и част	7
וּמְלָכוֹ	вез.+з.и.ж.р.ј.апс.	и владавина	9
וְכָל	пред.+з.и.р.ј.констр.	над	11
עַמְּמֵי	з.и.м.р.ј.+ч.	народима	13
אֲמֵי	з.и.ж.мн.+ч.	нацијама	15
וּלְשׁוֹנֵי	вез.+з.и.м.р.мн	и језици	17
לֵה	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	исто	19
יִפְלְחוּ	имперф.пеал.3.л.м.р.мн.	служаше	20
שִׁלְטָנִים	з.и.м.р.+суф.3.л.м.р.ј.	владавини његовој	22
שָׁלוֹן	з.и.м.р.ј.констр.	власт	23
עֲלָם	з.и.м.р.ј.апс.	вечна	24
דֵּי	речца	која	25
לֵךְ	речца	неће	26
יַעֲדֶה	имперф.пеал.3.л.м.р.ј.	да прође	27
וּמְלִכּוּתָהּ	вез.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	владавина	30
דֵּי	речца	која	31
לֵךְ	речца	неће	32
תִּתְקַבֵּל	имперф.хитпаал.3.л.ж.р.ј.	да нестане	33

CG	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дана би	2
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	3
ἐξουσία	з.и.ж.р.ном.ј.	власт	4
καὶ	вез.корд.	и	5
πάντα	прид.с.р.ном.мн.	сви	6
τὰ ἔθνη	одр.ч.+з.и.с.р.ном.мн.	народи	8
τῆς γῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	земље	10
κατὰ	пред.акуз.	по	11
γένη	з.и.с.р.акуз.мн.	родовима	12
καὶ	вез.корд.	и	13
πᾶσα	прид.ж.р.ном.ј.	сва	14
δόξα	з.и.ж.р.ном.ј.	слава	15
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	њему	16
λατρεύουσα	парт.акт.през.ж.р.ном.ј.	служи	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἡ ἐξουσία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	власт	20
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	21
ἐξουσία	з.и.ж.р.ном.ј.	власт	22
αἰώνιος	прид.ж.р.ном.ј.	вечна	23
ἣτις	рел.за.ж.р.ном.ј.	која	24
οὐ	прил.	никад	25

μὴ ἀρθῆ	прил.+коњ.пас.аор.3.л.ј.	не пролази	27
καὶ	вез.корд.	и	28
ἡ βασιλεία	одр.ч.+3.и.ж.р.ном.ј	царство	30
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	31
ἧτις	рел.за.ж.р.ном.ј.	које	32
μὴ φθαρῆ	прил.+коњ.пас.аор.3.л.ј.	не пропада	34

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	њему	2
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дано би	3
ἡ ἀρχὴ	одр.ч.+3.и.ж.р.ном.ј	првенство	5
καὶ	вез.корд.	и	6
ἡ τιμὴ	одр.ч.+3.и.ж.р.ном.ј.	част	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἡ βασιλεία	одр.ч.+3.и.ж.р.ном.ј.	царство	11
καὶ	вез.корд.	и	12
πάντες	прид.м.р.ном.мн.	сви	13
οἱ λαοὶ	одр.ч.+3.и.м.р.ном.мн.	народи	15
φυλαί	3.и.ж.р.ном.мн.	племена	16
γλῶσσαι	3.и.ж.р.ном.мн.	језици	17
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	њему	18
δουλεύσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	ће служити	19
ἡ ἐξουσία	3.и.ж.р.ном.ј.	власт	21
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	22
ἐξουσία	3.и.ж.р.ном.ј.	власт	23
αἰώνιος	прид.ж.р.ном.ј.	вечна	24
ἧτις	рел.зам.ж.р.ном.ј.	која	25
οὐ	прил.	неће	26
παρελεύσεται	инд.акт.фут.3.л.ј.	проћи	27
καὶ	вез.корд.	и	28
ἡ βασιλεία	3.и.ж.р.ном.ј.	царство	30
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	31
οὐ	прил.	неће	32
διαφθαρήσεται	инд.акт.фут.3.л.ј.	пропасти	33

Дан 7,15

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
תְּרַחֵם	перф.итпеел.3.л.ж.р.ј.	задрхтао је	1
רוּחִי	з.и.о.р.ј.+суф.1.л.ј.	дух мој	3
לִי	лич.зам.1.л.ј.	мени	4
דָּנִיֵּל	в.и.	Данилу	5
בְּיָדֵי	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	у средини	7
גִּבּוֹרֵי	з.и.м.р.ј.апс.	тела	8
וְיִפְּתְּ	вез.+з.и.м.р.мн.констр.	и виђења	10

יְשִׁיבָנִי	з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.ј.	главе моје	12
יְנַחֵם	имперф.паел.з.л.м.р.мн.+суф.1.л.ј.	узнемири ме	14

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἀκηδιάσας	парт.акт.аор.м.р.ном.ј.	унемирих се	2
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	3
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	4
ἐν	пред.дат.	на	5
τούτοις	пок.зам.с.р.дат.мн.	томе	6
ἐν	пред.дат.	на	7
τῷ ὁράματι	одр.ч.+з.и.с.р.дат.ј.	виђењу	9
τῆς νυκτός	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	ноћи	11

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἔφριξεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	ужасну се	1
τὸ πνεῦμά	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	дух	3
μου	лич.за.1.л.ген.ј.	мој	4
ἐν	пред.дат.	у	5
τῇ ἔξει	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	телу	7
μου	лич.зам.1.л.ген.ј.	мом	8
ἐγὼ	лич.зам.1.л.ном.ј.	ја	9
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	10
καὶ	вез.корд.	и	11
αἱ ὁράσεις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.мн.	виђења	13
τῆς κεφαλῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	главе	15
μου	лич.зам.1.л.ген.ј.	ми	16
ἐτάρασσόν	инд.акт.аор.3.л.мн.	узнемири	17
με	лич.зам.1.л.акуз.ј.	ме	18

Дан 7,16

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
קָרָבָה	перф.пеал.1.л.ј.	пришао сам	1
עַל-	пред.	пред	2
כֵּן	осн.бр.м.р.ј.апс.	једног	3
מִן-	пред.	од	4
קָמְּוֵם	парт.пеал.м.р.мн.+ч.	оних који стоје	6
וְיָצִיבָה	вез.+прид.ж.р.ј.	и тачно значење	8
אֲבַעֵא	имперф.пеал.1.л.ј.	да тражим	9
מִנָּה	пред.+суф.3.л.м.ј.	од њега	11
עַל-	пред.	од	12
כֻּלָּה	з.и.м.р.ј.констр.	свега	13
דָּבָר	пок.зам.	овога	14
וַאֲמַר	вез.+перф.пеал.3.л.м.р.ј.	и рекао је	16
לִי	пред.+суф.1.л.ј.	мени	18
וּפְשָׁר	з.и.м.р.ј.констр.	значење	19
מִלִּיא	з.и.ж.р.мн.+ч.	речи	21

ἵππου γίη?	имперф.хафел.3.л.м.р.ј.+суф.1.л.ј.	и подучаваше ме	23
------------	------------------------------------	-----------------	----

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
προση̄λθον	инд.акт.аор.1.л.ј.	приступих	1
πρὸς	пред.акуз.	пред	2
ἓνα	осн.бр.м.р..акуз.ј.	једног	3
τῶν ἐστῶτων	одр.ч.+парт.акт.перф.3.л.ген.мн.	од оних који су стајали	5
καὶ	вез.корд.	и	6
τὴν ἀκρίβειαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	истину,тачно значење	8
ἐζήτουν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	затражих	9
παρ' αὐτοῦ	пред.ген.+лич.зам.м.р.ген.ј.	од њега	11
ὕπερ	пред.ген.	око	12
πάντων	прид.с.р.ген.мн.	свега	13
τούτων	пок.зам.с.р.ген.мн.	овога	14
ἀποκριθεὶς	парт.пас.аор.м.р.ном.ј.	онај који одговара	15
δὲ	вез.корд.	и	16
λέγει	инд.през.акт.3.л.ј.	говорише	17
μοι	лич.за.1.л.дат.ј.	ми	18
καὶ	вез.корд.	и	19
τὴν κρίσιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	суд	21
τῶν λόγων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	речи	23
ἐδήλωσέ	инд.акт.аор.3.л.ј.	објасни	24
μοι	лич.з.м.р.дат.ј.	ми	25

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
προση̄λθον	инд.акт.аор.1.л.ј.	приступих	2
ἐνὶ	осн.бр.м.р.дат.ј.	једном	3
τῶν ἐστηκότων	одр.ч.+парт.акт.перф.3.л.м.р.ген.мн.	од оних који су стајали	5
καὶ	вез.корд.	и	6
τὴν ἀκρίβειαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	истину	8
ἐζήτουν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	затражих	9
παρ' αὐτοῦ	пред.ген.+лич.зам.м.р.ген.ј.	од њега	11
περὶ	пред.ген.	око	12
πάντων	прид.с.р.ген.мн.	свега	13
τούτων	пок.зам.с.р.ген.мн.	овога	14
καὶ	вез.корд.	и	15
εἶπέν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	16
μοι	лич.з.м.р.дат.ј.	ми	17
τὴν ἀκρίβειαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	истину, тачно значење	19
καὶ	вез.корд.	и	20
τὴν σύγκρισιν	ор.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	тумачење	22
τῶν λόγων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	речи	24
ἐγνώρισέν	инд.акт.аор.3.л.ј.	објави	25
μοι	лич.з.м.р.дат.ј.	ми	26

Дан 7,17

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
אֵלֶּיךָ	пок.зам.о.р.мн.	ове	1
חַיִּוּת	з.и.ж.р.мн.+ч.	звери	3
רַב־רָבִיבִים	прид.ж.р.мн.+ч.	велике	5
בָּי	пред.	којих је	6
אַרְבָּע	осн.бр.ж.р.ј.апс.	четири	7
אַרְבַּעַה	осн.бр.м.р.ј.апс.	четири	8
מַלְכֵיךָ	з.и.м.р.мн.апс.	цара	9
יִקְוֶה	имперф.паел.3.л.м.р.мн.	који ће устати	10
בְּ	пред.	са	11
אֲרָצָה	з.и.ж.р.ј.+ч.	земље	13

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ταῦτα	пок.зам.с.р.ном.мн.	ове	1
τὰ θηρία	одр.ч.+з.и.с.р.ном.мн.	звери	3
τὰ μεγάλα	одр.ч.+прид.с.р.ном.мн.	велике	5
εἰσὶ	инд.акт.през.3.л.мн.	су	6
τέσσαρες	осн.бр.м.р.ном.мн.	четири	7
βασιλεῖαι	з.и.ж.р.ном.мн.	царевине	8
αἱ ἀπολοῦνται	одр.ч.+рел.за.ж.р.ном.мн.	које	10
ἀπολοῦνται	инд.мед.фут.3.л.мн.	уништиће се	11
ἀπὸ	пред.ген.	од	12
τῆς γῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	земље	14

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ταῦτα	пок.зам.с.р.ном.мн.	ове	1
τὰ θηρία	одр.ч.+з.и.с.р.ном.мн.	звери	3
τὰ μεγάλα	прид.с.р.ном.мн.	велике	5
τὰ τέσσαρα	осн.бр.с.р.ном.мн.	четири	7
τέσσαρες	осн.бр.ж.р.ном.мн.	четири	8
βασιλεῖαι	з.и.ж.р.ном.мн.	царевине	9
ἀναστήσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	подигнуће се	10
τῆς γῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	земље	12
αἱ	рел.зам.ж.р.ном.мн.	који	13
ἀρθήσονται	инд.пас.фут.3.л.мн.	биће подигнути	14

Дан 7,18

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּבְרָחוּ	вез.+имперф.пеал.3.л.м.р.мн.	и примиће	2
מַלְכוּת	з.и.ж.р.ј.+ч.	царевину	4
שֵׁנִי	прид.м.р.мн.констр.	свети	5
עֲלִיּוֹנֵי	прид.м.р.мн.апс.	највиших	6
וַיִּשְׁבְּחוּ	вез.+имперф.афел.3.л.м.р.мн.	и поседоваће	8
מַלְכוּת	з.и.ж.р.ј.+ч.	царевину	10
עַל	пред.	за	11

כָּל־יְמֵי	з.и.м.р.ј,+ч.	све	13
וְעַד	вез.+пред.	и до	15
יָמֵי	з.и.м.р.ј.констр.	век	16
כָּל־יָמֵי	з.и.м.р.мн.+ч.	векова	17

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
παραλήψονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	примиће (се)	2
τὴν βασιλείαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	царевину	4
ἅγιοι	прид.м.р.ном.мн.	свети	5
ὕψιστου	прид.м.р.ген.ј.суперл.	највишег	6
καὶ	вез.корд.	и	7
καθέξουσι	инд.акт.фут.3.л.мн.	поседоваће	8
τὴν βασιλείαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	царевину	10
ἕως	пред.ген.	до	11
τοῦ αἰῶνος	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	века	13
καὶ	вез.корд.	и	14
ἕως	пред.ген.	до	15
τοῦ αἰῶνος	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	века	17
τῶν αἰώνων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	векова	19

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
παραλήψονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	примиће (се)	2
τὴν βασιλείαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	царевину	4
ἅγιοι	прид.м.р.ном.мн.	свети	5
ὕψιστου	прид.м.р.ген.ј.суперл.	највишег	6
καὶ	вез.корд.	и	7
καθέξουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	поседоваће	8
αὐτήν	лич.зам.ж.р.акуз.ј.	је	9
ἕως	пред.ген.	до	10
αἰῶνος	з.и.м.р.ген.ј.	век	11
τῶν αἰώνων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	векова	13

Дан 7,19

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְתָדָע	прил.	тада	1
חָבִיתָ	перф.пеал.1.л.ј.	пожелео сам	2
לִישָׂרְךָ	пред.+инф.пеал.констр.	да сазнам	4
עַל-	пред.	о	5
אֲחֵרִים	з.и.ж.р.ј.+ч.	звери	7
רְבִיעִיתְךָ	ред.бр.ж.р.ј.	четвртој	8
דָּךְ	речца	која	9
הָיָה	перф.пеал.3.л.ж.р.ј.	је	10
שְׂפָתַי	парт.пеал.ж.р.ј.апс.	различита	11
דָּךְ	пред.	од	12

פְּלֵהוּן	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.мн.к етхиб	свих осталих	14
דְּהִלָּה	парт.пеал.пас.3.л.ж.р.ј.апс.	које су страшне	15
יִתְרָה	прид.ж.р.ј.апс.	веома	16
שֵׁנָה	з.и.ж.р.мн.констр.+суф.3.л.ж. р.ј.кетхиб	зуби њени	18
דִּי	речца	који су	19
פְּרָזֶל	з.и.м.р.ј.апс.	метал	20
וְסַפְרֵיהֶּ	вез.+з.и.ж.р.мн.констр.+суф. 3.л.ж.р.ј.	и нокти њени	23
דִּי	речца	који су	24
נְחֹשׁ	з.и.м.р.ј.апс.	бронза	25
אֲכָלָהּ	парт.пеал.ж.р.ј.апс.	који једу	26
מִדְּקָהּ	парт.афел.ж.р.ј.апс.	који мрве	27
וְשָׂרָא	вез.+з.и.м.р.ј.+ч.	и остатак	30
בְּרַגְלֶיהָ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3 .л.	ногама њеним	33
רַגְזָהּ	парт.пеал.ж.р.ј.апс.	које газе	34

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
τότε	прил.	тада	1
ἤθελον	инд.имперф.акт.1л.ј.	пожелех	2
ἐξακριβάσασθαι	инф.мед.аориста	тачно значење	3
περὶ	пред.ген.	око	4
τοῦ θηρίου	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	звери	6
τοῦ τετάρτου	одр.ч.+ред.бр.с.р.ген.ј.	четврте	8
τοῦ διαφθείροντος	одр.ч.+парт.акт.през.с.р.ген.ј.	различите	10
πάντα	прид.с.р.акуз.мн.	свих	11
καὶ	вез.корд.	и	12
ὑπερφόβου	прид.с.р.ген.ј.	престрашне	13
καὶ ἰδοῦ	вез.корд.+узвик	и гле	15
οἱ ὀδόντες	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	зуби	17
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њени	18
σιδηροῖ	прид.м.р.ном.мн.	гвоздени	19
καὶ	вез.корд.	и	20
οἱ ὄνυχες	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	нокти	22
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њени	23
χαλκοῖ	прид.м.р.ном.мн.	бронзани	24
κατεσθίοντες	парт.акт.през.м.р.ном.мн.	који прождиру	25
πάντας	прид.м.р.акуз.мн.	све	26
κυκλόθεν	пред.ген.	около	27
καὶ	вез.корд.	и	28
καταλατοῦντες	парт.акт.през.м.р.ном.мн.	који газе	29
τοῖς ποσί	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	ногама	31

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐζήτουν	инд.акт.имперф.1.л.ј.	затражих	2

ἀκριβῶς	прил.	тачно објашњене	3
περὶ	пред.ген.	око	4
τοῦ θηρίου	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	звери	6
τοῦ τετάρτου	одр.ч.+ред.бр.с.р.ген.ј.	четврте	8
ὅτι	везн.суборд.	која	9
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	је	10
διάφορον	прид.с.р.ном.ј.	различита	11
παρὰ	пред.акуз.	од	12
πάν	прид.с.р.акуз.ј.	свих	13
θηρίον	з.и.с.р.акуз.ј.	звер	14
φοβερὸν	прид.с.р.ном.ј.	страшна	15
περισσῶς	прил.	веома	16
οἱ ὀδόντες	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	зуби	18
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њени	19
σιδηροῖ	прид.м.р.ном.мн.	гвоздени	20
καὶ	вез.корд.	и	21
οἱ ὄνυχες	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	нокти	23
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њени	24
χαλκοῖ	прид.м.р.ном.мн.	бронзани	25
ἐσθίον	парт.акт.през.с.р.ном.ј.	који прождиру	26
καὶ	вез.корд.	и	27
λεπτῶνον	парт.акт.през.с.р.ном.ј.	који мрве	28
καὶ	вез.корд.	и	29
τὰ ἐπίλοιπα	прид.с.р.акуз.мн.	остало	31
τοῖς ποσὶν	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	ногама	33
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њеним	34
συνεπάτει	инд.акт.имперф.3.л.ј.	газише	35

Дан 7,20

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְעַל־	вез.+пред	и од	2
קַרְנָיָא	з.и.ж.р.мн.+ч.	рога	4
עֶשֶׂר	осн.бр.ж.р.ј.апс.	десет	5
כִּי	речца	који су	6
בְּרִאשֵׁיהֶן	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.ж.р.ј.	на глави њеној	9
וְאֲחֵרֵי	вез.+прид.ж.р.ј.апс.	и други	11
כִּי	речца	који	12
סִלְקָת	перф.пеал.3.л.ж.р.ј.	је израстао	13
וּנְפִלוּ	вез.+перф.пеал.3.л.м.р.ј. кетхиб	и одбацио је	15
מִן־	пред.	од	16
קִדְמֵיהֶן	пред.+суф.3.л.ж.р.ј.кетхиб	пре њега	18
שְׁלֹשָׁת	осн.бр.ж.р.ј.апс.	три	19
וְקַרְנָא	вез.+з.и.ж.р.ј.+ч.	и рог	22
דָּפֶן	прид.о.р. (пок.зам)	тај	23
וְעֵינָיו	вез.+з.и.ж.р.мн.апс.	и очи	25

הָלֵךְ	пред.+суф.3.л.ж.р.ј.	на њему	27
וּפְתָח	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	уста	29
מִמְלֵלָה	парт.паел.м.р.ј.апс.	која говоре	30
רַבְרָבִים	прид.ж.р.мн.апс.	велике речи	31
וְהִיא	вез.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.ж.р.ј.	и појава његова	34
בָּ	прид.м.р.ј.	већа	35
מִן	пред.	од	36
סְבִיבָהּ	пред.з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.ж.р.ј.	осталих	38

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
περὶ	пред.ген.	од	2
τῶν δέκα	одр.ч.+осн.бр.	десететине	4
κεράτων	з.и.с.р.ген.мн.	рогова	5
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њених	6
τῶν ἐπὶ	одр.ч.+пред.ген.	на	8
τῆς κεφαλῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	глави	10
καὶ	вез.корд.	и	11
τοῦ ἑνὸς	одр.ч.+осн.бр.с.р.ген.ј.	јединог	13
τοῦ ἄλλου	одр.ч.+неодр.зам.с.р.ген.ј.	различитог	15
τοῦ προσφύεντος	парт.акт.през.с.р.ген.ј.	који израста	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἐξέλεσαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	одбаци	19
δι'	пред.ген.	од	20
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њега	21
τρία	осн.бр.с.р.ном.мн.	три	22
καὶ	вез.корд.	и	23
τὸ κέρας	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	рог	25
ἐκεῖνο	пок.зам.с.р.ном.ј.	тај	26
εἶχεν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	имаше	27
ὀφθαλμοὺς	з.и.м.р.акуз.мн.	очи	28
καὶ	вез.корд.	и	29
στόμα	з.и.с.р.акуз.ј.	уста	30
λαλοῦν	парт.акт.през.с.р.акуз.ј.	која говоре	31
μεγάλα	прид.с.р.акуз.мн.	велике речи	32
καὶ	вез.корд.	и	33
ἡ πρόσοψις	одр.ч.з.и.ж.р.ном.ј.	појава	35
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	његова	36
ὑπερέφερε	инд.акт.имперф.3.л.ј.	надмашиваше	37
τὰ ἄλλα	одр.ч.+неодр.зам.с.р.акуз.мн.	остале	39

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
περὶ	пред.ген.	од	2
τῶν κεράτων	одр.ч.+з.и.с.р.ген.мн.	рогова	4
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њених	5

τῶν δέκα	одр.ч.+осн.бр.	десет	7
τῶν ἐν	одр.ч.+пред.дат.	једини	9
τῆ κεφαλῆ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	глави	11
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	њеној	12
καὶ	вез.корд.	и	13
τοῦ ἑτέρου	одр.ч+прид.с.р.ген.ј.	другачији	15
τοῦ ἀναβάντος	парт.аор.акт.с.р.ген.ј.	који израсте	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἐκτινάξαντος	парт.акт.аор.с.р.ген.ј.	који збаци	19
τῶν προτέρων	одр.ч.+прид.с.р.ген.мн.	прва	21
τρία	прид.с.р.акуз.мн.	три	22
κέρας	з.и.с.р.ном.ј.	рог	23
ἐκεῖνο	пок.зам.с.р.ном.ј.	тај	24
ὧ	рел.зам.с.р.дат.ј.	који	25
οἱ ὀφθαλμοὶ	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	очи	27
καὶ	вез.корд.	и	28
στόμα	з.и.с.р.ном.ј.	уста	29
λαλοῦν	парт.акт.през.с.р.ном.ј.	која говоре	30
μεγάλα	прид.с.р.акуз.мн.	велике речи	31
καὶ	вез.корд.	и	32
ἡ ὄρασις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	појава	34
αὐτοῦ	лич.зам.с.р.ген.ј.	његова	35
μείζων	прид.ж.р.ном.ј.компар.	већи од	36
τῶν λοιπῶν	прид.ж.р.ген.мн.	осталих	38

Дан 7,21

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
הִנֵּה	парт.пеал.м.р.ј.апс.	гледао	1
הִנֵּה	перф.пеал.1.л.ј.	сам	2
וְרֹגַל	вез.+з.и.ж.р.+ч.	и рог	5
הַיָּד	прид.о.р.	тај	6
עָבַד	парт.пеал.ж.р.ј.апс.	који чини	7
רָגַל	з.и.м.р.ј.апс.	рат	8
עִם	пред.	са	9
דְּשֵׁי	прид.м.р.мн.апс.	светима	10
וְיָכַח	вез.+парт.пеал.ж.р.ј.апс.	и који надвлада	12
לְהִי	пред.+суф.3.л.м.мн.	над њима	14

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
κατενόουν	инд.акт.имперф.1.л.ј.	уочих	2
τὸ κέρας	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	рог	4
ἐκεῖνο	пок.зам.с.р.акуз.ј.	тај	5
πόλεμον	з.и.м.р.акуз.ј.	рат	6
συνιστάμενον	парт.през.мед.с.р.акуз.ј.	доноси се	7
πρὸς	пред. акуз.	на	8
τοὺς ἁγίους	прид.м.р.акуз.мн.	свете	10

καὶ	вез.корд.	и	11
τροπούμενον	парт.през.мед.с.р.акуз.ј.	окреће се	12
αὐτοὺς	лич.зам.м.р.акуз.мн.	их	13

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐθεώρουν	инд.акт.имперф.1.л.ј.	видех	1
καὶ	вез.корд.	и	2
τὸ κέρας	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	рог	4
ἐκεῖνο	пок.зам.с.р.акуз.ј.	тај	5
ἐποίει	инд.акт.имперф.3.л.ј.	учини	6
πόλεμον	з.и.м.р.акуз.ј.	рат	7
μετὰ	пред.ген.	са	8
τῶν ἁγίων	прид.м.р.ген.мн.	светих	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἴσχυσεν	инд.аор.акт.3.л.ј.	надвлада	12
πρὸς	пред.акуз.	против	13
αὐτοῦς	лич.зам.м.р.акуз.мн.	њих	14

Дан 7,22

ΜΤ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
דַּע	пред.	до	1
דִּבְרֵי	речца	кад	2
הָיָה	перф.пеал.м.р.3.л.ј.	дошао је	3
עֲתִיקִי	прид.м.р.ј.констр.	стари	4
יּוֹמֵי	з.и.м.р.мн.+ч.	дана	6
וְדִינֵי	вез.+з.и.м.р.ј.+ч.	и суд	9
יְהִי	перф.пеил.м.р.3.л.ј.	је дао	10
לְקַדְשֵׁי	пред.+прид.м.р.мн.констр.	светима	12
עֲלִיוֹנִין	прид.м.р.мн.	највиших	13
וּזְמַנֵּי	вез.+з.и.м.р.ј.+ч.	и време	16
מָהֵר	перф.пеал.м.р.3.л.ј.	је дошло	17
וּמַלְכוּתוֹ	вез.+з.и.ж.р.ј.+ч.	царевину	20
הִתְרַגְּלוּ	перф.хафел.3.л.м.р.мн.	наследили су	21
קַדְשֵׁי	прид.м.р.мн.констр.	свети	22

СГ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἕως	вез.корд.	док	1
τοῦ ἐλθεῖν	одр.ч.+инф.акт.аор.	дође	3
τὸν παλαιὸν	одр.ч.+прид.м.р.акуз.ј.	старица	5
ἡμερῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	дана	6
καὶ	вез.корд.	и	7
τὴν κρίσιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	суд	9
ἔδωκε	инд.аор.акт.3.л.ј.	даде	10
τοῖς ἁγίοις	одр.ч.+прид.м.р.дат.мн.	светима	12
τοῦ ὑψίστου	одр.ч.+прид.м.р.ген.ј.суперл.	највишега	14
καὶ	вез.корд.	и	15

ὁ καιρὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	време	17
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дано би	18
καὶ	вез.корд.	и	19
τὸ βασίλειον	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	царевину	21
κατέσχον	инд.аор.акт.3.л.мн.	заузеше	22
οἱ ἅγιοι	одр.ч.+прид.м.р.ном.мн.	свети	24

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἕως	вез.корд.	док	1
οὗ	рел.зам.с.р.ген.ј.	кад	2
ἦλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	3
ὁ παλαιὸς	одр.ч.+прид.м.р.ном.ј.	старина	5
τῶν ἡμερῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	дана	7
καὶ	вез.корд.	и	8
τὸ κρίμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	суд	10
ἔδωκεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	даде	11
ἁγίοις	прид.м.р.дат.мн.	светима	12
ὑψίστου	прид.м.р.ген.ј.суперл.	највишег	13
καὶ	вез.корд.	и	14
ὁ καιρὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	време	16
ἔφθασεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	наступи	17
καὶ	вез.корд.	и	18
τὴν βασιλείαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	царевину	20
κατέσχον	инд.акт.аор.3.л.мн.	заузеше	21
οἱ ἅγιοι	одр.ч.+прид.м.р.ном.мн.	свети	23.

Дан 7,23

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
כִּן	прил.	тада	1
אָמַר	перф.пеал.3.л.м.р.ј.	рекао је	2
חַיָּוִת	з.и.ж.р.ј.+ч.	звер	4
רְבִיעִיתָ	ред.бр.ж.р.ј.+ч.	четврта	6
מַלְכוּ	з.и.ж.р.ј.апс.	царевина	7
רְבִיעִיא	ред.бр.ж.р.ј.кетхиб.+ч.кетхиб	четврта	8
תִּשָּׂא	имперф.пеал.3.л.ж.р.ј.	устаће	9
בְּאַרְצָה	пред.+з.и.ж.р.ј.+ч.	на земљи	12
דִּי	речца	која	13
תִּשְׁבַּח	имперф.пеал.3.л.ж.р.ј.	разликоваће се	14
מִן־	пред	од	15
כָּל־	з.и.м.р.констр.	свих	16
מַלְכוּתָא	з.и.ж.р.мн.+ч.	царевина	18
וְתִשְׁבַּח	вез.+имперф.пеал.3.л.ж.р.ј.	и прождираће	20
כָּל־	з.и.м.р.ј.констр.	сву	21
אֶרֶץ	з.и.ж.р.ј.+ч.	земљу	23
וְתִדְרֹשָׁהּ	вез.+имперф.пеал.3.л.ж.р.ј.+суф.3.л.ж.р.ј.	и срушиће је	26

ἠἠἠἠἠ	вез.+имперф.афел.3.л.ж.р.ј+суф.3.л.ж. р.ј	и здробиће је	29
-------	--	---------------	----

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез корд.	и	1
ἔρρέθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	речено би	2
μοι	лич.зам.1.л.дат.ј.	ми	3
περὶ	пред.ген.	око	4
τοῦ θηρίου	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	звери	6
τοῦ τετάρτου	ред.бр.с.р.ген.ј.	четврте	8
ὅτι	вез.суборд.	да	8
βασιλεία	з.и.ж.р.ном.ј.	царевина	9
τετάρτη	ред.бр.ж.р.ном.ј.	четврта	10
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	утврдиће се	11
ἐπὶ	пред.ген.	на	12
τῆς γῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	земљи	15
ἣτις	рел.зам.ж.р.ном.ј.	која	16
διοίσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	ће се пронети	17
παρὰ	пред.акуз.	на	18
πᾶσαν	прид.ж.р.акуз.ј.	сваку	19
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	21
καὶ	вез.корд.	и	22
ἀναστατώσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	унемириће	23
αὐτήν	лич.зам.ж.р.акуз.ј.	је	24
καὶ	вез.корд.	и	25
καταλεανεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	смрвиће	26
αὐτήν	лич.зам.ж.р.акуз.ј.	је	27

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
τὸ θηρίον	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	звер	4
τὸ τέταρτον	ред.бр.с.р.ном.ј.	четврта	6
βασιλεία	з.и.ж.р.ном.ј.	царевина	7
τετάρτη	ред.бр.ж.р.ном.ј.	четврта	8
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	утврди ће се	9
ἐν	пред.дат.	на	10
τῇ γῆ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	земљи	12
ἣτις	рел.зам.л.ж.р.ном.ј.	која	13
ὑπερέξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	надвладаће	14
πάσας	прид.ж.р.акуз.ј.	сваку	15
τὰς βασιλείας	з.и.ж.р.акуз.мн.	царевину	17
καὶ	вез.корд.	и	18
καταφάγεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	прождира ће	19
πᾶσαν	прид.ж.р.акуз.ј.	сву	20
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	22
καὶ	вез.корд.	и	23
συμπατήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	згазиће	24

αὐτήν	лич.зам.ж.р.акуз.ј.	је	25
καί	вез.корд.	и	26
κατακόψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	раниће	27

Дан 7,24

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְקַרְנָאֵי	вез.+з.и.ж.р.мн.+ч.	и рогова	3
עֶשְׂרִים	осн.бе.ж.р.ј.апс.	десет	4
מִנֶּה	пред.+суф.3.л.ж.р.ј.	од њене	6
מַלְכוּתָהּ	з.и.ж.р.ј.+ч.	царевине	8
עֶשְׂרִים	о.б.р.ж.р.ј.апс.	десет	9
מַלְכוּתָהּ	з.и.м.р.ј.апс.	царева	10
וְקַרְנָאֵי	имперф.пеал.3.м.р.ј.	устаће	11
וְאֲחֵרִים	вез.+прид.м.р.ј.апс.	и други	13
וְקַרְנָאֵי	имперф.пеал.3.л.м.р.ј.	устаће	14
אַחֲרָיוֹן	пред.+суф.3.л.мр.мн.	после њега	16
וְהוּא	вез.+нез.зам.м.р.3.л.ј.	који	18
וְשִׁנְאָה	имперф.пеал.3.л.м.р.ј.	разликоваће се	19
מִן	пред.	од	20
קִדְמוֹתָם	прид.м.р.мн.+ч.	првих	22
וְשָׁלוֹשׁ	вез.+осн.бр.м.р.ј.апс.	три	24
מַלְכוּתָהּ	з.и.м.р.мн.апс.	цара	25
וְהִשְׁפִּיל	имперф.пеал.3.л.ј.	понизиће	26

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καί	вез.корд.	и	1
τὰ δέκα	одр.ч.+осн бр.	десет	3
κέρατα	з.и.с.р.ном.мн.	рога	4
τῆς βασιλείας	одр.ч.з.и.ж.р.ген.ј.	царевине	6
δέκα	осн.бр.	десет	7
βασιλεῖς	з.и.м.р.ном.мн.	царева	8
στήσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	поставиће се	9
καί	вез.корд.	и	10
ὁ ἄλλος	одр.ч.+прид.м.р.ном.ј.	други	12
βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	13
μετὰ	пред.акуз.	после	14
τούτους	пок.зам.м.р.акуз.мн.	њих	15
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	поставиће се	16
καί	вез.корд.	и	17
αὐτὸς	пок.зам.м.р.ном.ј.	тај	18
διοίσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	надвладаће	19
κακοῖς	прид.с.р.дат.мн.	злом	20
ὑπὲρ	пред.акуз.	од	21
τοὺς πρώτους	одр.ч.+ред.бр.м.р.акуз.мн.	првих	23
καί	вез.корд.	и	24
τρεις	прид.м.р.акуз.мн.	три	25
βασιλεῖς	з.и.м.р.акуз.мн.	цара	26

ταπεινώσει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	понижиће	27
------------	-------------------------	----------	----

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
τὰ δέκα	одр. ч. + осн бр.	десет	3
κέρατα	з. и. с. р. ном. мн.	рога	4
αὐτοῦ	лич. зам. с. р. ген. ј.	њених	5
δέκα	осн бр.	десет	6
βασίλεις	з. и. м. р. ном. мн.	царева	7
ἀναστήσονται	инд. мед. фут. 3. л. мн.	подићи ће се	8
καὶ	вез. корд.	и	9
ὀπίσω	пред. ген.	после	10
αὐτῶν	лич. зам. м. р. ген. мн.	њих	11
ἀναστήσεται	инд. мед. фут. 3. л. мн.	подићи ће се	12
ἕτερος	прид. м. р. ном. ј.	други	13
ὅς	рел. зам. м. р. ном. ј.	који	14
ὑπεροίσει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	надвладаће	15
κακοῖς	прид. с. р. дат. мн.	злом	16
πάντας	прид. м. р. акуз. мн.	све	17
τοὺς ἔμπροσθεν	одр. ч. + прил.	предходне	19
καὶ	вез. корд.	и	20
τρεις	прид. м. р. акуз. мн.	три	21
βασίλεις	з. и. м. р. акуз. мн.	цара	22
ταπεινώσει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	понижиће	23

Дан 7,25

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּמְלִין	вез. + з. и. ж. р. мн.	и речи	2
לְצַד	пред. + з. и. м. р. ј. констр.	против	4
עֲלֵיָא	прид. м. р. ј. кетхиб + ч.	највишег	6
יְמַלֵּל	имперф. паел. 3. л. м. р. ј.	говориће	7
וּלְקַדִּישֵׁי	вез. + пред. + прид. м. р. мн. констр.	и свете	10
עֲלִיוֹנִין	прид. м. р. мн. апс.	највишег	11
יְבַלֵּא	имперф. паел. 3. л. м. р. ј.	збрисаће	12
וּיִסְבֵּר	вез. + имперф. пеал. 3. л. м. р. ј.	и тежиће	14
לְהַשְׁנִיחַ	пред. + инф. хафел. констр.	променити	16
זְמַנִּין	з. и. м. р. мн. апс.	време	17
וְלֵת	вез. + з. и. ж. р. ј. апс.	и закон	19
וּיְתִיבְרוּ	вез. + имепрф. хитпел. 3. л. м. р. мн.	и даће се	21
בְּיָדָהּ	пред. + з. и. ж. р. ј. констр. + суф. 3. л. м. р. ј.	у руке његове	24
עַד	пред	до	25
עֵתוֹ	з. и. м. р. ј. апс.	времена	26
וְעֵדָתוֹ	вез. + з. и. м. р. ј. апс.	времена	28
וּפְלֵג	вез. + з. и. м. р. ј. констр.	и половине	30
עֵתוֹ	з. и. м. р. ј. апс.	времена	31

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ῥήματα	з.и.с.р.акуз.мн.	речи	2
εἰς	пред.акуз.	против	3
τὸν ὑψιστον	одр.ч.+прид.м.акуз.ј.суперл.	највишег	5
λαλήσει	инд.акт.имперф.3.л.ј.	говориће	6
καὶ	вез.корд.	и	7
τοὺς ἁγίους	одр.ч.+прид.м.р.акуз.мн.	свете	9
τοῦ ὑψίστου	одр.ч.+прид.м.р.ген.ј.суперл.	највишег	11
κατατρίψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	збрисаће	12
καὶ	вез.корд.	и	13
προσδέξεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	примиће се	14
ἀλλοιωῦσαι	инф.акт.аор.	промена	15
καιροῦς	з.и.м.р.акуз.мн.	времена	16
καὶ	вез.корд.	и	17
νόμον	з.и.м.р.акуз.ј.	закона	18
καὶ	вез.корд.	и	19
παραδοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	биће дано	20
πάντα	прид.с.р.акуз.мн.	све	21
εἰς	пред.акуз.	у	22
τὰς χεῖρας	одр.ч.з.и.ж.р.акуз.мн.	руке	24
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	25
ἕως	пред.ген.	до	26
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	27
καὶ	вез.корд.	и	28
καιρῶν	з.и.м.р.ген.мн.	времена	29
καὶ	вез.корд.	и	30
ἕως	пред.ген.	до	31
ἡμίους	прид.м.р.ген.ј.	половине	32
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	33

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
λόγους	з.и.м.р.акуз.мн.	речи	2
πρὸς	пред.акуз.	против	3
τὸν ὑψιστον	одр.ч.+прид.м.акуз.ј.суперл.	највишег	5
λαλήσει	инд.имперф.акт.3.л.ј.	говориће	6
καὶ	вез.корд.	и	7
τοὺς ἁγίους	одр.ч.+прид.м.р.акуз.мн.	свете	9
ὑψίστου	прид.м.р.ген.ј.суперл.	највишег	10
παλαιώσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	објавиће	11
καὶ	вез.корд.	и	12
ὑπονοήσει	инд.фут.акт.3.л.ј.	утврдиће	13
τοῦ ἀλλοιωῦσαι	одр.ч.с.р.ген.ј.+инф.акт.аор.	промену	15
καιροῦς	з.и.м.р.акуз.мн.	времена	16
καὶ	вез.корд.	и	17
νόμον	з.и.м.р.акуз.ј.	закона	18
καὶ	вез.корд.	и	19

δοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	биће дано	20
ἐν	пред.дат	у	21
χειρὶ	з.и.ж.р.дат.ј.	руку	22
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његову	23
ἕως	пред.ген.	до	24
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	25
καὶ	вез.корд.	и	26
καιρῶν	з.и.м.р.ген.мн.	времена	27
ἥμισυ	прид.с.р.акуз.ј.	половину	28
καὶ	вез.корд.	и	29
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	30

Дан 7,26

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
שָׁפֵט	вез.+з.и.м.р.ј.+ч.	и суд	3
בָּרָא	имперф.пеал.3.л.ј.	засешиће	4
מִלְכּוּתוֹ	вез.+з.и.м.р.ј.+суф.3.л.м.р.ј.	владавину његову	7
יִשְׁלַח	имперф.хафел.3.л.м.р.мн.	одузеће	8
יִשְׁמַח	пред.+инф.хафел.констр.	да уништава	10
יִשְׁמַח	вез.+пред.+инф.хафел.констр.	и да истребљује	13
עַד	пред	до	14
סָפֵר	з.и.м.р.ј.+ч.	краја	16

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἡ κρίσις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	суд	3
καθίσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	ће се засести	4
καὶ	вез.корд.	и	5
τὴν ἐξουσίαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	владавину	7
ἀπολοῦσι	инд.акт.фут.3.л.мн.	уништиће	8
καὶ	вез.корд.	и	9
βουλευσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	намериће се	10
μιᾶναι	инф.акт.аор.	скрнављењу	11
καὶ	вез.корд.	и	12
ἀπολέσαι	инф.акт.аор.	уништавању	13
ἕως	пред.ген.	до	14
τέλους	з.и.с.р.ген.ј.	краја	15

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
τὸ κριτήριον	з.и.с.р.ном.ј.	судство	3
καθίσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	засешиће	4
καὶ	вез.корд.	и	5
τὴν ἀρχὴν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	првенаштво	7
μεταστήσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	уклониће	8
τοῦ ἀφανίσει	одр.ч.+инф.акт.аор.	разарање	10
καὶ	вез.корд.	и	11

τοῦ ἀπολέσαι	инф. акт. аор.	уништење	13
ἕως	пред. ген.	до	14
τέλους	з. и. с. р. ген. ј.	краја	15

Дан 7,27

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּמַלְכוּתָהּ	вез.+з.и.ж.р.ј.+ч.	и царство	3
וְשֹׁלְטָנָהּ	вез.+з.и.м.р.ј.+ч.	и владавина, сила	6
וְרַבּוּתָהּ	вез.+з.и.ж.р.ј.+ч.	и величанство	9
וְיָדָהּ	речца	од	10
מַלְכוּתָהּ	з.и.ж.р.мн.констр.	царевина	11
תַּחְתָּיהָ	пред	под	12
כֻּלָּהּ	з.и.м.р.ј.констр.	целим	13
שָׁמַיְמָהּ	з.и.м.р.дуал	небом	14
יְהִיבָהּ	перф. пеил. 3. л. ж. р. ј.	дана је	15
לְעַמָּהּ	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	народу	17
קְדוֹשֵׁיהֶם	прид. м. р. мн. констр.	светих	18
עֲלִיוֹנָיִם	прид. м. р. мн. апс.	највиших, Највишег	19
מַלְכוּתָהּ	з.и.ж.р.ј.констр.+суф. 3. л. м. р. ј.	царевина његова	21
מַלְכוּתָהּ	з.и.ж.р.ј.констр.	царевина	22
עֲלָמָהּ	з.и.м.р.ј.апс.	вечна	23
וְכָל־	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и све	25
שֹׁלְטָנָהּ	з.и.м.р.мн.+ч.	владавине	27
לָהּ	пред.+суф. 3. л. м. р. ј.	њѐга	29
יְפָלְאוּ	имперф. пеал. 3. л. м. р. мн.	служиће	30
וְיִשְׁמָעוּ	вез.+имперф. хипал. 3. л. м. р. мн.	и слушаће	32

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
τὴν βασιλείαν	одр. ч.+з.и.ж.р. акуз. ј.	царевину	3
καὶ	вез. корд.	и	4
τὴν ἐξουσίαν	одр. ч.+з.и.ж.р. акуз. ј.	владавину	6
καὶ	вез. корд.	и	7
τὴν μεγαλειότητα	одр. ч.+з.и.ж.р. акуз. ј.	величанство	9
αὐτῶν	лич. зам. м. р. ген. мн.	њихово	10
καὶ	вез. корд.	и	11
τὴν ἀρχὴν	одр. ч.+з.и.ж.е. акуз. ј.	првенство	13
πασῶν τῶν	прид. ж. р. ген. мн.+одр. ч.	све	15
ὑπὸ	пред. акуз.	и под	16
τὸν οὐρανὸν	одр. ч.+з.и.м.р. акуз. ј.	неба	18
βασίλειῶν	з.и.ж.р. ген. мн.	царевина	19
ἔδωκε	инд. акт. аор. 3. л. ј.	даће	20
λαῶ	з.и.м.р. дат. ј.	народу	21
ἀγίῳ	прид. м. р. дат. ј.	светом	22
ὑψίστου	прид. м. р. ген. ј.	највишег	23
βασίλευσαι	инф. акт. аор.	царовање	24
βασίλει	з.и.ж.р. акуз. ј.	царевине	25

αναίώνιον	прид.ж.р.акуз.ј.	вечно	26
καὶ	вез.корд.	и	27
πᾶσαι	прид.ж.р.ном.мн.	све	28
αἱ ἐξουσίαι	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.мн.	владавине	30
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	његовој	31
ὑποταγῆσονται	инд.пас.фут.3.л.мн.	биће подређене	32
καὶ	вез.корд.	и	33
πειθαρχήσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	слушаће	34
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му (га)	35

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἡ βασιλεία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	царевина	3
καὶ	вез.корд.	и	4
ἡ ἐξουσία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	владавина	6
καὶ	вез.корд.	и	7
ἡ μεγαλωσύνη	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	величанство	9
τῶν βασιλέων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	царева	11
τῶν ὑποκάτω	одр.ч.+пред.ген.	испод	13
παντὸς	прид.м.р.ген.ј.	свег	14
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.ген.	неба	16
ἐδόθη	инд.акт.аор.3.л.ј.	даће	17
ἀγίοις	прид.м.р.дат.мн.	светима	18
ὑψίστου	прид.м.р.ген.ј.суперл.	највишег	19
καὶ	вез.корд.	и	20
ἡ βασιλεία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	царевина	22
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	23
αἰώνιος	прид.ж.р.ном.ј.	вечна	24
πᾶσαι	прид.ж.р.ном.мн.	све	25
αἱ ἀρχαὶ	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.мн.	власти	27
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дар.ј.	њему	28
δουλεύσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	служиће	29
καὶ	вез.корд.	и	30
ὑπακούσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	слушаће	31

Дан 7,28

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
עד	пред.	до	1
פה	прил.	овде	2
סוף	з.и.м.р.ј.+ч.	крај	4
מִן	речца (рел.зам)	од	5
מִן	з.и.ж.р.ј.+ч.	речи	7
לִי	нез.зам.1.л.ј.	мене	8
דָּנִיֵּל	в.и.м.р.	Данила	9
אֵלֶיךָ	прид.м.р.ј.апс.	веома	10
רָצוֹנִי	з.и.м.мн.констр.+суф.1.л.ј.	мисли моје	12
יְבַלְבְּלֵנִי	имперф.паел.3.л.м.р.мн.+суф.1.л.ј.	узнемирују ме	14

וַיִּי	вез.+з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.ј.	и изглед мој	17
וַיִּמְרֹא	имперф.хитпал.3.л.м.р.мн.	мења се	18
וַיִּשְׁמַע	пред.+суф.1.л.ј.	и	20
וַיִּשְׁמַע	з.и.ж.р.ј.+ч.	реч	22
וַיִּשְׁמַע	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.ј.	у срцу мом	25
וַיִּשְׁמַע	перф.пеал.1.л.ј.	је сачувана	26

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἕως	пред.ген.	до	1
καταστροφῆς	з.и.ж.р.ген.ј.	пропасти	2
τοῦ λόγου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	речи	4
ἐγὼ	лич.зам.1.л.ј.ном.ј.	ја	5
Δανιηλ	в.и.м.р.н.ј.	Данило	6
σφόδρα	прил.	веома	7
ἐκστάσει	з.и.ж.р.дат.ј.	страхом	8
περιειχόμεν	инд.мед.имперф.3.л.ј.	окожих се	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἡ ἔξις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	снага	12
μου	лич.зам.ген.ј.	моја	13
διήνεγκεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	попусти	14
ἐμοί	лич.зам.дат.ј.	ми	15
καὶ	вез.корд.	и	16
τὸ ῥῆμα	з.и.с.р.акуз.ј.	реч	18
ἐν	пред.дат.	у	19
καρδία	з.и.ж.р.дат.ј.	срцу	20
μου	лич.зам.ген.ј.	мом	21
ἐστήριξα	инд.акт.аор.1.л.ј.	утврди се	22

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἕως	пред.ген.	до	1
ὧδε	прил.	овде	2
τὸ πέρας	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	крај	4
τοῦ λόγου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	речи	6
ἐγὼ	лич.зам.1.л.ј.ном.ј.	ја	7
Δανιηλ	в.и.м.р.ј.	Данило	8
ἐπὶ	пред.акуз.		9
πολὺ	прид.с.р.акуз.ј.	веома	10
οἱ διαλογισμοί	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	мисли	12
μου	лич.зам.ген.ј.	ме	13
συνετάρασόνμε	инд.акт.имперф.3.л.мн.	узнемирише	14
καὶ	вез.корд.	и	15
ἡ μορφή	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	преображај	17
μου	лич.зам.ген.ј.	ме	18
ἠλλοιώθη	инд.акт.аор.3.л.ј.	промени	19
ἐπ' ἐμοί	пред.дат.+лич.зам.дат.ј.	у мени	21
καὶ	вез.корд.	и	22
τὸ ῥῆμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	реч	24
ἐν	пред.дат.	у	25

τῆ καρδία	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	срцу	27
μου	лич.зам.ген.ј.	мом	28
συνετήρησα	инд.акт.аор.1.л.ј.	сачува се	29

Дан 8,1

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
בְּשָׁנָה	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	у години	2
שְׁלֹשׁ	осн.бр.ж.р.ј.апс.	трећој	3
לְמַלְכוּת	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	од царевања	5
בְּלִשְׁצָר	в.и.м.р.	Валтасара	6
הַמֶּלֶךְ	ч.+з.и.м.р.ј.	цара	8
וְיָזֵן	з.и.м.р.ј.апс.	виђење	9
נִרְאָה	перф.нифал.3.л.м.р.ј.	се појавило	10
לִי	пред.+суф.1.л.ј.	у мени	12
אֵינִי	нез.зам.1.л.ј.	мени	13
דָּנִיֵּאל	в.и.м.р.	Данилу	14
אַחֲרָי	пред	после	15
הִנֵּרְאָה	ч.+перф.нифал.3.л.м.р.ј.	појаве	17
לִי	пред.+суф.1.л.ј.	у мени	19
בְּתַחֲלֵי	пред.+ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	на почетку	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἔτους	з.и.с.р.ген.ј.	године	1
τρίτου	ред.бр.с.р.ген.ј.	треће	2
βασιλεύοντος	парт.акт.през.м.р.ген.ј.	царевања	3
Βαλτασαρ	в.и.м.р.ген.ј.	Валтасара	4
ὄρασις	з.и.ж.р.ном.ј.	виђење	5
ἣν	рел.зам.ж.р.акуз.ј.	које	6
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	7
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	8
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	9
μετὰ	пред.акуз.	после	10
τὸ ἰδεῖν	одр.ч.+инф.акт.аор.	виђења	12
με	лич.зам.акуз.ј.	мојег	13
τὴν πρώτην	одр.ч.+ред.бр.жр.акуз.ј.	првог	15

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐν	пред.дат	у	1
ἔτει	з.и.с.р.дат.ј.	години	2
τρίτῳ	ред.бр.с.р.дат.ј.	трећој	3
τῆς βασιλείας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	царавине	5
Βαλτασαρ	в.и.м.р.ген.ј.	Валтасара	6
τοῦ βασιλέως	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	цара	8
ὄρασις	з.и.ж.р.ном.ј.	виђење	9
ὡφθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	би виђено	10
πρός	пред.акуз.	кроз	11
με	лич.зам.акуз.ј.	мене	12

ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	13
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	14
μετὰ	пред. акуз.	после	15
τὴν ὀφθειῖσάν	одр.ч.+парт.пас.аор.ж.р.акуз.ј.	виђења	17
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	18
τὴν ἀρχήν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	прво	20

Дан 8,2

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַאֲרָאָה	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и гледах	2
בְּחִזְוֹן	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	у виђењу	5
וַיְהִי	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и би	7
בְּרֵאֲתִי	пред.+инф.кал.констр.+суф.1.л.ј.	у гледању мом	10
וַאֲנִי	вез.+нез.зам.1.л.ј.	и који	12
בְּשׁוּשַׁן	пред.+в.и.	у Сусаним	14
הַבִּירָה	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	граду	16
אֲשֶׁר	рел.зам.	који је	17
בְּעֵלָם	пред.+в.и.	у Еламу	19
הַמְּדִינָה	ч+з.и.ж.р.ј.апс.	округу	21
וַאֲרָאָה	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и гледах	23
בְּחִזְוֹן	пред.ч.+з.и.м.р.ј.апс.	у виђењу	25
וַאֲנִי	вез.+нез.зам.1.л.ј.	и ја	27
הָיִתִּי	перф.кал.1.л.ј.	био сам	28
עַל־	пред.	поред	29
אֲבָל	з.и.м.р.ј.констр.	реке	30
אוּלַּי	в.и.	Увал	31

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶδον	инд.акт.аор.1л.ј.	видех	2
ἐν	пред.дат.	у	3
τῷ ὀράματι	одр.ч.+з.и.с.р.дат.ј.	виђењу	5
τοῦ ἐνυπνίου	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	ноћи	7
μου	лич.зам.ген.ј.	мом	8
ἐμοῦ	лич.зам.ген.ј.	сам	9
ὄντος	парт.акт.през.м.р.ген.ј.	сам	10
ἐν	пред.дат.	у	11
Σούσοις	в.и.дат.мн.	Сусанима	12
τῇ πόλει	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	граду	14
ἧτις	рел.зам.ж.р.ном.ј.	који	15
ἐστίν	инд.акт.през.3.л.ј.	је	16
ἐν	пред.дат.	у	17
Ἐλυμαίδι	в.и.дат.ј.	Еламу	18
χώρα	з.и.ж.р.дат.ј.	округу	19
ἔτι	прилог	опет	20
ὄντος	парт.акт.през.м.р.ген.ј.	сам	21
μου	лич.зам.ген.ј.	мом	22

πρὸς	пред.дат.	поред	23
τῇ πόλῃ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	капија	25
Αἶλαμ	в.и.ген.ј.	Елама	26

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἤμην	инд.мед.имперф.1.л.ј.	бих	2
ἐν	пред.дат.	у	3
Σούσοις	в.и.м.р.дат.мн.	Сусанима	4
τῇ βάρει	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	палати	6
ἢ ἐστιν	одр.ч.+инд.акт.през.3.л.ј.	сам	8
ἐν	пред.дат.	у	9
χώρα	з.и.ж.р.дат.ј.	округу	10
Αἶλαμ	в.и.ген.ј.	Елама	11
καὶ	вез.корд.	и	12
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	13
ἐν	пред.дат.	у	14
ὄράματι	з.и.с.р.дат.ј.	виђењу	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἤμην	инд.мед.имперф.1.л.ј.	бих	17
ἐπὶ	пред.ген.	поред	18
τοῦ Ουβαλ	одр.ч.+в.и.ген.ј.	Увала	20

Дан 8,3

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּשָּׂא	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и подизах	2
עֵינַי	з.и.о.р.дуал.констр.+суф.1.л.ј.	очи своје	4
וַיִּרְאֶה	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и гледах	6
וְהָגָה	вез+узвик	и гле	8
אֵיל	з.и.м.р.ј.апс.	ован	9
אֶחָד	осн.бр.м.р.ј.апс.	један	10
לִפְנֵי	парт.кал.м.р.ј.апс.	који стоји	11
הַנָּחַל	пред.+з.и.о.р.мн.	испред реке	13
וְלִי	вез.+пред.+суф.3.л.м.р.ј.	и пред његове	16
קַרְנָיִם	з.и.ж.р.дуал.апс.	рогове	17
וְהַקַּרְנָיִם	вез.+ч.+з.и.ж.р.д.апс.	и рог	20
גְּבוּהוֹת	прид.ж.р.мн.апс.	високи	21
וְהָאֶחָד	вез.+ч.осн.бр.ж.р.ј.апс.	један	23
גְּבוּהָהּ	прид.ж.р.ј.апс.	виши	24
מִן	пред	од	25
הַשְּׂנִית	ч.+ред.бр.ж.р.ј.апс.	другог	27
וְהַגְּבוּהָהּ	вез.+ч.+прид.ж.р.ј.апс.	виши	30
עֹלָה	парт.кал.ж.р.ј.апс.	који израста	31
בְּאַחַרְהֶנָּה	пред.+ч.+прид.ж.р.ј.апс.	потом	34

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἀναβλέψας	парт.акт.аор.м.р.ном.ј.	посматрајући	1

εἶδον	инд. акт. аор. 1. л. ј.	видех	2
κριὸν	з. и. м. р. акуз. ј.	овна	3
ἕνα	осн. бр. м. р. акуз. ј.	једног	4
μέγαν	прид. м. р. акуз. ј.	великог	5
ἐστῶτα	парт. акт. перф. м. р. акуз. ј.	који је стајао	6
ἀπέναντι	пред. ген.	испред	7
τῆς πύλης	одр. ч. + з. и. ж. р. ген. ј.	капије	9
καὶ	вез. корд.	и	10
εἶχε	инд. акт. имперф. 3. л. ј.	имаше	11
κέρατα	з. и. с. р. акуз. мн.	рогове	12
καὶ	вез. корд.	и	13
τὸ ἓν	одр. ч. + осн. бр. с. р. ном. ј.	један	15
ὕψηλότερον	прид. с. р. ном. ј. компар.	виши	16
τοῦ ἑτέρου	одр. ч. + прид. с. р. ген. ј.	други	18
καὶ	вез. корд.	и	19
τὸ ὑψηλότερον	одр. ч. + прид. с. р. ном. ј. компар..	виши	21
ἀνέβαινε	инд. акт. имперф. 3. л. ј.	израсте	22

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
ἦρα	инд. акт. аор. 1. л. ј.	подигох	2
τοὺς ὀφθαλμούς	одр. ч. + з. и. м. р. акуз. мн.	очи	4
μου	лич. зам. ген. ј.	моје	5
καὶ	вез. корд.	и	6
εἶδον	инд. акт. аор. 1. л. ј.	видех	7
καὶ ἰδοὺ	вез. корд. + узвик	и гле	9
κριὸς	з. и. м. р. ном. ј.	ован	10
εἷς	осн. бр. м. р. ном. ј.	један	11
ἐστηκὼς	парт. акт. перф. м. р. ном. ј.	који је стајао	12
πρὸ	пред. ген.	пред	13
τοῦ Ουβαλ	одр. ч. + в. и. ген. ј.	Увала	15
καὶ	вез. корд.	и	16
αὐτῷ	лич. за. м. р. дат. ј.	њему	17
κέρατα	з. и. с. р. акуз. мн.	рогове	18
καὶ	вез. корд.	и	19
τὰ κέρατα	одр. ч. + з. и. с. р. ном. мн.	рогови	21
ὕψηλά	прид. с. р. ном. мн.	високи	22
καὶ	вез. корд.	и	23
τὸ ἓν	одр. ч. + осн. бр. с. р. ном. ј.	први	25
ὕψηλότερον	прид. с. р. ном. ј. компар.	виши од	26
τοῦ ἑτέρου	одр. ч. + прид. с. р. ген. ј.	другог	28
καὶ	вез. корд.	и	29
τὸ ὑψηλὸν	одр. ч. + прид. с. р. ном. ј.	висок	31
ἀνέβαινε	инд. акт. имперф. 3. л. ј.	израсте	32
ἐπ' ἐσχάτων	пред. ген. + прид. с. р. ген. мн.	последњи!!!	34

Дан 8,4

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
רָאִיתִי	перф.кал.1.л.ј.	видео сам	1
תָּאֵץ	озн.акуз.		2
הָאֵיל	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	овна	4
מִגֵּחַ	парт.пиел.м.р.ј.апс.	који гура роговима	5
יָמָה	з.и.м.р.ј.апс.	море ¹	6
וּצְפוֹנָה	вез.+з.и.ж.р.ј.апс.	и север	8
וּנְגִבָה	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	и југ	10
וְכֹל־	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и ниједна од	12
חַיּוֹת	з.и.ж.р.мн.апс.	животиња	13
לֹא־	речца.нег.	не	14
יַעֲמִדוּ	имперф.кал.3.л.м.р.мн.	одупираше се	15
לְפָנָיו	пред.+з.и.о.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	пред лицем његовим	18
וְאִין	вез.+прил.	и никог	20
מִצִּיל	парт.хифил.м.р.ј.апс.	који би спасао	21
מִיָּדוֹ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	из руке његове	24
וַעֲשֶׂהָ	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и учини	26
כְּרֶצֶן	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	по жељи	29
וַהֲגָדִיל	вез.+перф.хифил.3.л.м.р.ј.	и увељичао се	31

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
μετά	пред.акуз.	после	1
δέ	вез.супрт.	пак	2
ταῦτα	пок.зам.с.р.акуз.мн.	тога	3
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	4
τὸν κριὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	овна	6
κερατίζοντα	парт.акт.през.м.р.акуз.ј.	који роговима гура	7
πρὸς	пред.акуз.	на	8
ἀνατολάς	з.и.ж.р.акуз.мн.	исток	9
καὶ	вез.корд.	и	10
πρὸς	пред.акуз.	на	11
βορρᾶν	з.и.м.р.акуз.ј.	север	12
καὶ	вез.корд.	и	13
πρὸς	пред.акуз.	на	14
δυσμάς	з.и.ж.р.акуз.мн.	запад	15
καὶ	вез.корд.	и	16
μεσημβρίαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	јужно	17
καὶ	вез.корд.	и	18
πάντα	нез.зам.с.р.ном.мн.	све	19
τὰ θηρία	одр.ч.+з.и.с.р.ном.мн.	звери	21
οὐκ	прилог	не	22
ἔστησαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	опстаху	23

¹ већина савремених превода на енглески језик, као и у српски превод Даничића преводе са „запад“

ἐνώπιον	пред.ген.	испред	24
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њега	25
καὶ	вез.корд.	и	26
οὐκ	прил.	не	27
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	би	28
ὁ ρυόμενος	одр.ч.+парт.мед.през.м.р.ном.ј.	никог да се спашава	30
ἐκ	пред.ген.	из	31
τῶν χειρῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	руку	33
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.	његових	34
καὶ	вез.корд.	и	35
ἐποίει	инд.акт.имперф.3.л.ј.	учини	36
ὡς	вез.суборд.	као што	37
ἤθελε	инд.акт.имперф.3.л.ј.	пожеле	38
καὶ	вез.корд.	и	39
ὠψώθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	би узнешен	40

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	1
τὸν κριὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	овна	3
κερατίζοντα	парт.акт.през.м.р.акуз.ј.	који роговима гура	4
κατὰ	пред.акуз.	на	5
θάλασσαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	море	6
καὶ	вез.корд.	и	7
βορρᾶν	з.и.м.р.акуз.ј.	север	8
καὶ	вез.корд.	и	9
νότον	з.и.м.р.акуз.ј.	југ	10
καὶ	вез.корд.	и	11
πάντα	нез.зам.с.р.ном.мн.	све	12
τὰ θηρία	одр.ч.+з.и.с.р.ном.мн.	звери	14
οὐ	прил.	нису	15
στήσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	се одржале	16
ἐνώπιον	пред.ген.	испред	17
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њега	18
καὶ	вез.корд.	и	19
οὐκ	прил.	не	20
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	би	21
ὁ ἐξαιρούμενος	парт.мед.през.м.р.ном.ј.	никог да се избавља	23
ἐκ	пред.ген.	из	24
χειρὸς	з.и.ж.р.ген.ј.	руке	25
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	26
καὶ	вез.корд.	и	27
ἐποίησεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	учини	28
κατὰ	пред.акуз.	по	29
τὸ θέλημα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	вољи	31
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовој	32
καὶ	вез.корд.	и	33
ἐμεγαλύνθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	би увеличан	34

Дан 8,5

MT	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְאֲנִי	вез.+нез.зам.1.л.ј.	и ја	2
הַיְיָתִי	перф.кал.1.л.ј.	сам	3
מִכּוֹן	парт.хиф.м.р.1.л.ј.	који размишља	4
וְהִגָּה	вез.+узвик	и гле	6
צִפְרִי־	з.и.м.р.ј.констр.	мужјак	7
הַעֲזִימִם	ч.+з.и.ж.р.мн.апс.	козе	9
בָּא	парт.кал.м.р.ј.	који долази	10
מִן־	пред.	од	11
הַמַּעֲרָב	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	запада	13
עַל־	пред.	са	14
פָּנָי	з.и.о.р.мн.констр.	лице	15
כֻּל־	з.и.м.р.ј.констр.	све	16
הָאָרֶץ	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	земље	18
וְאִין	вез.+прил.	и ни са чиме	20
נֹגַע	парт.кал.м.р.ј.	не додирујући	21
בְּאֶרֶץ	пред.+ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	по земљи	24
וְהַצִּיָּר	вез.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	и јарац	27
קַרְוֹ	з.и.ж.р.ј.констр.	рог	28
קַזְזִית	з.и.ж.р.ј.апс.	упадљив,виђен	29
בֵּין	пред.	међу	30
עֵינָיו	з.и.о.р.дуал.констр.+суф3.л.м.р.ј.	очима његовим	32

CG	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	2
διενοούμην	инд.мед.имперф.1.л.ј.	размишљах се	3
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	5
τράγος	з.и.м.р.ном.ј.	мужјак	6
αἰγῶν	з.и.м.р.ген.мн.	козе	7
ἦρχετο	инд.мед.имперф.3.л.ј.	долазаше (појави се)	8
ἀπὸ	пред.ген.	од	9
δυσμῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	запада	10
ἐπὶ	пред.ген.	са	11
προσώπου	з.и.с.р.ген.ј.	лица	12
τῆς γῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	земље	14
καὶ	вез.корд.	и	15
οὐχ	прилог	не	16
ἦλτετο	инд.мед.имперф.3.л.ј.	дотицаше се	17
τῆς γῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	земље	19
καὶ	вез.корд.	и	20
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	беше	21
τοῦ τράγου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	јарцу	23
κέρας	з.и.с.р.ном.ј.	рог	24
ἐν	осн.бр.с.р.ном.ј.	један	25
ἀνά	пред.акуз.	по	26

μέσον	прид.с.р.акуз.ј.	сред	27
τῶν ὀφθαλμῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	очију	29
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његових	30

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	2
ἦμην	инд.мед.имперф.1.л.ј.	сам	3
συνίων	парт.акт.през.м.р.ном.ј.	који размишља	4
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	6
τράγος	з.и.м.р.ном.ј.	мужјак	7
αἰγῶν	з.и.м.р.ген.мн.	козе	8
ἦρχετο	инд.мед.имперф.3.л.ј.	долазаше (појави се)	9
ἀπὸ	пред.ген.	од	10
λιβὸς	з.и.м.р.ген.ј.	југозапада	11
ἐπὶ	пред.ген.	са	12
πρόσωπον	з.и.с.р.акуз.ј.	лице	13
πάσης	прид.ж.р.ген.ј.	све	14
τῆς γῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	земље	16
καὶ	вез.корд.	и	17
οὐκ	прилог	не	18
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	беше	19
ἀπτόμενος	парт.мед.през.м.р.ном.ј.	дотицао се	20
τῆς γῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	земље	22
καὶ	вез.корд.	и	23
τῷ τράγῳ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	јарацу	25
κέρας	з.и.с.р.ном.ј.	рог	26
θεωρητὸν	прид.с.р.ном.ј.	упадљив	27
ἀνά	пред.акуз.	по	28
μέσον	прид.с.р.акуз.ј.	сред	29
τῶν ὀφθαλμῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	очију	31
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његових	32

Дан 8,6

ΜΤ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּבֹּא	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и приближаваше се	2
עַד	пред.	до	3
הָאֵילִם	ч.з.и.м.р.ј.апс.	овна	4
בְּעֵל	з.и.м.р.ј.констр.	власника	5
הַקְּרָנִים	ч.+з.и.ж.р.дуал.апс.	рогова	7
אֲשֶׁר	рел.зам.	којег	8
רָאִיתִי	перф.кал.1л.ј.	видео сам	9
עֹמֵד	парт.кал.м.р.ј.	како стоји	10
לִפְנֵי	пред.+з.и.о.р.мн.констр.	пред лицем	12
הַנָּהָר	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	реке	14
וַיִּרְץ	вез.+имперф.кал.м.р.3.л.ј.	и јурише	16
אֵלָיו	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	ка њему	18

πρῆξ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	са жестином	20
ἰηῶ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	снаге његове	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἦλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	2
ἐπὶ	пред.акуз.	пред	3
τὸν κριὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	овна	5
τὸν	одр.ч.м.р.акуз.ј.	тог	6
τὰ κέρατα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	рогове	8
ἔχοντα	парт.акт.през.м.р.акуз.ј.	који има	9
ὄν	рел.зам.м.р.акуз.ј.	којег	10
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	11
ἐστῶτα	парт.акт.перф.м.р.акуз.ј.	је стајао	12
πρὸς	пред.акуз.	код	13
τῇ πύλῃ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	капије	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἔδραμε	инд.акт.аор.3.л.ј.	појури	17
πρὸς	пред.акуз.	на	18
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	њега	19
ἐν	пред.дат.	у	20
θυμῶ	з.и.м.р.дат.ј.	жестини	21
ὀργῆς	з.и.ж.р.ген.ј.	снаге	22

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἦλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	2
ἕως	пред.ген.	до	3
τοῦ κριοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	овна	5
τοῦ	одр.ч.м.р.ген.ј.	тог	6
τὰ κέρατα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	рогове	8
ἔχοντος	парт.акт.през.м.р.акуз.ј.	који има	9
οὗ	рел.зам.м.р.ген.ј.	којега	10
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	11
ἐστῶτος	парт.акт.перф.м.р.ген.ј.	да је стајао	12
ἐνώπιον	пред.ген.	испред	13
τοῦ Ουβαλ	одр.ч.+в.и.ген.ј.	Увала	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἔδραμεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	појури	17
πρὸς	пред.акуз.	на	18
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	њега	19
ἐν	пред.дат.	у	20
ὀρμῇ	з.и.ж.р.дат.ј.	нагону	21
τῆς ἰσχύος	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	силе	23
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	24

Дан 8.7

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּרְאֵהוּ	вез.+перф.кал.1.л.ј.+суф.3.л.ј.м.р.ј.	и видео сам њега	3
מִנֵּי	парт.хифил.м.р.ј.апс.	како долази	4
אֶצֶל	пред.	ка	5
הָאֵיל	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	овну	7
וַיִּתְמַרְר	вез.+имперф.хитфаф.3.л.м.р.ј.	и гњевише се	9
אֵלָיו	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	на њега	11
וַיִּךְ	вез.+имперф.хифил3л.м.р.ј.	и ударише	13
אֶת־	озн.акуз.		14
הָאֵיל	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	овна	16
וַיִּשְׁבֹּר	вез.+имперф.пиел.3.л.м.р.ј.	и ломише	18
אֶת־	озн.акуз.		19
שְׁתֵּי	осн.бр.ж.р.дуал.констр.	два	20
קַרְנָיו	з.и.ж.р.дуал.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	рога његова	22
וְלֹא	вез.+реч.нег.	и не	24
הָיָה	перф.кал.3.л.м.р.ј.	беше	25
כֹּחַ	з.и.м.р.ј.апс.	снаге	26
בְּאֵיל	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	у овна	29
לַעֲמֹד	пред.+инфин.кал.констр.	да устане	31
לִפְנֵי	пред.+з.и.о.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	испред лица његовог	34
וַיִּשְׁלִיכֵהוּ	вез.+имперф.хиф.3.л.м.р.+суф.3.л.м.р.ј.	и обораше га	37
אֶרְצָהּ	з.и.ж.р.ј.апс.	на земљу	38
וַיִּרְמָסֶהוּ	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.+суф.3.л.м.р.ј.	игазише га	41
וְלֹא־	вез.+реч.нег.	и не	43
הָיָה	перф.кал.3.л.м.р.ј.	беше	44
מִצִּיל	парт.хиф.м.р.ј.апс.	никог да избави	45
לְאֵיל	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	овна	48
מִיָּדוֹ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м,р,ј.	из руке његове	51

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶδον	инд.акт,аор.1.л.ј.	видех	2
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	га	3
πρόσάγοντα	парт.акт.през.м.р.акуз.ј.	како долази	4
πρὸς	пред.акуз.	пред	5
τὸν κριόν	одр.ч+з.и.мр.акуз.ј.	овна	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἐθυσώθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	разгњеви се	9
ἐπ' αὐτὸν	пре.акуз..+лич.зам.м.р.акуз.ј.	на њега	11
καὶ	вез.корд.	и	12
ἐλάταξε	инд.акт.аор.3.л.ј.	обори	13
καὶ	вез.корд.	и	14
συνέτριψε	инд.акт.аор.3.л.ј.	сломи	15
τὰ δύο κέρατα	одр.ч.+осн.бр.+з.и.с.р.акуз.мн.	два рога	18
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	19
καὶ	вез.корд.	и	20

οὐκέτι	прил.	више не	21
ἦν	инд. акт. имперф. 3. л. ј.	беше	22
ἰσχύς	з. и. ж. р. ном. ј.	снага	23
ἐν	пред. дат.	у	24
τῷ κριῶ	одр. ч. + з. и. м. р. дат. ј.	овну	26
στήναι	инф. акт. аор.	да устане	27
κατέναντι	пред. ген.	против	28
τοῦ τράγου	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	јарца	30
καὶ	вез. корд.	и	31
ἐσπάραξεν	инд. акт. аор. 3. л. ј.	тресну	32
αὐτόν	лич. зам. м. р. акуз. ј.	га	33
ἐπὶ	пред. акуз.	о	34
τὴν γῆν	одр. ч. + з. и. ж. р. акуз. ј.	земљу	36
καὶ	вез. корд.	и	37
συνέτριψεν	инд. акт. аор. 3. л. ј.	згази	38
αὐτόν	лич. зам. м. р. акуз. ј.	га	39
καὶ	вез. корд.	и	40
οὐκ	прил.	не	41
ἦν	инд. акт. имперф. 3. л. ј.	беше	42
ὁ ρυόμενος	одр. ч. + парт. акт. през. м. р. ном. ј.	никог који избавља	44
τὸν κριὸν	одр. ч. + з. и. м. р. акуз. ј.	овна	46
ἀπὸ	пред. ген.	од	47
τοῦ τράγου	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	јарца	49

Т	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
εἶδον	инд. акт. аор. 1. л. ј.	видех	2
αὐτόν	лич. зам. м. р. акуз. ј.	га	3
φθάνοντα	парт. акт. през. м. р. акуз. ј.	како долази	4
ἕως	пред. ген.	до	5
τοῦ κριοῦ	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	овна	7
καὶ	вез. корд.	и	8
ἐξηγριάνθη	инд. пас. аор. 3. л. ј.	разљућен	9
πρὸς	пред. акуз.	на	10
αὐτόν	лич. зам. м. р. акуз. ј.	њега	11
καὶ	вез. корд.	и	12
ἔπαισεν	инд. акт. аор. 3. л. ј.	удари	13
τὸν κριὸν	одр. ч. + з. и. м. р. акуз. ј.	овна	15
καὶ	вез. корд.	и	16
συνέτριψεν	инд. акт. аор. 3. л. ј.	смрви	17
ἀμφοτέρα	прид. с. р. акуз. мн.	оба	18
τὰ κέρατα	одр. ч. + з. и. с. р. акуз. мн.	рога	20
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. ј.	његова	21
καὶ	вез. корд.	и	22
οὐκ	прилог	не	23
ἦν	инд. акт. имперф. 3. л. ј.	беше	24
ἰσχύς	з. и. ж. р. ном. ј.	сила	25
τῷ κριῶ	одр. ч. + з. и. м. р. дат. ј.	овну	27

τοῦ στῆναι	одр.ч.+инф.акт.аор.	да устане	29
ἐνώπιον	пред.ген.	испред	30
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њега	31
καὶ	вез.корд.	и	32
ἔρριψεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	збаци	33
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	га	34
ἐπὶ	пред.акуз.	на	35
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	37
καὶ	вез.корд.	и	38
συνελάτησεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	згази	39
αὐτόν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	га	40
καὶ	вез.корд.	и	41
οὐκ	прилог	не	42
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	беше	43
ὁ ἐξαίρουμένο	одр.ч.+парт.мед.през.м.р.ном.ј.	никог који би избавио	45
τὸν κριὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	овна	47
ἐκ	пред.ген.	из	48
χειρὸς	з.и.ж.р.ген.ј.	руке	49
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	50

Дан 8,8

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּצְפִיר	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и мужјак	2
הַעֲזִים	ч.+з.и.ж.р.мн.апс.	козе	4
הַגְּדִיל	перф.хиф.3.л.м.р.ј.	велики је постао	5
עַד	пред.	до	6
מְאֵד	прил.	прилично	7
וּכְעֶזְמוֹ	вез.+пре.+инф.кал.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и јачина његова	11
נִשְׁבְּרָהּ	перф.ниф.3.л.ж.р.ј.	сломила је	12
הַקֶּרֶן	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	рог	14
הַגְּדוֹלָהּ	ч.+прид.ж.р.ј.апс.	велики	16
וַתֵּעֲלֶנָּה	вез.+имперф.кал.3.л.ж.р.мн.	и узнесе	18
קָזוּת	з.и.ж.р.ј.апс.	упадљив	19
אַרְבַּע	осн.бр.ж.р.ј.апс.	четири	20
מִתְחַמֶּיָּהּ	пред.+суф.3.л.ж.ј.	уместо њега	22
לְאַרְבַּע	пред.+осн.бр.ж.р.ј.констр.	ка четири	24
רוּחֹת	з.и.о.р.мн.констр.	ветра	25
הַשָּׁמַיִם	ч.+з.и.м.р.мн.констр.	неба	27

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ὁ τράγος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	мужјак	3
τῶν αἰγῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	козе	5
κατίσχυσε	инд.акт.аор.3.л.ј.	надвлада	6
σφόδρα	прил.	веома	7
καὶ	вез.корд.	и	8

ὅτε	вез.корд.	када	9
κατίσχυσε	инд.акт.аор.3.л.ј.	надвлада	10
συνετρίβη	инд.акт.аор.3.л.ј.	смрви	11
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његов	12
τὸ κέραс	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	рог	14
τὸ μέγα	одр.ч.+прид.с.р.ном.ј.	велики	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ἀνέβη	инд.акт.аор.3.л.ј.	узнесе	18
ἕτερα	прид.с.р.ном.мн.	друга	19
τέσσαρα	осн.бр.с.р.ном.мн.	четири	20
κέρατα	з.и.с.р.ном.мн.	рога	21
κατόπισθεν	пред.ген.	после	22
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њега	23
εἰς	пред.акуз.	ка	24
τοὺς τέσσαρας	одр.ч.+осн.бр.м.р.акуз.мн.	четири	26
ἀνέμους	з.и.м.р.акуз.мн.	ветра	27
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	неба	29

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ὁ τράγος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	мужјак	3
τῶν αἰγῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	козе	5
ἐμεγαλύνθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	велики постаде	6
ἕως	пред.	до	7
σφόδρα	прил.	прилично	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἐν	пред.дат.	кад	10
τῷ ἰσχυῖσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	осили	12
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	му	13
συνετρίβη	инд.акт.аор.3.л.ј.	сломи	14
τὸ κέραс	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	рог	16
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његов	17
τὸ μέγα	одр.ч.+прид.с.р.ном.ј.	велики	19
καὶ	вез.корд.	и	20
ἀνέβη	инд.акт.аор.3.л.ј.	узнесе	21
κέρατα	з.и.с.р.ном.мн.	рога	22
τέσσαρα	осн.бр.с.р.ном.мн.	четири	23
ὕποκάτω	пред.ген.	после	24
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њега	25
εἰς	пред.акуз.	на	26
τοὺς τέσσαρας	одр.ч.+осн.бр.м.р.акуз.мн.	четири	28
ἀνέμους	з.и.м.р.акуз.мн.	ветра	29
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	неба	31

Дан 8.9

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἠῆ	вез.+пред.	и из	2

תְּאַחַד	ч.+осн.бр.ж.р.ј.апс.	једног	4
מֵהֶם	пред.+суф.3.л.м.р.ј.мн.	од њих	6
יִצְאֵהוּ	перф.кал.3.л.м.р.ј.	израстао је	7
קַרְוֹ	з.и.ж.р.ј.апс.	рог	8
תְּאַחַד	осн.бр.ж.р.ј.апс.	један	9
מִצְעִירָהּ	пред.+прид.ж.р.ј.апс.	мали	12
וַתִּגְדֹּל	вез.+имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	и нарасташе	14
יָתֵר	з.и.м.р.ј.апс.	остатак	15
לֹא	пред	ка	16
הַגִּבּוֹ	ч.+в.и.	југу	18
וְלֹא	вез.+пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	и ка	22
הַמִּזְרָח	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	истоку	24
וְלֹא	вез.+пред.	и ка	26
הַצָּבִי	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	части	

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐξ	пред.ген.	од	2
ἐνός	осн.бр.с.р.ген.ј.	једног	3
αὐτῶν	лич.зам.с.р.ген.мн.	њиховог	4
ἀνεφύη	инд.акт.аор.3.л.ј.	израсте	5
κέρας	з.и.с.р.ном.ј.	рог	6
ἰσχυρόν	прид.с.р.ном.ј.	силан	7
ἐν	осн.бр.с.р.ном.ј.	један	8
καὶ	вез.корд.	и	9
κατίσχυσε	инд.акт.аор.3.л.ј.	надвлада	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἐπάταξεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	обори	12
ἐπὶ	пред.акуз.	на	13
μεσημβρίαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	југ	14
καὶ	вез.корд.	и	15
ἐπ' ἀνατολάς	пред.акуз.+з.и.ж.р.акуз.мн.	на исток	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἐπὶ	пред.акуз.	на	19
βορρᾶν	з.и.м.р.акуз.ј	север	20

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐκ	пред.ген.	из	2
τοῦ ἐνός	одр.ч.+ Осн.бр.с.р.ген.ј.	једног	4
αὐτῶν	лич.зам.с.р.ген.мн.	њиховог	5
ἐξῆλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	изађе	6
κέρας	з.и.с.р.ном.ј.	рог	7
ἐν	осн.бр.с.р.ном.ј.	један	8
ἰσχυρόν	прид.с.р.ном.ј.	силан	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἐμεγαλύνθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	увеличан	11
περισσῶς	прил.	изразито	12

πρὸς	пред.акуз.	на	13
τὸν νότον	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	југ	15
καὶ	вез.корд.	и	16
πρὸς	пред.акуз.	на	17
ἀνατολὴν	з.и.ж.р.акуз.ј.	исток	18
καὶ	вез.корд.	и	19
πρὸς	пред.акуз.	на	20
τὴν δύναμιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	силу	22

Дан 8,10

МТ	МА	ПРЕДВОД	БРОЈ РЕЧИ
לָגַדְתִּי	вез.+имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	и нарасте	2
עַד	пред.	до	3
צָבָא	з.и.о.р.ј.констр.	војске	4
שָׁמַיִם	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	неба	6
וַתִּפֹּל	вез.+имперф.хиф.3.л.ж.р.ј.	и обори	8
אֶרֶץ	з.и.ж.р.ј.апс.	на земљу	9
מִן	пред.	од	10
צָבָא	ч.+з.и.о.р.ј.апс.	војске	12
וּמִן	вез.+пред.	и од	14
כּוֹכָבִים	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	звезда	16
וַתִּרְמָסֵם	вез.+имперф.кал.3.л.ж.р.ј. +суф.3.л.м.р.мн.	игазише их	19

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ὑψώθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	узнесен би	2
ἕως	пред.ген.	до	3
τῶν ἀστέρων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	звезда	5
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	неба	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἐρράχθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	оборен би	9
ἐπὶ	пред.акуз.	на	10
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	12
ἀπὸ	пред.ген.	од	13
τῶν ἀστέρων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	звезда	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἀπὸ	пред.ген.	од	17
αὐτῶν	лич.зам.м.р.ген.мн.	њих	18
κατεπατήθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	погажен би	19

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐμεγαλύνθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	и велики постаде	1
ἕως	пред.ген.	до	2
τῆς δυνάμεως	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	војске	4
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	неба	6
καὶ	вез.корд.	и	7

ἔπεσεν	инд. акт. аор. 3. л. ј.	обори	8
ἐπὶ	пред. акуз.	на	9
τὴν γῆν	одр. ч. + з. и. ж. р. акуз. ј.	земљу	11
ἀπὸ	пред. ген.	од	12
τῆς δυνάμεως	одр. ч. + з. и. ж. р. ген. ј.	војске	14
τοῦ οὐρανοῦ	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	неба	16
καὶ	вез. корд.	и	17
ἀπὸ	пред. ген.	од	18
τῶν ἀστρον	одр. ч. + з. и. с. р. ген. мн.	звезда	20
καὶ	вез. корд.	и	21
συνεπάτησεν	инд. акт. аор. 3. л. ј.	погази	22
αὐτά	лич. зам. с. р. акуз. мн.	их	23

Дан 8,11

MT	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַעַד	вез. + пред.	и док	2
וַיִּשָּׂא	з. и. м. р. ј. констр.	вођа	3
הַצָּבָא	ч. + з. и. о. р. ј. апс.	војске	5
הַגָּדִיל	перф. хиф. 3. л. м. р. ј.	велики је постао	6
וּמִמֶּנּוּ	вез. + пред. + суф. 3. л. м. р. ј.	и испред њега	9
הִרִים	перф. хиф. 3. л. м. р. ј.	уздигао се	10
הַמִּזְבֵּחַ	ч. + прил.	и жртву дневну	12
וַיִּשְׁלֵךְ	вез. + перф. хоф. 3. л. м. р. ј.	збацио је	14
מְכוֹן	з. и. м. р. ј. констр.	место	15
מִשְׁדֵּי קֹדֶשׁ	з. и. м. р. ј. апс. + суф. 3. л. м. р. ј.	светиња његове	17

SG	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἕως	вез. суборд.	док	1
ὁ ἀρχιστράτηγος	одр. ч. + з. и. м. р. ном. ј.	вођа	3
ῥύσεται	инд. мед. фут. 3. л. ј.	избави се	4
τὴν αἰχμαλωσίαν	одр. ч. + з. и. ж. р. акуз. ј.	ропства	6
καὶ	вез. корд.	и	7
δι' αὐτὸν	пред. акуз. + лич. зам. м. р. акуз. ј.	ради њега	9
τὰ ὄρη	одр. ч. + з. и. с. р. ном. мн.	горе	11
τὰ ἀπ' αἰῶνος	одр. ч. + пред. ген. + з. и. м. р. ген. ј.	од века	14
ἐρράχθη	инд. акт. аор. 3. л. ј.	збаци	15
καὶ	вез. корд.	и	16
ἐξήρθη	инд. акт. аор. 3. л. ј.	уклони	17
ὁ τόπος	одр. ч. + з. и. м. р. ном. ј.	место	19
αὐτῶν	лич. зам. м. р. ген. мн.	њега	20
καὶ	вез. корд.	и	21
θυσία	з. и. ж. р. ном. ј.	жртва	22
ἔθηκεν	инд. акт. аор. 3. л. ј.	замени, постави	23
αὐτήν	лич. зам. ж. р. акуз. ј.	ње	24
ἕως	пред.	до	25
χαμαί	прил.	на земљи	26
ἐπὶ	пред. акуз.	на	27

τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј	земљу	29
καὶ	вез.корд.	и	30
εὐδωδῶθη	инд.акт.аор.3.л.ј.	успе	31
καὶ	вез.корд.	и	32
τὸ ἅγιον	одр.ч.+прид.с.р.ном..ј.	светиња	34
ἐρημωθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	опустошена биће	35

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἕως	пред.ген.	док	2
οὗ	рел.зам.с.р.ген.ј.	који је	3
ὁ ἀρχιστράτηγος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	вођа	5
ρύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	избави се	6
τὴν αἰχμαλωσίαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	ропства	8
καὶ	вез.корд.	и	9
δι' αὐτὸν	пред.акуз.+лич.зам.м.р.акуз.ј	од њега	11
θυσία	з.и.ж.р.ном.ј.	жртва	12
ἐρράχθη	инд.акт.аор.3.л.ј.	збаци	13
καὶ	вез.корд.	и	14
ἐγενήθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	постаде	15
καὶ	вез.корд.	и	16
κατευοδῶθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	угодна	17
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	њему	18
καὶ	вез.корд.	и	19
τὸ ἅγιον	одр.ч.+прид.с.р.ном..ј.	светиња	21
ἐρημωθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	опустошена биће	22

Дан 8,12

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
קָצַף	вез.+з.и.о.р.ј.апс.	и војска	2
תָּתַח	имперф.ниф.3.л.ж.р.ј.	даће се	3
עָלַי	пред.	против	4
תָּמַח	ч.+прил.	дневне жртве	6
עָשָׂה	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	на буну	8
תָּשַׁח	вез.+имперф.хиф.3.л.ж.р.ј.	и збаци	10
אֱמַן	з.и.ж.р.ј.апс.	истину	11
אֶרֶץ	з.и.ж.р.ј.апс.	земља	12
עָשָׂה	вез.+перф.кал.3.л.ж.р.ј.	и учинио је	14
עָשָׂה	вез.+перф.хиф.3.л.ж.р.ј.	и успео је	16

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐγενήθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	предадоше се	2
ἐπὶ	пред.дат.	на	3
τῇ θυσίᾳ	одр.ч.+ 3.и.ж.р.дат.ј.	жртви	5
αἱ ἁμαρτίαι	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.мн.	греси	7
καὶ	вез.корд.	и	8

ἐρρίφη	инд.пас.аор.3.л.ј.	збачена би	9
χαμαί	прил.	на земљу	10
ἡ δικαιοσύνη	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	праведност	12
καὶ	вез.корд.	и	13
ἐποίησε	инд.акт.аор.3.л.ј.	учини	14
καὶ	вез.корд.	и	15
εὐοδώθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	успешан би	16

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дан би	2
ἐπὶ	пред.дат.	на	3
τὴν θυσίαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	жртву	5
ἁμαρτία	З.и.ж.р.ном.ј.	грех	6
καὶ	вез.корд.	и	7
ἐρρίφη	инд.пас.аор.3.л.ј.	збачена би	8
χαμαί	прил.	на земљу	9
ἡ δικαιοσύνη	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	праведност	11
καὶ	вез.корд.	и	12
ἐποίησεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	учини	13
καὶ	вез.корд.	и	14
εὐοδώθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	успешан би	15

Дан 8,13

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּשְׁמָע	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и слушао сам	2
אֶחָד	осн.брм.р.ј.апс.	једног	3
קָדוֹשׁ	прид.м.р.ј.апс.	светог	4
מְדַבֵּר	парт.пиел.м.р.ј.	који говори	5
וַיֹּאמֶר	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и рече	7
אֶחָד	осн.бр.м.р.ј.апс.	један	8
קָדוֹשׁ	прид.м.р.ј.апс.	свет	9
לְפָלְמוֹנֵי	пред.+ч.+прид.м.р.ј.апс.	одређени	12
הַמְדַבֵּר	ч+парт.пиел.м.р.ј.апс.	који говори	14
עַד	пред.	до	15
מַתִּי	упит.зам.	када је	16
הַקְּזוֹן	ч+з.и.м.р.ј.апс.	виђење	18
הַתְּמִיד	ч.+прил.	дневне	20
וְהַזְּשָׁע	вез.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	и жртве	23
שְׂמָם	парт.кал.м.р.ј.апс.	опустошења	24
תַּת	инф.кал.констр.	дато	25
וְקֹדֶשׁ	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	а светиња	27
וְצָבָא	вез.+з.и.о.р.ј.апс.	и војска(сила)	29
מְרַמָּס	з.и.м.р.ј.апс.	погажена	30

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1

ἤκουον	инд.акт.имперф.1.л.ј.	слушах	2
ἐτέρου	прид.м.р.ген.ј.	другог	3
ἀγίου	прид.м.р.ген.ј.	светог	4
λαλοῦντος	парт.акт.през.м.р.ген.ј.	који говори	5
καὶ	вез.корд.	и	6
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	7
ὁ ἕτερος	одр.ч.+придев.мр.ном.ј.	други	9
τῷ φελμουни	одр.ч.+транслит.	одређеном	11
τῷ λαλοῦντι	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.дат.ј.	које говори	13
ἕως	вез.суборд.	до	14
τίνος	упит.зам.с.р.ген.ј.	када	15
τὸ ὄραμα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	виђење	17
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	утврђено биће	18
καὶ	вез.корд.	и	19
ἡ θυσία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	жртва	21
ἡ ἀρθεῖσα	одр.ч.+парт.пас.аор.3.л.ж.р.ном.ј.	одузета	23
καὶ	вез.корд.	и	24
ἡ ἀμαρτία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	грех	26
ἐρημώσεως	з.и.ж.р.ген.ј.	опустошења	27
ἡ δοθεῖσα	одр.ч.+парт.пас.аор.ж.р.ном.ј.	дозвољен	29
καὶ	вез.корд.	и	30
τὰ ἅγια	одр.ч.+з.и.с.р.ном.мн.	светиње	32
ἐρημωθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	бити опустошене	33
εἰς	пред.акуз.	за,на	34
καταπάτημα	з.и.с.р.акуз.ј.	гажење	35

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἤκουσα	инд.акт.имперф.1.л.ј.	слушах	2
ἐνός	осн.бр.м.р.ген.ј.	једног	3
ἀγίου	прид.м.р.ген.ј.	светог	4
λαλοῦντος	парт.акт.през.м.р.ген.ј.	који говори	5
καὶ	вез.корд.	и	6
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	7
εἷς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	8
ἅγιος	прид.м.р.ном.ј.	свети	9
τῷ φελμουни	одр.ч.+транслит.	одређени	11
τῷ λαλοῦντι	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.дат.ј.	који говори	13
ἕως	пред.	до	14
πότε	прил.	кад	15
ἡ ὄρασις	з.и.ж.р.ном.ј.	виђење	17
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	утврдиће се	18
ἡ θυσία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	жртва	20
ἡ ἀρθεῖσα	одр.ч.+парт.пас.аор.3.л.ж.р.ном.ј.	одузета	22
καὶ	вез.корд.	и	23
ἡ ἀμαρτία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	грех	25
ἐρημώσεως	з.и.ж.р.ген.ј.	опустошења	26

ἡ δοθεῖσα	одр.ч.+парт.пас.аор.ж.р.ном.ј.	дозвољен	28
καὶ	вез.корд.	и	29
τὸ ἅγιον	одр.ч.+прид.с.р.ном.ј.	светиња	31
καὶ	вез.корд.	и	32
ἡ δύναμις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	сила	34
συμπατηθήσεται	инд.пас.фуг.3.л.ј.	бити погажена	35

Дан 8,14

MT	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּמְרָר	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и рече	2
לְלֵי	пред.+суф.1.л.ј.	њему	4
עַד	пред.	до	5
עֶרֶב	з.и.м.р.ј.апс.	вечери	6
בֹּקֶר	з.и.м.р.ј.апс.	јутра	7
אַלְפִים	осн.бр.м.р.дуал.апс.	две хиљаде	8
וּשְׁלֹשׁ	вез.+осн.бр.ж.р.ј.констр.	три	10
מֵאוֹת	осн.бр.ж.р.мн.апс.	стотине	11
וַיְנַצֵּק	вез.+перф.ниф.3.л.м.р.ј.	и очишћена је	13
קִדְשׁ	з.и.м.р.ј.апс.	светиња	14

CG	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	3
ἕως	пред.ген.	до	4
ἑσπέρας	з.и.ж.р.ген.ј.	вечери	5
καὶ	вез.корд.	и	6
πρῶτι	прил.	раног	7
ἡμέραι	з.и.ж.р.ном.мн.	свитања	8
δισχίλια	осн.бр.ж.р.ном.мн.	две хиљаде	9
τριακόσια	осн.бр.ж.р.ном.мн.	три стотине	10
καὶ	вез.корд.	и	11
καθαρισθήσεται	инд.пас.фуг.3.л.ј.	очишћена биће	12
τὸ ἅγιον	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	светиња	14

T	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	3
ἕως	пред.ген.	до	4
ἑσπέρας	з.и.ж.р.ген.ј.	вечери	5
καὶ	вез.корд.	и	6
πρῶτι	прил.	раног	7
ἡμέραι	з.и.ж.р.ном.мн.	свитања	8
δισχίλια	осн.бр.ж.р.ном.мн.	две хиљаде	9
καὶ	вез.корд.	и	10
τριακόσια	осн.бр.ж.р.ном.мн.	три стотине	11

καὶ	вез.корд.	и	12
καθαρισθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	очишћена биће	13
τὸ ἅγιον	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	светиња	15

Дан 8,15

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְהִי	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и би	2
בְּרִאשִׁית	пред.+инф.кал.констр.+суф.1.л.ј.	у гледању	5
אֵינִי	нез.зам.1.л.ј.	ја	6
דָּנִיֵּאל	в.и.м.р.	Данило	7
אֶתְּ	пред.акуз.		8
הַקְּזֹן	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	виђење	10
וַיִּשְׁקֹף	вез.+имперф.пиел.1.л.ј.	и сагледах	12
בִּינְיָהוּ	з.и.ж.р.ј.апс.	разумевањем	13
וְהִנֵּה	вез.+узвик	и гле	15
עֹמֵד	парт.кал.м.р.ј.апс.	који стоји	16
לִפְנֵי	пред.+пред.+суф.1.л.ј.	испред мене	19
פְּתוּחָהּ	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	појава	21
גַּבְרָה	з.и.м.р.ј.апс.	младића!!!!	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐγένετο	инд.мед.аор.3.л.ј.	десило се	2
ἐν	пред.дат.	у	3
τῷ θεωρεῖν	инф.акт.през.	гледању	5
με	лич.зам.акуз.ј.	ми	6
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	7
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	8
τὸ ὄραμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	виђење	10
ἐζήτουν	инд.акт.имперф.1.л.ј.	сагледах	11
διανοηθῆναι	инф.пас.аор.	схавћено	12
καὶ ἰδοὺ	вез.+узвик	и гле	14
ἔστι	инд.акт.аор.3.л.ј.	стаде	15
κατεναντίον	пред.ген.	испред	16
μου	лич.зам.ген.ј.	мене	17
ὡς	вез.суборд.	као	18
ὄρασις	з.и.ж.р.ном.ј.	појава	19
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човека	20

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐγένετο	инд.мед.аор.3.л.ј.	десило се	2
ἐν	пред.дат.	у	3
τῷ ἰδεῖν	одр.ч.+инф.акт.аор.	виђењу	5
με	лич.зам.акуз.ј.	ми	6
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	7
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	8

τὴν ὄρασιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	виђење	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἐζήτουν	инд.акт.имперф.1.л.ј.	сагледах	12
σύνεσιν	з.и.ж.р.акуз.ј.		13
καὶ ἰδοῦ	вез.корд.	и	15
ἔσθη	инд.акт.аор.3.л.ј.	стаде	16
ἐνώπιον	пред.ген.	испред	17
ἐμοῦ	лич.зам.ген.ј.	мене	18
ὡς	вез.суборд.	као	19
ὄρασις	з.и.ж.р.ном.ј.	појава	20
ἀνδρός	з.и.м.р.ген.ј.	младића, одрас лог мушкарца	21

Дан 8,16

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּשְׁמַע	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и слушах	2
קוֹל־	з.и.м.р.ј.констр.	глас	3
אֶחָד	з.и.м.р.ј.апс.	човека	4
בֵּין	пред.	испред	5
אוּלַּי	в.и.	Увала	6
וַיִּקְרָא	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и позивао је	8
וַיֹּאמֶר	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и говорио је	10
גַּבְרִיאֵל	в.и.	Гаврило	11
הָבִין	импер.хиф.м.р.ј.	разуми	12
לְהִלָּךְ	пред.+пок.зам.м.р.ј.	ово	14
תֵּן	пред.акуз.		15
הִמְרָאָה	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	виђење	17

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἤκουσα	инд.акт.аор.1.л.ј.	чух	2
φωνήν	з.и.ж.р.акуз.ј.	глас	3
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човека	4
ἀνά	пред.акуз.	у	5
μέσον	прид.с.р.акуз.ј.	сред	6
τοῦ Οὐλαί	одр.ч.+в.и.м.р.ген.ј.	Увала	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἐκάλεσε	инд.акт.аор.3.л.ј.	позва	10
καὶ	вез.корд.	и	11
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	12
Γαβριήλ	в.и.м.р.вок.ј.	Гаврило	13
συνέτισον	импер.аор.акт.2.л.ј.	објасни	14
ἐκεῖνον	пок.зам.м.р.акуз.ј.	то	15
τὴν ὄρασιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	виђење	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἀναβοήσας	парт.аор.акт.м.р.ном.ј.	и завапивши	19
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	20

ὁ ἄνθρωπος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	човек	22
ἐπὶ	пред.акуз.	на	23
τὸ πρόσταγμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	заповест	25
ἐκεῖνο	пок.зам.с.р.акуз.ј.	то	26
ὄρασις	з.и.ж.р.акуз.ј.	виђење	27

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἤκουσα	инд.акт.аор.1.л.ј.	чух	2
φωνήν	з.и.ж.р.акуз.ј.	глас	3
ἀνδρὸς	з.и.м.р.ген.ј.	младића	4
ἀνὰ	пред.акуз.	у	5
μέσον	прид.с.р.акуз.ј.	сред	6
τοῦ Ουβαλ	одр.ч.+в.и.м.р.ген.ј.	Увала	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἐκάλεσεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	позва	10
καὶ	вез.корд.	и	11
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	12
Γαβριηλ	в.и.м.р.вок.ј.	Гаврило	13
συνέτισον	импер.аор.акт.2.л.ј.	објасни	14
ἐκεῖνον	пок.зам.м.р.акуз.ј.	то	15
τὴν ὄρασιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	виђење	17

Дан 8,17

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיָּבֹא	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и дође	2
לְפָנָי	пред.	на	3
מְדִינָתִי	з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.ј.	место моје	5
וַיָּבֹא	вез.+пред.+инф.кал.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и од доласка његовог	9
וַיִּפְחַד	перф.ниф.1.л.ј.	уплашио сам се	10
וַיִּפְּחֵן	вез.+имперф.кал.1.л.м.р.ј.	и падох	12
עַל-	пред.	на	13
פָּנָי	з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.ј.	лице своје	15
וַיִּשְׁמַע	вез.+имперф.кал.3.л.ј.р.ј.	и рече	17
לִי	пред.+суф.1.л.ј.	мени	19
הַבֵּן	инф.хиф.м.р.ј.	разуми	20
בְּנֵי	з.и.м.р.ј.констр.	сине	21
אֲדָמָה	з.и.м.р.ј.апс.	човечији	22
כִּי	везник	јер	23
לְעֵת	пред.+з.и.о.р.ј.констр.	о времену	25
רָגַל	з.и.м.р.ј.апс.	краја	26
וַיִּשְׁמַע	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	виђење (је)	28

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἤλθε	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	2

καὶ	вез.корд.	и	3
ἔσται	инд.акт.аор.3.л.ј.	стаде	4
ἐχόμενος	парт.мед.през.м.р.ном.ј.	држећи се	5
μου	лич.зам.ген.ј.	моје	6
τῆς στάσεως	одр.ч+з.и.ж.р.ген.ј.	стране	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἐν	пред.дат.	на	10
τῷ ἔρχεσθαι	одр.ч.+инф.мед.през.	долажење се	12
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	његово	13
ἐθουρήθη	инд.пас.аор.1.л.ј.	узнемирен бих	14
καὶ	вез.корд.	и	15
ἔπεσα	инд.акт.аор.1.л.ј.	падох	16
ἐπὶ	пред.акуз.	на	17
πρόσωπόν	з.и.с.р.акуз.ј.	лице	18
μου	лич.зам.ген.ј.	своје	19
καὶ	вез.корд.	и	20
εἶπέν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	21
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	22
διανοήθητι	импер.пас.аор.2.л.ј.	разуми	23
υἱέ	з.и.м.р.вок.ј.	сине	24
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човечији	25
ἔτι	прил.	још	26
γὰρ	вез.корд.	јер је	27
εἰς	пред.акуз.	за	28
ᾧραν	з.и.ж.р.акуз.ј.	време	29
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	краја	30
τοῦτο	поик.зам.с.р.ном.ј.	то	31
τὸ ὄραμα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	виђење	33

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἦλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	2
καὶ	вез.корд.	и	3
ἔσται	инд.акт.аор.3.л.ј.	стаде	4
ἐχόμενος	прт.мед.през.м.р.ном.ј.	држећи се	5
τῆς στάσεώς	одр.ч+з.и.ж.р.ген.ј.	стране	7
μου	лич.зам.ген.ј.	моје	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἐν	пред.дат.	на	10
τῷ ἐλθεῖν	одр.ч.+инф.акт.аор.	долазак	12
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	његов	13
ἐθαμβήθη	инд.пас.аор.1.л.ј.	узнемирен бих	14
καὶ	вез.корд.	и	15
πίπτω	инд.акт.през.1.л.ј.	падам	16
ἐπὶ	пред.акуз.	на	17
πρόσωπόν	з.и.с.р.акуз.ј.	лице	18
μου	лич.зам.ген.ј.	своје	19
καὶ	вез.корд.	и	20

εἶπεν	инд. акт. аор. 3. л. ј.	рече	21
πρός	пред. акуз.	за	22
με	лич. зам. акуз. ј.	мене	23
σύνεξ	импер. акт. аор. 2. л. ј.	схвати	24
υἱέ	з. и. м. р. вок. ј.	сине	25
ἀνθρώπου	з. и. м. р. ген. ј.	човечији	26
ἔτι	прил.	још	27
γάρ	вез. корд.	јер	28
εἰς	пред. акуз.	за	29
καιροῦ	з. и. м. р. ген. ј.	време	30
πέρας	з. и. с. р. акуз. ј.	краја	31
ἡ ὄρασις	одр. ч. + з. и. ж. р. ном. ј.	виђење	33

Дан 8,18

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְדַבֵּר	вез. + пред. + инф. пиел. констр. + суф. 3. л. м. р. ј.	и говорећи он	4
עִמָּוֶל	пред. + суф. 1. л. ј.	са мнош	6
וְהָרַחֵק	перф. ниф. 1. л. ј.	пао сам	7
עָלַי	пред.	на	8
עָלַי	з. и. м. р. мн. + суф. 1. л. р. ј.	лице своје	10
וְעָלַי	з. и. ж. р. ј. апс.	(на)земљу	11
וְעָלַי	вез. + имперф. кал. 3. л. м. р. ј.	али се дотаче	13
עָלַי	пред. суф. 1. л. ј.	мене	14
וְעָלַי	вез. + имперф. хиф. 3. л. м. р. ј. + суф. 1. л. ј.	и постави ме	17
עָלַי	пред.	на	18
וְעָלַי	з. и. м. р. ј. констр. + суф. 1. л. ј.	место своје	20

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
λαλοῦντος	парт. през. акт. 3. л. м. р. ген. ј.	говорећи	2
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. ј.	га	3
μετ' ἐμοῦ	перд. ген. + лич. зам. ген. ј.	са мнош	5
ἐκοιμήθη	инд. пас. аор. 1. л. ј.	заспах	6
ἐπὶ	пред. акуз.	са	7
πρόσωπον	з. и. с. р. акуз. ј.	лицем	8
χαμαί	прил.	на земљи	9
καὶ	вез. корд.	и	10
ἀψάμενός	парт. мед. аор. м. р. ном. ј.	дотичући се	11
μου	лич. зам. ген. ј.	мене	12
ἤγειρέμε	инд. акт. аор. 3. л. ј.	подиже	13
ἐπὶ	пред. ген.	на	14
τοῦ τόπου	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	место	16

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
ἐν	пред. дат.	док	1
τῷ λαλεῖν	одр. ч. + парт. през. акт. м. р. ген. ј.	говорећи	4

αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	он	5
μετ' ἐμοῦ	перд.ген.+лич.зам.ген.ј.	са мном	7
πίπτω	инд.през.акт..1.л.ј.	падох (ничице)	8
ἐπὶ	пред.акуз.	са	9
πρόσωπόν	з.и.с.р.акуз.ј.	лицем	10
μου	лич.зам.ген.ј.	својим	11
ἐπὶ	пред.ген.	на	12
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	14
καὶ	вез.корд.	и	15
ἦψατό	инд.мед.аор.3.л.ј.	дотакнувши се	16
μου	лич.зам.ген.ј.	мене	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἔστησέν	инд.аор.акт.3.л.ј.	постави	19
με	лич.зам.акуз.ј.	ме	20
πόδας	з.и.м.р.акуз.мн.	ноге	21
ἐπὶ	пред.ген.	на	22

Дан 8,19

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיֹּאמֶר	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и рече ми	2
הֲגַי	вез.узвика +суф.1.л.ј.	гле	4
מִדַּעַי	парт.хиф.м.р.ј.+суф.2.л.м.р.ј.	сазнај	6
אֶ	пред.акуз.		7
אֶשְׂא	рел.зам.	шта	8
הֲבִי	имперф.кал.м.р.3.л.ј.	ће бити	9
בְּקֶרֶת	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	на крају	11
הַגֵּבָה	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	гњева	13
בִּי	вез.	јер (је)	14
לְמוֹדַעַד	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	за дан	16
רָקַע	з.и.м.р.ј.апс.	краја	17

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπέ	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	3
ἰδοὺ	узвик	гле	4
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	5
ἀπαγγέλλω	инд.акт.през.1.л.ј.	објављујем	6
σοι	лич.зам.дат.ј.	ти	7
ἃ	рел.зам.с.р.ном.мн.	шта	8
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	ће се	9
ἐπ' ἐσχάτου	пред.ген.+прид.с.р.ген.ј.	на последњег	11
τῆς ὀργῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	гњева	13
τοῖς υἱοῖς	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	синовима	15
τοῦ λαοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	народа	17
σου	лич.зам.ген.ј.	твог	18
ἔτι	прил.	још	19

γάρ	вез.корд.	јер	20
εἰς	пред.акуз.	к	21
ῥα	з.и.ж.р.акуз.мн.	часу	22
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	23
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	краја	24
μενεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	остаће	25

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
ἰδοὺ	узвик	гле	3
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	4
γνωρίζω	инд.през.акт.1.л.ј.	откривам	5
σοι	лич.зам.дат.ј.	ти	6
τὰ ἐσόμενα	одр.ч.+парт.мед.фут.с.р.акуз.мн.	који ће се	8
ἐπ' ἐσχάτων	пред.ген.+прид.с.р.ген.мн.	на последњих	10
τῆς ὀργῆς	одр.ч.+з.и.ж.ген.ј.	гњева	12
ἔτι	прил.	још	13
γάρ	вез.корд.	јер је	14
εἰς	пред.акуз.	за	15
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	време	16
πέρας	з.и.с.р.акуз.ј.	краја	17
ἡ ὄρασις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	виђење	19

Дан 8,20

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
הָאֵל	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	ован	2
אֲשֶׁר	рел.зам.	који	3
רָאִתָּ	перф.кал.м.р.2.л.ј.	видео си	4
בָּעַל	з.и.м.р.ј.констр.	владар	5
הַקַּרְנִים	ч.+з.и.ж.р.дуал.ј.апс.	рог	7
מַלְכֵי	з.и.м.р.мн.констр.	цареве	8
מִדִּי	в.и.	Миђана	9
וּפָרְסֵי	вез.+в.и.	и Персије	11

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
τὸν κριὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	овна	2
ὃν	рел.зам.м.р.акуз.ј.	којег	3
εἶδες	инд.акт.аор.2.л.ј.	виде	4
τὸν ἔχοντα	одр.ч.+парт.през.акт.м.р.акуз.ј.	који има	6
τὰ κέρατα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	рогове	8
βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	9
Μήδων	в.и.м.р.ген.мн.	миђана	10
καὶ	вез.корд.	и	11
Περσῶν	в.и.м.р.ген.мн.	Персијанаца	12
ἔστι	инд.акт.през.3.л.ј.	је	13

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ὁ κριός	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	ован	2
ὄν	рел.зам.м.р.акуз.ј.	којег	3
εἶδες	инд.акт.аор.2.л.ј.	виде	4
ὁ ἔχων	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ном.ј.	који има	6
τὰ κέρατα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	рогове	8
βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	9
Μήδων	в.и.м.р.ген.мн.	Миђана	10
καὶ	вез.корд.	и	11
Περσῶν	в.и.м.р.ген.мн.	Персијанаца	12

Дан 8,21

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְהַצִּיֵּר	вез.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	и мужјак	3
הַשְּׂעִיר	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	козе	5
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	цар	6
יָוָן	в.и.	Јаван	7
וְהַרְוֵהוּ	вез.+ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	и рог	10
הַגָּדוֹל	ч.+прид.ж.р.ј.апс.	велики	12
אֲשֶׁר	рел.зам.	који је	13
בֵּין	пред.	међу	14
עֵינָיו	з.и.о.р.дуал.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	очима његовим	16
הִנֵּה	нез.зам.3.л.м.р.ј.	је	17
מֶלֶךְ	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	цар	19
הַרְשֵׁא	ч.+прид.м.р.ј.апс.	први	21

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ὁ τράγος	ор.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	мужјак	3
τῶν αἰγῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	козе	5
βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.мн.	цар	6
τῶν Ἑλλήνων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	Јелина	8
ἐστί	инд.акт.през.3.л.ј.	је	9
καὶ	вез.корд.	и	10
τὸ κέρας	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	рог	12
τὸ μέγα	одр.ч.+прид.с.р.ном.ј.	велики	14
τὸ ἀνά	одр.ч.+пред.акуз.	у	16
μέσον	прид.с.р.акуз.ј.	средици	17
τῶν ὀφθαλμῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	очију	19
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његових	20
ὁ βασιλεὺς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	цар	22
ὁ πρῶτος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	први	24

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ὁ τράγος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	мужјак	3

τῶν αἰγῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	козе	5
βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.мн.	цар	6
Ἑλλήνων	з.и.м.р.ген.мн	Јелина	7
καὶ	вез.корд.	и	8
τὸ κέραс	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	рог	10
τὸ μέγα	одр.ч.+прид.с.р.ном.ј.	велики	12
ὁ	рел.зам.с.р.ном.ј.	који	13
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	би	14
ἀνὰ	пред.акуз.	у	15
μέσον	прид.с.р.акуз.ј.	средици	16
τῶν ὀφθαλμῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	очију	18
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његових	19
ἐστίν	инд.акт.през.3.л.ј.	је	20
ὁ βασιλεὺς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	цар	22
ὁ πρῶτος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	први	24

Дан 8,22

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
תָּרַבְּנָהּ	вез.+ч.+парт.ниф.ж.р.ј.апс.	и када буде сломљен	3
וַתִּשָּׁרְדָהּ	вез.+имперф.кал.ж.р.3.л.мн.	остаће	5
אַרְבָּע	осн.бр.ж.р.ј.	четири	6
מִתְּחִילָהּ	пред.+суф.3.л.ж.р.ј.	уместо њега	8
אַרְבָּע	осн.бр.ж.р.ј.	четири	9
מַלְכוּתָא	з.и.ж.р.мн.апс.	царства	10
מִזֵּד	пред.	од	11
עַמָּוִתָא	з.и.м.р.ј.апс.	народа	12
וְלֹא	вез.+реч.нег.	и не	14
בְּכֹחָא	пред.+з.и.м.р.ј.констр.суф.3.л.м.р.ј.	са снагом	16

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
τὰ συντριβέντα	одр.ч.+парт.пас.аор.с.р.ген.мн.	смрвљени	3
καὶ	вез.корд.	и	4
ἀναβάντα	парт.акт.аор.с.р.ном.мн.	изби	5
ὀπίσω	пред.ген.	место	6
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њега	7
τέσσαρα	прид.с.р.ном.мн.	четири	8
κέρατα	з.и.с.р.ном.мн.	рога	9
τέσσαρες	прид.м.р.н.ом.мн.	четири	10
βασιλεῖς	з.и.м.р.ном.мн.	цара	11
τοῦ ἔθνους	одр.ч.+з.и.с.р.гн.мн.	народа	13
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовог	14
ἀναστήσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	дигнуће се	15
οὐ	прил.	не	16
κατὰ	пред.акуз.	по	17
τὴν ἰσχύν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	сили	19
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовој	20

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καί	вез.корд.	и	1
τοῦ συντριβέντος	одр.ч.+парт.пас.аор.с.р.ген.ј.	смрвљени	3
οὗ	рел.зам.с.р.ген.ј.	који	4
ἔστησαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	постави	5
τέσσαρα	прид.с.р.ном.мн.	четири	6
ὑποκάτω	прил.	под	7
κέρατα	з.и.с.р.ном.мн.	рога	8
τέσσαρες	прид.м.р.н.ом.мн.	четири	9
βασιλεῖς	з.и.м.р.ном.мн.	цара	10
ἐκ	пред.ген.	од	11
τοῦ ἔθνους	одр.ч.+з.и.с.р.гн.мн.	народа	13
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовог	14
ἀναστήσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	дигнуће се	15
καί	вез.корд.	и	16
οὐκ	прил.	не	17
ἐν	пред.дат.	по	18
τῇ ἰσχύι	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	сили	20
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовој	21

Дан 8,23

ΜΤ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּבְרֵאשִׁית	вез.+пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	и пред крај	3
מַלְכוּתָם	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.мн.	царста њиховог	5
יִשְׁפָּט	пред.+инф.хиф.констр.	кад се испуни	7
יִשְׁפָּט	ч.+парт.кал.м.р.мн.апс.	побуне	9
יִשְׁפָּט	имперф.кал.3.л.м.р.ј.	устаће	10
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	цар	11
עַד	прид.м.р.ј.апс.	безсраман	12
יִשְׁפָּט	з.и.м.р.мн.апс.	ликом	13
וּבְרֵאשִׁית	вез.+парт.хиф.м.р.ј.апс.	и вичан	15
יִשְׁפָּט	з.и.ж.р.мн.апс.	лукавству	16

СГ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καί	вез.корд.	и	1
ἐπ' ἐσχάτου	пред.ген.+прид.с.р.ген.ј.	на крају	3
τῆς βασιλείας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	царевине	5
αὐτῶν	лич.зам.м.р.ген.мн.	њихове	6
πληρουμένων	парт.пас.през.м.р.ген.мн.	пуне	7
τῶν ἁμαρτιῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	грехова	9
αὐτῶν	лич.зам.м.р.ген.мн.	њихових	10
ἀναστήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	дигнуће се	11
βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	12
ἀναιδής	прид.м.р.ном.ј.	безсраман	13
προσώπῳ	з.и.с.р.да.т.ј.	ликом	14
διανοούμενος	парт.мед.през.м.р.ном.ј.	умешан	15

αἰνίγματα	з.и.с.р.акуз.мн.	лукавству	16
-----------	------------------	-----------	----

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐπ' ἐσχάτων	пред.+прид.с.р.ген.ј.	на крају	3
τῆς βασιλείας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	царевоне	5
αὐτῶν	лич.зам.м.р.ген.мн.	њихове	6
πληρουμένων	парт.пас.през.м.р.ген.мн.	пуне	7
τῶν ἀμαρτιῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	грехова	9
αὐτῶν	лич.зам.м.р.ген.мн.	њихових	10
ἀναστήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	дигнуће се	11
βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	12
ἀναιδής	прид.м.р.ном.ј.	безсраман	13
προσώπῳ	з.и.с.р.да.т.ј.	ликом	14
καὶ	вез.корд.	и	15
συνίῳν	парт.акт.през.м.р.ном.ј.	који разуме	16
προβλήματα	з.и.с.р.акуз.мн.	ствари (проницљив)	17

Дан 8,24

ΜΤ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
עָצָו	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и моћна биће??	2
כֹּחַ	з.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	снага његова	4
לֹא	вез.+речц.нег.	и не	6
כֹּחֵם	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	од снаге његове	9
וְנִפְתָּר	вез.+парт.ниф.ж.р.мн.апс.	чудно	11
וְשִׁית	имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	и рушиће	12
וְנִפְתָּר	вез.+перф.хиф.3.л.м.р.ј.	и напредоваће?	14
וְעָשָׂה	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и чиниће?	16
וְשִׁית	вез.+перф.хиф.3.л.м.р.ј.	и рушиће	18
עָשָׂה	прид.м.р.мн.апс.	моћне	19
עַם	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и народ	21
וְשִׁית	прид. м.р .мн.апс.	свети	22

СГ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
στερεωθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	биће ојачан	2
ἡ ἰσχὺς	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	сила	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	5
καὶ	вез.корд.	и	6
οὐκ	прил.	не	7
ἐν	пред.дат.	по	8
τῇ ἰσχύι	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	сили	10
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовој	11
καὶ	вез.корд.	и	12
θαυμαστῶς	прил.	чудно	13
φθερεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	рушиће	14
καὶ	вез.корд.	и	15

εὐδοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	унапређен биће	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ποιήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	чиниће	18
καὶ	вез.корд.	и	19
φθερεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	рушиће	20
δυνάστας	з.и.м.р.акуз.мн.	моћнике	21
καὶ	вез.корд.	и	22
δῆμον	з.и.м.р.акуз.ј.	народ	23
ἀγίων	прид.м.р.ген.мн.	свети	24

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
κραταιά	прид.ж.р.ном.ј.	моћна	2
ἡ ἰσχύς	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	сила	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	5
καὶ	вез.корд.	и	6
οὐκ	прил.	не	7
ἐν	пред.дат.	по	8
τῇ ἰσχύι	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	сили	10
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовој	11
καὶ	вез.корд.	и	12
θαυμαστά	прид.с.р.акуз.мн.	чудесно	13
διαφθερεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	уништиће	14
καὶ	вез.корд.	и	15
κατευθυνεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	водиће	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ποιήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	чиниће	18
καὶ	вез.корд.	и	19
διαφθερεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	уништиће	20
ἰσχυροὺς	прид.м.р.акуз.мн.	моћне	21
καὶ	вез.корд.	и	22
λαόν	з.и.м.р.акуз.ј.	народ	23
ἅγιον	прид.м.р.акуз.ј.	свети	24

Дан 8,25

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְעַל-	вез.+пред.	и кроз	2
שְׂכָלוֹ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	лукавство његово	4
וְהִצְלִיחַ	вез.+перф.хиф.3.л.м.р.ј.	и напредоваће	6
מִרְמָה	з.и.ж.р.ј.апс.	превара	7
בְּיָדוֹ	пред.+з.и.ж.р.ј.+суф.3.л.м.р.ј.	у руци његовој	10
וּבְלִבּוֹ	вез.+пред.з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и у срцу његовом	13
יַגְדִּיל	имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	увеличаће се	14
וּבְשָׁלוּהוּ	вез.+пред.з.и.ж.р.ј.апс.	лукавство	16
יִשְׁקִיחַ	имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	исквариће	17
רַבִּים	прид.м.р.мн.апс.	многе	18
וְעַל-	вез.+пред.	и на	20

שׂר	з.и.м.р.ј.констр.	вође	21
שׂרים	з.и.м.р.мн.апс.	вођа	22
יַעֲמֵד	имперф.кал.3.л.м.р.ј.	устаће	23
וּבְלֵאָפֶס	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.констр.	и без	26
יָדַי	з.и.ж.р.ј.апс.	руке	27
יִשְׁבְּרוּ	имперф.ниф.3.л.м.р.ј.	сломиће их	28

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐπὶ	пред.акуз.	на	2
τοὺς ἁγίους	одр.ч.+прид.м.р.акуз.мн.	свете	4
τὸ διανόημα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	умешност	6
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	7
καὶ	вез.корд.	и	8
εὐδοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	напредна биће	9
τὸ ψεῦδος	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	превара	11
ἐν	пред.дат.	у	12
ταῖς χερσίν	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	рукума	14
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовим	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἡ καρδιά	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	срце	18
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	19
ὕψωθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	биће увећан	20
καὶ	вез.корд.	и	21
δόλω	з.и.м.р.дат.ј.	превара	22
ἀφανιεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	уништиће	23
πολλοὺς	прид.м.р.акуз.мн.	многе	24
καὶ	вез.корд.	и	25
ἐπὶ	пред.ген.	на	26
ἀπωλείας	з.и.ж.р.ген.ј.	пропаст	27
ἀνδρῶν	з.и.м.р.ген.мн.	младића	28
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.м.р.ј.	утврдиће се	29
καὶ	вез.корд.	и	30
ποιήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	учиниће	31
συναγωγὴν	з.и.ж.р.акуз.ј.	синагогу	32
χειρὸς	з.и.ж.р.ген.ј.	руке	33
καὶ	вез.корд.	и	34
ἀποδώσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	даће се	35

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ὁ ζυγὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	јарам	3
τοῦ κλοιοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	верига	5
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његових	6
κατευθυνεῖ	инд.акз,фут.3.л.ј.	водиће	7
δόλος	з.и.м.р.ном.ј.	превара	8
ἐν	пред.дат.	у	9

τῆ χειρὶ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	руци	11
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовој	12
καὶ	вез.корд.	и	13
ἐν	пред.дат.	у	14
καρδίᾳ	з.и.ж.р.дат.ј.	срцу	15
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовом	16
μεγαλυνθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј	прошириће се	17
καὶ	вез.корд.	и	18
δόλω	з.и.м.р.дат.ј.	превари	19
διαφθερεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	уништиће	20
πολλοὺς	прид.м.р.акуз.мн.	многе	21
καὶ	вез.корд.	и	22
ἐπὶ	пред.ген.	на	23
ἀπωλείας	з.и.ж.р.ген.ј.	рушење	24
πολλῶν	прид.м.р.ген.мн.	многих	25
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.м.р.ј.	устаће	26
καὶ	вез.корд.	и	27
ὡς	вез.суборд.	као	28
ὡὰ	з.и.с.р.акуз.мн.	јаја	29
χειρὶ	з.и.ж.р.дат.ј.	руци	30
συντρίψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	сломиће	31

Дан 8,26

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּמְרָאָה	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и појава	2
הָעֶרֶב	зи.м.р.ј.апс.	вечери	3
וּמִבֹּקֶר	вез.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	и јутра	6
אֲשֶׁר	рел.зам.	које	7
נֹאמַר	перф.ниф.3.л.м.р.ј.	је речено	8
אֱמַת	з.и.ж.р.ј.апс.	истинито је	9
הוּא	нез.зам.м.р.ј.	оно	10
וְאַתָּה	вез.+нез.зам.2.л.м.р.ј.	и ти	12
תִּשָׁר	импер.кал.м.р.ј.	задржи	13
הִתְוַדַּדְתָּ	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	виђење	15
כִּי	вез.	јер је	16
לְיָמִים	пред.+з.и.м.р.мн.апс.	за дане	18
רַבִּים	прид.м.р.мн.апс.	многе	19

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
τὸ ὄραμα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	виђење	2
τὸ ἑσπέρας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	вечери	4
καὶ	вез.корд.	и	5
πρωὶ	прил.	јутрошњег	6
ἠύρεθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	откривена би	7
ἐπ' ἀληθείας	пред.+з.и.ж.р.ген.ј.	истине	9
καὶ	вез.корд.	и	10

νῦν	прил.	сада	11
πεφραγμένον	парт.пас.перф.с.р.акуз.ј.	запечаћено је	12
τὸ ὄραμα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	виђење	14
ἔτι	прил.	још	15
γάρ	вез.корд.	јер је	16
εἰς	пред.акуз.	за	17
ἡμέρας	з.и.ж.р.акуз.мн.	дане	18
πολλάς	прид.ж.р.акуз.мн.	многе	19

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἡ ὄρασις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	виђење	3
τῆς ἑσπέρας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	вечери	5
καὶ	вез.корд.	и	6
τῆς πρωίας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	јутра	8
τῆς ῥηθείσης	одр.ч.+парт.пас.аор.ж.р.ген.ј.	изречене	10
ἀληθῆς	з.и.ж.р.ном.ј.	истина	11
ἐστίν	инд.акт.през.3.л.ј.	је	12
καὶ	вез.корд.	и	13
σὺ	лич.зам.ном.ј.	ти	14
σφράγισον	импер.акт.аор.2.л.ј.	запечатати	15
τὴν ὄρασιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	виђење	17
ὅτι	вез.суборд.	јер	18
εἰς	пред.акуз.	за	19
ἡμέρας	з.и.ж.р.акуз.мн.	дане	20
πολλάς	прид.ж.р.акуз.мн.	многе	21

Дан 8,27

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְאֲנִי	вез.+нез.зам.1.л.ј.	и ја	2
דָּנִיֵּל	в.и.	Данило	3
נִדְרַמְתִּי	перф.ниф.1.л.ј.	заспао сам	4
וְנִדְרַמְתִּי	вез.+перф.ниф.1.л.ј.	и занемоћао сам	6
דָּנִים	з.и.м.р.мн.апс.	данима	7
וְאֶרְאֶה	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и устадох	9
וְאֶשְׁעָה	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и чиних	11
אֶתְּ	озн.акуз.		12
מְלָאכָה	з.и.ж.р.ј.констр.	посао	13
הַמֶּלֶךְ	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	цара	15
וְאֶשְׁתַּמְּחֵם	вез.+имперф.хитполел.1.л.ј.	и дивих се	17
עַל־	пред.	над	18
הַמַּרְאָה	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	појавом	20
וְאִין	вез.+прил.	и никог	22
מִבִּין	парт.хиф.м.р.ј.апс.	да разуме	23

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	1

Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	2
ἀσθενήσας	парт. акт. аор. м. р. ном. ј.	који занемоћа, занемого	3
ἡμέρας	з.и.ж.р. акуз. мн.	дане	4
πολλὰς	прид. ж. р. акуз. мн.	многе	5
καὶ	вез. корд.	и	6
ἀναστάς	парт. акт. аор. м. р. ном. ј.	који уста	7
ἐπραγματευόμεν	инд. мед. имперф. 1. л. ј.	упослих се	8
πάλιν	прил.	опет	9
βασιλικά	прид. с. р. акуз. мн.	царским	10
καὶ	вез. корд.	и	11
ἐξελυόμεν	инд. мед. имперф. 1. л. ј.	исрпих се	12
ἐπὶ	пред. дат.	при	13
τῷ ὄραματι	одр. ч. + з. и. с. р. дат. ј.	виђењу	15
καὶ	вез. корд.	и	16
οὐδεὶς	неодр. зам. м. р. ном. ј.	никог	17
ἦν	инд. акт. имперф. 3. л. ј.	не би	18
ὁ διανοούμενος	одр. ч. + парт. мед. през. м. р. ном. ј.	који се разуме	20

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
ἐγὼ	лич. зам. ном. ј.	ја	2
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	3
ἐκοιμήθη	инд. пас. аор. 1. л. ј.	и падох у сан	4
καὶ	вез. корд.	и	5
ἐμαλακίσθη	инд. пас. аор. 1. л. ј.	би занемоћао	6
ἡμέρας	з.и.ж.р. акуз. мн.	дане	7
καὶ	вез. корд.	и	8
ἀνέστη	инд. акт. аор. 1. л. ј.	устадох	9
καὶ	вез. корд.	и	10
ἐποίουν	инд. акт. имперф. 1. л. ј.	чиних	11
τὰ ἔργα	одр. ч. + з. и. с. р. акуз. мн.	дела	13
τοῦ βασιλέως	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	царева	15
καὶ	вез. корд.	и	16
ἐθαύμαζον	инд. акт. имперф. 1. л. ј.	чудише ме	17
τὴν ὄρασιν	одр. ч. + з. и. ж. р. акуз. ј.	виђење	19
καὶ	вез. корд.	и	20
οὐκ	прил.	не	21
ἦν	инд. акт. имперф. 3. л. ј.	би	22
ὁ συνίων	одр. ч. + парт. акт. през. м. р. ном. ј.	никог који разуме	24

Дан 9,1

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
תַּשָּׁב	пред. + з. и. ж. р. ј. констр.	у години	2
תְּחִלָּה	осн. бр. ж. р. ј. апс.	првој	3
שִׁירָתָהּ	пред. + в. и.	од дарија	5
רָבָה	з.и.м.р.ј.констр.	сина	6

שׂוּרוֹרָא	в.и.	Асуирова	7
מְרַע	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	од рода	9
מְדִי	в.и.	Миђана	10
רָשָׁא	рел.зам.	који	11
הַמְלִיךָ	перф.хоф.3.л.м.р.ј.	се зацари	12
עַל	пред.	над	13
מַלְכוּת	з.и.ж.р.ј.констр.	царством	14
כַּשְׁדִּים	в.и.	Халдејским	15

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἔτους	з.и.с.р.ген.ј.	године	1
πρώτου	прид.ред.с.р.ген.ј.	прве	2
ἐπὶ	пред.ген.	од	3
Δαρείου	в.и.м.р.ген.ј.	Дарија	4
τοῦ Ξέρξου	одр.ч.+в.и.м.р.ген.ј.	Асуирова	6
ἀπὸ	пред.ген.	од	7
τῆς γενεᾶς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	рода	9
τῆς Μηδικῆς	одр.ч.+прид.ж.р.ген.ј.	Миђанског	11
οἱ	рел.зам.м.р.ном.мн.	који	12
ἐβασίλευσαν	инд.акт.аор.3.л.ј.	завлада	13
ἐπὶ	пред.акуз.	над	14
τὴν βασιλείαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	царство	16
τῶν Χαλδαίων	одр.ч.+в.и.м.р.ген.мн.	Халдејаца	18

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐν	пред.дат.	у	1
τῷ πρώτῳ	одр.ч.+ред.бр.с.р.дат.ј.	првој	3
ἔτει	з.и.с.р.дат.ј.	години	4
Δαρείου	в.и.м.р.ген.ј.	Дарија	5
τοῦ υἱοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	сина	7
Ἀσουηρου	в.и.м.р.ген.ј.	Асуира	8
ἀπὸ	пред.ген.	од	9
τοῦ σπέρματος	одр.ч.+з.и.с.р.гњн.ј.	семена	11
τῶν Μήδων	одр.ч.+в.и.м.р.ген.мн.	Миђанског	13
ὅς	рел.зам.м.р.ном.ј.	који	14
ἐβασίλευσεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	зацари	15
ἐπὶ	пред.акуз.	над	16
βασιλείαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	царство	17
Χαλδαίων	в.и.м.р.ген.мн.	Халдејаца	18

Дан 9,2

МГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
בַּשָּׁנָה	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	у години	2
הַפְּרָא	осн.бр.ж.р.ј.	првој	3
לְמַלְכוּ	пред.+инф.кал.+суф.3.л.м.р.ј.	од царевања његовог	6
יָא	нез.зам.1.л.ј.	ја	7
דָּנִיֵּל	в.и.	Данило	8

בִּנְתִּי	перф.кал.1.л.ј.	разумео сам	9
בְּסִפְרֵם	пред.+ч.з.и.м.р.мн.апс.	по списима	11
מִסְפָּר	з.и.м.р.ј.констр.	број	12
הַשָּׁנִים	ч.+з.и.ж.р.мн.апс.	година	14
אֲשֶׁר	рел.зам.	које	15
הִיא	перф.кал.3.л.м.р.ј.	је	16
דְּבַר־	з.и.м.р.ј.констр.	свету	17
יְהוָה	в.и.	Господ	18
אֶל־	пред.	преко	19
יְרֵמִיָּה	в.и.	Јеремије	20
הַנְּבִיא	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	пророка	22
לְמַלְאוֹת	пред.+инф.пиел.констр.	за испуњење	24
לְהַרְבּוֹת	пред.+з.и.ж.р.мн.констр.	опустошења	26
יְרוּשָׁלַיִם	в.и.	Јерусалима	27
שִׁבְעִים	осн.бр.о.р.мн.апс.	седамдесет	28
שָׁנָה	з.и.ж.р.ј.апс.	година	29

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
τῷ πρώτῳ	одр.ч.+осн.бр.с.р.дат.ј.	првој	2
ἔτει	з.и.с.р.дат.ј.	години	3
τῆς βασιλείας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	царевања	5
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовог	6
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	7
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	8
διενοήθην	инд.пас.аор.1.л.ј.	разумех??	9
ἐν	пред.дат.	по	10
ταῖς βίβλοις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	књигама	12
τὸν ἀριθμὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	број	14
τῶν ἐτῶν	одр.ч.+з.и.с.р.ген.мн.	година	16
ὅτε	вез.суборд.	да	17
ἐγένετο	инд.мед.аор.3.л.ј.	оствари се	18
πρόσταγμα	з.и.с.р.ном.ј.	заповест	19
τῇ γῆ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	земљи	21
ἐπὶ	пред.акуз.	преко	22
Ἱερεμیان	в.и.м.р.акуз.ј.	Јеремије	23
τὸν προφήτην	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	пророка	25
ἐγείραι	инф.акт.аор.	дизање	26
εἰς	пред.акуз.	за	27
ἀναπλήρωσιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	испуњење	28
ὀνειδισμοῦ	з.и.м.р.ген.ј.	погрде	29
Ἱερουσαλημ	в.и.ж.р.ген.ј.	Јерусалима	30
ἑβδομήκοντα	осн.бр.	седамдесет	31
ἔτη	з.и.с.р.акуз.мн.	година	32

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐν	пред.дат.	у	1
ἔτει	з.и.с.р.дат.ј.	години	2
ἐνὶ	осн.бр.с.р.дат.ј.	првој	3

τῆς βασιλείας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	царевања	5
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовог	6
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	7
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	8
συνῆκα	инд.акт.аор.1.л.ј.	рсзумех	9
ἐν	пред.дат.	по	10
ταῖς βύβλοις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	књигама	12
τὸν ἀριθμὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј	број	14
τῶν ἐτῶν	одр.ч.+з.и.с.р.ген.мн.	година	16
ἐγενήθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	оствари	17
λόγος	з.и.м.р.ном.ј.	реч	18
κυρίου	з.и.м.р.ген.ј.	Господња	19
πρὸς	пред.акуз.	преко	20
Ἰερεμیان	в.и.м.р.акуз.ј.	Јеремије	21
τὸν προφήτην	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	пророка	23
εἰς	пред.акуз.	за	24
συμπλήρωσιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	испуњење	25
ἐρημώσεως	з.и.ж.р.ген.ј.	рушења	26
Ἱερουσαλημ	в.и.ж.р.ж.ген.ј.	Јерусалима	27
ἐβδομήκοντα	осн.бр.	седамдесет	28
ἔτη	з.и.с.р.акуз.мн.	година	29

Дан 9,3

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
הַתַּחֲתָיִם	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	И окретах	2
תַּחֲתָיִם	озн.акуз.		3
פְּנֵי	з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.ј.	лице своје	5
לְ	пред.	ка	6
לַיהוָה	в.и.	Господу	7
אֶל־יְהוָה	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	Богу	9
לְבַקֵּשׁ	пред.+инф.пиел.констр.	молећи	11
בְּפָרְתֶיךָ	з.и.ж.р.ј.апс.	молитввом	12
וּבְפָרְתֵינוּ	вез.+з.и.м.р.мн.апс.	и преклињањима	14
בְּצוּם	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	у посту	16
וּבְשֵׁרֵת	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	и кострети	18
וּבְפָרְתֶיךָ	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	и пепелу	20

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἔδωκα	инд.алт.аор.1.л.ј.	окренух	2
τὸ πρόσωπόν	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	лице	4
μου	лич.зам.ген.ј.	своје	5
ἐπὶ	пред.акуз.	ка	6
κύριον	з.и.м.р.акуз.ј.	Господа	7
τὸν θεὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	Бога	9
εὐρεῖν	инф.акт.аор.	тражење	10
προσευχὴν	з.и.ж.р.акуз.ј.	молитве	11

καὶ	вез.корд.	и	12
ἔλεος	з.и.с.р.акуз.ј.	саосећања	13
ἐν	пред.дат.	у	14
νηστείας	з.и.ж.р.мн.	посту	15
καὶ	вез.корд.	и	16
σάκκω	з.и.м.р.дат.ј.	кострети	17
καὶ	вез.корд.	и	18
σποδῶ	з.и.ж.р.дат.ј.	пепелу	19

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἔδωκα	инд.акт.аор.1.л.ј.	окренух	2
τὸ πρόσωπόν	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	лице	4
μου	лич.зам.ген.ј.	своје	5
πρὸς	пред.акуз.	ка	6
κύριον	з.и.м.р.акуз.ј.	Господу	7
τὸν θεόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	Богу	9
τοῦ ἐκζητῆσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	тражећи	11
προσευχὴν	з.и.ж.р.акуз.ј.	молитва	12
καὶ	вез.корд.	и	13
δεήσεις	з.и.ж.р.акуз.мн.	преклињањима	14
ἐν	пред.дат.	у	15
νηστείας	з.и.ж.р.дат.мн.	пошћењима	16
καὶ	вез.корд.	и	17
σάκκω	з.и.м.р.дат.ј.	кострети	18
καὶ	вез.корд.	и	19
σποδῶ	з.и.ж.р.дат.ј.	пепелу	20

Дан 9,4

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וָאֲנִי־בַדְּלִילָא	вез.+имперф.хитп.1.л.ј.	и молио сам се	2
לַיהוָה	пред.+в.и.	ка Господу	4
לְהַגִּיד	з.и.м.р.мн.+суф.1.л.ј.	Богу својему	6
וְאֶת־הַכִּתָּב	вез.+имперф.хитп.1.л.ј.	и исповедао	9
וְאָמַר	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и рекао	11
אָנָּה	узвик	о	12
אֲדֹנָי	в.и.	Господе	13
הָאֵל	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	Боже	15
הַגָּדוֹל	ч.+прид.м.р.ј.апс.	велики	17
וְהַנּוֹרָא	вез.+ч.+парт.ниф.м.р.ј.апс.	и страшни	20
שֹׁמֵר	парт.кал.м.р.ј.апс.	који држиш	21
הַבְּרִית	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	завет	23
וְהַחֲסֵד	вез.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	и милост	26
לְאֶבְרָיו	пред.+парт.кал.м.р.мн.лонстр.+суф.3.л.м.р.ј.	онима који љубе те	29
וְלְשֹׁמְרֵי	вез.+пред.+парт.кал.м.р.мн.констр.	и који држе	32
מִצְוֹתָיו	з.и.ж.р.мн.констр.+суф.3.л.ј.р.ј.	заповести твоје	34

СГ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
προσηυξάμην	инд. аор. 1. л. ј.	узмолих	2
πρὸς	пред. акуз.	од	3
κύριον	з. и. м. р. акуз. ј.	Господа	4
τὸν θεὸν	одр. ч. + з. и. м. р. акуз. ј.	Бога	6
καὶ	вез. корд.	и	7
ἐξωμολογησάμην	инд. мед. аор. 1. л. ј.	исповедих се	8
καὶ	вез. корд.	и	9
εἶπα	инд. акт. аор. 1. л. ј.	рекох	10
ἰδοῦ	узвик	гле	11
κύριε	з. и. м. р. вок. ј.	Господе	12
σὺ	лич. зам. ном. ј.	ти	13
εἶ	инд. акт. през. 3. л. ј.	си	14
ὁ θεὸς	одр. ч. + з. и. м. р. ном. ј.	Бог	16
ὁ μέγας	одр. ч. + прид. м. р. ном. ј.	велики	18
καὶ	вез. корд.	и	19
ὁ ἰσχυρὸς	одр. ч. + прид. м. р. ном. ј.	моћни	21
καὶ	вез. корд.	и	22
ὁ φοβερὸς	одр. ч. + прид. м. р. ном. ј.	страшни, чудесни	24
τηρῶν	парт. през. акт. м. р. ном. ј.	који држи	25
τὴν διαθήκην	одр. ч. + з. и. ж. р. акуз. ј.	завет	27
καὶ	вез. корд.	и	28
τὸ ἔλεος	одр. ч. + з. и. с. р. акуз. ј.	милост	30
τοῖς ἀγαπῶσίσε	одр. ч. + парт. акт. през. м. р. дат. мн.	онима који те љубе	32
σε	лич. зам. акуз. ј.	те	33
καὶ	вез. корд.	и	34
τοῖς φυλάσσουσι	одр. ч. + парт. акт. през. м. р. дат. мн.	онима који држе	36
τὰ προστάγματα	одр. ч. + з. и. с. р. акуз. мн.	заповести	38
σου	лич. зам. ген. ј.	твоје	39

Т	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
προσηυξάμην	инд. мед. аор. 1. л. ј.	узмолих	2
πρὸς	пред. акуз.	од	3
κύριον	з. и. м. р. акуз. ј.	Господа	4
τὸν θεόν	одр. ч. + з. и. м. р. акуз. ј.	Бога	6
μου	лич. зам. ген. ј.	мога	7
καὶ	вез. корд.	и	8
ἐξωμολογησάμην	инд. мед. аор. 1. л. ј.	исповедих се	9
καὶ	вез. корд.	и	10
εἶπα	инд. акт. аор. 1. л. ј.	рекох	11
κύριε	з. и. м. р. вок. ј.	Господе	12
ὁ θεὸς	одр. ч. + з. и. м. р. ном. ј.	Бог	14

ὁ μέγας	одр.ч.+прид.м.р.ном.ј.	велики	16
καὶ	вез.корд.	и	17
θαυμαστός	прид.м.р.ном.ј.	чудесан	18
ὁ φυλάσσω	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ном.ј.	онима који држе	20
τὴν διαθήκην	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	завет	22
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	23
καὶ	вез.корд.	и	24
τὸ ἔλεος	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	милост	26
τοῖς ἀγαπῶσιν	парт.акт.през.м.р.дат.мн.	онимакоји љубе	28
σε	лич.зам.акуз.мн.	те	29
καὶ	вез.корд.	и	30
τοῖς φυλάσσουσιν	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.дат.мн.	онима који држе	32
τὰς ἐντολάς	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	заповести	34
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	35

Дан 9,5

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַחֲטָאוּ	перф.кал.1.л.мн.	Грешили смо	1
וַיִּכְרְמוּ	вез.+перф.кл.1.л.мн.	и скривили	3
וַיַּשְׁרִימוּ	ч.+перф.хиф.1.л.мн.кере	и починили зло	5
וַיִּבְרָחוּ	вез.+перф.кал.1.л.мн.	и побунили се	7
וַיִּזְנוּ	вез.+инф.кал.	и напустили	9
וַיִּצְוֶנֶנּוּ	пред.+з.и.ж.р.мн.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	заповести твоје	12
וַיִּשְׁפְּטֵנִי	вез.+пред.+з.и.м.р.мн.+суф.2.л.м.р.ј.	и судове твоје	16

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἡμάρτομεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	згрешисмо	1
ἠδικήσαμεν	инд.акт.аор,1.л.мн.	учинисмо неправду	2
ἠσεβήσαμεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	учинисмо безакоње	3
καὶ	вез.корд.	и	4
ἀπέστημεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	одступисмо	5
καὶ	вез.корд.	и	6
παρέβημεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	напустисмо	7
τὰς ἐντολάς	одр.ч+з.и.ж.р.акуз.мн.	заповести	9
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	10
καὶ	вез.корд.	и	11
τὰ κρίματά	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	судове	13
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	14

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἡμάρτομεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	згрешисмо	1
ἠδικήσαμεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	учинисмо неправду	2
ἠνομήσαμεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	учинисмо безакоње	3
καὶ	вез.корд.	и	4
ἀπέστημεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	одступисмо	5
καὶ	вез.корд.	и	6
ἐξεκλίναμεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	окренули	7

ἀπὸ	пред.ген.	од	8
τῶν ἐντολῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	заповести	10
σου	лич.зам.ген.ј.	твојих	11
καὶ	вез.корд.	и	12
ἀπὸ	пред.ген.	од	13
τῶν κριμάτων	одр.ч.+з.и.с.р.ген.мн.	судова	15
σου	лич.зам.ген.ј.	твојих	16

Дан 9,6,

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְלֵא	вез.+озн.нег.	и нисмо	2
וַיִּשְׁמְעוּ	перф.кал.1.л.мн.	послушали	3
לְ	пред.	до	4
עֲבָדֶיךָ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	слуге твоје	6
הַנְּבִיאִים	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	пророке	8
אֲשֶׁר	рел.зам.	који	9
דִּבְּרוּ	перф.пиел.3.л.мн.	су говорили	10
בְּשֵׁם־ךָ	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	у име твоје	13
לְ	пред.	за	14
מְלָכֵינוּ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.мн.	краљеве наше	16
שָׁרֵינוּ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.мн.	вође наше	18
וְאֲבֹתֵינוּ	вез.+з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.мн.	и очеве наше	21
וְלֵא	вез.+пред.	и за	23
כָּל־	з.и.м.р.ј.констр.	све	24
עַם	з.и.м.р.ј.констр.	људе	25
הָאָרֶץ	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	земље	27

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
οὐκ	прил.	не	2
ἠκούσαμεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	послушасмо	3
τῶν παιδῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	децу	5
σου	лич.зам.ген.ј.	твоју	6
τῶν προφητῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	пророке	8
οἱ	рел.зам.с.р.акуз.мн.	који	9
ἐλάλησαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	говорише	10
ἐπὶ	пред.дат.	у	11
τῷ ὀνόματι	одр.ч.+з.и.с.р.дат.ј.	име	13
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	14
ἐπὶ	пред.акуз.		15
τοὺς βασιλεῖς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	краљеве	17
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наше	18
καὶ	вез.корд.	и	19
δυνάστας	з.и.м.р.акуз.мн.	владарима	20
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	21
καὶ	вез.корд.	и	22
πατέρας	з.и.м.р.акуз.мн.	очеве	23

ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наше	24
καὶ	вез.корд.	и	25
παντὶ	неодр.прид.с.р.дат.ј.	свему	26
ἔθνει	з.и.с.р.дат.ј.	народу	27
ἐπὶ	пред.ген.	по	28
τῆς γῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	земљи	30

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
οὐκ	прил.	не	2
εἰσηκούσαμεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	послушасмо	3
τῶν δούλων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	слуге	5
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	6
τῶν προφητῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	пророке	8
οἱ	рел.зам.м.р.ном.мн.	који	9
ἐλάλουν	инд.акт.имперф.3.л.мн.	говорише	10
ἐν	пред.дат.	у	11
τῷ ὀνόματί	одр.ч.+з.и.с.р.дат.ј.	име	13
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	14
πρὸς	пред.акуз.	пред	15
τοὺς βασιλεῖς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	краљевима	17
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	18
καὶ	вез.корд.	и	19
ἄρχοντας	з.и.м.р.акуз.мн.	првацима	20
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	21
καὶ	вез.корд.	и	22
πατέρας	з.и.м.р.акуз.мн.	очевима	23
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашм	24
καὶ	вез.корд.	и	25
πρὸς	пред.акуз.	пред	26
πάντα	неод.прид.м.р.акуз.ј.	свим	27
τὸν λαὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	народом	29
τῆς γῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	земље	31

Дан 9,7

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
יְהוָה	пред.+суф.2.л.м.р.ј.	твоја је	2
יְהוָה	в.и.	Господе	3
יְהוָה	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	првада	5
וְלָנוּ	вез.+пред.+суф.1.л.мн.	а нама	8
וְשָׁמָּה	з.и.ж.р.ј.констр.	срамота	9
וְעַל	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	лицу	11
וְעַל	пред.+ч.+з.и.м.р.мн.апс.	у дану	14
וְעַל	ч.+прид.м.р.ј.	овом	16
וְעַל	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	мужу	18
וְעַל	в.и.	Јудејцу	19
וְעַל	вез.+пред.парт.кал.м.р.мн.констр.	и онима који настањују	21

יְרוּשָׁלַיִם	в.и.	Јерусалим	22
וְלִכְלֹל־	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.констр.	и свем	25
יִשְׂרָאֵל	в.и.	Израиљу	26
הַקְּרִיבִים	ч.+прид.м.р.мн.апс.	ближњем	28
וְהַרְחִיקִים	вез.+ч.+прид.м.р.мн.апс.	и даљњем	31
בְּכָל־	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	по свој	33
הָאֲרָצוֹת	ч.+з.и.ж.р.мн.апс.	земљи	35
אֲשֶׁר	рел.зам.	које	36
הַדְּדֻתָם	перф.хиф.м.р.2.л.ј.+суф.3.л.м.р.мн.	расејао си их	38
שָׁם	прил.	тамо	39
בְּמַעַלָם	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	због неверства	41
אֲשֶׁר	рел.зам.	којим	42
מֵעַל־יָדָיו	перф.кал.3.л.мн.	су изневерили	43
בָּךְ	пред.+суф.2.л.м.р.ј.	тебе	45

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
σοί	лич.зам.дат.ј.	теби	1
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	2
ἡ δικαιοσύνη	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	праведност	4
καί	вез.корд.	а	5
ἡμῖν	лич.зам.дат.мн.	нама	6
ἡ αἰσχύνη	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	срамота	8
τοῦ προσώπου	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	лица	10
κατὰ	пред.акуз.	кроз	11
τὴν ἡμέραν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	дан	13
ταύτην	пок.зам.ж.р.акуз.ј.	овај	14
ἀνθρώποις	з.и.м.р.дат.мн.	човеку	15
Ιουδα	в.и.м.р.ген.ј.	Јуде	16
καί	вез.корд.	и	17
καθημένοις	парт.мед.през.м.р.дат.мн.	онима који се настањују	18
ἐν	пред.	у	19
Ιερουσαλημ	в.и.ж.р.дат.ј.	Јерусалиму	20
καί	вез.корд.	и	21
παντὶ	неодр.прид.м.р.дат.ј.	свем	22
τῷ λαῶ	др.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	народу	24
Ισραηλ	в.и.мр.ген.ј.	Израиља	25
τῷ ἔγγιστα	одр.ч.+прил	ближњим	27
καί	вез.корд.	и	28
τῷ ἀπωτέρω	одр.ч.+прил.	даљњим	30
πάσαις	неодр.прид.ж.р.дат.мн.	свим	31
ταῖς χώραις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	земљама	33
εἰς	пред.акуз.	међу	34
ἃς	рел.зам.ж.р.акуз.мн.	које	35
διεσκόρπισας	инд.акт.аор.2.л.ј.	расејао си	36
αὐτοὺς	лич.зам.м.р.акуз.мн.	их	37
ἐκεῖ	прил.	тамо	38
ἐν	пред.дат.	ради	39

τῆ πλημμελεία	одр.ч.+з.и.р.дат.ј.	грешци	41
ἧ ἐπλημμέλησαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	погрешише	43
ἐναντίον	пред.ген.	против	44
σου	лич.зам.ген.ј.	тебе	45

Г	МГ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
σοί	лич.зам.дат.ј.	теби	1
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	2
ἡ δικαιοσύνη	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	праведност	4
καὶ	вез.корд.	а	5
ἡμῖν	лич.зам.дат.мн.	нама	6
ἡ αἰσχύνη	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	срамота	8
τοῦ προσώπου	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	лица	10
ὡς	вез.суборд.	као	11
ἡ ἡμέρα	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	дан	13
αὕτη	пок.зам.ж.р.ном.ј.	овај	14
ἀνδρὶ	з.и.м.р.дат.ј.	човеку	15
Ιουδα	в.и.м.р.ген.ј.	Јуде	16
καὶ	вез.корд.	и	17
τοῖς ἐνοικοῦσιν	парт.мед.през.м.р.дат.мн.	онима који се насељавају	19
ἐν	пред.дат.	у	20
Ιερουσαλημ	в.и.ж.р.дат.ј.	Јерусалиму	21
καὶ	вез.корд.	и	22
παντὶ	неодр.прид.м.р.дат.ј.	свем	23
Ισραηλ	в.и.м.р.да.т.ј.	Израиљу	24
τοῖς ἐγγύς	одр.ч.+прил.	ближњем	26
καὶ	вез.корд.	и	27
τοῖς μακρὰν	одр.ч.+прил.	даљњем	29
ἐν	пред.дат.	по	30
πάσῃ	неодр.прид.ж.р.дат.ј.	свој	31
τῇ γῇ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	земљи	33
οὗ	прил.	где	34
διέσπειρας	инд.акт.аор.2.л.ј.	расеја	35
αὐτοὺς	лич.зам.м.р.акуз.мн.	их	36
ἐκεῖ	прил.	тамо	37
ἐν	пред.дат.	ради	38
ἀθεσία	з.и.ж.р.дат.ј.	одступништва	39
αὐτῶν	лич.зам.м.р.ген.мн.	њихових	40
ἧ ἠθέτησαν	одр.ч.+инд.акт.аор.3.л.мн.	одтупише	42
ἐν	пред.дат.	од	43
σοί	лич.зам.дат.ј.	тебе	44

Дан 9,8

МГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ה'יהוה	в.и.	Господе	1
לנו	пред.+суф.1.л.о.р.мн.	на нама	3
לבוש	з.и.ж.р.ј.констр.	срам	4

םפניו	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	лицу	6
למלכינו	пред.+з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.о.р.мн.	на царевима нашим	9
לשרינו	пред.+з.о.и.м.р.мн.+суф.1.л.о.р.мн.	на вођама нашим	12
ולבתינו	вез.+пред.+з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.мн.	и на оцима нашим	16
אשר	рел.зам.	који	17
אשח	перф.кал.1.л.мн.	сагрешише	18
לך	пред.+суф.м.р.2.л.ј.	ка теби	20

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
δέσποτα	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	1
ἡμῖν	лич.зам.дат.мн.	нама	2
ἡ αἰσχύνη	з.и.ж.р.ном.ј.	срам	4
τοῦ προσώπου	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	лицу	6
καὶ	вез.корд.	и	7
τοῖς βασιλεῦσιν	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	царевима	9
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	10
καὶ	вез.корд.	и	11
δυνάσταις	з.и.м.р.дат.мн.	вођама	12
καὶ	вез.корд.	и	13
τοῖς πατέραςιν	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	очевима	15
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	16
ὅτι	вез.суборд.	јер	17
ἡμάρτομέν	инд.акт.аор.1.л.мн.	згрешише	18
σοι	лич.зам.дат.ј.	ти	19

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	1
ἡμῖν	лич.зам.дат.мн.	нама	2
ἡ αἰσχύνη	з.и.ж.р.ном.ј.	срам	4
τοῦ προσώπου	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	лицу	6
καὶ	вез.корд.	и	7
τοῖς βασιλεῦσιν	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	царевима	9
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	10
καὶ	вез.корд.	и	11
τοῖς ἄρχουσινἡμῶν	з.и.м.р.дат.мн.	првацима	13
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	14
καὶ	вез.корд.	и	15
τοῖς πατέραςιν	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	очевима	17
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	18
οἵτινες	рел.зам.м.р.ном.мн.	који	19
ἡμάρτομέν	инд.акт.аор.1.л.мн.	згрешише	20
σοι	лич.зам.дат.ј.	ти	21

Дан 9,9

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
אלהיך	пред.+в.и.	у Господу	2
אלהינו	з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.о.р.мн.	Богу нашем	4

קַרְמִים	пред.+з.и.м.р.мн.апс.	милост	6
וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ	вез.+ч.+з.и.ж.р.мнн.апс.	и праштање	9
כִּי	вез.	јер	10
מַרְדְּנֵנוּ	перф.кал.1.л.мн.	побунили смо се	11
כִּי	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	против њега	13

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
τῷ κυρίῳ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	Господу	2
ἡ δικαιοσύνη	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	праведност	4
καὶ	вез.корд.	и	5
τὸ ἔλεος	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	милост	7
ὅτι	вез.суборд.	јер	8
ἀπέστημεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	одступисмо	9
ἀπὸ	пред.ген.	од	10
σοῦ	лич.зам.ген.ј.	тебе	11

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
τῷ κυρίῳ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	Господу	2
θεῷ	з.и.м.р.дат.ј.	Богу	3
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашег	4
οἱ οἰκτιρμοὶ	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	саосећање	6
καὶ	вез.корд.	и	7
οἱ ἰλασμοί	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	очишћење	9
ὅτι	вез.суборд.	јер	10
ἀπέστημεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	одступисмо	11

Дан 9,10

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְלִי	вез.+озн.нег.	и нисмо	2
שָׁמְעוּ	перф.кал.1.л.мн.	послушали	3
מִקוֹל	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	од гласа	5
יְהוָה	в.и.	Господа	6
אֱלֹהֵינוּ	в.и.	Бога	7
לָלֶכֶת	пред.+инф.кал.констр.	да ходамо	9
בְּתוֹרָתוֹ	пред.+з.и.ж.р.мн.костр.+суф.3.л.м.р.ј.	по законима његовим	12
אֲשֶׁר	рел.зам.	које	13
נָתַן	перф.кал.3.л.м.р.ј.	дао је	14
לְפָנֵינוּ	пред.+з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.о.р.мн.	пред лицем нашим	17
בְּיָד	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	у руке	19
עֲבָדָיו	з.и.м.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	слугу његових	21
הַנְּבִיאִים	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	пророка	23

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
οὐκ	прил.	не	2
ἠκούσαμεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	чусмо	3
τῆς φωνῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	гласа	5

κυρίου	з.и.м.р.ген.ј.	Господа	6
τοῦ θεοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	Бога	8
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашега	9
κατακολουθῆσαι	инф.акт.аор.	да следимо	10
τῷ νόμῳ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	закону	12
σου	лич.зам.ген.ј.	твоме	13
ὃ ἔδωκας	инд.акт.аор.2.л.ј.	даде	15
ἐνώπιον	пред.ген.	пред	16
Μωσῆ	в.и.м.р.ген.ј.	Мојсија	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нас	19
διὰ	пред.ген.	преко	20
τῶν παιδῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	слугу	22
σου	лич.зам.ген.ј.	твојих	23
τῶν προφητῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	пророка	25

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
οὐκ	прил.	нисмо	2
εἰσηκούσαμεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	послушали	3
τῆς φωνῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	глас	5
κυρίου	з.и.м.р.ген.ј.	Господа	6
τοῦ θεοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	Бога	8
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашег	9
πορεύεσθαι	инф.мед.през.	да се држимо	10
ἐν	пред.дат.	по	11
τοῖς νόμοις	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	законима	13
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовим	14
οἷς	рел.зам.м.р.дат.мн.	које	15
ἔδωκεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	даде	16
κατὰ	пред.акуз.	пред	17
πρόσωπον	з.и.с.р.акуз.ј.	лице	18
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наше	19
ἐν	пред.дат.	у	20
χερσὶν	з.и.ж.р.дат.мн.	руке	21
τῶν δούλων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	слуга	23
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његових	24
τῶν προφητῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	пророка	26

Дан 9,11

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְכָל־	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и сав	2
יִשְׂרָאֵל	в.и.	Израиљ	3
עָבַרְוּ	перф.кал.3.л.мн.	преступи	4
תְּנֶה	озн.акуз.		5
תּוֹרָתְךָ	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	Закон твој	7
וְעָזַרְוּ	вез.+инф.кал.апс.	и оступи	9

לֹבְלֹתֶיךָ	пред.+пред.	да не	11
שְׁמוֹעַ	инф.кал.констр.	слуша	12
בְּקִלְכֶךָ	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	глас твој	15
וַתֵּדַע	вез.+имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	и дође	17
עָלֵינוּ	пред.+суф.1.л.мн.	на нас	19
הָאֵלֵהּ	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	клетва	21
וְהִשְׁבַּעְתָּ	вез.+ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	и заклетва	24
אֲשֶׁר	рел.зам.	она	25
כְּתוּבָהּ	парт.пас.кал.ж.р.ј.апс.	која је записана	26
בְּתוֹרָתְךָ	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	заповест	28
מִשָּׁה	в.и.	Мојсијева	29
עֲבָדֶיךָ	з.и.м.р.ј.констр.+ч.	слуге	31
הָאֱלֹהִים	з.и.м.р.мн.апс.	Божјијег	32
כִּי	вез.	јер	33
וַיִּשְׁפָּטוּ	перф.кал.1.л.мн.	сагрешили смо	34
לְךָ	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	му	36

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
πᾶς	прид.м.р.ном.ј.	сав	2
Ἰσραὴλ	в.и.м.р.ном.ј.	Израиљ	3
ἐγκατέλιπε	инд.акт.аор.3.л.ј.	напусти	4
τὸν νόμον	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	закон	6
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἀπέστησαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	отпадосмо	9
τοῦ μὴ	одр.ч.+озн.нег.	да не	11
ἀκοῦσαι	инф.акт.аор.	слуша	12
τῆς φωνῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	гласа	14
σου	лич.зам.ген.ј.	твог	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἐπῆλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	17
ἐφ' ἡμᾶς	пред.акуз.+лич.зам.акуз.мн.	на нас	19
ἢ κατάρα	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	клетва	21
καὶ	вез.корд.	и	22
ὁ ὄρκος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	заклетва	24
ὁ γεγραμμένος	одр.ч.+парт.пас.перф.м.р.ном.ј.	која је записана	26
ἐν	пред.дат.	у	27
τῷ νόμῳ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	Закону	29
Μωσῆ	в.и.м.р.ген.ј.	Мојсијевом	30
παιδός	з.и.м.р.ген.ј.	детета	31
τοῦ θεοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	Божјег	33
ὅτι	вез.суборд.	јер	34
ἢ μάρτομεν	одр.ч.+инд.акт.аор.1.л.мн.	сагрешисмо	36
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	37

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1

παῖς	прид.м.р.ном.ј.	сав	2
Ἰσραηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Израиљ	3
παρέβησαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	преступисмо	4
τὸν νόμον	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	закон	6
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἐξέκλιναν	инд.акт.аор.3.л.мн.	одступисмо	9
τοῦ μὴ	одр.ч.+озн.нег.	да не	11
ἀκοῦσαι	инф.акт.аор.	слуша	12
τῆς φωνῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	гласа	14
σου	лич.зам.ген.ј.	твог	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἐπῆλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	17
ἐφ' ἡμᾶς	пред.акуз.+лич.зам.акуз.мн.	на нас	19
ἢ κατάρα	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	клетва	21
καὶ	вез.корд.	и	22
ὁ ὄρκος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	заклетва	24
ὁ γεγραμμένος	одр.ч.+парт.пас.перф.м.р.ном.ј.	која је записана	26
ἐν	пред.дат.	у	27
τῷ νόμῳ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	Закону	29
Μωυσέως	в.и.м.р.ген.ј.	Мојсијевом	30
δούλου	з.и.м.р.ген.ј.	слуге	31
τοῦ θεοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	Божјег	33
ὅτι	вез.суборд.	јер	34
ἢ μάρτομεν	одр.ч.+инд.акт.аор.1.л.мн.	сагрешисмо	36
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	37

Дан 9,12

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְיָקַם	вез.+имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	и потврди	2
אֶת־	озн.акуз.		3
דְּבָרָיוֹכ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.кетхиб	речи своје	5
אֲשֶׁר־	рел.зам.	које	6
דִּבֶּר	перф.пиел.3.л.м.р.ј.	је говорио	7
עֲלֵינוּ	пред.+суф.1.л.о.р.мн.	за нас	9
וְעַל	вез.+пред.	и за	11
שְׁפֹטֵינוּ	парт.кал.м.р.мн.констр.+суф.1.л.мн.	судије наше	13
אֲשֶׁר	рел.зам.	који	14
שָׁפְטוּנוּ	парт.кал.м.р.мн.констр.+суф.1.л.мн.	судише нам	16
לְהָבִיא	пред.+инф.хиф.констр.	да донесе	18
עֲלֵינוּ	пред.+суф.1.л.мн.	на нас	20
רָעָה	прид.ж.р.ј.апс.	зло	21
גְּדֹלָה	прид.ж.р.ј.апс.	велико	22
אֲשֶׁר	рел.зам.	које	23
לֹא־	озн.нег.	није	24
נִעְשְׂתָהּ	перф.ниф.3.л.ж.р.ј.	учињено било	25
תַּחַת	пред.	под	26

כָּל־	з.и.м.р.ј.констр.	свим	27
הַשָּׁמַיִם	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	небом	29
כִּשְׁרָ	пред.+рел.зам.	које је	31
נִשְׁפָּטָה	перф.ниф.3.л.ж.р.ј.	учињено било	32
בִּירוּשָׁלַיִם	пред.+в.и.	у Јерусалиму	34

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἔστησεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	постави	2
ἡμῖν	лич.зам.дат.мн.	нам	3
τὰ προστάγματα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	заповести	5
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	6
ὅσα	прид.с.р.акуз.мн.	толико	7
ἐλάλησεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	изрече	8
ἐφ' ἡμᾶς	пред.акуз.+лич.зам.акуз.мн.	за нас	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἐπὶ	пред.акуз.	за	12
τοὺς κριτὰς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	судије	14
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наше	15
ὅσα	прид.с.р.акуз.мн.	толико	16
ἔκρινας	инд.акт.аор.2.л.ј.	пресуди	17
ἡμῖν	лич.зам.дат.мн.	нам	18
ἐπαγαγεῖν	инф.акт.аор.	допустивши	19
ἐφ' ἡμᾶς	пред.акуз.+лич.зам.акуз.мн.	на нас	21
κακὰ	прид.с.р.акуз.мн.	зла	22
μεγάλα	прид.с.р.акуз.мн.	велика	23
οἷα	рел.зам.с.р.ном.мн.	каква	24
οὐκ	прилог.	не	25
ἐγενήθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	би	26
ὑπὸ	пред.акуз.	под	27
τὸν οὐρανὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	небо	29
καθότι	вез.суборд.	тако	30
ἐγενήθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	би	31
ἐν	пред.дат.	у	32
Ἱερουσαλημ	в.и.ж.р.дат.ј.	Јерусалиму	33

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἔστησεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	постави	2
τοὺς λόγους	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	речи	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	5
οὓς	рел.зам.м.р.акуз.мн.	које	6
ἐλάλησεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	изрече	7
ἐφ' ἡμᾶς	пред.акуз.+лич.зам.акуз.мн.	за нас	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἐπὶ	пред.акуз.	за	11
τοὺς κριτὰς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	судије	13
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наше	14

οἱ	рел.зам.м.р.ном.мн.	који	15
ἔκρινον	инд.акт.имперф.3.л.мн.	осудише	16
ἡμᾶς	лич.зам.акуз.мн.	нас	17
ἐπαγαγεῖν	инф.акт.аор.	допустивши	18
ἐφ' ἡμᾶς	пред.акуз.+лич.зам.акуз.мн.	на нас	20
κακά	прид.с.р.акуз.мн.	зла	21
μεγάλα	прид.с.р.акуз.мн.	велика	22
οἷα	рел.зам.с.р.ном.мн.	каква	23
οὐ	прилог.	нису	24
γέγονεν	инд.акт.перф.3.л.ј.	била	25
ὑποκάτω	пред.ген.	испод	26
παντὸς	прид.м.р.ген.ј.	свег	27
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	неба	29
κατὰ	пред.акуз.	тако'?	30
τὰ γενόμενα	парт.мед.аор.с.р.акуз.мн.	деси се	32
ἐν	пред.дат.	у	33
Ιερουσαλημ	в.и.ж.р.дат.ј.	Јерусалиму	34

Дан 9,13

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
כְּאֲשֶׁר	пред.+рел.зам	и које	2
כְּתוּב	парт.кал.пас.м.р.ј.апс.	писано је	3
בְּתוֹרַת	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	у закону	5
מֹשֶׁה	в.и.	Мојсијевом	6
אֵל	озн.акуз.		7
כֹּל־	з.и.м.р.ј.констр.	све	8
הַרְעָה	ч.+перф.пиел.1.л.о.р.мн.	зло	10
הַזֶּה	ч.+прид.ж.р.ј.	ово	12
בָּאָה	перф.кал.3.л.ж.р.ј.	дошло је	13
עָלֵינוּ	пред.+суф.1.л.о.р.мн.	на нас	15
וְלֹא־	вез.+нег.	и нисмо	17
הִלִּינוּ	перф.пиел.1.л.о.р.мн.	зажалили	18
־תֵּן	пред.	пред	19
פָּנֵי	з.и.о.р.ј.констр.+суф.1.л.о.р.мн.	лицем нашег	21
הַיְהוָה	в.и.	Господа	22
אֵלֵינוּ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.о.р.мн.	Бога нашег	24
לְשׁוּב	пред.+инф.кал.констр.	да се одвратимо	26
מֵעֲוֹנוֹנוּ	пред.+з.и.о.р.ј.констр.+суф.1.л.о.р.мн.	од нечистоте наше	29
וְלִשְׁכַּח	вез.+пред.+инф.хиф.констр.	и проникнемо	32
בְּאִמְתּוֹתָיִךְ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	у истину твоју	35

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
κατὰ	пред.акуз.	по	1
τὰ γεγραμμένα	одр.ч.+парт.пас.перф.с.р.акуз.мн.	записима	3
ἐν	пред.дат.	у	4
διαθήκη	з.и.ж.р.дат.ј.	завештању	5
Μωσῆ	в.и.ген.ј.	Мојсијевом	6

πάντα	прид.с.р.ном.мн.	све	7
τὰ κακὰ	одр.ч.+прид.с.р.ном.мн.	зло	9
ἐπῆλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	10
ἡμῖν	лич.зам.дат.мн.	нам	11
καὶ	вез.корд.	и	12
οὐκ	прил.	не	13
ἐξεζήτησαμεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	потражисмо	14
τὸ πρόσωπον	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	лице	16
κυρίου	з.и.м.р.ген.ј.	Господа	17
θεοῦ	з.и.м.р.ген.ј.	Бога	18
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашег	19
ἀποστῆναι	инф.акт.аор.	да отпаднувши	20
ἀπὸ	пред.ген.	због	21
τῶν ἀμαρτιῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	грехова	23
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наших	24
καὶ	вез.корд.	и	25
διανοηθῆναι	инф.пас.аор.	увиђања	26
τὴν δικαιοσύνην	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	правде	28
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	29
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	30

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καθὼς	вез.суборд.	као што	1
γέγραπται	инд.пас.перф.3.л.ј.	записано је	2
ἐν	пред.дат.	у	3
τῷ νόμῳ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	закону	5
Μωυσῆ	в.и.ген.ј.	Мојсијевом	6
πάντα	прид.с.р.ном.мн.	свака	7
τὰ κακὰ	одр.ч.+прид.с.р.ном.мн.	зла	9
ταῦτα	пок.зам.с.р.ном.мн.	та	10
ἦλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	11
ἐφ' ἡμᾶς	пред.акуз.+лич.зам.акуз.мн.	на нас	13
καὶ	вез.корд.	и	14
οὐκ	прил.	не	15
ἐδεήθημεν	инд.пас.аор.1.л.мн.		16
τοῦ προσώπου	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	лица	18
κυρίου	з.и.м.р.ген.ј.	Господа	19
τοῦ θεοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	Бога	21
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашег	22
ἀποστρέψαι	инф.акт.аор.	отпаднути	23
ἀπὸ	пред.ген.	због	24
τῶν ἀδικιῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	нечистоте	26
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наше	27
καὶ	вез.корд.	и	28
τοῦ συνιέναι	одр.ч.+инф.акт.през.	да проникнемо	30
ἐν	пред.дат.	у	31
πάσῃ	прид.ж.р.дат.ј.	свој	32

ἀληθεία	з.и.ж.р.дат.ј.	истини	33
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	34

Дан 9,14

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּשָׁדְדוּ	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.мн.	и осврну се	2
יְהוָה	в.и.	Господ	3
עַל־	пред.	на	4
הַרְעָה	ч.+прид.ж.р.ј.апс.	зло	6
וַיִּבְרָאָהּ	вез.+имперф.хиф.3.л.м.р.ј.+суф.3.л.ж.р.ј.	и долазак његов	9
עָלֵינוּ	пред.+суф.1.л.о.р.мн.	на нас	11
כִּי־	пред.	јер	12
צַדִּיק	прид.м.р.ј.апс.	праведан је	13
יְהוָה	в.и.	Господ	14
אֱלֹהֵינוּ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.мн.	Бог наш	16
עַל־	пред.	за	17
כָּל־	з.и.м.р.ј.констр.	сва	18
מַעֲשָׂיוֹ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	дела своја	20
אֲשֶׁר	рел.зам.	која	21
עָשָׂה	перф.кал.3.л.м.р.ј.	учинио је	22
וְלֹא־	вез.+нег.	и нисмо	24
שָׁמְעוּ	перф.кал.1.л.о.р.мн.	послушали	25
בְּקוֹלוֹ	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	глас његов	28

СГ	МТ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἠγγύπνησε	инд.акт.аор.3.л.ј.	припази	2
κύριος	з.и.м.р.ном.ј.	Господ	3
ὁ θεὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	Бог	5
ἐπὶ	пред.акуз.	на	6
τὰ κακὰ	одр.ч.+прид.с.р.акуз.мн.	зла	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἐπήγαγεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	нанесе	10
ἐφ' ἡμᾶς	пред.акуз.+лич.зам.акуз.мн.	на нас	12
ὅτι	вез.суборд.	јер	13
δίκαιος	прид.м.р.ном.ј.	праведни	14
κύριος	з.и.м.р.ном.ј.	Господ	15
ὁ θεὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	Бог	17
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наш	18
ἐπὶ	пред.акуз.	у	19
πάντα	прид.с.р.акуз.мн.	свим	20
ὅσα	прид.с.р.акуз.мн.	толико	21
ἂν	погодб.вез.	ако	22
ποιήσῃ	коњ.акт.аор.3.л.ј.	учини	23
καὶ	вез.корд.	и	24
οὐκ	прил.	не	25
ἠκούσαμεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	послушасмо	26

τῆς φωνῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.г.ј.	гласа	28
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	29

Τ	ΜΤ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐγρηγόρησεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	припази	2
κύριος	з.и.м.р.ном.ј.	Господ	3
καὶ	вез.корд.	и	4
ἐπήγαγεν	инд.акт.аор.3.л.	нанесе	5
αὐτὰ	лич.зам.с.р.акуз.мн.	га	6
ἐφ' ἡμᾶς	пред.акуз.+лич.зам.акуз.мн	на нас	8
ὅτι	вез.суборд.	јер	9
δίκαιος	прид.м.р.ном.ј.	праведни	10
κύριος	з.и.м.р.ном.ј.	Господ	11
ὁ θεὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	Бог	13
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наш	14
ἐπὶ	пред.акуз.	за	15
πᾶσαν	прид.ж.р.акуз.ј.	сва	16
τὴν ποίησιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	дела	18
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	19
ἣν	рел.зам.ж.р.акуз.ј.	која	20
ἐποίησεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	почини	21
καὶ	вез.корд.	и	22
οὐκ	прил.	не	23
εἰσηκούσαμεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	послушсмо	24
τῆς φωνῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	гласа	26
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	27

Дан 9,15

ΜΤ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַעַתָּה	вез.+прил	и сада	2
אֲדֹנָי	в.и.	Господе	3
אֱלֹהֵינוּ	з.и.м.р.мн.+суф.1.л.о.р.мн.	Боже наш	5
אֲשֶׁר	рел.зам.	који	6
הוֹצִיאָה	перф.хиф.2.л.м.р.ј.	си извео	7
תֶּ-תָּ	озн.акуз.		9
עַמִּי	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	народ свој	11
מֵאֶרֶץ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	из земље	13
מִצְרַיִם	в.и.	египатске	14
בְּיָד	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	с руком	16
חֲזָקָה	прид.ж.р.ј.апс.	крепком	17
וַתַּעַשׂ-	вез.+имперф.кал.2.л.м.р.ј.	и учинио	19
לָךְ	пред.+суф.2.л.м.р.ј.	себи	21
שֵׁם	з.и.м.р.ј.апс.	име	22
כְּיוֹם	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	дану	25
הַזֶּה	ч.+прид.м.р.ј.	овом	27
וַחֲטָאוּ	перф.кал.1.л.о.р.мн.	грешили смо	28

ⲛⲛⲱⲣⲓ	перф.кал. 1 л.о.р.мн.	починили зло	29
-------	-----------------------	--------------	----

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
νῦν	прил.	сада	2
δέσποτα	з.и.м.р.вок.ј.	Владико	3
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	4
ὁ θεὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	Бог	6
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наш	7
ὁ ἐξάγαγὼν	одр.ч.+парт.акт.аор.м.р.ном.ј.	који избави	9
τὸν λαόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	народ	11
σου	лич.зам.ген.ј.	свој	12
ἐξ	пред.ген.	из	13
Αἰγύπτου	в.и.ж.р.ген.ј.	Египта	14
τῷ βραχίονί	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	руци	16
σου	лич.зам.ген.ј.	твојој	17
τῷ ὑψηλῷ	одр.ч.+прид.м.р.дат.ј.	крепкој	19
καὶ	вез.корд.	и	20
ἐποίησας	инд.акт.аор.2.л.ј.	учини	21
σεαυτῷ	поврт.зам.м.р.дат.ј.	себи	22
ὄνομα	з.и.с.р.акуз.ј.	име	23
κατὰ	пред.акуз.	на	24
τὴν ἡμέραν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	дан	26
ταύτην	пок.зам.ж.р.акуз.ј.	овај	27
ἡμάρτομεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	сагрешисмо	28
ἠγνοήκαμεν	инд.акт.перф.1.л.мн.	нисмо познали	29

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
νῦν	прил.	сада	2
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	3
ὁ θεὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	Бог	5
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наш	6
ὄς	рел.зам.м.р.ном.ј.	који	7
ἐξήγαγες	инд.акт.аор.2.л.ј.	избави	8
τὸν λαόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	народ	10
σου	лич.зам.ген.ј.	свој	11
ἐκ	пред.ген.	из	12
γῆς	з.и.ж.р.ген.ј.	земље	13
Αἰγύπτου	в.и.ж.р.ген.ј.	египатске	14
ἐν	пред.дат.	у	15
χειρὶ	з.и.ж.р.дат.ј.	руци	16
κραταιᾷ	прид.ж.р.дат.ј.	моћној	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἐποίησας	инд.акт.аор.2.л.ј.	учини	19
σεαυτῷ	поврт.зам.м.р.дат.ј.	себи	20
ὄνομα	з.и.с.р.акуз.ј.	име	21
ὡς	вез.суборд.	како	22

ἡ ἡμέρα	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	дан	24
αὕτη	пок.зам.ж.р.ном.ј.	овај	25
ἡμάρτομεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	сагрешисмо	26
ἠνομήσαμεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	безаконисмо	27

Дан 9,16

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
יְהוָה	в.и.	Господе	1
כָּל־	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	са свом	3
צְדָקָתְךָ	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	правдом твојом	5
יָשׁוּב־	имперф.кал.зап.3.л.м.р.	одврати	6
נָא	узвик	преклињем те	7
אַפָּיִךָ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	лице твоје	9
וּנְחַמְתֶּךָ	вез.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	и гњев твој	12
מִצִּיּוֹן	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	од града твога	15
יְרוּשָׁלַיִם	в.и.	Јерусалима	16
הָרִי	з.и.м.р.ј.констр.	горе	17
קְדֻשָׁתְךָ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	светиње твоје	19
כִּי	вез.	јер	20
בְּחַטֹּאתֵינוּ	пред.+з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.о.р.мн.	због грехова наших	23
וּבַעֲוֹנוֹת	вез.+пред.+з.и.о.р.мн.констр.	и кривице наше	26
אַבְתָּיִנוּ	з.и.м.р.мн.+суф.1.л.о.р.мн.	и отаца наших	28
יְרוּשָׁלַיִם	в.и.	Јерусалим	29
וְעַמְּךָ	вез.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	и народ твој	32
לְחַרְפָּה	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	поруга	34
לְכָל־	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	за све	36
סְבִיבֹתֵינוּ	прил.+суф.1.л.о.р.мн.	около	38

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
δέσποτα	з.и.м.р.вок.ј.	Владико	1
κατά	пред.акуз.	по	2
τὴν δικαιοσύνην	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	праведност	4
σου	лич.зам.ген.ј.	твојој	5
ἀποστραφήτω	императ.акт.аор.3.л.ј.	окрени	6
ὁ θυμός	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	гњев	8
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἡ ὀργή	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	казну	12
σου	лич.зам.ген.ј.	твоју	13
ἀπὸ	пред.ген.	од	14
τῆς πόλεως	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	града	16
σου	лич.зам.ген.ј.	твога	17
Ἱερουσαλημ	в.и.ж.р.ген.ј.	Јерусалима	18
ὄρους	з.и.с.р.ген.ј.	горе	19
τοῦ ἁγίου	одр.ч.+прид.с.р.ген.ј.	светиње	21
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	22

ὅτι	вез.суборд.	јер	23
ἐν	пред.дат.	у	24
ταῖς ἀμαρτίαις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	гресима	26
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	27
καὶ	вез.корд.	и	28
ἐν	пред.дат.	у	29
ταῖς ἀγνοίαις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	самовољи	31
τῶν πατέρων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	отаца	32
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наших	33
Ιερουσαλημ	в.и.ж.р.ген.ј.	Јерусалим	34
καὶ	вез.корд.	и	35
ὁ δῆμος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	народ	37
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	38
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	39
εἰς	пред.акуз.	за	40
ὀνειδισμὸν	з.и.м.р.акуз.ј.	прекор	41
ἐν	пред.дат.	у	42
πᾶσι	прид.м.р.дат.мн.	свим	43
τοῖς περικύκλω	одр.ч.+прилог	окозума	45
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	46

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	1
ἐν	пред.дат.	у	2
πάση	прид.ж.р.дат.ј.	свој	3
ἐλεημοσύνη	з.и.ж.р.дат.ј.	милости	4
σου	лич.зам.ген.ј.	твојој	5
ἀποστραφήτω	императ.акт.аор.3.л.ј.	окрени	6
δῆ	речца	сад	7
ὁ θυμός	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	гњев	9
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἡ ὀργή	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	казну	13
σου	лич.зам.ген.ј.	твоју	14
ἀπὸ	пред.ген.	од	15
τῆς πόλεως	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	града	17
σου	лич.зам.ген.ј.	твога	18
Ιερουσαλημ	в.и.ж.р.ген.ј.	Јерусалима	19
ὄρους	з.и.с.р.ген.ј.	горе	20
τοῦ ἀγίου	одр.ч.+прид.с.р.ген.ј.	светиње	22
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	23
ὅτι	вез.суборд.	јер	24
ἡμάρτομεν	инд.акт.аор.1.л.мн.	сагрешисмо	25
καὶ	вез.корд.	и	26
ἐν	пред.дат.	у	27
ταῖς ἀδικίαις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	неправедности	29
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашој	30

καὶ	вез.корд.	и	31
τῶν πατέρων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	отаца	33
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наших	34
Ἰερουσαλημ	в.и.ж.р.ген.ј.	Јерусалим	35
καὶ	вез.корд.	и	36
ὁ λαός	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	народ	38
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	39
εἰς	пред.акуз.	за	40
ὄνειδισμὸν	з.и.м.р.акуз.ј.	прекор	41
ἐγένετο	инд.мед.аор.3.л.ј.	поста	42
ἐν	пред.дат.	у	43
παῶσιν	прид.м.р.дат.мн.	свим	44
τοῖς περικύκλω	одр.ч.+прилог	окозума	46
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	47

Дан 9,17

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְעַתָּה	вез.+прил.	и сада	2
שָׁמַע	импер.кал.м.р.ј.	услиши	3
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	з.и.м.р.мн.+суф.1.л.о.р.мн.	Боже наш	5
לְ	пред.		6
תְּפִלָּתְךָ	з.и.ж.р.ј.констр.	молитву	7
עַבְדֶּיךָ	з.и.м.р.мн.+суф.2.м.р.ј.	слугу твојих	9
וְ	вез.+пред.	и	11
תְּפִלָּתֵינוּ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	мољења њихова	13
וְהִאָרָא	вез.+импер.хиф.м.р.ј.	и осветли	15
פְּנֵיךָ	з.и.о.р.мн.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	лице твоје	17
עַל־	пред.	над	18
מִקְדָּשְׁךָ	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	светињом твојом	21
מִשָּׁפְּטֵי	ч.+прид.м.р.ј.апс.	напуштеном	23
לְעֵזְרִי	пред	ради	24
יְיָ אֱלֹהֵינוּ	в.и.	Господа	25

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
vñv	прил.	сада	2
ἐπάκουσον	импер.акт.аор.2.л.ј.	почуј	3
δέσποτα	з.и.м.р.вок.ј.	Владико	4
τῆς προσευχῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	молитве	6
τοῦ παιδός	одр.+з.и.м.р.ген.ј.	детета	8
σου	лич.зам.ген.ј.	твога	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἐπὶ	пред.акуз.	у	11
τάς δεήσεις	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн-	преклињања	13
μου	лич.зам.ген.ј.	моја	14
καὶ	вез.корд.	и	15
ἐπιβλεψάτω	импер.акт.аор.3.л.ј.	услиши	16

τὸ πρόσωπόν	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	лице	18
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	19
ἐπὶ	пред.акуз.	у	20
τὸ ὄρος	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	горе	22
τὸ ἅγιόν	одр.ч.+прид.с.р.акуз.ј.	светиње	24
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	25
τὸ ἔρημον	одр.ч.+прид.с.р.акуз.ј.	пусте	27
ἔνεκεν	пред.ген.	ради	28
τῶν δούλων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	слугу	30
σου	лич.зам.ген.ј.	твојих	31
δέσποτα	з.и.м.р.вок.ј.	Владико	32

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
νῦν	прил.	сада	2
εἰσάκουσον	импер.акт.аор.2.л.ј.	чуј	3
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	4
ὁ θεὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	Бог	6
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наш	7
τῆς προσευχῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	молитву	9
τοῦ δούλου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	слуге	11
σου	лич.зам.ген.ј.	твога	12
καὶ	вез.корд.	и	13
τῶν δεήσεων	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	преклињања	15
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.мн.	њихова	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ἐπίφανον	имперт.акт.аор.2.ј.	покажи	18
τὸ πρόσωπόν	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	лице	20
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	21
ἐπὶ	пред.акуз.	у	22
τὸ ἁγίασμά	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	светињи	24
σου	лич.зам.ген.ј.	твојој	25
τὸ ἔρημον	одр.ч.+прид.с.р.акуз.ј.	пустој	27
ἔνεκεν	пред.ген.	ради	28
σου	лич.зам.ген.ј.	тебе	29
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	30

Дан 9,18

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
הַבֵּה	имперт.хиф.м.р.ј.	прислони	1
יְהוָה	з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.о.р.п.ј.	Боже мој	3
אָזְנוֹ	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	ухо твоје	5
שָׁמַע	вез.+имперт.кал.м.р.ј.	и послушај	7
כַּחֲתוּמֵי	импер.кал.м.р.ј.	отвори	8
עֵינָי	з.и.о.р.дуал.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	очи своје	10
רָאָה	вез.+имперт.кал.м.р.ј.	и види	12
וַיְהַרְסוּ	парт.кал.ж.р.мн.констр.+суф.1.л.о.р.мн.	опустошење наше	14

וְהָעִיר	вез.+ч.+з.и.ж.р.ј.	и града	17
אֲשֶׁר־	рел.зам	који	18
נִקְרָא	перф.ниф.3.л.м.р.ј.	назван је	19
שְׁמִיךָ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	именом твојим	21
עֲלֵיָהּ	пред.+суф.3.л.ж.р.	у истину	23
כִּי	вез.	али	24
לֹא	озн.нег.	не	25
עַל־	пред.	на	26
צְדָקָתֵינוּ	з.и.ж.р.мн.констр.+суф.1.л.мн.	праведности наше	28
אֲנַחְנוּ	нез.зам.1.л.мн.	ми	29
מִפִּילִים	парт.хиф.м.р.мн.апс.	падајући	30
תְּחַנּוּבֵינוּ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.мн.	преклињање наше	32
לְפָנֶיךָ	пред.+з.и.о.р.мн.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	пред лице твоје	35
כִּי	вез.	већ	36
עַל־	пред.	на	37
רַחֲמֶיךָ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	милости твојој	39
הַרְבֵּים	ч.+прид.м.р.мн.апс.	многој	41

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
πρόσχευς	имперт.акт.аор.2.л.ј.	прислони	1
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	2
τὸ οὖς	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	ухо	4
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	5
καὶ	вез.корд.	и	6
ἐπάκουσόν	имперт.акт.аор.2.л.ј.	послушај	7
μου	лич.зам.ген.ј.	ме	8
ἄνοιξον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	отвори	9
τοὺς ὀφθαλμούς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	очи	11
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	12
καὶ ἰδὲ	вез.+узвик	и где	14
τὴν ἐρήμωσιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	опустошење	16
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наше	17
καὶ	вез.корд.	и	18
τῆς πόλεως	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	град	20
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	21
ἐφ' ἧς	прег.ген.+рел.зам.ж.р.ген.ј.	који	23
ἐπεκλήθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	надену	24
τὸ ὄνομά	одр.ч.+з.и.с.р.мом.ј.	име	26
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	27
ἐπ' αὐτῆς	пред.ген.+лич.зам.ж.р.ген.ј.	му	29
οὐ	прил.	не	30
γὰρ	вез.корд.	јер	31
ἐπὶ	пред.дат.	на	32
ταῖς δικαιοσύναις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	праведности	34
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашој	35
ἡμεῖς	лич.зам.ном.мн.	ми	36
δεόμεθα	инд.мед.през.1..мн.	се молимо	37

ἐν	пред.дат.	у	38
ταῖς προσευχαῖς	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	молитвама	40
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	41
ἐνώπιον	пред.ген.	пред	42
σου	лич.зам.ген.ј.	тобом	43
ἀλλὰ	вез.корд.	али	44
διὰ	пред.акуз.	кроз	45
τὸ σὸν	одр.ч.+прид.с.р.акуз.ј.	твоју	47
ἔλεος	з.и.с.р.акуз.ј.	милост	48

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
κλῖνον	имперт.акт.аор.3.л.ј.	приклони	1
ὁ θεός	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	Боже	3
μου	лич.зам.ген.ј.	мој	4
τὸ οὖς	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	ухо	6
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἄκουσον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	послушај	19
ἄνοιξον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	отвори	11
τοὺς ὀφθαλμούς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	очи	13
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	14
καὶ ἰδὲ	вез.+узвик	и гле	16
τὸν ἀφανισμόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	опустошење	18
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наше	19
καὶ	вез.корд.	и	20
τῆς πόλεως	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	град	22
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	23
ἐφ' ἧς	прег.ген.+рел.зам.ж.р.ген.ј.	коме	25
ἐπικέκληται	инд.пас.перф.3.л.ј.	је наденуто	26
τὸ ὄνομά	одр.ч.+з.и.с.р.мом.ј.	име	28
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	29
ἐπ' αὐτῆς	пред.ген.+лич.зам.ж.р.ген.ј.	му	31
ὅτι	вез.корд.	јер	32
οὐκ	прил.	не	33
ἐπὶ	пред.дат.	због	34
ταῖς δικαιοσύναις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	праведности	36
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	наше	37
ἡμεῖς	лич.зам.ном.мн.	ми	38
ῥίπτοῦμεν	инд.акт.през.1.л.мн.	кљечимо	39
τὸν οἰκτιρμόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	милост	41
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	нашим	42
ἐνώπιον	пред.ген.	пред	43
σου	лич.зам.ген.ј.	тобом	44
ἀλλ' ἐπὶ	вез.корд.+пред.акуз.	већ због	46
τοὺς οἰκτιρμούς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	милости	48
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	49
τοὺς πολλούς	одр.ч.+прид.м.р.акуз.мн.	многе	51

Дан 9,19

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
אֲדֹנָי	в.и.	Господе	1
שְׁמַעְהוּ	импер.кал.м.р.ј.	чуј	2
אֲדֹנָי	в.и.	Господе	3
סְלַחְהוּ	импер.кал.м.р.ј.	опрости	4
אֲדֹנָי	в.и.	Господе	5
הִקְשִׁיבָה	имперт.хиф.м.р.ј.	услиши	6
וַעֲשֵׂה	вез.+имперт.кал.м.р.ј.	и учини	8
אֵל-	прил.	не	9
תִּדְאָר	имперф.пиел.2.л.м.р.ј.	дужи	10
לְמַעַנְךָ	пред.+суф.2.л.м.р.ј.	ради тебе	12
אֲדֹנָי	в.и.	Господе	13
יְיָ	пред.	јер	14
שְׁמֶךָ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	име твоје	16
נִקְרָא	перф.ниф.3.л.м.р.ј.	призвано је	17
עַל-	пред.	на	18
עִירְךָ	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	град твој	20
וְעַל-	вез.+пред.	и на	22
עַמְּךָ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	народ твој	24

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	1
σὺ	лич.зам.ном.ј.	ти	2
ἰλάτρευσον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	смилуј се	3
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	4
ἐλάκουσον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	послушај	5
καὶ	вез.корд.	и	6
ποίησον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	учини	7
καὶ	вез.корд.	и	8
μὴ χρονίσῃς	прил.+коњ.акт.аор.2.л.ј.	не дужи	10
ἕνεκα	пред.ген.	ради	11
σεαυτοῦ	поврт.зам.м.р.ген.ј.	себе	12
δέσποτα	з.и.м.р.вок.ј.	владико	13
ὅτι	вез.суборд.	јер	14
τὸ ὄνομά	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	име	16
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	17
ἐπεκλήθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	призвано	18
ἐπὶ	пред.акуз.	на	19
τὴν πόλιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	град	21
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	22
Σιων	в.и.ж.р.акуз.ј.	Сион	23
καὶ	вез.корд.	и	24
ἐπὶ	пред.акуз.	на	25
τὸν λαόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	народ	27
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	28
Ἰσραηλ	в.и.м.р.акуз.ј.	Израиљ	29

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	1
εἰσάκουσον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	чуј	2
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	3
ἰλάσθητι	имперт.пас.аор.2.л.ј.	буди милостив	4
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	5
πρόσχευ	имперт.акт.аор.2.л.ј.	припази	6
καὶ	вез.корд.	и	7
ποίησον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	учини	8
μὴ χρονίσῃς	прил.+коњ.акт.аор.2.л.ј.	не дужи	10
ἕνεκέν	пред.ген.	ради	11
σου	лич.зам.ген.ј.	тебе	12
ὁ θεός	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	Боже	14
μου	лич.зам.ген.ј.	мој	15
ὅτι	вез.суборд.	јер	16
τὸ ὄνομά	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	име	18
σου	лич.зам.ген.ј.и	твоје	19
ἐπικέκληται	инд.пас.перф.3.л.ј.	призвано је	20
ἐπὶ	пред.акуз.	на	21
τὴν πόλιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	град	23
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	24
καὶ	вез.корд.	и	25
ἐπὶ	пред.акуз.	на	26
τὸν λαόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	народ	28
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	29

Дан 9,20

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְעַד	вез+прил.	и док	2
אֲנִי	нез.зам.1.л.ј.	ја	3
מְדַבֵּר	парт.пиел.м.р.ј.апс.	говорио сам	4
וּמְתַפֵּל	вез.+парт.хитпаел.м.р.ј.апс.	и молио	6
וּמְתוֹדֵה	вез.+парт.ел.м.р.ј.апс.	и исповедао	8
חַטָּאתִי	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.1.л.м.,р.ј.	грех свој	10
חַטָּאת	вез.+з.и.ж.р.ј.констр.	и грех	12
עַמִּי	з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.о.р.ј.	народа свога	14
יִשְׂרָאֵל	в.и.	Израиља	15
וּמִפְּלִי	вез.+парт.хиф.м.р.ј.апс.	и падајући	17
תְּחַנֵּנִי	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.1.л.о.р.ј.	преклињање своје	19
לְפָנַי	пред.+з.и.о.р.мн.констр.	к лицу	21
יְהוָה	в.и.	Господу	22
אֱלֹהֵי	з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.ј.	Богу свом	24
עַל	пред.	на	25
הַר	з.и.м.р.ј.констр.	гори	26
קֹדֶשׁ	з.и.м.р.ј.констр.	светиње	27

ἡμεῖς	з.и.мр.мн.констр.+суф.1.л.ј.	Бога свог	29
-------	------------------------------	-----------	----

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἕως	вез.суборд.	док	2
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	3
ἐλάλουν	инд.акт.имперф.1.л.ј.	говорах	4
προσευχόμενος	парт.мед.през.м.р.ген.ј.	молећи се	5
καὶ	вез.корд.	и	6
ἐξομολογούμενος	парт.мед.през.м.р.ном.ј.	исповедајући	7
τὰς ἀμαρτίας	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	грехе	9
μου	лич.зам.ген.ј.	своје	10
καὶ	вез.корд.	и	11
τὰς ἀμαρτίας	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	грехе	13
τοῦ λαοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	народа	15
μου	лич.зам.ген.ј.	свог	16
Ἰσραηλ	в.и.м.р.ген.ј.	Израиља	17
καὶ	вез.корд.	и	18
δεόμενος	парт.мед.през.м.р.ном.ј.	молећи се	19
ἐν	пред.дат.	у	20
ταῖς προσευχαῖς	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	мољењу	22
ἐναντίον	пред.ген.	пред	23
κυρίου	з.и.м.р.ген.ј.	Господа	24
θεοῦ	з.и.м.р.ген.ј.	Бога	25
μου	лич.зам.ген.ј.	свог	26
καὶ	вез.корд.	и	27
ὑπὲρ	пред.ген.	за	28
τοῦ ὄρους	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	горе	30
τοῦ ἁγίου	одр.ч.+прид.с.р.ген.ј.	светиње	32
τοῦ θεοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ге.н.ј.	Бога	34
ἡμῶν	лич.зам.ген.мн.	свог	35

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἔτι	прил.	за	2
ἐμοῦ	лич.зам.ген.ј.	мог	3
λαλοῦντος	парт.акт.през.м.р.ген.ј.	говорења	4
καὶ	вез.корд.	и	5
προσευχόμενος	парт.мед.през.м.р.ген.ј.	молећи се	6
καὶ	вез.корд.	и	7
ἐξαγορεύοντος	парт.акт.през.м.р.ген.ј.	објављивања	8
τὰς ἀμαρτίας	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	грехове	10
μου	лич.зам.ген.ј.	своје	11
καὶ	вез.корд.	и	12
τὰς ἀμαρτίας	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	грехе	14
τοῦ λαοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	народа	16
μου	лич.зам.ген.ј.	свог	17
Ἰσραηλ	в.и.м.р.ген.ј.	Израиља	18

καὶ	вез.корд	и	19
ῥιπτοῦντος	парт. акт. през. м. р. ген. ј.	полажући	20
τὸν ἑλεόν	одр. ч. +з. и. м. р. акуз. ј.	молитву	22
μου	лич. зам. ген. ј.	своју	23
ἐναντίον	пред. ген.	пред	24
κυρίου	з. и. м. р. ген. ј.	Господа	25
τοῦ θεοῦ	одр. ч. +з. и. м. р. ген. ј.	Бога	27
μου	лич. зам. ген. ј.	свог	28
περὶ	περὶ	због	29
τοῦ ὄρου	одр. ч. +з. и. с. р. ген. ј.	горе	31
τοῦ ἁγίου	одр. ч. +прид. с. р. ген. ј.	светиње	33
τοῦ θεοῦ	одр. ч. +з. и. м. р. ге. н. ј.	Бога	35
μου		мој	36

Дан 9,21

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיְדַבֵּר	вез.+прил.	и док	2
אֲנִי	нез. зам. 1. л. о. р. ј.	сам	3
מְדַבֵּר	парт. пиел. м. р. ј. апс.	говорио	4
בְּתַפִּלָּה	пред.+ч.+з. и. ж. р. ј. апс.	молитву	6
וְהָאִישׁ	вез.+з. и. м. р. ј. апс.	и човек	8
גַּבְרִיאֵל	в. и.	Гаврило	9
אֲשֶׁר	рел. зам.	којег	10
רָאִיתִי	перф. кал. 1. л. ј.	видео сам	11
בְּחִזְוֹן	пред.+з. и. м. р. ј. апс.	у виђењу	13
בְּתַחֲלֵה	пред.+ч.+з. и. ж. р. ј. апс.	на почетку	16
מֵעַרְפָּה	парт. хоф. м. р. ј. апс.	изнемоглости	17
בְּיָעָר	пред.+з. и. м. р. ј. апс.	на брзину	18
נִגַּע	парт. кал. м. р. ј. апс.	дотичући	19
אֵלַי	пред.+суф. 1. л. ј. апс.	ме	21
בְּעֵת	пред.+з. и. о. р. ј. констр.	у време	23
מִנְחָת	з. и. ж. р. ј. констр.	жртве	24
עָרַב	з. и. м. р. ј. апс.	вечерње	25

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἔτι	прил.	за	2
λαλοῦντός	парт. акт. през. м. р. ген. ј.	говорења	3
μου	лич. зам. ген. ј.	мога	4
ἐν	пред. дат	у	5
τῆ προσευχῆ	одр. ч. +з. и. ж. р. дат. ј.	молитви	7
μου	лич. зам. ген. ј.	својој	8
καὶ ἰδοὺ	вез.+узвик	и гле	10
ὁ ἀνὴρ	одр. ч. +з. и. м. р. ном. ј.	човек	12
ὄν	одр. ч. +з. и. м. р. ном. ј.	којег	14
εἶδον	инд. акт. аор. 1. л. ј.	видех	15
ἐν	пред. дат.	у	16

τῷ ὑπνω	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	сну	18
μου	лич.зам.ген.ј.	свом	19
τὴν ἀρχὴν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	почетак	21
Γαβριηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Гаврило	22
τάχει	з.и.с.р.дат.ј.	брзини	23
φερόμενος	парт.мед.през.м.р.ном.ј.	којом се доносе	24
προσῆγγισέ	инд.акт.аор.3.л.ј.	приступи	25
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	26
ἐν	пред.дат.	у	27
ῥα	з.и.ж.р.дат.ј.	часу	28
θυσίας	з.и.ж.р.ген.ј.	жртве	29
ἐσπερινῆς	прид.ж.р.ген.ј.	вечерње	30

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἔτι	прил.	за	2
ἐμοῦ	лич.зам.ген.ј.	мог	3
λαλοῦντος	парт.акт.през.м.р.ген.ј.	говора	4
ἐν	пред.дат.	у	5
τῇ προσευχῇ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	молитви	7
καὶ ἰδοὺ	вез.+узвик	и гле	9
ὁ ἀνὴρ	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	човек	11
Γαβριηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Гаврило	12
ὃν	рел.зам.м.р.акуз.ј.	којег	13
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	14
ἐν	пред.дат.	у	15
τῇ ὁράσει	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	виђењу	17
ἐν	пред.дат.	на	18
τῇ ἀρχῇ	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	почетак ?	20
πετόμενος	парт.мед.през.м.р.ном.ј.	долећући	21
καὶ	вез.корд.	и	22
ἦψατό	инд.мед.аор.3.л.ј.	дотаче се	23
μου	лич.зам.ген.ј.	мене	24
ὡσεὶ	прил.	око	25
ῥαν	з.и.ж.р.дат.ј.	часа	26
θυσίας	з.и.ж.р.ген.ј.	жртве	27
ἐσπερινῆς	прид.ж.р.ген.ј.	вечерње	28

Дан 9,22

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְלִמְנִי	вез.+имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	и поучи ме	2
וְדַבַּרְתִּי	вез.+имперф.пиел.3.л.м.р.ј.	и проговори	4
עִמִּי	пред.+суф.1.л.ј.	са мном	6
וַיִּשְׁמַעְנִי	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и рече	8
דָּנִיֵּל	в.и.	Данило	9
עַתָּה	прил.	сада	10
וַיֵּצֵאֵנִי	перф.кал.1.л.ј.	изашао сам (дошао сам)	11

עָלֶיךָ יְשׁוּבָה	пред.+инф.хиф.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	да ти пренесем	14
הִגִּיד	з.и.ж.р.ј.апс.	објашњење	15

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
προσηύθε	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	2
καὶ	вез.корд.	и	3
ἐλάλησε	инд.акт.аор.3.л.ј.	проговори	4
μετ' ἐμοῦ	пред.ген.+лич.зам.ген.ј.	са мнош	6
καὶ	вез.корд.	и	7
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	8
Δανιηλ	в.и.м.р.вок.ј.	Данило	9
ἄρτι	прил.	сада	10
ἐξῆλθον	инд.акт.аор.1.л.ј.	изађох	11
ὑποδείξαι	инф.акт.аор.	да покажем	12
σοι	лич.зам.дат.ј.	ти	13
διάνοιαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	објашњење	14

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
συνέτισέν	инд.акт.аор.3.л.ј.	поучи	2
με	лич.зам.акуз.ј.	ме	3
καὶ	вез.корд.	и	4
ἐλάλησεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	проговори	5
μετ' ἐμοῦ	пред.ген.+лич.зам.ген.ј.	са мнош	7
καὶ	вез.корд.	и	8
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	9
Δανιηλ	в.и.м.р.вок.ј.	Данило	10
νῦν	прил.	сада	11
ἐξῆλθον	инд.акт.аор.1.л.ј.	изађох	12
συμβιβάσαι	инф.акт.аор.	да научим	13
σε	лич.зам.акуз.ј.	те	14
σύνεσιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	разумевању	15

Дан 9,23

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
תְּחִלָּתָא	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	у почетку	2
תְּפִלָּתְךָ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	молитве твоје	4
יָצְיָהּ	перф.кал.м.р.3.л.ј.	изашла је	5
דְּבָרָא	з.и.м.р.ј.апс.	реч	6
וְיָבֵי	вез.+нез.зам.1.л.ј.	и ја	8
בְּתַתִּי	перф.кал.1.л.ј.	дошао сам	9
דְּלֵהּ	пред.+инф.хиф.констр.	да кажем	11
כִּי	вез.	јер	12
תְּמִינָא	прид.м.р.ј.апс.	мио	13
הִתְאַ	нез.зам.2.л.м.р.ј.	си	14
וּבִינָא	вез.+имперт.кал.м.р.ј.	слушај	16

רָצַדְבַּ	пред.+ч.+з.и.м.р.апс.	реч	19
רָבַדְבַּ	вез.+имперт.хиф.м.р.ј.	разуми	21
רָבַדְבַּ	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	виђење	24

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐν	пред.дат.	на	1
ἀρχῆ	з.и.ж.р.дат.ј.	почетку	2
τῆς δεήσεώς	одр.ч+з.и.ж.р.ген.ј.	молитве	4
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	5
ἐξῆλθε	инд.акт.аор.3.л.ј.	изађе	6
πρόσταγμα	з.и.с.р.акуз.ј.	заповест	7
παρὰ	пред.ген.	од	8
κυρίου	з.и.м.р.ген.ј.	Господа	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	11
ἦλθον	инд.акт.аор.1.л.ј.	дођох	12
ὑποδείξαι	инф.акт.аор.	да покажем	13
σοι	лич.зам.дат.ј.	ти	14
ὅτι	вез.суборд.	јер	15
ἐλεεινός	прид.м.р.ном.ј.	мио	16
εἶ	инд.акт.през.2.л.ј.	си	17
καὶ	вез.корд.	и	18
διανοήθητι	имперт.пас.аор.2.л.ј.	разуми	19
τὸ πρόσταγμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	заповест	21

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐν	пред.дат.	на	1
ἀρχῆ	з.и.ж.р.дат.ј.	почетку	2
τῆς δεήσεώς	одр.ч+з.и.ж.р.ген.ј.	молитве	4
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	5
ἐξῆλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	изађе	6
λόγος	зи.м.р.ном.ј.	реч	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἐγὼ	лич.зам.1.л.ном.ј.	ја	9
ἦλθον	инд.акт.аор.1.л.ј.	дођох	10
τοῦ ἀναγγεῖλαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	да јавим	12
σοι	лич.зам.дат.ј.	ти	13
ὅτι	вез.суборд.	јер	14
άνηρ	з.и.м.р.ном.ј.	човек	15
ἐπιθυμιῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	жеље???драг	16
σὺ	лич.зам.ном.ј.	ти	17
εἶ	инд.акт.през.2.л.ј.	си	18
καὶ	вез.корд.	и	19
ἐννοήθητι	импер.пас.аор.2.л.ј.	размисли	20
ἐν	пред.дат.	о	21
τῷ ῥήματι	одр.ч.+з.и.с.р.дат.ј.	речи	23
καὶ	вез.корд.	и	24
σύνης	имперт.акт.аор.2.л.ј.	расуди	25

ἐν	пред.дат.	о	26
τῆ ὀπτασία	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	виђењу	28

Дан 9,24

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
שָׁבָעִים	з.и.м.р.мн.апс.	седмица	1
שִׁבְעָה	осн.бр.о.р.мн.апс.	седам	2
עַל־	пред.	на	3
עַמְּךָ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	народу твоме	5
וְעַל־	вез.+пред.	и на	7
עִיר	з.и.м.ж.р.ј.констр.	граду	8
קְדוֹשֶׁיךָ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	светиње твоје	10
לְכַלֵּא	пред.+инф.пиел.констр.	да се заврши	12
הַפָּשַׁע	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	преступ	14
וּלְהַחֵם כ	вез.+пред.+инф.пиел.констр.	и да се запечати	17
הַטָּאוֹת כ	з.и.ж.р.мн.апс.	сагрешење	18
וּלְכַפֵּר	вез.+пред.имф.пиел.констр.	и избрише	20
עֵוֹן	з.и.о.р.ј.апс.	кривица	21
וּלְהַבִּיא	вез.+пред.+инф.хифил.констр.	и доведе	24
צְדָקָה	з.и.м.р.ј.констр.	праведност	25
עֲלָמִים	з.и.м.р.мн.апс.	вечна	26
וּלְהַחֵם	вез.+пред.+инф.кал.констр.	да запечати	29
הַזֵּנוֹן	з.и.м.р.ј.апс.	виђење	30
וּנְבִיא	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	и пророк	32
וּלְמַשֵּׁחַ	вез.+пред.+инф.кал.констр.	и помаже	35
קְדוֹשׁ	з.и.м.р.ј.констр.	светиња	36
קְדוֹשִׁים	з.и.м.р.мн.апс.	светих	37

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐβδομήκοντα	осн.бр.	седам	1
ἐβδομάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	седмица	2
ἐκρίθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	одвојене	3
ἐπὶ	пред.акуз.	на	4
τὸν λαόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	народ	6
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἐπὶ	пред.акуз.	на	9
τὴν πόλιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	град	11
Σιων	в.и.ж.р.акуз.ј.	Сион	12
συντελεσθῆναι	инф.пас.аор.	да сврши се	13
τὴν ἁμαρτίαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	грешност	15
καὶ	вез.корд.	и	16
τὰς ἀδικίας	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	нечистоте	18
σπανίσαι	инф.акт.аор.	да прорече	19
καὶ	вез.корд.	и	20
ἀπαλεῖψαι	инф.акт.аор.	обришу	21
τὰς ἀδικίας	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	нечистоте	23

καὶ	вез.корд.	и	24
διανοηθῆναι	инф.пас.аор.	да размљиво би	25
τὸ ὄραμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	виђење	27
καὶ	вез.корд.	и	28
δοθῆναι	инф.пас.аор.	дана би	29
δικαιοσύνην	з.и.ж.р.акуз.ј.	праведност	30
αἰώνιον	прид.ж.р.акуз.ј.	вечна	31
καὶ	вез.корд.	и	32
συντελεσθῆναι	инф.пас.аор.	да испуњено би	33
τὸ ὄραμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	виђење	35
καὶ	вез.корд.	и	36
εὐφραῖναι	инф.акт.аор.	да обрадова се	37
ἅγιον	прид.с.р.акуз.ј.	светиња	38
ἀγίων	прид.с.р.ген.мн.	светих	39

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἑβδομήκοντα	осн.бр.	седам	1
ἑβδομάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	седмица	2
συνεμήθησαν	инд.пас.аор.З.л.мн.	скраћено је	3
ἐπὶ	пред.акуз.	на	4
τὸν λαόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	народ	6
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἐπὶ	пред.акуз.	на	9
τὴν πόλιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	град	11
τὴν ἁγίαν	одр.ч.+прид.ж.р.акуз.ј.	светиње	13
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	14
τοῦ συντελεσθῆναι	одр.ч.+инф.пас.аор.	да сврши се	16
ἁμαρτίαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	грешност	17
καὶ	вез.корд.	и	18
τοῦ σφραγίσαι	инф.акт.аор.	да запечате	20
ἁμαρτίας	з.и.ж.р.акуз.мн.	сагрешења	21
καὶ	вез.корд.	и	22
ἀπαλεῖψαι	инф.акт.аор.	да избрише	23
τὰς ἀνομίας	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	безакоње	25
καὶ	вез.корд.	и	26
τοῦ ἐξίλασασθαι	одр.ч.+инф.мед.аор.	да уклони се	28
ἀδικίας	з.и.ж.р.акуз.мн.	нечистота	29
καὶ	вез.корд.	и	30
τοῦ ἀγαγεῖν	одр.ч.+инф.акт.аор.	да доведе	32
δικαιοσύνην	з.и.ж.р.акуз.ј.	праведност	33
αἰώνιον	прид.ж.р.акуз.ј.	вечна	34
καὶ	вез.корд.	и	35
τοῦ σφραγίσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	да запечати	37
ὄρασιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	виђење	38
καὶ	вез.корд.	и	39
προφήτην	з.и.м.р.скуз.ј.	пророк	40
καὶ	вез.корд.	и	41

τοῦ χρισ̄αι	одр.ч.+инф.акт.аор.	да помаже	43
ἅγιον	прид.с.р.акуз.ј.	светиња	44
ἁγίων	прид.с.р.ген.мн.	светих	45

Дан 9,25

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְתוֹעַ	вез.+имперф.кал.2.л.м.р.ј.	и сазнаћеш	2
וְתִשָּׁלַל	вез.+имперф.хиф.2.л.м.р.ј.	и саглеаћеш	4
מִן	пред.	од	5
מִצָּחָה	з.и.м.р.ј.констр.	изласка	6
דְּבָרִים	з.и.м.р.ј.апс.	речи	7
לְהָשִׁיב	пред.+инф.хиф.констр.	до повратка	9
וְלִבְנוֹת	вез.+пред.+инф.кал.констр.	и до изградње	12
יְרוּשָׁלַם	в.и.	Јерусалима	13
עַד	пред.	до	14
מְשִׁיחַ	прид.м.р.ј.апс.	помазаног	15
נְגִיד	з.и.м.р.ј.апс.	вође	16
שִׁבְעִים	з.и.м.р.мн.апс.	седмица	17
שִׁבְעָה	осн.бр.м.р.ј.апс.	седам	18
וְשִׁבְעִים	вез.+з.и.м.р.мн.апс.	и седмица	20
שִׁשִּׁים	осн.бр.о.р.мн.апс.	шесдесет	21
וּשְׁנַיִם	вез.+осн.бр.м.р.дуал.апс.	и две	23
תָּשׁוּב	имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	повратиће се	24
וְנִבְנְתָהּ	вез.+перф.ниф.3.л.ж.р.ј.	и биће саграђен	26
רְחֹב	з.и.ж.р.ј.апс.	трг	27
וְתָרוּץ	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.констр.	и зид	30
וּבְצֹק	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.констр.	и у невоље	33
הַעֲתִים	ч.+з.и.о.р.мн.апс.	време	35

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
γνώση	инд.мед.фут.2.л.ј.	научићеш се	2
καὶ	вез.корд.	и	3
διανοηθῆση	инд.пас.фут.2.л.ј.	бићеш разуман	4
καὶ	вез.корд.	и	5
εὐφρανθήση	инд.пас.фут.2.л.ј.	обрадован бићеш	6
καὶ	вез.корд.	и	7
εὐρήσεις	инд.акт.фут.2.л.ј.	открићеш	8
προστάγματα	з.и.с.р.акуз.мн.	заповест	9
ἀποκριθῆναι	инф.пас.аор.	да одговорена би	10
καὶ	вез.корд.	и	11
οἰκοδομήσεις	инд.акт.фут.2.л.ј.	саградићеш	12
Ιερουσαλημ	в.и.ж.р.акуз.ј.	Јерусалим	13
πόλιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	град	14
κυρίῳ	з.и.м.р.дат.ј.	Господу	15

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
γνώση	инд.мед.фут.2.л.ј.	научићеш се	2
καὶ	вез.корд.	и	3
συνήσεις	инд.акт.фут.2.л.ј.	схватићеш	4
ἀπὸ	пред.ген.	од	5
ἐξόδου	з.и.ж.р.ген.ј.	изласка	5
λόγου	з.и.м.р.ген.ј.	речи	7
τοῦ ἀποκριθῆναι	одр.ч.+инф,пас.аор.	откривења	9
καὶ	вез.корд.	и	10
τοῦ οἰκοδομῆσαι	инф.акт.аор.	изграђивања	12
Ἱερουσαλημ	в.и.ж.р.акуз.ј.	Јерусалима	13
ἕως	пред.ген.	до	14
χριστοῦ	прид.м.р.ген.ј.	помазаног	15
ἡγουμένου	парт.мед.през.м.р.ген.ј.	који је вођа	16
ἑβδομάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	седмица	17
ἑπτὰ	осн.бр.	седам	18
καὶ	вез.корд.	и	19
ἑβδομάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	седмица	20
ἑξήκοντα	осн.бр.	шездесет	21
δύο	осн.бр	две	22
καὶ	вез.корд.	и	23
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	вратиће се	24
καὶ	вез.корд.	и	25
οἰκοδομηθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	изграђен биће	26
πλατεῖα	з.и.с.р.ном.мн.	трг(ови)	27
καὶ	вез.корд.	и	28
τείχος	з.и.с.р.ном.ј.	зид	29
καὶ	вез.корд.	и	30
ἐκκενωθήσονται	инд.пас.фут.3.л.мн.	опустошени биће	31
οἱ καιροί	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	време	33

Дан 9,26

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְאַחֲרָי	вез.+пред.	и после	2
הַשָּׁבָעִים	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	седмица	4
שְׁשִׁים	осн.бр.о.р.мн.апс.	шездесет	5
וּשְׁנַיִם	вез.+осн.бр.м.р.дуал.апс.	и две	7
יִכָּרֵת	имперф.ниф.3.л.м.р.ј.	одсечен биће	8
מִשִּׁים	прид.м.р.ј.апс.	помазани	9
וְאִין	вез.+прил.	и не	11
לָו	пред.+суф.3лм.р.ј.	на њему	13
וְהָעִיר	вез.+ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	и град	16
וְהַקֹּדֶשׁ	вез.+ч.з.и.м.р.ј.апс.	и светња	18
שִׁחִית׃	имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	разориће се	19
עַם	з.и.м.р.ј.констр.	народ	20
נְגִיד	з.и.м.р.ј.апс.	вођа	21

אֵל	ч.+парт.кал.м.р.ј.апс.	који долази	23
וְ	вез.+з.и.м.р.ј.констзр.+суф.3.л.м.р.ј.	и	26
בְּשֵׁלֶב	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	са поплавом	29
עַד	вез.+пред.	и до	31
קֵץ	з.и.м.р.ј.апс.	краја	32
מִלְחָמָה	з.и.ж.р.ј.апс.	борбе	33
תִּצְרַח	парт.ниф.ж.р.ј.апс.	која одлучује	34
תִּמְחָשׂ	парт.кал.ж.р.мн.апс.	уништење	35

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
μετὰ	пред.ген.	после	2
ἑπτά	осн.бр.	седам	3
καὶ	вез.корд.	и	4
ἑβδομήκοντα	осн.бр.	седамдесет	5
καὶ	вез.корд.	и	6
ἑξήκοντα	осн.бр.	шездесет	7
δύο	осн.бр.	две	8
ἀποσταθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	напуштено биће	9
χρῖσμα	з.и.с.р.ном.ј.	помазање	10
καὶ	вез.корд.	и	11
οὐκ	прил.	не	12
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	ће се	13
καὶ	вез.корд.	и	14
βασιλεία	з.и.ж.р.ном.ј.	царевина	15
ἔθνων	з.и.с.р.ген.мн.	народа (Пагани)	16
φθερεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	разориће	17
τὴν πόλιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	град	19
καὶ	вез.корд.	и	20
τὸ ἅγιον	одр.ч.+прид.с.р.акуз.ј.	светињу	22
μετὰ	пред.ген.	са	23
τοῦ χριστοῦ	одр.ч.+прид.м.р.ген.ј.	Помазаником	25
καὶ	вез.корд.	и	26
ἦξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	доћи ће	27
ἡ συντέλεια	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	крај	29
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његов	30
μετ' ὀργῆς	пред.ген.+з.и.ж.р.ген.ј.	са гњевом	32
καὶ	вез.корд.	и	33
ἕως	пред.ген.	до	34
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	35
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	краја	36
ἀπὸ	пред.ген.	од	37
πολέμου	з.и.м.р.ген.ј.	борбе	38
πολεμηθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	извојеване	39

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
μετὰ	пред. акуз.	после	2
τὰς ἑβδομάδας	одр. ч. +з. и. ж. р. акуз. мн.	седмица	4
τὰς ἐξήκοντα	одр. ч. +осн. бр.	шездесет	6
δύο	осн. бр.	две	7
ἐξολεθρευθήσεται	инд. пас. фут. 3. л. ј.	уништиће	8
χρῖσμα	з. и. с. р. ном. ј.	помазање	9
καὶ	вез. корд.	и	10
κρίμα	з. и. с. р. ном. ј.	суд	11
οὐκ	прил.	није	12
ἔστιν	инд. акт. през. 3. л. ј.		13
ἐν	пред. дат.	на	14
αὐτῷ	лич. зам. с. р. дат. ј.	њему	15
καὶ	вез. корд.	и	16
τὴν πόλιν	одр. ч. +з. и. ж. р. акуз. ј.	град	18
καὶ	вез. корд.	и	19
τὸ ἅγιον	одр. ч. +прид. с. р. акуз. ј.	светињу	21
διαφθερεῖ	инд. акт. фут. 3. л. ј.	уништиће	22
σὺν	пред. дат.	са	23
τῷ ἡγουμένῳ	одр. ч. +парт. мед. през. м. р. дат. ј.	владарем	25
τῷ ἐρχομένῳ	одр. ч. +парт. мед. през. м. р. дат. ј.	који долази	27
καὶ	вез. корд.	и	28
ἐκκοπήσονται	инд. пас. фут. 3. л. мн.	уклоње биће	29
ἐν	пред. дат.	у	30
κατακλυσμῷ	з. и. м. р. дат. ј.	потопу	31
καὶ	вез. корд.	и	32
ἕως	пред. ген.	до	33
τέλους	з. и. с. р. ген. ј.	свршетка	34
πολέμου	з. и. м. р. ген. ј.	рата	35
συντετημένον	парт. пас. перф. м. р. ген. ј.	кој је кратак	36
τάξει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	постављен	37
ἀφανισμοῖς	з. и. м. р. дат. мн.	уништењу	38

Дан 9,27

ΜΤ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְהִגְבִּיר	вез. +перф. хиф. 3. л. м. р. ј.	и утврдио је	2
וְהִנֵּחַ	з. и. ж. р. ј. апс.	завет	3
לְרַבִּים	пред. +ч. +прид. м. р. мн. апс.	са бројнима	6
שִׁבְעָה	з. и. м. р. ј. апс.	седмицу	7
אֶחָד	осн. бр. м. р. ј. апс.	једну	8
וְחֵצִי	вез. +з. и. м. р. ј. констр.	и половину	10
שִׁבְעָה	ч. +з. и. м. р. ј. апс.	седмице	12
וְיִשְׁתָּחֲוֶה	имперф. хиф. 3. л. м. р. ј.	престаће	13

קָרַב	з.и.м.р.ј.апс.	жртва	14
וּמְנִיחָה	вез.+з.и.ж.р.ј.апс.	и дарови	16
עַל	вез.+пред.	и на	18
בְּנֵי	з.и.ж.р.ј.констр.	крилима	19
שְׂקֵצִים	з.и.м.р.мн.апс.	гнусобе	20
מְשֻׁמָּה	парт.поел.м.р.ј.апс.	опустошења	21
עַד	вез.+пред.	и до	23
כָּלָה	з.и.ж.р.ј.апс.	уништења	24
וּגְדֻרָה	вез.+парт.ниф.ж.р.ј.апс.	и одређеног	26
תִּתֵּן	имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	излиће	27
עַל	пред.	на	28
שָׁמַיִם	парт.кал.м.р.ј.апс.	пустош	29

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καί	вез.корд.	и	1
δυναστεύσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	ојачаће	2
ἡ διαθήκη	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	завет	4
εἰς	пред.акуз.	са	5
πολλούς	прид.м.р.акуз.мн.	многима	6
καί	вез.корд.	и	7
πάλιν	прил.	опет	8
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	повратиће	9
καί	вез.корд.	и	10
ἀνοικοδομηθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	обновљен биће	11
εἰς	пред.акуз.	у	12
πλάτος	з.и.с.р.акуз.ј.	ширину	13
καί	вез.корд.	и	14
μῆκος	з.и.с.р.акуз.ј.	дужину	15
καί	вез.корд.	и	16
κατὰ	пред.акуз.	до	17
συντέλειαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	крај	18
καιρῶν	з.и.м.р.ген.мн.	времена	19
καί	вез.корд.	и	20
μετὰ	пред.акуз.	после	21
ἑπτὰ	осн.бр.	седам	22
καί	вез.корд.	и	23
ἑβδομήκοντα	осн.бр.	седамдесет	24
καιροὺς	з.и.м.р.акуз.мн.	времена	25
καί	вез.корд.	и	26
ἑξήκοντα	осн.бр.	шездесет	27
δύο	осн.бр.	две	28
ἔτη	з.и.с.р.акуз.мн.	године	29
ἕως	пред.ген.	до	30
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	31
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	краја	32
πολέμου	з.и.м.р.ген.ј.	рата	33
καί	вез.корд.	и	34
ἀφαιρεθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	уклоњена биће	35

ἡ ἐρήμωσις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	пустош	37
ἐν	пред.дат.	до	38
τῷ τέλει	одр.ч.+з.и.с.р.дат.ј.	свршетка	40
τῆς ἐβδομάδος	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	седмице	42
ἀρθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	подићи ће	43
ἡ θυσία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	жртву	45
καὶ	вез.корд.	и	46
ἡ σπονδή	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	вино (пиће за жртву)	48
καὶ	вез.корд.	и	49
ἱερὸν	прид.с.р.акуз.ј.	светог	50
βδέλυγμα	з.и.с.р.акуз.ј.	гнусобе	51
τῶν ἐρημώσεων	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	опустошења	53
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	ће се	54
ἕως	пред.ген.	до	55
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	краја	56
καὶ	вез.корд.	и	57
συντέλεια	з.и.ж.р.ном.ј.	крај	58
δοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	дан биће	59
ἐπὶ	пред.акуз.	на	60
τὴν ἐρήμωσιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	опустошења	62

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
δυναστεύσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	ојачаће	2
διαθήκην	з.и.ж.р.акуз.ј.	завет	3
πολλοῖς	прид.м.р.дат.мн.	многима	4
ἐβδομάς	з.и.ж.р.ном.ј.	седмица	5
μία	осн.бр.ж.р.ном.ј.	једна	6
καὶ	вез.корд.	и	7
ἐν	пред.дат.	до	8
τῷ ἡμίσει	одр.ч.+прид.с.р.дат.ј.	половине	10
τῆς ἐβδομάδος	з.и.ж.р.ген.ј.	седмице	12
ἀρθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	подићи ће	13
μου	лич.зам.ген.ј.	моју	14
θυσία	з.и.ж.р.ном.ј.	жртву	15
καὶ	вез.корд.	и	16
σπονδή	з.и.ж.р.ном.ј.	вино (пиће за жртву)	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἐπὶ	пред.акуз.	до	19
τὸ ἱερὸν	одр.ч.+прид.с.р.акуз.ј.	храм, (светиња)	21
βδέλυγμα	з.и.с.р.акуз.ј.	гнусобе	22
τῶν ἐρημώσεων	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	опустошења	24
καὶ	вез.корд.	и	25
ἕως	пред.ген.	до	26
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	краја	27
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	28
συντέλεια	з.и.ж.р.ном.ј.	крај	29
δοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	дан биће	30

ἐπὶ	пред. акуз.	на	31
τὴν ἐρήμωσιν	одр. ч. +з. и. ж. р. акуз. ј.	опустошења	33

Дан 10,1

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
בַּשָּׁנָה	пред. +з. и. ж. р. ј. констр.	у години	2
שְׁלוֹשׁ	осн. бр. ж. р. ј. апс.	трећој	3
לְכוֹרֶשׁ	пред. +в. и.	од Кира	5
מֶלֶךְ	з. и. м. р. ј. констр.	цара	6
פָּרֶס	в. и.	Персије	7
דְּבַר	з. и. м. р. ј. апс.	реч	8
נִגְלָה	перф. ниф. 3. л. м. р. ј.	објављена је	9
לְדָנִיֵּאל	пред. +в. и.	Данилу	11
אֲשֶׁר-	рел. зам.	коме	12
נִקְרָא	перф. ниф. 3. л. м. р. ј.	дано је	13
שְׁמוֹ	з. и. м. р. ј. констр. +суф. 3. л. м. р. ј.	име његово	15
בְּלִטְשַׁאסָּר	в. и.	Валтасар	16
וְאִמְתָּ	вез. +з. и. ж. р. ј. апс.	и истина	18
הַדְּבָר	ч+з. и. м. р. ј. апс.	реч	20
וְצָבָא	вез. +з. и. о. р. ј. апс.	и војска (сила)	22
גְּדוֹלָה	прид. м. р. ј. апс.	велика	23
וּבִין	вез. +перф. кал. 3. л. м. р. ј.	и разумео је	25
אֶת-	озн. акуз.		26
הַדְּבָר	з. и. м. р. ј. апс.	реч	27
וּבִינָהּ	вез. +з. и. ж. р. ј. апс.	и смисао	29
לּוֹ	пред. +суф. 3. л. м. р. ј.	његовог	31
בְּמַרְאָהּ	пред. +ч. +з. и. м. р. ј. апс.	виђења	34

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐν	пред. дат.	у	1
τῷ ἐνιαυτῷ	одр. ч. +з. и. м. р. дат. ј.	години	3
τῷ πρώτῳ	одр. ч. +ред. бр. м. р. дат. ј.	првој	5
Κύρου	в. и. м. р. ген. ј.	Кира	6
τοῦ βασιλέως	одр. ч. +з. и. м. р. ген. ј.	цара	8
Περσῶν	в. и. м. р. ген. мн.	Персијског	9
πρόσταγμα	з. и. с. р. ном. ј.	заповест	10
ἐδείχθη	инд. пас. аор. 3. л. ј.	објављена је	11
τῷ Δαaniel	одр. ч. +в. и. м. р. дат. ј.	Данилу	13
ὃς	рел. зам. м. р. ном. ј.	коме	14
ἐπεκλήθη	инд. акт. аор. 3. л. ј.	назва	15
τὸ ὄνομα	одр. ч. +з. и. с. р. ном. ј.	име	17
Βαλτασαρ	в. и. м. р. ном. ј.	Валтасар	18
καὶ	вез. корд.	и	19
ἀληθές	прид. с. р. ном. ј.	истинито	20
τὸ ὄραμα	одр. ч. +з. и. с. р. ном. ј.	виђење	22
καὶ	вез. корд.	и	23
τὸ πρόσταγμα	одр. ч. +з. и. с. р. ном. ј.	заповест	25

καὶ	вез.корд.	и	26
τὸ πλῆθος	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	мноштво	28
τὸ ἰσχυρὸν	одр.ч.+прид.с.р.ном.ј.	сила	30
διανοηθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	разумна биће	31
τὸ πρόσταγμα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	заповест	33
καὶ	вез.корд.	и	34
διενοήθη	инд.пас.аор.1.л.ј.	смисао	35
αὐτὸ	лич.зам.с.р.акуз.ј.	њена	36
ἐν	пред.дат.	у	37
ὄραματι	з.и.с.р.дат.ј.	виђењу	38

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐν	пред.дат.	у	1
ἔτει	з.и.с.р.дат.ј.	години	2
τρίτῳ	ред.бр.с.р.дат.ј.	трећој	3
Κύρου	в.и.м.р.ген.ј.	Кира	4
βασιλέως	з.и.м.р.ген.ј.	цара	5
Περσῶν	в.и.м.р.ген.мн.	Персијског	6
λόγος	з.и.м.р.ном.ј.	реч	7
ἀπεκαλύφθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	објављена би	8
τῷ Δανιηλ	одр.ч.+в.и.м.р.дат.ј.	Данилу	10
οὗ	рел.зам.м.р.ген.ј.	који	11
τὸ ὄνομα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	име	13
Βαλτασαρ	в.и.м.р.ном.ј.	Валтасар	14
καὶ	вез.корд.	и	15
ἀληθινός	прид.м.р.ном.ј.	истинита	16
ὁ λόγος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	реч	18
καὶ	вез.корд.	и	19
δύναμις	з.и.ж.р.ном.ј.	сила	20
μεγάλη	прид.ж.р.ном.ј.	велика	21
καὶ	вез.корд.	и	22
σύνεσις	з.и.ж.р.ном.ј.	разумевање	23
ἐδόθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	дано би	24
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	25
ἐν	пред.дат.	у	26
τῇ ὀπτασίᾳ	з.и.ж.р.дат.ј.	виђењу	27

Дан 10,2

МГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
בְּיָמַי	пред.+ч.+з.и.м.р.мн.апс.	у данима	3
הָהֵן	ч.+нез.зам.м.р.3.л.мн.	оним	5
אֲנִי	нез.зам.1.л.ј.	ја	6
דָּנִיֵּאל	в.и.	Данило	7
הָיִיתִי	перф.кал.1.л.ј.	био сам	8
מְתַאֲבֵל	парт.хитпаел.м.р.ј.апс.	жалостан	9
שְׁלֹשָׁה	осн.бр.м.р.ј.апс.	три	10
שָׁבָעִים	з.и.м.р.мн.апс.	седмице	11

מִיָּמָה	з.и.м.р.мн.апс.	дана	12
----------	-----------------	------	----

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐν	пред.дат.	у	1
ταῖς ἡμέραις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	данима	3
ἐκείναις	пок.зам.ж.р.дат.мн.	оним	4
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	5
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	6
ἦμην	инд.мед.имперф.1.л.ј.	бејах	7
πενθῶν	парт.акт.през.м.р.ном.ј.	жалостан	8
τρεις	осн.бр.ж.р.акуз.мн.	три	9
ἐβδομάδας	з.и.ж.р.акуз.мн.	седмице	10

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐν	пред.дат.	у	1
ταῖς ἡμέραις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	данима	3
ἐκείναις	пок.зам.ж.р.дат.мн.	оним	4
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	5
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	6
ἦμην	инд.мед.имперф.1.л.ј.	бејах	7
πενθῶν	парт.акт.през.м.р.ном.ј.	жалостан	8
τρεις	осн.бр.ж.р.акуз.мн.	три	9
ἐβδομάδας	з.и.ж.р.акуз.мн.	седмице	10
ἡμερῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	дана	11

Дан 10,3

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
לֶחֶם	з.и.м.р.ј.констр.	хлеба	1
תְּרוּמָה	прид.м.р.ј.апс.	драгоценог	2
לֵךְ	озн.нег.	нисам	3
אֶלַי	перф.кал.1.л.ј.	јео	4
וּבָשָׂר	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	месо	6
וַיַּיְנֵן	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	и вино	8
לֹא-	озн.нег.	није	9
בָּא	перф.кал.3.л.м.р.ј.	ушло	10
לֵךְ-	пред.	у	11
פִּי	з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.ј.	уста моја	13
וְקֹרֶה	вез.+инф.кал.апс.	ни помазања	15
לֹא-	озн.нег.	нити	16
סָמַח	перф.кал.1.л.ј.	сам се омрсио	17
עַד-	пред.	до	18
מִלֵּאָה	инф.кал.констр.	испуњења	19
שְׁלֹשָׁה	осн.бр.м.р.ј.констр.	три	20
שִׁבְעִים	з.и.м.р.мн.апс.	седмице	21
מִיָּמָה	з.и.м.р.мн.апс.	дана	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἄρτον	з.и.м.р.акуз.ј.	хлеба	1
ἐπιθυμιῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	жеље	2
οὐκ	прил.	не	3
ἔφαγον	инд.акт.аор.1.л.ј.	поједох	4
καὶ	вез.корд.	и	5
κρέας	з.и.с.р.ном.ј.	месо	6
καὶ	вез.корд.	и	7
οἶνος	з.и.м.р.ном.ј.	вино	8
οὐκ	прил.	не	9
εἰσῆλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	уђе	10
εἰς	пред.акуз.	у	11
τὸ στόμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	уста	13
μου	лич.зам.ген.ј.	моја	14
ἔλαιον	з.и.с.р.акуз.ј.	уљем	15
οὐκ	прил.	не	16
ἠλειψάμην	инд.мед.аор.1.л.ј.	помазах се	17
ἕως	вез.суборд.	док	18
τοῦ συντελέσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	се не испуни	20
με	лич.зам.акуз.ј.	ме	21
τὰς τρεῖς	одр.ч.+осн.бр.ж.р.акуз.мн.	три	23
ἑβδομάδας	з.и.ж.р.акуз.мн.	седмице	24
τῶν ἡμερῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	дана	26

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἄρτον	з.и.м.р.акуз.ј.	хлеба	1
ἐπιθυμιῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	жеље	2
οὐκ	прил.	не	3
ἔφαγον	инд.акт.аор.1.л.ј.	поједох	4
καὶ	вез.корд.	и	5
κρέας	з.и.с.р.ном.ј.	месо	6
καὶ	вез.корд.	и	7
οἶνος	з.и.м.р.ном.ј.	вино	8
οὐκ	прил.	не	9
εἰσῆλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	уђе	10
εἰς	пред.акуз.	у	11
τὸ στόμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	уста	13
μου	лич.зам.ген.ј.	моја	14
καὶ	вез.корд.	и	15
ἄλειμμα	з.и.с.р.акуз.ј.	помазивачем	16
οὐκ	прил.	не	17
ἠλειψάμην	инд.мед.аор.1.л.ј.	помазах се	18
ἕως	вез.суборд.	до	19
πληρώσεως	з.и.ж.р.ген.ј.	пуноће	20
τριῶν	осн.бр.ж.р.ген.мн.	три	21
ἑβδομάδων	з.и.ж.р.ген.мн.	седмице	22
ἡμερῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	дана	23

Дан 10,4

MT	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּבַיּוֹם	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.констр.	и у дан	3
עֶשְׂרִים	осн.бр.о.р.мн.апс.	двадесет	4
וְאַרְבָּעָה	вез.+осн.бр.м.р.ј.апс.	и четврти	6
לַחֹדֶשׁ	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	у месецу	9
הַרְאִיוֹן	ч.+прид.м.р.ј.апс.	првог	11
וְאֵי	вез.+нез.зам.1.л.ј.	ја	13
הֵנִיחִי	перф.кал.1.л.ј.	био сам	14
עַל	пред.	на	15
דְּ	з.и.ж.р.ј.констр.	обали	16
הַנָּהָר	з.и.м.р.ј.констр.	реке	17
הַגְּדֹל	ч.+прид.м.р.ј.апс.	велике	19
הִיא	нез.зам.м.р.3.л.ј.	која је	20
חִדְקָל	в.и.	Хидекел (Тигар)	21

CG	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐγένετο	инд.мед.аор.3.л.ј.	десило се	2
τῇ ἡμέρᾳ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	дану	4
τῇ τετάρτῃ	одр.ч.+ред.бр.ж.р.дат.ј.	четвртоме	6
καὶ	вез.корд.	и	7
εἰκάδι	з.и.ж.р.дат.ј.	двадестом	8
τοῦ μηνός	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	месеца	10
τοῦ πρώτου	одр.ч.+ред.бр.м.р.ген.ј.	првог	12
καὶ	вез.корд.	и	13
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	14
ἤμην	инд.мед.имперф.1.л.ј.	бејах	15
ἐπὶ	пред.ген.	на	16
τοῦ χείλους	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	обали	18
τοῦ ποταμοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	реке	20
τοῦ μεγάλου	одр.ч.+прид.м.р.ген.ј.	велике	22
ὅς	рел.зам.м.р.ном.ј.	која	23
ἐστι	инд.акт.през.3.л.ј.	је	24
Τίγρης	в.и.ном.ј.	Тигар	25

T	MA	ПРЕВОД	БРО РЕЧИ
ἐν	пред.дат.	у	1
ἡμέρα	з.и.ж.р.дат.ј.	дану	2
εἰκοστῇ	ред.бр.ж.р.дат.ј.	двадесетом	3
καὶ	вез.корд.	и	4
τετάρτῃ	ред.бр.ж.р.дат.ј.	четвртоме	5
τοῦ μηνός	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	месеца	7
τοῦ πρώτου	одр.ч.+ред.бр.м.р.ген.ј.	првог	9
καὶ	вез.корд.	и	10

ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	11
ἦμην	инд.мед.имперф.1.л.ј.	бејах	12
ἐχόμενα	парт.мед.през.с.р.акуз.мн.	који се држе?	13
τοῦ ποταμοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	реке	15
τοῦ μεγάλου	одр.ч.+прид.м.р.ген.ј.	велике	17
αὐτός	лич.зам.м.р.ном.ј.	она	18
ἐστίν	инд.акт.през.3.л.ј.	је	19
Ἐδέκελ	в.и.ном.ј.	Едекел	20

Дан 10,5

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
אֶשְׂאֵן	имперф.кал.1.л.ј.	и подигох	1
אֶת־	озн.акуз.		2
עֵינַי	з.и.о.р.дуал.констр.+суф.1.л.ј.	очи своје	4
אֶרְאֶה	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и погледах	6
וְהִנֵּה	вез.+узвик	и гле	8
אִישׁ-	з.и.м.р.ј.апс.	човек	9
אֶחָד	осн.бр.м.р.ј.апс.	један	10
לְבוּשׁ	парт.кал.пас.м.р.ј.	који је одевен	11
בְּדָיִם	з.и.м.р.мн.апс.	у ланену ризу	12
וּמִתְּנַיִו	вез.+з.и.м.р.дуал.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и бедра његова	15
הִגְרִים	парт.кал.пас.м.р.мн.апс.	опасана	16
בְּכֶתֶם	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	у злато	18
אֶפְזָא	в.и.	Уфаза	19

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἦρα	инд.акт.аор.1.л.ј.	подигох	2
τοὺς ὀφθαλμούς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	очи	4
μου	лич.зам.ген.ј.	своје	5
καὶ	вез.корд.	и	6
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	7
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	9
ἄνθρωπος	з.и.м.р.ном.ј.	човек	10
εἰς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	11
ἐνδεδυμένος	парт.пас.перф.м.р.ном.ј.	који је одевен	12
βύσσινά	прид.с.р.акуз.мн.	ланеном ризом	13
καὶ	вез.корд.	и	14
τὴν ὀσφὺν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	струк	16
περιεζωσμένος	парт.пас.перф.м.р.ном.ј.	који је опасан	17
βυσσίνῳ	прид.м.р.дат.ј.	ланеној ризи	18
καὶ	вез.корд.	и	19
ἐκ	пред.ген.	од	20
μέσου	прид.с.р.ген.ј.	средине	21
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	22
φῶς	з.и.с.р.акуз.ј.	светлост	23

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἦρα	инд.акт.аор.1.л.ј.	подигох	2
τοὺς ὀφθαλμούς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	очи	4
μου	лич.зам.ген.ј.	своје	5
καὶ	вез.корд.	и	6
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	7
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	9
άνηρ	з.и.м.р.ном.ј.	човек	10
εἷς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	11
ἐνδεδυμένος	парт.пас.перф.м.р.ном.ј.	који је одевен	12
βαδδιν	транслит.	Вадин*	13
καὶ	вез.корд.	и	14
ἡ ὀσφύς	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	струк	16
αὐτο	лич.зам.м.р.ген.ј.	његов	17
ὑπεριεζωσμένη	парт.пас.перф.м.р.ном.ј.	који је опасан	18
ἐν	пред.дат.	у	19
χρυσίῳ	з.и.с.р.дат.ј.	злату	20
Ὡφαζ	в.и.ген.ј.	Офаза	21

Дан 10,6

MT	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּגְוִתוֹ	вез.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и тело његово	3
כְּתָרְשִׁישׁ	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	као топаз (јаспис)	5
וּפְנָיו	вез.+з.и.о.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и лице његово	8
כְּמַרְאָהּ	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	као појава	10
בְּרֶקַע	з.и.м.р.ј.апс.	муње	11
וְעֵינָיו	вез.+з.и.о.р.дуал.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и очи његове	14
כְּלִפְיָדָיו	пред.+з.и.м.р.мн.констр.	као светлост	16
אֵשׁ	з.и.о.р.ј.апс.	ватре	17
וּזְרָעֹתָיו	вез.+з.и.ж.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и руке његове	20
וּמַרְגְּלֹתָיו	вез.+з.и.ж.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и ноге његове	23
כְּעֵז	пред.+з.и.о.р.ј.констр.	као сјај	25
נְחֹשֶׁת	з.и.ж.р.ј.апс.	бронзе	26
קָלָל	прид.м.р.ј.апс.	полиране	27
וּקוֹל	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и глас	29
דְּבָרָיו	з.и.м.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	речи његових	31
כְּקוֹל	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	као глас	33
הָמוֹן	з.и.м.р.ј.апс.	народа	34

СГ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
τὸ σῶμα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	тело	3
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	4
ὡσεὶ	прил.	као	5
θαρσις	транслитер.	тарсис	6

καὶ	вез.корд.	и	7
τὸ πρόσωπον	одтр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	лице	9
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	10
ὡσεὶ	прил.	као	11
ὄρασις	з.и.ж.р.ном.ј.	појава	12
ἀστραπῆς	з.и.ж.р.ген.ј.	муње	13
καὶ	вез.корд.	и	14
οἱ ὀφθαλμοὶ	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	очи	16
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	17
ὡσεὶ	прил.	као	18
λαμπάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	светиљке	19
πυρός	з.и.с.р.ген.ј.	ватре	20
καὶ	вез.корд.	и	21
οἱ βραχίονες	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	руке	23
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	24
καὶ	вез.корд.	и	25
οἱ πόδες	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	ноге	27
ὡσεὶ	прил.	као	28
χαλκός	з.и.м.р.ном.ј.	бронза	29
ἔξαστράπτων	парт.акт.през.м.р.ген.ј.	која сија	30
καὶ	вез.корд.	и	31
φωνή	з.и.ж.р.ном.ј.	глас	32
λαλιᾶς	з.и.ж.р.ген.ј.	говора	33
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовог	34
ὡσεὶ	прил.	као	35
φωνή	з.и.ж.р.ном.ј.	глас	36
θορύβου	з.и.м.ген.ј.	буке	37

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
τὸ σῶμα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	тело	3
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	4
ὡσεὶ	прил.	као	5
θαρσις	транслитер.	тарсис	6
καὶ	вез.корд.	и	7
τὸ πρόσωπον	одтр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	лице	9
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	10
ὡσεὶ	прил.	као	11
ὄρασις	з.и.ж.р.ном.ј.	појава	12
ἀστραпῆς	з.и.ж.р.ген.ј.	муње	13
καὶ	вез.корд.	и	14
οἱ ὀφθαλμοὶ	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	очи	16
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	17
ὡσεὶ	прил.	као	18
λαμπάδες	з.и.ж.р.ном.мн.	светиљке	19
πυρός	з.и.с.р.ген.ј.	ватре	20
καὶ	вез.корд.	и	21
οἱ βραχίονες	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	руке	23

αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	24
καὶ	вез.корд.	и	25
τὰ σκέλη	одр.ч.+з.и.с.р.ном.мн.	ноге	27
ὡς	вез.суборд.	као	28
ὄρασις	з.и.ж.р.ном.ј.	појава	29
χαλκοῦ	з.и.м.р.ген.ј.	бронзе	30
στίλβοντος	парт.акт.през.м.р.ген.ј.	која сјаји	31
καὶ	вез.корд.	и	32
ἡ φωνή	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	глас	34
τῶν λόγων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	речи	36
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовог	37
ὡς	вез.суборд.	као	38
φωνή	з.и.ж.р.ном.ј.	глас	39
ὄχλου	з.и.м.р.ген.ј.	мноштва	40

Дан 10,7

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְרֵאִיתִי	вез.+перф.кал.1.л.ј.	и видео сам	2
אֲנִי	нез.зам.1.л.ј.	ја	3
דָּנִיֵּאל	в.и.	Данило	4
לְבַדִּי	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.о.р.ј.	сам од себе	7
אֶת־	озн.акуз.		8
הַמַּרְאָה	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	појаву	10
וְהָאֲנָשִׁים	вез.+ч.+з.и.м.р.мн.апс.	и људи	13
אֲשֶׁר	рел.зам.	који	14
הָיוּ	перф.кал.о.р.мн.	били су	15
עִמִּי	пред.+суф.1.л.о.р.ј.	са мном	17
אֵל	озн.нег.	нису	18
רָאוּ	перф.кал.3.л.мн.	видели	19
אֶת־	озн.акуз.		20
הַמַּרְאָה	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	појаву	22
אֲלֵי	прил.	али	23
הַרְתָּה	з.и.ж.р.ј.апс.	страх	24
גְּדֹלָהּ	прид.ж.р.ј.апс.	велики	25
נִפְלְאָה	перф.кал.3.л.ж.р.ј.	пао је	26
עֲלֵיהֶם	пред.+суф.	на њих	28
וַיִּבְרְחוּ	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.мн.	и побегоше	30
בְּהַרְבֵּה	пред.+инф.ниф.констр.	да се сакрију	32

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	2
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	3
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	4
τὴν ὄρασιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	појаву	6
τὴν μεγάλην	одр.ч.+прид.ж.р.акуз.ј.	велику	8
ταύτην	пок.зам.ж.р.акуз.ј.	ову	9

καὶ	вез.корд.	и	10
οἱ ἄνθρωποι	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	људи	12
οἱ ὄντες	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ном.мн.	који су	14
μετ' ἐμοῦ	пред.+лич.зам.ген.ј.	самном	16
οὐκ	прил.	не	17
εἶδοσαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	видеше	18
τὴν ὄρασιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	појаву	20
ταύτην	пок.зам.ж.р.акуз.ј.	ову	21
καὶ	вез.корд.	и	22
φόβος	з.и.м.р.ном.ј.	страх	23
ἰσχυρὸς	прид.м.р.ном.ј.	снажни	24
ἐπέπεσεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	паде	25
ἐπ' αὐτούς	пред.акуз.+лич.зам.м.р.акуз.мн.	на њих	27
καὶ	вез.корд.	и	28
ἀπέδρασαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	побегоше	29
ἐν	пред.дат.	у	30
σπουδῇ	з.и.ж.р.дат.ј.	журби	31

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	2
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	3
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	4
μόνος	при.м.р.ном.ј.	сам	5
τὴν ὄπτασίαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	појаву	7
καὶ	вез.корд.	и	8
οἱ ἄνδρες	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	људи	10
μετ' ἐμοῦ	пред.+лич.зам.ген.ј.	самном	12
οὐκ	прил.	не	13
εἶδον	инд.акт.аор.3.л.ј.	видеше	14
τὴν ὄптаσίαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	појаву	16
ἀλλ'	вез.корд.	али	17
ἢ ἔκστασις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	узбуђење	19
μεγάλῃ	прид.ж.р.ном.ј.	велико	20
ἐπέπεσεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	паде	21
ἐπ' αὐτούς	пред.акуз.+лич.зам.м.р.акуз.мн.	на њих	23
καὶ	вез.корд.	и	24
ἔφυγον	инд.акт.аор.3.л.мн.	побегоше	25
ἐν	пред.дат.	у	26
φόβῳ	з.и.м.р.дат.ј.	страху	27

Дан 10,8

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיֵּרָא	вез.+нез.зам.1.л.ј.	и ја	2
וַיִּשְׁתָּאֵף	перф.ниф.1.л.ј.	остадох	3
וְיָבִיל	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.о.р.ј.	сам са собом	6
וַיִּשְׁתָּאֵף	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и видех	8

תָּא	озн.акуз.		9
הַמְרָאָה	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	појаву	11
הַגְּדֹלָה	ч.+п.р.ј.апс.	велику	13
תָּאִתּוֹ	ч.+прид.ж.р.ј.	ову	15
וְלֹא	вез.+озн.нег.	и није	17
נִשְׁאַרְ-	перф.ниф.3.л.м.р.ј.	остало	18
בִּי	пред+суф.1.л.о.р.ј.	у мени	20
בְּ	з.и.м.р.ј.апс.	снаге	21
וְהוֹדִי	вез.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.о.р.ј.	и сјај мој	24
נִהְפָּךְ	перф.ниф.3.л.м.р.ј.	променио се	25
עָלַי	пред.+суф.1.л.о.р.ј.	у мени	27
לְמַשְׁחֵת	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	у руину	29
וְלֹא	вез.+озн.нег.	и није	31
עָצַרְתִּי	перф.кал.о.р.1.л.ј.	остао	32
בְּ	з.и.м.р.ј.апс.	снаге	33

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	2
κατελείφθην	инд.пас.аор.1.л.ј.	остах	3
μόνος	прид.м.р.ном.ј.	сам	4
καὶ	вез.корд.	и	5
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	6
τὴν ὄρασιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	појаву	8
τὴν μεγάλην	одр.ч.+прид.ж.р.акуз.ј.	велику	10
ταύτην	пок.зам.ж.р.акуз.ј.	ову	11
καὶ	вез.корд.	и	12
οὐκ	прил.	не	13
ἐγκατελείφθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	остављена би	14
ἐν	пред.дат.	у	15
ἐμοὶ	лич.зам.дат.ј.	мени	16
ἰσχύς	з.и.ж.р.ном.ј.	снага	17
καὶ ἰδοὺ	вез.+узвик	и гле	19
πνεῦμα	з.и.с.р.ном.ј.	дух	20
ἐπεστράφη	инд.пас.аор.3.л.ј.	промењен би	21
ἐπ' ἐμέ	пред.акуз.+лич.зам.акуз.ј.	самном	23
εἰς	пред.акуз.	у	24
φθοράν	з.и.ж.р.акуз.ј.	руину	25
καὶ	вез.корд.	и	26
οὐ	прил.	не	27
κατίσχυσα	инд.акт.аор.1.л.ј.	надвладах	28

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	2
ὑπελείφθην	инд.пас.аор.1.л.ј.	остављен бих	3
μόνος	прид.м.р.ном.ј.	сам	4
καὶ	вез.корд.	и	5

εἶδον	инд. акт. аор. 1. л. ј.	видех	6
τὴν ὄρασιν	одр. ч. + з. и. ж. р. акуз. ј.	појаву	8
τὴν μεγάλην	одр. ч. + прид. ж. р. акуз. ј.	велику	10
ταύτην	пок. зам. ж. р. акуз. ј.	ову	11
καὶ	вез. корд.	и	12
οὐχ	прил.	не	13
ὑπελείφθη	инд. пас. аор. 3. л. ј.	остављена би	14
ἐν	пред. дат.	у	15
ἐμοὶ	лич. зам. дат. ј.	мени	16
ἰσχύς	з. и. ж. р. ном. ј.	снага	17
καὶ	вез. корд.	и	18
ἡ δόξα	одр. ч. + з. и. ж. р. ном. ј.	слава	20
μου	лич. зам. ген. ј.	моја	21
μετεστράφη	инд. пас. аор. 3. л. ј.	промењена би	22
εἰς	пред. акуз.	у	23
διαφθοράν	з. и. ж. р. акуз. ј.	руину	24
καὶ	вез. корд.	и	25
οὐκ	прил.	не	26
ἐκράτησα	инд. акт. аор. 1. л. ј.	задржах	27
ἰσχύος	з. и. ж. р. ген. ј.	снаге	28

Дан 10.9

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּזְכֹּר	вез. + имперф. кал. 1. л. о. р. ј.	и зачух	2
וְהָיָה	озн. акуз.		3
וְהָיָה	з. и. м. р. ј. констр.	глас	4
וְהָיָה	з. и. м. р. мн. констр. + суф. 3. л. м. р. ј.	речи његових	6
וַיִּזְכֹּר	вез. + пред. + инф. кал. констр. + суф. 1. л. о. р. ј.	и кад чуо сам	10
וְהָיָה	озн. акуз.		11
וְהָיָה	з. и. м. р. ј. констр.	глас	12
וְהָיָה	з. и. м. р. мн. констр. + суф. 3. л. м. р. ј.	речи његових	14
וַיִּזְכֹּר	вез. + нез. зам. 1. л. о. р. ј.	и ја	16
וְהָיָה	перф. кал. 1. л. ј.	био сам	17
וַיִּזְכֹּר	парт. ниф. м. р. ј. апс.	који спава у дубоком сну	18
וְהָיָה	пред.	на	19
וְהָיָה	з. и. м. р. мн. констр. + суф. 1. л. о. р. ј.	лицу свом	21
וְהָיָה	вез. + з. и. м. р. мн. констр. + суф. 1. л. о. р. ј.	и лицем својим	24
וְהָיָה	з. и. ж. р. ј. апс.	земљи	25

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
οὐκ	прил.	не	2
ἤκουσα	инд. акт. аор. 1. л. ј.	зачух	3
τὴν φωνὴν	одр. ч. + з. и. ж. р. акуз. ј.	глас	5
λαλιᾶς	з. и. ж. р. ген. ј.	говора	6
αὐτοῦ	лич. зам. ген. ј.	његовог	7

ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	8
ἤμην	инд.мед.имперф.	сам	9
πεπτωκὼς	парт.акт.перф.м.р.ном.ј.	који је пао	10
ἐπὶ	пред.акуз.	на	11
πρόσωπόν	з.и.с.р.акуз.ј.	лице	12
μου	лич.зам.ген.ј.	своје	13
ἐπὶ	пред.акуз.	на	14
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	16

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἤκουσα	инд.акт.аор.1.л.ј.	зачух	2
τὴν φωνήν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	глас	4
τῶν λόγων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	говора	6
αὐτοῦ	лич.зам.ген.ј.	његовог	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἐν	пред.дат.	на	9
τῷ ἀκοῦσαί	одр.ч.+инф.акт.аор.	слушање	11
με	лич.зам.акуз.ј.	ме	12
αὐτοῦ	лич.зам.ген.ј.	њега	13
ἤμην	инд.мед.имперф.1.л.ј.	постајао сам	14
κατανευγμένος	парт.пас.перф.м.р.ном.ј.	ожалошћен	15
καὶ	вез.корд.	и	16
τὸ πρόσωπόν	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	лице	18
μου	лич.зам.ген.ј.	своје	19
ἐπὶ	пред.акуз.	на	20
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	22

Дан 10,10

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּהְיֶה	вез.+узвик	и гле	2
וְ	з.и.ж.р.ј.апс.	рука	3
וַיִּגָּע	перф.кал.3.л.ж.р.ј.	је дотакла	4
מֵי	пред.+суф.1.л.о.р.ј.	ме	6
וַיִּתְּנֵנִי	вез.+имперф.хиф.3.л.ж.р.ј.+суф.1.л.о.р.ј.	и поставила	9
עַל	пред.	на	10
בְּרַגְלֵי	з.и.ж.р.о.р.дуал.констр.+суф.1.л.о.р.ј.	колена моја	12
וּכְפָוֵי	вез.+з.и.ж.р.мн.констр.	и дланове	14
יָדַי	з.и.ж.р.дуал.констр.+суф.1.л.о.р.ј.	руке моје	16

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ ἰδοὺ	вез.+узвик	и гле	2
χεῖρα	з.и.ж.р.акуз.ј.	рука	3
προσήγαγέ	инд.акт.аор.3.л.ј.	приближи	4
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	5
καὶ	вез.корд.	и	6
ἤγειρέ	инд.акт.аор.3.л.ј.	подиже	7

με	лич.зм.акуз.ј.	ме	8
ἐπὶ	пред.ген.	на	9
τῶν γονάτων	одр.ч.+з.и.с.р.ген.мн.	колена	11
ἐπὶ	пред.ген.	на	12
τὰ ἴχνη	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	стопу	14
τῶν ποδῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	ногу	16
μου	лич.зам.ген.ј.	мојих	17

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ ἰδοὺ	вез.+узвик	и где	2
χεῖρ	з.и.ж.р.ном.ј.	рука	3
ἀπτομένη	парт.мед.през.ж.р.ном.ј.	дотачиње	4
μου	лич.зам.ген.ј.	ме	5
καὶ	вез.корд.	и	6
ἤγειρέν	инд.акт.аор.3.л.ј.	подиже	7
με	лич.зам.акуз.ј.	ме	8
ἐπὶ	пред.ген.	на	9
τὰ γόνατά	одр.ч.з.и.с.р.акуз.мн.	колена	11
μου	лич.зам.ген.ј.	моја	12

Дан 10,11

ΜΤ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיֹּאמֶר	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и рече	2
אֵלַי	пред.+суф.1.л.о.р.ј.	ми	4
דָּבִיָּדָא	в.и.	Данило	5
אִישׁ-	з.и.м.р.ј.констр.	човече	6
מִדְּמוּתִי	прид.м.р.ј.апс.	мио	7
הָבִין	имперт.хиф.м.р.ј.	разуми	8
בְּדַבְרֵיהֶם	пред.+ч.+з.и.м.р.мн.апс.	речи	11
אֲשֶׁר	рел.зам.	које	12
אֲנֹכִי	нез.зам.1.л.о.р.ј.	ја	13
דֹּבֵר	парт.кал.м.р.ј.апс.	које говорим	14
אֵלַיָּךְ	пред.+суф.2.л.м.р.ј.	ти	16
וּפְמִד	вез.+имперт.кал.м.р.ј.	устани	18
עַל-	пред.	на	19
עֲמֻדָּךְ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.о.р.ј.	место своје	21
כִּי	вез.	јер	22
עַתָּה	прил.	сада	23
שְׁלַחְתִּי	перф.пуел.1.л.о.р.ј.	послан сам	24
אֵלַיָּךְ	пред.+суф.м.р.2.л.ј.	теби	26
וּבְדַבְרוֹ	вез.+пред.+инф.пиел.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и док је говорио	30
עִמִּי	пред.+суф.1.л.о.р.ј.	ми	32
אֶת-	озн.акуз.		33
הַדָּבָר	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	реч	35
הַזֶּה	ч.+прид.м.р.ј.	ову	37
עָמַדְתִּי	перф.кал.1.л.ј.	устао сам	38
מִרְעִיד	парт.хиф.м.р.ј.апс.	престрашен	39

CG	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπέν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	3
Δανιηλ	в.и.м.р.вок.ј.	Данило	4
ἄνθρωπος	з.и.м.р.ном.ј.	човек	5
ἐλεεινός	прид.м.р.ном.ј.	мио	6
εἶ	инд.акт.през.2.л.ј.	си	7
διανοήθητι	имперт.акт.аор.2.л.ј.	размисли	8
τοῖς προσταγμασιν	одр.ч.+з.и.с.р.дат.мн.	заповестима	10
οἷς	рел.зам.с.р.дат.мн.	којима	11
ἐγώ	лич.зам.ном.ј.	ја	12
λαλῶ	инд.крт.през.1.л.ј.	говорим	13
ἐπὶ	пред.акуз.	са	14
σέ	лич.зам.акуз.ј.	тобом	15
καὶ	вез.корд.	и	16
στῆθι	имперт.акт.аор.2.л.ј.	стани	17
ἐπὶ	пред.ген.	на	18
τοῦ τόπου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	места	20
σου	лич.зам.ген.ј.	своје	21
ἄρτι	прил.	сада	22
γάρ	вез.корд.	јер	23
ἀπεστάλην	инд.пас.аор.1.л.ј.	послан сам	24
ἐπὶ	пред.акуз.	к	25
σέ	лич.зам.дат.ј.	теби	26
καὶ	вез.корд.	и	27
ἐν	пред.дат.	на	28
τῷ λαλῆσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	говорење	30
αὐτόν	лич.зам.ген.ј.	његово	31
μετ' ἐμοῦ	пред.ген.+лич.зам.ген.ј.	са мном	33
τὸ πρόσταγμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	заповест	35
τοῦτο	пок.зам.с.р.акуз.ј.	ову	36
ἔστιν	инд.акт.аор.1.л.ј.	стадох	37
τρέμων	партпакт.през.м.р.ном.ј.	уплашен	38

T	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπέν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
πρός	пред.акуз.	за	3
με	лич.зам.акуз.ј.	мене	4
Δανιηλ	в.и.м.р.вок.ј.	Данило	5
άνηρ	з.и.м.р.ном.ј.	човек	6
ἐπιθυμιῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	драго	7
σύνες	имперт.акт.аор.2.л.ј.	размисли	8
ἐν	пред.дат.	о	9
τοῖς λόγοις	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	речима	11
οἷς	рел.зам.с.р.дат.мн.	којима	12

ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	13
λαλῶ	инд.акт.през.1.л.ј.	говорим	14
πρὸς	пред.акуз.	са	15
σέ	лич.зам.акуз.ј.	тобом	16
καὶ	вез.корд.	и	17
στῆθι	имперт.акт.аор.2.л.ј.	стани	18
ἐπὶ	пред.ген.	на	19
τῇ στάσει	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	место	21
σου	лич.зам.ген.ј.	своје	22
ὅτι	вез.суборд.	јер	23
νῦν	прил.	сада	24
ἀπεστάλην	инд.пас.аор.1.л.ј.	послан сам	25
πρὸς	пред.акуз.	код	26
σέ	лич.зам.акуз.ј.	тебе	27
καὶ	вез.корд.	и	28
ἐν	пред.дат.	на	29
τῷ λαλῆσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	говорење	31
αὐτὸν	лич.зам.ген.ј.	његово	32
πρὸς	пред.акуз.	са	33
με	лич.зам.акуз.ј.	мном	34
τὸν λόγον	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	речи	36
τοῦτον	пок.зам.м.р.акуз.ј.	ове	37
ἀνέστην	инд.акт.аор.3.л.ј.	устадох	38
ἔντρομος	прид.м.р.ном.ј.	уплашен	39

Дан 10,12

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיֹּאמֶר	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и рече	2
לֵאמֹר	пред.+суф.1.л.о.р.ј.	ми	4
לֹא	прил.	не	5
תִּירָא	имперф.кал.2.л.м.р.ј.	плаши се	6
דָּנִיֵּל	в.и.	Данило	7
כִּי	вез.	јер	8
מִן	пред.	од	9
הַיּוֹם	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	дана	11
הַרְאֵנוּךָ	ч.+прид.м.р.ј.апс.	првог	13
שָׁעָר	рел.зам.	којег	14
נָתַתָּ	перф.кал.2.л.м.р.ј.	предао си	15
אֶתְּ	озн.акуз.		16
לְבָבְךָ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	срце своје	18
לְהַבִּינֵנִי	пред.+инф.хиф.констр.	да разумеш	20
וְלְהַעֲנֹתַי	вез.+пред.+инф.хитпаел.констр.	и да казниш се	23
לְפָנַי	пред.+з.и.о.р.мн.констр.	пред лицем	25
אֱלֹהֵיךָ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	Бога свога	27
וַשְׁמָעוּ	перф.ниф.3.л.о.р.мн.	услишене су	28
דְּבָרַיִךְ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	речи твоје	30
וְאֵנִי	вез.+нез.зам.1.л.о.р.ј.	и ја	32

יְהָאָה	перф.кал.1.л.о.р.ј.	дошао сам	33
דִּבְרֵיךָ	пред.+з.и.м.р.мн.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	због речи твојих	36

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
πρός	пред.акуз.	за	3
με	лич.зам.акуз.ј.	мене	4
μὴ	озн.нег.	не	5
φοβοῦ	имперт.мед.през.2.л.ј.	плаши се	6
Δανιηλ	в.и.м.р.вок.ј.	Данило	7
ὅτι	вез.суборд.	јер	8
ἀπὸ	пред.ген.	од	9
τῆς ἡμέρας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	дана	11
τῆς πρώτης	одр.ч.+ред.бр.ж.р.ген.ј.	првог	13
ἧς	рел.зам.ген.ј.	којег	14
ἔδωκας	инд.акт.аор.2.л.ј.	предаде	15
τὸ πρόσωπόν σου	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	лице	17
σου	лич.за.ген.ј.	своје	18
διανοηθῆναι	инф.пас.аор.	разумности	19
καὶ	вез.корд.	и	20
ταπεινωθῆναι	инф.пас.аор.	понижности	21
ἐναντίον	пред.ген.	пред	22
κυρίου	з.и.м.р.ген.ј.	Господа	23
τοῦ θεοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	Бога	25
σου	лич.зам.ген.ј.	свога	26
εἰσηκούσθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	услишена је	27
τὸ ῥῆμά σου	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	реч	29
σου	лич.зам.ген.ј.	твоја	30
καὶ	вез.корд.	и	31
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	32
εἰσῆλθον	инд.акт.аор.1.л.ј.	изађох	33
ἐν	пред.дат.	због	34
τῷ ῥήματί σου	з.и.с.р.дат.ј.	речи	36
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	37

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
πρός	пред.акуз.	за	3
με	лич.зам.акуз.ј.	мене	4
μὴ	озн.нег.	не	5
φοβοῦ	имперт.мед.през.2.л.ј.	плаши се	6
Δανιηλ	в.и.м.р.вок.ј.	Данило	7
ὅτι	вез.суборд.	јер	8
ἀπὸ	пред.ген.	од	9
τῆς πρώτης	одр.ч.+ред.бр.ж.р.ген.ј.	првог	11
ἡμέρας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	дана	12

ἦς	рел.зам.ген.ј.	којег	13
ἔδωκας	инд.акт.аор.2.л.ј.	предаде	14
τὴν καρδίαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	срце	16
σου	лич.зам.ген.ј.	своје	17
τοῦ συνιέναι	одр.ч.+инф.акт.през.	разумевању	19
καὶ	вез.корд.	и	20
κακωθῆναι	инф.пас.аор.	страдању	21
ἐναντίον	пред.ген.	пред	22
τοῦ θεοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	Бога	24
σου	лич.зам.ген.ј.	свога	25
ἤκούσθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	услишене су	26
οἱ λόγοι	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	речи	28
σου	лич.за.ген.ј.	твоје	29
καὶ	вез.корд.	и	30
ἦλθον	инд.акт.аор.1.л.ј.	дођох	31
ἐν	пред.дат.	по	32
τοῖς λόγοις	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	речима	34
σου	лич.зам.ген.ј.	твојим	35

Дан 10,13

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְשֵׁנִי	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и вођа	2
מַלְכוּת	з.и.ж.р.ј.констр.	царства	3
פָּרְסִי	в.и.	Персијског	4
מְדַבֵּר	парт.кал.м.р.ј.апс.	који издржа	5
לְנִדְבָרִי	пред.+суф.1.л.о.р.ј.	предамном	7
עֶשְׂרִים	осн.бр.о.р.мн.апс.	двадесет	8
וְאֶחָד	вез.+осн.бр.м.р.ј.апс.	и један	10
יּוֹם	з.и.м.р.ј.апс.	дан	11
וְהַגֵּה	вез.+узвик	и гле	13
מִיְחָאֵל	в.и.	Михајло	14
אֶחָד	осн.бр.м.р.ј.констр.	један	15
עֶשְׂרִים	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	од вођа	17
הָרִאשִׁימִים	ч.+прид.м.р.мн.апс.	првих	19
בָּרַח	перф.кал.м.р.3.л.ј.	дошао је	20
לְעֻזְרָתִי	пред.+инф.кал.констр.+суф.1.л.о.р.ј.	да помогне ми	23
וְאֵנִי	вез.+нез.зам.1.л.о.р.ј.	и ја	25
וַיַּתְּרֵנִי	перф.ниф.1.л.о.р.ј.	оставио сам га	26
שָׁמָּה	прил.	тамо	27
אֶצְלָא	пре.	близу	28
מַלְכוּתִי	з.и.м.р.мн.констр.	царства	29
פָּרְסִי	в.и.	Персијског	30

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ὁ στρατηγὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	заповедник	3
βασιλέως	з.и.м.р.ген.ј.	царства	4

Περσῶν	в.и.м.р.ген.мн.	Персијског	5
ἀνθειστήκει	инд.акт.плсквмпрф.3.л.ј.	бејаше се одупирао	6
ἐναντίον	пред.ген.	испред	7
μου	лич.зам.ген.ј.	мене	8
εἴκοσι	осн.бр.	двадесет	9
καὶ	вез.корд.	и	10
μίαν	осн.бр.ж.р.акуз.ј.	један	11
ἡμέραν	з.и.ж.р.акуз.ј.	дан	12
καὶ ἰδοὺ	вез.+узвик	и гле	14
Μιχαηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Михајло	15
εἰς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	16
τῶν ἀρχόντων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	начелника	18
τῶν πρώτων	одр.ч.+прид.м.р.ген.мн.	првака	20
ἐπῆλθε	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	21
βοηθῆσαι	инф.акт.аор.	да помогне	22
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	23
καὶ	вез.корд.	и	24
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	њега	25
ἐκεῖ	прил.	тамо	26
κατέλιπον	инд.акт.аор.1.л.ј.	оставих	27
μετὰ	пред.ген.	са	28
τοῦ στρατηγοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	заповедникм	30
τοῦ βασιλέως	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	цара	32
Περσῶν	в.и.м.р.ген.мн.	Персијанаца	33

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ὁ ἄρχων	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	начелник	3
βασιλέως	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	царства	4
Περσῶν	з.и.м.р.ген.ј.	Персијског	5
ειστήκει	инд.акт.плсквмпрф.3.л.ј.	бејаше се одржао	6
ἐξ	пред.ген.	од	7
ἐναντίας	прид.ж.р.ген.ј.	супротно	8
μου	лич.зам.ген.ј.	мене	9
εἴκοσι	осн.бр.	двадесет	10
καὶ	вез.корд.	и	11
μίαν	осн.бр.ж.р.акуз.ј.	један	12
ἡμέραν	з.и.ж.р.акуз.ј.	дан	13
καὶ ἰδοὺ	вез.+узвик	и гле	15
Μιχαηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Михајло	16
εἰς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	17
τῶν ἀρχόντων	з.и.м.р.ген.мн.	начелника	19
τῶν πρώτων	одр.ч.+прид.м.р.ген.мн.	првака	21
ἦλθεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	дође	22
βοηθῆσαι	инф.акт.аор.	да помогне	23
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	24
καὶ	вез.корд.	и	25
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	њега	26

ἐκεῖ	прил.	тамо	27
κατέλιπον	инд. акт. аор. 1. л. ј.	оставих	28
μετὰ	пред. ген.	поред	29
τοῦ ἄρχοντος	одр. ч. +з. и. м. р. ген. ј.	начелника	31
τοῦ βασιλέως	одр. ч. +з. и. м. р. ген. ј.	цара	33
Περσῶν	в. и. м. р. ген. мн.	Персијанаца	34

Дан 10,14

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְאָתָּה	вез. +перф. кал. 1. л. о. р. ј.	и дошао сам	2
לְהַבְרִיֵּךְ	пред. +инф. хиф. констр. +суф. 2. л. м. р. ј.	да објасни ти	5
אֵל	озн. акуз.		6
אַשְׁרָא	рел. зам.	шта	7
יִקְרָא	имперф. кал. 3. л. ј. м. р. ј.	десиће се	8
לְעַמְּךָ	пред. +з. и. м. р. ј. констр. +суф. 2. л. м. р. ј.	народу твоме	11
בְּקֵצֵהוּ	пред. +з. и. ж. р. ј. констр.	на крају	13
הַיּוֹם	ч. +з. и. м. р. мн. апс.	дана	15
כִּי	вез.	јер	16
וְעַתָּה	прил.	је	17
וְעַתָּה	з. и. м. р. ј. апс.	виђење	18
לְיּוֹם	пред. +ч. +з. и. м. р. мн. апс.	дана	21

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
εἶπέν	инд. акт. аор. 3. л. ј.	рече	2
μοι	лич. зам. дат. ј.	ми	3
ἦλθον	инд. +. акт. аор. 1. л. ј.	дођох	4
ὑποδείξαι	инф. аор. акт.	да покажем	5
σοι	лич. зам. дат. ј.	ти	6
τί	упит. зам. с. р. ном. ј.	шта	7
ὑπαντήσεται	инд. мед. фут. 3. л. ј.	долази	8
τῷ λαῶ	одр. ч. +з. и. м. р. дат. ј.	народу	10
σου	лич. зам. ген. ј.	твоме	11
ἐπ' ἐσχάτου	пред. ген. +прид. с. р. ген. ј.	на крају	13
τῶν ἡμερῶν	одр. ч. +з. и. ж. р. ген. мн.	дана	15
ἔτι	прил.	још	16
γὰρ	вез. корд.	јер	17
ὄρασις	з. и. ж. р. ном. ј.	виђење	18
εἰς	пред. акуз.	за	19
ἡμέρας	з. и. ж. р. акуз. мн.	дане	20

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
ἦλθον	инд. +. акт. аор. 1. л. ј.	дођох	2
συνετίσαι	инф. акт. аор.	да поучим	3
σε	лич. зам. акуз. ј.	те	4
ὅσα	рел. зам. с. р. ном. мн.	које, шта	5

ἀπαντήσεται	инде.мед.фут.3.л.ј.	наилази	6
τῷ λαῶ σου	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	народу	8
ἐπ' ἐσχάτων	лич.зам.ген.ј.	твоме	9
τῶν ἡμερῶν	пред.ген.+прид.с.р.ген.ј.	на крају	11
ὅτι	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	дана	13
ἔτι	вез.суборд.	јер	14
ἢ ὄρασις	прил.	још	15
εἰς	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	виђење	17
ἡμέρας	пред.акуз.	за	18
	з.и.ж.р.акуз.мн.	дане	19

Дан 10,15

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְיַדְבֵּר	вез.+пред.+инф.пиел.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и кад проговори он	4
מְרֹב	пред.+суф.1.л.о.р.ј.	са мнош	6
וְיַדְבֵּר	пред.+ч.+з.и.м.р.мн.апс.	речи	9
הַלְּאֵלִי	ч.+прид.о.р.мн.	ове	11
וַיִּתֵּן	перф.кал.1.л.ј.	положио сам	12
לְפָנָי	з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.ј.	лице своје	14
הַאֲרֶץ	з.и.ж.р.ј.апс.	земљи	15
וַיִּזְכֹּר	вез.+перф.ниф.1.л.ј.	и занемео сам	17

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐν	пред.дат.	на	2
τῷ αὐτόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	његово	4
λαλήσαι	инф.акт.аор.	говорење	5
μετ' ἐμοῦ	пред.ген.+лич.зам-ген.ј.	са мнош	7
τὰ προσταγмата	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	заповести	9
ἔδωκα	инд.акт.аор.1.л.ј.	положих	10
τὸ πρόσωπόν	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	лице	12
μου	лич.зам.ген.ј.	своје	13
ἐπὶ	пред.акуз.	на	14
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ἐσιώπησα	инд.акт.аор.1.л.ј.	ућутах	18

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐν	пред.дат.	на	2
τῷ λαλήσαι	одр.+инф.акт.аор.	говорење	4
αὐτόν	з.и.м.р.акуз.ј.	његово	5
μετ' ἐμοῦ	пред.ген.+лич.зам-ген.ј.	са мнош	7
κατὰ	пред.акуз.	на	8
τοὺς λόγους	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	речи	10

τούτους	пок.зам.м.р.акуз.мн.	ове	11
ἔδωκα	инд.акт.аор.1.л.ј.	положих	12
τὸ πρόσωπόν	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	лице	14
μου	лич.зам.ген.ј.	своје	15
ἐπὶ	пред.акуз.	на	16
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	18
καὶ	вез.корд.	и	19
κατενύγην	инд.пас.аор.1.л.ј.	занемех	20

Дан 10,16

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְהִנֵּה	вез.+узвик	и гле	2
כְּדְמוּתָהּ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	као сличан	4
בְּנִי	з.и.м.р.мн.констр.	сину	5
אֲדָמָה	з.и.м.р.ј.апс.	човечијем	6
נִגְעָה	парт.кал.м.р.ј.апс.	дотакну је	7
עַל-	пред.		8
שִׁפְתָי	з.и.ж.р.дуал.констр.+суф.1.л.ј.	усне моје	10
וַתִּפְתַּח-	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и отворише се	12
פִּי	з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.ј.	уста моја	14
וַתְּדַבֵּר	вез.+имперф.пиел.1.л.ј.	и говорях	16
וַתִּשָּׁר	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и рекох	18
אֶל-	пред.		19
הַעֲמֹד	ч.+парт.кал.м.р.ј.апс.	оном који стоји	21
לְנִגְדִי	пред.+пред.+суф.1.л.ј.	испред мене	24
אֲדֹנָי	з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.ј.	Господе мој	26
בְּמַרְאֵהָ	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	од виђења	28
וַתִּפְּקַח	перф.ниф.3.л.мн.	преокренуло се	29
צִרְיִי	з.и.м.р.мн.констр.+суф.1.л.ј.	туга моја	31
עָלַי	пред.+суф.1.л.ј.	у мени	33
וְלֹא	вез.+пред.	и	35
וַתִּפְּרָץ	перф.кал.1.л.ј.	повратила	36
כֹּחַ	з.и.м.р.ј.пас.	снага	37

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ ἰδοὺ	вез.+узвик	и гле	2
ὡς	вез.суборд.	као	3
ὁμοίωσις	з.и.ж.р.ном.ј.	сличност	4
χεῖρὸς	з.и.ж.р.ген.ј.	руке	5
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човечије	6
ἦψατό	инд.мед.аор.3.л.ј.	дотаче се	7
μου	лич.зам.ген.ј.	мојих	8
τῶν χειλέων	одр.ч.+з.и.с.р.ген.мн.	усана	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἠνοιξα	инд.акт.аор.1.л.ј.	отвори	12
τὸ στόμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	уста	14
μου	лич.зам.ген.ј.	моја	15

καὶ	вез.корд.	и	16
ἐλάλησα	инд.акт.аор.1.л.ј.	проговорих	17
καὶ	вез.корд.	и	18
εἶπα	инд.акт.аор.1.л.ј.	рекох	19
τῷ ἐστηκότι	одр.ч.+парт.акт.перф.м.р.дат.ј.	ономе који је стајао	21
ἀπέναντί	пред.акуз.	насупротив	22
μου	лич.зам.ген.ј.	мене	23
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	господе	24
καὶ	вез.корд.	и	25
ὡς	вез.суборд.	као	26
ὄρασις	з.и.ж.р.ном.ј.	виђење	27
ἀπεστράφη	инд.пас.аор.3.л.ј.	окренуто би	28
ἐπὶ	пред.акуз.	на	29
τὸ πλευρόν	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	страну (бок)	31
μου	лич.зм.ген.ј.	моју	32
ἐπ' ἐμέ	пред.акуз.+лич.зам.акуз.ј.	на мене	34
καὶ	вез.корд.	и	35
οὐκ	прил.	не	36
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	би	37
ἐν	пред.дат.	у	38
ἐμοὶ	лич.зам.дат.ј.	мени	39
ἰσχύς	з.и.ж.р.ном.ј.	снаге	40

Т	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ ἰδοὺ	вез.корд.+узвик	и гле	2
ὡς	вез.суборд.	као	3
ὁμοίωσις	з.и.ж.р.ном.ј.	сличност	4
υἱοῦ	з.и.м.р.ген.ј.	сина	5
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човечијег	6
ἦψατο	инд.мед.аор.3.л.ј.	дотаче се	7
τῶν χειλέων	з.и.с.р.ген.мн.	усана	9
μου	лич.зам.ген.ј.	мојих	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἦνοιξα	инд.акт.аор.1.л.ј.	отвори	12
τὸ στόμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	уста	14
μου	лич.зам.ген.ј.	моја	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἐλάλησα	инд.акт.аор.1.л.ј.	проговорих	17
καὶ	вез.корд.	и	18
εἶπα	инд.акт.аор.1.л.ј.	рекох	19
πρὸς	пред.акуз.	пред	20
τὸν ἐστῶτα	одр.ч.+парт.акт.перф.3.л.м.р.акуз.ј.	оним који је стајао	22
ἐναντίον	пред.ген.	испред	23
ἐμοῦ	лич.зам.ген.ј.	мене	24
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	господе	25
ἐν	пред.дат.	при	26
τῇ ὀπτασίᾳ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	виђењу	28
σου	лич.зам.ген.ј.	твоме	29

ἐστράφη	инд.пас.аор.3.л.ј.	промењен би	30
τὰ ἐντός	одр.ч.++прил	унутрашњост	32
μου	лич.зам.ген.ј.	моја	33
ἐν	пред.дат.	у	34
ἐμοί	лич.зам.дат.ј.	мени	35
καὶ	вез.корд.	и	36
οὐκ	прил.	не	37
ἔσχον	инд.акт.аор.1.л.ј.	имадох	38
ἰσχύον	з.и.ж.р.акуз.ј.	снаге	39

Дан 10,17

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְכִי	вез.+упит.зам.	и како	2
וְכָל	имперф.кал.3.л.м.р.ј.	ће моћи	3
עֲבָד	з.и.м.р.ј.констр.	слуга	4
אֲדֹנָי	з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.ј.	господе мој	6
הִנֵּה	прид.м.р.ј.	овај	7
לְדַבֵּר	пред.+инф.пиел.констр.	говорити	9
עַם	пред.	са	10
אֲדֹנָי	з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.ј.	господом мојим	12
וְהִנֵּה	прид.м.р.ј.	овим	13
וְאֵינִי	вез.+нез.зам.1.л.ј.	јер ми	15
מֵעַתָּה	пред.+прил.	до сад	17
לֹא	озн.нег.	не	18
יִשְׁמַעְךָ	имперф.кал.3.л.м.р.ј.+пред.+суф.1.л.ј.	остаде	21
בִּי	пред.+суф.1.л.ј.	у мени	23
כֹּחַ	з.и.м.р.ј.апс.	снаге	24
וְנִשְׁפָּח	вез.+з.и.ж.р.ј.апс.	ни даха	26
לֹא	озн.нег.	није	27
נִשְׁפָּח הָרֶגֶל	перф.ниф.3.л.ж.р.ј.	остало	28
בִּי	пред.+суф.1.л.ј.	у мени	30

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
πῶς	упит.зам.	како	2
δυνήσεται	инд.мед.фуг.3.л.ј.	моћи ће	3
ὁ παῖς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	дете, (син,чедо)	5
λαλεῖσαι	инф.акт.аор.	говорити	6
μετὰ	пред.ген.	пред	7
τοῦ κυρίου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	господа	9
αὐτοῦ	лич.зам.ген.ј.	својим	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	12
ἡσθένησα	инд.акт.аор.1.л.ј.	ослабих	13
καὶ	вез.корд.	и	14
οὐκ	прил.	нити	15
ἔστιν	инд.акт.през.3.л.ј.	је	16

ἐν	пред.дат.	у	17
ἐμοὶ	лич.зам.дат.ј.	мени	18
ἰσχύς	з.и.ж.р.ном.ј.	снага	19
καὶ	вез.корд.	и	20
πνεῦμα	з.и.с.р.ном.ј.	дух	21
οὐ	прил.	није	22
κατελείφθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	остављен	24
ἐν	пред.дат.	у	24
ἐμοί	лич.зам.дат.ј.	мени	25

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
πῶς	упит.зам.	како	2
δυνήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	моћи ће	3
ὁ παῖς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	дете, (син,чедо)	5
σου	лич.зам.ген.ј.	твоје	6
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	господе	7
λαλῆσαι	инф.акт.аор.	говорити	8
μετὰ	пред.ген.	пред	9
τοῦ κυρίου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	господа	11
μου	лич.зам.ген.ј.	мога	12
τούτου	пок.зам.м.р.ген.ј.	овога	13
καὶ	вез.корд.	и	14
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	15
ἄλλο	пред.ген.	до	16
τοῦ νῦν	одр.ч.+прил.	сада	18
οὐ	прил.	неће	19
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	одржати се	20
ἐν	пред.дат.	у	21
ἐμοὶ	лич.зам.дат.ј.	мени	22
ἰσχύς	з.и.ж.р.ном.ј.	снага	23
καὶ	вез.корд.	и	24
πνοῆ	з.и.ж.р.ном.ј.	дах	25
οὐχ	прил.	није	26
ὕπελείφθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	остављен	27
ἐν	пред.дат.	у	28
ἐμοί	лич.зам.дат.ј.	мени	29

Дан 10,18

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְיָשָׁר	вез.+имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	и настави	2
וְיָשָׁר	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и дотаче се	4
מִי	пред.+суф.1.л.ј.	ме се	6
הֵיכָל	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	појава	8
אִישׁ	з.и.м.р.ј.апс.	човека	9
וְיָשָׁר	вез.+имперф.пиел.3.л.м.р.ј.+суф.1.л.ј.	и окрепи ме	12

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
προσέθηκε	инд.акт.аор.3.л.ј.	додаде	2
καὶ	вез.корд.	и	3
ἦψατό	инд.мед.аор.3.л.ј.	дотаче се	4
μου	лич.зам.ген.ј.	мене	5
ὡς	вез.суборд.	као	6
ὄρασις	з.и.ж.р.ном.ј.	појава	7
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човечија	8
καὶ	вез.корд.	и	9
κατίσχυσέ	инд.акт.аор.3.л.ј.	ојача	10
με	лич.зам.акуз.ј.	ме	11

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
προσέθηκε	инд.акт.аор.3.л.ј.	додаде	2
καὶ	вез.корд.	и	3
ἦψατό	инд.мед.аор.3.л.ј.	дотаче се	4
μου	лич.зам.ген.ј.	мене	5
ὡς	вез.суборд.	као	6
ὄρασις	з.и.ж.р.ном.ј.	појава	7
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човечија	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἐνίσχυσέν	инд.акт.аор.3.л.ј.	окрепи	10
με	лич.зам.акуз.ј.	ме	11

Дан 10,19

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַאֲמַר	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и рече	2
אֶל-	прил.	не	3
תִּירָא	имперф.кал.2.л.м.р.ј.	плаши се	4
אִישׁ-	з.и.м.р.ј.констр.	човече	5
הַמְדוּת	прид.м.р.ј.апс.	омиљени	6
שְׁלוֹם	з.и.м.р.ј.апс.	мир	7
לְךָ	пред.+суф.2.л.ж.р.ј.	ти	9
תִּזְק	имперт.кал.м.р.ј.	буди јак	10
וְתִזְק	вез.+имперт.кал.м.р.ј.	буди уистину јак	12
וּבְדַבְּרוֹ	вез.+инф.пиел.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и за време говора његовог	15
עִמִּי	пред.+суф.1.л.ј.	са мнош	17
הִתְחַזְּקֵתִי	перф.хитпаел.1.л.ј.	ојачао сам	18
וְאָמַרְהָ	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и проговорих	20
דְּבַר	имперф.пиел.3.л.м.р.ј.	рече	21
אֲדַגֵּי	з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.ј.	Господ мој	23
כִּי	вез.	јер	24
הִזְקַמְנִי	перф.пиел.2.л.м.р.ј.+суф.2.л.ј.	ојачан сам	26

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπέ	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	3
ἄνθρωπος	з.и.м.р.ном.ј.	човек	4
ἐλεεινός	прид.м.р.ном.ј.	мио	5
εἶ	инд.акт.през.2.л.ј.	си	6
μὴ	прил.	не	7
φοβοῦ	имперт.мед.през.2.л.ј.	плаши се	8
ὕγιαίνε	имперт.акт.през.2.л.ј.	буди крепак	9
ἀνδρίζου	имперт.мед.през.2.л.ј.	охрабари се	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἴσχυε	имперт.акт.през.2.л.ј.	ојачај	12
καὶ	вез.корд.	и	13
ἐν	пред.дат.	на	14
τῷ λαλήσα	одр.ч.+инф.акт.аор.	говор	16
αὐτὸν	лич.зам.ген.ј.	његов	17
μετ' ἐμοῦ	пред.ген.+лич.зам.ген.ј.	са мноm	19
ἴσχυσα	инд.акт.аор.1л.ј.	ојачах	20
καὶ	вез.корд.	и	21
εἶπα	инд.акт.аор.1л.ј.	рекох	22
λαλήσατό	имперт.акт.аор.3.л.ј.	говори	23
ὁ κύριός	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	Господе	25
μου	лич.зам.ген.ј.	мој	26
ὅτι	вез.суборд.	јер	27
ἐνίσχυσέ	инд.акт.аор.3.л.ј.	оснажи	28
με	лич.зам.акуз.ј.	ме	29

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπέ	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	3
μὴ	прил.	не	4
φοβοῦ	имперт.мед.през.2.л.ј.	плаши се	5
ἄνθρω	з.и.м.р.ном.ј.	човек	6
ἐπιθυμιῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	драгоценост?	7
εἰρήνη	з.и.ж.р.ном.ј.	мир	8
σοι	лич.зам.дат.ј.	ти	9
ἀνδρίζου	имперт.мед.през.2.л.ј.	охрабари се	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἴσχυε	имперт.акт.през.2.л.ј.	ојачај	12
καὶ	вез.корд.	и	13
ἐν	пред.дат.	на	14
τῷ λαλήσα	одр.ч.+инф.акт.аор.	говор	16
αὐτὸν	лич.зам.ген.ј.	његов	17
μετ' ἐμοῦ	пред.ген.+лич.зам.ген.ј.	са мноm	19
ἴσχυσα	инд.акт.аор.1л.ј.	ојачах	20
καὶ	вез.корд.	и	21

εἶπα	инд. акт. аор. 1. л. ј.	рекох	22
λαλείω	имперт. акт. през. 3. л. ј.	говори	23
ὁ κύριός	одр. ч. + з. и. м. р. ном. ј.	господ	25
μου	лич. зам. ген. ј.	мој	26
ὅτι	вез. суборд.	јер	27
ἐνίσχυσάς	инд. акт. аор. 2. л. ј.	оснажи	28
με	лич. зам. акуз. ј.	ме	29

Дан 10,20

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְאָמַרְתִּי	вез. + имперф. кал. 3. л. м. р. ј.	и рече	2
הֲיָדַעְתָּ	упит. зам. + перф. кал. 2. л. м. р. ј.	знао ли си	4
לְמַה	пред. + упит. зам. перф. кал. 1. л. ј.	зашто	6
בְּאֵתִי	перф. кал. 1. л. ј.	дошао сам	7
אֵלָיךְ	пред. + суф. 2. л. м. р. ј.	к теби	9
וְעַתָּה	вез. + прил.	и сад	11
וְשׁוּבָה	имперф. кал. 1. л. ј.	вратићу се	12
לְהִקָּחַתְּ	пред. + инф. ниф. конст.	да се борим	14
עִמָּךְ	пред.	са	15
שָׁר	з. и. м. р. ј. констр.	вођом	16
פָּרְסִיָּה	в. и.	Персије	17
וְאֲנִי	вез. + нез. зам. 1. л. ј.	и ја	19
יֹצֵאִים	парт. кал. м. р. ј. апс.	одлазим	20
וְהַגָּה	вез. + узвик	и гле	22
שָׂרָה	з. и. м. р. ј. констр.	вођа	23
יָנִי	в. и.	Јавана (Јелина)	24
בָּרָא	перф. кал. 3. л. м. р. ј.	дошао је	25

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
εἶπέν	инд. акт. аор. 3. л. ј.	рече	2
πρὸς	пред. акуз.	код	3
με	лич. зам. акуз. ј.	мене	4
γινώσκεις	инд. акт. през. 2. л. ј.	знаш	5
τί	упит. зам. с. р. ном. ј.	зашто	6
ἦλθον	инд. акт. аор. 1. л. ј.	дођох	7
πρὸς	пред. акуз.	код	8
σέ	лич. зам. акуз. ј.	тебе	9
καὶ	вез. корд.	и	10
νῦν	прил.	сада	11
ἐπιστρέψω	инд. акт. фут. 1. л. ј.	окренућу се	12
διαμάχεσθαι	инф. мед. през.	да се борим	13
μετὰ	пред. ген.	са	14
τοῦ στρατηγοῦ	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	заповедника	16
βασιλείως	з. и. м. р. ген. ј.	царства	17
τῶν Περσῶν	одр. ч. + в. и. м. е. ген. мн.	Персијанаца	19
καὶ	вез. корд.	и	20

ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	21
ἐξεπορευόμεν	инд.мед.имперф.1.л.ј.	удаљих се (изађох)	22
καὶ ἰδοὺ	вез.+узвик	и гле	24
στρατηγὸς	з.и.м.р.ном.ј.	заповедник	25
Ἑλλήνων	в.и.м.р.ген.мн.	Јелина	26
εἰσεπορεύετο	инд.мед.имперф.3.л.ј.	приближи се (уђе)	27

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
εἰ	вез.погодб.	ако	3
οἶδας	инд.акт.перф.2.л.ј.	знаш	4
ἵνα	вез.суборд.	због	5
τί	упит.зам.с.р.ном.ј.	чега (зашто)	6
ἦλθον	инд.акт.аор.1.л.ј.	дођох	7
πρὸς	пред.акуз.	код	8
σέ	лич.зам.акуз.ј.	тебе	9
καὶ	вез.корд.	и	10
νῦν	прил.	сада	11
ἐπιστρέψω	инд.акт.фут.1.л.ј.	окренућу се	12
τοῦ πολεμῆσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	да се борим	14
μετὰ	пред.ген.	са	15
ἄρχοντος	з.и.м.р.ген.ј.	начелником	16
Περσῶν	в.и.м.е.ген.мн.	Персијанаца	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	19
ἐξεπορευόμεν	инд.мед.имперф.1.л.ј.	удаљићу се	20
καὶ	вез.корд.	и	21
ὁ ἄρχων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	начелник	23
τῶν Ἑλλήνων	одр.ч.+в.и.м.р.ген.мн.	Јелина	25
ἤρχετο	инд.мед.имперф.3.л.ј.	долази	26

Дан 10,21

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
בְּלֵ	прил.	али	1
דִּבְרֵ	имперф.хиф.1.л.ј.	објавићу	2
לְ	пред.+суф.2.л.ј.	ти	4
תֵּ	озн.акуз.		5
הִשָּׁמַע	ч.+парт.кал.пас.м.р.ј.апс.	записано	7
בְּכַתְּבֵ	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	у спису	9
מִן	з.и.ж.р.ј.апс.	истине	10
וְ	вез.+прил.	и ни	12
אֶחָד	осн.бр.м.р.ј.апс.	један	13
מְחַזְּקֵ	парт.хитпаел.м.р.ј.апс.	који држи	14
עִמּוֹ	пред.+суф.1.л.ј.	са мнош	16
לִפְנֵ	пред.	пред	17
אֵלַי	прид.о.р.дуал.	овим	18

וְ	вез.	осим	19
וְאֵ	вез.		20
מִיכָאֵל	в.и.	Михајло	21
וְאֵלֵיכֶם	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.мн.	вођа ваш	23

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
μάλα	прил.	још	2
ὑποδείξω	инд.акт.фут.1.л.ј.	показаћу	3
σοι	лич.зам.дат.ј.	ти	4
τὰ πρῶτα	одр.ч.+прид.а.р.акуз.мн.	прве	6
ἐν	пред.дат.	у	7
ἀπογραφῆ	з.и.ж.р.дат.ј.	писму	8
ἀληθείας	з.и.ж.р.ген.ј.	истине	9
καὶ	вез.корд.	и	10
οὐθεὶς	неодр.зам.м.р.ном.ј.	ниједан	11
ἦν	инд.акт.имперф.3.л.ј.	није	12
ὁ βοηθῶν	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ном.ј.	који помаже	14
μετ' ἐμοῦ	пред.ген.+лич.зам.ген.ј.	са мном	16
ὕπὲρ	пред.ген.	око	17
τούτων	пок.зам.с.р.ген.мн.	овога	18
ἀλλ' ἦ	вез.корд.+вез.корд.	али и (осим)	20
Μιχαὴλ	в.и.м.р.ном.ј.	Михајло	21
ὁ ἄγγελος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	анђео	23

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἀλλ' ἦ	вез.корд.+вез.корд.	али и (осим)	2
ἀναγγελοῦ	инд.акт.фут.1.л.ј.	јавићу	3
σοι	лич.зам.дат.ј.	ти	4
τὰ ἐντεταγμένον	одр.ч.+парт.пас.перф.с.р.акуз.ј.	записано	6
ἐν	пред.дат.	у	7
γραφῆ	з.и.ж.р.дат.ј.	писму	8
ἀληθείας	з.и.ж.р.ген.ј.	истине	9
καὶ	вез.корд.	и	10
οὐκ	прил.	не	11
ἔστιν	инд.акт.през.3.л.ј.	је	12
εἷς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	13
ἀντεχόμενος	парт.мед.през.м.р.ном.ј.	који се држи	14
μετ' ἐμοῦ	пред.ген.+лич.зам.ген.ј.	са мном	16
περὶ	пред.ген.	око	17
τούτων	пок.за.с.р.ген.мн.	овога	18
ἀλλ' ἦ	вез.корд.+вез.корд.	али и (осим)	20
Μιχαὴλ	в.и.м.р.ном.ј.	Михајло	21
ὁ ἄρχων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	начелник	23
ὕμῶν	лич.зам.ген.мн.	наш	24

Дан 11,1

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְאֲנִי	вез.+нез.зам.1.л.ј.	и ја	2
בַּשָּׁנָה	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	у години	4
הַפְּרִי	осн.бр.ж.р.ј.апс.	првој	5
לְדָרִי	пред.+в.и.	Дарија	7
הַמֶּדֶה	ч.+в.и.	Меде	9
עָמַדְנָה	инф.кал.констр.+суф.1.л.ј.	да устанем	11
לְמִתְקַן	пред.+парт.хиф.м.р.ј.апс.	да ојачам	13
וְלִמְצִי	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.апс.	и на утврђење	16
לִי	пред.+суф.3.л.ј.м.р.	пред њим	18

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐν	пред.дат.	у	2
τῷ ἐνιαυτῷ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	години	4
τῷ πρώτῳ	одр.ч.+ред.бр.м.р.дат.ј.	првој	6
Κύρου	в.и.м.р.ген.ј.	Кира	7
τοῦ βασιλέως	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	цара	9
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	10
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	11
ἐνισχύσαι	инф.акт.аор.	да ојачаш	12
καὶ	вез.корд.	и	13
ἀνδρίζεσθαι	инф.мед.през.	храбриш се	14

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	2
ἐν	пред.дат.	у	3
ἔτει	з.и.с.р.дат.ј.	години	4
πρώτῳ	ред.бр.с.р.дат.ј.	првој	5
Κύρου	в.и.м.р.ген.ј.	Кира	6
ἔστην	инд.акт.аор.1.л.ј.	устадох	7
εἰς	пред.акуз.	за	8
κράτος	з.и.с.р.акуз.ј.	моћ	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἰσχύον	з.и.ж.р.акуз.ј.	силу	11

Дан 11,2

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
הָעֵת	вез.+прил.	и сада	2
הַאֱמִתָּה	з.и.ж.р.ј.апс.	истину	3
תְּגַדֵּל	имперф.хиф.1.л.ј.	саопштићу	4
לָךְ	пред.+суф.2.л.ј.	ти	6
הַהֵן	узвик	гле	7
עוֹשֵׂה	прил.	још	8

שְׁלֹשָׁה	осн.бр.м.р.ј.апс.	три	9
מְלָכִים	з.и.м.р.мн.апс.	цара	10
לְמַדְרִים	парт.кал.м.р.мн.апс.	који устаће	11
לְפָרֹס	пред.+в.и.	у Египту	13
וְהָרְבִיעִי	вез.+ч.+ред.бр.м.р.ј.апс.	и четврти	16
יַעֲשֶׂיר	имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	обогатиће се	17
בְּעֶשְׂרֵים	з.и.м.р.ј.апс.	богаством	18
גְּדוֹלִים	прид.м.р.ј.апс.	великим	19
מִכָּל	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	од свих	21
וּכְחֹזְקוֹ	вез.+предз.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и од снаге његове	24
בְּעֶשְׂרֵים	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	од богатства његовог	27
יַעֲרִיר	имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	устаће	28
הַכֹּל	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	све	30
אֶחָד	озн.акуз.		31
מַלְכוּת	з.и.ж.р.ј.констр.	царства	32
יָוָן	в.и.	Јавана (Јелина)	33

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
νῦν	прил.сада	сада	2
ἤλθον	инд.акт.аор.1.л.ј.	дођох	3
τὴν ἀλήθειαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	истину	5
ὑποδείξαι	инф.акт.аор.	да покажем	6
σοι	лич.зам.дат.ј.	ти	7
ἰδοὺ	узвик	гле	8
τρεις	осн.бр.м.р.ном.мн.	три	9
βασιλεῖς	з.и.м.р.ном.мн.	цара	10
ἀνθεστήκασιν	инд.акт.перф.3.л.мн.	устала су	11
ἐν	пред.дат.	у	12
τῇ Περσίδι	одр.ч.+в.и.ж.р.дат.ј.	Персији	14
καὶ	вез.корд.	и	15
ὁ τέταρτος	одр.ч.+ред.бр.м.р.ном.ј.	четврти	17
πλουτήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	обогатиће се	18
πλοῦτον	з.и.мр.акуз.ј.	богаством	19
μέγαν	прид.м.р.акуз.ј.	великим	20
παρὰ	пред.акуз.	од	21
πάντας	прид.м.р.акуз.мн.	свих	22
καὶ	вез.корд.	и	23
ἐν	пред.дат.	у	24
τῷ κατισχύσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	надмоћи	26
αὐτὸν	лич.зам.р.акуз.ј.	његовој	27
ἐν	пред.	у	28
τῷ πλούτῳ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	богаству	30
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовом	31
ἐπαναστήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	супротставиће се	32
παντὶ	прид.м.р.дат.ј.	свим	33
βασιλεῖ	з.и.м.р.дат.ј.	царевима	34
Ἑλλήνων	в.и.м.р.ген.мн.	Јелинских	35

T	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
νῦν	прил.сада	сада	2
ἀλήθειαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	истину	3
ἀναγγελεῖ	инд.акт.фут.1.л.ј.	јавићу	4
σοι	лич.зам.дат.ј.	ти	5
ἰδοὺ	узвик	гле	6
ἔτι	прил.	још	7
τρεις	осн.бр.м.р.ном.мн.	три	8
βασίλεις	з.и.м.р.ном.мн.	цара	9
ἀναστήσονται	инд.мед.фут.3.л.ј.	подићи ће се	10
ἐν	пред.дат.	у	11
τῇ Περσίδι	одр.ч.+в.и.ж.р.дат.ј.	Персији	13
καὶ	вез.корд.	и	14
ὁ τέταρτος	одр.ч.+ред.бр.м.р.ном.ј.	четврти	16
πλουτήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	обогатиће се	17
πλοῦτον	з.и.мр.акуз.ј.	богаством	18
μέγαν	прид.м.р.акуз.ј.	великим	19
παρὰ	пред.акуз.	од	20
πάντας	прид.м.р.акуз.мн.	свих	21
καὶ	вез.корд.	и	22
μετὰ	пред.акуз.	са	23
τὸ κρατῆσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	јачином	25
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	његовом	26
τοῦ πλούτουαὐ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	богаства	28
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовог	29
ἐπιαναστήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	супроставиће се	30
πάσαις	прид.ж.р.дат.мн.	свима	31
βασίλειαις	з.и.ж.р.дат.мн.	царевима	32
Ἑλλήνων	в.и.м.р.ген.мн.	Јелинским	33

Дан 11,3

MT	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיַּעַן	вез+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и устао је	2
וַיַּלְכֵם	з.и.м.р.ј.констр.	цар	3
וַיִּבְרַח	прид.м.р.ј.апс.	моћни	4
וַיַּשְׁלֵם	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и царевао је	6
וַיַּשְׁלֵם	з.и.м.р.ј.апс.	царевином	7
וַיַּבְרֵם	з.и.м.р.ј.констр.	бројном	8
וַיַּשְׁפֵּם	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и чинио је	10
וַיַּצְרֵם	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	по вољи својој	13

CG	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	подићи ће се	2
βασίλευς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	3

δυνατός	прид.м.р.ном.ј	моћни	4
καὶ	вез.корд.	и	5
κυριεύσει	инд.акт.фут.	господариће	6
κυριείας	з.и.ж.р.ген.ј.	господством	7
πολλῆς	прид.ж.р.ген.ј.	многим	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ποιήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	чиниће	10
καθὼς	вез.суборд.	како	11
ἂν	вез.суборд.	би	12
βούληται	коњ.мед.през.3.л.ј.	хтео	13

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἀναστήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	дигнуће се	2
βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	3
δυνατός	прид.м.р.ном.ј	моћни	4
καὶ	вез.корд.	и	5
κυριεύσει	инд.акт.фут.	господариће	6
κυριείας	з.и.ж.р.ген.ј.	господством	7
πολλῆς	прид.ж.р.ген.ј.	многим	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ποιήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	чиниће	10
κατὰ	пред.акуз.	по	11
τὸ θέλημα	одр.ч.+з.и.с.р. акуз.ј.	вољи	13
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	својој	14

Дан 11,4

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיָּקֶם	вез.+пред.+инф.кал.констр.3.л.м.р.ј.	и кад устане	3
תִּשְׁבֵּר	имперф.ниф.3.л.ж.р.ј.	сломиће	4
מַלְכוּתוֹ	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.	царство његово	6
וַתִּשְׁתַּחֲוֶה	вез.+имперф.ниф.3.л.ж.р.ј.	и поделиће	8
לְאַרְבַּע	пред.+осн.бр.ж.р.ј.констр.	на четири	10
רוּחֹת	з.и.о.р.дуал.констр.	ветра	11
הַשָּׁמַיִם	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	неба	13
וְלֹא	вез.+озн.нег.	и не	15
לְאַחֲרָיו	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.суф.3.л.м.р.ј.	потомству своме	17
וְלֹא	вез.+озн.нег.	ни	19
כְּמִשְׁלוֹ	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	по царевању своме	22
אֲשֶׁר	рел.зам.	којом	23
מִשָּׁל	перф.кал.3.л.м.р.ј.	владао је	24
כִּי	вез.	јер	25
תִּנְתָּשׁ	имперф.ниф.3.л.ж.р.ј.	биће искорњен	26
מַלְכוּתוֹ	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	царство његово	28
וְלְאַחֲרָיִם	вез.+ч.+прид.м.р.мн.апс.	и осталима	31
מִלְכָּדָר	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	иза дела	34
אֲלֵה	прид.о.р.мн.	овог	35

CG	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐν	пред.дат.	на	2
τῷ ἀναστῆναι	одр.ч.+инф.акт.аор.	дизање	4
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	његово	5
συντριβήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	сломљена биће	6
ἡ βασιλεία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	царевина	8
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	9
καὶ	вез.корд.	и	10
μερισθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	подељена биће	11
εἰς	пред.акуз.	на	12
τοὺς τέσσαρας	одр.ч.+осн.бр.м.р.акуз.мн.	четири	14
ἀνέμους	з.и.м.р.акуз.мн.	ветра	15
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	неба	17
οὐ	прил.	не	18
κατὰ	пред.акуз.	за	19
τὴν ἀλκὴν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	јунаштво	21
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	22
οὐδὲ	вез.корд.	нити	23
κατὰ	пред.акуз.	за	24
τὴν κυριεῖαν	одр.ч.+з.и.ж.ракуз.ј.	господство	26
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	27
ἣν	рел.зам.ж.р.акуз.ј.	којим	28
ἐδυνάστευσε	инд.акт.аор.3.л.ј.	завлада	29
ὅτι	вез.суборд.	јер	30
ἀποσταθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	отпаднеће	31
ἡ βασιλεία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	царевина	33
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	34
καὶ	вез.корд.	и	35
ἐτέρους	прид.м.р.акуз.мн.	другима	36
διδάξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	показаће	37
ταῦτα	пок.зам.с.р.акуз.мн.	ово	38

T	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ὡς	вез.суборд.	како	2
ἂν	вез.суборд.	буде	3
στῆ	коњ.акт.аор.3.л.ј.	постављена	4
ἡ βασιλεία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	царевина	6
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	7
συντριβήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	сломљена биће	8
καὶ	вез.корд.	и	9
διαιρεθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	подељена	10
εἰς	пред.акуз.	на	11
τοὺς τέσσαρας	одр.ч.+осн.бр.м.р.акуз.мн.	четири	13
ἀνέμους	з.и.м.р.акуз.мн.	ветра	14
τοῦ οὐρανοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	неба	16

καὶ	вез.корд.	и	17
οὐκ	прил.	не	18
εἰς	пред.акуз.	на	19
τὰ ἔσχατα	одр.ч.+прид.с.р.акуз.мн.	делове	21
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	22
οὐδὲ	вез.корд.	нити	23
κατὰ	пред.акуз.	за	24
τὴν κυριείαν	одр.ч.+з.и.ж.ракуз.ј.	господство	26
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	27
ἦν	рел.зам.ж.р.акуз.ј.	којим	28
ἐκυρίευσεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	загосподари	29
ὅτι	коњ.акт.аор.3.л.ј.	да стоји	30
ἐκτιλήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	истргнуће се	31
ἡ βασιλεία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	царевина	33
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	34
καὶ	вез.корд.	и	35
ἑτέροις	прид.м.р.дат.мн.	другима	36
ἐκτὸς	пред.ген.	изван	37
τούτων	пок.зам.м.р.ген.мн.	овога	38

Дан 11,5

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיְהִי	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и ојачаће	2
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	цар	3
הַמִּצְרַיִם	з.и.м.р.ј.констр.+ч.+в.и.	јужни (Египатски)	6
וּמִן	вез.+пред.	и од	8
שָׂרֵיוֹ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.м.р.ј.	вођа његовог	10
וַיְהִי	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и надваладаће	12
עָלָיו	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	над њим	14
וּמִשָּׁל	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и зацарио се	16
מִמֶּשֶׁל	з.и.м.р.ј.констр.апс.	царевањем	17
בְּ	прид.м.р.ј.апс.	великим	18
מִמֶּשֶׁל	з.и.ж.р.ј.констр.суф.3.л.м.р.ј.	царевином његовом	19

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐνισχύσει	инд.акт.фут.	ојачаће	2
βασιλείαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	царевина	3
Αἰγύπτου	в.и.ж.р.ген.ј.	Египатска	4
καὶ	вез.корд.	и	5
εἰς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	6
ἐκ	пред.ген.	од	7
τῶν δυναστῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	владара	9
κατισχύσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	надвадаће	10
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	га	11
καὶ	вез.корд.	и	12
δυναστεύσει	инд.акт.фт.3.л.ј.	завладаће	13

δυναστεία	з.и.ж.р.ном.ј.	владавина	14
μεγάλη	прид.ж.р.ном.ј.	велика	15
ἡ δυναστεία	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	владавина	17
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	18

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐνισχύσει	инд.акт.фут.	ојачаће	2
ὁ βασιλεὺς	з.и.мм.р.ном.ј.	цар	4
τοῦ νότου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	јужни	6
καὶ	вез.корд.	и	7
εἷς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	8
τῶν ἀρχόντων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	вођа	10
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његових	11
ἐνισχύσει	инд.акт.фут.	ојачаће	12
ἐπ' αὐτόν	пред.акуз.+лич.зам.м.р.акуз.ј.	над њим	14
καὶ	вез.корд.	и	15
κυριεύσει	инд.акт.фут.	господариће	16
κυριείαν	з.и.ж.р.ген.ј.	господством	17
πολλήν	прид.с.р.акуз.ј.	многим	18
ἐπ' ἐξουσίας	пред.ген.+з.и.ж.р.ген.ј.	по вољи	20
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовој	21

Дан 11,6

МГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּלְקַרְבֵּי	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.констр.	и на крају	3
שָׁנִים	з.и.ж.р.мн.апс.	године	4
וַיִּתְּחַבְּרוּ	имперф.хитпаел.3.л.м.р.мн.	удружиће се	5
וּבָת	вез.+з.и.ж.р.ј.констр.	и ћерка	7
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	цара	8
הַגִּבּוֹר	ч.+в.и.	Негеба	10
וַיְבֹרֵךְ	имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	ући ће	11
אֶל-	пред.	к	12
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	цару	13
הַצָּפוֹן	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	севера	15
לַעֲשׂוֹת	пред.+инф.кал.констр.	да учини	17
מִישָׁרִים	з.и.м.р.мн.апс.	договор	18
וְלֹא-	вез.+озн.нег.	и неће	20
תֵּשָׁבֵר	имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	повратити	21
כּוֹחַ	з.и.м.р.ј.констр.	моћ	22
הַיָּדַיִם	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	рукама	24
וְלֹא	ч.+озн.нег.	и неће	26
יֵעֲמֵד	имперф.кал.3.л.м.р.ј.	остати	27
וּזְרָעוֹ	вез.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и рукама њеним	30
וְתִתֵּן	вез.+имперф.ниф.3.л.ж.р.ј.	и биће предана	32
הִיא	нез.зам.ж.р.3.л.ј.	она	33

וּמְבִיאֵיהֶם	вез.+парт. хиф. м. р. мн. констр.+суф. 3. л. ж. р. j.	и они који довели су је	36
וְהָלַךְ	вез.+ч. +парт. кал. м. р. j. констр.+суф. 3. л. ж. р. j.	и који је рођен	40
וּמְקַנְיָם	вез. парт. хиф. м. р. j. констр.+суф. 3. л. ж. р. j.	и који је подржавају	42
בְּהַיָּמִים	пред.+ч.+з. и. о. р. дуал. апс.	у времену	45

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
εἰς	пред. акуз.	на	2
συντέλειαν	з. и. ж. р. акуз. j.	крај	3
ἐνιαυτῶν	з. и. м. р. ген. мн.	година	4
ἄξει	инд. акт. фут. 3. л. j.	доћи ће	5
αὐτοῦς	лич. зам. м. р. акуз. мн.	њима	6
καὶ	вез. корд.	и	7
εἰσελεύσεται	инд. мед. фут. 3. л. j.	придружи ће се	8
βασιλεὺς	з. и. м. р. н. мој.	цар	9
Αἰγύπτου	в. и. ж. р. ген. j.	Египатски	10
εἰς	пред. акуз.	на	11
τὴν βασιλείαν	одр. ч.+з. и. ж. р. акуз. j.	царевину	13
τὴν βορρᾶ	одр. ч.+з. и. м. р. ген. j.	северну	15
ποιήσασθαι	инф. мед. аор.	да учини	16
συνθήκας	з. и. ж. р. акуз. мн.	договор	17
καὶ	вез. корд.	и	18
οὐ	прил.	не	19
μὴ	прил.	не	20
κατισχύση	коњ. акт. аор 3. л. j.	да надвлада	21
ὅτι	вез. суборд.	јер	22
ὁ βραχίον	одр. ч.+з. и. м. р. ном. j.	рука	24
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. j.	његова	25
οὐ	прил.	неће	26
στήσει	инд. акт. фут. 3. л. j.	утврдити	27
ἰσχύον	з. и. ж. р. акуз. j.	снагу	28
καὶ	вез. корд.	и	29
ὁ βραχίον	одр. ч.+з. и. м. р. ном. j.	рука	31
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. j.	његова	32
ναρκήσει	инд. акт. фут. 3. л. j.	учврстиће	33
καὶ	вез. корд.	и	34
τῶν συμπορευομένων	одр. ч.+парт. мед. през. 3. л. м. р. ген. мн.	оних који се удружују	36
μετ' αὐτοῦ	пред. ген.+лич. зам. м. р. ген. j.	са њим	38
καὶ	вез. корд.	и	39
μενεῖ	инд. акт. фут. 3. л. j.	остаће	40
εἰς	пред. акуз.	на	41
ῥας	з. и. ж. р. акуз. мн.	час	42

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1

μετὰ	пред. акуз.	после	2
τὰ ἔτη	одр. ч. +з. и. с. р. акуз. мн.	година	4
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. ј.	његових	5
συμμειγήσονται	инд. пас. фут. 3. л. ј.	удружени биће	6
καὶ	вез. корд.	и	7
θυγάτηρ	з. и. ж. р. ном. ј.	ћерка	8
βασιλέως	з. и. м. р. ген. ј.	цара	9
τοῦ νότου	одр. ч. +з. и. м. р. ген. ј.	јужног	11
εἰσελεύσε	инд. мед. фут. 3. л. ј.	отићи ће	12
πρὸς	пред. акуз.	код	13
βασιλέα	з. и. м. р. акуз. ј.	цара	14
τοῦ βορρᾶ	одр. ч. +з. и. м. р. ген. ј.	северног	16
τοῦ ποιῆσαι	одр. ч. +инф. мед. аор.	да учини	18
συνθήκας	з. и. ж. р. акуз. мн.	договор	19
μετ' αὐτοῦ	пред. ген. +лич. зам. м. р. ген. ј.	са њим	21
καὶ	вез. корд.	и	22
οὐ	прил.	неће	23
κρατήσει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	задржати	24
ἰσχύος	з. и. ж. р. ген. ј.	снагу	25
βραχίονος	з. и. м. р. ген. ј.	руке	26
καὶ	вез. корд.	и	27
οὐ	прил.	неће се	28
στήσεται	инд. мед. фут. 3. л. ј.	утврдити	29
τὸ σπέρμα	одр. ч. +з. и. с. р. ном. ј.	семе	31
αὐτοῦ	лић. зам. м. р. ген. ј.	његово	32
καὶ	вез. корд.	и	33
παραδοθήσεται	инд. пас. фут. 3. л. ј.	испоручена биће	34
αὐτὴ	лич. зам. ж. р. ном. ј.	она	35
καὶ	вез. корд.	и	36
οἱ φέροντες	одр. ч. +парт. акт. през. м. р. ном. мн.	они који долазе	38
αὐτὴν	лич. зам. ж. р. акуз. ј.	са њом	39
καὶ	вез. корд.	и	40
ἡ νεᾷνις	одр. ч. +з. и. ж. р. ном. ј.	девојка	42
καὶ	вез. корд.	и	43
ὁ κατισχύων	одр. ч. +парт. акт. през. м. р. ном. ј.	који подржавају	45
αὐτὴν	лич. зам. ж. р. акуз. ј.	њу	46
ἐν	пред. дат.	у	47
τοῖς καιροῖς	одр. ч. +з. и. м. р. дат. мн.	времену	49

Дан 11,7

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַעֲמַד	вез. +перф. кал. 3. л.	и изникла је	2
מִנְצָרָה	пред. +з. и. м. р. ј. констр.	младица из	4
שָׁרְשֵׁיהָ	з. и. м. р. мн. констр. +суф. 3. л. м. р. ј.	корена њеног	6
כְּנֹ	з. и. м. р. ј. констр. +суф. 3. л. м. р. ј.	место своје	8
וַיִּבְדָּא	вез. +имперф. кал. 3. л. м. р. ј.	и стећи ће	10
לְאֵ	пред.		11

הַגִּל	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	силу (војску)	13
וַיָּבֵא	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и ући ће	15
בְּמַעֲרֹוֹ	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	у утврђење	17
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	цара	18
הַצָּפוֹן	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	северног	20
וַיַּעַשׂ	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и делао је	22
בֵּינֵיהֶם	пред.+суф.3.л.м.р.мн.	међу њима	24
וַיִּזְדַּקֵּם	вез.+перф.хиф.3.л.м.р.ј.	и надваладао је	26

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἀναστήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	устаће	2
φυτὸν	з.и.с.р.ном.ј.	биљка	3
ἐκ	пред.ген.	из	4
τῆς ῥίζης	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	корена	6
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њеног	7
καθ' ἑαυτόν	пред.акуз.+поврт.зам.м.р.акуз.ј.	од себе	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἥξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	доћи ће	11
ἐπὶ	пред.акуз.	са	12
τὴν δύναμιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	силом	14
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	својом	15
ἐν	пред.дат.	на	16
ἰσχύι	з.и.ж.р.дат.ј.	моћ	17
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своју	18
βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	19
βορρᾶ	з.и.м.р.ген.ј.	северни	20
καὶ	вез.корд.	и	21
ποιήσει	инд.аакт.фут.3.л.ј.	учиниће	22
ταραχὴν	з.и.ж.р.акуз.ј.	буну	23
καὶ	вез.корд.	и	24
κατισχύσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	надвладаће	25

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	изникнуће	2
ἐκ	пред.ген.	из	3
τοῦ ἄνθους	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	цвета	5
τῆς ῥίζης	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	корена	7
αὐτῆς	лич.зам.ж.р.ген.ј.	њеног	8
τῆς ἐτοιμασίας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	приправљености	10
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	11
καὶ	вез.корд.	и	12
ἥξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	доћи ће	13
πρὸς	пред.акуз.	са	14
τὴν δύναμιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	силом	16
καὶ	вез.корд.	и	17
εἰσελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	уући ће се	18

εἰς	пред. акуз.	у	19
τὰ ὑποστηρίγματα	одр. ч. + з. и. ас. р. акуз. мн.	утврђења	21
τοῦ βασιλέως	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	царева	23
τοῦ βορρᾶ	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	севера	25
καὶ	вез. корд.	и	26
ποιήσει	инд. аакт. фут. 3. л. ј.	делаће	27
ἐν	пред. дат.	на	28
αὐτοῖς	лич. зам. м. р. дат. мн.	њима	29
καὶ	вез. корд.	и	30
κατισχύσει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	надвладаће	31

Дан 11,8

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְגַם	вез. + вез.	и још	2
אֱלֹהֵיהֶם	з. и. м. р. мн. констр. + суф. 3. л. м. р. мн.	богове њихове	4
עִם	пред.	са	5
בְּצַדֵּיהֶם	з. и. м. р. мн. констр. + суф. 3. л. м. р. мн.	њиховим изливеним ликовима	7
עִם	пред.	са	8
וְיָדָי	з. и. м. р. мн. констр.	сасудима	9
אֲנִי מְחַמְּדֵם	з. и. ж. р. ј. констр. + суф. 3. л. м. р. мн.	драгоценим њиховим	11
כֶּסֶף	з. и. м. р. ј. апс.	сребра	12
וְזָהָב	вез. + з. и. м. р. ј. апс.	и злата	14
בְּשִׁבְרִי	пред. + ч. + з. и. м. р. ј. апс.	из ропства	17
אֵינִי	имперф. хиф. 3. л. м. р. ј.	донеће	18
מִמִּצְרַיִם	в. и.	мисирског	19
וְהוּא	вез. + нез. зам. 3. л. м. р. ј.	и он	21
שָׁנָיִם	з. и. ж. р. мн. апс.	године	22
יִשְׁעֵי	имперф. 3. л. м. р. ј.	задесиће	23
מִלְּפִי	пред. + з. и. м. р. ј. констр.	цара	25
הַצָּפוֹן	ч. + з. и. ж. р. ј. апс.	северног	27

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
τοὺς θεοὺς	одр. ч. + з. и. м. р. акуз. мн.	богове	3
αὐτῶν	з. и. м. р. ген. мн.	њихове	4
καταστρέψει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	окренуће	5
μετὰ	пред. ген.	са	6
τῶν χωνευτῶν	одр. ч. + прид. с. р. ген. мн.	изливених	8
αὐτῶν	з. и. м. р. ген. мн.	њихових	9
καὶ	вез. корд.	и	10
τοὺς ὄχλους	од. ч. + з. и. м. р. акуз. мн.	мноштвом	12
αὐτῶν	з. и. м. р. ген. мн.	њиховим	13
μετὰ	пред. ген.	са	14
τῶν σκευῶν	одр. ч. + з. и. с. р. ген. мн.	сасуда	16
τῶν ἐπιθυμημάτων	одр. ч. + з. и. с. р. ген. мн.	драгоцених	18
αὐτῶν	з. и. м. р. ген. мн.	њихових	19
τὸ ἀργύριον	одр. ч. + з. и. с. р. акуз. ј.	сребро	21

καὶ	вез.корд.	и	22
τὸ χρυσίον	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	злато	24
ἐν	пред.дат.	у	25
αἰχμαλωσία	з.и.ж.р.дат.ј.	ропству	26
ἀποΐσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	донеће	27
εἰς	пред.акуз.	из	28
Αἴγυπτον	в.и.ж.р.акуз.ј.	Египта	29
καὶ	вез.корд.	и	30
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	десиће се	31
ἔτος	з.и.с.р.акуз.ј.	година	32
βασιλεῖ	з.и.м.р.дат.ј.	цару	33
βορρᾶ	з.и.м.р.ген.ј.	севера	34

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καί	вез.корд.	и	1
γε	речц.	бар	2
τοὺς θεοὺς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	богове	4
αὐτῶν	з.и.м.р.ген.мн.	њихове	5
μετὰ	пред.ген.	са	6
τῶν χωνευτῶν	одр.ч.+прид.с.р.ген.мн.	изливених	8
αὐτῶν	з.и.м.р.ген.мн.	њихових	9
πᾶν	прид.с.р.акуз.ј.	свим	10
σκεῦος	з.и.с.р.акуз.ј.	сасудом	11
ἐπιθυμητὸν	прид.с.р.акуз.ј.	драгоцености	12
αὐτῶν	з.и.м.р.ген.мн.	њихових	13
ἀργυρίου	з.и.с.р.ген.ј.	сребра	14
καὶ	вез.корд.	и	15
χρυσίου	з.и.с.р.ген.ј.	злата	16
μετὰ	пред.ген.	са	17
αἰχμαλωσίας	з.и.ж.р.ген.ј.	ропства	18
εἰς	пред.акуз.	у	19
Αἴγυπτον	в.и.ж.р.акуз.ј.	Египта	20
καὶ	вез.корд.	и	21
αὐτὸς	лич.зам.м.р.ном.ј.	он	22
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	утврдиће се	23
ὑπὲρ	прил.акуз.	над	24
βασιλέα	з.и.м.р.акуз.ј.	царем	25
τοῦ βορρᾶ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	северног	27

Дан 11,9

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
נָפַח	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и дошао је	2
לְמַלְכָּה	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	у царевину	4
לְמֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	цара	5
בְּנֶגֶב	ч.+в.и.	Негеба	7
וַיָּשָׁב	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и вратио се	9

לֶחֶם	пред.	у	10
אֶרְצָהּ	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	земљу своју	12

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἰσελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	увући ће се	2
εἰς	пред.акуз.	у	3
βασιλείαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	царевину	4
Αἰγύπτου	в.и.ж.р.ген.ј.	Египта	5
ἡμέρας	з.и.ж.р.акуз.мн.	дана	6
καὶ	вез.корд.	и	7
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	вратиће	8
ἐπὶ	пред.акуз.	у	9
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	11
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своју	12

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἰσελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	увући ће се	2
εἰς	пред.акуз.	у	3
τὴν βασιλείαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	царевину	5
τοῦ βασιλέως	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	цара	7
τοῦ νότου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	северног	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἀναστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	вратиће	11
εἰς	пред.акуз.	у	12
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	14
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своју	15

Дан 11,10

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּבְנָיו	вез.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и синови његови	3
וַיִּתְּרֵם	имперф.хитпаел.3.л.м.р.мн.	спремаше	4
וַיִּסְבְּרוּ	вез.+перф.кал.3.л.мн.	и сабрали су	6
הַצֹּמֶן	з.и.м.р.ј.констр.	војске	7
הַיְלָיִם	з.и.м.р.мн.апс.	одред	8
רִבּוּיָם	прид.м.р.мн.апс.	бројни	9
וַיָּבֹאוּ	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и стигли су	11
בָּאוּ	инф.кал.апс.	да дођу	12
וַיִּשְׂטְפוּ	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и преплавили су	14
וַיַּעֲבְרוּ	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и прелили су	16
וַיָּשָׁבוּ	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и вратише се	18
וַיִּתְּרֵם	вез.+имперф.хитпаел.3.л.м.р.мн.	и спремише	20
עַד	пред.	до	21
מְעוֹזָם	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.ж.р.ј.	упориште	23

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
----	----	--------	-----------

καὶ	вез.корд.	и	1
ὁ υἱὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	син	3
αὐτοῦ	лич.зам.мр.ген.ј.	његов	4
καὶ	вез.корд.	и	5
ἐρεθισθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	подстакнут биће	6
καὶ	вез.корд.	и	7
συνάξει	инд.ак.т.фут.3.л.ј.	сакупиће	8
συναγωγὴν	з.и.ж.р.акуз.ј.	сабрање	9
ῥήλου	з.и.м.р.ген.н.	мноштва	10
πολλοῦ	прид.м.р.ген.ј.	бројног	11
καὶ	вез.корд.	и	12
εἰσελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	ући ће	13
κατ' αὐτήν	пред.акуз.+лич.зам.ж.р.акуз.ј.	са њом	15
κατασύρων	парт.акт.през.м.р.ном.ј.	који пустоше	16
παρελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	мимоићи ће се	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	вратиће	19
καὶ	вез.корд.	и	20
παροξυνθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	узбуњен биће	21
ἐπὶ	пред.акуз.	на	22
πολύ	прид.с.р.акуз.ј.	многе	23

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
οἱ υἱοὶ	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	синови	3
αὐτοῦ	лич.зам.мр.ген.ј.	његови	4
συνάξουσιν	инд.акт.фут.3.л.ј.	сакупиће	5
ῥήλον	з.и.м.р.акуз.ј.	мноштво	6
δυνάμεων	з.и.ж.р.ген.мн.	војске (силе)	7
πολλῶν	прид.ж.р.ген.мн.	бројне	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἐλεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	ући ће	10
ἐρχόμενος	парт.мед.през.м.р.ном.ј.	који долазе	11
καὶ	вез.корд.	и	12
κατακλύζων	парт.акт.м.р.ном.ј.	преплатиће	13
καὶ	вез.корд.	и	14
παρελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	мимоићи ће се	15
καὶ	вез.корд.	и	16
καθίεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	сместиће се	17
καὶ	вез.корд.	и	18
συμπροσπλάκῃσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	сукобиће се	19
ἕως	пред.ген.	до	20
τῆς ἰσχύος	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	силе	22
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	23

Дан 11,11

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
----	----	--------	-----------

וַיִּתְמַרְמֶר	вез.+имерф.хитпалпел.3.л.мр.ј.	и разгњеви се	2
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	цар	3
הַנֶּגֶב	ч.+в.и.	Нагеба	5
וַיָּצֵא	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и отишао је	7
וַיִּקְרַם	вез.+перф.ниф.3.л.м.р.ј.	и борио се	9
עִמּוֹ	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	са њим	10
עִמּוֹ	пред.	са	11
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	царем	12
הַצָּפוֹן	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	севера	14
וַיִּדְגְּמֵהוּ	вез.+перф.хиф.3.л.м.р.ј.	и подигнуће	16
הַצְּבָאוֹת	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	војску	18
רֶב	прид.м.р.ј.апс.	бројну	19
וַיִּבֶן	вез.+перф.ниф.3.л.м.р.ј.	и дана биће	21
הַצְּבָאוֹת	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	војска	23
בְּיָדוֹ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.суф.3.л.м.р.ј.	у руку његову	25

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ὀργισθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	гњеван биће	2
βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	3
Αἰγύπτου	в.и.ж.р.ген.ј.	Египта	4
καὶ	вез.корд.	и	5
πολεμήσει	инд.акт.фут.3л.ј.	заратиће	6
μετὰ	пред.ген.	против	7
βασιλέως	з.и.м.р.ген.ј.	цара	8
βορρᾶ	з.и.м.р.ген.ј.	севера	9
καὶ	вез.корд.	и	10
παραδοθήσεται	инд.пас.фут.3л.ј.	предано биће	11
ἡ συναγωγὴ	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	собрање	13
εἰς	пред.акуз.	у	14
τὰς χεῖρας	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	руке	16
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	17

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἀγριανθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	разгњевиће се	2
βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	3
τοῦ νότου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	севера	5
καὶ	вез.корд.	и	6
ἐξελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	отићи ће	7
καὶ	вез.корд.	и	8
πολεμήσει	инд.акт.фут.3л.ј.	заратиће	9
μετὰ	пред.ген.	против	10
βασιλέως	з.и.м.р.ген.ј.	цара	11
τοῦ βορρᾶ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	севера	13
καὶ	вез.корд.	и	14
στήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	саставиће	15
ὄχλον	з.и.м.р.акуз.ј.	мноштво	16

πολύν	прид.м.р.акуз.ј.	бројно	17
καὶ	вез.корд.	и	18
παραδοθήσεται	инд.пас.фут.3л.ј.	предано биће	19
ὁ ὄχλος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	мноштво	21
ἐν	пред.дат.	у	22
χειρὶ	з.и.ж.р.дат.ј.	руке	23
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	24

Дан 11,12

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
κῆρυξ	пред.+перф.ниф.3.л.м.р.ј.	и заузеше	2
ὄχλον	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	мноштво	4
ἰσχυροῦ	имперф.кал.3.л.м.р.ј.	погордиће се	5
καρδίᾳ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	срце његово	7
ἐκρίβη	вет.+перф.хиф.3.л.м.р.ј.	и обориће	9
δέκα	осн.бр.ж.р.мн.апс.	десет хиљада	10
οὐκ	вез.+озн.нег.	и не	12
ἑξήκοντα	имперф.кал.3.л.м.р.ј.	надвада их	13

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
λήψεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	заузеше	2
τὴν συναγωγὴν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	сабрање	4
καὶ	вез.корд.	и	5
ὕψοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	узнешен биће	6
ἡ καρδιά	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	срце	8
αὐτοῦ	лич.зам..м.р.ген.ј.	његово	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ταράξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	уплашиће	11
πολλοὺς	прид.м.р.акуз.мн.	многе	12
καὶ	вез.корд.	и	13
οὐ	прил.	не	14
μὴ	прил.	не	15
φοβηθῆ	коњ.пас.аор.3.л.ј.	уплашен би	16

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
λήμψεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	заузеше	2
τὸν ὄχλον	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	мноштво	4
καὶ	вез.корд.	и	5
ὕψοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	узнешен биће	5
ἡ καρδιά	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	срце	8
αὐτοῦ	лич.зам..м.р.ген.ј.	његово	9
καὶ	вез.корд.	и	10
καταβαλεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	обориће	11
μυριάδας	з.и.ж.р.акуз.мн.	мириаде	12
καὶ	вез.корд.	и	13

οὐ	прил.	неће	14
κατισχύσει	инд. акт. фут. 3. ј.	надвладати	15

Дан 11,13

MT	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וָשָׁב	вез.+перф. кал. 3. л. м. р. ј.	и вратио се	2
מֶלֶךְ	3. и. м. р. констр.	цар	3
הַצָּפוֹן	ч.+3. и. ж. р. ј. апс.	севера	5
וְהִצְמִיד	вез.+перф. хиф. 3. л. м. р. ј.	и утврдио је	7
הַמִּוֹן	3. и. м. р. ј. апс.	мноштво	8
רַב	прид. м. р. ј. апс.	бројније	9
מִן	пред.	од	10
הָרִאשׁוֹן	ч.+прид. м. р. ј. апс.	првог	12
וּלְקֵץ	вез.+пред.+3. и. м. р. ј. констр.	и на крају	15
הַעֲתִים	ч.+3. и. о. р. мн. апс.	времена	17
שָׁנִים	3. и. ж. р. мн. апс.	године	18
יָבוֹא	имперф. кал. 3. л. м. р. ј.	успеће	19
בֹּא	инф. кал. апс.	да дође	20
בְּחַיִל	пред.+3. и. м. р. ј. апс.	са војском	22
בְּגִדוֹל	прид. м. р. ј. апс.	великом	23
וּבְרִכּוּשׁ	вез.+пред.+3. и. м. р. ј. апс.	и са богатством	26
רַב	прид. м. р. ј. апс.	многим	27

CG	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
ἐπιστρέψει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	повратиће се	2
βασιλεὺς	3. и. м. р. ном. ј.	цар	3
βορρᾶ	3. и. м. р. ген. ј.	севера	4
καὶ	вез. корд.	и	5
συνάξει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	сакупиће	6
συναγωγὴν	3. и. ж. р. акуз. ј.	собрање	7
μεῖζονα	прид. ж. р. акуз. ј. компарт.	веће	8
παρὰ	пред. акуз.	од	9
τὴν πρώτην	одр. ч. +ред. бр. ж. р. акуз. ј.	прво	11
κατὰ	пред. акуз.	по	12
συντέλειαν	3. и. ж. р. акуз. ј.	свршетак	13
καιροῦ	3. и. м. р. ген. ј.	времена	14
ἐνιαυτοῦ	3. и. м. р. ген. ј.	година	15
καὶ	καὶ	и	16
εἰσελεύσεται	инд. мед. фут. 3. л. ј.	ући ће	17
εἰς	пред. акуз.	у	18
αὐτήν	лич. зам. ж. р. акуз. ј.	њу	19
ἐπ' αὐτὸν	пред. ген. +лич. зам. м. р. акуз. ј.	на своје	21
ἐν	пред. дат.	у	22
ὄχλῳ	3. и. м. р. дат. ј.	мноштву	23
πολλῶ	прид. м. р. дат. ј.	бројном	24
καὶ	вез. корд.	и	25

ἐν	пред.дат.	у	26
χρήμασι	з.и.с.р.дат.мн.	богаству	27
πολλοῖς	прид.с.р.дат.мн.	великом	28

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	повратиће се	2
βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	3
τοῦ βορρᾶ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	севера	5
καὶ	вез.корд.	и	6
ἄξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	повешће	7
ὄχλον	з.и.м.р.акуз.ј.	мноштво	8
πολὺν	прид.м.р.акуз.ј.	бројно	9
ὑπὲρ	пред.акуз.	него	10
τὸν πρότερον	одр.ч.+прид.м.р.акуз.ј.	прво	12
καὶ	вез.корд.	и	13
εἰς	пред.акуз.	на	14
τὸ τέλος	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	свршетак	16
τῶν καιρῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	времена	18
ἐνιαυτῶν	з.и.м.р.ген.мн.	година	19
ἐπελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	ући ће	20
εἰσόδια	з.и.с.р.ном.мн.	унутрашњост	21
ἐν	пред.дат.	у	22
δυνάμει	з.и.ж.р.дат.ј.	сили	23
μεγάλῃ	прид.ж.р.дат.ј.	великој	24
καὶ	вез.корд.	и	25
ἐν	пред.дат.	у	26
ὑπάρξει	з.и.ж.р.дат.ј.	богаству	27
πολλῇ	прид.ж.р.дат.ј.	многом	28

Дан 11,14

ΜΤ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּבְעֵתָם	вез.+пред.+ч.+з.и.о.р.мн.апс.	и на крају	3
הֵם	ч.+нез.зам.3.л.м.р.мн.	они	5
רַבִּים	прид.м.р.мн.апс.	бројни	6
יַעֲמִדוּ	имперф.кал.3.л.м.р.мн.	устаће	7
עַל־	пред.	на	8
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	цара	9
הַגִּבּוֹר	ч.+в.и.	Негеба	11
וּבְנֵי אִי	вез.+з.и.м.р.мн.констр.	и синови	13
פְּרִיָּצִי	з.и.м.р.мн.констр.	похлепе	14
עַמֶּךָ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	народа твог	16
יִשְׁפָּזוּ	имперф.хитпаел.3.л.м.р.мн.	дигнуће се	17
לְהַעֲמִיד	пред.+инф.хиф.констр.	да утврде	19
תִּזְוֶהוּ	з.и.м.р.ј.апс.	виђење	20
וּבְכַשְׁלוֹ	вез.+перф.ниф.3.л.м.р.мн.	и пашће	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐν	пред.дат.	у	2
τοῖς καιροῖς	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	годинама	4
ἐκεῖνοις	пок.зам.м.р.дат.мн.	тим	5
διάνοιαι	з.и.ж.р.ном.мн.	мишљења	6
ἀναστήσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	устаће	7
ἐπὶ	пред.акуз.	против	8
τὸν βασιλέα	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	цара	10
Αἰγύπτου	в.и.ж.р.ген.ј.	Египта	11
καὶ	вез.корд.	и	12
ἀνοικοδομήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	обновиће	13
τὰ πεπτωκότα	одр.ч.+парт.акт.перф.с.р.акуз.мн.	оне који су пали	15
τοῦ ἔθνους	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	народа	17
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	18
καὶ	вез.корд.	и	19
ἀναστήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	дигнуће се	20
εἰς	пред.акуз.	на	21
τὸ ἀναστήσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	устанак	23
τὴν προφητείαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	пророштво	25
καὶ	вез.корд.	и	26
προσκόψουσι	инд.акт.фут.3.л.ј.	удар	27

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐν	пред.дат.	у	2
τοῖς καιροῖς	одр.ч.+з.и.м.р.дат.мн.	годинама	4
ἐκεῖνοις	пок.зам.м.р.дат.мн.	тим	5
πολλοὶ	прид.м.р.ном.мн.	многим	6
ἐπιанаστήσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	устаће	7
ἐπὶ	пред.акуз.	на	8
βασιλέα	з.и.м.р.акуз.ј.	цара	9
τοῦ νότου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	северног	11
καὶ	вез.корд.	и	12
οἱ υἱοὶ	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	синови	14
τῶν λοιμῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	мњења?	16
τοῦ λαοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	народа	18
σου	лич.зам.ген.ј.	твог	19
ἐπαρθήσονται	инд.пас.фут.3.л.ј.	задржан биће	20
τοῦ στησαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	да се утврди	22
ὄρασιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	виђење	23
καὶ	вез.корд.	и	24
ἀσθενήσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	ослабиће	25

Дан 11,15

МГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
----	----	--------	-----------

וַיָּבֹא	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и ући ће	2
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	цар	3
הַצָּפוֹן	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	северни	5
וַיִּשְׁפֹּךְ	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и излиће	7
סוּלְלָה	з.и.ж.р.ј.апс.	брану	8
וַלָּכֵד	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	заузео је	10
עִיר	з.и.ж.р.ј.констр.	град	11
מִבְצָרוֹת	з.и.м.р.мн.апс.	утврђења	12
וּזְרָעוֹת	вез.+з.и.ж.р.мн.констр.	и војску	14
הַנֶּגֶב	ч.+в.и.	Негеба	16
לֹא	озн.нег.	неће	17
יִעָמְדוּ	импеф.3.л.м.р.мн.	опстати	18
וְעַם	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и народ	20
מִבְחָרָיו	з.и.м.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	изабрани његов	22
וְאִין	вез.+прил.	и ни	24
כֹּחַ	з.и.м.р.ј.апс.	снаге	25
לְעָמָּל:	пред.+инф.кал.констр.	да опстану	27

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐπελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	ући ће	2
βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	3
βορρᾶ	з.и.м.р.ген.ј.	севера	4
καὶ	вез.корд.	и	5
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	окренуће	6
τὰ δόρατα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	регату?	8
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своју	9
καὶ	вез.корд.	и	10
λήψεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	заузеће	11
τὴν πόλιν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	град	13
τὴν ὄχυράν	одр.ч.+прид.ж.р.акуз.ј.	утрђења	15
καὶ	вез.корд.	и	16
οἱ βραχίονες	одр.ч.+з.и.мр.ном.мн.	руке	18
βασιλέως	з.и.м.р.ген.ј.	цара	19
Αἰγύπτου	в.и.ж.р.ген.ј.	Египта	20
στήσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	утврдиће се	21
μετὰ	пред.ген.	са	22
τῶν δυναστῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	владавином	24
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовом	25
καὶ	вез.корд.	в	26
οὐκ	прил.	неће	27
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	бити	28
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	њему	29
ἰσχύς	з.и.ж.р.ном.ј.	снаге	30
εἰς	пред.акуз.	у	31
τὸ ἀντιστῆναι	инф.акт.аор.	да се одупре	33
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	34

T	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
εἰσελεύσεται	инд. мед. фут. 3. л. j.	ући ће	2
βασιλεὺς	з. и. м. р. ном. j.	цар	3
τοῦ βορρᾶ	одр. ч. + з. и. м. р. ген. j.	севера	5
καὶ	вез. корд.	и	6
ἐκχεεῖ	инд. акт. фут. 3. л. j.	излиће	7
πρόσχωμα	з. и. с. р. акуз. j.	брану?	8
καὶ	вез. корд.	и	9
συλλήμψεται	инд. мед. фут. 3. л. j.	опколиће	10
πόλεις	зз. и. ж. р. акуз. мн.	градове	11
ὄχυράς	прид. ж. р. акуз. мн.	утврђене	12
καὶ	вез. корд.	и	13
οἱ βραχίονες	одр. ч. + з. и. м. р. ном. мн.	руке	15
τοῦ βασιλέως	одр. ч. + з. и. м. р. ген. j.	цара	17
τοῦ νότου	одр. ч. + з. и. м. р. ген. j.	северног	19
οὐ	прил.	не	20
στήσονται	инд. мед. фут. 3. л. мн.	утврдиће се	21
καὶ	вез. корд.	и	22
ἀναστήσονται	инд. мед. фут. 3. л. j.	подигнуће се	23
οἱ ἐκλεκτοὶ	одр. ч. + прид. м. р. ном. мн.	изабрани	25
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. j.	његови	26
καὶ	вез. корд.	и	27
οὐκ	прил.	неће	28
ἔσται	инд. мед. фут. 3. л. j.	бити	29
ἰσχύς	з. и. ж. р. ном. j.	снаге	30
τοῦ στήναι	одр. ч. + инф. акт. аор.	да се одржи	32

Дан 11,16

MT	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַעֲשֵׂה	вез. + имперф. 3. л. м. р. j.	и чиниће	2
הַיּוֹם	ч. + парт. кал. м. р. j. апс.	онај који уђе	4
לְיוֹם	пред. + суф. 3. л. м. р. j.	код њега	6
וְלְיוֹמָהּ	пред. + з. и. м. р. j. констр. + суф. 3. л. м. р. j.	по вољи својој	9
וְלֹא	вез. + прил.	и нико	11
עֲשֵׂה	парт. кал. м. р. j. апс.	неће стати	12
לְפָנָיו	пред. + з. и. о. р. мн. констр. + суф. 3. л. м. р. j.	пред лицем његовим	15
וַעֲשֵׂה	вез. + имперф. кал. 3. л. м. р. j.	и стаће	17
בְּאֶרֶץ	пред. + з. и. ж. р. j. констр.	на земљу	19
הַשָּׁמַיִם	ч. + з. и. м. р. j. апс.	славе	21
וְהָרַס	вез. + з. и. ж. р. j. апс.	и уништења	23
בְּיָדָהּ	пред. + з. и. ж. р. констр. + суф. 3. л. м. р. j.	од руке његове	26

CG	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
ποιήσει	инд. акт. фут. 3. л. j.	учиниће	2

ὁ εἰσπορευόμενος	одр.ч.+парт.акт.през..м.р.ном.ј.	онај који улази	4
ἐπ' αὐτὸν	пред.акуз.+лич.зам.м.р.акуз.ј.	код њега	6
κατὰ	пред.акуз.	по	7
τὸ θέλημα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	вољи	9
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	својој	10
καὶ	вез.корд.	и	11
οὐκ	прил.	неће	12
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	бити	13
ὁ ἀνθεστηκῶς	одр.ч.+парт.акт.перф.м.р.ном.ј.	никог да се супротстави	15
ἐναντίο	пред.ген.	ипред	16
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њега	17
καὶ	вез.корд.	и	18
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	наместиће се	19
ἐν	пред.дат.	у	20
τῇ χώρᾳ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	земљу	22
καὶ	вез.корд.	и	23
ἐπιτελεσθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	завршено биће	24
πάντα	прид.с.р.ном.мн.	све	25
ἐν	пред.дат.	у	26
ταῖς χερσίν	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	рукама	28
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовим	29

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ποιήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	учиниће	2
ὁ εἰσπορευόμενος	одр.ч.+парт.акт.през..м.р.ном.ј.	онај који улази	4
πρὸς	пред.акуз.	код	5
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	њега	6
κατὰ	пред.акуз.	по	7
τὸ θέλημα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	вољи	9
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	својој	10
καὶ	вез.корд.	и	11
οὐκ	прил.	неће	12
ἔστιν	инд.мед.фут.3.л.ј.	бити	13
ἔστὼς	парт.акт.перф.м.р.ном.ј.	никог да се постави	14
κατὰ	пред.акуз.	пред	15
πρόσωπον	з.и.с.р.акуз.ј.	лицем	16
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовим	17
καὶ	вез.корд.	и	18
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	наместиће се се	19
ἐν	пред.дат.	у	20
γῆ	з.и.ж.р.дат.ј.	земљу	21
τοῦ σαβι	одр.ч.+транслит.	савску	23
καὶ	вез.корд.	и	24
συντελεσθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	окончано биће	25
ἐν	пред.дат.	у	26
τῇ χειρὶ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	руци	28
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његој	29

Дан 11,17

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּשֶׂם	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и поставиће	2
וַיִּנְיֹו	з.и.о.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	лице своје	4
לְבָאוֹ	пред.+инф.кал.констр.	да уђе	6
בְּתַקְוָה	пред-.+з.и.м.р.ј.констр.	са силом	8
כָּל־	з.и.м.р.ј.констр.	свег	9
מְלִכּוּתוֹ	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	царства свог	11
וַיִּשְׁרִים	вез.+прид.м.р.мн.апс.	и управо	13
עִמּוֹ	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	са њим	15
וַיַּעַשׂהּ	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и учинио је	17
וּבַת	вез.+з.и.ж.р.ј.констр.	и ћерку	19
הַנְּשִׂים	ч.+з.и.ж.р.мн.апс.	жена	21
וַיִּתֵּן	имперф.кал.3.л.м.р.ј.	даће	22
לָוִי	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	њему	24
לְהַחֲשִׁיבָהּ	пред.+инф.хиф.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	да оскрнави је	27
וְלֹא	вез.+озн.нег.	и неће	29
תַּעֲמֹד	имперф.3.л.ж.р.ј.	остати	30
וְלֹא	вез.+озн.нег.	и неће	32
לָוִי	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	његова	34
תִּהְיֶה	имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	постати	35

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
δώσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	предаће	2
τὸ πρόσωπον	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	лице	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	5
ἔπελθειν	инф.акт.аор.	да дође	6
βία	з.и.ж.р.дат.ј.	сили	7
πάν	прид.с.р.акуз.ј.	свако	8
τὸ ἔργον	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	дело	10
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	11
καὶ	вез.корд.	и	12
συνθήκας	з.и.ж.р.акуз.мн.	договор	13
μετ' αὐτοῦ	пред.ген.+лич.зам.м.р.ген.ј.	са њим	15
ποιήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	учиниће	16
καὶ	вез.корд.	и	17
θυγατέρα	з.и.ж.р.акуз.ј.	ћерку	18
ἀνθρώπου	з.и.м.р.ген.ј.	човечију	19
δώσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	предаће	20
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	21
εἰς	пред.акуз.	у	22
τὸ φθεῖραι	одр.ч.+инф.акт.аор.	искварености	24
αὐτήν	лич.зам.м.р.ген.ј.	својој	25
καὶ	вез.корд.	и	26
οὐ	прил.	неће	27

πείσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	се уверити	28
καὶ	вез.корд.	и	29
οὐκ	прил.	неће	30
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	остати	31

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
τάξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	поставиће	2
τὸ πρόσωπον	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	лице	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	5
εἰσελθεῖν	инф.акт.аор.	ући ће	6
ἐν	пред.дат.	у	7
ἰσχύι	з.и.ж.р.дат.ј.	силу	8
πάσης	прид.ж.р.ген.ј.	све	9
τῆς βασιλείας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	царевине	11
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	12
καὶ	вез.корд.	и	13
εὐθεῖα	прид.ж.р.ном.ј.	управо	14
πάντα	прид.с.р.ном.мн.	све	15
μετ' αὐτοῦ	пред.ген.+лич.зам.м.р.ген.ј.	са њим	17
ποιήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	учиниће	18
καὶ	вез.корд.	и	19
θυγατέρα	з.и.ж.р.акуз.ј.	ћерку	20
τῶν γυναικῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	жена	22
δώσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	предаће	23
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	24
τοῦ διαφθεῖραι	одр.ч.+инф.акт.аор.	да оскрнави	26
αὐτήν	лич.зам.ж.р.акуз.ј.	је	27
καὶ	вез.корд.	и	28
οὐ	прил.	неће	29
μὴ	прил.	не	30
παραμείνη	коњ.акт.аор.3.л.ј.	задржати	31
καὶ	вез.корд.	и	32
οὐκ	прил.	неће	33
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	34
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	остати	35

Дан 11,18

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּשָׁב	вез.+имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	и окренуће	2
פָּנָיו	з.и.о.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	лице своје	4
לְאִיִּם	пред.+з.и.м.р.мн.апс.	ка острвима	6
וַלְקַד	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и заробио је	8
רִבּוֹנִים	прид.м.р.мн.апс.	бројне	9
וְהִשָּׁבִית	вез.+перф.хиф.3.л.м.р.ј.	и престао је	11
קִצְיוֹ	з.и.м.р.ј.апс.	вођа	12
קִרְפָּתוֹ	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	срамоте његове	14

יָלַד	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	к њему	16
יָהָרָה	пред.	али	17
יָהָרָה	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	срамота његова	19
יָשָׁב	имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	вратиће се	20
יָלַד	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	њему	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
δώσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	предаће	2
τὸ πρόσωπον	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	лице	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	5
ἐπὶ	пред.акуз.	ка	6
τὴν θάλασσαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	мору	8
καὶ	вез.корд.	и	9
λήπεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	заузеће	10
πολλοὺς	прид.м.р.акуз.мн.	многе	11
καὶ	вез.корд.	и	12
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	окренуће	13
ὄργην	з.и.ж.р.акуз.ј.	гњев	14
ὀνειδισμοῦ	з.и.м.р.ген.ј.	поруге	15
αὐτῶν	лич.зам.м.р.ген.мн.	њихове	16
ἐν	пред.дат.	у	17
ὄρκῳ	з.и.м.р.дат.ј.	заклетву	18
κατὰ	пред.акуз.	од	19
τὸν ὀνειδισμὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	поруге	21
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	22

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	окренуће	2
τὸ πρόσωπον	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	лице	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	5
εἰς	пред.акуз.	ка	6
τὰς νήσους	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.мн.	острвима	8
καὶ	вез.корд.	и	9
συλλήμψεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	заузеће	10
πολλὰς	прид.ж.р.акуз.мн.	многе	11
καὶ	вез.корд.	и	12
καταπαύσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	престаће	13
ἄρχοντας	з.и.м.р.акуз.мн.	начело	14
ὀνειδισμοῦ	з.и.м.р.ген.ј.	поруге	15
αὐτῶν	лич.зам.м.р.ген.мн.	њихове	16
πλὴν	прил.	али	17
ὀνειδισμὸς	з.и.м.р.ном.ј.	порука	18
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	19
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	окренуће се	20
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.мн.	њему	21

Дан 11,19

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּשָּׁב	вез.+мперф.хиф.3.л.м.р.ј.	и окренуће	2
וַיִּזְוֶה	з.и.о.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	лице своје	4
לְמַעַן	пред.+з.и.м.р.мн.констр.	према тврђави	6
אֶרֶץ	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	земље своје	8
וַיִּשְׁרֹף	вез.+перф.ниф.3.л.м.р.ј.	и посрнуо је	10
וַיִּפֹּל	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и пао	12
וְלֹא	вез.+озн.нег.	и неће	14
יִשְׁמָעוּ	имперф.ниф.3.л.м.р.ј.	да се нађе	15

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	окренуће	1
τὸ πρόσωπον	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	лице	3
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	4
εἰς	пред.акуз.	ка	5
τὸ κατισχύσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	надмоћи	7
τὴν χώραν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земље	9
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	10
καὶ	вез.корд.	и	11
προσκύψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	посрнуће	12
καὶ	вез.корд.	и	13
πεσεῖται	инд.мед.фут.3.л.ј.	пашће	14
καὶ	вез.корд.	и	15
οὐχ	прил.	неће	16
εὐρεθήσεται	ид.пас.фут.3.л.ј.	се открити	17

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	окренуће	1
τὸ πρόσωπον	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	лице	3
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	4
εἰς	пред.акуз.	са	5
τὴν ἰσχύον	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	силом	7
τῆς γῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	земље	9
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἀσθενήσει	инд.фут.акт.3.л.ј.	посрнуће	12
καὶ	вез.корд.	и	13
πεσεῖται	инд.мед.фут.3.л.ј.	пашће	14
καὶ	вез.корд.	и	15
οὐχ	прил.	неће	16
εὐρεθήσεται	ид.пас.фут.3.л.ј.	се открити	17

Дан 11,20

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
----	----	--------	-----------

וְעַמָּד	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и устаће	2
עַל־	пред.	са	3
כִּנּוּ	з.и.м.р.ј.констр+суф.3.л.м.р.ј.	места свога	5
מֵעֵבִיר	парт.хиф.м.р.ј.апс.	изданак	6
נוֹגֵשׁ	парт.кал.м.р.ј.апс.	владавине	7
הָדָר	з.и.м.р.ј.констр.	слава	8
מַלְכוּת	з.и.ж.р.ј.констр.	царевине	9
וּבְיָמֵים	вез.+пред.+з.и.м.р.мн.апс.	и у данима	12
אֶחָדִים	осн.бр.м.р.мн.апс.	првим	13
יִשְׁבֹּר	имперф.ниф.3.л.м.р.ј.	сломиће се	14
וְלֹא	вез.+озн.нег.	не	16
בְּצַפִּים	пред.+з.и.м.р.дуал.апс.	од гњева	18
וְלֹא	вез.+озн.нег.	и не	20
בְּמִלְחָמָה	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	од борбе	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἀναστήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	изникнуће	2
ἐκ	пред.ген.	из	3
τῆς ρίζης	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	корена	5
αὐτοῦ	лич.зам.мр.ген.ј.	свога	6
φυτὸν	з.и.с.р.ном.ј.	изданак	7
βασιλείας	з.и.ж.р.ген.ј.	царевине	8
εἰς	пред.акуз.	у	9
ἀνάστασιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	издизање	10
ἀνὴρ	з.и.м.р.ном.ј.	човек	11
τύπτων	парт.през.акт.м.р.ном.ј.	који удара	12
δόξαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	славу	13
βασιλέως	з.и.м.р.ген.ј.	цара	14
καὶ	вез.корд.	и	15
ἐν	пред.дат.	у	16
ἡμέραις	з.и.ж.р.дат.мн.	данима	17
ἐσχάταις	прид.ж.р.дат.мн.	последњим	18
συντριβήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	сломиће се	19
καὶ	вез.корд.	и	20
οὐκ	прил.	не	21
ἐν	пред.дат.	у	22
ὀργῇ	з.и.ж.р.дат.ј.	гњеву	23
οὐδὲ	вез.корд.	нити	24
ἐν	пред.дат.	у	25
πολέμῳ	з.и.м.р.дат.ј.	борби	26

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἀναστήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	изникнуће	2
ἐκ	пред.ген.	из	3
τῆς ρίζης	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	корена	5
αὐτοῦ	лич.зам.мр.ген.ј.	свога	6

φυτὸν	з.и.с.р.ном.ј.	изданак	7
βασιλείας	з.и.ж.р.ген.ј.	царевине	8
ἐπὶ	пред.акуз.	на	9
τὴν ἐτοιμασίαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз..ј	приправност	11
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његову	12
παραβιβάζων	парт.през.акт.м.р.ном.ј.	који уклања	13
πράσσω	парт.акт.през.м.р.ном.ј.	који испуњава	14
δόξαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	славу	15
βασιλείας	з.и.м.р.ген.ј.	цара	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ἐν	пред.дат.	у	18
ταῖς ἡμέραις	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.мн.	данима	20
ἐκείναις	пок.зам.ж.р.дат.мн.	тим	21
συντριβήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	сломиће се	22
καὶ	вез.корд.	и	23
οὐκ	прил.	не	24
ἐν	пред.дат.	у	25
προσώποις	з.и.с.р.дат.мн.	ликовима	26
οὐδὲ	вез.корд.	нити	27
ἐν	пред.дат.	у	28
πολέμῳ	з.и.м.р.дат.ј.	борби	29

Дан 11.21

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיַּעַן	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и устао је	2
עַל-	пред.	са	3
כַּנֹּעַ	з.и.м.р.ј.-констр+суф.3.л.м.р.ј.	места свога	5
וַיִּבֹרֵךְ	парт.ниф.м.р.ј.апс.	који презире	6
וְלֹא-	вез.+озн.нег.	и није	8
וַיִּתֵּן	перф.кал.3.л.о.р.мн.	дао	9
עָלָיו	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	њему	11
וְדָד	з.и.м.р.ј.констр.	почаст	12
מַלְכוּת	з.и.ж.р.ј.апс.	царевању	13
וַיָּבֹא	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и дошао је	15
בְּשָׁלְוָה	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	у време	17
וַהֲחִיזִיק	вез.+перф.хиф.3.л.м.р.ј.	и заузео је	19
מַלְכוּת	з.и.ж.р.ј.апс.	царевину	20
בְּחִלְקֵי לְקוֹת	пред.+ч.+з.и.ж.р.мн.апс.	интригама	23

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἀναστήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	изникнуће	2
ἐπὶ	пред.акуз.	на	3
τὸν τόπον	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	место	5
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	6
εὐκαταφρόνητος	прид.м.р.ном.ј.	презрен	7
καὶ	вез.корд.	и	8

οὐ	прил.	неће	9
δοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	бити предана	10
ἐπ' αὐτὸν	пред.акуз.+лич.зам.м.р.акуз.ј.	му	12
δόξα	з.и.ж.р.ном.ј.	слава	13
βασιλέως	з.и.м.р.ген.ј.	цара	14
καὶ	вез.корд.	и	15
ἦξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	доћи ће	16
ἐξάπινα	прил.	изненада	17
κατισχύσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	надвладаће	18
βασίλευς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	19
ἐν	пред.дат.	у	20
κληροδοσία	з.и.ж.р.дат.ј.	наслеђу	21
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своме	22

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	наместиће се	1
ἐπὶ	пред.акуз.	на	2
τὸν ἐτοιμασίαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	предвиђено место	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	5
ἐξουθενώθη	инд.пас.аор.3.л.ј.	презрен	6
καὶ	вез.корд.	и	7
οὐκ	прил.	не	8
ἔδωκαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	припадоше	9
ἐπ' αὐτὸν	пред.акуз.+лич.зам.м.р.акуз.ј.	му	11
δόξα	з.и.ж.р.ном.ј.	слава	12
βασιλείας	з.и.м.р.ген.ј.	цара	13
καὶ	вез.корд.	и	14
ἦξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	доћи ће	15
ἐν	пред.дат.	у	16
εὐθηνία	з.и.ж.р.дат.ј.	напретку	17
καὶ	вез.корд.	и	18
κατισχύσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	надвладаће	19
βασιλείας	з.и.м.р.ген.ј.	царевином	20
ἐν	пред.дат.	у	21
ὀλισθήμασιν	з.и.с.р.дат.мн.	ласкању	22

Дан 11,22

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
לַיָּדָי	вез.+з.и.ж.р.мн.констр.	и руке	2
הַיָּדָיִם	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	оног који потапа	4
הַיָּדָיִם	имперф.ниф.3.л.м.р.мн.	преплављене биће	5
מִלְפָּנֵי	пред.+з.и.о.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	од лица његова	8
וְהִשָּׁבְרָהּ	вез.+импер.ниф.3.л.м.р.мн.	и сломљене	10
וְכַדָּ	вез.+вез.	и као	12
וְהַיָּדָיִם	з.и.м.р.ј.констр.	стрешини	13
וְהַיָּדָיִם	з.и.ж.р.ј.апс.	савеза	14

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
τοὺς βραχίονας	одр. ч. +з. и. м. р. акуз. мн.	руке	3
τοὺς συντριβέντας	одр. ч. +парт. пас. аор. м. р. акуз. мн.	оног који је сломљен	5
συντρίψει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	сломиће	6
ἔμπροσθεν	пред. ген.	пред	7
προσώπου	з. и. с. р. ген. ј.	лицем	8
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. ј.	његовим	9

Т	МТ	МА	ПРЕВОД
καὶ	вез. корд.	и	1
βραχίονες	з. и. м. р. акуз. мн.	руке	2
τοῦ κατακλύζοντος	одр. ч. +парт. акт. през. м. р. ген. ј.	оног који потапа	4
κατακλυσθήσονται	инд. пас. фут. 3. л. мн.	поплављене	5
ἔμπροσθεν	пред. ген.	пред	6
προσώπου	з. и. с. р. ген. ј.	лицем	7
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. ј.	његовим	8
καὶ	вез. корд.	и	9
συντριβήσονται	инд. пас. фут. 3. л. мн.	сломљене биће	10
καὶ	вез. корд.	и	11
ἡγούμενος	парт. мед. през. м. р. ном. ј.	оној који је вођа	12
διαθήκης	з. и. ж. р. ген. ј.	савеза	13

Дан 11,23

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּזְרַק	вез. +пред. +инф. хитпаел. констр.	и од удруживања	3
לְיוֹם	пред. +суф. 3. л. м. р. ј.	са њим	5
יַעֲשֶׂה	имперф. кал. 3. л. м. р. ј.	учиниће	6
מִן־הַמְּדַמִּים	з. и. ж. р. ј. апс.	обману	7
וַיִּזְדַּק	вез. +перф. кал. 3. л. м. р. ј.	и уздигао се	9
וַיִּשְׁבֵּר	вез. +перф. кал. м. р. 3. л. ј.	и осилио	11
מִן־הַמְּדַמִּים	пред. +прид. м. р. ј. констр.	са неколицином	13
וְיָדָע	з. и. м. р. ј. апс.	људи	14

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
μετὰ	пред. ген.	после	2
τῆς διαθήκης	одр. ч. +з. и. ж. р. ген. ј.	савеза	4
καὶ	вез. корд.	и	5
δήμου	з. и. м. р. ген. ј.	народа	6
συνταγέντος	парт. пас. аор. м. р. ген. ј.	кој прописан	7
μετ' αὐτοῦ	пред. ген. +лич. зам. м. р. ген. ј.	са њим	9
ποιήσει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	учиниће	10
ψεῦδος	з. и. с. р. акуз. ј.	обману	11
καὶ	вез. корд.	и	12
ἐπὶ	пред. акуз.	и са	13

ἔθνος	з.и.с.р.акуз.ј.	народом	14
ἰσχυρὸν	прид.с.р.акуз.ј.	моћним	15
ἐν	пред.дат	са	16
ὀλιγοστῶ	прид.с.р.акуз.ј.	неколиким	17
ἔθνει	з.и.с.р.дат.ј.	народу	18

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἀπὸ	пред.ген.	од	2
τῶν συναναμείξεων	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	удружења	4
πρὸς	пред.акуз.	са	5
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	њим	6
ποιήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	учиниће	7
δόλον	з.и.м.р.акуз.ј.	издају	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἀναθήσεται	инд.акт.фут.3.л.ј.	узвисиће	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ὑπερισχύσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	надјачаће	12
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	га	13
ἐν	пред.ген.	са	14
ὀλίγω	прид.с.р.дат.ј.	неколико	15
ἔθνει	з.и.с.р.дат.ј.	народу	16

Дан 11,24

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּבְמִשְׁמָנִי	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	у време	2
מְדִינָהּ	вез.+пред.+з.и.м.р.мн.констр.	и у изобилју	5
יְבוּאֵי	з.и.ж.р.ј.апс.	области	6
וְעִשָּׂהּ	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и ући ће	8
אֲשֶׁר	рел.зам.	што	9
לֹא-	озн.нег.	не	10
עָשׂוּ	перф.кал.3.л.м.р.мн.	учинише	11
אֲבֹתָיו	з.и.м.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	очеви наши	13
וְאֲבוֹת	вез.+вез.+з.и.м.р.мн.констр-	и очеви	16
אֲבֹתָיו	з.и.м.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	очева наших	18
בְּנֵה	з.и.ж.р.ј.апс.	плен	19
וְשָׁלָל	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	и поквареност	21
וּרְכוּשׁ	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	и богатство	23
לָהֶם	пред.+суф.3.л.м.р.мн.	њима	25
יִבְזָרוּ	имперф.3.л.м.р.ј.	распрши ће	26
וְעַל	вез.+пред.	и над	28
מִבְּצָרִים	з.и.м.р.мн.апс.	утрђењима	29
יִחַשְׁבּוּ	имперф.пиел.3.л.м.р.ј.	смишљаће	30
מִחֲשָׁבֹתָיו	з.и.ж.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	лукавства	32
וְעַד-	вез.+пред.	и до	34
עָתָּה	з.и.о.р.ј.апс.	времена	35

СГ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐξάπινα	прил.	одједном	1
ἐρημώσει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	опустошиће	2
πόλιν	з. и. ж. р. акуз. ј.	град	3
καὶ	вез. корд.	и	4
ποιήσει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	учиниће	5
ὅσα	рел. зам. с. р. акуз. мн.	што	6
οὐκ	прил.	не	7
ἐποίησαν	инд. акт. аор. 3. л. мн.	учинише	8
οἱ πατέρες	одр. ч. + з. и. м. р. ном. мн.	очеви	10
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. ј.	наши	11
οὐδὲ	вез. корд.	нити	12
οἱ πατέρες	одр. ч. + з. и. м. р. ном. мн.	очеви	14
τῶν πατέρων	одр. ч. + з. и. м. р. ген. мн.	очева	16
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. ј.	наших	17
προνομὴν	з. и. ж. р. акуз. ј.	плен	18
καὶ	вез. корд.	и	19
σκῦλα	з. и. с. р. акуз. мн.	преваре	20
καὶ	вез. корд.	и	21
χρήματα	з. и. с. р. акуз. мн.	благо	22
αὐτοῖς	лич. зам. м. р. дат. мн.	му	23
δώσει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	предаће	24
καὶ	вез. корд.	и	25
ἐπὶ	пред. акуз.	на	26
τὴν πόλιν	з. и. ж. р. акуз. ј.	град	28
τὴν ἰσχυρὰν	одр. ч. + прид. ж. р.	моћни	30
διανοηθήσεται	инд. пас. фут. 3. л. ј.	смишљено биће	31
καὶ	вез. корд.	и	32
οἱ λογισμοὶ	одр. ч. + з. и. м. р. ном. мн.	лукавства	34
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. ј.	његова	35
εἰς	пред.	до	36
μάτην	прил.	краја	37

Г	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
ἐν	пред. дат.	у	2
εὐθηνία	з. и. ж. р. дат. ј.	здрављу	3
καὶ	вез. корд.	и	4
ἐν	пред. дат.	у	5
πίοσιν	прид. ж. р. дат. мн.	изобилну	6
χώρας	з. и. ж. р. дат. мн.	земљу	7
ἤξει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	ући ће	8
καὶ	вез. корд.	и	9
ποιήσει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	учиниће	10
ἃ	рел. зам. с. р. акуз. мн.	што	11
οὐκ	прил.	не	12
ἐποίησαν	инд. акт. аор. 3. л. мн.	учинише	13

οἱ πατέρες	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	очеви	15
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	наши	16
καὶ	вез.корд.	и	17
οἱ πατέρες	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	очеви	19
τῶν πατέρων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	очева	21
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	наших	22
προνομήν	з.и.ж.р.акуз.ј.	плен	23
καὶ	вез.корд.	и	24
σκῦλα	з.и.с.р.акуз.мн.	преваре	25
καὶ	вез.корд.	и	26
ὑπαρξιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	власништво	27
αὐτοῖς	лич.зам.м.р.дат.мн.	његово	28
διασκορπιεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	распршиће	29
καὶ	вез.корд.	и	30
ἐπ' Αἴγυπτον	пред.+акуз.+в.и.ж.р.акуз.ј.	над Египтом	32
λογιεῖται	инд.мед.фут.3.л.ј.	смишљаће	33
λογισμοὺς	з.и.м.р.ном.мн.	смицалице	34
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	35
καὶ	вез.корд.	и	36
ἕως	пред.ген.	до	37
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	38

Дан 11,25

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיַּעַר	вез.+имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	и устаће	2
כֹּחַ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	силом својом	4
וּלְבָבוֹ	вез.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и срцем својим	7
עַל-	пред.	пред	8
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	цара	9
הַנֶּגֶב	ч.+в.и.	Негеба	11
בְּכֹחַ	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	са силом	13
גָּדוֹל	прид.м.р.ј.апс.	великом	14
וּמֶלֶךְ	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и цар	16
הַנֶּגֶב	ч.+в.и.	Негеба	18
תְּגַרְהָ	имперф.хитпаел.3.л.м.р.ј.	супроставиће се	19
לְמִלְחָמָה	пред.+ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	у борби	22
בְּכֹחַ-	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	са силом	24
גָּדוֹל	прид.м.р.ј.апс.	великом	25
וְעִצּוֹם	вез.+прид.м.р.ј.апс.	и јаком	27
עַד-	пред.		28
מְאֹד	прил.	веома	29
וְלֹא	вез.+озн.нег.	али неће	31
יַעֲמִד	имперф.кал.3.л.м.р.ј.	опстати	32
כִּי-	вез.	јер	33
יְהַשְׁבֵּנוּ	имперф.кал.3.л.м.р.мн.	ће смишљати	34
עָלָיו	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	против њега	36
מִתְשַׁבּוֹת:	з.и.ж.р.мн.апс.	лукавства	37

СГ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
ἐγερθήσεται	инд. пас. фут. 3. л. ј.	пробуђена биће	2
ἡ ἰσχύς	одр. ч. + з. и. ж. р. ном. ј.	сила	4
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. ј.	његова	5
καὶ	вез. корд.	и	6
ἡ καρδία	лич. зам. м. р. ген. ј.	срце	8
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. ј.	његово	9
ἐπὶ	пред. акуз.	на	10
τὸν βασιλέα	одр. ч. + з. и. м. р. акуз. ј.	цара	12
Αἰγύπτου	в. и. ж. р. ген. ј.	Египта	13
ἐν	пред. дат.	у	14
ὄχλῳ	з. и. м. р. дат. ј.	мноштву	15
πολλῶ	прид. м. р. дат. ј.	великом	16
καὶ	вез. корд.	и	17
ὁ βασιλεὺς	одр. ч. + з. и. м. р. ном. ј.	цар	19
Αἰγύπτου	в. и. ж. р. ген. ј.	Египта	20
ἐρεθισθήσεται	инд. пас. фут. 3. л. ј.	устаће	21
εἰς	пред. акуз.	са	22
πόλεμον	з. и. м. р. акуз. ј.	војском	23
ἐν	пред. дат.	са	24
ὄχλῳ	з. и. м. р. дат. ј.	мноштвом	25
ἰσχυρῶ	прид. м. р. дат. ј.	јаким	26
σφόδρα	прил.	изузетно	27
λίαν	прил.	веома	28
καὶ	вез. корд.	и	29
οὐ	прил.	неће	30
στήσεται	инд. мед. фут. 3. л. ј.	одржати се	31
ὅτι	вез. суборд.	јер	32
διανοηθήσεται	инд. пас. фут. 3. л. ј.	смишљена биће	33
ἐπ' αὐτὸν	пред. акуз. + лич. зам. н. р. акуз. ј.	против њега	35
διανοία	з. и. ж. р. дат. ј.	лукавства	36

Г	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
ἐξεγερθήσεται	инд. пас. фут. 3. л. ј.	пробуђена биће	2
ἡ ἰσχύς	одр. ч. + з. и. ж. р. ном. ј.	сила	4
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. ј.	његова	5
καὶ	вез. корд.	и	6
ἡ καρδία	одр. ч. + з. и. ж. р. ном. ј.	срце	8
αὐτοῦ	лич. зам. н. р. ген. ј.	своме	9
ἐπὶ	пред.	на	10
βασιλέα	з. и. м. р. акуз. ј.	цара	11
τοῦ νότου	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	југа	13
ἐν	пред. дат.	у	14
δυνάμει	з. и. ж. р. дат. ј.	сили	15
μεγάλῃ	прид. ж. р. дат. ј.	великој	16

καὶ	вез.корд.	и	17
ὁ βασιλεὺς	одр..+з.и.м.р.ном.ј.	цар	19
τοῦ νότου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	југа	21
συνάψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	сакупиће	22
πόλεμον	з.и.м.р.акуз.ј.	војску	23
ἐν	пред.дат.	у	24
δυνάμει	з.и.ж.р.дат.ј.	сили	25
μεγάλῃ	прид.ж.р.дат.ј.	великој	26
καὶ	вез.корд.	и	27
ἰσχυρᾷ	прид.ж.р.дат.ј.	моћној	28
σφόδρα	прил.	изузетно	29
καὶ	вез.корд.	и	30
οὐ	прил.	не	31
στήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	одржати се	32
ὅτι	вез.суборд.	јер	33
λοιοῦνται	инд.мед.фут.3.л.ј.	смишљаће	34
ἐπ' αὐτὸν	пред.акуз.+лич.зам.н.р.акуз.ј.	против њега	36
λογισμούς	з.и.м.р.ном.мн.	смицалице	37

Дан 11,26

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְיָבֹאוּ	вез.+парт.кал.м.р.мн.констр.	и који једу	2
וְיִשְׂתַּכְּלֶמָה	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	храну његову	4
וְיִשְׂתַּכְּלֶמָה	имперф.кал.3.л.м.р.мн.+суф.3.л.м.р.ј.	и сломиће га	6
וְיִשְׂתַּכְּלֶמָה	вез.+з.и.м.,р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и војску његову	9
וְיִשְׂתַּכְּלֶמָה	имперф.кал.3.л.м.р.ј.	потопиће	10
וְיִשְׂתַּכְּלֶמָה	вез.+перф.кал.3.л.мн.	и попадали су	12
וְיִשְׂתַּכְּלֶמָה	з.и.м.р.мн.апс.	прободени	13
וְיִשְׂתַּכְּלֶמָה	прид.м.р.мн.апс.	многи	14

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
καταναλώσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	јешће	2
αὐτὸν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	га	3
μέριμνα	з.и.ж.р.ном.мн.	брига	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његова	5
καὶ	вез.корд.	и	6
ἀποστρέψουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	уколониће	7
αὐτόν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	га	8
καὶ	вез.корд.	и	9
παρελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	проћи ће	10
καὶ	вез.корд.	и	11
κατασυριεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	опустошиће	12
πεσοῦνται	инд.мед.фут.3.л.мн.	срушиће се	13
τραυματῖαι	з.и.м.р.ном.мн.	рањени	14
πολλοί	прид.м.р.ном.мн.	многи	15

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
φάγονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	најешће се	2
τὰ δέοντα	одр.ч.+парт.акт.през.с.р.акуз.мн.	који су потребни	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његови	5
καὶ	вез.корд.	и	6
συντρίψουσιν	инд.акт.фут.3.л.ј.	сломиће	7
αὐτόν	лич.зам.м.р.акуз.ј.	га	8
καὶ	вез.корд.	и	9
δυνάμεις	з.и.ж.р.акуз.мн.	силе	10
κατακλύσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	потопиће	11
καὶ	вез.корд.	и	12
πεσοῦνται	инд.мед.фут.3.л.мн.	срушиће се	13
τραυματῖαι	з.и.м.р.ном.мн.	рањени	14
πολλοί	прид.м.р.ном.мн.	многи	15

Дан 11,27

ΜΤ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַשְׁנֵי־הֵם	вез.+ред.бр.м.р.дуал.констр.+суф.3.л.м.р.мн..	и двојица њих	3
הַמְּלָכִים	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	царева	5
לְבָבָם	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.мн.	срца њихова	7
לְמַרְעָה	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	на штету	9
וְעַל־	вез.+пред.	и на	11
שְׁלֵטָן	з.и.м.р.ј.апс.	трпези	12
אֶחָד	осн.бр.м.р.ј.апс.	један	13
כֶּזֶב	з.и.м.р.ј.апс.	лаж	14
יְדַבְּרוּ	имперф.пиел.м.р.мн.	говориће	15
וְלֹא־	вез.+озн.нег.	и неће	17
תִּשְׁתַּלֵּם	имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	остварити	18
כִּי־	вез.	јер	19
עוֹד	прил.	још	20
יִשְׁפָּע	з.и.м.р.ј.апс.	испуњење	21
לְמוֹעֵד	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	времена	24

СΓ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
δύο	осн.бр.	два	2
βασιλεῖς	з.и.м.р.ном.мн.	цара	3
μόνοι	прид.м.р.ном.мн.	сама	4
δειπνήσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	јешће	5
ἐπὶ	пред.акуз.	са	6
τὸ αὐτὸ	одр.ч.+лич.зам.с.р.акуз.ј.	њим	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ἐπὶ	пред.ген.	са	10
μῖα	осн.бр.ж.р.ген.ј.	једне	11
τραπέζης	з.и.ж.р.ген.ј.	трпезе	12

φάγονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	најешће се	13
καὶ	вез.корд.	и	14
ψευδολογήσουσι	инд.акт.фут.3.л.мн.	обманиваће	15
καὶ	вез.корд.	и	16
οὐκ	прил.	неће	17
εὐδοωθήσονται	инд.пас.фут.3.л.мн.	остварено бити	18
ἔτι	прил.	још	19
γὰρ	вез.корд.	јер	20
συντέλεια	з.и.ж.р.ном.ј.	испуњење	21
εἰς	пред.акуз.	за	22
καιρόν	з.и.м.р.акуз.ј.	време	23

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἀμφότεροι	осн.бр.м.р.ном.мн.	оба	2
οἱ βασιλεῖς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	цара	4
αἱ καρδίαι	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.мн.	срца	6
αὐτῶν	лич.зам.м.р.ген.мн.	њихова	7
εἰς	пред.акуз.	на	8
πονηρίαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	штету	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἐπὶ	пред.ген.	са	11
τραπέζην	з.и.ж.р.ген.ј.	трпезе	12
μιᾶς	осн.бр.ж.р.ген.ј.	једне	13
ψευδῆ	прид.с.р.акуз.мн.	лажи	14
λαλήσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	говориће	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ψευδολογήσουσι	инд.акт.фут.3.л.мн.	обманиваће	17
καὶ	вез.корд.	и	18
οὐ	прил.	неће	19
κατευθυνεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	поравнати	20
ὅτι	вез.суборд.	јер	21
ἔτι	прил.	још	22
πέρας	з.и.с.р.ном.ј.	граница	23
εἰς	пред.акуз.	за	24
καιρόν	з.и.м.р.акуз.ј.	време	25

Дан 11,28

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיָּשׁוּב	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и вратиће се	2
אֶרְצוֹ	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	земљи својој	4
בְּרַכּוֹשׁ	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	са имањем	6
גָּדוֹל	прид.м.р.ј.апс.	великим	7
וּלְבָבוֹ	вез.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	и срце његово	10
עָלָיו	пред.	против	11
בְּרִית	з.и.ж.р.ј.констр.	савеза	12
קָדְשׁ	з.и.м.р.ј.апс.	светог	13

ἠψυχη	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и учинио је	15
εἰς	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и вратио се	17
ἐν τῇ γῆ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	у земљу своју	20

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	вратиће се	2
εἰς	пред.акуз.	у	3
τὴν χώραν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	5
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своју	6
ἐν	пред.дат.	са	7
χρήμασι	з.и.с.р.дат.мн.	благом	8
πολλοῖς	прид.с.р.дат.мн.	многим	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἡ καρδιά	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	срце	12
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	13
ἐπὶ	пред.акуз.	на	14
τὴν διαθήκην	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	завет	16
τοῦ ἁγίου	одр.ч.+прид.м.р.ген.ј.	свети	18
ποιήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	учиниће	19
καὶ	вез.корд.	и	20
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	вратиће се	21
ἐπὶ	пред.акуз.	у	22
τὴν χώραν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	24
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своју	25

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	вратиће се	2
εἰς	пред.акуз.	у	3
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	5
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своју	6
ἐν	пред.дат.	са	7
ὑπάρξει	з.и.ж.р.дат.ј.	имањем	8
πολλῇ	прид.ж.р.дат.ј.	великим	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἡ καρδιά	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	срце	12
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	13
ἐπὶ	пред.акуз.	на	14
τὴν διαθήκην	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	завет	16
ἁγίαν	прид.ж.р.акуз.ј.	свети	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ποιήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	учиниће	19
καὶ	вез.корд.	и	20
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	вратиће се	21
εἰς	пред.акуз.	у	22
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	24
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своју	25

Дан 11,29

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
לְמוֹעֵד	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	у одређено време	3
יָשׁוּב	имперф.кал.3.л.м.р.ј.	вратиће се	4
וְבָא	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и доћи ће	6
בְּגֵב	пред.+ч.+в.и.	у Негеб	9
וְלֹא־	вез.+озн.нег.	и неће	11
תִּהְיֶה	имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	постати	12
כְּרִאשׁוֹנָה	пред.+ч.+прид.ж.р.ј.апс.	као први	15
וְכַאֲרֵינִי	вез.+пред.+ч.+прид.ж.р.ј.апс.	и као други	19

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
εἰς	пред.акуз.	у	1
καιρόν	з.и.м.р.акуз.ј.	време	2
καί	вез.корд.	и	3
εἰσελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	вратиће се	4
εἰς	пред.акуз.	у	5
Αἴγυπτον	в.и.ж.р.акуз.ј.	Египат	6
καί	вез.корд.	и	7
οὐκ	прил.	неће	8
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	бити	9
ὡς	вез.суборд.	као	10
ἡ πρώτη	одр.ч.+ред.бр.ж.р.ном.ј.	први	12
καί	вез.корд.	и	13
ἡ ἐσχάτη	одр.ч.+прид.ж.р.ном.ј.	последњи	15

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
εἰς	пред.акуз.	у	1
τὸν καιρόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	време	3
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	вратиће се	4
καί	вез.корд.	и	5
ἥξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	доћи ће	6
ἐν	пред.дат.	на	7
τῷ νότῳ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	југу	9
καί	вез.корд.	и	10
οὐκ	прил.	неће	11
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	бити	12
ὡς	вез.суборд.	као	13
ἡ πρώτη	одр.ч.+ред.бр.ж.р.ном.ј.	први	15
καί	вез.корд.	и	16
ὡς	вез.суборд.	као	17
ἡ ἐσχάτη	одр.ч.+прид.ж.р.ном.ј.	последњи	19

Дан 11,30

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
----	----	--------	-----------

וַיָּבֹאוּ	вез.+перф.кал.3.л.мн.	и дошао је	2
בִּי	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	са њим	4
צֵיִם	з.и.м.р.мн.апс.	брод	5
כִּתְיִם	в.и.	Китима, Китејаца	6
וַיִּנְקָהָ	вез.+перф.ниф.3.л.м.р.ј.	и ожалостио се	8
וַיָּשָׁב	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и вратио се	10
וַיִּזְעַם	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и негодовао је	12
עַל־	пред.	против	13
בְּרִית־	з.и.ж.р.ј.констр.	савеза	14
קֹדֶשׁ	з.и.ж.р.ј.апс.	свети	15
וַיַּעַשׂהָ	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и учинио је	17
וַיָּשָׁב	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и вратио се	19
וַיִּבֶן	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и намислиће	21
עַל־	пред.	против	22
עֲלֵיבִי	парт.кал.м.р.мн.констр.	оних који напустише	23
בְּרִית	з.и.ж.р.ј.конатр.	савез	24
קֹדֶשׁ	з.и.ж.р.ј.апс.	свети	25

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἦξουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	доћи ће	2
Ῥωμαῖοι	в.и.м.р.ном.мн.	Ромеји	3
καὶ	вез.корд.	и	4
ἐξώσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	протераће	5
αὐτὸν	лич.замм.р.акуз.ј.	га	6
καὶ	вез.корд.	и	7
ἐμβριμήσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	замериће се	8
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	њему	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	вратиће се	11
καὶ	вез.корд.	и	12
ὀργισθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	гњеван биће	13
ἐπὶ	пред.акуз.	на	14
τὴν διαθήκην	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	савез	16
τοῦ ἁγίου	одр.ч.+прид.м.р.ген.ј.	светих	18
καὶ	вез.корд.	и	19
ποιήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	учиниће	20
καὶ	вез.корд.	и	21
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	вратиће се	22
καὶ	вез.корд.	и	23
διανοηθήσεται	инд.аакт.фут.3.л.ј.	намислиће	24
ἐπ' αὐτοῦς	пред.акуз.+лич.м.р.акуз.мн.	на оне	26
ᾧν	рел.зам.с.р.ген.мн.	који	27
ἐγκατέλιπον	инд.акт.аор.3.л.мн.	напустише	28
τὴν διαθήκην	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	савез	30
τοῦ ἁγίου	одр.ч.+прид.м.р.ген.ј.	светих	32

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
---	----	--------	-----------

καὶ	вез.корд.	и	1
εἰσελεύσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	доћи ће	2
ἐν	пред.дат.	к	3
αὐτῷ	лич.зам.мр.дат.ј	њему	4
οἱ ἔκπορευόμενοι	одр.ч.+парт.през.м.р.ном.мн.	они који надолазе	6
Κίτιοι	в.и.м.р.ном.мн.	Китејци	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ταπεινώθησεται	инд.пас-фут.3.л.ј.	понижен биће	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	вратиће се	11
καὶ	вез.корд.	и	12
θυμωθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	гњеван биће	13
ἐπὶ	пред.акуз.	на	14
διαθήκην	з.и.ж.р.акуз.ј.	савез	15
ἀγίαν	прид.ж.р.акуз.ј.	свети	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ποιήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	учиниће	18
καὶ	вез.корд.	и	19
ἐπιστρέψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	вратиће се	20
καὶ	вез.корд.	и	21
συνήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	намислиће	22
ἐπὶ	пред.акуз.	на	23
τοὺς καταλιπόντας	парт.акт.аор.3.л.мн.	оне који напустише	25
διαθήκην	з.и.ж.р.акуз.ј.	савез	26
ἀγίαν	прид.ж.р.акуз.ј.	свети	27

Дан 11,31

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְצִיָּוָה	вез.+з.и.ж.р.мн.апс.	и војска	2
מִמֶּנּוּ	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	од њега	4
יַעֲבֹדוּ	имперф.кал.3.л.м.р.мн.	устаће	5
וְלִלְוָה	вез.+перф.пиел.3.л.м.р.мн.	и оскрнавиће	7
שֶׁמֶלֶךְ	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	светињу	9
וְהִמְעִי	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	утврђену	11
וְהִסְרִי	вез.+перф.хиф.3.л.м.р.мн.	укинуће	13
דְּמִיָּד	ч.+прил.	дневну	15
וְנִתְּנָה	вез.+пер.кал.3.л.м.р.мн.	жртву	17
וְשָׂשׂוּ	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	гнусоба	19
שֶׁמֶשׁוּ	парт.поел.м.р.ј.апс.	опустошења	20

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
βραχίονες	з.и.м.р.акуз.мн.	руке	2
παρ' αὐτοῦ	пред.ген.+лич.зам.м.р.ген.ј.	од њега	4
στήσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	устаће	5
καὶ	вез.корд.	и	6
μιανοῦσι	инд.акт.фут.3.л.мн.	оскрнавиће	7

τὸ ἅγιον	одр.ч.+прид.ж.р.акуз.ј.	светињу	9
τοῦ φόβου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	страха	11
καὶ	вез.корд.	и	12
ἀποστήσουσι	инд.акт.фут.3.л.мн.	одбациће	13
τὴν θυσίαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	жртву	15
καὶ	вез.корд.	и	116
δώσουσι	инд.акт.фут.3.л.мн.	донеће	17
βδέλυγμα	з.и.с.р.акуз.ј.	гнусобу	18
ἐρημώσεως	з.и.ж.р.ген.ј.	опустошења	19

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
σπέρματα	з.и.с.р.ном.мн.	семе	2
ἐξ	пред.ген.	од	3
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	њега	4
ἀναστήσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	биће дигнуто	5
καὶ	вез.корд.	и	6
βεβηλώσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	оскрнавиће	7
τὸ ἅγιασμα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	светињу	9
τῆς δυναστείας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	владара	11
καὶ	вез.корд.	и	12
μεταστήσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	уклониће	13
τὸν ἐνδελεχισμόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	дневну	15
καὶ	вез.корд.	и	16
δώσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	донеће	17
βδέλυγμα	з.и.с.р.акуз.ј.	гнусобу	18
ἠφανισμένον	парт.пас.перф.с.р.акуз.ј.	оног који је опустошен	19

Дан 11,32

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּשְׁרַמְוּ	вез.+парт.хиф.м.р.мн.констр.	и који чини безакоње против	2
וַיִּבְרָךְ	з.и.ж.р.ј.апс.	савеза	3
וַיִּשְׁרַמְוּ	имперф.хиф.3.л.м.р.мн.ј.	упрљаће	4
וַיִּבְרָךְ	пред.+ч.+прид.ж.р.мн.апс.	са ласкавим	7
וַיִּשְׁרַמְוּ	вез.+з.и.м.р.ј.констр.	и народ	9
וַיִּשְׁרַמְוּ	парт.кал.м.р.мн.констр.	који познаје	10
וַיִּבְרָךְ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	Бога свог	12
וַיִּשְׁרַמְוּ	имперф.хиф.3.л.м.р.мн.	биће јак	13
וַיִּשְׁרַמְוּ	вез.+перф.кал.3.л.м.р.мн.	и деловао је	15

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐν	пред.дат.	у	2
ἁμαρτίαις	з.и.ж.р.дат.мн.	гресима	3
διαθήκης	з.и.ж.р.ген.ј.	савеза	4
μιανοῦσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	оскрнавиће	5
ἐν	пред.дат.		6

σκληρῶ	прид.м.р.дат.ј.	тешком	7
λαῶ	з.и.м.р.дат.ј.	народу	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ὁ δῆμος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	народ	11
ὁ γινώσκων	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ном.ј.	који познаје	13
ταῦτα	пок.зам.с.р.акуз.мн.	оног	14
κατισχύσουσι	инд.акт.фут.3.л.мн.	надвладаће	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ποιήσουσι	инд.акт.фут.3.л.ј.	учиниће	17

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
οἱ ἀνομοῦντες	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ном.мн.	који чине безакоње	3
διαθήκην	з.и.ж.р.акуз.ј.	савез	4
ἐπάξουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	завешће	5
ἐν	пред.дат.	у	6
ὀλισθήμασιν	з.и.с.р.дат.мн.	ласкању	7
καὶ	вез.корд.	и	8
λαὸς	з.и.м.р.ном.ј.	народ	9
γινώσκοντες	парт.акт.през.м.р.ном.мн.	који познаје	10
θεὸν	з.и.м.р.акуз.ј.	Бога	11
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	свог	12
κατισχύσουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	надвладаће	13
καὶ	вез.корд.	и	14
ποιήσουσιν	инд.акт.фут.3.л.ј.	учиниће	15

Дан 11,33

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּמְשַׁלְיָי	вез.+парт.хиф.м.р.мн.констр.	и они који разумеју	2
עַם	з.и.м.р.ј.апс.	народ	3
יְבִינוּ	имперф.хиф.3.л.м.р.мн.	разумеће	4
לְרַבִּים	пред.+ч.+прид.м.р.мн.пас.	много	7
וְנִשְׁאָוּ	вез.+перф.ниф.3.л.мн.	страдаће	9
בְּחַרְבַּ	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	од мача	11
וּבְלִהְבָה	вез.+пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	и од ватре	14
בְּשִׁבְרִי	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	од заточеништва	16
וּבְכַפְתֵּי	вез.+пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	и пљачке	19
מִיָּמִי	з.и.м.р.мн.апс.	данима	20

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐννοούμενοι	парт.мед.през.м.р.ном.мн.	разумни	2
τοῦ ἔθνους	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	народа	4
συνήσουσιν	инд.акт.фур.3.л.мн.	разумеће	5
εἰς	пред.акуз.	за	6
πολλούς	прид.м.р.акуз.мн.	много	7
καὶ	вез.корд.	и	8

προσκόψουσι	инд. акт. фут. 3. л. мн.	удариће	9
ρόμφαιά	з. и. ж. р. дат. ј.	мачем	10
καὶ	вез. корд.	и	11
παλαιωθήσονται	инд. пас. фут. 3. л. мн.	застарели биће, ударени биће	12
ἐν	пред. дат.	у	13
αὐτῇ	лич. зам. ж. р. дат. ј.	њој	14
καὶ	вез. корд.	и	15
ἐν	пред. дат.	у	16
αἰχμαλωσία	з. и. ж. р. дат. ј.	заточеништву	17
καὶ	вез. корд.	и	18
ἐν	пред. дат.	у	19
προνομή	з. и. ж. р. дат. ј.	пљачкању	20
ἡμερῶν	з. и. ж. р. ген. мн.	дневним	21
κηλιδωθήσονται	инд. пас. фут. 3. л. мн.	плена	22

Τ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
οἱ συνετοὶ	одр. ч. + прид. м. р. ном. ј.	мудрост	3
τοῦ λαοῦ	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	народа	5
συνήσουσιν	инд. акт. фут. 3. л. мн.	поучиће	6
εἰς	пред. акуз.	за	7
πολλά	прид. с. р. акуз. мн.	многе	8
καὶ	вез. корд.	и	9
ἀσθενήσουσιν	инд. акт. фут. 3. л. мн.	ослабиће	10
ἐν	пред. дат.	у	11
ρόμφαιά	з. и. ж. р. дат. ј.	мачу	12
καὶ	вез. корд.	и	13
ἐν	пред. дат.	у	14
φλογὶ	з. и. ж. р. дат. ј.	ватри	15
καὶ	вез. корд.	и	16
ἐν	пред. дат.	у	17
αἰχμαλωσία	з. и. ж. р. дат. ј.	заточеништву	18
καὶ	вез. корд.	и	19
ἐν	пред. дат.	у	20
διαρπαγῇ	з. и. ж. р. дат. ј.	плену	21
ἡμερῶν	з. и. ж. р. ген. мн.	дневних	22

Дан 11,34

ΜΤ	ΜΑ	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְבַהֲשִׁיבָהּ	вез. + пред. + инф. ниф. констр. + суф. 3. л. м. р. мн.	и у паду њиховом	4
יַעֲרֶוּ	имперф. ниф. 3. л. м. р. мн.	наћи ће	5
עֲזֹר	з. и. м. р. ј. апс.	помоћ	6
מַעֲטָה	прид. м. р. ј. апс.	малу	7
וַיִּדְרֹשׁוּ	вез. + перф. ниф. 3. л. мн.	и придружили се	9
עֲלֵיהֶם	пред. + суф. 3. л. м. мн.	њима	11
רַבִּים	прид. м. р. мн. апс.	многима	12
בְּלִקְקָהֶם	пред. + ч. + з. и. ж. р. мн. апс.	у ласкању	15

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ὅταν	вез.суборд.	када	2
συντρίβωνται	коњ.акт.през.3.л.мн.	сломе се	3
συνάξουσιν	инд.акт.фут.3.л.мн.	скупиће	4
ἰσχύον	з.и.ж.р.акуз.ј.	снагу	5
βραχεῖαν	прид.ж.р.акуз.ј.	мало	6
καὶ	вез.корд.	и	7
ἐπισυναχθήσονται	инд.пас.фут.3.л.мн.	удружени биће	8
ἐπ' αὐτοὺς	пред.акуз.+лич.зам.м.р.акуз.мн.	са њима	10
πολλοὶ	прид.м.р.ном.мн.	многи	11
ἐπὶ	пред.ген.	на	12
πόλεως	з.и.ж.р.ген.ј.	града	13
καὶ	вез.корд.	и	14
πολλοὶ	прид.м.р.ном.мн.	многи	15
ὡς	вез.суборд.	као	16
ἐν	пред.дат.	у	17
κληροδοσία	з.и.ж.р.дат.ј.	наслеђу	18

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐν	пред.дат.	у	2
τῷ ἀσθενῆσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	слабљењу	4
αὐτοὺς	лич.зам.м.р.акуз.мн.	њиховом	5
βοηθηθήσονται	инд.пас.фут.3.л.мн.	помогнути биће	6
βοήθειαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	помоћу	7
μικράν	прид.ж.р.акуз.ј.	малом	8
καὶ	вез.корд.	и	9
προστεθήσονται	инд.пас.фут.3.л.мн.	придодани биће	10
ἐπ' αὐτοὺς	пред.акуз.+лич.зам.м.р.акуз.мн.	са њима	12
πολλοὶ	прид.м.р.ном.мн.	многи	13
ἐν	пред.дат.	у	14
ὀλισθήμασιν	з.и.с.р.дат.мн.	паду	15

Дан 11,35

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּמִן	вез.+пред.+ч.+парт.хиф.м.р.мн.апс.	и неки од	4
וּמִן	ч.+парт.хиф.м.р.мн.апс	оних који разумеју	6
וְיִשְׁכָּח	имперф.ниф.3.л.м.р.мн.	страдаће	7
וְיִשְׁכָּח	пред.+инф.кал.констр.	да претраже?	9
וּמִן	пред.+суф.3.л.м.р.мн.	у њима	11
וְיִשְׁכָּח	вез.+пред.+инф.пиел.консстр.	и да се прочисте	14
וְיִשְׁכָּח	вез.+пред.+хиф.инф.констр.	и да постану бели	17
וְיִשְׁכָּח	пред.	до	18

πῦ	з.и.о.р.ј.констр.	времена	19
ῥῥ	з.и.м.р.ј.апс.	краја	20
ῥῥ	вез.+прил.	јер	22
τίῥ	прил.	још	23
ῥῥῥῥ	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	привремено	26

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐκ	пред.ген.	од	2
τῶν συνιέντων	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ген.мн.	оних који разумеју	4
διανοηθήσονται	инд.пас.фут.3.л.мн.	разумни биће	5
εἰς	пред.акуз.	за	6
τὸ καθαρίσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	очишћење	8
ἐαυτοῦς	пок.зам.м.р.акуз.мн.	тих	9
καὶ	вез.корд.	и	10
εἰς	пред.акуз.	за	11
τὸ ἐκλεγῆναι	одр.ч.+инф.пас.аор.	изабрање	13
καὶ	вез.корд.	и	14
εἰς	пред.акуз.	за	15
τὸ καθαρισθῆναι	одр.ч.+инф.пас.аор.	очишћење	17
ἕως	пред.ген.	до	18
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	19
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	испуњења	20
ἔτι	прил.	још	21
γὰρ	вез.корд.	јер	22
καιρὸς	з.и.м.р.ном.ј.	време	23
εἰς	пред.акуз.	за	24
ῥα	з.и.ж.р.акуз.мн.	час	25

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἀπὸ	пред.ген.	од	2
τῶν συνιέντων	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ген.мн.	оних који разумеју	4
ἀσθενήσουσιν	инд.акт.фут.3.л.м.н.	да се очисте	5
τοῦ πυρῶσαι	одр.ч.+инф.акт.аор.	да сагоре	7
αὐτοῦς	лич.зам.м.р.акуз.мн.	их	8
καὶ	вез.корд.	и	9
τοῦ ἐκλέξασθαι	одр.ч.+инф.мед.аор.	да изаберу се	11
καὶ	вез.корд.	и	12
τοῦ ἀποκαλυφθῆναι	одр.ч.+инф.пас.аор.	да се открију	14
ἕως	пред.акуз.	до	15
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	16
πέρας	з.и.с.р.акуз.ј.	краја	17
ὅτι	вез.суборд.	док	18
ἔτι	прил.	још	19
γὰρ	вез.корд.	јер	20
εἰς	пред.акуз.	за	21

καιρόν	з.и.м.р.акуз.ј.	време	22
--------	-----------------	-------	----

Дан 11,36

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַעֲשֵׂה	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и чинио је	2
כַּרְצוֹתָיו	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	по вољи својој	5
הַמֶּלֶךְ	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	цар	7
וַיִּתְרַומֵם	вез.+имперф.хитполел.3.л.м.р.ј.	и издигнуће се	9
וַיִּגְדַּל	вез.+имперф.хитпаел.3.л.м.р.ј.	и увеличати	11
עַל־	пред.	над	12
כָּל־	з.и.м.р.ј.констр.	сваким	13
אֵל	з.и.м.р.ј.апс.	божанством	14
וְעַל־	вез.+пред.	и над	16
אֵל	з.и.м.р.ј.констр.	богом	17
אֱלֹהִים	з.и.м.р.мн.апс.	богова	18
יִדְבַר	имперф.пиел.3.л.м.р.ј.	говориће	19
נִפְלְאוֹת	парт.ниф.ж.р.мн.апс.	предивно	20
וַהֲצִלִּיתִי	вез.+перф.хиф.3.л.м.р.ј.	и напредоваће	22
עַד־	пред.	док	23
כָּלָה	перф.кал.3.л.м.р.ј.	се наврши	24
וְעַם	з.и.м.р.ј.апс.	огорчење	25
כִּי	вез.	јер	26
נִתְרַצָּה	парт.ниф.ж.р.ј.апс.		27
וַעֲשֵׂתָ	перф.ниф.3.л.ж.р.ј.	учинила	28

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καί	вез.корд.	и	1
ποιήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	учиниће	2
κατά	пред.акуз.	по	3
τὸ θέλημα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	вољи	5
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	својој	6
ὁ βασιλεὺς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	цар	8
καί	вез.корд.	и	9
παροργισθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	гњеван биће	10
καί	вез.корд.	и	11
ὕψοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	издигнут биће	12
ἐπὶ	пред.акуз.	над	13
πάντα	прид.м.р.акуз.ј.	сваким	14
θεὸν	з.и.м.р.акуз.ј.	божанством	15
καί	вез.корд.	и	16
ἐπὶ	пред.акуз.	над	17
τὸν θεὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	богом	19
τῶν θεῶν	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	богова	21
ἕξαλλα	прид.с.р.акуз.мн.	нарочито	22
λαλήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	говориће	23
καί	вез.корд.	и	24
εὐδοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	напредоваће	25

ἕως	пред.ген.	до	26
ἄν	речц.	да	27
συντελεσθῆ	коњ.пас.аор.3.л.ј.	наврши	28
ἡ ὀργή	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	гњев	30
εἰς	пред.акуз.		31
αὐτόν	лич.зам.м.р.акуз.ј.		32
γὰρ	вез.суборд.	јер	33
συντέλεια	з.и.ж.р.ном.ј.	крај	34
γίνεται	инд.мед.през.3.л.ј.	одређује се	35

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ποιήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	учиниће	2
κατὰ	пред.акуз.	по	3
τὸ θέλημα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	вољи	5
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	својој	6
καὶ	вез.корд.	и	7
ὑψωθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	издигнут биће	8
ὁ βασιλεὺς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	цар	10
καὶ	вез.корд.	и	11
μεγαλυνθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	узвишен биће	12
ἐπὶ	пред.акуз.	над	13
πάντα	прид.м.р.акуз.ј.	сваким	14
θεὸν	з.и.м.р.акуз.ј.	богом	15
καὶ	вез.корд.	и	16
λαλήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	говориће	17
ὑπέρογκα	прид.с.р.акуз.мн.	гордо	18
καὶ	вез.корд.	и	19
κατευθυνεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	управљаће	20
μέχρις οὗ	пред.ген.	док	21
συντελεσθῆ	коњ.пас.аор.3.л.ј.	наврши	22
ἡ ὀργή	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	гњев	24
εἰς	пред.акуз.		25
γὰρ	вез.суборд.	јер	26
συντέλειαν	з.и.ж.р.ном.ј.	крај	27
γίνεται	инд.мед.през.3.л.ј.	одређује се	28

Дан 11,37

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְעַל	вез.+пре.	и о	2
וְלִפְנֵי	з.и.м.р.ј.констр.	боговима	3
לְפָנֵינוּ	з.и.м.р.мн.костр.+суф.3.л.м.р.ј.	отаца наших	5
וְעַל	озн.нег.	неће	6
וְעַל	импрф.кал.3.л.м.р.ј.	пазити	7
וְעַל	вез.+пред.	ни о	9
וְעַל	з.и.ж.р.ј.констр.	жељи	10
וְעַל	з.и.ж.р.мн.апс.	жена	11

וְעַל-	вез.+пред.	ни о	13
כָּל-	з.и.р.ј.констр.	свем	14
אֱלֹהִים	з.и.м.р.ј.апс.	божанству	15
אֵל	озн.нег.	неће	16
יָבִין	импер.кал.3.л.м.ј.	марити	17
כִּי	пред.	јер	18
עַל-	пред.	над	19
עַל	з.и.м.р.ј.апс.	свима	20
יִתְגַּדַּל	имперф.хитпаел.3.л.м.р.ј.	величаће се	21

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐπὶ	пред.акуз.	на	2
τοὺς θεοὺς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	боговима	4
τῶν πατέρων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	отаца	6
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	мојих	7
οὐ	прил.	неће	8
προνοηθῆ	коњ.пас.аор.3.л.ј.	брижан бити	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἐν	пред.дат.	на	11
ἐπιθυμία	з.и.ж.р.дат.ј.	жељу	12
γυναϊκός	з.и.ж.р.ген.ј.	жена	13
οὐ	прил.	неће	14
μὴ	вез.	ни	15
προνοηθῆ	коњ.пас.аор.3.л.ј.	брижан бити	16
ὅτι	вез.суборд.	јер	17
ἐν	пред.дат.	над	18
παντὶ	прид.с.р.дат.ј.	свима	19
ὑψωθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	издигнут биће	20
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	њему	21
ἔθνη	з.и.с.р.ном.мн.	народ	22
ἰσχυρά	прид.с.р.ном.мн.	моћни	23

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐπὶ	пред.акуз.	на	2
πάντας	прид.м.р.акуз.мн.	све	3
θεοὺς	з.и.м.р.акуз.мн.	богове	4
τῶν πατέρων	одр.ч.+з.и.м.р.ген.мн.	отаца	6
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	мојих	7
οὐ	прил.	неће	8
συνήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	бринути	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἐπὶ	пред.акуз.	на	11
ἐπιθυμίαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	жељу	12
γυναϊκῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	жена	13
καὶ	вез.корд.	и	14
ἐπὶ	пред.дат.	на	15

πᾶν	прид.с.р.акуз.ј.	свако	16
θεὸν	з.и.м.р.акуз.ј.	божанство	17
οὐ	прил.	неће	18
συνήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	бринути	19
ὅτι	вез.суборд.	јер	20
ἐπὶ	пред.акуз.	према	21
πάντας	прид.м.р.акуз.мн.	све	22
μεγαλυνθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	увеличан биће	23

Дан 11,38

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְלֵאמֹר	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.констр.	и Бог	3
מֵעַיִם	з.и.м.р.мн.апс.	утврђења	4
עַל־	пред.	над	5
בְּנוֹ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	местом њиховим	7
יִכְבֵּד	имперф.пиел.3.л.м.р.ј.	поштоваће	8
וְלֵאמֹר	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.апс.	и бога	11
אֲשֶׁר	рел.зам.	којег	12
לֹא־	озн.нег.	нису	13
יְדַעוּ	перф.кал.3.л.мн.+суф.3.л.м.р.ј.	познавали	15
אֲבֹתֵינוּ	з.и.м.р.мн.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	очеви наши	17
יִכְבֵּד	имперф.пиел.3.л.м.р.ј.	поштоваћее	18
בְּזָהָב	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	у злату	20
וּבְכֶסֶד	вез.+пред.+з.и.м.р.ј.апс.	и сребру	23
וּבְאֲבָן	вез.+пред.з.и.ж.р.ј.апс.	и у камењу	25
יְקָרָה	прид.ж.р.ј.пас.	драгом	26
וּבְהִתְהַלְּלוּת	вез.+пред.+з.и.ж.р.мн.апс.	и угодностима	29

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐπὶ	пред.акуз.	на	1
τὸν τόπον	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	место	3
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његово	4
κινήσει	инд.акт.фут.3.л.м.р.ј.	уклониће	5
καὶ	вез.корд.	и	6
θεόν	з.и.м.р.акуз.ј.	Бога	7
ὄν	рел.зам.м.р.акуз.ј.	којег	8
οὐκ	прил.	не	9
ἔγνωσαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	познаше	10
οἱ πατέρες	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	оци	12
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	наши	13
τιμήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	поштоваће	14
ἐν	пред.дат.	у	15
χρυσίῳ	з.и.с.р.дат.ј.	злату	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ἀργυρίῳ	з.и.с.р.дат.ј.	сребру	18
καὶ	вез.корд.	и	19
λίθῳ	з.и.м.р.дат.ј.	камену	20

πολυτελεῖ	прид.м.р.дат.ј.	драгоценом	21
καὶ	вез.корд.	и	22
ἐν	пред.дат.	у	23
ἐπιθυμήμασιν	з.и.с.р.дат.мн.	пожуди???	24

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
θεόν	з.и.м.р.акуз.ј.	Бога	2
μαωζιν	транслит.	моазина	3
ἐπὶ	пред.акуз.	на	4
τόπου	з.и.м.р.ген.ј.	места	5
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовог	6
δοξάσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	славиће	7
καὶ	вез.корд.	и	8
θεόν	з.и.м.р.акуз.ј.	Бога	9
ὄν	рел.зам.м.р.акуз.ј.	којег	10
οὐκ	прил.	не	11
ἔγνωσαν	инд.акт.аор.3.л.мн.	познаше	12
οἱ πατέρες	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	оци	14
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	наши	15
δοξάσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	славиће	16
ἐν	пред.дат.	у	17
χρυσίῳ	з.и.с.р.дат.ј.	злату	18
καὶ	вез.корд.	и	19
ἀργυρίῳ	з.и.с.р.дат.ј.	сребру	20
καὶ	вез.корд.	и	21
λίθῳ	з.и.м.р.дат.ј.	камену	22
τιμίῳ	прид.м.р.дат.ј.	драгоценом	23
καὶ	вез.корд.	и	24
ἐν	пред.дат.	у	25
ἐπιθυμήμασιν	з.и.с.р.дат.мн.	угодностима	26

Дан 11,39

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַעֲשֵׂה	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и учино је	2
לְמַבְצְרֵי	пред.+з.и.м.р.мн.констр.	утврђење	4
מְעִימֹתַי	з.и.м.р.мн.апс.	планине	5
עִם	пред.	са	6
אֱלֹהֵי	з.и.м.р.ј.констр.	богом	7
נָכַר	з.и.м.р.ј.апс.	туђим	8
אֲשֶׁר	рел.зам.	којег	9
הִכִּיר	перф.хиф.3.л.м.р.ј.	познали су	10
רַבָּה	имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	умножиће	11
כְּבוֹד	з.и.м.р.ј.апс.	величину	12
וְהִמְשִׁילֵם	вез.+перф.хиф.3.л.м.р.ј.+суф.3.л.м.р.мн.	и владао је њима	15
בְּרַבִּים	пред.+ч.+прид.м.р.мн.апс.	са многим	18
וְאֶדְמָהּ	вез.+з.и.ж.р.ј.апс.	и земљу	20

ῥἕλει	имперф.пиел.3.л.ј.	поделиће	21
ῥηρηβ	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	за награду	23

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ποιήσει	инд,акт.фут.3.л.ј.	учиниће	1
πόλεων	з.и.ж.р.ген.мн.	утврђење	2
καὶ	вез.корд.	и	3
εἰς	пред.акуз.	до	4
ὀχύρωμα	з.и.с.р.акуз.ј.	ојачање	5
ἰσχυρὸν	прид.с.р.акуз.ј.	моћи	6
ἤξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	постаће	7
μετὰ	пред.ген.	са	8
θεοῦ	з.и.м.р.ген.ј.	бога	9
ἀλλοτρίου	прид.м.р.ген.ј.	туђег	10
οὗ	рел.зам.м.р.ген.ј.	који	11
ἐὰν	вез.	ако	12
ἐπιγινῶ	коњ.акт.аор.3.л.ј.	позна	13
πληθυνεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	умножиће	14
δόξαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	славу	15
καὶ	вез.корд.	и	16
κατακυριεύσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	надваладаће	17
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	18
ἐπὶ	пред.акуз.		19
πολὺ	прид.с.р.акуз.ј.	многе	20
καὶ	вез.корд.	и	21
χώραν	з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	22
ἀπομεριεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	поделиће	23
εἰς	пред.акуз.	на	24
δωρεάν	з.и.ж.р.акуз.ј.	дар	25

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ποιήσει	инд,акт.фут.3.л.ј.	учиниће	2
τοῖς ὀχυρώμασιν	одр.ч.+з.и.с.р.дат.мн.	утврђењима	4
τῶν καταφυγῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	планина	6
μετὰ	пред.ген.	са	7
θεοῦ	з.и.м.р.ген.ј.	бога	8
ἀλλοτρίου	прид.м.р.ген.ј.	туђим	9
καὶ	вез.корд.	и	10
πληθυνεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	умножиће	11
δόξαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	славу	12
καὶ	вез.корд.	и	13
ὑποτάξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	подредиће	14
αὐτοῖς	лич.зам.м.р.дат.мн.	својима	15
πολλοὺς	прид.м.р.акуз.мн.	многе	16
καὶ	вез.корд.	и	17
γῆν	з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	18
διελεῖ	инд.акт.фут.3.л.ј.	поделиће	19

ἐν	пред.дат.	на	20
δώροις	з.и.с.р.дат.мн.	награду	21

Дан 11,40

MT	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּבַעֲתָ	вез.+пред.+з.и.о.р.ј.констр.	и на времену	3
אֵץ	з.и.ж.р.ј.апс.	краја	4
וְתַנְגֵּהָ	имперф.хитпаел.3.л.м.р.ј.	заратиће	5
עִמּוֹ	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	са њим	7
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	цар	8
הַנֶּגֶב	пред.+в.и.	Негеба	10
וַיִּשְׁתַּעֲרֵר	вез.+имперф.хитпаел.3.л.м.р.ј.	и напашће	12
עָלָיו	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	против њега	14
מֶלֶךְ	з.и.м.р.ј.констр.	цар	15
הַצָּפוֹן	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	севера	17
בְּרֶכְבִּי	пред.+з.и.м.р.ј.апс-	са кочијама	19
וּבַכֹּהֲנִים	вез.+пред.+з.и.м.р.мн.апс.	и са коњима	22
וּבַאֲנָוִיּוֹת	вез.+пред.+з.и.ж.р.мн.апс.	и са бродовима	25
רְבוֹת	прид.ж.р.мн.апс.	бројним	26
וּבָא	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и дошао је	28
בְּאַרְצוֹת	пред.+з.и.ж.р.мн.апс.	на земљу	30
וַיִּשְׂרַף	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и потопио је	32
וַעֲבָרָה	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и прегазио	34

CG	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
καθ' ὥραν	пред.акуз.+з.и.ж.р.акуз.ј.	у час	3
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	испуњења	4
συγκερατισθήσεται	инд.паас.фут.3.л.ј.	биће убоден (рогом)	5
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	6
ὁ βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	8
Αἰγύπτου	в.и.ж.р.ген.ј.	Египатски	9
καὶ	вез.корд.	и	10
ἐποργισθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	гњеван биће	11
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	12
βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	13
βορρᾶ	з.и.м.р.ген.ј.	северни	14
ἐν	пред.дат.	са	15
ἄρμασι	з.и.с.р.дат.мн.	кочијама	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ἐν	пред.дат.	са	18
ἵπποις	з.и.м.р.дат.мн.	коњима	19
πολλοῖς	прид.м.р.дат.мн.	многим	20
καὶ	вез.корд.	и	21
ἐν	пред.дат.	са	22
πλοίοις	з.и.с.р.дат.мн.	бродовима	23
πολλοῖς	прид.м.р.дат.мн.	многим	24

καὶ	вез.корд.	и	25
εἰσελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	завући ће се	26
εἰς	пред.акуз.	у	27
χώραν	з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	28
Αἰγύπτου	в.и.ж.р.ген.ј.	египатску	29

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐν	пред.дат.	у	2
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	време	3
πέρατι	з.и.с.р.дат.ј.	крају	4
συγκερατισθήσεται	инд.паас.фут.3.л.ј.	биће убоден (рогом)	5
μετά	пред.ген.	од	6
τοῦ βασιλέως	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	цара	8
τοῦ νότου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	јужног	10
καὶ	вез.корд.	и	11
συναχθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	бориће се	12
ἐπ' αὐτόν	пред.акуз.+з.и.м.р.акуз.ј.	са њим	14
βασιλεὺς	з.и.м.р.ном.ј.	цар	15
τοῦ βορρᾶ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	северни	17
ἐν	пред.дат.	са	18
ἄρμασι	з.и.с.р.дат.мн.	кочијама	19
καὶ	вез.корд.	и	20
ἐν	пред.дат.	са	21
ἵπλεῦσιν	з.и.м.р.дат.мн.	коњици	22
καὶ	вез.корд.	и	23
ἐν	пред.дат.	са	24
ναυσὶν	з.и.ж.р.дат.мн.	бродовима	25
πολλαῖς	прид.ж.р.дат.мн.	многим	26
καὶ	вез.корд.	и	27
εἰσελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	завући ће се	28
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	30
καὶ	вез.корд.	и	31
συντρίψει	инд.акт.фут.3.л.ј.	здробиће	32
καὶ	вез.корд.	и	33
παρελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	проћиће	34

Дан 11,41

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּבָא	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и ушао је	2
בְּאֶרֶץ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	у земљу	4
הַגְּבִיעַ	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	славе	6
וּרְבִי	вез.+прид.ж.р.мн.апс.	и многи	8
יִפְּלוּ	имперф.ниф.3.л.м.р.мн.	ће пасти	9
וְהָיוּ	вез.+прид.о.р.мн.	и ови	11
יִשְׁלָטוּ	имперф.ниф.3.л.м.р.мн.	ће се спасти	12
מִיָּדוֹ	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	из руке његове	15

עֲדֹמִים	в.и.	Едом	16
וּמֹאָבִים	вез.+в.и.	и Моав	18
וְרֵאשִׁית	вез.+з.и.ж.р.ј.констр.	и прваци	20
בְּנֵי	з.и.м.р.мн.констр.	синова	21
עַמּוֹן	в.и.	Амона	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐπελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	доћи ће	2
εἰς	пред.акуз.	у	3
τὴν χώραν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	5
μου	лич.зам.ген.ј.	моју	6

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἰσελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	ући ће	2
εἰς	пред.акуз.	у	3
τὴν γῆν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	земљу	5
τοῦ σαβι	одр.ч.+транслитер.	Сави, Савинску	7
καὶ	вез.корд.	и	8
πολλοὶ	прид .м.р ном мн.	многи	9
ἀσθενήσουσιν	инд акт фут.3.л.мн.	ће ослабити	10
καὶ	вез.корд.	и	11
οὗτοι	пок.зам.м.р ном .мн.	ови	12
διασωθήσονται	инд.пас. фут.3.л.мн.	ће бити избављени	13
ἐκ	пред ген.	из	14
χειρὸς	з.и.ж.р.ген.ј.	руке	15
αὐτοῦ	лич.зам..м.р.ген.ј.	његове	16
Εδωμ	в.и.м.р.ном.ј.	Едом	17
καὶ	вез.корд.	и	18
Μωαβ	в.и. ж.р.ном.ј.	Моав	19
καὶ	вез.корд.	и	20
ἀρχῆ	з.и.ж.р.ном.ј.	прваци	21
υἰῶν	з.и.м.р.ген.мн.	синова	22
Αμμων	в.и.м.р.ген.ј.	Амона	23

Дан 11,42

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּשְׁרַח	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и испружиће	2
יָדָו	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	руку своју	4
בְּאַרְצֵיהֶם	пред.+з.и.ж.р.мн.апс.	ка земљама	6
וְאֶרֶץ	вез.+з.и.ж.р.ј.констр.	и земља	8
מִצְרַיִם	в.и.	Мисрајим (Египат)	9
לֹא	озн.нег.	не	10
תְּהָתֵּן	имперф.кал.3.л.ж.р.ј.	ће	11
לְפָלִיטָה	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	побећи	13

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
ἐν	пред. дат.	у	2
χώρα	з. и. ж. р. дат. ј.	земљи	3
Αἰγύπτου	в. и. ж. р. ген. ј.	Египатској	4
οὐκ	прил.	неће	5
ἔσται	инд. мед. фут. 3. л. ј.	бити	6
ἐν	пред. дат.	у	7
αὐτῇ	лич. зам. ж. р. дат. ј.	њој	8
διασφύζομενος	парт. пас. през. м. р. ном. ј.	који избавља	9

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
ἐκτενεῖ	инд. акт. фут. 3. л. ј.	испружиће	2
τὴν χεῖρα	одр. ч. + з. и. ж. р. акуз. ј.	руку	4
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. ј.	своју	5
ἐπὶ	пред. акуз.	на	6
τὴν γῆν	одр. ч. + з. и. ж. р. акуз. ј.	земљу	8
καὶ	вез. корд.	и	9
γῆ	з. и. ж. р. ном. ј.	земља	10
Αἰγύπτου	в. и. ж. р. ген. ј.	Египатска	11
οὐκ	прил.	неће	12
ἔσται	инд. мед. фут. 3. л. ј.	бити	13
εἰς	пред. акуз.	за	14
σωτηρίαν	з. и. ж. р. акуз. ј.	спасење	15

Дан 11,43

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיְשֹׁל	вез. + перф. кал. 3. л. м. р. ј.	и владао је	2
בְּמַכְמְזֵי	пред. + з. и. м. р. мн. констр.	благом	4
הַזָּהָב	ч. + з. и. м. р. ј. апс.	златом	6
וּבְכֶסֶף	вез. + ч. + з. и. м. р. ј. апс.	и сребром	9
וּבְכָל	вез. + пред. + з. и. м. р. ј. констр.	и свим	12
תְּמִתֵּי	з. и. ж. р. мн. констр.	драгоценостима	13
מִצְרַיִם	в. и.	Мисрајима	14
וּלְבִי	вез. + в. и.	и Ливије	16
וּכְשִׁים	вез. + в. и.	и Екушим (Етиопија)	18
בְּמִצְרַיִם	пред. + з. и. м. р. мн. констр. + суф. 3. л. м. р. ј.	у њиховим корацама	21

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
κρατήσει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	привојиће	2
τοῦ τόπου	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	оближњег	4
τοῦ χρυσοῦ	одр. ч. + з. и. с. р. ген. ј.	злата	6
καὶ	вез. корд.	и	7
τοῦ τόπου	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	оближњег	9

τοῦ ἀργυρίου	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	сребра	11
καὶ	вез.корд.	и	12
πάσης	прид.ж.р.ген.ј.	све	13
τῆς ἐπιθυμίας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	драгоцености	15
Αἰγύπτου	в.и.ж.р.ген.ј.	Египта	16
καὶ	вез.корд.	и	17
Λίβυες	в.и.м.р.ном.мн.	Ливије	18
καὶ	вез.корд.	и	19
Αἰθίοπες	в.и.м.р.ном.мн.	Етиопије	20
ἔσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	су се	21
ἐν	пред.дат.	у	22
τῷ ὄχλῳ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	маси	24
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његовој	25

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
κυριεύσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	завладаће	2
ἐν	пред.дат.	са	3
τοῖς ἀποκρύφοις	одр.ч.+прид.с.р.дат.мн.	трезорима	5
τοῦ χρυσοῦ	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	злата	7
καὶ	вез.корд.	и	8
τοῦ ἀργυρίου	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	сребра	10
καὶ	вез.корд.	и	11
ἐν	пред.дат.	са	12
παῖσιν	прид.с.р.дат.мн.	свим	13
ἐπιθυμητοῖς	прид.с.р.дат.мн.	драгоценостима	14
Αἰγύπτου	в.и.ж.р.ген.ј.	Египта	15
καὶ	вез.корд.	и	16
Λιβύων	в.и.м.р.ген.мн.	Ливиона	17
καὶ	вез.корд.	и	18
Αἰθιόπων	в.и.м.р.ген.мн.	Етиопије	19
ἐν	пред.дат.	са	20
τοῖς ὀχυρώμασιν	одр.ч.+з.и.с.р.дат.мн.	утврђењима	22
αὐτῶν	лич.зам.м.р.ген.мн.	њиховим	23

Дан 11,44

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיְבִיחֵם	вез.+з.и.ж.р.мн.апс.	и новости	2
בְּהִלְהוֹתוֹ	имперф.пиел.3.л.м.р.мн.+суф.3.л.м.р.ј.	ужаснуће га	4
מִמִּזְרָח	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	са истока	6
וּמִמְצָוֶן	вез.+пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	и са запада	9
וַיִּצְוֶה	вез.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и продужиће	11
בְּחִסְדּוֹ	пред.+з.и.ж.р.ј.апс.	са бесом	13
גְּדֹלָה	прид.ж.р.ј.апс.	великим	14
לְהַשְׁמִיד	пред.+инф.хиф.констр.	да уништи	16
וְלְהַרְגֵם	вез.+пред.+инф.хиф.констр.	и да истреби	19
רַבִּים	прид.м.р.мн.апс.	многе	20

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
ἀκοῆ	з.и.ж.р.ном.ј.	глас	2
ταράξει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	узнемириће	3
αὐτὸν	лич. зам. м. р. акуз. ј.	га	4
ἀπὸ	пред. ген.	од	5
ἀνατολῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	истока	6
καὶ	вез. корд.	и	7
βορρᾶ	з.и.м.р.ген.ј.	севера	8
καὶ	вез. корд.	и	9
ἐξελεύσεται	инд. мед. фут. 3. л. ј.	отићи ће	10
ἐν	пред. дат.	у	11
θυμῷ	з.и.м.р.дат.ј.	бесу	12
ἰσχυρῷ	прид. м. р. дат. ј.	великом	13
καὶ	вез. корд.	и	14
ρόμφαίᾳ	з.и.ж.р.дат.ј.	мачу	15
ἀφανίσει	инф. акт. аор.	да уништи	16
καὶ	вез. корд.	и	17
ἀποκτεῖναι	инф. акт. аор.	побије	18
πολλούς	прид. м. р. акуз. мн.	многе	19

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
ἀκοαὶ	з.и.ж.р.ном.мн.	гласи	2
καὶ	вез. корд.	и	3
σπουδαὶ	з.и.ж.р.ном.мн.	брзина	4
ταράξουσιν	инд. акт. фут. 3. л. мн.	узнемириће га	5
αὐτὸν	лич. зам. м. р. акуз. ј.	га	6
ἐξ	пред. ген.	из	7
ἀνατολῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	истока	8
καὶ	вез. корд.	и	9
ἀπὸ	пред. ген.	од	10
βορρᾶ	з.и.м.р.ген.ј.	севера	11
καὶ	вез. корд.	и	12
ἦξει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	доћи ће	13
ἐν	пред. дат.	у	14
θυμῷ	з.и.м.р.дат.ј.	бесу	15
πολλῷ	прид. м. р. дат. ј.	великом	16
τοῦ ἀφανίσει	одр. ч. + инф. акт. аор.	да уништи	18
καὶ	вез. корд.	и	19
τοῦ ἀναθεματίσει	одр. ч. + инф. акт. аор.	прокуне	21
πολλούς	прид. м. р. акуз. мн.	многе	22

Дан 11,45

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἔσται	вез. + имперф. кал. 3. л. м. р. ј.	и рашириће	2

לָהֶלֶךְ	з.и.м.р.мн.констр.	шаторе	3
וַיִּפְדֶּם	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	палате воје	5
בֵּין	пред.	од	6
מִיָּמִים	з.и.м.р.мн.апс.	мора	7
לְהָרִים	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	до планина	9
צָבִיבִי	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.п.р.ј.	величанства његовог	11
קְדֻשָּׁה	з.и.м.р.ј.апс.	светиње	12
וּבָא	пред.+перф.кал.3.л.м.р.ј.	и стигао је	14
עַד	пред.	до	15
קֵצוֹ	з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.ј.	краја свог	17
וְאֵין	вез.+прил.	и никог нема	19
עוֹרֵךְ	парт.кал.м.р.ј.апс.	да избави	20
לִי	пред.+суф.3.л.м.р.ј.	га	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
στήσει	инд.акт.фут.3.л.ј.	утврдиће	2
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своју	3
τὴν σκηνὴν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	скинију	5
τότε	прил.	тада	6
ἀνά	пред.акуз.	по	7
μέσον	прид.с.р.акуз.ј.	средици	8
τῶν θαλασσῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	мора	10
καὶ	вез.корд.	и	11
τοῦ ὄρους	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	планине	13
τῆς θελήσεως	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	воље	15
τοῦ ἁγίου	одр.ч.+прид.с.р.ген.ј.	свете	17
καὶ	вез.корд.	и	18
ἤξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	доћи ће	19
ᾠρα	з.и.ж.р.ном.ј.	час	20
τῆς συντελείας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	пуноће	22
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	његове	23
καὶ	вез.корд.	и	24
οὐκ	прил.	неће	25
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	бити	26
ὁ βοηθῶν	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ном.ј.	избавитеља	28
αὐτῷ	лич.зам.м.р.дат.ј.	му	29

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
πῆξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	поставиће	2
τὴν σκηνὴν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	скинију	4
αὐτοῦ	лич.зам.м.р.ген.ј.	своје	5
εφαδανῶ	транслит.	палате	6
ἀνά	пред.акуз.	по	7
μέσον	прид.с.р.акуз.ј.	средици	8
τῶν θαλασσῶν	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.мн.	мора	10

εἰς	пред. акуз.	на	11
ὄρος	з. и. с. р. акуз. ј.	гору	12
σαβι	транслит.	сави, величанствену	13
ἅγιον	прид. с. р. акуз. ј.	свету	14
καὶ	вез. корд.	и	15
ἦξει	инд. акт. фут. 3. л. ј.	доћи ће	16
ἕως	пред. ген.	до	17
μέρους	з. и. с. р. ген. ј.	дела	18
αὐτοῦ	лич. зам. м. р. ген. ј.	свог	19
καὶ	вез. корд.	и	20
οὐκ	прил.	неће	21
ἔστιν	инд. мед. фут. 3. л. ј.	бити	22
ὁ ρυόμενος	одр. ч. + парт. мед. през. м. р. ном. ј.	оног који спашава	24
αὐτόν	лич. зам. м. р. акуз. ј.	га	25

Дан 12,1

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וּבְעֵת	вез. + пред. + ч. + з. и. о. р. ј. апс.	и у време	4
הַהֵיא	ч. + нез. зам. 3. л. ж. р. ј.	оно	6
יַעֲמֹד	имперф. кал. 3. л. м. р. ј.	устаће	7
מִיכָאֵל	в. и.	Михаил	8
הַשָּׂר	ч. + з. и. м. р. ј. апс.	вођа	10
הַגָּדוֹל	ч. + прид. м. р. ј. апс.	велики	12
הַעֹמֵד	ч. + парт. кал. м. р. ј. апс.	који устаје	14
עַל-	пред.	за	15
בְּנֵי	з. и. м. р. мн. констр.	синове	16
עַמְּךָ	з. и. м. р. ј. констр. + суф. 2. л. м. р. ј.	народа твог	18
וְהִתְהַלֵּךְ	вез. + перф. кал. 3. л. ж. р. ј.	и настаће	20
עֵת	з. и. о. р. ј. констр.	време	21
צָרָה	з. и. ж. р. ј. апс.	невоље	22
אֲשֶׁר	рел. зам.	које	23
לֹא-	озн. нег.	није	24
נִהְיֶה	перф. ниф. 3. л. ж. р. ј.	било	25
מִהֵנָּה	пред. + инф. кал. констр.	од кад	27
אֶל-	з. и. м. р. ј. апс.	народ	28
עַד	пред.	до	29
הַעֵת	ч. + з. и. о. р. ј. апс.	времена	31
הַהֵיא	ч. + нез. зам. 3. л. ж. р. ј.	тог	33
וּבְעֵת	вез. + пред. + ч. + з. и. о. р. ј. апс.	и у време	37
הַהֵיא	ч. + нез. зам. 3. л. ж. р. ј.	то	39
יִשְׁמְרֵם	имперф. ниф. 3. л. м. р. ј.	сачуваће се	40
עַמְּךָ	з. и. м. р. ј. констр. + суф. 2. л. м. р. ј.	народ твој	42
כָּל-	з. и. м. р. ј. констр.	сваки	43
הַנִּמְצָא	ч. + парт. ниф. м. р. ј. апс.	који се нађе	45
כְּתוּב	пред. + парт. кал. пас. м. р. ј. апс.	у записнику	47
בְּסֵפֶר	пред. + ч. + з. и. м. р. ј. апс. .	у књизи	50

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
κατὰ	пред.акуз.	у	2
τὴν ὥραν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	час	4
ἐκείνην	пок.зам.ж.р.акуз.ј.	тај	5
παρελεύσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	доћи ће	6
Μιχαηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Михајло	7
ὁ ἄγγελος	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	анђео, гласник	9
ὁ μέγας	одр.ч.+прид.м.р.ном.ј.	велики	11
ὁ ἐστηκώς	одр.ч.+парт.акт.перф.м.р.ном.ј.	који је поставио	13
ἐπὶ	пред.акуз.	пред.	14
τοὺς υἰοὺς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	синове	16
τοῦ λαοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	народа	18
σου	лич.зам.ген.ј.	твог	19
ἐκείνη	пок.зам.ж.р.ном.ј.	тај	20
ἡ ἡμέρα	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	дан	22
θλίψεως	з.и.ж.р.ген.ј.	невоље	23
οἷα	рел.зам.ж.р.ном.ј.	који	24
οὐκ	прил.	не	25
ἐγενήθη	инд.парт.пас.3.л.мн.	би	26
ἀφ' οὗ	пред.ген.+рел.зам.с.р.ген.ј.	од кад	28
ἐγενήθησαν	инд.пас.аор.3.л.мн.	посташе	29
ἕως	пред.ген.	до	30
τῆς ἡμέρας	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	дана	32
ἐκείνης	пок.зам.ж.р.ген.ј.	овог	33
καὶ	вез.корд.	и	34
ἐν	пред.дат.	у	35
ἐκείνη	пок.зам.ж.р.ном.ј.	тај	36
τῇ ἡμέρᾳ	одр.ч.+з.и.ж.р.дат.ј.	дану	38
ὑψοθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	подигнут биће	39
πᾶς	прид.+м.р.ном.ј.	сваки	40
ὁ λαός	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	народ	42
ὃς	рел.зам.м.р.ном.ј.	који	43
ἂν	речц.	да	44
εὕρεθῃ	коњ.пас.аор.3.л.ј.	буде пронађен	45
ἐγγεγραμμένος	парт.пас.перф.м.р.ном.ј.	записан	46
ἐν	пред.дат.	у	47
τῷ βιβλίῳ	одр.ч.+з.и.с.р.дат.ј.	књизи	49

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐν	пред.дат.	у	2
τῷ καιρῷ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	времену	4
ἐκείνῳ	пок.засм.м.р.дат.ј.	том	5
ἀναστήσεται	инд.мед.фут.3.л.ј.	устаће	6
Μιχαηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Михајло	7
ὁ ἄρχων	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	првак	9

ὁ μέγας	одр.ч.+прид.м.р.ном.ј.	велики	11
ὁ ἐστηκὼς	одр.ч.+парт.акт.перф.м.р.ном.ј.	који је поставио	13
ἐπὶ	пред.акуз.	пред	14
τοὺς υἱοὺς	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	синове	16
τοῦ λαοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	народа	18
σου	лич.зам.ген.ј.	твог	19
καὶ	вез.корд.	и	20
ἔσται	инд.мед.фут.3.л.ј.	и десиће се	21
καιρὸς	з.и.м.р.ном.ј.	време	22
θλίψεως	з.и.ж.р.ген.ј.	невоље	23
θλίψις	з.и.ж.р.ном.ј.	невоља	24
οἷα	рел.зам.ж.р.ном.ј.	која	25
οὐ	прил.	не	26
γέγονεν	инд.акт.перф.3.л.ј.	би	27
ἀφ' οὗ	пред.ген.+рел.зам.с.р.ген.ј.	од кад	29
οὗ	рел.зам.с.р.ген.ј.	је	30
γεγένηται	инд.мед.перф.3.л.ј.	поста	31
ἔθνος	з.и.с.р.ном.ј.	народ	32
ἐπὶ	пред.ген.	на	33
τῆς γῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	земљи	35
ἕως	пред.ген.	до	36
τοῦ καιροῦ	од.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	времена	38
ἐκείνου	пок.зам.м.р.ген.ј.	тог	39
καὶ	вез.корд.	и	40
ἐν	пред.дат.	у	41
τῷ καιρῷ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	времену	43
ἐκείνῳ	пок.зам.м.р.дат.ј.	том	44
σωθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	сачуван биће	45
ὁ λαός	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	народ	47
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	48
πᾶς	прид.+м.р.ном.ј.	сваки	49
ὁ εὕρεθεῖς	одр.ч.+парт.пас.аор.м.р.ном.ј.	који би пронађен	51
γεγραμμένος	парт.пас.перф.м.р.ном.ј.	записан	52
ἐν	пред.дат.	у	53
τῇ βίβλῳ	з.и.ж.р.дат.ј.	књизи	55

Дан 12,2

MT	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְרַבִּים	вез.+прид.м.р.мн.апс.	и многи	2
מִשָּׁנָה	пред.+з.и.м.р.мн.констр.	од уснулих	4
אֶרֶץ	з.и.ж.р.ј.констр.	земље	5
עָפָר	з.и.м.р.ј.апс.	праха	6
יִקְרָא	имперф.хиф.3.л.м.р.мн.	пробудиће се	7
לֵךְ	прид.о.р.мн.	неки	8
לְחַיֵּי	пред.+з.и.м.р.мн.констр.	за живот	10
עוֹלָם	з.и.м.р.ј.апс.	вечни	11
וְלֵךְ	вез.+прид.о.р.мн.	неки	13

τις	пред.+ч.+з.и.ж.р.мн.апс.	за срамоту	16
πρεσβυτερος	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	презира	18
αἰώνιος	з.и.м.р.ј.апс.	вечног	19

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καί	вез.корд.	и	1
πολλοί	прид.м.р.ном.мн.	многи	2
τῶν καθευδόντων	парт.акт.през.м.р.ген.мн.	који спавају	4
ἐν	пред.дат.	у	5
τῷ πλάτει	прид.м.р.дат.ј.	пространству	7
τῆς γῆς	одр.ч.+з.и.ж.р.ген.ј.	земље	9
ἀναστήσονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	подићи ће се	10
οἱ μὲν	одр.ч.+речца	једни	12
εἰς	пред.акуз.	за	13
ζωὴν	з.и.ж.р.акуз.ј.	живот	14
αἰώνιον	прид.ж.р.акуз.ј.	вечни	15
οἱ δὲ	одр.ч.+речца	други	17
εἰς	пред.акуз.	за	18
ὀνειδισμόν	з.и.м.р.акуз.ј.	срамоту	19
οἱ δὲ	одр.ч.+речца	други	21
εἰς	пред.акуз.	за	22
διασποράν	з.и.ж.р.акуз.ј.	расејање	23
καί	вез.корд.	и	24
αἰσχύνην	з.и.ж.р.акуз.ј.	презир	25
αἰώνιον	прид.ж.р.акуз.ј.	вечни	26

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καί	вез.корд.	и	1
πολλοί	прид.м.р.ном.мн.	многи	2
τῶν καθευδόντων	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ген.мн.	који спавају	4
ἐν	пред.дат.	у	5
γῆς	з.и.ж.р.ген.ј.	земље	6
χώματ	з.и.с.р.дат.ј.	хумци	7
ἐξεγερθήσονται	инд.пас.фут.3.л.мн.	пробуђени биће	8
οὗτοι	пок.зам.м.р.ном.мн.	ови	9
εἰς	пред.акуз.	за	10
ζωὴν	з.и.ж.р.акуз.ј.	живот	11
αἰώνιον	прид.ж.р.акуз.ј.	вечни	12
καί	вез.корд.	и	13
οὗτοι	пок.зам.м.р.ном.мн.	ови	14
εἰς	пред.акуз.	за	15
ὀνειδισμόν	з.и.м.р.акуз.ј.	срамоту	16
καί	вез.корд.	и	17
εἰς	пред.акуз.	за	18
αἰσχύνην	з.и.ж.р.акуз.ј.	презир	19
αἰώνιον	прид.ж.р.акуз.ј.	вечни	20

Дан 12,3

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְהִמְשִׁכְתִּים	вез.+ч.+парт. хиф. м. р. мн. апс.	и који раузмеју	3
יִתְקַדְּשׁוּ	имперф. хиф. 3. л. мр. мн.	засијаће	4
כְּהִירָה	пред.+з. и. м. р. j. констр.	као светлост	6
הִרְקִיעַ	ч.+з. и. м. р. j. апс.	свода	8
וּמִצְדִּיקִים	вез.+парт. хиф. м. р. мн. констр.	и који су праведни	10
הִרְבִּימִים	ч.+прид. м. р. мн. апс.	многобројни	12
כְּכֹכְבִים	пре.+ч.+з. и. м. р. мн. апс.	као звезде	15
לְעוֹלָם	пред.+з. и. м. р. j. апс.	увек	17
וְעַד	вез.+з. и. м. р. j. апс.	и векова	19

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
οἱ συνιέντες	одр. ч.+парт. акт. през. м. р. ном. мн.	који разумеју	3
φανοῦσιν	инд. акт. фут. 3. л. мн.	засијаће	4
ὡς	вез. суборд.	као	5
φωστῆρες	з. и. м. р. ном. мн.	искре	6
τοῦ οὐρανοῦ	одр. ч.+з. и. м. р. ген. j.	небеске	8
καὶ	вез. корд.	и	9
οἱ κατισχύοντες	одр. ч.+парт. акт. през. м. р. ном. мн.	који одрже	11
τοὺς λόγους	одр. ч.+з. и. м. р. акуз. мн.	речи	13
μου	лич. зам. ген. j.	моје	14
ὡσεὶ	прил.	као	15
τὰ ἄστρα	одр. ч.+з. и. с. р. ном. мн.	звезде	17
τοῦ οὐρανοῦ	одр. ч.+з. и. м. р. ген. j.	небеске	19
εἰς	пред. акуз.	у	20
τὸν αἰῶνα	одр. ч.+з. и. м. р. акуз. j.	век	22
τοῦ αἰῶνος	одр. ч.+з. и. м. р. ген. j.	века	24

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
οἱ συνιέντες	одр. ч.+парт. акт. през. м. р. ном. мн.	који разумеју	3
ἐκλάμψουσιν	инд. акт. фут. 3. л. мн.	синуће	4
ὡς	вез. суборд.	као	5
ἡ λαμπρότης	з. и. ж. р. ном. j.	светиљка	7
τοῦ στερεώματος	одр. ч.+з. и. с. р. ген. j.	утврђена	9
καὶ	вез. корд.	и	10
ἀπὸ	пред. ген.	од	11
τῶν δικαίων	одр. ч.+з. и. м. р. ген. мн.	праведника	13
τῶν πολλῶν	одр. ч.+прид. м. р. ген. м. н	многих	15
ὡς	вез. суборд.	као	16
οἱ ἀστέρες	одр. ч.+з. и. м. р. ном. мн.	звезде	18
εἰς	пред. акуз.	у	19
τοὺς αἰῶνας	одр. ч.+з. и. м. р. акуз. мн.	векове	21
καὶ	вез. корд.	и	22
ἔτι	прил.	опет	23

Дан 12,4

MT	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְאַתָּה	вез.+нез.зам.2.л.м.р.ј.	ти	2
דָּנִיֵּל	в.и.	Данило	3
סָחַרְתִּי	имперт.кал.м.р.ј.	сакри	4
הַדְּבָרִים	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	речи	6
וְנִחַתְתִּי	ч.+имперт.кал.м.р.ј.	запечатати	8
הַסִּפְרָה	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	запис	10
עַד	пред.	до	11
עֵת	з.и.о.р.ј.констр.	времена	12
קֵץ	з.и.м.р.ј.апс.	краја	13
יְשׁוּטָהוּ	имперф.полел.3.л.м.р.мн.	залугаће	14
רַבִּים	прид.м.р.мн.апс.	многи	15
וְתַרְבֵּה	вез.+имперф.кал.3л.ж.р.ј.	и умножиће	17
הַדַּעַת	ч.+з.и.ж.р.ј.апс.	знање	19

CG	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
σύ	лич.зам.ном.ј.	ти	2
Δανιηλ	в.и.м..вок.ј.	Данило	3
κάλυψον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	сакри	4
τὰ προστάγματα	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.мн.	заповести	6
καὶ	вез.корд.	и	7
σφράγισαι	имперт.акт.аор.2.л.ј.	запечатати	8
τὸ βιβλίον	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	књигу	10
ἕως	пред.ген.	до	11
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	12
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	испуњења	13
ἕως	вез.суборд.	до (док)	14
ἄν	речца	кад	15
ἀπομανῶσιν	коњ.пас.аор.3.л.мн.	?	16
οἱ πολλοὶ	одр.ч.+з.и.м.р.ном.мн.	многи	18
καὶ	вез.корд.	и	19
πλησθῆ	коњ.акт.аор.3.л.ј.	испуни	20
ἡ γῆ	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	земља	22
ἀδικίας	з.и.ж.р.ген.ј.	праведности	23

T	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
σύ	лич.зам.ном.ј.	ти	2
Δανιηλ	в.и.м..вок.ј.	Данило	3
ἔμφραξον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	закључај	4
τοὺς λόγους	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.мн.	речи	6
καὶ	вез.корд.	и	7
σφράγισον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	запечатати	8
τὸ βιβλίον	одр.ч.+з.и.с.р.акуз.ј.	књигу	10

ἕως	пред.ген.	до	11
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	12
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	испуњења	13
ἕως	вез.суборд.	док	14
διδαχθῶσιν	коњ.пас.аор.3.л.мн.	науче	15
πολλοὶ	прид.м.р.ном.мн.	многи	16
καὶ	вез.корд.	и	17
πληθυνθῆ	коњ.пас.аор.3л.ј.	умножи	18
ἡ γῆ	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	земља	20
ἡ γνῶσις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	знање	22

Дан 12,5

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּרְאֵהוּ	вез.+перф.кал.1.л.ј.	и погледао сам	2
אֵין	нез.зам.1.л.ј.	ја	3
דָּנִיֵּל	в.и.	Данило	4
וְהִנֵּה	вез.+узвик	и гле	6
שְׁנַיִם	осн.бр.м.р. дуал.	два	7
אֲחֵרִים	прид.м.р.мн.апс.	друга	8
עֹמְדִים	парт.кал.м.р.мн.апс.	која стоје	9
אֶחָד	осн.бр.м.р.ј.апс.	један	10
הַנָּהָר	прил.	са	11
לְשֵׁפֶת	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	обале	13
הַנְּהָר	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	Нила	15
אֶחָד	вез.+осн.бр.м.р.ј.апс.	један	17
הַנָּהָר	прил.	са	18
לְשֵׁפֶת	пред.+з.и.ж.р.ј.констр.	обале	20
הַנְּהָר	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	Нила	22

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶδον	инд.акт.аор.1.л.ј.	видех	2
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	3
Δανιηλ	в.и.м.р.ном.ј.	Данило	4
καὶ ἶδον	вез.корд.+узвик	и гле	6
δύο	осн.бр.	два	7
ἄλλοι	прид.м.р.ном.мн.	друга	8
εἰστήκεισαν	инд.акт.плсквпрфкт.3.л.мн.	која беху стајали	9
εἷς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	10
ἐνθεν	прил.	са	11
τοῦ ποταμοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	реке	13
καὶ	вез.корд.	и	14
εἷς	осн.бр.м.р.ном.ј.	један	15
ἐνθεν	прил.	са	16

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1

εἶδον	инд. акт. аор. 1. л. ј.	видех	2
ἐγὼ	лич. зам. ном. ј.	ја	3
Δανιηλ	в. и. м. р. ном. ј.	Данило	4
καὶ ἰδοὺ	вез. корд. +узвик	и гле	6
δύο	осн. бр.	два	7
ἄλλοι	прид. м. р. ном. мн.	друга	8
εἰστήκεισαν	инд. акт. плсквпрфкт. 3. л. мн.	која беху стајали	9
εἷς	осн. бр. м. р. ном. ј.	један	10
ἐντεῦθεν	прил.	са	11
τοῦ χειλούς	одр. ч. +з. и. с. р. ген. ј.	обале	13
τοῦ ποταμοῦ	одр. ч. +з. и. м. р. ген. ј.	реке	15
καὶ	вез. корд.	и	16
εἷς	осн. бр. м. р. ном. ј.	један	17
ἐντεῦθεν	прил.	са	18
τοῦ χειλούς	одр. ч. +з. и. с. р. ген. ј.	обале	20
τοῦ ποταμοῦ	одр. ч. +з. и. м. р. ген. ј.	реке	22

Дан 12,6

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיֹּאמֶר	вез. +имперф. кал. 3. л. м. р. ј.	и рече	2
לְאִישׁ	пред. +ч. +з. и. м. р. ј. апс.	човеку	5
לְבוּשׁ	пред. +парт. кал. пас. м. р. ј. констр.	одевенем	7
הַבְּיָמִים	ч. +з. и. м. р. мн. апс.	лан	9
אֲשֶׁר	рел. зам.	који	10
מֵעַל	пред. +прил.	изнад	12
לַמַּיִם	пред. +з. и. м. р. мн. констр.	воде	14
הַנְּיָרָא	ч. +з. и. м. р. ј. апс.	Нила	16
עַד	пред.	до	17
מַתִּי	упит. зам.	када је	18
קֵץ	з. и. м. р. ј. констр.	крај	19
תִּשְׁפָּטָה	пред. +з. и. м. р. мн. апс.	чуда	21

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
εἶπα	инд. акт. аор. 1. л. ј.	рекох	2
τῷ ἐνὶ	одр. ч. +осн. бр. м. р. дат. ј.	једном	4
τῷ περιβεβλημένῳ	одр. ч. +парт. мед. перф. м. р. дат. ј.	који се огрнуо	6
τὰ βύσσινά	одр. ч. +прид. с. р. акуз. мн.	ланом	8
τῷ ἐπάνω	прил.	изнад	10
πότε	прил.	када	11
οὖν	вез. корд.	дакле	12
συντέλεια	з. и. ж. р. ном. ј.	пуноћа	13
ᾧ	рел. зам. с. р. ген. мн.	која	14
εἶρηκάζ	инд. акт. перф. 2. л. ј.	рекао си	15
μοι	лич. зам. дат. ј.	ми	16

τῶν θαυμαστῶν	одр.ч.+прид.м.р.ген.мн.	чуда	18
καὶ	вез.корд.	и	19
ὁ καθαρισμὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	очишћења	21
τούτων	пок.зам.с.р.ген.мн.	ових	22

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
τῷ ἀνδρὶ	одр.ч.+з.и.м.р.дат.ј.	човеку	4
τῷ ἐνδεδυμένῳ	одр.ч.+парт.мед.перф.м.р.дат.ј.	који се оденуо	6
τὰ βαδδὶν	одр.ч.+транслит.	вадин (ом)	8
ὃς	рел.зам.м.р.ном.ј.	који	9
ἦν	инд.имперф.акт.3.л.ј.	беше	10
ἐπάνω	пред.ген.	изнад	11
τοῦ ὕδατος	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	воде	13
τοῦ ποταμοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	реке	15
ἕως	вез.суборд.	до	16
πότε	прил.	кад	17
τὸ πέρας	одр.ч.+з.и.с.р.ном.ј.	крај	19
ῶν	рел.зам.с.р.ген.мн.	која	20
εἶρηκας	инд.акт.перф.2.л.ј.	рекао си	21
τῶν θαυμαστῶν	одр.ч.+прид.м.р.ген.мн.	чуда	23

Дан 12,7

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּשְׁחַח	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и чух	2
תֵּשֶׁבֶת	озн.акуз.		3
הָאִישׁ	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	човека	5
לְבוּשׁוֹ	парт.кал.пас.м.р.ј.констр.	који је одевен	6
הַבְּגָדִים	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	ланом	8
אֲשֶׁר	рел.зам.	који	9
מִמַּעַל	пред.+прил.	изнад	11
לְמִיַּם	пред.+з.и.м.р.мн.констр.	воде	13
הַיָּאֵר	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	Нила	15
וַיִּרָם	вез.+имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	уздиже	17
מִיָּנֹו	з.и.ж.р.ј.констр.+суф.3.л.м.р.ј.	десницу његову	19
וַיִּשְׂמְאֵלֹו	вез.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.3.л.л.м.р.ј.	и левицу његову	22
אֶל-	пред.	ка	23
הַשָּׁמַיִם	ч.+з.и.м.р.мн.апс.	небу	25
וַיִּשְׁבַּע	вез.+имперф.ниф.3.л.м.р.ј.	и закле се	27
בְּחַיָּו	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	животом	29
הָעוֹלָם	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	вечним	31
כִּי	вез.	да	32
לְמוֹעֵד	пред.+з.и.м.р.ј.апс.	време	34
מִזְמַנֵּי	з.и.м.р.мн.апс.	времена	35
וְחֵצִי	вез.+з.и.м.р.ј.апс.	и половина	37

וּכְלָוָה	вез.+пред.+инф.пиел.констр.	и испуњења	40
נִפְּלָה	инф.пиел.констр.	слом	41
יָדַי	з.и.ж.р.ј.констр.	руке	42
עַמִּי	з.и.м.р.ј.констр.	народа	43
קִדְשׁ	з.и.м.р.ј.апс.	светог	44
תְּכַלְמֵהֶם	имперф.кал.3.л.ж.р.мн.	завршиће	45
כָּל־	з.и.м.р.ј.	све	46
הֲלֵא	прид.о.р.мн.	ово	47

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἤκουσα	инд.акт.аор.1.л.ј.	зачух	2
τοῦ περιβεβλημένου	одр.ч.+парт.мед.перф.м.р.ген.ј.	који се огрнуо, огрнутог	4
τὰ βύσσινά	одр.ч.+прид.с.р.акуз.мн.	ланом	6
ὅς	рел.зам.м.р.ном.ј.	који	7
ἦν	инд.акт.имперф..3.л.ј.	беше	8
ἐπάνω	пред.ген.	изнад	9
τοῦ ὕδατος	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	воде	11
τοῦ ποταμοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	реке	13
ἕως	вез.суборд.	до	14
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	15
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	испуњења	16
καὶ	вез.корд.	и	17
ὑψωσε	инд.акт.аор.3.л.ј.	подиже	18
τὴν δεξιάν	одр.ч.+прид.ж.р.акуз.ј.	десницу	20
καὶ	вез.корд.	и	21
τὴν ἀριστεράν	одр.ч.+прид.ж.р.акуз.ј.	левицу	23
εἰς	пред.акуз.	к	24
τὸν οὐρανὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	небо	26
καὶ	вез.корд.	и	27
ᾧμοσε	инд.акт.аор.3.л.ј.	закле	28
τὸν ζῶντα	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.акуз.ј.	који живи	30
εἰς	пред.акуз.	у	31
τὸν αἰῶνα	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	вечност	33
θεὸν	з.и.м.р.акуз.ј.	Богом	34
ὅτι	вез.суборд.	да	35
εἰς	пред.акуз.	у	36
καιρὸν	з.и.м.р.акуз.ј.	време	37
καὶ	вез.корд.	и	38
καιροῦς	з.и.м.р.акуз.мн.	времена	39
καὶ	вез.корд.	и	40
ἡμισυ	прид.с.р.акуз.ј.	пола	41
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	42
ἡ συντέλεια	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	пуноћа	44
χειρῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	руку	45
ἀφέσεως	з.и.ж.р.ген.ј.	очишћења	46
λαοῦ	з.и.м.р.ген.ј.	народа	47

ἀγίου	прид.м.р.ген.ј.	светог	48
καὶ	вез.корд.	и	49
συντελεσθήσεται	инд.пас.фут.3.л.ј.	испуњено биће	50
πάντα	прид.с.р.ном.мн.	све	51
ταῦτα	пок.зам.с.р.ном.мн.	ово	52

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἦκουσα	инд.акт.аор.1.л.ј.	зачух	2
τοῦ ἀνδρὸς	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	човека	4
τοῦ ἐνδεδυμένου	одр.ч.+парт.мед.перф.м.р.ген.ј.	који се оденуо	6
τὰ βαδδιν	одр.ч.+транслит.	вадин (ом)	8
ὃς	рел.зам.м.р.ном.ј.	који	9
ἦν	инд.имперф.акт.3.л.ј.	беше	10
ἐπάνω	пред.ген.	изнад	11
τοῦ ὕδατος	одр.ч.+з.и.с.р.ген.ј.	воде	13
τοῦ ποταμοῦ	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	реке	15
καὶ	вез.суборд.	и	16
ὑψωσεν	инд.акт.аор.3л.ј.	подиже	17
τὴν δεξιάν	одр.ч.+прид.ж.р.акуз.ј.	десницу	19
αὐτοῦ	лич.зам.мр.ген.ј.	своју	20
καὶ	вез.корд.	и	21
ἀριστεράν	прид.ж.р.акуз.ј.	левицу	22
αὐτοῦ	лич.зам.мр.ген.ј.	своју	23
εἰς	пред.акуз.	к	24
τὸν οὐρανὸν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	небо	26
καὶ	вез.корд.	и	27
ὄμοσεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	закле	28
ἐν	пред.дат.	у	29
τῷ ζῶντι	парт.акт.през.м.р.дат.ј.	који живи	31
ὅτι	вез.суборд.	да	32
εἰς	пред.акуз.	у	33
τὸν αἰῶνα	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	вечност	35
ὅτι	вез.суборд.	да	36
εἰς	пред.акуз.	у	37
καιρὸν	з.и.м.р.акуз.ј.	време	38
καὶ	вез.корд.	и	39
καιροὺς	з.и.мр.акуз.мн.	времена	40
καιρῶν	з.и.м.р.ген.мн.	времена	41
καὶ	вез.корд.	и	42
ἡμισυ	прид.с.р.акуз.ј.	пола	43
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	44
ἐν	пред.дат.	у	45
τῷ συντελεσθῆναι	одр.ч.+инф.пас.аор.	да испуни	47
διασκορπισμὸν	з.и.м.р.акуз.ј.	расејање	48
χειρὸς	з.и.ж.р.ген.ј.	руке	49
λαοῦ	з.и.м.р.ген.ј.	народа	50
ἡγιασμένου	парт.пас.перф.м.р.ген.ј.	који је посвећен	51

γνώσκονται	инд.мед.фут.3.л.мн.	познаће се	52
πάντα	прид.с.р.ном.мн.	све	53
ταῦτα	пок.зам.с.р.ном.мн.	ово	54

Дан 12,8

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וְאֵנִי	вез.+нез.зам.1.л.ј.	и ја	2
וַיִּשְׁמָעוּ	перф.кал.1.л.ј.	чуо сам	3
וְלִי	вез.+нег.	и нисам	5
וַיִּבְיֶן	имперф.кал.1.л.ј.	разумео	6
וַיִּרְמָהוּ	вез.+имперф.кал.1.л.ј.	и рекох	8
וַיִּדְבָּר	з.и.м.р.ј.констр.+суф.1.л.ј.	Господе мој	10
מָה	упит.зам.	шта	11
וַיִּקְרָא	з.и.ж.р.ј.апс.	крај	12
וְלֵךְ	прид.о.р.мн.	овога	13

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	2
ἤκουσα	инд.акт.аор.1.л.ј.	зачух	3
καὶ	вез.корд.	и	4
οὐ	прил.	не	5
διενοήθην	инд.пас.аор.1.л.ј.	бих промишљен	6
παρ' αὐτὸν	пред.акуз.+лич.зам.3.л.ј.акуз.ј.	на	8
τὸν καιρὸν	одђ.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	време	10
καὶ	вез.корд.	и	11
εἶπα	инд.акт.аор.1.л.л.ј.	рекох	12
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	13
τίς	упит.зам.	које	14
ἡ λύσις	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.ј.	разрешење	16
τοῦ λόγου	одр.ч.+з.и.м.р.ген.ј.	речи	18
τούτου	пок.зам.м.р.ген.ј.	ових	19
καὶ	вез.корд.	и	20
τίνος	упит.зам.м.р.ген.ј.	који	21
αἱ παραβολαὶ	одр.ч.+з.и.ж.р.ном.мн.	смисао (символ)	23
αὗται	пок.зам.ж.р.ном.мн.	овога	24

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
ἐγὼ	лич.зам.ном.ј.	ја	2
ἤκουσα	инд.акт.аор.1.л.ј.	зачух	3
καὶ	вез.корд.	и	4
οὐ	прил.	не	5
συνῆκα	инд.акт.аор.1.л.ј.	разумех	6
καὶ	вез.корд.	и	7
εἶπα	инд.акт.аор.1.л.л.ј.	рекох	8
κύριε	з.и.м.р.вок.ј.	Господе	9

τί	упит.зам.	које	10
τὰ ἔσχατα	одр.ч.+прид.мммммс.р.ном.мн.	последње	12
τούτων	пок.зам.с.р.ген.мн.	ових	13

Дан 12,9

MT	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיֹּאמֶר	вез.+имперф.кал.3.л.м.р.ј.	и рече	2
לֵךְ	имперт.кал.м.р.ј.	иди	3
דָּנִיֵּאל	в.и.	Данило	4
יָרַד	вез.	јер	5
מִתְּחִלָּה	парт.кал.пас.м.р.мн.апс.	затворене	6
וּמִתְּחִלָּה	вез.+парт.кал.пас.м.р.мн.апс.	и запечаћене	8
מִדְּבָרֵי	з.и.м.р.мн.апс.	речи	9
עַד	пред.	до	10
זְמַן	з.и.о.р.ј.констр.	времена	11
רָגַע	з.и.м.р.ј.апс.	краја	12

CG	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
μοι	лич.зам.дат.ј.	ми	3
ἀπότρεχε	имперт.акт.през.2.л.ј.	врати се	4
Δανιηλ	в.и.м.р.вок.ј.	Данило	5
ὅτι	вез.суборд.	јер	6
κατακεκαλυμμένα	парт.перф.пас.с.р.ном.мн.	су покривене	7
καὶ	вез.корд.	и	8
ἐσφραγισμένα	парт.перф.пас.с.р.ном.мн.	запечаћене	9
τὰ προστάγματα	одр.ч.+з.и.с.р.ном.мн.	заповести	11
ἕως	вез.суборд.	до	12
ἄν	речца	кад (док)	13

T	MA	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
εἶπεν	инд.акт.аор.3.л.ј.	рече	2
δεῦρο	прил.	овде	3
Δανιηλ	в.и.м.р.вок.ј.	Данило	4
ὅτι	вез.суборд.	јер	5
ἐμπεφραγμένοι	парт.перф.пас.с.р.ном.мн.	су	6
καὶ	вез.корд.	и	7
ἐσφραγισμένοι	парт.перф.пас.с.р.ном.мн.	прекривене	8
οἱ λόγοι	одр.ч.+з.и.м.р.ном.ј.	речи	10
ἕως	вез.суборд.	до	11
καιροῦ	з.и.м.р.ген.ј.	времена	12
πέρας	з.и.с.р.ном.ј.	крај	13

Дан 12,10

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
וַיִּתְבַּרְרוּ	имперф. хитпале. 3. л. м. р. мн.	просејаће	1
וַיְהַלְבְּנוּ	вез. + имперф. хитпаел. 3. л. м. р. мн.	и очистиће	3
וַיִּצְרְפוּ	вез. + имперф. ниф. 3. л. м. р. мн.	и побољшаће се	5
רַבִּים	прид. м. р. мн. апс.	многи	6
וְהַרְשִׁיעוּ	вез. + перф. хиф. 3. л. мн.	и преступници	8
רָשָׁעִים	прид. м. р. мн. апс.	преступни	9
וְלֹא	вез. + нег.	и неће	11
יָבִינוּ	имперф. кал. 3. л. м. р. мн.	разумети	12
כָּל־	з. и. м. р. ј. констр.	сви	13
רָשָׁעִים	прид. м. р. мн. апс.	преступни	14
וְהַמְשִׁכְלִים	вез. + ч. + парт. хиф. м. р. мн. апс.	и који су разумни	17
יָבִינוּ	имперф. кал. 3. л. м. р. мн.	разумеће	18

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
πειρασθῶσι	коњ. пас. аор. 3. л. мн.	искушани	1
καὶ	вез. корд.	и	2
ἀγιασθῶσι	коњ. пас. аор. 3. л. мн.	посвећени	3
πολλοί	прид. м. р. ном. мн.	многи	4
καὶ	вез. корд.	и	5
ἀμάρτωσιν	коњ. пас. аор. 3. л. мн.	огрешени	6
οἱ ἁμαρτωλοί	одр. ч. + прид. м. р. ном. мн.	грешници	8
καὶ	вез. корд.	и	9
οὐ	прил.	не	10
μὴ	речца	не (никад)	11
διανοηθῶσι	коњ. пас. аор. 3. л. мн.	промишљени	12
πάντες	прид. м. р. ном. мн.	сви	12
οἱ ἁμαρτωλοί	одр. ч. + прид. м. р. ном. мн.	грешници	14
καὶ	вез. корд.	и	15
οἱ διανοούμενοι	одр. ч. + парт. мед. през. м. р. ном. мн.	који се промишљају	17
προσέξουσιν	инд. акт. фут. 3. л. мн.	припазиће	18

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἐκλεγῶσιν	коњ. акт. през. 3. л. мн.	одабирају	1
καὶ	вез. корд.	и	2
ἐκλεκτανθῶσιν	коњ. пас. аор. 3. л. мн.	побељени беху	3
καὶ	вез. корд.	и	4
πυρωθῶσιν	коњ. пас. аор. 3. л. мн.	очишћени	5
πολλοί	прид. м. р. ном. мн.	многи	6
καὶ	вез. корд.	и	7
ἀμάρτωσιν	коњ. пас. аор. 3. л. мн.	огрешени	8
ἄνομοι	прид. м. р. ном. мн.	безаконици	9
καὶ	вез. корд.	и	10
οὐ	прил.	неће	11
συνήσουσιν	инд. акт. фут. 3. л. мн.	разумети	12

διανοηθῶσι	коњ. пас. аор. 3. л. мн.	промишљени	13
πάντες	прид. м. р. ном. мн.	сви	14
ἄνομοι	прид. м. р. ном. мн.	безаконици	15
καὶ	вез. корд.	и	16
οἱ νοήμονες	одр. ч. + прид. м. р. ном. мн.	безаконици	18
συνήσουσιν	инд. акт. фут. 3. л. мн.	разумеће	19

Дан 12,11

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἡμέρα	вез. + пред. + з. и. о. р. ј. апс.	и од времена	3
ῥογή	перф. хоф. 3. л. м. р. ј.	одузета је	4
ἡμέρη	ч. + прил.	дневна жртва	6
ἑστη	вез. + пред. + инф. кал. констр.	и постави	9
ῥαγή	з. и. м. р. ј. апс.	гнусоба	10
ῥαγή	парт. кал. м. р. ј. апс.	опустошења	11
ῥαγή	з. и. м. р. мн. апс.	дана	12
ῥαγή	осн. бр. м. р. ј. апс.	хиљаду	13
ῥαγή	осн. бр. ж. р. дуал. апс.	две стотине	14
ῥαγή	вез. + осн. бр. о. р. мн. апс.	деведесет	16

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
ἀφ' οὗ	пред. ген. + рел. зам. с. р. ген. ј.	од времена	2
ἄν	речца	би	3
ἀποσταθῆ	коњ. пас. аор. 3. л. ј.	одбачена	4
ἡ θυσία	одр. ч. + з. и. ж. р. ном. ј.	жртва	6
διὰ	пред. ген. ј.	кроз	7
παντὸς	прид. с. р. ген. ј.	свих	8
καὶ	вез. корд.	и	9
ἑτοιμασθῆ	инф. пас. аор.	да постави	10
δοθῆναι	инф. пас. аор.	жртва	11
τὸ βδέλυγμα	одр. ч. + з. и. с. р. ном. ј.	гнусоба	13
τῆς ἐρημώσεως	одр. ч. + з. и. ж. р. ген. ј.	опустошења	15
ἡμέρας	з. и. ж. р. акуз. мн.	дана	16
χιλίας	осн. бр. ж. р. акуз. мн.	хиљаду	17
διακοσίας	осн. бр. ж. р. ном. мн.	две стотине	18
ἑνενήκοντα	осн. бр.	деведесет	19

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез. корд.	и	1
ἀπὸ	пред. ген.	од	2
καιροῦ	з. и. м. р. ген. ј.	времена	3
παραλλάξεως	з. и. ж. р. ген. ј.	погоршања	4
τοῦ ἐνδελεχισμοῦ	одр. ч. + з. и. м. р. ген. ј.	сталног	6
καὶ	вез. корд.	и	7
τοῦ δοθῆναι	одр. ч. + инф. пас. аор.	жртве	9
βδέλυγμα	з. и. с. р. ном. ј.	гнусоба	10
ἐρημώσεως	з. и. ж. р. ген. ј.	опустошења	11

ἡμέραι	з.и.ж.р.ном.мн.	дана	12
χίλια	осн.бр.ж.р.акуз.мн.	хиљаду	13
διακόσια	осн.бр.ж.р.ном.мн.	две стотине	14
ἐνενηήκοντα	осн.бр.	деведесет	15

Дан 12,12

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
אשרי	упит.зам.	онај који (благословен)	1
הקפדה	ч.+парт.пиел.м.р.ј.апс.	је стрпљив	3
וינצ	вез.+имперф.хиф.3.л.м.р.ј.	и дочека	5
למיים	пред.+з.и.м.р.мн.апс.	дане	7
אלף	осн.бр.м.р.ј.апс.	хиљаду	8
שלוש	осн.бр.ж.р.ј.констр.	три	9
מאות	осн.бр.ж.р.мн.апс.	стотине	10
שלושים	осн.бр.о.р.мн.апс.	тридесет	11
וחמשה	вез.+осн.бр.м.р.ј.апс.	и пет	13

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
μακάριος	прид.м.р.ном.ј.	благословен	1
ὁ ἐμμένων	парт.акт.през.м.р.ном.ј.	који опстаје	3
καὶ	вез.корд.	и	4
συνάξει	инд.акт.фут.3.л.ј.	сабраће	5
εἰς	пред.акуз.	до	6
ἡμέρας	з.и.ж.р.акуз.мн.	дана	7
χιλίας	осн.бр.ж.р.акуз.мн.	хиљаду	8
τριακοσίας	осн.бр.ж.р.акуз.мн.	триста	9
τριάκοντα	осн.бр.	тридесет	10
πέντε	осн.бр.	пет	11

Т	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
μακάριος	прид.м.р.ном.ј.	благословен	1
ὁ ὑπομένων	одр.ч.+парт.акт.през.м.р.ном.ј.	који опстаје	3
καὶ	вез.корд.	и	4
φθάσας	парт.акт.аор.м.р.ном.ј.	који дочека	5
εἰς	пред.акуз.	до	6
ἡμέρας	з.и.ж.р.акуз.мн.	дана	7
χιλίας	осн.бр.ж.р.акуз.мн.	хиљаду	8
τριακοσίας	осн.бр.ж.р.акуз.мн.	триста	9
τριάκοντα	осн.бр.	тридесет	10
πέντε	осн.бр.	пет	11

Дан 12,13

МТ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
אתה	вез.+нез.зам.2.л.м.р.ј.	и ти	2
לך	имперт.кал.м.р.ј.	иди	3
לךך	пред.+ч.+з.и.м.р.ј.апс.	на крају	6

וַיִּמְרָא	вез.+имперф.кал.2.л.м.р.ј.	и одморићеш се	8
וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	вез.+имперф.кал.2.л.м.р.ј.	и остаћеш	10
וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	пред.+з.и.м.р.ј.констр.+суф.2.л.м.р.ј.	у уделу своме	13
וְעַד	пред.+з.и.м.р.ј.констр.	до краја	15
וַיִּמְרָא	ч.+з.и.м.р.ј.апс.	дана	17

СГ	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
σὺ	лич.зам.ном.ј.	ти	2
βάδισον	имперт.акт.аор.2.л.ј.	иди	3
ἀναπαύου	имперт.мед.през.2.л.ј.	одмарај се	4
ἔτι	прил.	још	5
γάρ	вез.корд.	јер	6
εἰς	инд.акт.през.3.л.мн.	остаје	7
ἡμέραι	з.и.ж.р.ном.мн.	дана	8
καὶ	вез.корд.	и	9
ὥραι	з.и.ж.р.ном.мн.	часови	10
εἰς	пред.акуз.	до	11
ἀναπλήρωσιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	пуноће	12
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	испуњења	13
καὶ	вез.корд.	и	14
ἀναπαύση	инд.мед.фут.2.л.ј.	одморићеш се	15
καὶ	вез.корд.	и	16
ἀναστήση	инд.мед.фут.2.л.ј.	подићи ћеш се	17
ἐπὶ	пред.ген.	са	18
τὴν δόξαν	одр.ч.+з.и.ж.р.акуз.ј.	славом	20
σου	лич.зам.ген.ј.	ти	21
εἰς	пред.акуз.	на	22
συντέλειαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	крају	23
ἡμερῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	дана	24

Г	МА	ПРЕВОД	БРОЈ РЕЧИ
καὶ	вез.корд.	и	1
σὺ	лич.зам.ном.ј.	ти	2
δεῦρο	прил.	овде	3
καὶ	вез.корд.	и	4
ἀναπαύου	имперт.мед.през.2.л.ј.	одмарај се	5
ἔτι	прил.	још	6
γάρ	вез.корд.	јер	7
ἡμέραι	з.и.ж.р.ном.мн.	дана	8
εἰς	пред.акуз.	до	9
ἀναπλήρωσιν	з.и.ж.р.акуз.ј.	пуноће	10
συντελείας	з.и.ж.р.ген.ј.	испуњења	11
καὶ	вез.корд.	и	12
ἀναστήση	инд.мед.фут.2.л.ј.	подићи ћеш се	13
εἰς	пред.акуз.	за	14
τὸν κληρόν	одр.ч.+з.и.м.р.акуз.ј.	удео	16
σου	лич.зам.ген.ј.	твој	17

συντέλειαν	з.и.ж.р.акуз.ј.	крају	18
ἡμερῶν	з.и.ж.р.ген.мн.	дана	19

БИОГРАФИЈА

Љиљана (Драгослав) Јовановић, рођена је у Пожаревцу где је завршила основну и средњу Економску школу. Године, 1994. уписује прву годину Теолошког института Православног Богословског Факултета у Београду, који завршава као студент са највишом просечном оценом. Након тога, године 1998. уписује Богословски Факултет који завршава 2003. године одбранивши рад на тему: „Тумачење Књиге о Јову“. Мастер студије завршава 2010. године одбранивши рад на тему: „Књига Јубилеја“. Године 2015. учесник је Летње школе Септуагинте одржане у Гетингену. Након тога, ради истраживачког рада 2016. године борави у Паризу. Године 2017. године учесник је Друге Берлин-Оксфорд летње школе одржаној у Оксфорду. Објавила је радове у часописима: Православни катихета, Богословље и Теолошки погледи. Превела је са енглеског језика на српски још увек необјављене апокрифну Етиопску књигу Енохову и Књигу Јубилеја. Интересује се за Стари завет и Интертестаменталну апокрифну и апокалиптичну књижевност. Служи се енглеским и француским језиком. Почевши од 2007. године запослена као вероучитељ у Медицинској школи „Београд“.

ИЗЈАВА О АУТОРСТВУ

Име и презиме аутора Љиљана Д. Јовановић
Број индекса 12/3004

Изјављујем

да је докторска дисертација под насловом:
„Књига пророка Данила 7-12; Текстологија и теологија“

резултат сопственог истраживачког рада;
да дисертација у целини, ни у деловима није била предложена за стицање друге дипломе
према студијским програмима других високошколских установа;
да су резултати коректно наведени и
да нисам кршио/ла ауторска права и користио/ла интелектуалну својину других лица.

У Београду
15.3.2018.

Потпис аутора

Изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада

Име и презиме аутора: Љиљана Д. Јовановић

Број индекса:12/3004

Студијски програм: докторске студије теологије

Наслов рада: „Књига пророка Данила 7-12, Текстологија и теологија“

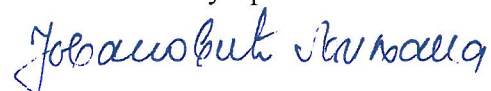
Ментор: др Родољуб Кубат, редовни професор

Изјављујем да је штампана верзија мог докторског рада истоветна електронској верзији коју сам предао/ла ради похрањена у **Дигиталном репозиторијуму Универзитета у Београду**. Дозвољавам да се објаве моји лични подаци везани за добијање академског назива доктора наука, као што су име и презиме, година и место рођења и датум одбране рада. Ови лични подаци могу се објавити на мрежним страницама дигиталне библиотеке, у електронском каталогу и у публикацијама Универзитета у Београду.

У Београду

15.3.2018.

Потпис аутора

Изјава о коришћењу

Овлашћујем Универзитетску библиотеку „Светозар Марковић“ да у Дигитални репозиторијум Универзитета у Београду унесе моју докторску дисертацију под насловом:

Књига пророка Данила 7-12; Текстологија и теологија

која је моје ауторско дело.

Дисертацију са свим прилозима предао/ла сам у електронском формату погодном за трајно архивирање.

Моју докторску дисертацију похрањену у Дигиталном репозиторијуму Универзитета у Београду и доступну у отвореном приступу могу да користе сви који поштују одредбе садржане у одабраном типу лиценце Креативне заједнице (Creative Commons) за коју сам се одлучио/ла.

1. Ауторство (CC BY)
2. Ауторство – некомерцијално (CC BY-NC)
3. Ауторство – некомерцијално – без прерада (CC BY-NC-ND)
4. Ауторство – некомерцијално – делити под истим условима (CC BY-NC-SA)
5. Ауторство – без прерада (CC BY-ND)
6. Ауторство – делити под истим условима (CC BY-SA)

(Молимо да заокружите само једну од шест понуђених лиценци.
Кратак опис лиценци је саставни део ове изјаве).

Потпис аутора

У Београду, 24.9.2018.

Jovanović Đorđe

1. **Ауторство.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце, чак и у комерцијалне сврхе. Ово је најслободнија од свих лиценци.

2. **Ауторство – некомерцијално.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце. Ова лиценца не дозвољава комерцијалну употребу дела.

3. **Ауторство – некомерцијално – без прерада.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, без промена, преобликовања или употребе дела у свом делу, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце. Ова лиценца не дозвољава комерцијалну употребу дела. У односу на све остале лиценце, овом лиценцом се ограничава највећи обим права коришћења дела.

4. **Ауторство – некомерцијално – делити под истим условима.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце и ако се прерада дистрибуира под истом или сличном лиценцом. Ова лиценца не дозвољава комерцијалну употребу дела и прерада.

5. **Ауторство – без прерада.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, без промена, преобликовања или употребе дела у свом делу, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце. Ова лиценца дозвољава комерцијалну употребу дела.

6. **Ауторство – делити под истим условима.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце и ако се прерада дистрибуира под истом или сличном лиценцом. Ова лиценца дозвољава комерцијалну употребу дела и прерада. Слична је софтверским лиценцама, односно лиценцама отвореног кода.